

**İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ 2017**

**İNSAN HAKLARI
DERNEĞİ**
HUMAN RIGHTS ASSOCIATION

Necatibey Caddesi No:82/11-12 (6. kat)
Demirtepe/Ankara
Tel/Faks: 0 (312) 230 35 67-68 69
0 (312) 230 17 07
E-mail: posta@ihd.org.tr - ihd@ihd.org.tr
Web: <http://www.ihd.org.tr>

Baskı Mayıs 2017 – Ankara
LotusAjans
Matbaa-Tanıtım-Organizasyon
Şehit Cevdet Özdemir Mh. Sokullu Cd. Perçem
Sk. No: 9/A Çankaya/Ankara
Tel: 0312 480 22 52
e-posta: info@lotusajans.com

1986

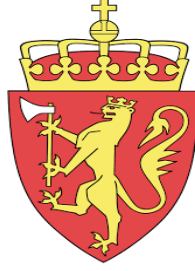
İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

İfade Özgürlüğü 2017

HAZIRLAYAN
HÜSNÜ ÖNDÜL

KATKI SUNAN
ÖZTÜRK TÜRKDOĞAN

Bu Kitap Norveç Büyükelçiliğinin katkılarıyla İnsan Hakları Derneği (İHD) için yayına hazırlanmıştır.

Bu Kitap İHD tarafından gerçekleştirilen ve Norveç Büyükelçiliğinin desteklediği “Basın ve İfade Özgürlüğü” projesi çerçevesinde yayına hazırlanmıştır. Kitapta yer alan bilgiler Norveç Büyükelçiliği’nin görüşlerini yansıtmaz.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	7
BÖLÜM I	
Bir İnsan Hakkı Olarak İfade Özgürlüğü Hakkı.....	9
BÖLÜM II	
Türkiye’de İfade Özgürlüğü İle İlgili Mevzuat	13
BÖLÜM III	
İfade Özgürlüğü Ve Terör Tanımının Belirsizliği Sorunu	17
BÖLÜM IV	
İfade Özgürlüğü ve Terörle Bağlantı Kuran İddianame Örnekleri	29
BÖLÜM V	
İnternet Hukuku	168
BÖLÜM VI	
Geciktirilen Davalar Ve Tutukluluk	176
BÖLÜM VII	
Toplanma Özgürlüğü Hakkında	255
BÖLÜM VIII	
Tutuklu Milletvekilleri Ve Belediye Başkanları.....	259
BÖLÜM IX	
İfade ve medya özgürlüğü ve OHAL KHK uygulamaları	272
BÖLÜM X	
Türklüğe Hakaret ve Cumhurbaşkanı Hakaret.....	290
BÖLÜM XI	
AK Komiseri ve AK Venedik Komisyonu uyarısı	294
BÖLÜM XII	
Sonuç ve Öneriler	376

Teşekkür

İnsan Hakları Derneği için hazırlanan “İfade Özgürlüğü 2017” çalışmamız, dileriz Türkiye’de ifade özgürlüğünün korunması ve geliştirilmesi için katkı sağlar.

Derneğimiz kurulduğu 17 Temmuz 1986 tarihinden beri genel olarak insan hakları ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi için çalışmakla birlikte, bir ana özgürlük olan ifade özgürlüğü konusunda da 7 değişik tarihte kampanyalar düzenlemiştir.

Bu kitap, Merkez Yönetim Kurulu üyemiz Sevim Salihoğlu koordinatörlüğünde Norveç Büyükelçiliğinin desteğiyle yürüttüğümüz “Haber Alma ve İfade Özgürlüğü” çalışması kapsamında Merkez Yönetim Kurulu üyemiz ve aynı zamanda İHD-İnsan Hakları Akademisi Başkanı olan avukat Hüsnü Öndül tarafından hazırlanmış, tarafımdan katkı sunulmuştur. Kitabın hazırlanış sürecinde de Ali Ekber Kaypakkaya destek vermiştir. Kendilerine teşekkür ederiz.

Öztürk Türkođan

İHD Genel Başkanı

Giriş

İnsan Hakları Derneği (İHD), insan haklarının evrenselliğini, bütünselliğini ve bölünmezliğini, bütün hakların ve özgürlüklerin birbiriyle irtibatlı, birinin diğerine tercih edilemezliği tezlerini savunmaktadır. Ana özgürlük olan ifade özgürlüğü hakkı konusuna özel dikkat göstermektedir. Bu dikkatin nedeni iki boyutludur: İlki, ifade özgürlüğünün bilim ve sanat, basın ve yayın, toplantı ve gösteri, dernek, sendika, siyasi parti gibi hak ve özgürlük alanlarındaki temeli oluşturmasıdır. İkinci boyut ise birinci boyuttaki özgürlük alanlarıyla da ilişkili olarak, ifade özgürlüğü alanında yaşanan sorunlardan kaynaklanmaktadır. Etkinlik yasaklamaları, sansür anlamına gelebilecek düzenlemeler ve uygulamalar, yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar, düşünceleri nedeniyle insanların tutuklanmaları, bunlar arasında sayılabilir.

Bu çalışma ile İHD, ilk olarak ifade özgürlüğü alanındaki kısıtlayıcı/sınırlandırıcı yasaların hangileri olduğunu ve savcıların ifade özgürlüğüne yaklaşımının ne olduğunu tespit etmeye ve göstermeye çalışmıştır. Örnek iddianameler olarak ilk önce İHD eş Genel Başkanı olan Eren Keskin'in yargılandığı davalar seçilmiştir. Eren Keskin bir dönem Özgür Gündem gazetesinin eş genel yayın yönetmenliği görevini yürütmüş ve hakkında 143 soruşturma ve dava açılmış, bunlardan bazıları hakkında cezalar almıştır. Sayın Keskin ile ilgili hazırlanan 7 iddianameye yer verilmiştir. İkinci iddianame Aslı Erdoğan ve Necmiye Alpay dosyasıdır. Üçüncü olarak da Barış İçin Akademisyenler'den Esra Mungan, Muzaffer Kaya, Kıvanç Ersoy iddianamesidir. İddianamelerden nöbetçi genel yayın yönetmenleri ile Cumhuriyet gazetesi iddianamesi, Zaman gazetesi ve Altan kardeşler ile Nazlı Ilıcak iddianamesine de yer verilmiştir.

Bu kitapta çeşitli raporlara yer verilerek konunun daha iyi anlaşılması sağlanmak istenmiştir.

Gazetecilik faaliyeti ve beyan ettikleri fikirler nedeniyle haklarında tutuklama kararları verilen ve cezaevlerinde tutuklu olarak bulunan gazeteci ve yazarların kimler ol-

duğunu gazeteci örgütlerinin açıklamaları doğrultusunda rapora aldık. Böylece ifade özgürlüğü ile kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı bağı kurularak yargı pratiğinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) 5.maddesi ve 10. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları karşısındaki uyum durumu gösterilmeye çalışılmıştır.

Rapor'da, 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe teşebbüsünün püskürtülmesinden sonra, bütün Türkiye'de ilan edilen Olağanüstü Hal uygulamasının ifade ve medya özgürlüğü üzerindeki etkileri de İHOP verileri ile gösterilmeye çalışılmıştır.

Rapor'un son bölümünde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM) standartlarına uygun pratiklerin sergilenmesi için önerilerde bulunmak suretiyle Türkiye'de ifade özgürlüğü hakkının korunmasına katkı sağlama amaçlanmaktadır.

BÖLÜM I

BİR İNSAN HAKKI OLARAK İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ HAKKI

Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 19.maddesi, BM Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 19.maddesi ve (AİHS) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10.maddesi, ifade özgürlüğünü bir insan hakkı olarak vurgular.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası da , 25., 26.ve 28.maddelerinde, düşünce, düşünceyi açıklama ve basın özgürlüğü hakkını tanımaktadır. İnsan hakları ve özgürlüklerinin sınırlandırılması konusunda da Anayasa'nın 13.maddesinde düzenleme bulunmaktadır.

Ayrıca belirtmemiz gerekir ki, insan haklarıyla ilgili uluslararası sözleşmelerin üstünlüğü de Anayasa'nın 90.maddesinde düzenlenmiştir.

İfade özgürlüğünün bir ana özgürlük ve demokrasinin temellerinden olduğu kabul edilir. Bu konuda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatları yol göstericidir. Söz gelimi, AİHM, sadece içerikle değil, bilginin, düşüncenin dile getirilme biçimine; bilgiye, düşünceye ulaşılma ve ulaşılan bilginin, düşüncenin yayılma- ilettilme araçlarına da ifade özgürlüğü dâhilinde yaklaşıyor (Nilsen ve Johnsen / Norveç kararı).

AİHM, Handyside / Birleşik Krallık kararında ise, ifade özgürlüğü hakkı için, “çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirliliğin gereği olarak nahoş, rahatsız edici ya da şok edici bilgi ve düşünceler de koruma altındadır.” demektedir. AİHS 10.madde şöyledir:

“ İfade Özgürlüğü

1. Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ulusal sınırlarla kısıtlanmaksızın, bir görüşe sahip olma,

haber ve düşünceleri elde etme ve bunları ulaştırma özgürlüğünü de içerir. Bu madde Devletin radyo yayıncılığını, televizyon ve sinema işletmeciliğini izne bağlamasına engel değildir.

2. Bu özgürlükleri kullanırken ödev ve sorumluluk içinde hareket edilmesi gerektiğinden, ulusal güvenlik, ülke bütünlüğü veya kamu güvenliği, suçun veya düzensizliğin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması, başkalarının şeref ve haklarının korunması, gizli bilgilerin açığa vurulmasının önlenmesi, yargı organının otorite ve tarafsızlığının korunması amacıyla, demokratik bir toplumda gerekli bulunan ve hukukun öngördüğü formalitelere, şartlara, yasaklara ve yaptırımlara tabi tutulabilir. “

Görüldüğü gibi AİHS 10/1 ile tanınan ve teminat altına alınan haklar vardır.

Bunları,

- İfade özgürlüğü,
- Görüş sahibi olma özgürlüğü,
- Bilgi, haber ve düşünceyi edinme özgürlüğü,
- Bilgi ve düşünceyi yayma/ulaştırma özgürlüğü olarak belirtebiliriz.

AİHM yukarıda andığımız Handyside/Birleşik Krallık kararında, sınırlamalar konusunda “başka şeyler bir yana, bu alanda getirilen her ‘formalite’, ‘koşul’, ‘yasak’ ve ‘ceza’, izlenen meşru amaçla orantılı olmalıdır.” demektedir.

AİHS 10/2. maddesinde sayılan sınırlama ölçütleri; ulusal güvenlik, toprak bütünlüğü (ülke bütünlüğü), kamu emniyeti, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın korunması, ahlakın korunması, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilginin edinilerek açığa çıkmasının önlenmesi, yargı organlarının otorite ve tarafsızlığının sağlanması şeklindedir.

Madde 10/2’de yer alan ölçütlerle korunan meşru amaçlar ise devlet çıkarı/halk / toplum çıkarı, yargı organı yararı, kamu makamları-idare yararı ve özel çıkar şeklinde belirtilebilir(Bkz. Türkiye’de Bilgi Edinme düşünce-ifade ve iletişim mevzuatı” Prof. Dr. Mehmet Semih Gemalmaz, Haydar Burak Gemalmaz, Düşünce Suçu (!?) na Karşı Girişim Yayınları ,İstanbul, 2004.)

Meşru Amaçlar konusunda, “İnternet: Girilmesi Tehlikeli ve Yasaktır” kitaplarında

ise Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak (İHOP, İmaj Yayınevi, Ankara, 2008. S. 102): “Kamusal çıkarlar için öngörülenler, kişilik haklarını korumak için öngörülenler ve egemenliğin ve yargının tarafsızlığının korunması” olarak üç başlık altında toplanmaktadır.

AİHM, insan haklarının sınırlandırılması durumunda, 1- Bu müdahalenin yasal dayanağına, 2- Müdahalenin amacının meşruiyetine (meşru amaç), 3- Bu müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli/zorunlu olup olmadığına bakmaktadır. Yasal dayanak meselesinde AİHM, bu sınırlandırmanın (müdahalenin) 1- Yasayla yapıp yapılmadığına, 2- Yapılmışsa bu norma (kurala) erişmenin mümkün olup olmadığına, 3- Bu normun yasanın muhatabı olacak kişiler açısından, sonuçlarının öngörülebilir nitelikte olup olmadığına (açık, net, kesin) , 4- Bu normun hukukun üstünlüğü ilkesiyle uyumlu olup olmadığına ve olmasını gözetmeye bakmaktadır..

AİHM, Ürper ve Diğerleri/Türkiye kararında(20 Ocak 2010) “AİHM, ifade özgürlüğünün demokratik bir toplumun temel yapılarından birini oluşturduğunu ve toplumun gelişimi ve bireyin kendini gerçekleştirmesinin koşullarından biri olduğunu hatırlatır” şeklinde değerlendirmede bulunmaktadır Mahkeme aynı kararda “Basın, demokratik bir toplumda önemli bir rol oynamaktadır. AİHM, birçok kez, şiddet, kargaşa veya suç tehditlerine karşı koruma sağlamak amacıyla sınırları aşmaması gerekse de basının görevinin, sorumluluk ve yükümlülükleri dâhilinde, bölücü fikirler dâhil olmak üzere kamu çıkarını ilgilendiren bütün konularla ilgili bilgi ve görüş aktarmak olduğunu kaydetmiştir (...) Basının bu tür bilgi ve görüşleri aktarma görevinin yanı sıra, toplumun da bu bilgi ve görüşleri edinme hakkı bulunmaktadır (...)” demektedir.

AİHM Türkiye’de yargı tarafından pek de dikkate alınmayan şiddet konusunda geçmişten bu güne pek çok karar vermiştir. Burada 2010 yılında verilen iki önemli karardan söz edebiliriz. Bunlardan ilki; Resul Taşdemir /Türkiye kararıdır.

Başvurucu 6 Eylül 2005 tarihinde Ağrı’da bir gösteriye katılmıştır. AİHM kararda şöyle bir değerlendirmede bulunmuştur: “Mahkeme gösteri sırasında atılan ‘HPG cepheye, misillemeye’ sloganının terörizmi savunmaya vardığını düşünmektedir.”

AİHM bu karardan sonra verdiği Gül ve Diğerleri/Türkiye kararında ise somut durum analizinde bulunarak, “İktidar namlunun ucundadır”, “Bizde hesapları namlular sorar” şeklindeki sloganları “kalıplaşmış solcu sloganları” olarak niteleyerek bağla-

mında ve olayın somutunda bir değerlendirmeye gitmekte ve bu sloganların şiddete çağrı niteliğinde olmadığı sonucuna varmaktadır(8 Haziran 2010).

AİHM bu kararında şöyle demektedir: “Söz konusu davada, 1997 ve 1998 yıllarında yapılan 1 Mayıs gösterilerinde ve Sivas Katliamı anısına 2 Temmuz 1998 tarihinde yapılan gösteride başvuranların slogan attığı konusu taraflar arasında ihtilaflı değildir. Ayrıca, dava dosyasında, söz konusu gösterilerin sakın bir şekilde sonuçlanmadığına veya gösterilerde şiddet eylemlerinde bulunulduğuna dair herhangi bir bilgi yer almamaktadır”. AİHM ‘İktidar namlunun ucundadır’, ‘Bizde hesapları namlular so-rar’ gibi sloganların şiddet içerikli olduğunu gözlemlemektedir. Bununla birlikte, bu sloganların bilinen ve kalıplaşmış solcu sloganlar olduğu ve izinli gösterilerde slogan atıldığı (böylelikle sloganların ‘ulusal güvenlik’ ve “kamu düzeni” üzerindeki potansiyel etkisi kısıtlanmıştır) göz önünde bulundurulduğunda, sloganların şiddete veya ayaklanmaya çağrıda bulunduğu düşünülemez. Ancak AİHM, bu değerlendirmenin söz konusu sloganların tonunu desteklediği şekilde yorumlanmaması gerektiğinin yanı sıra 10. maddenin yalnızca ifade edilen fikirlerin ve bilginin içeriğini değil, aynı zamanda ifade edilme şeklini koruduğunun hatırlanması gerektiğini vurgulamaktadır (Karataş / Türkiye, no. 23168/94). AİHM, ayrıca, yerleşik içtihadına göre 10. maddenin 2. paragrafının yalnızca kabul gören veya zararsız veya kayıtsızlık içeren ‘bilgiler’ veya ‘fikirlere’ değil, aynı zamanda kırıncı, şok edici veya rahatsız edici olanlara da uygulandığını hatırlatır. Bunlar ‘demokratik bir toplumun’ olmazsa olmazları olan çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirliliğin gerekleridir (Sürek ve Özdemir / Türkiye, no. 23927/94).

AİHM, başvuranların söz konusu sloganları atarak herhangi bir kişiye karşı şiddeti veya yaralamayı desteklemediklerini gözlemlemektedir. Ayrıca, ne yerel mahkeme kararlarında ne de Hükümet’in görüşlerinde, başvuranların karşı karşıya kaldıkları uzun ceza yargılaması gibi bir müdahaleyi gerektiren kesin ve yakın bir tehlike bulunduğuna dair herhangi bir işaret bulunmamaktadır. AİHM, ayrıca, söz konusu davanın olayları ve bağlamı bakımından Taşdemir / Türkiye (38841/07) davasından farklı olduğunu kaydeder. Taşdemir davasında, başvuranın attığı sloganlar terörü savunur nitelikte olup başvuran yargılama sonucunda yirmi beş gün hapis cezasına çarptırılmıştır.

BÖLÜM II

TÜRKİYE'DE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İLE İLGİLİ MEVZUAT

Türkiye mevzuatında basın ve ifade özgürlüğü konuları ile bağlantılı olan ve uluslararası belgelerdeki düzenlemelerle uyumlu olduğu ileri sürülemeyecek, anayasa dahil en az 17 yasada ve 15 Temmuz sonrası çıkarılan KHK'ler ile TBMM İç Tüzüğü'nde, kısıtlayıcı/sınırlandırıcı hükümler bulunmaktadır.

Bu mevzuatı şöyle sayabiliriz:

- 1) Anayasa,
- 2)5237 sayılı Türk Ceza Kanunu,
- 3)5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun,
- 4)3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ,
- 5) 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun,
- 6) 5651 sayılı İnternet Ortamında yapılan yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele edilmesi Hakkında kanun,
- 7)2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu,
- 8) 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu,
- 9)5187 sayılı Basın Kanunu,
- 10)5682 sayılı Pasaport Kanunu,
- 11)6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu,
- 12)2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu,

- 13) 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu,
- 14) 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu,
- 15) 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu,
- 16) 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu,
- 17) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun,

Mevzuatta yer alan ve ifade özgürlüğü ile ilgili sınırlamalar içeren konular/ alanlar:

- 1) Yazılı ve görsel medya (Basın, yayın, radyo, televizyon, internet alanları),
- 2) Demokratik Kitle Örgütleri, Sivil Toplum Örgütleri, Meslek Örgütleri, Sendika ve Konfederasyonlar, Siyasi Partiler ve Siyasi Oluşumlar,
- 3) Toplanma ve gösteri yürüyüşleri,
- 3) Eğitim, öğretim ve Yükseköğretim Öğrencileri, Akademisyenler
- 4) Sinema, tiyatro, gösteri ve benzeri görsel sanat alanları,
- 5) Kitap, dergi, broşür, afiş,
- 6) İl idaresi ile ilgili ve olağanüstü hal, sıkıyönetim mevzuatı gibi olağanüstü yönetim usullerini düzenleyen mevzuat.

Bu sayılanlara medya sahipliği ve sermaye yapısı konusunda özel olarak bir normatif düzenlemenin bulunmayışını da dâhil etmek gerekir.

Bu arada hemen belirtmeliyiz ki, özel olarak bilgiye/hakikate erişim hakkı bakımından Türkiye mevzuatında kısıtlayıcı/sınırlandırıcı hükümler barındıran yasalar var.

Söz gelimi 32 yasada “sır”, “devlet sırrı” kavramı ile, 60 ayrı yasada da “gizlilik”, “yasak,” “açıklanamaz” gibi sözcüklerle ifade edilen hukuksal düzenlemeler bulunmaktadır. Bu düzenlemeler bilgiye, hakikate, habere erişim hakkı bakımından sorunludur.

TBMM İç Tüzük 105/5. madde, meclis araştırması konusunu düzenler. Şöyledir:

“ Devlet sırları ile ticarî sırlar, Meclis araştırması kapsamının dışında kalır.”

Hâlbuki devlet sırrı kavramının neyi ifade ettiği, tanımı, hiçbir yasada yer almamaktadır. Uygulamada ise devlet sırrı, bilgiyi elinde bulunduran makamın devlet sırrı dediği şeyin adıdır.

Türk Ceza Kanunu'nda ifade özgürlüğünü sınırlandıran maddeler

Türk Ceza Kanunu'nda(TCK) ifade özgürlüğü bakımından sorunlu en az 44 madde bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, insan hakları ancak yasayla sınırlandırılabilir.

Yasaların ise, öncelikle yapısal olarak açık, net, belirgin, öngörülebilir ve hukukun üstünlüğü ilkesi ile uyumlu olması gerekir. Aşağıda yer alan TCK hükümleri bu özellikleri taşımamaktadır.

Bu maddeleri şöyle sıralayabiliriz: Madde 84 (intihara yönlendirme), 125 (hakaret), 126 (mağdurun belirlenmesi), 132 (haberleşmenin gizliliğini ihlal), 214 (suç işleme-ye tahrik), 215 (suçu ve suçluyu övme), 216 (halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama), 217 (kanunlara uymamaya tahrik), 218 (ortak hüküm), 219 (görev sırasında dil hizmetlerini kötüye kullanma), 220/6,7 ve 8. fıkralar (örgüt üyesi olmamakla birlikte örgütün amacına uygun eylemde bulunmak veya yardım etmek), 225 (hayâsızca hareketler), 226 (müstehcenlik), 237 (fiyatları etkileme), 239 (ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi ve belgelerin açıklanması), 260 (kamu görevinin terki veya yapılmaması), 267(iftira), 285 (gizliliğin ihlali), 286 (ses veya görüntülerin kayda alınması), 288 (adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs), 299 (Cumhurbaşkanı'na hakaret), 300 (devletin egemenlik alametlerini aşağılama), 301 (Türk milletinin, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama), 302 (Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak), 304 (Devlete karşı savaşa tahrik), 305 (Temel Milli yararlar karşı faaliyetlerde bulunmak için yarar sağlama) , 306 (Yabancı devlet aleyhine asker toplama), 313 (Türkiye Cumhuriyeti hükümetine karşı silahlı isyan), 314/3 (Silahlı örgüt), 318 (Halkı askerlikten soğutma), 319 (Askerleri itaatsizliğe teşvik), 323 (Savaşta yalan haber yayma), 326 (Devletin güvenliğine ilişkin belgeler), 327 (Devletin güvenliğine ilişkin bilgileri temin etme), 328 (siyasal veya askeri casusluk), 329 (Devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama), 330 (Gizli kalması gereken bilgileri açıklama), 331 (uluslararası casusluk), 333 (Devlet sırlarından yararlanma, devlet hizmetlerinde sadakatsiz-

lik), 334 (yasaklanan bilgileri temin), 335 (yasaklanan bilgilerin casusluk maksadıyla temini), 336 (yasaklanan bilgileri açıklama), 337 (yasaklanan bilgileri siyasal veya askeri casusluk maksadıyla açıklama) ve madde 339 (devlet güvenliği ile ilgili belgeleri elinde bulundurma).

BÖLÜM III

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ VE TERÖR TANIMININ BELİRSİZLİĞİ SORUNU

BM, Avrupa Konseyi ve AB yetkilileri sık sık “Türkiye’nin terör tanımı çok geniş, o nedenle Türkiye terör tanımını daraltmalı” diyorlar. Haksız sayılmazlar.

Terör tanımının geniş tutulması özgürlük sınırlamaları ve kısıtlamalarına hizmet eder. İki eğilim var: Birinci eğilim diyebileceğimiz, demokrasi dışı eğilim ve amaçları olanlar, var olan son derece geniş tanımla da yetinmezler; tanımın daha da genişletilmesini savunurlar. Normatif düzenlemelerle bu yapılmadığında da uygulamada, fiili durumlar yaratılarak genişletilme uygulanır. Bugün Türkiye’de,-soruşturma, kovuşturma ve yargılamalarda- hem terör tanımının geniş olmasının ve hem de uygulamada bunu da aşan fiili genişletilmenin yarattığı sorunlar yaşanıyor.

İkinci eğilim yukarıda da belirtildiği gibi, demokrasi için, insan haklarının korunabilmesi için tanımın daraltılması gereğine işaret eden eğilimdir.

Bugün, terör tanımının geniş olduğu ve daraltılması gerektiğini savunanların ne kadar can alıcı bir soruna işaret ettikleri daha iyi anlaşılır durumdadır.

İnsan hakları örgütlerinin ve gazeteci örgütlerinin açıkladığı raporlara göre 10 Mart 2017 tarihi itibarıyla, Türkiye cezaevlerinde 158 gazeteci ve yazar tutuklu olarak bulunmaktadır.100 binin üzerinde internet sitesine erişim engeli kararı verilmiştir. Yaklaşık 20 bin sosyal medya hesabı inceleme altındadır. Sosyal medya paylaşımları nedeniyle binlerce insan gözaltına alınmakta ve tutuklanmaktadır.

A) Türkiye mevzuatında terörün tanımı

Finlandiyalı Profesör Martin Scheinin BM Raporörü olarak 2006 yılında Türkiye’de incelemelerde bulunmuş, ilk raporunu BM İnsan Hakları Komisyonu’na sunmuş ve Rapor, Komisyonun 62.oturumunda görüşülmüştü. Raportör, terör tanımı konusunda şöyle demektedir:

-Özel Raportörün, yetkililer, teröre ilişkin suçlardan mahkûm olan ya da bu sebeple suçlanan kişiler ve sivil toplum aktörleriyle toplantılarına dayanarak, terörü belli suç eylemlerine ithafta bulunarak değil amacı ya da hedeflerine dayanarak tanımlayan 1991 Terörle Mücadele Yasasının 1. maddesindeki terör tanımının belirsiz ve geniş koşullarda biçimlendiğini gözlemlemiştir. Bu sebeple, söz konusu tanım, olağanüstü durumlarda bile ihlale izin vermeyen bir hüküm olan Sivil ve Siyasi Haklar Uluslararası Anlaşması (ICCPR)'nin 15. maddesinde tanımlandığı şekliyle yasallık ilkesine ilişkin kaygıları arttırmaktadır. Terörün bu tanımı, yasanın diğer hükümlerine uygun olarak uygulandığında, “terör”ün uluslararası anlamının kapsadığı amaçlara katkıda bulunması açısından, kişilere karşı ölümcül ya da ağır şiddet eylemleri ya da rehin alma gibi ilgili kişinin, kişisel olarak, tanımlanan hiçbir terör eylemiyle bağlantısının olmadığı durumlarda kovuşturma ve ikna ile sonuçlanabilir. Ayrıca, 1991 Terörle Mücadele Yasasının, terörle mücadelede uluslararası sözleşmelerin gerekliliklerine göre güncellenmediği görülmektedir. Söz konusu sözleşmelerde tanımlandığı biçimiyle uluslararası terörün tüm biçimleri, ülke içi ihtiyaçlara göre farklı bir zamanda hazırlanan Yasanın 1. maddesinde yer almamaktadır.(...)

18

(...) Türkiye’de, “terörist” teriminin, çok sayıda kişi, bu kişilerin kuruluşları ve faaliyetlerine atıf yapmak için kullanılmaya devam ettiğini gözlemlemiştir. Özel Raportör, yasallık ilkesine ilişkin kaygıların artması dışında, “terör” ve “terörist” terimlerinin ayrımsız kullanılmasının terörle mücadelenin etkililiğinin zayıflatılması riskini yaratacağı konusunda uyarmıştır. Daha da ötesi, Özel Raportör, hangi kuruluşlarının terörist olarak sınıflandırıldığı, sınıflandırma prosedürü ve böyle bir sınıflandırmanın sonuçları konusunda şeffaflığın olmadığını bildirmiştir.

Gerek otoritelerle gerek sivil toplum aktörleriyle yapılan toplantılarda tartışılan diğer konu da terörle mücadele alanında, 1991 Terörle Mücadele Yasası'nın yerine geçecek yeni bir mevzuatın gerekli olup olmadığı konusu olmuştur. Birçok kişi, 2004 Ceza Kanunu başta olmak üzere, mevcut mevzuatın terör eylemlerinin faillerini cezalandırılmasına yönelik yeterli hükmü içerdiğini ve başarılı bir şekilde terörle mücadele ettiğini düşünmektedir. Ancak otoritelerin bazıları, teröre karşı ayrı bir yasaya gereksinim duyulduğunu belirtmişlerdir. Raportör'ün “tavsiyeler”i şöyleydi:

Terörün tanımı

Terör suçlarının tanımı, hangi suçların terör eylemlerini oluşturduğunun tam olarak

tanımlanması ve bu suçları ölüm ya da kişilere karşı ağır şiddet eylemleri ve rehin alma ile sınırlanmasını içeren ICCPR'nin 15. maddesinde istenen yasallık ilkesi başta olmak üzere uluslararası norm ve standartlara uygun hale getirilmelidir. (Terörün tanımına ilişkin daha ayrıntılı bilgi için E/CN.4/2006/98, parag. 26-50'ye bakınız).

Bizzat terör suçlarını oluşturan fiillerin ötesinde, "Terör"ün ayrıca tanımlanması gerektiği göz önünde bulundurulmalıdır.

Teröre karşı yeni mevzuat hazırlanırken, terörün ortadan kaldırılması ilişkin uluslararası sözleşmeler dikkatlice göz önüne alınmalıdır.

Olası yasal değişikliklere ilişkin olarak, Özel Raportör, Meclisteki tartışmalardan önce ve tartışmalar sırasında daha fazla diyalog içinde olunmasını önermektedir. Özel Raportör, demokraside temel hak ve özgürlüklere ilişkin taslak mevzuatın, açık ve şeffaf olarak tartışılması gerektiğini ve sivil toplumun söz konusu tartışmaların her düzeyine tam olarak dahil olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Terör suçlarıyla bağlantılı bazı kuruluşları terörist kuruluş olarak sınıflandırma gereksinimi devam ettiği takdirde, ters yasal sonuçlarıyla birlikte, prosedür şeffaf ve tarafsız olmalı ve kuruluşlar bağımsız bir adli organa başvurabilmelidir.

Özel Raportör, terörle mücadele dışında başka amaçlar için üyelik, yardım ve yataklık suçlarının ve kimi zaman yetkililerin atıfta bulunduğu "düşünce suçları"nın istismar edilmesine karşı, hangi fiillerin terör suçu kapsamına girdiğinin açıkça ve tam olarak tanımlanması gerektiği kanaatindedir. (ihop.org.tr/dosya/ceviri/ms-tr.doc).

B) Türkiye ve Dünyadaki Durum nedir?

BM Raportörü, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 1.maddesindeki terör tanımını, belli suç eylemlerine dayalı olarak değil de amaç ya da hedefe göre tanımlama getirilmesi nedeniyle eleştirmektedir. Raportöre göre tanım belirsizdir ve geniştir. Belirtilen durumda hiçbir şiddet eylemine karışmasa bile insanlar ve kuruluşlar terörist olarak suçlanabilirler.

Nitekim öyle oluyor.

Gazeteciler, yazarlar, akademisyenler, insan hakları savunucuları, sendikacılar, sanatçılar, kadınlar, belediye başkanları, öğrenciler teröristlikle suçlanabiliyorlar.

Düşüncelerini açıklayanlar, hiç bir şiddet eyleminde bulunmadıkları halde suçlana-

biliyorlar.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 1.maddesindeki tanım ve terör suçu sayılan maddeler ile kimlere terör suçlusu denildiğine bakalım:

Terör tanımı

Madde 1– (Değişik birinci fıkra: 15/7/2003-4928/20 md.) Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.

Terör suçlusu

20 Madde 2 – Birinci maddede belirlenen amaçlara ulaşmak için meydana getirilmiş örgütlerin mensubu olup da, bu amaçlar doğrultusunda diğerleri ile beraber veya tek başına suç işleyen veya amaçlanan suçu işlemese dahi örgütlerin mensubu olan kişi terör suçlusudur. Terör örgütüne mensup olmasa dahi örgüt adına suç işleyenler de terör suçlusu sayılır (...).

Terör suçları

Madde 3 – (Değişik: 29/6/2006-5532/2 md.) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 302, 307, 309, 311, 312, 313, 314, 315 ve 320 nci maddeleri ile 310 uncu maddesinin birinci fıkrasında yazılı suçlar, terör suçlarıdır.

Terör amacı ile işlenen suçlar

Madde 4 – (Değişik: 29/6/2006-5532/3 md.) Aşağıdaki suçlar 1 inci maddede belirtilen amaçlar doğrultusunda suç işlemek üzere kurulmuş bir terör örgütünün faaliyeti çerçevesinde işlendiği takdirde, terör suçu sayılır:

a) Türk Ceza Kanununun 79, 80, 81, 82, 84, 86, 87, 96, 106, 107, 108, 109, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 142, 148, 149, 151, 152, 170, 172, 173, 174, 185, 188, 199, 200, 202, 204, 210, 213, 214, 215, 223, 224, 243, 244, 265, 294, 300,

316, 317, 318 ve 319 uncu maddeleri ile 310 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan suçlar.

b) 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan suçlar.

c) 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 110 uncu maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarında tanımlanan kasten orman yakma suçları.

ç) 10/7/2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.

d) Anayasanın 120 nci maddesi gereğince olağanüstü hal ilan edilen bölgelerde, olağanüstü halin ilanına neden olan olaylara ilişkin suçlar.

e) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 inci maddesinde tanımlanan suç. “

Açıklama ve yayınlama

Madde 6 – İsim ve kimlik belirterek veya belirtmeyerek kime yönelik olduğunun anlaşılmasını sağlayacak surette kişilere karşı terör örgütleri tarafından suç işleneceğini veya terörle mücadelede görev almış kamu görevlilerinin hüviyetlerini açıklayanlar veya yayınlayanlar veya bu yolla kişileri hedef gösterenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.⁽¹⁾

(Değişik ikinci fıkra: 11/4/2013-6459/7 md.) Terör örgütlerinin; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösteren veya öven ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik eden bildiri veya açıklamalarını basanlar veya yayınlayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu Kanunun 14 üncü maddesine aykırı olarak muhbirlerin hüviyetlerini açıklayanlar veya yayınlayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.⁽¹⁾

(Değişik dördüncü fıkra: 29/6/2006-5532/5 md.) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen fiillerin basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, basın ve yayın organlarının suçun işlenişine iştirak etmemiş olan (...) ⁽²⁾ yayın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur. **(Mülga son cümle: 11/4/2013-6459/7 md.) (...)** ⁽³⁾

(Ek fıkra: 29/6/2006-5532/5 md.; Mülga: 2/7/2012-6352/105 md.)

Terör örgütleri

Madde 7 – (Değişik: 29/6/2006-5532/6 md.)

Cebir ve şiddet kullanılarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemleriyle, I inci maddede belirtilen amaçlara yönelik olarak suç işlemek üzere, terör örgütü kuranlar, yönetenler ile bu örgüte üye olanlar Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesi hükümlerine göre cezalandırılır. Örgütün faaliyetini düzenleyenler de örgütün yöneticisi olarak cezalandırılır.

(Değişik ikinci fıkra: 11/4/2013-6459/8 md.) Terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenmesine iştirak etmemiş olan yayın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Aşağıdaki fiil ve davranışlar da bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılır:

a) **(Mülga: 27/3/2015-6638/10 md.)**

b) Toplantı ve gösteri yürüyüşü sırasında gerçekleşmese dahi, terör örgütünün üyesi veya destekçisi olduğunu belli edecek şekilde;

1. Örgüte ait amblem, resim veya işaretlerin asılması ya da taşınması,
2. Slogan atılması,
3. Ses cihazları ile yayın yapılması,
4. Terör örgütüne ait amblem, resim veya işaretlerin üzerinde bulunduğu üniformanın giyilmesi.

(Ek fıkra: 27/3/2015-6638/10 md.) Terör örgütünün propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, kimliklerini gizlemek amacıyla yüzünü tamamen veya kısmen kapatanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Bu suçu işleyenlerin cebir ve şiddete başvurmaları ya da her türlü silah, molotof ve benzeri patlayıcı, yakıcı ya da yaralayıcı maddeler bulundurmaları veya kullanmaları hâlinde verilecek cezanın alt sınırı dört yıldan az olamaz.

İkinci fıkrada belirtilen suçların; dernek, vakıf, siyasî parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde veya öğretim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde işlenmesi halinde bu fıkradaki cezanın iki katı hükmolunur.

(Ek fıkra: 11/4/2013-6459/8 md.) Terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına;

- a) İkinci fıkrada tanımlanan suçu,
- b) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında tanımlanan suçu,

c) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılma suçunu, işleyenler hakkında, 5237 sayılı Kanunun 220 nci maddesinin altıncı fıkrasında tanımlanan suçtan dolayı ayrıca ceza verilmez.

Elbette Terörle Mücadele Kanunu'nun "Açıklama ve yayımlama" başlıklı 6. ve "Terör örgütleri" başlıklı 7.maddelerini de Türkiye yargısı tarafından çok sık başvurulana ve ifade özgürlüğünü tehdit eden maddeler olarak belirtmek gerekir.

3713 sayılı kanunu 6 ve 7 maddelerinde terör propagandası suçu düzenlenmiş olup bu hususta AİHM içtihatları uyarınca şu açıklamalar yapılabilir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 43453/04, 31098/05 Başvuru Nolu ve 6 Temmuz 2010 tarihli Gözel ve Özel Türkiye kararında, 3713 sayılı kanunun 6.maddesinin 2.fıkrasının yürürlükten kaldırılması veya bu fıkranın AİHS ve AİHM içtihatlarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi talep edilmiştir.

Her iki kanun maddesi ile ilgili olarak 11.04.2013 tarih ve 6459 sayılı kanunla yapılan değişiklikler Mahkeme içtihadında belirtilen ve aşağıda açıklanan ölçütleri karşılamadığından doğrudan doğruya ifade özgürlüğünü kısıtlayan ve yasaklayan pozisyonları devam etmektedir.

AİHM Gözel ve Özel/Türkiye kararında özetle şu sonuçlara ulaşmıştır.

"AİHM'nin gözünde, sadece 3713 sayılı kanunun 6. maddesinin 2. fıkrasında hedef alınan açıklamaların yayınlanmasını gerekçe göstererek dergi sahipleri, editörleri ya da yazı işleri müdürlerinin tekrar tekrar mahkûm edilmesi ve buna ek olarak dergilere yayın yasağı getirilmesi, -elbette doğrudan ve dolaylı olarak terör suçlarını savunmadığı

sürece - kamuoyu gündeminde bir yere sahip olan medya profesyonellerinin kısmen sansürlenmesi ve bir görüşün kamuoyuna açıklanmasının sınırlandırılması anlamına gelebilecektir. Üstelik, mevcut davada görüldüğü gibi, «terör örgütlerinin bildiri ve açıklamalarında» kullanılan terimler belirsiz bir biçimde yorumlanmıştır. Özellikle, amaçları ya da kamuoyunun çelişik durumlara farklı bir görüş açısıyla bilgilendirilme hakkı göz önüne alınmadan medya profesyonellerine yukarıda belirtilen hüküm gereği mekanik bir baskı uygulanması (Jersild, ilgili bölüm, prg. 36 ile karşılaştırınız), bilgi ve fikir alma ya da verme özgürlüğü ile bağdaşmaz. Bu değerlendirmeler ışığında ve söz konusu mevzuatın incelenmesi sonrasında AİHM, başvuranların 3713 sayılı yasanın 6. maddesinin 2. fıkrası gereğince mahkûm edilmesine ve dergiye yayın yasağı getirilmesine neden olan müdahalenin «demokratik bir toplumda gerekli» olarak nitelendirilemeyeceği ve meşru amaçların gerçekleştirilmesi için de zaruri olmadığı sonucuna varmaktadır. Bu itibarla, AİHS'nin 10. maddesi ihlal edilmiştir.“ Bu kararın özelliği AİHS'in 46.maddesini uyguladığı yarı pilot niteliğinde bir karardır. Dolayısıyla Türkiye'nin bu karara uyma yükümlülüğü bulunmaktadır.

AİHM bu kararında çeşitli ölçütler belirlemiştir. Buna göre;

24

Maddi Ölçüt: Şiddete tahrik içermediği sürece (yani şiddet eylemlerine ya da kanlı bir intikama başvurmayı savunmuyor, destekçilerinin hedeflerini gerçekleştirme amacıyla terör eylemlerini haklı göstermiyor ve belli kişilere karşı derin ve mantıksız bir nefret duygusunun oluşmasına neden olarak şiddeti yüreklendirdiği şeklinde yorumlanamıyorsa) herhangi bir ifade salt terör örgütü üyeleri tarafından dile getirildiği ve/veya hükümeti sert bir şekilde eleştirdiği için yasaklanmamalıdır.

Yöntemsel Ölçüt: İkinci olarak; yapılacak düzenleme, hâkimlere, AİHS'nin 10. Maddesi kapsamında dile getirilen ve AİHM tarafından uygulanan kıstasları dikkate alarak, sadece mesajı verenin kimliğine ve kime verildiğine değil, yazının bütünlüğü içinde yazıların içeriğini ve hangi bağlamda yazıldığını inceleme yükümlülüğü getirilmelidir.

Araçsal Ölçüt: Sadece örgütün veya örgüt üyelerinin açıklamalarının aktarıldığı durumlarda, kamunun bilgi alma hakkı da dikkate alınarak ilk iki ölçütü daha sıkı bir denetime tabi tutulmalıdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Uygulanması

İlk bakışta bir birinden bağımsız gözükken bu üç ölçüt aslında birbirini tamamlar niteliktedir. İlk ölçütte öngörülen olası bir şiddet eylemiyle söz arasındaki açık ve yakın ilişki ancak hâkimin sözün kime, ne şekilde, hangi bağlamda söylendiği ve gerçek-

ten şiddet tehdidine yol açıp açmadığı değerlendirildiğinde ortaya çıkarılabilecektir. Herhangi bir yorum olmaksızın sadece örgüt veya örgüt üyelerinin açıklamalarını aktaran basın araçlarında bu bağ açıkça ortaya konmalıdır. Bu nedenle yukarıda sayılan ölçütlerden sadece birini karşılayan bir düzenleme AİHM kararınca öngörülen genel önlemleri yerine getirmiş olmayacaktır.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, anayasa 90. Uyarınca Türkiye'nin taraf olduğu sözleşmeler uyarınca kabul edilmiş terörle ilgili suç ve tanımlamalara aykırıdır.

Uluslararası hukukta "terör" tanımı bulunmamaktadır. Sadece hangi suçların "terör suçu" olduğu belirtilmiştir. Bu hususla ilgili olarak uluslararası alanda Avrupa düzeyinde iki adet sözleşme ve bu sözleşmelerin yollama yaptığı ve terör suçlarının neler olduğunu belirten çeşitli uluslararası Sözleşme ve Protokoller bulunmaktadır. Bu kapsamda;

2327 sayılı kanunla onaylanması uygun bulunan ve Bakanlar Kurulunun 24.02.1981 tarihli ve 8/2487 sayılı kararı ile 26 Mart 1981 tarihli 17291 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi hangi suçların siyasi, siyasi suça murtabit veya siyasi nedenle işlenmiş suç niteliğinde telakki edilemeyeceğini belirtmiş ve dolaylı yoldan hangi suçların tedhişçilik suçu olduğunu belirtmiştir.

Bu Sözleşme yenilenmiştir. 5288 sayılı kanunla onaylanması uygun bulunan ve Bakanlar Kurulunun 15.03.2005 tarih ve 2005/8613 sayılı kararı ile 08.04.2005 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Terörizmin Önlenmesi Avrupa Sözleşmesi Tadil Protokolü'nde hangi suçların terör suçları olduğu ve bunlarla ilgili uluslararası sözleşme ve protokollere yer verilmiştir.

Buna göre;

1- New York'ta 14 Aralık 1973'de kabul edilen, Diplomatik Ajanlar da Dahil Olmak Üzere Uluslararası Korunmaya Sahip Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşme'nin uygulama alanındaki suçlar;

2- New York'ta 17 Aralık 1979'da kabul edilen, Rehine Alınmasına Karşı Uluslararası Sözleşme'nin uygulama alanındaki suçlar;

3- Viyana' da 3 Mart 1980' de kabul edilen, Nükleer Maddelerin Fiziki Korunması Hakkında Sözleşme'nin uygulama alanındaki suçlar;

4- Montreal'de 24 Şubat 1988'de akdedilen, Sivil Havacılığın Güvenliğine Karşı Kanundışı Eylemlerin Önlenmesine İlişkin Sözleşme'nin uygulama alanındaki suçlar;"

5- Roma' da 10 Mart 1988' de akdedilen, Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme'nin uygulama alanındaki suçlar;

6- Roma'da 10 Mart 1988'de akdedilen, Kıta Sahanlığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokol'ün uygulama alanındaki suçlar;

7- New York'ta 15 Aralık 1997'de kabul edilen, Terörist Bombalamalarının Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin uygulama alanındaki suçlar;

8- New York'ta 9 Aralık 1999'da kabul edilen Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme'nin uygulama alanındaki suçlar." Terör suçları olarak nitelendirilmiştir.

Diğer bir Sözleşme ise Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi'dir. 6135 sayılı kanunla onaylanması uygun bulunan ve Bakanlar Kurulunun 28.11.2011 tarih ve 2011/2510 sayılı kararı ile 13.01.2012 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi'nde terör suçlarının Sözleşmeye ekli listede belirtilen uluslar arası sözleşme ve protokollerde belirtilen suçların terör suçu olduğu düzenlenmiştir.

Buna göre;

1-16 Aralık 1970 tarihinde Lahey'de imzalanan, Uçakların yasadışı olarak ele geçirilmesi Sözleşmesi,

2-23 Eylül 1971 tarihinde Montreal'de imzalanan, sivil havacılığın güvenliğine karşı yasadışı eylemlerin önlenmesi Sözleşmesi,

3-New York'ta 14 Aralık 1973'de kabul edilen, Diplomatik Ajanlar da Dahil Olmak Üzere Uluslararası Korunmaya Sahip Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşmesinin uygulama alanındaki suçlar;

4- New York'ta 17 Aralık 1979'da kabul edilen, Rehine Alınmasına Karşı Uluslararası Sözleşmesi,

5- Viyana' da 3 Mart 1980' de kabul edilen, Nükleer Maddelerin Fiziki Korunması Hakkında Sözleşmesi,

6- Montreal'de 24 Şubat 1988'de akdedilen, Uluslar arası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Havaalanlarında Yasadışı Şiddet Eylemlerinin Önlenmesi ile ilgili Protokolü,

7- Roma' da 10 Mart 1988' de akdedilen, Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı

Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşmesi,

8- Roma'da 10 Mart 1988'de akdedilen, Kıta Sahanelığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokolü,

9- New York'ta 15 Aralık 1997'de kabul edilen, Terörist Bombalamalarının Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşmesi,

10- New York'ta 9 Aralık 1999'da kabul edilen Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşmesi, Kapsamında tanımlanan suçlar terör suçu olarak nitelendirilebilir.

Bunun dışında, BM terörizme karşı koyarken insan hakları ve temel özgürlüklerin desteklenmesi ve korunması özel raportörünün Güvenlik Konseyine sunduğu raporun sonuç bölümünde “terörizmin” evrensel, kapsamlı ve kesin bir tanımının olmaması, terörle mücadele ederken insan haklarının etkin korunması konusunda sorun teşkil ettiği belirtilmiş, Güvenlik Konseyinin 1566 sayılı kararı ile terörizmin üç aşamalı nitelendirilmesi suretiyle önlenmesi-önlenememiş cezalandırılması-nın gerekli olduğu belirtilmiştir. Kararda “terör suçlarının” üç koşulun kümülatif olarak bir arada olduğu durumlarla sınırlandırılması gerektiği açıkça ifade edilmiştir. Bu koşullar, a)Sivillere karşı ölümcül, ağır cismani zarar veren veya rehin alma eylemleri, b) Siyasi, felsefi, ideolojik, ırki, etnik, dini ve bunun gibi nedenlerle işlendikleri dikkate alınmaksızın halkı, belli bir grubu, kişi gruplarını veya belli kişilerdeki terör halini provoke etmek, bir halkı korkutmak, bir devleti veya uluslar arası örgütü belli bir fiili yapmaya zorlamak veya yapmaktan alıkoymaya dönük eylemler ve c) Terörle ilgili sözleşme ve protokoller kapsamında ve bu metinlerdeki tanımlamalarda yer alan bu neviden fiillerdir. Benzer şekilde terör suçlarının desteklenmesi davranışları suç haline getirilirken de yukarıdaki nitelikleri taşıyan fiillerle sınırlı olarak suç tanımları yapılması gerektiği belirtilmiştir. Devletlerin terör davranışını yasaklarken düzenlemelerin ulaşılabilir, açık, sadece terörle mücadelede kullanılacak ayrımcı olmayan ve geriye yürümeyen düzenlemeler yapması gerektiği de belirtilmiştir.

Anayasanın 90. maddesi uyarınca temel hak ve özgürlükler ile ilgili uluslar arası Sözleşmelerin kanunlarla çelişmesi halinde bu sözleşmelere öncelik tanınacağı ve bu sözleşmelere anayasaya aykırılık ileri sürülemeyeceği belirtilmektedir. Anayasa'da ise herhangi bir “terör” tanımı bulunmamaktadır. Anayasa'nın 13. maddesi uyarınca temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunulamaz. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu anayasal dayanaktan yoksun olarak uluslar arası sözleşmelere aykırı biçimde oldukça geniş bir “terör” tanımı yapmıştır. Bu tanım ve buradan hareketle düzenle-

nen diğer maddelerinde yurttaşların temel hak ve özgürlüklerinin özüne dokunacak şekilde düzenleme yapmıştır.

Terör suçları konusunda 12 uluslararası sözleşme ve bu sözleşmelerin onaylanması için de BM Güvenlik Konseyinin 1373(2001) sayılı kararı bulunmaktadır.

Bu sözleşmelerde üzerinde uzlaşmış bir terör, terörizm tanımı bulunmamakta, fiillere(eylemlere) yönelik değerlendirmelerde bulunmaktadır.

Kişilere karşı ağır ve ölümcül nitelikli şiddet eylemleri ya da rehin alma gibi eylemlerin terör eylemi(suçu) olduğu yönünde ağırlıklı görüşler bulunmaktadır.

Bize göre, tıpkı Birleşmiş Milletler Raportörü'nün de işaret ettiği gibi, TMK'daki terör tanımı, suç ve cezaların yasallığı ilkesine ve yasaların da açık,net, belirgin,öngörülebilir ve hukukun üstünlüğüne uygun olması ilkesine aykırıdır.

Bu tanım nedeniyle, Türkiye'de, kişilere karşı hiçbir ağır ve ölümcül şiddet eylemine ya da rehin alma eylemine karışmamış insanlar, sırf siyasal iktidar ya da resmi görüş tarafından benimsenmeyen düşünceleri açıkladığı için, terör suçu işlemiş kabul edilebilir, terörist olarak nitelenebilir ve yargılama ve infaz rejimine tabi tutulabilir durumdadır.

Türkiye'de sorunun ne kadar büyük olduğunu ortaya koyabilmek için Adalet Bakanlığının yayınladığı adli istatistiklere bakılabilir.

Adalet bakanlığına göre 3713 sayılı TMK'nın 6/2 ve 7/2. Maddelerinden 2011 yılında 6. Maddeden 232 kişiye, 7/2. Maddeden 11.425 kişiye, 2012 yılında 6. Maddeden 324 kişiye, 7/2. Maddeden 15.672 kişiye, 2013 yılında 6. Maddeden 178 kişiye, 7/2, maddeden 10.547 kişiye, 2014 yılında 6. Maddeden 125 kişiye, 7/2. Maddeden 15.815 kişiye, 2015 yılında 6. Maddeden 100 kişiye, 7/2. Maddeden 13.608 kişiye dava açılmıştır.2011-2015 arası 5 yılda toplam 68.026 kişiye ifade özgürlüğü kapsamında dava açılmıştır. Bu durum Türkiye'de çok ciddi ifade özgürlüğü sorunu olduğunu göstermektedir. Nitekim, OHAL KHK'ları ile ifade özgürlüğünden geriye pek bir şey de kalmamıştır.

BÖLÜM IV

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ VE TERÖRLE BAĞLANTI KURAN İDDİANAME ÖRNEKLERİ

- A) Dosyalar Hakkında
- B) Özgür Gündem Gazetesi ile Dayanışma Amaçlı Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği Dava Dosyalarından Örnekler
- C) Eren Keskin Dosyaları
- D) Aslı Erdoğan, Necmiye Alpay dosyaları(Özgür Gündem gazetesi ana davası)
- E) Barış İçin Akademisyenler dosyaları

A-Dosyalar Hakkında:

Aşağıda yer verdiğimiz iddianamelerde de görüleceği gibi, Cumhuriyet Savcıları, kendilerine sunulan polis fezlekelerini, içindeki istihbarat bilgilerini doğru kabul ederek, ceza yasalarındaki ifade özgürlüğü ile ilgili normların(maddelerin) hukuka uygun olup olmadığını sorgulamadan(somut norm denetiminin gerekli olup olmadığını tartışmadan), hiçbir haber ya da makale ile ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10.maddesi, ve Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 19.maddesi ve Anayasanın düşünce, düşünceyi açıklama ve basın hürriyeti ile ilgili maddeleri bağlamında(25,26 ve 28.maddeler ile sınırlama ölçütlerine ilişkin 13.maddesi ve 90.madde) bağlamında bir değerlendirmede bulunmamışlardır. Aynı zamanda Cumhuriyet Savcıları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ve o içtihatlar oluşurken izlenen yöntem ve sahip olunması gereken bakış açısı ile konulara yaklaşmamışlardır. Açıklanan düşüncenin neden eleştiri sınırlarında kalmadığını, neden ifade özgürlüğü sınırları içerisinde değerlendirilmeyeceğini açıklamamışlardır. Söylenen sözlerin, yapılan açıklamaların hangi bağlamda suç teşkil

ettiğini ve neden etmesi gerektiğini açıklamamışlardır. Ayrıca AİHS 46.maddeye göre AİHM kesinleşmiş kararlarına uyma zorunluluğu bulunmaktadır. AİHM tarafından Altuğ Taner Akçam/Türkiye kararında Türk Ceza Kanununun 301.maddesinin potansiyel olarak AİHS'e aykırılık taşıdığı karar altına alınmış olmasına rağmen çok sayıda TCK 301.maddeden davalar açılmış ve bu davaların açılabilmesi için Adalet Bakanı "olur" kararı vermiştir. Bilindiği gibi, yalnızca uygulanması gereken maddeleri yazmak ve madde içeriğinden söz etmek gerekçe ve delil oluşturmaz. 2011 yılı nisan ayında Türkiye ziyaretinin ardından "Türkiye'de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğü" raporunu hazırlayan Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg'in 12 Temmuz 2011 tarihli Rapor'undaki görüşler hala geçerliğini korumaktadır.0 raporda Hammerberg, Türkiyede Cumhuriyet savcılarının yoğun bir şekilde dava açtıklarını söylüyordu. Bu defa da, T. Hammerberg'den sonra Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri görevini üstlenen Sayın Nils Muiznieks'in, 15 Şubat 2017 tarihini taşıyan "Türkiye'de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğüne ilişkin Memorandum"u yayımlandı. (wcd. coe. int)

Memorandum şu beş bölümden oluşuyordu.

- 1) Medyada çoğulculuk ve bağımsızlık
- 2) İfade özgürlüğünü kısıtlayan yargı tacizi
- 3) Gazetecilerin korunması ve güvenliği
- 4) İnternet sansürü
- 5) Sonuçlar ve tavsiyeler

Komiser, Rapor'unda bazı sayısal bilgiler vermektedir.

Örneğin, 1959-2015 yıllarında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, toplamda ifade özgürlüğü ile ilgili (10. madde ile ilgili) 619 ihlal kararı vermiştir. Bu kararların 258'i Türkiye ile ilgilidir. Türkiye'yi ihlallerde en yakından takip eden ülkede 10. madde ihlal sayısı 34'te kalmaktadır.

Memorandum'a göre, Türkiye'de 18 Ocak 2017 itibariyle 151 gazeteci tutukludur. 11 Ocak 2017 itibariyle 158 medya şirketi kapatılmıştır. Bu kapatmalar, 45 gazete, 60 TV, 19 süreli yayını, 29 yayınevini ve 5 basın ajansını kapsamaktadır. Komiserin nitelemesiyle, "OHAL kapsamındaki bu tedbirler, eşi benzeri olmayan medya özgürlüğünün ihlalini sergilemektedir."

Komiser, 4 bin 500 civarında kamu görevinden ihraç edilen akademisyenlere, inter-

net erişim yasaklarının Haziran 2016 itibarıyla 111 bini bulmasına, 1600'den fazla kişinin sosyal medya paylaşımları nedeniyle tutuklanmasına, paylaşımları nedeniyle 10 binden fazla kişinin de soruşturma aşamasında bulunmasına ve Cumhuriyet gazetesi, Özgür Gündem gazetesi ve daha pek çok gazeteci ve yazar hakkında soruşturma ve davalar açılmasına ve tutuklu yargılamaların yapıyor olmasına dikkat çekmekte ve bu uygulamaların kabul edilemez olduğuna dair değerlendirmelerde bulunmaktadır. Komiser, “sonuçlar ve tavsiyeler” bölümündeki 122-138 paragraflarda tavsiyelerini sıralamaktadır.

Komiserin 24 sayfa ve 138 paragraftan oluşan memorandumunda, 62. paragrafta “Akademik özgürlüklerin kısıtlanması” ara başlığında barış için akademisyenlerin “Bu Suça Ortak Olmayacağız” başlıklı bildirisini hakkında da değerlendirmede bulunmaktadır.

Aynen şöyle denmektedir:

“ Yetkililerin sertleşen tutumları neticesinde Türkiye’de ifade özgürlüğünün çok hızlı gerilediği bir başka alan da akademik özgürlüklerdir. Bu açıdan en bilinen vakia, Ocak 2016’da hükümetin Türkiye’nin güneydoğusunda sokağa çıkma yasakları ve terörle mücadele operasyonları bağlamındaki eylemlerini kınayan, şiddetin sona erdirilmesi ile müzakerelerin yeniden başlatılması çağrısı yapan bir metne Türkiye’deki akademisyenlerden 20 Ocak 2016 itibarıyla 2 bin 212 imza toplamış olan “Barış için akademisyenler” imza kampanyasına gösterilen çok sert tepkiydi. Nisan ziyareti sonrasında olduğu gibi, özellikle sokağa çıkma yasakları ve terörle mücadele operasyonları sırasında Komisere göre hakikaten işlenmiş olan çok sayıda insan hakkı ihlaline bakarak (...) Komiser, bu bildiriye (...) açıkça ifade özgürlüğünün sınırları içinde kalan bir bildiri, arkasında yatan endişeleri ise meşru ve kamuyu ilgilendiren endişeler olarak değerlendirdiğini yineler.”

Komisere’in memorandum’unda değindiği, akademisyenlerin bildirimlerine konu olan sokağa çıkma yasakları ve yaşanan tahribat ve insan hakları ihlalleri konusunda BM İnsan Hakları Komisyonu de akademisyenlerin “Bu suçta ortak olmayacağız” başlığıyla değindiği yıkımı teyit eden 10 Mart 2017 tarihli bir rapor hazırladı. Raporunda, Cizre, Sur ve Nusaybindeki sokağa çıkma yasakları ve kentlerin tahribatı ve yaklaşık 2 bin kişinin yaşamını yitirdiği süreç rapora yansıtılıyor.(<http://www.ohchr>

org/Documents/Countries/TR/OHCHR_South-East_TurkeyReport_10March2017.pdf

Özgür Gündem gazetesi Ankara Temsilcisi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürlerinden Hüseyin Aykol'un durumu tıpkı Eren Keskin gibidir. Hüseyin Aykol hakkında devam eden onlarca soruşturma ve dava bulunmaktadır.

B-ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ İLE DAYANIŞMA AMAÇLI NÖBETÇİ GENEL YAYIN YÖNETMENLİĞİ

Silahlı çatışmaların yeniden başladığı 24 Temmuz 2015'ten itibaren Özgür Gündem gazetesi önce hukuksuz mahkeme kararı ile ardından OHAL KHK'sı ile kapatılana kadar sayısız soruşturma, dava ve sansürle karşı karşıya kaldı.

Baskılara karşı Özgür Gündem gazetesi ile dayanışmak ve gazeteyi yaşatmak için Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği kampanyası 3 Mayıs 2016'da başladı ve 7 Ağustos 2016'ya kadar sürdürüldü.

Kampanyaya katılan 56 nöbetçi yayın yönetmeninden 50'sine soruşturma açıldı, 11 takipsizlikle sonuçlandı, 38 dosya davaya dönüştü.

38 nöbetçi yayın yönetmeni 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun (TMK) 7/2 maddesi (Terör örgütü propagandası yapmak) ve 6/2. maddesini (Terör örgütlerinin bildiri veya açıklamalarını basma veya yayınlamak) ihlalden yargılanıyor.

Takipsizlik kararı verilenler

İhsan Eliaçık, Melda Onur, Sebahat Tuncel, Ahmet Abakay, Eşber Yağmurdereli, Hasip Kaplan, Işın Eliçin, Kemal Can, Mustafa Sönmez, Melda Onur, Uğur Karadaş

Dava açılanlar

A. Kumru Başer, Ahmet Nesin, Ayşe Batumlu, Ayşe Düzkan, Beyza Üstün, Can Dünder, Celal Başlangıç, Celalettin Can, Cengiz Baysoy, Çilem Küçükkeleş, Derya Okatan, Dicle Anter, Erol Önderoğlu, Ertuğrul Mavioğlu, Faruk Balıkçı, Faruk Eren, Fehim Işık, Hüseyin Tahmaz, Hakkı Boltan, Hasan Cemal, Hasan Hayri Şanlı, İbrahim Bodur, İhsan Çaralan, Julide Kural, M. Ali Çelebi, Murat Çelikkan, Murat Uyrukulak, Nadire Mater, Necmiye Alpay, Nevin Erdemir, Öncü Akgül, Ragıp Duran, Said Sefa, Şanar Yurdatapan, Şebnem Korur Fincancı, Tuğrul Eryılmaz, Veysi Altay, Yıldırım Türker.

38 nöbetçi yayın yönetmeni 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun (TMK) 7/2 maddesi (Terör örgütü propagandası yapmak) ve 6. maddesini (Terör örgütlerinin bildiri veya açıklamalarını basma veya yayınlamak) ihlalden yargılanıyor.

3 yazara da dava açıldı

Celal Başlangıç'ın yayın yönetmenliğinde yayımlanan bir yazıdan dolayı Ömer Ağın, Cengiz Baysoy'un yayın yönetmenliğinde yayımlanan bir yazıdan dolayı İmam Canpolat, Jülide Kural'ın yayın yönetmenliğinde yayımlanan bir makaleden dolayı da İlham Bakır hakkında da dava açıldı.

Nöbetçi yayın yönetmenlerinden Erol Önderoğlu, Ahmet Nesin ve Şebnem Korur Fincancı 20 Haziran 2016'da tutuklandı, 10 gün sonra serbest bırakıldılar.

13 nöbetçi yönetmene, 1 yazara ceza

Şanar Yurdatapan, İbrahim Bodur, Cengiz Baysoy, İmam Canpolat, Çilem Küçükkeleş, Nadire Mater, Yıldırım Türker, Hasan Cemal, Faruk Balıkcı, Dicle Anter, Derya Okatan, Kumru Başer, Ayşe Batumlu, Murat Uyrkulak, Jülide Kural, İlham Bakır davaları karara bağlandı. Karara bağlanan davalarda hapis cezaları ve adli para cezaları verildi. Bu davaların istinaf/temyiz incelemesi devam ediyor.

Kızılıkaya dosyaları

Özgür Gündem soruşturması kapsamında açılan 38 davanın hepsinde gazetenin Sorumlu Yazışları Müdürü İnan Kızılıkaya da sanık. Kızılıkaya'nın dosyaları nöbetçi genel yayın yönetmenleri ile yargılandığı davalarda ayrıldı, İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen Özgür Gündem ana davası ile birleştiriliyor.

Özgür Gündem Ana Davası

Ana davada Özgür Gündem Yayın Danışma Kurulu Üyeleri, yönetici ve yazarları olan Necmiye Alpay, Aslı Erdoğan, Ragıp Zarakolu, Filiz Koçali, Eren Keskin, Zana Kaya, İnan Kızılıkaya, Kemal Sancılı ve Bilge Oykut yargılanıyor. Dava kapsamında Kızılıkaya ve Sancılı hala tutuklu.

I - Jülide Kural, İlham Bakır, İnan Kızılkaya Davası

İddianame:

T.C.

İSTANBUL

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

BASIN BÜROSU

ZAMANAŞIMI TARİHİ YAKINDIR

Soruşturma No : 2016/71578

Esas No : 2016/35312

İddianame No : 2016/3748

İ D D İ A N A M E

İSTANBUL AĞIR CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI :K.H.

ŞÜPHELİ :1-İLHAM BAKIR, MEHMET SİDDİK Oğlu GÜLER'den olma, 02/08/1968 doğumlu, BİTLİS ili, MUTKİ ilçesi, AKINCI köy/mahallesi, 4 cilt, 14 aile sıra no, 12 sıra no'da nüfusa kayıtlı Şehitlik Mah. 179. Sk. No:2D-Blok İç Kapı No: 2 Yenişehir/ DİYARBAKIR ikamet eder.

MÜDAFİİ :Av. RESUL TAMUR,DİYARBAKIR

Lise Cad. Evran Apt. Kat:2 No:6 Yenişehir/diyarbakır,

SUÇ : TERÖR ÖRGÜTÜ PROPAGANDASI YAPMAK

SUÇ TARİHİ VE YERİ : 08/06/2016 İSTANBUL

SEVK MADDESİ : Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 53

ŞÜPHELİ : 2-İNAN KIZILKAYA, DEVRİŞ Oğlu ŞADIYE'den olma, 01/01/1977 doğumlu, ERZURUM ili, TEKMAN ilçesi, TAŞKESEN köy/mahallesi, 40 cilt, 2 aile sıra no, 61 sıra no'da nüfusa kayıtlı Çukur Mah. Sakız Ağacı Cad. No:87 İç Kapı No:2 Beyoğlu/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ :Av. ÖZCAN KILIÇ, İSTANBUL

Ergenekon Caddesi 29-9 Pangaltı 34375 Şişli / İSTANBUL

SUÇ :TERÖR ÖRGÜTLERİNİN YAYINLARINI BASMAK VEYA YAYINLAMAK,
TERÖR ÖRGÜTÜ PROPAGANDASI YAPMAK

SUÇ TARİHİ VE YERİ : 08/06/2016, 08/06/2016 İSTANBUL

SEVK MADDESİ :1-Terörle Mücadele Kanunu 6/2, Türk Ceza Kanunu 53

2-Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 53

ŞÜPHELİ :3- JÜLİDE KURAL, SERVET Kızı FEHİME'den olma, 24/03/1965 doğumlu, İSTANBUL ili, BEYOĞLU ilçesi, PÜRTELAŞ köy/mahallesi, 34 cilt, 641 aile sıra no, 1 sıra no'da nüfusa kayıtlı Ortaköy Mah. Marmara Sitesi Yolu Sk. No:2C İç Kapı No:29 Beşiktaş/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ :Av. ÖZCAN KILIÇ, İSTANBUL

Ergenekon Caddesi 29-9 Pangaltı 34375 Şişli / İSTANBUL

SUÇ:TERÖR ÖRGÜTLERİNİN YAYINLARINI BASMAK VEYA YAYINLAMAK,
TERÖR ÖRGÜTÜ PROPAGANDASI YAPMAK

SUÇ TARİHİ VE YERİ : 08/06/2016, 08/06/2016 İSTANBUL

SEVK MADDESİ :1-Terörle Mücadele Kanunu 6/2, Türk Ceza Kanunu 53

2-Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 53

DELİLLER :Şüphelilere ait nüfus ve adli sicil kayıtları, Özgür Gündem Gazetesinin 08/06/2016 tarihli sayısı, şüpheli savunmaları ve tüm dosya kapsamı

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ:

Özgür Gündem Gazetesinin 08/06/2016 tarihli sayısının Cumhuriyet Başsavcılığımızca incelenmesi neticesinde düzenlenen 10/06/2016 tarihli tutanak ile başlatılan soruşturmada ,

Gazetenin 5. sayfasında yer alan “ Zulüm olduğu sürece kürtler direnecek “ başlıklı haber içeriğinde genel anlamda PKK terör örgütü alt yapılanması olan HPG isimli örgütün propagandasının yapıldığı, güvenlik güçleri tarafından yürütülen operasyonlarda hayatını kaybeden örgüt mensuplarının gerilla olarak nitelendirildiği ,

bu kişiler için düzenlenen cenaze törenlerinin övgü içeren cümlelerle haber haline getirildiği, bu şekilde terör örgütünün cebir ve şiddet içeren eylemlerinin ve bu eylemleri gerçekleştiren üyelerinin övülmek ve eylemleri meşru gösterilmeye çalışılmak suretiyle propaganda faaliyetinde bulunulmuş olduğu,

Gazetenin 8. ve 9. sayfalarında “ Kuzey güneşi Minbiç ‘in üstüne doğuyor “ , “ MLKP Rojava “ , “ YPJ ‘Lİ xelat yaşamını yitirdi “ başlıklı haber içeriklerinde MLKP , YPJ ve YPG terör örgütlerinin çeşitli açıklamalarına yer verildiği , bu açıklama içeriklerinde gerek örgüt faaliyetlerinin gerekse hayatının kaybetmiş olan örgüt üyelerinin övüldüğü , örgüt faaliyetlerini öven ve meşru gösteren bu açıklamaların yayınlanması suretiyle 3713 sayılı kanunun 6/2 maddesindeki suçun işlenmiş olduğu ,

Gazetenin 15. sayfasında “ Surlar örtmez bu utancı “ başlığı ile kaleme alınan köşe yazısında gerek yazının genel dili gerekse “ Özgürlük aşkıyla tutuşmuş genç bedenler , gencecik bedenler surlara beden olup siper olurken , onlar ölüyordu onurluca “ şeklindeki ifadelerle Güneydoğu Anadolu bölgesinde çeşitli kentlerde yaşanan terör olaylarında hayatının kaybeden örgüt mensuplarının övüldüğü, bu eylemin Terör Örgütü Propagandası Yapmak Suçuna vücut verebilecek nitelikte olduğu ,

36

5-8 ve 9. sayfalardaki haberlerin eser sahiplerinin belli olmadığı , bu nedenle 5187 sayılı yasanın 11/3 maddesi gereği sorumlu yazı işleri müdürü ve genel yayın yönetmeninin sorumlu oldukları anlaşılmakla,

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü olan şüpheli İnan KIZILKAYA'nın Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçundan eylemine uyan 3713 sayılı yasa 7/2 , Türk Ceza Kanunu 53 maddeleri gereğince, Açıklama ve Yayınlama suçundan eylemine uyan 3713 sayılı yasa 6/2 ,Türk Ceza Kanununun 53 maddeleri gereğince ,

Yayın Yönetmeni olan şüpheli Jülide KURAL'ın Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçundan eylemine uyan 3713 sayılı yasa 7/2 , Türk Ceza Kanunu 53 maddeleri gereğince, Açıklama ve Yayınlama suçundan eylemine uyan 3713 sayılı yasa 6/2 ,Türk Ceza Kanununun 53 maddeleri gereğince,

Şüpheli İlham BAKIR'ın Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçundan eylemine uyan 3713 sayılı yasa 7/2 , Türk Ceza Kanunu 53 maddeleri gereğince CEZALANDIRILMALARINA karar verilmesi kamu adına talep ve iddia olunur.05/10/2016

..... SİCİL 107607

SAVUNMALAR:

24.11.2016

22.Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına;

Demokratik bir ülke olmanın en temel göstergesi kuşkusuz “ifade ve basın özgürlüğü” dür. Bu gerçekten hareketle bir yurttaş olarak, farklı haber alma kanallarının gerekliliğine olan inancım; her bireyin “haber alma hakkı” na olan saygım; baskı ve yıldırma yöntemlerine karşı doğal bir refleks olarak özgürlükten yana olan duruşum, o dönemde yoğun bir baskı altında olan Özgür Gündem gazetesi ile dayanışma gerekliliğini , demokrasiye inanan her birey gibi benim içinde kaçınılmaz kılmıştır. O nedenle de bir günlük “sembolik genel yayın yönetmenliği” görevini üstlendim.

Ben gazeteci değilim, ben bir sanatçıyım. Doğal olarak yalın bir gerçeklikle “sembolik” tanımlamasının altını bir kez daha çizmek isterim.

Tam da bu nedenle o günkü gazetede ki haber ya da yazıların ne içeriği, ne de neler olduğu konusu bilgim dahilinde değildir.

Yaklaşık 33 yıldır sürdürdüğüm sanat hayatımda Çehov, Shakespeare, Euripides, Wolff, Brecht, Fo, Pinter, Haldun Taner ve daha birçok büyük yazarın dünyalarındaki bir karaktere aktris olarak bürünürken bir gerçeği hep yeniden keşfettim.

Hangi dilde, hangi kültürde, hangi kıtada olursa olsun, sanatçının ulaşmak istediği ana gerçek “ÖZGÜRLÜK”tü. Özgürlükse; olasılıklar içinden seçebilme hakkını veriyordu insana. Ve insan özgürleşmek için gerçeği ararken aslında o yolda özgürleşiyordu.

Kaldı ki sanatın tam da hayatın içinden filizlendiğine inanan biri olarak yaşadığım ülkenin sorunlarına duyarsız kalmam mümkün değildir. Evrensel insan hakları mücadelesine bağlı ve onun bir parçası olan bir birey olarak ,anti –militarist, şiddet karşıtı , barış taraftarı bir insan hakları aktivistiyim.

Üstelik değişen politik atmosfere göre; olgulara ya da kavramlara yüklediğim anlamın değişmesi de mümkün değildir. Çünkü ikeli olmanın ciddiyetini ve değerini bilecek hayat bilgisi ve deneyimine sahibim.

Sonuçta demokrasiye, evrensel insan haklarına inanan şiddet karşıtı ve bu ülkeyi

çok seven bir sanatçı olarak bana yönelttiğiniz suçlamaların hiç birini kabul etmiyorum.

Beraatımı istiyorum.

JÜLİDE KURAL

İSTANBUL 22. AĞIR CEZA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA

DOSYA NO : 2016/67 E,

SAVUNMA SUNAN

SANIK : Jülide Kural

VEKİLİ : Av. Öztürk Türkođan

DAVACI : K.H.

D. KONUSU :Esas hakkında savunmayı içeren dilekçedir.

AÇIKLAMALAR :

1.Müvekkile hakkında Özgür Gündem Gazetesi'nin 08.06.2016 tarihli nüshasında yayınlanan ' Kuzey Güneşi Minbiç'in Üzerine Doğuyor' , ' MLKP Rojova' ve ' YPL'liXelat Yaşamını Yitirdi' haber yazılarında yasa dışı örgütlerin haberlerine yer verildiği ve böylece yasa dışı örgüt propagandası yapıldığı iddiası ile Terörle Mücadele Kanunu 6/2 ve 7/2 maddeleri ve 53. md. kapsamında cezalandırılma istemiyle dava açılmıştır.

2.Dava açan iddianamede müvekkile Jülide Kural'ın genel yayın yönetmeni olduğu belirtilerek, 5187 sayılı kanunun 11/3. Fıkrası uyarınca cezalandırılması gerektiği belirtilmiştir. Yargılamanın 1. Celsesinde müvekkile hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı basın bürosuna yazı yazılarak, Jülide Kural'ın 5187 sayılı kanunun 11. Maddesinin 3. Fıkrasında belirtilen **sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkili sorumlu olup** olup olmadığının sorulması talep edilmiş ve bu talep kabul edilmiştir. Ancak, Mahkemece, Savcılığa yazılan yazı cevabı gelmeden esas hakkında mütalaa verilmiştir. Esasen müvekkile 5187 sayılı kanun anlamında yetkili sorumlu değildir.

3.5187 sayılı Basın Kanunu Tasarısında hükümet gerekçesine baktığımızda, özellikle 11.maddede kimlerin sorumlu olacağına dair açık düzenleme bulunmaktadır. Buna göre, sorumlu müdür veya yardımcısının sorumlu tutulacağı açıkça düzenlenmiştir. Kanun koyucunun amacı ortada iken farklı anlamlar yüklemek hukuka aykırıdır. İşbu dava dosyasında suçun maddi unsurlarının oluşup oluşmadığına öncelikle bakılması gerekir. Sorumlu yazı işleri müdürleri dahil hiç kimsenin düşüncelerinden ve açıkça şiddete teşvik etmediği sürece sorumlu tutulamayacağı görüşümüzle birlikte teknik bakımdan bir inceleme yapılması ve “nöbetçi genel yayın yönetmeni” gibi hiçbir hukuksal sorumluluğu olmayanlar bakımından dava şartının oluşmadığını kabul etmek gerekir. Bu nedenle 5187 sayılı kanunun 11.maddesi anlamında hiçbir sorumluluğu bulunmayan müvekkile hakkında suçun unsurları oluşmadığından beraat kararı verilmesi gerekmektedir.

4.3713 sayılı TMK'nun 11.04.2013 tarihli 6459 sayılı kanunla yapılan değişikliklerinde kanun koyucunun amacını bir kez daha hatırlamakta fayda bulunmaktadır. 6459 sayılı kanunun TBMM'ye sevk edildiğinde kanunun adının “insan hakları ve ifade özgürlüğü bağlamında bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun” olduğunu unutmamak gerekir. Hükümetin genel gerekçesinde sık sık AİHM içtihatlarına vurgu yapılmış ve AİHS ile koruma altına alınan temel hak ve özgürlüklere atıf yapılmıştır. Kanun tasarısının madde gerekçelerine bakıldığında kanunun 5.maddesi ile AİHM standartları ile uyumlu hale getirilmesi amacı ile TMK 6/2'de değişiklik yapıldığı vurgulanmıştır. Aynı şekilde kanun tasarısının 6 ve 9.maddeleri ile TMK'nun 7/2'de değişiklik yapılarak AİHM standartlarına uygun hale getirilmesi belirtilmiştir. Kanun koyucunun amacı Türkiye'nin tarafı olduğu AİHS'e uygun düzenleme yapmak ve AİHS'in 46.maddesi uyarınca AİHM kararlarının bağlayıcılığından hareketle AİHM içtihatlarının uygulanmasını sağlamaktır.

5.Bu durumda TMK 6/2 ve 7/2.maddelerden yargılama yapıldığında, 5187 sayılı kanunun 11.maddesindeki genel gerekçeye uygun olarak sorumluların belirlenmesi ve 6459 sayılı kanunun hükümet gerekçesine uygun olarak yargılama yapılması gerekmektedir.

6.Müvekkilenin sorumlu tutulduğu haber yazılarına bakıldığında, bunların özellikle Suriye sahasında faaliyet gösteren ve Türkiye tarafından yasa dışı silahlı örgüt olarak nitelendirilen ve TMK kapsamında terör örgütü olarak nitelendirilen örgütler ile ilgili haberler olduğu ve Suriye'de cereyan eden olaylardan haber verdiği görülecektir.

Burada açıkça şiddetin övülmesi yada teşviki söz konusu değildir.

7. Diğer yazılara bakıldığında ise yasa dışı örgüt mensuplarının gerilla olarak nitelendirilmesi ile ilgili Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin 08.04.2015 tarihli 2015/423 E, 2015/719 K sayılı kararı da göz önüne alındığında herhangi bir suçun işlenmediği ve şiddete teşvik durumunun söz konusu olmadığı anlaşılacaktır.

8. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 43453/04,31098/05 Başvuru Nolu ve 6 Temmuz 2010 tarihli Gözel ve Özel Türkiye kararında, 3713 sayılı kanunun 6. maddesinin 2. fıkrasının yürürlükten kaldırılması veya bu fıkranın AİHS ve AİHM içtihatlarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi talep edilmiştir.

9. Her iki kanun maddesi ile ilgili olarak 11.04.2013 tarih ve 6459 sayılı kanunla yapılan değişiklikler gerekçesinde böyle yazmasına ve kanun koyucunun amacının bu olduğunu belirtmesine rağmen, Mahkeme içtihadında belirtilen ve aşağıda açıklanan ölçütleri karşılamadığından doğrudan doğruya ifade özgürlüğünü kısıtlayan ve yasaklayan pozisyonları devam etmektedir. Kanun koyucunun amacına uygun olarak AİHM içtihatlarını esas almak durumundayız.

10. AİHM Gözel ve Özel/Türkiye kararında özetle şu tespitleri yapmıştır.

“AİHM'nin gözünde, sadece 3713 sayılı kanunun 6. maddesinin 2. fıkrasında hedef alınan açıklamaların yayınlanmasını gerekçe göstererek dergi sahipleri, editörleri ya da yazı işleri müdürlerinin tekrar tekrar mahkûm edilmesi ve buna ek olarak dergilere yayın yasağı getirilmesi, - elbette doğrudan ve dolaylı olarak terör suçlarını savunmadığı sürece - kamuoyu gündeminde bir yere sahip olan medya profesyonellerinin kısmen sansürlenmesi ve bir görüşün kamuoyuna açıklanmasının sınırlandırılması anlamına gelebilecektir. Üstelik, mevcut davada görüldüğü gibi, «terör örgütlerinin bildiri ve açıklamalarında» kullanılan terimler belirsiz bir biçimde yorumlanmıştır. Özellikle, amaçları ya da kamuoyunun çelişik durumlara farklı bir görüş açısıyla bilgilendirilme hakkı göz önüne alınmadan medya profesyonellerine yukarıda belirtilen hüküm gereği mekanik bir baskı uygulanması (Jersild, ilgili bölüm, prg. 36 ile karşılaştırınız), bilgi ve fikir alma ya da verme özgürlüğü ile bağdaşamaz. Bu değerlendirmeler ışığında ve söz konusu mevzuatın incelenmesi sonrasında AİHM, başvuranların 3713 sayılı yasanın 6. maddesinin 2. fıkrası gereğince mahkûm edilmesine ve dergiye yayın yasağı getirilmesine neden olan müdahalenin «demokratik bir toplumda gerekli» olarak nitelendirilemeyeceği ve meşru amaçların gerçekleştirilmesi için de zaruri olmadığı sonucuna varmaktadır. Bu iti-

barla, AİHS'nin 10. maddesi ihlal edilmiştir." Bu kararın özelliği AİHS'in 46.maddesini uyguladığı yarı pilot niteliğinde bir karardır. Dolayısıyla Türkiye'nin bu karara uyma yükümlülüğü bulunmaktadır.

11. AİHM bu kararında çeşitli ölçütler belirlemiştir. Buna göre;

Maddi Ölçüt: Şiddete tahrik içermediği sürece (yani şiddet eylemlerine ya da kanlı bir intikama başvurmayı savunmuyor, destekçilerinin hedeflerini gerçekleştirmesi amacıyla terör eylemlerini haklı göstermiyor ve belli kişilere karşı derin ve mantıksız bir nefret duygusunun oluşmasına neden olarak şiddeti yüreklendirdiği şeklinde yorumlanıyorsa) herhangi bir ifade salt terör örgütü üyeleri tarafından dile getirildiği ve/veya hükümeti sert bir şekilde eleştirdiği için yasaklanmamalıdır.

Yöntemsel Ölçüt: İkinci olarak; yapılacak düzenleme, hâkimlere, AİHS'nin 10. Maddesi kapsamında dile getirilen ve AİHM tarafından uygulanan kıstasları dikkate alarak, sadece mesajı verenin kimliğine ve kime verildiğine değil, yazının bütünlüğü içinde yazıların içeriğini ve hangi bağlamda yazıldığını inceleme yükümlülüğü getirmelidir.

Araçsal Ölçüt: Sadece örgütün veya örgüt üyelerinin açıklamalarının aktarıldığı durumlarda, kamunun bilgi alma hakkı da dikkate alınarak ilk iki ölçütü daha sıkı bir denetime tabi tutulmalıdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Uygulanması

12. İlk bakışta bir birinden bağımsız gözükse de bu üç ölçüt aslında birbirini tamamlar niteliktedir. İlk ölçütte öngörülen olası bir şiddet eylemiyle söz arasındaki açık ve yakın ilişki ancak hâkimin sözün kime, ne şekilde, hangi bağlamda söylendiği ve gerçekten şiddet tehdidine yol açıp açmadığı değerlendirildiğinde ortaya çıkarılabilecektir. Herhangi bir yorum olmaksızın sadece örgüt veya örgüt üyelerinin açıklamalarını aktaran basın araçlarında bu bağ açıkça ortaya konmalıdır. Bu nedenle yukarıda sayılan ölçütlerden sadece birini karşılayan bir düzenleme AİHM kararınca öngörülen genel önlemin yerine getirmiş olmayacaktır.

13. Somut olayımızda dava açan iddianamede suçlama konusu yazıların bu 3 ölçüt kapsamında değerlendirilip ceza verilemeyeceği açıktır. Kaldı ki, 3713 sayılı kanunun yazım biçimi AİHM içtihadı ile tamamen uyumsuzdur.

14. Anayasanın 13. Maddesinde temel hak ve özgürlüklerin sınırlanması düzenlen-

miştir. Buna göre,” Madde 13 – (Değişik: 3/10/2001-4709/2 md.) Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” Hükmü bulunmaktadır.

15.Anayasanın 25. Maddesinde düşünce ve kanaat özgürlüğü, 26. Maddesinde düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü ve 28. Maddesinde basın özgürlüğü düzenlenmiştir. Bu maddelerde düzenlenen hakların özüne dokunulamayacağına dair anayasanın 13. Maddesinde açık düzenleme bulunmaktadır.

16.3713 sayılı kanunun 6/2. Fıkrası ile 7/2 fıkrasının ilk 3 cümlesi anayasanın 13. Maddesinde düzenlenen sınırlama kriterlerinin oldukça dışına çıkarak sınırlama yaptıklarından dolayı yargılama yapılırken Anayasa 90 uyarınca AİHS’i ve dolayısıyla AİHM içtihatlarını esas almak gerekmektedir.

17.AİHS ve AİHM içtihatlarını esas aldığımızda müvekkilenin cezalandırılmasını gerektirecek bin husus bulunmadığından dolayı beraat etmesi gerekmektedir.

42

İSTEM SONUCU: Müvekkile hakkında beraat kararı verilmesini saygı ile dilerim. 28 Mart 2017

Av. Öztürk Türkođan

EK: 5187 Sayılı Basın Kanunu Tasarısı Hükümet ve Komisyon Raporları

6459 Sayılı Kanun Tasarısı Hükümet ve Komisyon Raporları

Yargıtay 16. Ceza Dairesi Kararı

GEREKÇELİ KARAR

T.C.

İSTANBUL

22. AĞIR CEZA MAHKEMESİ

MAHKUMİYET - ADLİ PARA CEZASI - HAPİS - HAGB

DOSYA NO : 2016/67 Esas

KARAR NO : 2017/79

C.SAVCILIĞI ESAS NO : 2016/35312

GEREKÇELİ KARAR

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A

BAŞKAN : 40052

ÜYE : 109760

ÜYE : 125543

C. SAVCISI : 137288

KATİP : 134463

DAVACI : K.H.

SANIKLAR : 1- JÜLİDE KURAL, Servet ve Fehime kızı, 24/03/1965 ÇEÇEN CEYHAN doğumlu, İSTANBUL, BEYOĞLU, Pürtelaş mah/köy nüfusunda kayıtlı. Ortaköy Mah. Marmara Sitesi Yolu Sk. No:2C İç Kapı No:29 Beşiktaş/ İSTANBUL adresinde oturur. TC Kimlik No:22652114980

MÜDAFİİLERİ : Av. EMEL ATAKTÜRK SEVİMLİ - Av. ÖZTÜRK TÜRKDOĞAN
- Av. SERCAN KORKMAZ

: 2- İLHAM BAKIR, Mehmet Sıddık ve Güler oğlu, 02/08/1968 MUTKİ doğumlu, BİTLİS, MUTKİ, Akıncı mah/köy nüfusunda kayıtlı. Şehitlik Mah. 179. Sk. No:2D-Blok İç Kapı No:2 Yenişehir/ DİYARBAKIR adresinde oturur. İş adresi: Peyas Mah. Diclekent Bulvarı Ciğerhin Kültür Merkezi Kayapınar/ DİYARBAKIR. TC Kimlik No:17458648722

MÜDAFİİLERİ : Av. SERCAN KORKMAZ - Av. ÖZCAN KILIÇ

SUÇ : Terör Örgütü Propagandası Yapmak

Terör Örgütlerinin Yayınlarını Basmak veya Yayınlamak

SUÇ TARİHİ : 08/06/2016

SUÇ YERİ : İSTANBUL

KARAR TARİHİ : 28/03/2017

Yukarıda açık kimliği yazılı sanıklar hakkında mahkememizde yapılan yargılama sonunda:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

İDDİA :

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 05/10/2016 tarih, 2016/35312 esas sayılı iddia-namesinde özetle;

Özgür Gündem gazetesinin 08/06/2016 tarihli sayısının, 5. sayfasında yer alan “Zulüm olduğu sürece kürtler direnecek” başlıklı haber içeriğinde PKK terör örgütü alt yapılanması olan HPG isimli örgütün propagandasının yapıldığı, 8. ve 9. sayfalarında “Kuzey güneşi Minbiç’in üstüne doğuyor”, “MLKP Rojava”, “YPJ’li xelat yaşamını yitirdi” başlıklı haber içeriklerinde MLKP, YPJ ve YPG terör örgütlerinin çeşitli açıklamalarına yer verildiği, 15. sayfasında “Surlar örtmez bu utancı” başlığı ile kaleme alınan köşe yazısında gerek yazının genel dili gerekse “Özgürlük aşkıyla tutuşmuş genç bedenler, gencecik bedenler surlara beden olup siper olurken, onlar ölüyor-du onurluca” şeklindeki ifadelerle Güneydoğu Anadolu bölgesinde çeşitli kentlerde yaşanan terör olaylarında hayatının kaybeden örgüt mensuplarının övüldüğü, bu eylemin Terör Örgütü Propagandası Yapmak Suçuna vücut verebilecek nitelikte olduğu iddiasıyla eser sahipleri belli olmayan yazılar için sorumlu yazı işleri müdürü olan İnan KIZILKAYA’nın ve genel yayın yönetmeni olan Jülide KURAL’ın sorumlu oldukları ve Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçundan eylemlerine uyan 3713 sayılı yasa 7/2, TCK 53 maddeleri gereğince, Terör Örgütlerinin Yayınlarını Basmak veya Yayınlamak suçundan eylemlerine uyan 3713 sayılı yasa 6/2, TCK 53 maddeleri gereğince, sanık İlham BAKIR’ın Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçundan eylemine uyan 3713 sayılı yasa 7/2, TCK 53 maddeleri gereğince cezalandırılmaları istemiyle kamu davası açılmıştır.

Yapılan yargılama sırasında sanıklardan İnan Kızılkaya hakkındaki kamu davası tefrik edilerek ayrı bir esasa kaydedilmiş ve İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesinin 2016/25 Esas sayılı dosyasıyla birleştirilmiştir.

İDDİA MAKAMI ESAS HAKKINDA MÜTALAASINDA :

Sanık Jülide Kural’ın olay tarihi itibarıyla Özgür Gündem gazetesinin genel yayın

yönetmeni olduğu, anılan gazetenin 08/06/2016 tarihli sayısının 5. Sayfasında “Zulüm olduğu sürece Kürtler direnecek” başlıklı yazıda bir bütün halinde silahlı terör örgütü PKK’nın alt yapılanması olan HPG’nin propagandası yapıldığı, gazetenin 8 ve 9. Sayfalarında yer alan “Kuzey güneşi Minbiç’in üstüne doğuyor”, “MLKP rojava”, “YPJ’li xelat yaşamını yitirdi” başlıklı haber içeriklerinde MLKP, YPJ ve YPG örgütlerinin açıklamalarına yer verildiği, böylece gazete yetkilisi sanığın atılı suçları işlediği anlaşıldığından eylemine uyan 3713 Sayılı yasanın 6/2 ve 7/2, TCK’nun 53. Maddeleri uyarınca cezalandırılmasına; diğer sanık İlham Bakır’ın aynı gazetenin 15. Sayfasında kaleme alıp yayınladığı “Surlar örtmez bu utancı” başlıklı yazısında aynı şekilde PKK ve alt terör örgütlerinin propagandasını yaptığı anlaşıldığından adı geçen sanığın da eylemine uyan 3713 sayılı yasanın 7/2 ve TCK’nun 53. Maddeleri uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi kamu adına talep ve mütalaa olunur dedi.

SAVUNMA :

Sanık İLHAM BAKIR savunmasında özetle; Ülkemizde bölge genelinde ortadoğuda yaşanan insan ölümleri karşısında sessiz kalınmasını bir insanlık yitimine yol açacağı düşüncesiyle duyarlılığını gösteren yazı yazdığını, herhangi bir örgüt propagandası yapmak amacıyla yazılmış bir yazı olmadığını, yazdığı yazının tamamen düşünce ve ifade özgürlüğü temelinde kaleme alınmış yazı olduğunu, suç işleme kastı olmadığını, hükmün açıklanmasının geri bırakılması hükümlerinin uygulanmasına muvafakati olduğunu beyan etmiştir.

Sanık JÜLİDE KURAL yazılı ve sözlü savunmasında özetle; Yazı içeriklerine bir diyeceği olmadığını, haberden ve köşe yazılarından hiç bir şekilde haberinin olmadığını, sadece ifade ve basın özgürlüğü açısından kendisinin de bir günlük kampanyaya katıldığını ve 24 saatliğine görevi kabul ettiğini, sanatçı olduğunu fakat gazeteci olmadığını, bu nedenle yazı içeriklerinden haberdar olmasının doğal olarak mümkün olmadığını beyan etmiştir.

DELİLLER:

- Özgür Gündem gazetesinin 08/06/2016 tarihli nüshası.
- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 10/06/2016 tarihli inceleme ve soruşturma kayıt tutanağı.
- Özgür Gündem gazetesinin İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 16/08/2016 tarih 2016/3825 d.ış sayılı kararı ile kapatıldığına dair yazı.

- Sanıklara ait nüfus ve adli sicil kayıtları.

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ ve GEREKÇE :

Sanık Jülide KURAL'ın 08/06/2016 tarihinde, günlük olarak yayınlanan Özgür Gündem isimli gazetenin genel yayın yönetmenliğini yaptığı anlaşılmaktadır.

Gazetenin aynı tarihli nüshasında,

5. sayfada yer alan “Zulüm olduğu sürece kürtler direnecek” başlıklı yazıda PKK/KCK terör örgütünün alt yapılanması olan HPG terör örgütü üyelerinden gerilla olarak bahsetmek, Türkiye Cumhuriyetinin terörle mücadele politikası soykırım olarak, bu mücadele sırasında ölen terör örgütü üyelerinden ve cenazesinden övgüyle bahsetmek suretiyle PKK terör örgütünün cebir ve şiddet içeren eylemlerinin güvenlik güçleri ile çatışmalarının övücü nitelikte anlatıldığı, PKK terör örgütünün yaptığı yasadışı eylemlerin meşru gösterilmeye çalışıldığı, ayrıca yapılan cebir ve şiddet içerikli bu eylemlerin övüldüğü, katılımın teşvik edildiği, böylece terör örgütü PKK'nın propagandasının yapıldığı,

46

8. sayfada “MLKP Rojava” başlıklı yazı içeriğinde MLKP terör örgütü tarafından, örgüt üyesi olan Feysal Ebu Leyla'dan “komutan” olarak bahsedilmek suretiyle, örgüt üyelerinin meşru kavramlarla anlatılıp meşrulaştırılmaya çalışıldığı, övüldüğü terör örgütünün yasadışı yöntemlerine başvurmanın teşvik edildiği açıklamalarının yayımlandığı,

9. sayfada “YPJ'li Xelat Yaşamını Yitirdi” başlıklı PKK/KCK terör örgütünün silahlı alt yapılanmalarından olan YPJ'nin açıklaması şeklindeki yazıda, terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada öldürülen örgüt elemanlarından şehit olarak bahsedilmek, silahlı çatışmayı özyönetim direnişi olarak nitelemek ve örgüt elebaşından ‘önder Apo’ olarak bahsedilmek suretiyle terör örgütünün yasadışı yöntemlerine başvurmanın teşvik edildiği açıklamalarının yayımlandığı,

8. ve 9. sayfalarında “Kuzey Güneşi Minbiç'in Üstüne Doğuyor” başlıklı yazıda, örgüt üyesi olan Feysal Ebu Leyla'dan komutan olarak, yine öldürülen bir terör örgütü üyesinden savaşçı olarak bahsedilmek suretiyle terör örgütünün yasadışı yöntemlerine başvurmanın teşvik edildiği,

15. sayfada yer alan ve bizzat sanık İlham BAKIR tarafından kaleme alınan “Surlar Örtmez Bu Utancı” başlıklı yazıda, “gencecik bedenler surlara beden olup siper

olurken” şeklindeki içerikten PKK/KCK terör örgütünün Güneydoğu Anadolu’daki terör eylemlerine karşı yapılan mücadelede öldürülen terör örgütü üyeleri kastedilerek bu durumdan ‘onurluca ölüm’ olarak bahsetmek suretiyle PKK terör örgütünün yaptığı yasadışı eylemlerin meşru gösterilmeye çalışıldığı, yapılan cebir ve şiddet içerikli bu eylemlerin övüldüğü anlaşılmış, olayın oluşu mahkememizce bu şekilde kabul edilmiştir.

HUKUKİ NİTELENDİRME:

Suçta konu Özgür Gündem isimli gazetenin 08/06/2016 tarihli nüshasının yukarıda bahsedilen 5. sayfasındaki yazı içerikleri ve görsellerinde, PKK/KCK terör örgütünün silahlı alt yapılanması olan HPG terör örgütü üyelerinden gerilla olarak, Türkiye Cumhuriyetinin terörle mücadele politikasından soykırım olarak bahsedildiği, terör örgütünün cebir ve şiddet içeren eylemlerinin, güvenlik güçleri ile çatışmalarının övücü nitelikte anlatıldığı, PKK terör örgütünün yaptığı yasadışı eylemlerin meşru gösterilmeye çalışıldığı, bu suretle silahlı terör örgütü PKK ve bu örgüte bağlı alt örgütlerin cebir ve şiddet içeren yöntemlerinin meşrulaştırıldığı ve bu yöntemlere başvurmanın açık şekilde teşvik edildiği, bu haliyle yazıların nefret söylemi içerdiği, böylece terör örgütü PKK ve uzantılarının propagandasının yapıldığı, bu suretle 3713 sayılı yasanın 7/2. maddesinde düzenlenen suçun işlendiği, ayrıca gazetenin 8 ve 9. sayfalarında yayınlanan yazılarda MLKP terör örgütünün, PKK/KCK terör örgütünün silahlı alt yapılanmalarından olan YPJ’nin açıklaması olarak terör örgütünü meşrulaştırmaya çalışan, teröristlerin kahraman gibi gösterilmesi ve şehit olarak nitelendirilmesi nedeniyle örgütün yaptıklarının övüldüğü açıklamanın yayınlanması nedeniyle 3713 sayılı yasanın 6/2. maddesinde düzenlenen suçun da işlendiği anlaşılmıştır.

Yine aynı tarihli gazetede, sanık İLHAM BAKIR tarafından yazıldığı sabit olan 15. sayfada yayınlanan yazıda PKK/KCK terör örgütünün Güneydoğu Anadolu’daki terör eylemlerine karşı yapılan mücadelede öldürülen terör örgütü üyeleri kastedilerek bu durumdan “onurluca ölüm” olarak bahsedildiği ve bu suretle PKK terör örgütünün cebir ve şiddet içeren yöntemlerinin övüldüğü, meşru gösterilmeye çalışıldığı, bu haliyle yazıların nefret söylemi içerdiği, böylece terör örgütü PKK’nın propagandasının yapıldığı, bu suretle 3713 sayılı yasanın 7/2. maddesinde düzenlenen suçun işlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sanık Jülide KURAL'ın, suça konu Özgür Gündem isimli gazetede, yukarıda anlatılan yazıların yayımlandığı 08/06/2016 tarihinde genel yayın yönetmenliği yaptığı sabittir.

5187 sayılı Basın Kanununun 11/3 maddesine göre, süreli yayınlarda eser sahibinin belli olmaması halinde, sorumlu müdür ve yayın yönetmeni, genel yayın yönetmeni, editör, basın danışmanı gibi sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkili sorumlu olur. Buna göre, suça konu yazıların ve ilgili görsellerin sahibinin belli olmaması nedeniyle yayınların yapıldığı tarihte sanık Jülide Kural'ın genel yayın yönetmeni olarak sorumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sanık Jülide KURAL savunmasında, yazı içeriklerine etki edecek pozisyonu olmadığını beyan etmiş ise de; 5187 sayılı yasanın 11/3 maddesindeki amir hüküm uyarınca yazı içeriklerinden sorumlu olacağı açıktır. Nitekim benzer eylemden dolayı mahkememizin 2016/68 esas sayılı dosyasında yargılanan sanık Hasan Kaya Cemal aynı gazetenin 15/06/2016 tarihli nüshasının 14. sayfasındaki köşe yazısında genel yayın yönetmeninden bahsederken “Ben konuşuyorum herkes dinliyor! Çünkü o koltuk diktatörlük koltuğudur. Herkes ağzına bakar, son söz senindir.” ifadelerini kullanarak yayın içeriğinden genel yayın yönetmeninin haberinin olamayacağını belirtmiştir.

48

Sanık Jülide KURAL'ın suça konu gazetenin genel yayın yönetmeni olması, sanık İlham BAKIR'ın aynı gazetede köşe yazısı yazması ve gazetede yayınlanan yazıların dava konusu edilmesi nedeniyle sanıkların hukuki durumlarının basın özgürlüğünü düzenleyen 5187 sayılı yasanın 3. Maddesi ve ifade özgürlüğünü düzenleyen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. Maddesi ile Anayasanın 24 ve 25. Maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekir.

5187 sayılı Basın Kanunu'nun 3. Maddesinde basın özgürlüğünün bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerdiği ve bu özgürlüğün ancak demokratik bir toplumun gereklerine uygun olarak başkalarının şöhret ve haklarının, toplum sağlığı ve ahlakının, milli güvenlik kamu düzeni kamu güvenliğinin ve toprak bütünlüğünün korunması, devlet sırlarının açıklanmasının veya suç işlenmesinin önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla sınırlanabileceği hükme bağlanmıştır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. maddesinde de ifade özgürlüğü düzenlenmiş, birinci fıkrada bu özgürlüğünün neleri kapsadığı belirtildikten sonra ikinci fıkrasında kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlüklerin demokratik bir

toplumda zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliği; toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması için yasa ile öngörülen bazı biçim koşullarına, sınırlamalara ve yaptırımlara bağlanabileceği belirtilmiştir. Yukarıdaki iki düzenleme karşılaştırıldığında gerek özgürlüğün kapsamı, gerekse sınırlandırma şartları itibari ile paralellik arz ettikleri görülmektedir.

İnsanın toplu halde yaşaması sadece olumlu yönleri ile sınırlandırılmayacak kadar farklı neticeler doğurmaktadır. Bir kere, bireylerden oluşan toplumun, toplumsal huzuru için bazı yaptırımlar devreye koyması gerekir. Bu yaptırımlarla bir yandan fertlerin ve toplumun huzur ve güvenini sağlamak için kurallar ihdas eden toplumsal iradenin diğer yandan kurallarla insanın özgür iradesi ve hareket serbestisinin keyfi olarak sınırlandırmamaya dikkat etmesi gerekir. Bir yanda toplumun huzuru ve güveni, öte yanda kişilerin, kişilerden oluşan grupların ve toplumun farklı kesimlerinin kendini rahatça ifade edebilme özgürlüğü yer almaktadır. İşte bu bağlamda devletler, siyasi ve ideolojik saiklerle kurulan ve amaçları doğrultusunda sivil, asker, kamu ve özel ayrımı gözetmeksizin şiddet kullanmayı meşru kabul eden terör örgütlerini yücelten ve bu örgütlerin faaliyetlerini meşrulaştıran söylemleri cezalandırmaktadır.

Türk Ceza Hukukunda, terör örgütlerinin propagandasını yapmak suçu 3713 sayılı Yasanın 7/2 maddesinde düzenlenmiş ve bu suçun unsurları 6459 sayılı Kanunla yeniden belirlenerek terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmaya teşvik, suçun unsuru haline getirilmiştir. Yine 3713 sayılı yasanın 6/2. Maddesinde de terör örgütlerinin açıklama ve yayınlarını basmak veya yayınlamak suçu düzenlenmiştir.

Yukarıda kabul bölümünde belirtilen gazetede yer alan yazıların ve görsellerin değerlendirilmesinde; yukarıda belirtildiği üzere daha önceden yargı kararlarıyla terör örgütü olarak kabul edilen MLKP, PKK ve uzantılarının cebir, şiddet ve tehdit içeren yöntemlerinin meşru gösterilmeye çalışıldığı, övüldüğü ve bu yöntemlere başvurma teşvik edildiği, bunun Türkiye genelinde yayın yapan bir gazete aracılığıyla terör örgütleri ile mücadelenin devam ettiği bir dönemde yapıldığı anlaşılmaktadır.

3713 sayılı Yasanın 7. maddesinde, propaganda suçunun tanımının yapılmış olması, aynı kanununun 6/2. maddesinde de terör örgütlerinin açıklama ve yayınlarını bas-

mak yada yayınlamak suçunun tanımlanması nedeniyle, yasa ile ifade ve basın özgürlüğünün, Avrupa İnsan Hakları sözleşmesinin 10. Maddesi ve Avrupa İnsan Hakları mahkemesi uygulamalarına göre sınırlandırıldığı, sınırlamanın demokratik toplumun gereklerine uygun olarak milli güvenliğın, toprak bütünlüğünün, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması ve suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla yapıldığı, bu nedenle meşru olduğu, kanaatine varılmıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle gerek Türk Ceza Mevzuatı gerekse Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda; sanıkların yukarıda anlatılan eylemlerinin 3713 sayılı Yasanın 7/2. maddesinde düzenlenen terör örgütü propagandasını yapmak suçunu oluşturduğu, sanık İlham BAKIR'ın kendi yazdığı yazı nedeniyle, sanık Jülide KURAL'ın da gazetenin yayın yönetmeni olarak atılı suçtan sorumlu olduğu, ayrıca sanık Jülide KURAL'ın gazetede yayınlanan yazılar nedeniyle eyleminin Terör Örgütlerinin Açıklamalarını Yayınlamak suçunu da oluşturduğu bu nedenle ayrıca 3713 sayılı yasanın 6/2 maddesinde düzenlenen suç da işlediği kanaatine varılarak ayrı ayrı mahkumiyetlerine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

50

HÜKÜM : Gereğesi Yukarıda Açıklandığı Üzere;

I-Sanık Jülide Kural'ın üzerine atılı Terör Örgütlerinin Açıklamalarını Yayınlamak suçundan eylemine uyan 3713 sayılı yasanın 6/2 maddesi gereğince suçun işleniş şekli ve özelliği dikkate alınarak alt sınırdan ceza tayininin uygun olacağı kanaatiyle takdiren I YIL HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Sanığın yargılama sürecindeki davranışları lehine takdiri indirim nedeni kabul edildiğinden cezası TCK 62 maddesi gereğince 1/6 oranında indirilerek 10 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Sanığın kişiliği, sosyal ve ekonomik durumu dikkate alınarak verilen kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezanın TCK 50/1-a maddesi gereğince takdiren günlüğü 20 TL den hesaplanmak suretiyle 6.000 TL ADLİ PARA CEZASINA ÇEVİRİLMESİNE,

Sanığa verilen adli para cezasının TCK 52/4 maddesi gereğince takdiren birer ay aralıklarla 10 eşit taksitle tahsiline, taksitlerden birisi süresinde ödenmediğinde tamamının tahsil edilebileceği ve ödenmeyen para cezasının hapse çevrileceği hususunda ihtarlat yapılmasına, (yapıldı)

2-Sanık Jülide Kural'ın üzerine atılı Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçundan eylemine uyan 3713 sayılı yasanın 7/2 maddesi gereğince suçun işleniş şekli ve özelliği dikkate alınarak alt sınırdan ceza tayininin uygun olacağı kanaatiyle takdiren 1 YIL HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Sanık atılı suçu basın yoluyla işlediğinden cezası 3713 sayılı yasanın 7/2 maddesinin 2.cümlesi gereğince 1/2 oranında arttırılarak 1 YIL 6 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Sanığın yargılama sürecindeki davranışları lehine takdiri indirim nedeni kabul edildiğinden cezası TCK 62 maddesi gereğince 1/6 oranında indirilerek 1 YIL 3 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Sanık hakkında Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı dikkate alınarak TCK 53/1-2 maddesinin uygulanmasına,

Sanık hakkında daha önceden CMK 231 maddesi gereğince Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması kararı verildiğinden sanık hakkında şartları oluşmadığı anlaşıldığından ayrıca sanığın hakkında Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararını kabul etmemiş olması da değerlendirilerek CMK 231/5 maddesinin uygulanmasına YER OLMADIĞINA,

Sanığın daha önceden kasıtlı bir suçtan dolayı 3 aydan fazla hapis cezasına mahkum edilmemiş olması, suçu işledikten sonra yargılama sürecindeki davranışlarına göre cezasının ertelenmesi halinde suç işlemekten çekineceği hususunda mahkememizde yeterli kanaatin oluşması nedeniyle verilen hürriyeti bağlayıcı cezanın TCK 51/1 maddesi gereğince ERTELENMESİNE, TCK 51/3 maddesi gereğince takdiren 2 yıl denetim süresi belirlenmesine, denetim süresi içerisinde takdiren herhangi bir yükümlülük belirlenmesine yer olmadığına, TCK 51/7 maddesi gereğince sanığa ihtarat yapılmasına (yapıldı)

3-Sanık İlham Bakır'ın üzerine atılı Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçundan eylemine uyan 3713 sayılı yasanın 7/2 maddesi gereğince suçun işleniş şekli ve özelliği dikkate alınarak alt sınırdan ceza tayininin uygun olacağı kanaatiyle takdiren 1 YIL HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Sanık atılı suçu basın yoluyla işlediğinden cezası 3713 sayılı yasanın 7/2 maddesinin 2.cümlesi gereğince 1/2 oranında arttırılarak 1 YIL 6 AY HAPİS CEZASI İLE CE-

ZALANDIRILMASINA,

Sanığın yargılama sürecindeki davranışları lehine takdiri indirim nedeni kabul edildiğinden cezası TCK 62 maddesi gereğince 1/6 oranında indirilerek 1 YIL 3 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Sanık hakkında Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı dikkate alınarak TCK 53/1/2 maddesinin uygulanmasına,

Sanığın daha önceden sabıkasının olmadığı, suça konu olay nedeniyle somut ve belirlenebilir bir zararın ortaya çıkmadığı ve sanığın kişilik özellikleri, duruşmadaki tutum ve davranışlarına göre ileride yeniden suç işlemekten çekineceği hususunda mahkememizde yeterli kanaat oluştuğundan CMK.231/5 maddesi gereğince HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASINA, CMK. 231/8 maddesi gereğince 5 YIL DENETİM SÜRESİNE TABİ TUTULMASINA, takdiren herhangi bir yükümlülük belirlenmesine yer olmadığına, CMK.231/11 maddesi gereğince sanığa ihtarat yapılmasına (müdafine yapıldı),

52

1 davetiye gideri 11 TL yargılama giderinin sanık Jülide Kural'dan, 5,80 TL posta giderinden oluşan yargılama giderinin sanık İlham Bakır'dan tahsili ile hazineye irad kaydına,

Karardan bir suretin karar kesinleştiğinde 5320 sayılı yasanın 16.maddesi gereğince İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'ne gönderilmesine, Sanık Jülide Kural ve müdafileri Av. Emel Ataktürk Sevimli ve Av. Öztürk Türkdöğün ile sanıklar müdafii Av. Sercan KORKMAZ'ın yüzlerine karşı, İddia Makamında Cumhuriyet Savcısı Uygur Kaan ARISOY (137288)'un huzuru ile kararın tefhiminden itibaren 7 gün içerisinde sanık Jülide Kural ile ilgili verilen kararlara karşı İstanbul Bölge Adliye Mahkemesinde İstinaf yolu, sanık İlham Bakır ile ilgili verilen HAGB kararına karşı İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde itiraz yolu açık olmak üzere, mütalaaya uygun olarak oy birliğiyle verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı.28/03/2017

İSTİNAF BAŞVURUSU:

İSTANBUL BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA

Gönderilmek Üzere

İSTANBUL 22. AĞIR CEZA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA

DOSYA NO : 2016/67 E,

İSTİNAF YOLUNA

BAŞVURAN SANIK : Jülide Kural

VEKİLİ : Av. Öztürk Türkdoğan

DAVACI : K.H.

D. KONUSU : Gerekçeli temyiz sebeplerinin ileri sürülmesi ile İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2016/67 E, 2017/79 K sayılı ve 28.03.2017 tarihli kararında müvekkil Jülide Kural hakkında 3713 sayılı kanunun 6/2 ve 7/2.maddelelerinden verilen mahkumiyet hükmünün bozularak/kaldırılarak müvekkil hakkında beraat kararı verilmesi istemidir.

T. TARİHİ : 20.04.2017

TEMYİZ SEBEPLERİ:

1.Müvekkile hakkında Özgür Gündem Gazetesi'nin 08.06.2016 tarihli nüshasında yayınlanan ' Kuzey Güneşi Minbiç'in Üzerine Doğuyor' , ' MLKP Rojova' ve ' YPL'li Xelat Yaşamını Yitirdi' haber yazılarında yasa dışı örgütlerin haberlerine yer verildiği ve böylece yasa dışı örgüt propagandası yapıldığı iddiası ile Terörle Mücadele Kanunu 6/2 ve 7/2 maddeleri ve 53. md. kapsamında cezalandırılma istemiyle dava açılmıştır.

2.Mahkemenin gerekçeli kararı incelendiğinde; "sanık Jülide Kural'ın suça konu Özgür Gündem isimli gazete de yukarıda anlatılan yazıların yayınlandığı 08.06.2016 tarihinde genel yayın yönetmenliği yaptığı sabittir" tespitinden hareketle 3713 sayılı kanunun 6/2 ve 7/2.maddelerinden cezalandırma yoluna gidilmiştir.

3.Öncelikle mahkemenin tefrik kararı verdiği İnan Kızılkaya'nın söz konusu tarihte gazetenin sorumlu yazı işleri müdürü olduğu gerçeği gerekçeli kararda unutulmuş-

tur. Bu durumda sorumlu yazı işleri müdürü belli olan gazetenin ayrıca tamamen sivil itaatsizlik kapsamında destek amacı ile nöbetçi genel yayın yönetmenini sorumlu tutmak suçun maddi unsuru bakımından mümkün değildir. Mahkemenin bu basit gerçekliği göz ardı etmesi hatalı karar vermesine sebep olmuştur.

4.Dava açan iddianamede, müvekkile Jülide Kural'ın genel yayın yönetmeni olduğu belirtilerek, 5187 sayılı kanunun 11/3. Fıkrası uyarınca cezalandırılması gerektiği belirtilmiştir. Yargılamanın 1. Celsesinde müvekkile hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı basın bürosuna yazı yazılarak, Jülide Kural'ın 5187 sayılı kanunun 11. Maddesinin 3. Fıkrasında belirtilen **sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkili sorumlu olup** olmadığı sorulması talep edilmiş ve bu talep kabul edilmiştir. Ancak, Mahkemece, Savcılığa yazılan yazı cevabı gelmeden esas hakkında mütalaa verilmiştir. Böyle bir yazı cevabı dosyada bulunmamaktadır. **Esasen müvekkile 5187 sayılı kanun anlamında yetkili sorumlu değildir.**

5.5187 sayılı Basın Kanunu Tasarısında hükümet gerekçesine baktığımızda, özellikle 11.maddede kimlerin sorumlu olacağına dair açık düzenleme bulunmaktadır. **Buna göre, sorumlu müdür veya yardımcısının sorumlu tutulacağı açıkça düzenlenmiştir.** Kanun koyucunun amacı ortada iken farklı anlamlar yüklemek hukuka aykırıdır. İşbu dava dosyasında suçun maddi unsurlarının oluşup oluşmadığına öncelikle bakılması gerekir. Sorumlu yazı işleri müdürleri dahil hiç kimsenin düşüncelerinden ve açıkça şiddete teşvik etmediği sürece sorumlu tutulamayacağı görüşümüzle birlikte teknik bakımdan bir inceleme yapılması ve “nöbetçi genel yayın yönetmeni” gibi hiçbir hukuksal sorumluluğu olmayanlar bakımından dava şartının oluşmadığını kabul etmek gerekir. Bu nedenle 5187 sayılı kanunun 11.maddesi anlamında hiçbir sorumluluğu bulunmayan müvekkile hakkında suçun unsurları oluşmadığından be-
raat kararı verilmesi gerekirdi.

6.Suçun maddi unsurunun oluşmaması karşısında suçun manevi unsuru da oluşmamıştır. Mahkeme gerekçeli kararında, mahkemenin 2016/68 E sayılı dosyasında yargılanan sanık Hasan Kaya Cemal'den bir alıntı yaparak, “ben konuşuyorum herkes dinliyor, çünkü o koltuk diktatörlük koltuğudur, herkes ağzına bakar, son söz senindir” ifadelerini gerekçe yapıp, nöbetçi genel yayın yönetmenlerinin yazı içeriklerinden haberdar olduğu varsayımını yapmıştır.

7.Ceza muhakemesinde amaç maddi gerçekliğe ulaşmaktır. Dava dosyası içerisinde

müvekkil Jülide Kural'ın basın kanunu anlamında sorumlu kişi olduğuna dair hiçbir tespit ve belge bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra kendisi sanatçı olduğunu, gazeteci olmadığını ifade etmiştir. **Hasan Kaya Cemal gibi mesleği gazetecilik olan bir kişi ile mesleği sanatçı olan bir kişiyi mukayese etmek yanlışya sebep olmuştur.** Müvekkilin mahkeme huzurunda söylediği gibi gazetedeki yayın içeriklerinden haberdar olması mümkün değildir. Kendisi sadece gazeteye destek olmak amacı ile böyle bir dayanışmada bulunmuştur. Dolayısıyla suçun manevi unsuru bakımından unsurları oluşmayan suçlama nedeni ile beraat kararı verilmesi gerekirken aksi yöndeki karar hukuka aykırıdır.

8.3713 sayılı TMK'nun 11.04.2013 tarihli 6459 sayılı kanunla yapılan değişikliklerinde kanun koyucunun amacını bir kez daha hatırlamakta fayda bulunmaktadır. 6459 sayılı kanunun TBMM'ye sevk edildiğinde kanunun adının "insan hakları ve ifade özgürlüğü bağlamında bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun" olduğunu unutmamak gerekir. Hükümetin genel gerekçesinde sık sık AİHM içtihatlarına vurgu yapılmış ve AİHS ile koruma altına alınan temel hak ve özgürlüklere atıf yapılmıştır. Kanun tasarısının madde gerekçelerine bakıldığında kanunun 5.maddesi ile AİHM standartları ile uyumlu hale getirilmesi amacı ile TMK 6/2'de değişiklik yapıldığı vurgulanmıştır. Aynı şekilde kanun tasarısının 6 ve 9.maddeleri ile TMK'nun 7/2'de değişiklik yapılarak AİHM standartlarına uygun hale getirilmesi belirtilmiştir. Kanun koyucunun amacı Türkiye'nin tarafı olduğu AİHS'e uygun düzenleme yapmak ve AİHS'in 46.maddesi uyarınca AİHM kararlarının bağlayıcılığından hareketle AİHM içtihatlarının uygulanmasını sağlamaktır.

9. Bu durumda TMK 6/2 ve 7/2.maddelerden yargılama yapıldığında, 5187 sayılı kanunun 11.maddesindeki genel gerekçeye uygun olarak sorumluların belirlenmesi ve 6459 sayılı kanunun hükümet gerekçesine uygun olarak yargılama yapılması gerekmektedir.

10. Müvekkilenin sorumlu tutulduğu haber yazılarına bakıldığında, bunların özellikle Suriye sahasında faaliyet gösteren ve Türkiye tarafından yasa dışı silahlı örgüt olarak nitelendirilen ve TMK kapsamında terör örgütü olarak nitelendirilen örgütler ile ilgili haberler olduğu ve Suriye'de cereyan eden olaylardan haber verdiği görülecektir. Burada açıkça şiddetin övülmesi yada teşviki söz konusu değildir.

11. Diğer yazılara bakıldığında ise yasa dışı örgüt mensuplarının gerilla olarak ni-

telendirilmesi ile ilgili Yargıtay 16.Ceza Dairesi'nin 08.04.2015 tarihli 2015/423 E, 2015/719 K sayılı kararı da göz önüne alındığında herhangi bir suçun işlenmediği ve şiddete teşvik durumunun söz konusu olmadığı anlaşılacaktır.

12. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 43453/04,31098/05 Başvuru Nolu ve 6 Temmuz 2010 tarihli Gözel ve Özel Türkiye kararında, 3713 sayılı kanunun 6.maddesinin 2.fıkrasının yürürlükten kaldırılması veya bu fıkranın AİHS ve AİHM içtihatlarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi talep edilmiştir.

13. Her iki kanun maddesi ile ilgili olarak 11.04.2013 tarih ve 6459 sayılı kanunla yapılan değişiklikler gerekçesinde böyle yazmasına ve kanun koyucunun amacının bu olduğunu belirtmesine rağmen, Mahkeme içtihadında belirtilen ve aşağıda açıklanan ölçütleri karşılamadığından doğrudan doğruya ifade özgürlüğünü kısıtlayan ve yasaklayan pozisyonları devam etmektedir. Kanun koyucunun amacına uygun olarak AİHM içtihatlarını esas almak durumundayız.

14. AİHM Gözel ve Özel/Türkiye kararında özetle şu tespitleri yapmıştır.

“AİHM'nin gözünde, sadece 3713 sayılı kanunun 6. maddesinin 2. fıkrasında hedef alınan açıklamaların yayınlanmasını gerekçe göstererek dergi sahipleri, editörleri ya da yazı işleri müdürlerinin tekrar tekrar mahkûm edilmesi ve buna ek olarak dergilere yayın yasağı getirilmesi, - elbette doğrudan ve dolaylı olarak terör suçlarını savunmadığı sürece - kamuoyu gündeminde bir yere sahip olan medya profesyonellerinin kısmen sansürlenmesi ve bir görüşün kamuoyuna açıklanmasının sınırlandırılması anlamına gelebilecektir. Üstelik, mevcut davada görüldüğü gibi, «terör örgütlerinin bildiri ve açıklamalarında» kullanılan terimler belirsiz bir biçimde yorumlanmıştır. Özellikle, amaçları ya da kamuoyunun çelişik durumlara farklı bir görüş açısıyla bilgilendirilme hakkı göz önüne alınmadan medya profesyonellerine yukarıda belirtilen hüküm gereği mekanik bir baskı uygulanması (Jersild, ilgili bölüm, prg. 36 ile karşılaştırınız), bilgi ve fikir alma ya da verme özgürlüğü ile bağdaşamaz. Bu değerlendirmeler ışığında ve söz konusu mevzuatın incelenmesi sonrasında AİHM, başvuranların 3713 sayılı yasanın 6. maddesinin 2. fıkrası gereğince mahkûm edilmesine ve dergiye yayın yasağı getirilmesine neden olan müdahalenin «demokratik bir toplumda gerekli» olarak nitelendirilemeyeceği ve meşru amaçların gerçekleştirilmesi için de zaruri olmadığı sonucuna varmaktadır. Bu itibarla, AİHS'nin 10. maddesi ihlal edilmiştir.” Bu kararın özelliği AİHS'in 46.maddesini uyguladığı yarı pilot niteliğinde bir karardır. Dolayısıyla Türkiye'nin bu karara uyma

yükümlülüğü bulunmaktadır.

15. AİHM bu kararında çeşitli ölçütler belirlemiştir. Buna göre;

Maddi Ölçüt: Şiddete tahrik içermediği sürece (yani şiddet eylemlerine ya da kanlı bir intikama başvurmaya savunmuyor, destekçilerinin hedeflerini gerçekleştirme amacıyla terör eylemlerini haklı göstermiyor ve belli kişilere karşı derin ve mantıksız bir nefret duygusunun oluşmasına neden olarak şiddeti yüreklendirdiği şeklinde yorumlanıyorsa) herhangi bir ifade salt terör örgütü üyeleri tarafından dile getirildiği ve/veya hükümeti sert bir şekilde eleştirdiği için yasaklanmamalıdır.

Yöntemsel Ölçüt: İkinci olarak; yapılacak düzenleme, hâkimlere, AİHS'nin 10. Maddesi kapsamında dile getirilen ve AİHM tarafından uygulanan kıstasları dikkate alarak, sadece mesajı verenin kimliğine ve kime verildiğine değil, yazının bütünlüğü içinde yazıların içeriğini ve hangi bağlamda yazıldığını inceleme yükümlülüğü getirmelidir.

Araçsal Ölçüt: Sadece örgütün veya örgüt üyelerinin açıklamalarının aktarıldığı durumlarda, kamunun bilgi alma hakkı da dikkate alınarak ilk iki ölçütü daha sıkı bir denetime tabi tutulmalıdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Uygulanması

16. İlk bakışta bir birinden bağımsız gözükse de bu üç ölçüt aslında birbirini tamamlayıcı niteliktedir. İlk ölçütte öngörülen olası bir şiddet eylemiyle söz arasındaki açık ve yakın ilişki ancak hâkimin sözün kime, ne şekilde, hangi bağlamda söylendiği ve gerçekten şiddet tehdidine yol açıp açmadığı değerlendirildiğinde ortaya çıkarılabilecektir. Herhangi bir yorum olmaksızın sadece örgüt veya örgüt üyelerinin açıklamalarını aktaran basın araçlarında bu bağ açıkça ortaya konmalıdır. Bu nedenle yukarıda sayılan ölçütlerden sadece birini karşılayan bir düzenleme AİHM kararınca öngörülen genel önlemin yerine getirmiş olmayacaktır.

17. Somut olayımızda dava açan iddianamede suçlama konusu yazıların bu 3 ölçüt kapsamında değerlendirilip ceza verilemeyeceği açıktır. Kaldı ki, 3713 sayılı kanunun yazım biçimi AİHM içtihadı ile tamamen uyumsuzdur.

18. Anayasanın 13. Maddesinde temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması düzenlenmiştir. Buna göre, "Madde 13 – (Değişik: 3/10/2001-4709/2 md.) Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtti-

len sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” Hükmü bulunmaktadır.

19.Anayasanın 25. Maddesinde düşünce ve kanaat özgürlüğü, 26. Maddesinde düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü ve 28. Maddesinde basın özgürlüğü düzenlenmiştir. Bu maddelerde düzenlenen hakların özüne dokunulamayacağına dair anayasanın 13. Maddesinde açık düzenleme bulunmaktadır.

20.3713 sayılı kanunun 6/2. Fıkrası ile 7/2 fıkrasının ilk 3 cümlesi anayasanın 13. Maddesinde düzenlenen sınırlama kriterlerinin oldukça dışına çıkarak sınırlama yaptıklarından dolayı yargılama yapılırken Anayasa 90 uyarınca AİHS’i ve dolayısıyla AİHM içtihatlarını esas almak gerekmektedir.

21.AİHS ve AİHM içtihatlarını esas aldığımızda müvekkilinin cezalandırılmasını gerektirecek şekilde suçun maddi ve manevi unsuru bulunmadığından dolayı beraat etmesi gerekmektedir.

58

22.İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi kararı açıkça hukuka aykırıdır. Suçun maddi ve manevi unsuru oluşmamıştır. Muhakeme yapılırken Anayasanın 90.ve 138.maddesi uyarınca hukuka uygunluk denetimi yapılmamıştır. Yukarıda belirtilen tüm bu nedenlerden ötürü mahkeme kararının bozulması ve beraat kararı verilmesi gerekmektedir.

İSTEM SONUCU: Gereççeli temyiz sebeplerinin ileri sürülmesi ile İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi’nin 2016/67 E, 2017/79 K sayılı ve 28.03.2017 tarihli kararında müvekkil Jülide Kural hakkında 3713 sayılı kanunun 6/2 ve 7/2.maddelerinden verilen mahkumiyet hükmünün bozularak/kaldırılarak müvekkil hakkında beraat kararı verilmesi için gereğini dilerim. 26 Nisan 2017

Av. Öztürk Türkdoğan

Bu davada verilen mahkumiyet kararı ile ilgili olarak istinaf/itiraz başvurusu İstanbul Bölge Adliye Mahkemesinde görüşülmeyi beklemektedir.

2- Erol Önderoğlu, Ahmet Nesin ve Şebnem Korur Fincancı Davaları

Aynı soruşturma kapsamında gözaltına alınıp tutuklanan Erol Önderoğlu, Ahmet Nesin ve Şebnem Korur Fincancı hakkında ayrı ayrı davalar açıldı. Aşağıda Şebnem için hazırlanan iddianame bulunmaktadır. Davalar açıldıktan sonra Erol ve Şebnem'in davaları birleştirilmiştir. Mahkemede ileri sürdükleri savunmaları da aşağıda bulunmaktadır.

T.C. İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu

TUTUKLU

Soruşturma No : 2016/67143

Esas No : 2016/27261

İddianame No : 2016/2938

İ D D İ A N A M E

59

İSTANBUL AĞIR CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI : K.H.

ŞÜPHELİ : İ-İNAN KIZILKAYA, DEVRİŞ Oğlu ŞADİYE'den olma, 01/01/1977 doğumlu, ERZURUM ili, TEKMAN ilçesi, TAŞKESEN köy/mahallesi, 40 cilt, 2 aile sıra no, 61 sıra no'da nüfusa kayıtlı Çukur Mah. Sakız Ağacı Cad. No:87 İç Kapı No:2 Beyoğlu/ İSTANBUL ikamet eder.

2-RASİME ŞEBNEM KORUR, KILIÇ ARSLAN Kızı BİRSEN'den olma, 21/03/1959 doğumlu, İSTANBUL ili, ÜSKÜDAR ilçesi, ALTUNİZADE köy/mahallesi, 4 cilt, 60 aile sıra no, 19 sıra no'da nüfusa kayıtlı Caferağa Mah. Şifa Sk. No:30 İç Kapı No:1 Kadıköy/ İSTANBUL ikamet eder.

SUÇ : Suç İşlemeye Alanan Tahrik Etme, Suçu ve Suçluyu Övmek, Terör Örgütü Propagandası Yapmak (Her iki şüpheli hakkında)

SUÇ TARİHİ VE YERİ : 30/05/2016, İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : 20/06/2016 İstanbul. Sulh Ceza Hâkimliğinin

20/06/2016 tarih 2016/225 sayılı kararı (Şüpheli Rasime Şebnem Korurhakkında)

SEVK MADDESİ :1-5187 Sayılı Basın Kanununun 11/3 maddesi delaletiyle Terörle Mücadele Kanununun 7/2 maddesi, Türk Ceza Kanununun 214/1, 215/1, 44, 53, 63 maddesi. (Şüpheli RasimŞebnem Korur hk.) 2-5187 Sayılı Basın Kanununun 11/3 maddesi delaletiyle Terörle Mücadele Kanununun 7/2 maddesi, Türk Ceza Kanununun 214/1, 215/1, 44, 53. Maddesi. (Şüpheli İnan Kızılkaya hk.)

DELİLLER :Özgür Gündem Gazetesinin 30 Mayıs 2016 tarihli baskısı, inceleme ve soruşturma kayıt tutanağı, ifade tutanakları, nüfus ve adli sicil kayıtları ile tüm soruşturma kapsamı.

SORUŞTURMAEVRAKI İNCELENDİ:

T.C. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Basın Bürosuna teslim edilen "Özgür Gündem" isimli gazetenin 30 Mayıs 2016 tarihli baskısı incelendiğinde, 1- Özgür Gündem gazetesinin 30 Mayıs 2016 tarihli baskısının sekizinci sayfasında "Nisebin Düşmanı Yerle Bir Etti." başlığı altında "...YPS'nin Nisebin'den geri çekilmesine karşın bombardımanın sürmesini ve sivil yurttaşların terörist gibi gösterilmesini değerlendiren KCK Genel Başkanlık Konseyi üyesi Sozdar Avesta "Devlet Nusaybin'de Kaybetti. Nusaybin onun duruşuyla düşmanı yerle bir etti. " dedi...." şeklinde içerik ve devamında PKK/KCK üst yönetiminde bulunan kişinin örgüt tarafından gerçekleştirilen eylemleri kutsayıcı/övücü beyanlarının yer alması, yarım sayfayı kaplayan haber başlığı altında elinde uzun namlulu silahlarla barikat/duvar arkasında mevzilediği görülen kişilerin fotoğraflarının bulunması, Türkiye Cumhuriyeti Devleti güvenlik güçlerinin, PKK/KCKterör örgütünce Nusaybin'de (Nisebin) yerle bir edilen düşman olarak gösterilmesi, 2- Gazetenin dokuzuncu sayfasında "HPG:40 Asker Öldürüldü." başlığı altında HPG Basın İrtibat Merkezi tarafından yapıldığı belirtilen açıklamanın yayınlandığı, bu bağlamda "...HPG "Van'ın Çaldıran ilçesindeki korucular TC ordusu ile hareket halinde olup, gerilla güçlerimizin konumlandığı alanları tespit etmeye çalışmaktadırlar. Bu bölgedeki korucuların bu tür girişimlerden derhal vazgeçmeleri gerekmektedir." uyarısı yaptı.... " şeklinde içeriğin yayınlanması, ve içerik yanına ellerinde uzun namlulu silahlar bulunan ve örgüt mensubu olduğu anlaşılan kişilerin mevzideki fotoğraflarının konulması, bu bağlamda gazetenin silahlı terör örgütünün yayın organıfonksiyonunu üstlenmesi, 3- Gazetenin Binevs isimli ekinin üçüncü sayfasında "Hadi Takas Edelim Gülüşlerimizi" başlıklı yazı altın-

da “ Kadınlar vardır gülüşüyle tarihe iz bırakan teslimiyete karşı direnişin adı olan Gever’de ölümsüzleşen YPS-Jin savaşçısı Altun YARAY (Baran ASMİN) da devrimci eylemin en güçlü izini, gülüşünü bıraktı özyönetim alanlarına...” şeklinde içerik bulunması ve silahlı terör örgütü PKK/ KCK nın silahlı kadın kanadında (YPS-Jin) yer alıp çatışmalarda ölen kişininve yaptığı eylemlerin övülmesi, 4- Gazetenin Binevş isimli ekinin sekiz ve dokuzuncu sayfalarında “HSD Komutanı Rojda FELAT: Esareti Sona Erdireceğiz” başlığı altında PKK/KCK nın Suriye ülkesindeki uzantısı PYD ye bağlı olarak silahlı faaliyet yürüten grupların ve şahısların eylemlerinin açıklanıp övülmeleri, Nedeniyle 5187 sayılı Basın Kanununun 11. Maddesi uyarınca tespit edilecek sorumlular hakkında soruşturma yürütmek amacıyla 31/05/2016 tarihli “İnceleme ve Soruşturma Kayıt Tutanağı” düzenlenerek 2016/67143 soruşturma sayılı dosya üzerinden soruşturmaya başlanıldığı, Soruşturmaya konu edilen yazılar ve görselleri hazırlayan eser sahibi belli olmadığından dolayı 5187 sayılı Basın Kanununun 11. maddesinin 3. fıkrası gereğince suça konu içerik ve görsellere ilişkin cezai sorumluluğu bulunduğu değerlendirilen gazetenin sorumlu yazı işleri müdürü ile genel yayinyönetmeni şüpheli sıfatıylaçağrıldığı, Sorumlu yazı işleri müdürü olan şüpheli İnan KIZILKAYA 31/05/2016 tarihli ifadesinde; haberlerin değişik ajanslardan temin edildiğini, günlük olarak sabah ve öğleden sonra editöryal toplantı yapıldığını, haber ve görsellerin değerlendirilipbaskıya konacak olan haber ve görsellerin tespit edildiğini, soruşturmaya konu edilen içeriklerin hangi editör tarafından temin edildiğini bilmediğini, nihai sorumluluğun kendisine ait olduğunu, suçlamayı kabuletmediğini beyanettiği, Genel yayın yönetmenliği görevini üstlendiği belirlenen şüpheli Rasime Şebnem KORUR 20/06/2016 tarihli ifadesinde; dayanışma maksadıyla bu göreviüstlendiğini beyan etmekle birlikte PKK/KCK terör örgütünün ve bağlı alt birliklerinin Türkiye Cumhuriyetinin sınırları dahilinde veya sınır dışı hattında Türkiye Cumhuriyeti güvenlik güçlerine yönelik gerçekleştirdikleri silahlı kalkışma, saldırı, eylemlerine dair kutsayıcı, övücü, şiddete teşvik edici nitelikteki haberler sorulduğunda, bu içerikten bilgi sahibi olduğunu ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini beyan ettiği görülmekle, 5187 sayılı Basın Kanununun cezai sorumluluk kenar başlıklı 11. maddesinin 3. fıkrasına göre baskıda yer alan eserin (içeriğin) sahibinin belli olmaması veya ceza ehliyetine sahip olmaması ya da yurt dışında bulunması nedeniyle Türkiye’de yargılanamaması halinde sorumlu yazı işleri müdürü ile sorumlu yazı işleri müdürünün bağlı bulunduğu yayın yönetmeni, genel yayın yönetmeni, editör, basın danışmanı gibi sıfatları taşıyan kişilerin içerikten

sorumlu olacaklarının belirtilmesi, soruşturmaya konu edilen haberlerde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin topraklarının bir bölümünde güvenlik görevlilerine karşı iç isyan başlatan, bu bağlamda eli silahlı mensuplarını şehirlere yerleştiren, hendek kazdıran, güvenlik görevlilerine silahla saldıran, meşru hukuki kurum ve kişilerin otoritesini yok sayarak zorbalığa dayalı kendi otoritesini kabul ettirmeye çalışan silahlı terör örgütü PKK/KCK ve/veya bağlı alt birliklerinin gerçekleştirdikleri eylemlerin propagandasının yapılması, bu bağlamda işlenen suçların övülmesi, halkın bir kesiminin suç işlemek üzere tahrik edilmesi, örgüt mensuplarının eylem ve faaliyetlerinin meşru gösterilmesi, bu eylemlerin kitleler nezdinde itibar görmesinin amaçlanması, açıkça gazetede soruşturmaya konu edilen haberlerin terör örgütü PKK/KCK ve mensuplarının eylemlerini meşrulaştırma/silahlı saldırıyı/isyanı/şiddeti/baskıyı öven, teşvik eden içerik taşıması, bu bağlamda Özgür Gündem Gazetesinin uygulanan politikaları eleştirmek veya siyasi muhalif olmaktan ziyade PKK/KCK terör örgütü ile bağlantılı şekilde yayın hayatını sürdürmesi, PKK/KCK ve/veya bağlı alt birliklerinin Türkiye Cumhuriyeti Devletine karşı silahlı isyan ve saldırıda bulunmasından dolayı yayınlanan içerik ve görsellerin düşünce, ifade veya basın özgürlüğü kapsamında değerlendirilmeyeceği, soruşturmaya konu edilen içerik ve görsellerin bütün halinde terör örgütü PKK'nın propagandası mahiyetinde olduğu, gazetenin sorumlu yazı işleri müdürü ile genel yayınyönetmeni olan şüphelilerin 5187 sayılı Basın Kanununun 11/3. maddesi uyarınca bu propagandadan dolayı cezai sorumluluklarının bulunduğu anlaşıldığından; Şüphelilerin açıklanan eylemlerinden dolayı yargılamalarının yapılarak, yukarıda yazılı sevk maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMALARINA, şüpheli Rasime Şebnem KORUR'un tutuklulukta geçirdiği sürenin, Türk Ceza Kanununun 63 maddesi uyarınca alacağı cezadan MAHSUBUNA, soruşturmaya konu edilen Özgür Gündem gazetesinin 30 Mayıs 2016 tarihli baskısının dosyada delil olarak MUHAFAZASINA karar verilmesi, kamuadına talep ve iddia olunur. 21/06/2016

105053 Cumhuriyet Savcısı e-imzalıdır

T.C. İSTANBUL 13. AĞIR CEZA MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

DOSYA NO : 2016/250 Esas
DURUŞMA TARİHİ : 08/11/2016
CELSE NO : 1.
BAŞKAN : Bülent DALKIRAN 40053
ÜYE : Cantürk TAŞKIN 104927
ÜYE : Necla YEŞİLYURT GÜLBİÇİM 196309
CUMHURİYET SAVCISI : ÖMER KARAKAYA41948
KATİP : Onur ATEŞ 133661

Belirli gün ve saatte 1. celse açıldı. Açık yargılamaya başlandı. Sanıklar, EROL ÖNDEROĞLU, RASİME ŞEBNEM KORUR'un geldikleri görüldü. Tüm sanıklar müdafileri Av. Özcan Kılıç, Av. Oya Meriç Eyüboğlu, Av. Hüseyin Boğatekin, Av. Sercan Korkmaz, Av. Efkân Bolaç, Av. Rengin Ergül, Av. Banu Güverer, Av. Fikret İlkiz, Av. Nesrullah Oğuz, Av. Ahmet Özmen, Av. Hazal Pekşen Demirhan, Av. Oya Öznur, Av. Devrim Avcı, Av. İlknur Alcan, Av. Cemil Adıyaman'ingeldikleri görüldü. Mahkememizin 2016/251 ve İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesinin 2016/301 esas sayılı dosyalarının dosyamız ile birleşmiş olduğu görüldü. Sanık huzura alındı. Hüviyet tesbitine geçildi.

SANIK : EROL ÖNDEROĞLU, Dursun ve Gülbahar'dan olma, 01/12/1969 Refahiye doğumlu, Erzincan, Refahiye, Baştosun mah/köy nüfusunda kayıtlı olup halen Feriköy Mah. Bozkurt Caddesi Ökke Apt. No:89-91 Şişli/İSTANBUL adresinde oturur. Evli, 1 çocuklu, üniversite mezunu, gazeteci, 6.000 TL aylık gelirli, 0532 523 05 77 nolu telefonu kullanır.

SANIK : RASİME ŞEBNEM KORUR, Kılıç Arslan ve Birsen'dan olma, 21/03/1959 Üsküdar doğumlu, İstanbul, Üsküdar, Altunizade mah/köy nüfusunda kayıtlı olup halen Caferağa Mah. Şifa Sk. No:30 İç Kapı No:1 Kadıköy/İSTANBUL adresinde oturur. Boşanmış, 1 çocuklu, üniversite mezunu, hekim, 10.000 TL aylık gelirli, 0532 377 60 09 nolu telefonu kullanır. Dosyamızın ve birleşen dosyaların iddianame ve

ekleri ile diğer belgeler okundu. Sanıklara isnat olunan suç anlatıldı. Sanıklara yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamalarının kanuni hakları olduğu bildirildi. CMK'nın 147. maddesinde belirtilen müdafî seçme haklarının bulunduğu ve onun hukuki yardımından yararlanabilecekleri, müdafîin sorguda hazır bulunabileceği, müdafî seçecek durumda olmadıkları ve bir müdafî yardımından faydalanmak istedikleri takdirde kendilerine Baro tarafından bir müdafî görevlendirileceği, yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamalarının yasal hakları olduğu, şüpheden kurtulmaları için somut delillerin toplanmasını isteyebilecekleri, aleyhlerine var olan şüphe nedenlerini ortadan kaldırmak ve lehlerine olan hususları ileri sürmek olanağının, tanık gösterme ve dinletme, duruşmadan başışık tutulmanın kendilerine tanınmış olduğu yönündeki hakları ayrı ayrı hatırlatıldı. 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Yasası'nın 106/2 maddesi uyarınca kovuşturmanın sona erdirileceği tarihe kadar, yeniden beyanda bulunmak suretiyle veya iadeli taahhütlü mektupla önceden verdikleri adreslerdeki her türlü değişiklikleri bildirmeleri gerektiği, ihtara uygun hareket etmediklerinde, önceden bildirdikleri adrese tebligatın yapılacağı, CMK'nın 176/4, 190/2 maddeleri gereğince duruşmaya ara verilme ve süre talep etme

64

haklarının olduğu, 5271 Sayılı CMK'nın 231. maddesinde düzenlenen hükmün açıklanmasının geri bırakılması hükümleri okundu, HAGB nin önemi, mahiyeti, hak ve sorumlulukları izah edildi. Sanıklardan soruldu: "Haklarımızı ve yapılan ihtaratı anladık, süre talep etmiyoruz, savunmamızı müdafilerimizle birlikte yapacağız " dediler.

SANIK EROL ÖNDEROĞLU SAVUNMASINDA : " Ben savunmamı yazılı olarak okuyacağım, ayrıca yazılı olarak da ibraz edeceğim dedi. Sanık 3 sayfadan ibaret yazılı savunmasını okudu. Sanığın sunduğu 3 sayfadan ibaret yazılı savunması alındı dosyasına konuldu. Hakkımda hükmün açıklanmasının geri bırakılması hükümlerinin uygulanmasını kabul etmiyorum dedi. Sanığa dosyada mevcut soruşturma evresinde alınan ifadesi okundu. Benzer olduğu görüldü. Sanığa dosyada mevcut nüfus ve adli sicil kayıtları okundu soruldu: bana aittir dedi.

SANIK RASİME ŞEBNEM KORUR SAVUNMASINDA : " Ben savunmamı yazılı olarak okuyacağım, ayrıca yazılı olarak da ibraz edeceğim dedi. Sanık sayfadan ibaret yazılı savunmasını okudu. Sanığın sunduğu sayfadan ibaret yazılı savunması alındı dosyasına konuldu. Hakkımda hükmün açıklanmasının geri bırakılması hükümlerinin uygulanmasını kabul etmiyorum dedi. Sanığa dosyada mevcut soruşturma evresinde alınan ifadesi okundu. Benzer olduğu görüldü. Sanığa dosyada mevcut nüfus ve

adli sicil kayıtları okundu soruldu: banaaittir dedi. Sanıklara dosyadaki hazırlık ifade tutanakları, inceleme tutanağı okundu. Soruldu: Aleyhimize olan hususları kabul etmiyoruzdediler.

İddia makamından soruldu: Sanık savunmalarına bir diyeceğimiz yoktur, eksik hususlar ikmal edilsin dedi.

Tüm sanıklar müdafii Av. Özcan Kılıç: Müvekkil İnan Kızılkaya başka suçtan tutukludur bir daha ki celse hazır edilsin dedi.

Tüm sanıklar müdafii Av. Efkan Bolaç: Müvekkil Ahmet Nesin yurt dışındadır o sebeple duruşmaya gelemedi kendisini bir dahaki celse hazır edeceğimiz mazeretli sayılmasını talep ediyoruz dedi.

Tüm sanıklar müdafii Av. Oya Meriç Eyüboğlu: İfadelerin tamamlanması beklenilmeden derhal beraat kararı verilmesini talep ediyoruz, müvekkil İnan Kızılkaya'nın da tutuklanma sebebiyine özgür gündem gazetesinin eş genel yayın yönetmenliğini yapmasıdır, yayın çizgisi ne olursa olsun özgür gündem gazetesine yapılanlar basın özgürlüğünün kısıtlanmasıdır, varolan politik hükümetin çizgisini takip etmediği için ifade özgürlüğünün ihlali söz konusudur, diğer bir boyutu ise kürt sorunudur, eş yayın yönetmenliğini yürütenler bu konuyu da gündeme taşımak istemişlerdir, AİHM'in gerger ve karataş kararlarında benzer sebeplerle açılan davalarda hak ihlaline karar verilmiştir, ifade ve basın özgürlüğü nedeniyle ve toplumda tartışılması gereken bir konunun gündeme getirilmesini sağlaması nedeniyle suç oluşmadığını düşünüyoruz dedi.

Tüm sanıklar müdafii Av. Ahmet Özmen: Bu genel yayın yönetmenliği 2015 yılında olsaydı davayı bırakın soruşturma bile açılmayacaktı, ancak temmuz ayından itibaren çözüm sürecinin bitmesiyle birlikte her konuda C. Savcıları soruşturma açmaktadır, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından yapılan ihraçlar bireysel özgürlüklerin savunucusu olan hakim ve savcıların görevlendirilmesi için en büyük fırsattı, uluslararası sözleşmeler ve bireysel sorumluluklar gereği derhal beraat kararı verilmesi gerektiğini düşünüyoruz dedi.

Tüm sanıklar müdafii Av. Rengin Ergül: bu mahkemede suç sebebiyle bir yargılama yoktur, bu davada kürt meselesini gündeme getirmeye çalışan müvekkiller yargılanmaktadır, ohal sürecinde kapatılan yayın organları basın özgürlüğünün teminatı altında olması gerekirken kapatılmışlardır, derhal beraat kararı verilmesini talep ediyoruz dedi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ İSTEM GİBİ: 1-CMK 193 ve 223. Maddedeki şartlar oluşmadığından sanık savunmaları alınmadığından derhal beraat kararı verilmesi yönündeki talebinreddine, 2-Başka suçtan tutuklu sanık İnan Kızılkaya'nın duruşma günü hazır edilmesi için cezaevi müdürlüğüne yazı yazılmasına, 3-Birleşen dosya sanığı Ahmet Aziz Nesin'in yurt dışında olduğu belirtildiğinden mazeretli sayılarak duruşma günü hazır edilmesiiçin vekiline süre verilmesine, Bu nedenle duruşmanın 11/01/2017 günü saat 10:30 bırakılmasına karar verildi. 08/11/2016

SAVUNMALAR

Özgür Gündem Gazetesi'ne yönelik soruşturmalar, açılan davalar, gazete çalışanlarına yönelik gözaltı ve tutuklamalar üzerine 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Gününde "Nöbetçi Eş Genel Yayın Yönetmenliği" kampanyası başlatılması üzerine, bir insan hakları savunucusu olarak gönüllü dayanışma gereği 30 Mayıs 2016 tarihli gazete sayısının nöbetçi eş genel yayın yönetmenliğini üstlendim. İfade vermek üzere çağrılmamız nedeniyle 20 Haziran 2016 günü verdiğimiz ifadelerin ardından Erol Önderoğlu, Ahmet Aziz Nesin ve ben 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7/2 maddesinde yer alan "terör örgütü propagandası yapmak" suçundan tutuklamaya sevk edilerek tutuklanmamıza engel halimiz bulunmaması gerekçe gösterilerek tutuklandık.

Her zaman eleştirel bakma gayreti içinde olan, tartışan ve hekimlik mesleğim gereği yaşamdan, dolayısıyla öldüren, sakat bırakan ve insanlığımızı aşındıran savaştan değil, elbette barıştan, yaşam hakkından yana insan hakları mücadelesi yürüten birisi olarak, bu memlekette belki de şaşırtıcı biçimde ilk kez cezaevi deneyimi yaşattığı için bu dönemde cüppesinde düğme arayanlara teşekkür borçlu olmalıyım. Özgürlüğünden alıkonanların yaşadıkları hak ihlalleri, işkence, işkencenin etkili soruşturma ve belgelemesi, gözaltı muayenelerinin nasıl özensiz ve yazarlarından biri olma onurunu yaşadığım İstanbul Protokolü ilkelerine göre yapılmadığı, cezaevlerinde hasta mahpuslar, anneleriyle birlikte özgürlüğünden alıkonulmuş çocuklar, emek sömürüsüne maruz kalan yabancılar, yıllarca dile getirmeye çalıştığımız F tipleri ve tecritin her türden uyarandan yoksunluğu ile işkenceye dönen özelliği, cezaevi çalışanlarının sınırlandırılmış yaşam ve çalışma koşulları hakkında bunca deneyim ve bilgi biriktirmemi sağladıkları için, ama hayır teşekkür etmiyorum. Tam tersine, bir insan hak-

ları eylemini, bir dayanışma eylemini “terör örgütü propagandası” olarak niteleme fütursuzluğu nedeniyle ve görevlerini kötüye kullandıkları için heyetiniz huzurunda haklarında suç duyurusunda bulunuyorum.

Olması gereken benim de halen başkanlığını yürüttüğüm ve bu topraklarda cezasızlıktan beslenerek varlığını sürdüren işkencenin insanda yol açtığı tahribatı onarmak için var gücüyle emek veren Türkiye İnsan Hakları Vakfı, insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılması için 30 yıldır soluksuz mücadele eden kurucu örgütümüz İnsan Hakları Derneği gibi gerçekten bağımsız insan hakları örgütlerinin özgürlüğünden alıkonma mekânlarında bağımsız ve nesnel değerlendirmeleri yapabilmesinin önünün açılmasıdır. Bizleri tutuklayarak cezaevine gözlemci atamaları gerekmez! Ancak madem ki tutuklandık, kendimize biçtiğimiz ödevi yapmaktan da çekinmeyiz, bugüne dek hiç çekinmedik!

“Ödevin olduğunu bildiğin şeyi yaptığında seni görürler diye çekinme, halkın yargısı ne kadar kötü olursa olsun, iyiyse, seni düşünmeden mahkûm edecek olanlardan ne diye korkuyorsun!” demiştir Stoacı düşünürlerden Epiktetos bundan 2000 yıl önce. Nedir peki ödev diye tanımladığımız? Stoacılar ve aydınlanmacılar gibi dışarıdan ve dayatmacı ödevler değil elbet kendimize biçtiğimiz. Kapsayıcı yükümlenmelerin peşindeyiz bizler, bir hekim olarak, insan hakları mücadelesini temel alan ve ömrünü bu mücadele içinde geçiren bir insan olarak tanımladığım, tanımladığımız ödevler insana ve özgürlüğe dairdir. Özgürlüğümüzden vazgeçmek aynı zamanda Rousseau'nun da ifade ettiği gibi, insan olma niteliğimizden vazgeçmek, hatta ödevlerimizden vazgeçmek değil midir?

Düşünce özgürlüğü insanlık tarihi boyunca pek çok düşünürün de dile getirdiği gibi insan haklarının temelidir. Özgürce düşünen, özgürce eleştirebilen insan dünyanın ilerlemesinde itici-yapıcı güçtür. Düşüncelerine katıldığımız, düşüncelerimizi ilettiğimiz başka kişilerle toplu olarak düşünemediğimiz zaman çok düşünebilir miyiz, iyi düşünebilir miyiz, diye sorar Kant. İnsanlardan düşüncelerini başkalarına açık açık iletme özgürlüğünü alan dış güçlerin düşünce özgürlüğünü de kaldırdığını söyleyebiliriz. Düşünce özgürlüğü tüm kötülöklere derman olabilecek olan en temel özgürlüktür. İnsan hakları ise ancak eleştirel bir ortamda gelişebilir. Bu eleştiriler, düşünceler çok sarsıcı, rahatsız edici olsa dahi...

Bazı insanları değil, tüm insanların değerli olduğu bir toplumda hem kendi değeri-

mizin farkındalığı ile davranmak, hem de tüm insanlara değer vermek, onurlu insanı yaratmak insan haklarının temelini oluşturur. Değerleri olmayan bir insanın kendine ve topluma yabancılaşması kaçınılmazdır.

Bizim gerçek gücümüz aklımızı yüreklilikle kullanabilme direncimizdedir. Aklımız bize 90'lı yıllardan beri pek çok muhabiri öldürülmüş, öldürülmeyenleri cezaevlerinden geçirilmiş, defalarca kapatılmış bir gazetenin yayın yönetmenleri 21. Yüzyılda hala benzeri tehditler ve baskılarla karşılaştığında yürekli davranıp onların yanında olmayı söylemektedir. Şimdi cezaevinden gelen İnan Kızılkaya ve Zana Kaya'nın mektuplarına neden el konulduğunu, neden tecritte tutulduklarını, istedikleri gazetelerin kendilerine verilmemesi, çıplak arama ve kötü muamele iddialarını bu heyetin önünde sorma zorunluluğudur.

Zeus'un üstün güçleri vardır, ahlaksızlıklarını da bencilce bu güçlerle gerçekleştirir. Prometheus ise insana adanmışlığıyla yücelir. Devletler adamayı değil kendisine adanmayı hedefledikleri ölçüde devlet ahlakını Zeus ahlakına dönüştürür. İnsan hakları mücadelesinin neferleri ise Prometheus ahlakıyla kendilerini insanlığa adarlar.

68 Devletler güçlü, dokunulamaz, eleştirilemez ve denetlenemez bir varlık, her şeye muktedir Leviathan olarak düşünüldükçe güçlü ve tutarlı bir yaşam düzeni oluşturamaz. Devlet ve devlet dışındaki güçlerin dengesi demokratik bir yaşam biçiminin nitelik ve niceliğini belirler.

Yetkin bir bilinç, ahlaklı ve vicdanlı olma her koşulda eleştirel olmayı gerektirir. Bu bir mücadeledir, düşünce ve insanlık yararına eylem üretmek bu mücadelenin ana unsurudur, Voltaire'in dediği gibi "insan eylem için doğmuştur, alevin yükselmesi, taşın düşmesi gibi" ve ancak bu düşünme ve eylem sürecinde birlikte olduğumuzda var olabiliriz. İnsan dünyayla sarılmış ve dünyayla içerilmişse dünyayı sarar ve içerir der Henri Delacroix.

Dayanışma da dünyayı sarma ve içermenin gereğidir. İnsan olmanın, insan hakları mücadelesinin bir neferi olmamanın gereğidir. Ben ödevimi yaptım ve suçlamalarınızı kabul etmiyorum.

Şebnem Korur Fincancı

“Article 19” isimli Londra merkezli ifade özgürlüğünü savunun STK’nın mahkemeye sunduğu üçüncü taraf görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi

Dava No. 2016/250

Türkiye Cumhuriyeti

Davacı

v.

Erol Önderoğlu, Rasime Şebnem Korur ve Ahmet Nesin

Sanıklar

**SANIKLAR VE BERAATLERİ LEHİNE
ARTICLE 19 TARAFINDAN HAZIRLANAN
ÜÇÜNCÜ TARAF MÜDAHİL GÖRÜŞLERİ**

69

ARTICLE 19

Free Word Centre

60 Farringdon Road

London EC1R 3GA

United Kingdom/ Birleşik Krallık

Tel: +44 207 324 2500

Faks: +44 207 490 0566

Web: www.article19.org

13 Mart 2017

I. GİRİŞ

Bu *amicus curiae* görüşü, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi’ne şu anda Mahkeme tarafından görülen Erol Önderoğlu, Rasime Şebnem Korur ve Ahmet Nesin da-

vasını değerlendirmesinde yardımcı olmak üzere ARTICLE 19: Global Campaign for Free Expression (“ARTICLE 19”) tarafından sunulmaktadır. İddianamede İnan Kızılkaya’nın adı da sanık olarak geçmekle birlikte, dosyasının bu davadan ayrıldığı anlaşılmaktadır.

ARTICLE 19, bu davada ifade özgürlüğü haklarını kullanmaları nedeniyle Türk kolluk birimlerinin sanıklara karşı yönelttikleri suçlamalarının meşruluğu konusunda endişe taşımaktadır. Davanın ifade özgürlüğü hakkı üzerinde hukuka uygun olmayan kısıtlamalar anlamına geldiğini ve sanıkların haklarındaki suçlamaların dayandırıldığı Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu hükümlerinin uluslararası ve bölgesel insan hakları standartlarına uymadığını belirtmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (“AİHS”) 10. Maddesi ile Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi’nin (“UMSHS”) 19. Maddesi kapsamında, Türkiye ifade özgürlüğüne getirilen kısıtlamaların, özellikle de medya özgürlüğü ile ilgili olanların, üç kısımdan oluşan bir kabul edilebilir sınırlamalar testine uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür: Buna göre kısıtlamalar a) kanuna uygun olmalı, b) meşru bir amaca hizmet etmeli, ve c) demokratik bir toplumda gerekli olmalıdır. ARTICLE 19, Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu’nun ilgili hükümlerinin bu testin gereklerini yerine getirmediğini tespit etmektedir. Buna bağlı olarak, söz konusu kişilere yöneltilen suçlamaların uluslararası insan hakları standartlarını ihlal ettiğini ve ifade özgürlüğü ile ilgili içtihadı aykırı olduğunu beyan ederiz. Her halükarda, Türkiye kamuoyunun alması gereken meşru haberler ile ilgili olmaları nedeniyle sanıklara karşı yöneltilen suçlamalar temelsizdir.

II. ARTICLE 19’UN İLGİ ALANLARI

ARTICLE 19, uluslararası ve bölgesel düzeyde ifade özgürlüğü ve bilgi edinme özgürlüğüne dair ilerici standartların geliştirilmesini ve bu standartların yerel hukuk sistemlerinde uygulanmasını savunan uluslararası bir sivil toplum örgütüdür. ARTICLE 19 Hukuk Programı, tahkir, bilgiye erişim ve yayıncılık düzenlemeleri benzeri alanlarda uluslararası ve karşılaştırmalı hukukun çerçevelerini ortaya koyan ve standartları belirleyen bir dizi yayın üretmektedir.

Bu yayınlar ve ARTICLE 19’un genel hukuki uzmanlığı temelinde, kuruluş her yıl bazı hukuki analizler yayınlamakta, yerel ve ulusal insan hakları davalarına müdahil olmakta ve ifade özgürlüğünü etkileyen mevcut kanunlarla yasa teklifleri üzerine

yorumlar hazırlamaktadır. Dünya çapında olumlu hukuk reform çabalarının desteklenmesinin bir aracı olarak 1998'den bu yana yürütülen bu analitik çalışma, mevcut ya da önerilen yerel mevzuatlarda sık sık önemli iyileştirmelere yol açmaktadır.

ARTICLE 19, Türkiye'deki yazarlar, gazeteciler ve medya organları ile dayanışmayı göstermek amacıyla, İstanbul'da 31 Ağustos ile 2 Eylül tarihleri arasında, sivil toplum örgütlerinden oluşan uluslararası bir heyetin başkanlığını yapmıştır. Heyet, Danimarka PEN, Avrupa Gazeteciler Federasyonu, Alman PEN, Index on Censorship, My Media, Norveç Basın Birliği, Norveç PEN, Uluslararası PEN, Sınır Tanımayan Muhabirler ve Galler PEN Cymru'dan oluşmaktaydı. *Amicus curiae* sıfatıyla sunulan bu hukuki görüş, bu heyet ziyareti sırasında yapılan görüşmeler ve gözlemler ile birlikte ARTICLE 19'un kapsamlı hukuki analizleri ve uzmanlığına dayanarak hazırlanmıştır.

III. Geçerli uluslararası ve bölgesel insan hakları hukuku ve standartları

Uluslararası insan hakları hukuku Türk hukukunun bir parçasını oluşturmaktadır. Türkiye gerek Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'ne ("UMSHS") gerekse Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ("AİHS") taraftır ve söz konusu sözleşmelerde ele alınan haklar aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda da inceliklerle işlenmektedir. Buna ek olarak, Anayasa, AİHS'te yer alan temel hak ve özgürlüklerden birinin kamu yetkililerince ihlal edilmesi halinde herkesin Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunma hakkını teminat altına almaktadır (Madde 148).

Mevcut dava açısından özel önem taşıyan ifade özgürlüğü hakkı, gerek Anayasa'nın 26. Maddesinde gerekse UMSHS, 19. Maddede¹ ve AİHS 10. Maddede² teminat

1 UMSHS 19. Maddesine göre:

- Herkes, kimsenin müdahalesi olmaksızın istediği düşünceye sahip olma hakkına sahiptir.
- Herkes, düşüncelerini açıklama hakkına sahiptir; bu hak, herkesin, ülkesel sınırlara bağlı olmaksızın her çeşit bilgiyi ve fikri, sözlü, yazılı ya da basılı biçimde, sanat eserleri biçiminde ya da kendi seçeceği herhangi bir başka biçimde araştırma, edinme ve iletme özgürlüğünü de içerir.
- Bu maddenin 2. fıkrasında öngörülen hakların kullanılması, özel bazı görev ve sorumlulukları da beraberinde getirir. Dolayısıyla, bunlara bazı sınırlamalar da konulabilir; ancak, bu sınırlamaların yasalarda öngörülmüş olması ve;
 - (a) Başkalarının haklarına ve şöhretine saygı bakımından ve;
 - (b) Ulusal güvenliğin, kamu düzeninin ya da kamu sağlığı ve genel ahlakın korunması bakımlarından gerekli olması zorunlu olmalıdır.

2 AİHS, 10. Maddesine göre:

1. Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi

altına alınmaktadır.

Bunlara göre ifade özgürlüğü mutlak bir hak değil, belli koşulların yerine gelmesi halinde Devlet tarafından hukuka uygun olarak sınırlandırılabilen bir haktır. Söz konusu koşullar, ifade özgürlüğünün sınırlandırılmasına dair her türlü önerinin tabi tutulması gereken üç kısımlı bir testten oluşmaktadır:

- **Sınırlama kanuna uygun mu?** Bu sınırlamanın, yurttaşların kanunun sonuçlarını anlayabilmelerini ve temaslarını buna göre sürdürmelerini sağlayacak netlikte kaleme alınmış, herkese açık ve erişilebilir bir kanunda yer alması anlamına gelir.³
- **Sınırlamanın meşru bir amacı var mı?** Meşru amaçlar, AİHS, 10. Maddesindeki 2. Fıkrasında ve UMSHS 19. Maddenin 3. Fıkrasında geniş kapsamlı ve ayrıntılı olarak ele alınmış amaçlardan ibarettir (Yukarıdakilere bakınız).
- **Sınırlama demokratik bir toplumda gerekli mi?** Bu gerek gereklilik ve orantılılığa dair ikili ilkeleri içermektedir. İlk olarak, önerilen sınırlamanın gerekli olup olmadığının değerlendirilmesini talep eder: Meşru amacın elde edilmesi için vazgeçilmez ve yeterli olup olmadığına bakılır. Yani, sınırlama “acil bir toplumsal ihtiyacı” karşılamış mıdır? İkinci olarak, sınırlamanın orantılı olup olmadığı ortaya konulmalıdır: Amacın elde edilmesi için kullanılan araçlar amaç ile orantılı mıdır?⁴

Şüphe uyandıran bir tedbirin orantılılığının değerlendirilmesi, söz konusu vakanın özel olgularının dikkatle değerlendirilmesini gerektirir. Değerlendirmede, ifade özgürlüğünün -ve bu dava özelinde medya özgürlüğünün- demokratik bir toplumun

olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir.

2. Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir.

3 Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (“AİHM”), *The Sunday Times – Birleşik Krallık Davası*, 26 Nisan 1979, Başvuru No. 6538/74.

4 AİHM, *The Observer ve Guardian – Birleşik Krallık Davası*, 26 Kasım 1991, Başvuru No. 13585/88.

sağlıklı işleyişi açısından temel ve kritik önemi⁵ ile uluslararası insan hakları hukukunda teminat altına alınan diğer tüm hakların uygulanması kolaylaştırılmadaki görevi her zaman bir başlangıç noktası olarak alınmalıdır.

Ayrıca, UMSHS, 20. Maddedeki 2. Fıkra açık biçimde “Ulusal, ırksal ya da dinsel nefretin ayrımcılık, düşmanlık ya da şiddete kışkırtma şeklini alacak biçimde savunulmasını” yasaklamaktadır. 2013 yılında, İnsan Hakları Yüksek Komiseri (OHCHR), bir yandan ifade özgürlüğü ve din özgürlüğü haklarına tutarlı bir koruma sağlarken diğer yandan şiddet, ayrımcılık ve düşmanlığa kışkırtmayı yasaklama konusunda devlet yükümlülüklerini açıklığa kavuşturmada önemli bir adımı temsil eden Rabat Eylem Planı'nı yayınlamıştır.⁶

Bu hükümler, elde edilmesi istenen meşru amacın terörle mücadele kapsamında ulusal güvenliğin ve kamu düzeninin devam ettirilmesi ile ilgili olduğu koşullarda özellikle önemlidir. Terörle mücadele adına ifade özgürlüğüne getirilen kısıtlamalar tarihsel olarak istismar edilmiş ve mahkemeler, yasaklanması istenen konuşma ile güvenliğe verilebilecek zarara dair risk arasında yakın bir bağlantı kurarak, güvenliğin sağlanması ile ifade özgürlüğü hakkı arasında uygun bir denge gözetmeye çalışmıştır. Buna göre, terörizme kışkırtmayı yasaklama ve önleme amacıyla uygun tedbirler -1624 sayılı BM Güvenlik Konseyi Kararı'nda⁷ gerekli görüldüğü üzere Devletler tarafından meşru olarak alınabilir, ancak uluslararası insan hakları yükümlülüklerine uyulması için **terörizmin önlenmesi dahil ulusal güvenlik gerekçesi ile ortaya atılan her türlü kısıtlama ancak kasten, doğrudan ve yakın biçimde şiddete kışkırtan ifadeler için geçerli olmalıdır.**

Bu nedenle, terörizmi kışkırtma şeklini aldığı gerekçesi ile bir ifadeyi suç haline getiren kanunlar ancak dar bir kapsamda yapılmaları ve yorumlanmaları halinde “demokratik bir toplumda gerekli” olacaktır. İfade özgürlüğüne getirilen ulusal güvenlikle ilgili kısıtlamalar bağlamında uluslararası insan hakları hukukunu yetkin bir biçimde yorumlayan Ulusal Güvenlik, İfade Özgürlüğü ve Bilgiye Erişim hakkında Johannesburg İlkeleri⁸, bir düşüncüyü ifade fiilinin ulusal güvenlik gerekçesi ile suç ha-

5 AİHM, *Lingens – Avusturya Davası*, 8 Temmuz 1986, Başvuru No. 9815/82.

6 OHCHR, Ayrımcılık, Düşmanlık ya da Şiddete Kışkırtan Milliyet, Irk ya da Dini Temele Dayanan Nefret Savunuculuğunun Yasaklanmasına İlişkin Rabat Eylem Planı, Şubat 2013, erişim için: <http://bit.ly/1zk6n2S>.

7 BM Güvenlik Konseyi Kararı No. 1624 (2005); erişim için: <http://bit.ly/1SMOH9r>.

8 The Johannesburg Principles on National Security, Freedom of Expression and Access to Information (Ulusal Güvenlik, İfade Özgürlüğü ve Bilgiye Erişim hakkında Johannesburg İlkeleri),

line getirilmesinin ancak yakın tehlike niteliğinde şiddeti kışkırtma niyeti taşıması, bu türden şiddeti kışkırtma olasılığının bulunması ve konuşma ile söz konusu şiddetin olasılığı ya da meydana gelmesi arasında doğrudan ve yakın bir bağlantı bulunması şartına bağlanmaktadır (İlke 6). BM Genel Sekreteri, “Kanunlar, ancak terörizme doğrudan kışkırtmanın, yani bir suçun işlenmesini doğrudan teşvik eden, suç fiili ile sonuçlanması niyetlenen ve suç fiili ile sonuçlanması olası olan bir konuşmanın ceza kovuşturmasına tabi tutulmasına izin vermelidir”⁹ diyerek bu yorumu desteklemiştir.

Ayrıca, insan hakları ve terörizmle mücadele hakkında çalışan önceki Özel Rapor-tör, terörizme kışkırtma ile ilgili kanunların uluslararası insan hakları hukukuna uygun olabilmeleri için geçilmesi gereken eşik değerleri açıklığa kavuşturmuş ve kanunların aşağıdaki koşulları yerine getirmesi gerektiğini belirtmiştir. Buna göre kanunlar:

- Doğası gereği tamamen terör amaçlı davranışa kışkırtma ile sınırlandırılmalıdır;
- İfade özgürlüğünü, ulusal güvenliğin, kamu düzeni ve güvenliğinin ya da kamu sağlığı veya ahlakının korunması için gerekli olandan fazla kısıtlamamalıdır;
- Açık bir dille koşulları ortaya koymalı ve terörü “övmek” ya da “yaymak” benzeri muğlak terimler kullanmaktan kaçınmalıdır;
- Kışkırtılan fiilin ifa edileceğine dair gerçek (nesnel) bir tehlike olması koşulunu içermelidir;
- Bir mesaj verme niyetine ve bu mesajın bir terör eyleminin gerçekleştirilmesine kışkırtma niyeti taşımasına açık bir biçimde göndermede bulunmalıdır; ve
- Terörizme “yasa dışı” kışkırtmaya göndermede bulunarak, ceza sorumluluğunun ortadan kalkmasına yol açan hukuki savunma ya da ilkelerin uygulanmasını muhafaza etmelidir.¹⁰

Terörizmi “övmek” suçunu içeren kanunlara dair, BM İnsan Hakları Komitesi (İH Komitesi), bu türden suçların ifade özgürlüğüne gereksiz ya da orantısız müdahalelere

ARTICLE 19, 1996; erişim için: <http://bit.ly/2h8NStO>.

⁹ A/63/337, paragraf 62.

¹⁰ Terörizme tahrik suçuna dair model A/HRC/16/51, paragraf 29-32’de yer almaktadır. Ayrıca bkz. Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi, “Terör suçunun işlenmesine alenen tahrik” hakkında Madde 5; ve AGİT, “Preventing Terrorism and Countering Violent Extremism and Radicalization that lead to terrorism (Terörizmin Önlenmesi ve Şiddet İçeren Aşırılık ve Terörizme Yol Açan Köktencilik ile Mücadele),” a.g.e., s. 42.

neden olmaması için açık biçimde tanımlanmaları gerektiğine vurgu yapmaktadır. ¹¹ **Ayrıca terörizmi veya herhangi bir şiddet biçimini övme ya da bunlarla ilgili diğer ifadeleri yasaklayan kanunlar, söz konusu davranışın doğrudan bu türden şiddeti teşvik ettiğine dair açık bir niyet taşıması gerektiği koşulunu getirmez ise insan hakları standartlarına uyumlu olmayacaktır.** Bir hükümet tarafından ulusal güvenliği tehdit ettiği ilan edilen bir örgütten ya da böyle bir örgüt hakkında yalnızca bilgi aktaran türde ifade kısıtlanmamalıdır.¹²

IV. Mevcut davada geçerli mevzuatın analizi

Mevcut davadaki sanıklar hakkında ikisi Türk Ceza Kanunu ve biri Terörle Mücadele Kanunu kapsamında üç ana suç ile birlikte Türk Ceza Kanunu ve Basın Kanunu kapsamında bir dizi tali suç isnadında bulunmaktadır. Aşağıda, asli suç hükümlerini önceki kısımda bahsi geçen insan hakları standartları doğrultusunda analiz etmekteyiz.

Türk Ceza Kanunu kapsamındaki suçlar

Türk Ceza Kanunu kapsamındaki söz konusu iki suç, Toplum Karşı Suçlar başlıklı III. Kısım'da yer alan Kamu Barışına Karşı Suçlar başlıklı Beşinci Bölümde yer almaktadır. İlgili hükümler:

Suç işlemeye tahrik

Madde 214 (1)

Suç işlemek için alenen tahrikte bulunan kişi, altı aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Suçtu ve suçluyu övme

Madde 215 (1) İşlenmiş olan bir suçtu veya işlenmiş olduğu suçtu dolayı bir kişiyi alenen öven kimse, bu nedenle kamu düzeni açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması hâlinde, iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

“Suç” terimi Türk Ceza Kanunu’nda tanımlanmamaktadır; bu itibarla 214. ve 215. Maddelerde bahsedilen “suç” Kanun’da sıralanan herhangi bir suçtu karşılık gelmektedir. Ancak ilgili hükümlerin Kamu Barışına Karşı Suçlar başlıklı bir kısımda yer alması ve aynı kısımda terör örgütlerinin kurulması ile ilgili suçların da bulunması

¹¹ HRC, Genel Yorum 34, CCPR/C/GC/34, paragraf 46.

¹² Johannesburg İlkeleri, a.g.e., İlke 8.

dikkate alınarak 214. ve 215. Maddelerin asıl amacının terörizm ile ilgili bir suçun övülmesi ve bu konuda tahrikin suç haline getirilmesi olduğu sonucu çıkarılabilir.

“Tahrik” ya da “kışkırtma” ve “övme” terimlerinin her ikisi de Türk Ceza Kanunu tarafından tanımsız bırakılmıştır. Ne var ki, “kışkırtma” genelde “yasadışı davranışın tahrik edilmesi eylemi” olarak tanımlanırken “övme” genellikle “içten onaylama ya da hayranlık ifade etme” olarak tanımlanmaktadır.

Her iki hüküm de AİHS 10. Maddesi ve UMSHS 19. Maddesinde izin verilen sınırlamalara dair insan hakları hukuku gereklerini açıkça yerine getirmemektedir. Her ne kadar alenen erişilebilir mevzuatta yer alıyor olsalar da, “övme”, “açık ve yakın tehlike” ve “kamu düzeni” benzeri Kanun’da tanımlanmayan muğlak terimlerin kullanılması hükümlerin fazlasıyla geniş tutulmasına ve yanlış uygulama ve suiistimale açık hale gelmesine neden olmaktadır. Açıkça tanımlanmış bir dilin kullanılmaması, bireylerin ifade eylemlerinin hangi hallerde hükümler kapsamında cezaya çarptırılacağı kestirebilmelerini engellemektedir.

Ayrıca, hükümler izin verilebilir sınırlamalar testinin üçüncü gereğini, yani kanunların elde edilmek istenen amaç açısından kesinlikle gerekli ve orantılı olması gereğini karşılamamaktadır. Johannesburg İlkelerinden 6. İlke açık olarak gereklilik ve orantılılık ilkelerini karşılamak için bu tür kanunların içermesi gereken unsurları aşağıdaki gibi ortaya koymaktadır:

- Fiil yakın şiddet tehlikesini kışkırtma niyeti taşımalıdır.
- Fiilin bu türden şiddeti kışkırtma olasılığı bulunmalıdır; ve
- Konuşma ve bu türden şiddetin meydana gelmesi veya olasılığı arasında doğrudan ve yakın bir bağlantı söz konusudur.

214. Madde bu gerekleri karşılama konusunda birkaç noktada yetersiz kalmaktadır: Suç, şiddet içeren suçlara tahrik ile sınırlandırılmamaktadır. Hükümde *mens rea* (manevi unsur) gereği bulunmamaktadır; suçlunun şiddete tahrik etme kastının bulunması zorunlu değildir. Yasadışı bir fiilin söz konusu olması için tahrik edilen suçun meydana gelmesi koşulu bulunmamaktadır. Aynı zamanda madde zaman unsurunu içermemektedir; şiddet içeren suçun alenen tahrik sonucu doğrudan ve hemen meydana gelmiş olmasına dair bir hüküm yoktur.

215. Madde de aynı derecede yetersizdir. Her ne kadar hükümde alenen övme

ile “kamu düzeni açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması” arasında bir bağ öngörülse de, *mens rea*’nın ortaya konulması gereği bulunmamaktadır. Uluslararası hukuk, kanunun ilgili davranışın doğrudan bu türden fiili tahrik etme kastını açıkça ortaya koyması koşulunu belirtmemesi halinde, terörizm ya da herhangi bir şiddet biçimi ile ilgili övgü, yüceltme ya da diğer ifadeleri yasaklayan kanunların açık bir biçimde insan hakları standartları ile uyumsuz olacağını bildirmektedir. “Övme” teriminin muhtemel geniş yorumu ve kastın ortaya konmasının zorunlu olmaması dikkate alındığında, 215. Madde, Johannesburg İlkelerinin 8. Maddesine aykırı olarak, bir suç ya da suçlu hakkında ya da bunlardan bilgi aktaran bir ifadeyi suç haline getirecek şekilde kolaylıkla yanlış yorumlanabilecektir.

Terörle Mücadele Kanunu maddesi

Davalıların haklarındaki suçlamanın dayandırıldığı Terörle mücadele Kanunu maddesi:

Madde 7(2)¹³

Terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenmesine iştirak etmemiş olan yaygın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Türk Ceza Kanunu’nda olduğu üzere, ARTICLE 19, Terörle Mücadele Kanunu’nun da “meşru gösterme, övme ya da propaganda yapmanın” ne anlama geldiğine dair herhangi bir tanımlama ya da açıklama yapmayarak hükmün tam anlamıyla suçun kapsamında yer almayan bir dizi eyleme geniş biçimde uygulanabilir olduğunu tespit etmektedir. 7(2). Madde de suçlunun şiddetin “meşrulaştırılması” ya da “övülmesi” için tahrikte bulunma kastını taşıması gereği yer almamaktadır; başka bir deyişle ifade fiilinin şiddet içeren fiil ile kasten doğrudan ve yakın bir bağlantısının olması gerektiği belirtilmemektedir. Bu ihmal hükmü AİHS 10. Maddesi ve UMSHS 19. Maddesinin öngördüğü gereklilik ve orantılılık açısından yetersiz kılmaktadır.

¹³ Terörle Mücadele Kanunu, Türkçe metne erişim için: <http://bit.ly/2hWE2el>.

V. Sanıkların dosyası hakkında ARTICLE 19 tarafından Mahkeme'ye sunulan hukuki görüşler

Sanıkların dosyası hakkında, ARTICLE 19 aşağıdaki görüşleri sunmaktadır:

1. Davalıların haklarında suçlamada bulunulan hükümler AİHS 10. Maddesi ile UMSHS 19. Maddesinin gereklerini karşılamamaktadır.

Türk Ceza Kanunu'nun 214 ve 215. Maddeleri ile Terörle Mücadele Kanunu'nun 7(2). Maddesi uluslararası hukukun yani AİHS 10. Maddesinin gereklerine aykırıdır. Hükümler orantılı uygulanabilmeleri için gerekli teminat ve nitelikleri içermemektedir; özellikle de *mens rea* olması zorunluluğu bulunmamakta ve ifade eylemi ile şiddet içeren fiil arasında doğrudan ve yakın bir bağlantı bulunması gerekmemektedir. Ayrıca "tahrik", "övme" ve "propaganda" benzeri terimlerin çok geniş biçimde tanımlanmasından dolayı, bu hükümler sadece terör faaliyetleri ya da suçları hakkında haber yapmaları nedeniyle gazetecilerin kovuşturulmasına yol açmaktadır.

ARTICLE 19, Mahkeme'nin dava hakkında karara varırken bu hükümlerin uluslararası hukuka ve iyi uygulamalara (örneğin, Johannesburg İlkeleri'nden 6. ve 8. İlkeler) uygunluğu konusunu değerlendirmesi gerektiğine inanmaktadır. Bizim görüşümüze göre, bahsedilen nedenlerden dolayı, bu türden hükümlerin uygulanması Türkiye'nin AİHS 10. Maddesi ve UMSHS 19. Maddesi kapsamındaki yükümlülüklerinin ihlali ile neticelenecektir.

2. Her durumda, sanıkların davranışları haklarında suçlama yapılan Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu hükümlerine aykırı değildir.

Davalılar hakkındaki suçlamalar aşağıdaki "suç unsurlarını" içeren materyallerin yayınlanmasına dayandırılmaktadır:

- Ağır kayıplar ve ilgili yetkililerin eleştirilmesi dahil Nisebin'deki şiddetli çatışmaları anlatan "Savaş Sarsıyor" ve "Akar'a JÖH İsyanı" başlıklı yazının yayınlanması;
- Devlet güçlerine karşı yerel direnişi anlatan ve devlet güçlerinin "soykırım saldırıları" başlattığını belirten "Nisebin'de JÖH-PÖH Çatlağı Büyüyor" başlıklı yazının yayınlanması;
- "Tank, Top, Obüs Şirmex'ten Geçemiyor" başlıklı bir yazıda Şirmex'teki

YPS/YPS-Jin direnişinin anlatılması;

- KCK genel Başkanlık Konseyi üyesi bir kişinin Nusaybin’de devam eden çatışmalar hakkında değerlendirmesinin ve konuyla ilgili fotoğrafların “Nisebin Düşmanı Yerle Bir Etti” başlıklı yazıda “düşman” ile Türk Hükümeti’nin kastedilerek yayınlanması;
- Çaldıran’daki çatışmalar hakkında HPG tarafından yapılan bir açıklamanın ilgili fotoğrafla birlikte yayınlanması;
- Gazetenin Binevş adlı ekinde silahlı çatışmada ölen bir kadın savaşçının portesini çizen bir yazının yayınlanması;
- Binevş adlı ekte PYD üyeleri ve silahlı grupların Suriye’deki eylemleri hakkında bir yazının yayınlanması;
- Mehmet Tunç’un ele geçirilmesi hakkında “Seninle Gurur Duyuyoruz” başlıklı bir yazının yayınlanması;
- Silahlı çatışmada öldürülmüş olan üst kademedeki bir YPG/YPJ üyesi hakkında haber yayınlanması;
- YPS’nin eylemlerini anlatan “Mücadele Zafere Taşınacaktır” başlıklı haberin elinde silah tutan YPS üyelerinin fotoğrafları ile birlikte yayınlanması.

ARTICLE 19, yayınlanan materyalin Türkiye’nin güneydoğusundaki çatışmanın meşru biçimde haberleştirilmesi olduğu ve Türk Ceza Kanunu ya da Terörle Mücadele Kanunu’nun hükümlerinde bahsedilen biçimde şiddet içerikli eylemleri tahrik, övme ya da meşrulaştırma amacını gütmeye sonucuna varmıştır. Bu materyal aynı zamanda uluslararası hukuka göre meşru olarak kısıtlanabilecek “şiddeti kışkırtma” amacı taşımamaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin daha önce Kürt meselesi hakkında haber yapımları nedeniyle gazetecilerin ve medya mensuplarının Türkiye tarafından hukuka aykırı olarak cezaya çarptırılmasına dair çok sayıda davaya baktığını hatırlamaktayız. AİHM bu davalarda mükerreren Güneydoğudaki çatışmalar hakkındaki haberlerin kamu yararı taşıdığını ve kasten ve doğrudan şiddete tahrik bulunmaması nedeniyle bunların Türkiye tarafından kısıtlanmaması gerektiğini tespit etmiştir. *Özgür Gündem*

– Türkiye davasında,¹⁴ AİHM şunları belirtmiştir:

Bu görüş açıları yetkililere hoş gelmeseydi de, halk güneydoğudaki durumla ilgili farklı bakış açılarından bilgi edinme hakkına sahiptir. Mahkeme, bölgedeki ciddi rahatsızlıklara karşın, ayrı bir Kürt varlığı fikrini savunduğu görülen ifadelerin durumu şiddetlendirdiği konusunda ikna olmamıştır. Makalelerden birçoğunun yetkilileri eleştirmesine ve güvenlik güçlerinin yasadışı işler yaptığını alçaltıcı terimlerle belirtmesine rağmen, Mahkeme, yine de bunların şiddet kullanılmasını savunduğu ve tahrik edici olduğu görüşünde değildir.¹⁵

Sanıkların eylemlerinin şiddeti tahrik ettiği iddialarına ilişkin olarak, ARTICLE 19 uluslararası hukuk kapsamında şiddetin kışkırtılmasının yasaklanabileceğini, ancak kısıtlamaların üç kısımlı teste uygun olması gerektiğini ve ayrıca UMSHS 20. Maddesinin 2. Fıkrasındaki başlıca unsurların bulunması gerektiğini kaydetmektedir. UMSHS 20. Maddesinin 2. Fıkrasındaki yasaklama şunları içermektedir:

- *Konuşmacının davranışı:* Konuşmacı alenen halka seslenmeli ve ifadelerinde aşağıdakiler bulunmalıdır:
 - Koruma altındaki özelliklerinden dolayı koruma altındaki bir grubu hedef gösteren; ve
 - Diğerlerinin yanı sıra şiddeti kışkırtma niteliğinde olan savunuculuk
- *Konuşmacının niyeti:* Konuşmacı özellikle şiddet savunuculuğu yapma niyeti taşımalı ve dinleyenlerin şiddete kışkırtılma olasılığı bilgisine sahip olmalı ya da bu niyetle konuşma yapmalıdır;
- Dinleyenlerin gerçek anlamda şiddete kışkırtılmaları konusunda *olası ve yakın bir tehlikenin bulunması.*

ARTICLE 19, Mahkeme'nin kışkırtma tehlikesinin kısıtlamayı gerektirip gerektirmediğini ölçmeye yardımcı olması için altı kısımdan oluşan "ciddiyet eşiği" testini ortaya koyan Rabat Eylem Planı'nı dikkate almasını önermektedir.¹⁶

Buna ek olarak, ARTICLE 19 uluslararası hukuk kapsamında devletlerin terör faaliyetlerine kışkırtmanın yasaklamalarının UMSHS 19. Maddesinin 3. Fıkrasında belirtti-

14 AİHM, 16 Mart 2000 tarihli karar, Başvuru no. 23144/93.

15 A.g.e., paragraf [70].

16 Rabat Eylem Planı, a.g.e.

len üç kısımlı teste uyması gerektiğini hatırlatır. Johannesburg İlkeleri, devletin ancak aşağıdakileri ispat etmesi halinde ifadeyi ulusal güvenlik tehdidi olarak sınırlayabileceğini belirtmektedir:

- İfade yakın şiddet tehlikesini kışkırtma niyeti taşımamalıdır;
- Fiilin bu türden şiddeti kışkırtma olasılığı bulunmalıdır;
- İfade ve bu türden şiddetin meydana gelmesi veya olasılığı arasında doğrudan ve yakın bir bağlantı söz konusudur.¹⁷

Mahkemenin dosyayı değerlendirirken bu standartları dikkate alması gerektiğine inanmaktayız. Bizim görüşümüze göre, *Özgür Gündem* tarafından yayınlanan materyaller, sanıklarının yüz yüze bulunduğu mevcut suçlamalar açısından, halkın haberdar edilmesi gereken meşru gazetecilik faaliyetidir. Bu nedenle Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu'nun ilgili hükümlerine aykırılık söz konusu değildir.

3. **Sanıklar aleyhindeki suçlamaların düşürülmemesi, Türk Hükümeti'nin sivil toplum, insan hakları savunucuları ve medya aleyhinde başlattığı taciz kampanyasını onaylanması olacaktır.**

Sanıklar hakkındaki suçlamalar, Türkiye'de medya, insan hakları savunucuları ve sivil topluma karşı yürütülen daha geniş bir taciz programının bir parçasıdır.

Türkiye'deki insan hakları savunucularının haklarının ihlal edilmesi ve ülkenin güneydoğusundaki duruma dair endişeler aynı zamanda Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri¹⁸ ve OHCHR¹⁹ tarafından da gündeme getirilmiştir.

Mevcut davada davalıların eylemleri bölgedeki insan hakları ihlallerinin belgelenmesi, mağdurlar ile dayanışmanın ifade edilmesi ve uluslararası insan hakları organlarının çıkarımlarının yansıtılmasıdır.

Bu nedenle, Mahkeme'nin sanıkları suçlu bulması halinde, bunun sadece söz konusu kişilerin ifade özgürlüğünü ihlal etmiş olmayacağına, aynı zamanda Türkiye'deki insanları bilgiye erişmekten mahrum bırakacağına inanmaktayız. Davanın ve insan

17 Johannesburg İlkeleri, a.g.e., İlke 6.

18 Nils Muižnieks, Türkiye'de İnsan Hakları, Euronews, 10 Mart 2017, erişim için: <http://bit.ly/2mVXDBo>.

19 OHCHR, BM raporu Temmuz 2015'ten bu yana Türkiye'nin Güneydoğusundaki kapsamlı yıkım ve ağır insan hakları ihlallerini ayrıntıları ile ortaya koymaktadır, 10 Mart 2017; erişim için: <http://bit.ly/2mocc0n>.

hakları savunucuları, sivil toplum, gazeteciler ve medya çalışanlarına karşı alınan yukarıda bahsi geçen tedbirlerin Türkiye'deki insanların mevcut olaylar hakkında bilgi edinme haklarını engellediğini düşünmekte ve bu konuda hükümeti sorumlu görmekteyiz. Ayrıca, bu saydıklarımız Türkiye'nin insan hakları hukuku kapsamındaki yükümlülüklerine aykırı bulunmaktadır.

VII. Sonuç

Yukarıda anlatılanlar ışığında, ARTICLE 19, davalılar hakkındaki suçlamaların ve bu suçlamaların dayandırıldığı mevzuatın Türkiye'nin başta ifade özgürlüğü hakkı olmak üzere insan hakları hukuku kapsamındaki yükümlülüklerine uymadığını saygıyla belirtir. ARTICLE 19, Mahkeme'nin halihazırda önünde bulunan davayı değerlendirirken ilgili standartları dikkate almasını önermektedir.

Barbora Bukovska, Hukuk Doktoru

Hukuk ve Politika Kıdemli Direktörü

ARTICLE 19: Global Campaign for Free Expression

Bu dava ile Ahmet Nesin hakkında açılan dava devam etmektedir.

C-EREN KESKİN DOSYALARI

Özgür Gündem gazetesi sorumlu yazı işleri müdürleri olarak Eren Keskin ve Reyhan Çapan hakkında çok sayıda soruşturma ve dava bulunmaktadır.

Reyhan Çapan-Eren Keskin (Ağır Ceza Mahkemeleri)

13. Ağır Ceza Mah. 2016/73 2016/36739 05.02.2016 (Birleşik Dosya)

**Karar :(3713 sayılı yasanın 6/2 ve 7/2 maddeleri)

Genel yayın Yönetmeni Eren Keskin; 3 yıl 9 ay hapis cezası

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Reyhan Çapan; 3 yıl 9 ay hapis cezası

13. Ağır Ceza Mah. 2016/73 2016/36739 05.02.2016

13. Ağır Ceza Mah. 2016/83 2016/27462 14.02.2016

13. Ağır Ceza Mah. 2016/8 2016/31026 04.03.2016

13. Ağır Ceza Mah.	2016/79	2016/27448	21.02.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/75	2016/27382	27.02.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/76	2016/27386	28.02.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/81	2016/36767	20.03.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/82	2016/36747	06.02.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/80	2016/36763	20.03.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/77	2016/27440	16.02.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/78	2016/31015	05.03.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/74	2016/27365	11.02.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/97	2016/27774	29.01.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/100	2016/27815	31.01.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/101	2016/27831	21.01.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/102	2016/28305	01.02.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/128	2016/30886	06.03.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/103	2016/27741	30.01.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/104	2016/27802	28.01.2016
<u>13. Ağır Ceza Mah.</u>	<u>2016/106</u>	2016/31556	09.03.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/94	2016/36878	12.01.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/24	2015/150673	28.08.2015
13. Ağır Ceza Mah.	2016/13	2015/135621	01.04.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/129	2016/28141	23.01.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/123	2016/ 28180	24.01.2016
13. Ağır Ceza Mah.	2016/171	2016/ 27844	22.01.2016
13. Ağır Ceza Mah	2016/ 192	2016/28375	03.02.2016
13. Ağır Ceza Mah	2016/ 189	2016/32329	10.03.2016

13. Ağır Ceza Mah.	2016/191	2016/28329	18.01.2016
<u>14. Ağır Ceza Mah.</u>	<u>2016/41</u>	2016/7043	12.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/161	2016/28090	15.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/176	2016/28115	17.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/178	2016/28285	26.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/179	2016/28052	16.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/180	2016/28247	04.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/164	2016/113934	08.09.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/ 274	2016/ 28314	25.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/42	2016/7037	10.01.2016
14.Ağır Ceza Mah	2016-268	2016/38028	02.02.2016
14. Ağır Ceza Mah	2016-270	2016/ 27989	19.01.2016
14. Ağır Ceza Mah.	2016/104	2016/36729	18.03.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/106	2016/27550	26.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/107	2016/27455	13.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/108	2016/27442	18.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/109	2016/27423	24.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/110	2016/36756	08.03.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/111	2016/27413	22.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/112	2016/27408	29.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/113	2016/27401	25.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/114	2016/27375	12.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/116	2016/27543	14.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/117	2016/27537	27.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/118	2016/27430	15.02.2016

14.Ağır Ceza Mah.	2016/119	2016/27371	10.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/120	2016/27361	09.02.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/121	2016/28354	01.03.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/208	2016/28351	20.01.2016
14. Ağır Ceza Mah.	2016-288	2016/38035	21.03.2016
<u>14. Ağır Ceza Mah.</u>	<u>2016/43</u>	2016/7026	11.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/44	2016/6656	09.01.2016
14.Ağır Ceza Mah.	2016/46	2016/7252	13.01.2016
14. Ağır Ceza Mah.	2016/25	2015/112502	02.09.2015(İstinaf)
14. Ağır Ceza Mah.	2015/311	2015/113934	08.09.2015
14. Ağır Ceza Mah.	2016/88	2016/786	16.11.2016
14. Ağır C.M.	2016-295	2016/30874	07.03.2016 R. Çapan-E. Keskin
14. Ağır C.M.	2016-298	2016/35565	14.03.2016 R. Çapan-E. Keskin
22.Ağır C.M	2016/ 153	2016/38033	16.03.2016 R. Çapan-E. Keskin -İ.Bakır

İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi; Reyhan Çapan-Eren Keskin

Eren Keskin hakkında Türk Ceza kanunu 125, 299 ve 301.maddelerden açılmış soruşturma dosyaları listesi aşağıdadır:

2015/ 228 E. R.Çapan- E. Keskin Sor. No . 2015/ 99892 Basın K. 18.mad.

2015/ 217 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 110701 -TCK.125.Md.

2015/ 267 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 117651 - 21.8.2015 Ö. Gündem (TCK. 301. Md.)

2015/ 285 E. R. Çapan- E. Keskin- Sor. No . 2015/ 90824 - 09.07.2015 Ö. Gündem-TCK. 301.

2015/ 286 E. R.Çapan- E. Keskin - Sor. No . 2015/ 114039- 12.09.2015 Ö.Gündem -TCK.301-2.

2015/ 287 E. R.Çapan- E.Keskin- Sor. No 2015/114033 -13.09.2015 Ö.Gündem

TCK.301-2.

2016/ 29 E. R. Çapan- E. Keskin Sor. No . 2015/ 142123 22.11.2015 Ö.Gündem
(TCK. 301. Md.)

2016/ 42- E. R. Çapan- E. Keskin Sor. No . 2015/ 143004- 25.11.2015 (TCK.
301. Md.)

2016/ 43- E. R. Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 143118- 24.11.2015 (TCK.
301. Md.)

2016/ 50- E. R. Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 12303- 01.12.2015 Ö.Gündem
B.K.18.md.

2016/ 61 E. R.Çapan- E. Keskin Sor. No . 2016/ 21379 - B.K.18.md

2016/ 62 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 132989- 12.10.2013 Ö.
Gündem TCK. 299.-1-2

2016/ 66 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 39211- 25.12.2015 Ö. GÜN-
dem (TCK. 301-1-2.)

2016/ 69 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No .2015/10860- 24.12.2015 Ö.
Gündem (TCK.301-1-2.)

2016/ 70 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 12344- 25.12.2015 Ö. GÜN-
dem TCK. 299.-1-2

2016/ 71 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 18294 29.12.2016 Ö.
Gündem TCK. 299.-1-2

2016/ 80 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 31356 07.12.2015 Ö.
Gündem B.K.18.md.

2016/ 82 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 23225 24.12.2015 Ö.
Gündem TCK. 299.-1-2

2016/ 83 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 21616 26.12.2015 Ö. GÜN-
dem TCK. 301-1-2.)

2016/ 84 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 17415 26.12.2015 Ö. GÜN-
dem TCK. 299-1-2.)

- 2016/ 85 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 8857 23.12.2015 Ö. Gündem TCK. 301-1-2.)
- 2016/ 86 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 23045 03.12.2015 Ö. Gündem TCK. 299.-1-2
- 2016/ 88 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 54444 01.01.2016 Ö. Gündem TCK. 299.-1-2
- 2016/ 89 E R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 21554 29.12.2016 Ö. Gündem TCK. 301-1-2.
- 2016/ 90 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No: 2015/ 17419 30.12.2015 Ö. Gündem TCK. 299.-1-2
- 2016/ 94 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2015/ 17065 03.01.2016 Ö. Gündem TCK. 299.-1-2
- 2016/100 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 1002 05.01.2016 Ö. Gündem TCK. 299-301
- 2016/ 102 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No 2016/ 6025 03.01.2016 Ö. Gündem TCK. 299.-1-2
- 2016/ 109 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No :2016/ 21335 04.02.2016 Ö. Gündem TCK. 301-1-2
- 2016/ 111 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No.2015- 50998 15.03.2016 Ö. Gündem TCK. 301-1-3
- 2016/ 121 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 24968 25.01.2016 Ö. Gündem TCK. 299.-1-2
- 2016/ 122 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016- 32128 16.11.2015 . Ö. Gündem TCK. 299.-1-
- 2016/ 124 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016/ 36935 15.03.2016 Ö. Gündem TCK. 299.-1-2
- 2016/ 125 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016-49464 04.02.2016 Ö. Gündem TCK. 299.-1-2
- 2016/ 143 E. G.Özsavcı - E.Keskin Sor. No.2016- 49594 19.04.2016 Ö. Gündem (TCK. 301
- 2016/ 175 E E. Keskin H.Avni Coş) Sor.No. 2106-99892 13.05.2016 Ö. Gündem Basın.K.18.md.

2016/ 280 E. R.Çapan- E.Keskin Sor. No . 2016-71749 18.02.2016 Ö. Gündem TCK. 299.1

Eren Keskin hakkında açılmış yüzden fazla davadan 7'sinin iddianameleri:

I. İDDİANAME

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI BASIN BÜROSU

Soruşturma No : 2016/50998 Esas No : 2016/23512

İddianameNo : 2016/18687

İDDİANAME

İSTANBUL 2. ASLİYE CEZA MAHKEMESİNE

(....)

REYHAN ÇAPAN, (....)

1- **Av. Özcan KILIÇ**, Adres: Ergenekon Cd. No.29-9 Pangaltı 34375 Şişli / İSTANBUL TBB.No.: 26816

2- **EMİRE EREN KESKİN, (...)**

T.C. Hükümetini, Yargı Organlarını, Askeri veya Emniyet Teşkilatını Alanen Aşışılama Suç tarihi:15/03/2016 İSTANBUL

Türk Ceza Kanunu 301/1, 53. maddeleri.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının re'sen soruşturma başlatmasına dair tutanak, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 17/05/2016 tarihli yazılarına ekli 17/05/2016 tarihli Bakanlık OLUR'u, şüpheli ifadeleri, nüfus ve adli sicil kaydı.

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ:

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının yetkisizlik kararı ve ekindeki tutanak ile 15/03/2016 günlü Özgür Gündem Gazetesinin 1 ve 7.sayfalarında yer alan "BAŞ-

KANLIĞIN BATSIN” başlıklı haber içeriğinin Cumhurbaşkanına Hakaret ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, Yargı Organlarını, Askeri veya Emniyet Teşkilatını Alanen Aşağılama suçlarını oluşturduğu, her iki suçun da (TCK 299 ve 301) re’sen soruşturulması gereken suçlardan olduğu belirlendiğinden evrakın soruşturmaya kaydedilerek yetkisizlik kararı ekinde Cumhuriyet Başsavcılığımıza gönderildiği, şüphelilerin Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, Yargı Organlarını, Askeri veya Emniyet Teşkilatını Alanen Aşağılama suçlarını içeren eylemleriyle ilgili soruşturmanın tefrik edilerek 2016/50998 sayılı soruşturmaya üzerinden yürütüldüğü anlaşılmıştır.

Şüpheli Reyhan ÇAPAN’ın C.Başsavcılığımızda alınan ifadesinde; şikayete konu Özgür Gündem gazetesinin 15/03/2016 tarihli nüshasının 1. ve 7. sayfasında “BAŞKANLIĞIN BATSIN” ve devamındaki haberin eser sahibinin belli olmadığını, bu nedenle sorumluluğun kendisine ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkiliye ait olduğunu, şikayete konu haberin, haber değeri yüksek olduğundan yayınlandığını, zaten haberdeki başlığın meşrulaşmış slogandan ibaret olduğunu, haber içeriğine bakıldığında Ankara’da yaşanan saldırı olayı sonrasında bir ailenin feryadının dile getirildiğini ve herhangi bir suç kastı ya da hakaret olmadığını beyan ederek üzerime atılı suçlamaları kabul etmediği,

Şüpheli Emire Eren KESKİN’in C.Başsavcılığımızda alınan ifadesinde; kendisinin Özgür Gündem gazetesinde sorumlu yazı işleri müdürünün bağlı olduğu yetkili olduğunu, genel yayın yönetmeni olarak çalıştığını, Özgür Gündem gazetesinin 15/03/2016 tarihli nüshasında yayınlanan “BAŞKANLIĞIN BATSIN” başlıklı haberin eser sahibinin belli olmadığını, yine de bu konuda bir araştırma yapacağını, ancak her durumda düşüncenin suç olamayacağına inandığından üzerine atılı suçlamaları kabul etmediğini beyan ettiği,

Şüpheliler hakkında TCK.nun 301/1 maddesi uyarınca soruşturma izni talep edildiği, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 17/05/2016 tarihli yazısı ekinde bulunan 17/05/2016 tarihli Bakanlık OLURU ile soruşturma izni verildiği anlaşılmıştır.

Her ne kadar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10/2. maddesinin yorumunda, düşünce ve ifade özgürlüğünün sadece toplumda beğenilen, kabul gören, zararsız veya kayıtsızlık içeren bilgiler veya fikirler için değil aynı zamanda kırıncı, şok edici veya rahatsız edecek olanlar için de geçerli sayılması ve bunun demokratik bir top-

lumun olmazsa olmaz unsurlarından olan çok seslilik, tolerans ve hoşgörünün gereği olduğu vurgulanmış ise de,

Şüphehilerin Özgür Gündem Gazetesinin 15/03/2016 tarihli nüshasının 1.sayfasında “BAŞKANLIĞIN BATSIN” başlıklı yazının 1. sayfasında;

1 “Başkanlık ve dikta rejimi için 7 Haziran seçimlerinden sonra Kürt halkına ve demokratik güçlere savaş ilan eden Erdoğan ve AKP, ülkeyi kan deryasına çevirdi. Ülke başkanlık uğruna ateşe veriliyor, Suriyeleştiriliyor.”

2 “Ankara’da son 6 ayda yaşanan 3. Patlamada 37 kişi yaşamını yitirdi, 71 kişi yaralandı. Patlamada yakınlarını kaybedenler, ‘Hepinizin iktidarı da hırsızlığınız da başkanlığınız da yerin dibine batsın!’ diye feryat etti”

BAŞ SORUMLU AKP VE ERDOĞAN

“Erdoğan ve AKP’nin 7 Haziran seçimi’ hezimetini sonrası 24 Temmuz’da Kürt halkına ve demokratik güçlere karşı başlattığı başkanlık savaşı, ülkeyi kana buladı. Ülkedeki kaos ve kan deryasının baş sorumlusu AKP ve Saray, istifa edip hesap vereceğine iç savaş kışkırtıcılığı yapıyor.”

AKP’Yİ HALK KORKUSU SARDI

“Ankara’da önceki gün gerçekleşen ve 37 kişinin yaşamını yitirdiği patlamanın ardından iktidar, kendisi dışında herkesi suçladı. AKP bir yandan demokratik alanı yok ederek, bir yandan da şantajla toplumda kendisine ve başkanlık savaşıma karşı yükselen öfke ve infiali bastırmaya çalışıyor.”

7.Sayfasında “YERE BATSIN SENİN BAŞKANLIĞIN”;

“ ‘Çökertme’ adı altında iki yıldır yaptığı hazırlığı 7 Haziran sonrasında uygulamaya koyan ve ‘Başkanlık’ uğruna Türkiye’yi baştan başa kana boyayan, yetmezmiş gibi Ortadoğu’da da saldırganlığını artıran Saray rejimi, sonunda ülkeyi yaşanmaz hale getirdi. Son altı aydaki 3 patlamada yüzlerce insan öldü”

Değer mi sizin iktidarınıza?

Patlama sonrasında haber alamadıkları yakınlarının sağlık durumu hakkında bilgi almak isteyenler hastane önlerine akın etti. Yaşamını yitiren 16 yaşındaki Destina Parlak’ın yakını, “Hepinizin iktidarı da hırsızlığınız da başkanlığınız da yerin dibine batsın! Hiçbiri bir genç kız hayatı etmez!” diye isyan etti. Hayat TV’nin haberine

göre saldırının ardından oğluna ulaşmak üzere hastanenin önüne giden bir anne ise, “Oğluma bir şey olduysa yakarım bu memleketi. Koltuklarında oturamayacaklar. Bilal oğlanları çıkıp kara paralarıyla, bilmem neleriyle gezemeyecekler dedi.” şeklindeki beyanlar ile,

T.C. Hükümeti'nin teröristlere yönelik operasyonlarının eleştirildiği, terör örgütünün demokratik güç olarak nitelendirilip, Saray rejiminin iktidarını korumak adına ülkede iç savaş çıkardığı iddiasıyla terörle mücadele eden Hükümetin Aşağılandığı, TCK.nun 301/3 maddesinde eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamalarının suç oluşturmayacağı belirtildiği, Anayasa ve AİHM kararlarında kapsamı belirtilen ifade özgürlüğü kavramının dışına çıkılarak tahkir ve tezyif edici nitelendirildiğinden;

Şüpheli hakkındaki yargılamanın mahkemenizde yapılarak eylemine uyan yukarıda yazılı sevk maddeleri uyarınca **CEZALANDIRILMASINA** karar verilmesi kamu adına talep ve iddia olunur. 25/05/2016

..... 42093

İstanbul Cumhuriyet Savcısı

2. İDDİANAME

T.C.

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI (Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu)

Soruşturma No : 2016/28402 Esas No : 2016/24039

İddianame No : 2016/2531

İDDİANAME İSTANBUL AĞIR CEZA MAHKEMESİNE

(...)

DAVACI : K.H.

I- HÜSEYİN GÜÇLÜ, (...)

SUÇ : Suçu ve Suçluyu Övmek, Terör Örgütü Propagandası Yapmak

: 02/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1 :

2- REYHAN ÇAPAN,(...).

: Av. SERCAN KORKMAZ, İSTANBUL Kocatepe Mah. Şehit Muhtar Cad. No:36/5
... Beyoğlu / İSTANBUL

: Suç İşlemeye Alanan Tahrik Etme, Suçu ve Suçluyu Övmek, Terör Örgütü Propagandası Yapmak : 02/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1 :

3- EMRULLAH KURCAN, (...)

: Suçu ve Suçluyu Övmek, Terör Örgütü Propagandası Yapmak, 02/03/2016 İSTANBUL

Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1 :

4- AYŞE BATUMLU KAYA,(....).

: Suç İşlemeye Alanan Tahrik Etme, Suçu ve Suçluyu Övmek, Terör Örgütü Propagandası Yapmak : 02/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 53/1 :

5- EMİRE EREN KESKİN, (...)

: Suçu ve Suçluyu Övmek, Terör Örgütü Propagandası Yapmak, Suç İşlemeye Alanan Tahrik Etme : 02/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1 : İddia, savunma ve tüm soruşturma

Soruşturma Evrakı İncelendi:

Özgür Gündem isimli gazetenin 02 Mart 2016 tarihli gazetesinin incelenmesinde, 1.sayfasında “Tunçların ruhuyla Sur'dayız” başlıklı yazı ve görselinde, 2. Sayfasın-

da Ayşe Batumlu tarafından yazılan “O küllerden yeniden doğacak özgür kadınlar” başlıklı yazıda,

3. sayfasında “YPS-Jin direnişi yükseltiyor” başlıklı yazı ve görselinde, 8. Sayfada “Yüreklere Sur ile atıyor”, “YPS’den çatışmalara ilişkin açıklama” başlıklı yazı ve görselinde,

7. sayfada “Baharın müjdecilerinin mirasım Şirnex devraldı” başlıklı yazıda, 9. sayfasında “Botan sizinle gurur duyuyor” başlıklı yazıda, 10. sayfasında “Kobane ruhuyla serhildan günü” başlıklı yazıda, Emrullah Kurcan tarafından yazılan “Bir yanım Sur bir yanım Cizre” başlıklı yazıda, 14. sayfasında Hüseyin Güçlü tarafından yazılan Kürt halkının ağıtlarından korkun!” başlıklı yazıda ayrıca diğer tüm içerik ve görsellerde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin topraklarının bir bölümünde güvenlik görevlilerine karşı iç isyan başlatan, bu bağlamda eli silahlı mensuplarını şehirlere yerleştiren, hendek kazdıran, güvenlik görevlilerine silahla saldıran, meşru hukuki kurum ve kişilerin otoritesini yok sayarak zorbalığa dayalı kendi otoritesini kabul ettirmeye çalışan PKK/KCK terör örgütü mensuplarının gerçekleştirdikleri eylemlerin propagandası yapıldığının, bu bağlamda işlenen suçların övüldüğünün, halkın bir kesiminin suç işlemek üzere tahrik edildiğinin tespit edilmesi üzerine soruşturmaya geçildiği, 5187 Sayılı Basın Kanununun “Cezai Sorumluluk” kenar başlıklı onbirinci maddesi.

3. İDDİANAME

T.C.

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI BASIN BÜROSU

Soruşturma No : 2016/1002 Esas No : 2016/22315

İddianame No : 2016/17710

İSTANBUL 2. ASLİYE CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI : K.H.

İHBAR EDEN MÜŞTEKİ : Cumhurbaşkanlığı Genel sekreterliği : Recep Tayyip Erdoğan, TC. Cumhurbaşkanı : Av.Ahmet Özel, General Ali Rıza Gürcan cd.no.29/9 D.25-27 Merter Güngören-İst.

ŞÜPHELİLER

1- REYHAN ÇAPAN, (...)

2- EMİRE EREN KESKİN, (...)

SUÇ : Emniyet Teşkilatını Alenen Aşağılama, Cumhurbaşkanına Alenen Hakaret :
SUÇ TARİHİ VE YERİ: 05/01/2015, İSTANBUL

DELİLLER : İddia, Özgür Gündem gazetesi'nin 5.1.2016 günlü nüsha aslı, Adalet Bakanı tarafından verilen 11.03.2016 tarihli soruşturma izni ve 05.05.2016 tarihli Kovuşturma izni yazıları, şüpheli savunmaları ve tüm dosya kapsamı

Soruşturma Evrakı İncelendi

Günlük olarak yayımlanmakta olan Özgür Gündem Gazetesinin 05/01/2016 günlü nüshasının manşetinden **“Kürt halkı ve Demokrasi güçleri acil seferberliğe geçmeli, ‘Soykırım TeAc/r/’”** başlığıyla yayımlanan haberde özetle;

“Çözüm sürecinde hazırladığı ‘Çökertme plam’ını uygulamaya koyan Saray ve AKP rejimi, Kürdistan’da tehcir ve soykırım yapıyor. 23 gündür binlerce askerle girilmeyen SHopiya’da tehcir başladı. **Asker ve polis, 7 bine yakın yurttaş s Hah zoruyla evlerinden çıkardı,** “şeklinde ibareler yer aldığı,

Gazetenin 8. Ve 9. Sayfalarında “Tehcir ve soykırma karşı Kobane ruhu He Serhildana” başlıklı yazı içeriğinde özetle,

“...Saldırıların en çok yoğunlaştığı Barbaros Mahallesinde devlet güçleri halkı silah zoru ile evlerinden çıkarmaya zorluyor...”

“Barbaros mahallesinde önceki günden bu yana yaklaşık 7 bine yakın insanın silah zoru ile evlerinden zorla çıkartıldı.”

“...özel hareket polislerinin açtığı ateş sonucu kolundan yaralandı. Dicle mahallesinde ihtiyaçlarını karşılamak için bakkala giden yurttaşlara ise zırhlı araçlardan ateş açan polis halka araçtani, ‘Bakkala gitmeyeceksiniz. Ölene kadar evde bekleyeceksiniz. Size yemek yok. Su yok’ tehditlerini savurdu. Devlet güçleri silahlı saldırılarının yanı sıra gözaltı operasyonlarına da devam etti...”

şeklinde açıklamalarda bulunulduğu,

Bu şekilde yapılan açıklamaların, terör örgütü mensuplarıyla çatışma halinde bulunan güvenlik güçlerini suçlayıcı mahiyette olduğu, yasal görevlerini yerine getirmekte olan Devletin Emniyet Kuvvetlerinin “soykırım” gibi bir benzetmeyle aşağılanarak olanların müsebbibi gibi gösterildiği, haberin objektif veya sert eleştiri biçiminde yansıtılmasından ziyade aşağılama ve tahkir amacıyla yazılmış olduğu, bu suretle haberde geçen bu açıklamalarla Devletin Emniyet Kuvvetlerini Alenen Tahkir suçunun işlendiği,

Yine aynı yazıda “...**Saray ve AKP rejimi\ Kürdistan’da tehcir ve soykırım yapıyor...**”, “**Hitler Almanyası’nın Ermeni ve 1925-1938 Kürt tehcirini örnek alan AKP ve Saray...**” şeklinde açıklamalarda bulunulduğu, aynı olaylar sebebiyle Cumhurbaşkanının da “soykırım” gibi bir ifadeyle suçlandığı, bu şekilde yapılan açıklamalarla Cumhurbaşkanına hakaret suçunun da işlendiği kanaatine varılmıştır.

Söz konusu gazete haberinde eser sahibinin belirtilmediği, bu sebeple de 5187 sayılı yasanın 11/3.maddeleri uyarınca yazılan yazılardan ötürü gazetenin sorumlu yazı işleri müdürü olan Reyhan Çapan ile bağlı bulunduğu yetkili konumundaki Emire Eren Keskin’in sorumlu oldukları anlaşılmıştır.

Şüphelilerin sorumlu olduğu yazı içinde geçen TCK.nun 301. Maddesine aykırılık iddialarından ötürü Adalet Bakam’ndan 11.03.2016, tarihinde soruşturma izni, TCK’nun 299/2 suçu nedeniyle ise 05.05.2016 tarihinde kovuşturma izni alınmıştır.

Açıklanan bu gerekçelere göre müsnet suçtan ötürü şüphelilerin yargılanmasının yapılarak eylemine uyan **TCK.nun 299/1-2, 53, 301/2, 53. maddeleri** uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmalarına karar verilmesi,

Kamu adına talep ve iddia olunur. 16/05/2016

..... 32355 Cumhuriyet Savcısı **e-imzalıdır**

4. İDDİANAME

T.C.

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI BASIN BÜROSU

Birleştirme Talepli

Soruşturma No : 2016/36935 Esas No : 2016/26731

İddianame No : 2016/21206

İDDIANAME

İSTANBUL (2). ASLİYE CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI: K.H.

MAĞDUR: RECEP TAYYİP ERDOĞAN, TC. CUMHURBAŞKANI

ŞÜPHELİLER

1-REYHAN ÇAPAN(...).

MÜDAFİİ :Av. ÖZCAN KILIÇ, Ergenekon Caddesi 29-9 Pangaltı 34375 Şişli / İSTANBUL

:2-EMİRE EREN KESKİN, (...)

SUÇ: Cumhurbaşkanına Hakaret

SUÇ TARİHİ VE SEVK MADDESİ:15/03/2016-İSTANBUL TCK.nun 299/1-2, 53. Md.

DELİLLER: Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen re'sen soruşturma başlatmasına dair tutanak, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 08/06/2016 tarihli yazılarına ekli 06/06/2016 tarihli Bakanlık OLUR'u, şüpheli ifadeleri, nüfus ve adli sicil kaydı.

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ:

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının yetkisizlik kararı ve ekindeki tutanak ile 15/03/2016 günlü Özgür Gündem Gazetesinin 1 ve 7.sayfalarında yer alan "BAŞKANLIĞIN BATSIN" başlıklı haber içeriğinin Cumhurbaşkanına Hakaret ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, Yargı Organlarını, Askeri veya Emniyet Teşkilatını Alenen Aşağılama suçlarını oluşturduğu, her iki suçun da (TCK 299 ve 301) re'sen soruşturulması gereken suçlardan olduğu belirlendiğinden evrakın soruşturmaya kaydedilerek yetkisizlik kararı ile Cumhuriyet Başsavcılığımıza gönderildiği, şüphelilerin Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, Yargı Organlarını, Askeri veya Emniyet Teşkilatını Alenen Aşağılama suçlarını içeren eylemleriyle ilgili soruşturmanın tefrik edilerek 2016/50998 sayılı soruşturma üzerinden yürütüldüğü ve İstanbul 2. Asliye Ceza

Mahkemesine 2016/111 Esas numarası üzerinden kamu davası açıldığı anlaşılmıştır.

Şüpheli Reyhan ÇAPAN'm C.Başsavcılığımızda alman ifadesinde, şikayete konu Özgür Gündem gazetesinin 15/03/2016 tarihli nüshasının 1. ve 7. sayfasında "BAŞKANLIĞIN BATSIN" ve devamındaki haberin eser sahibinin belli olmadığını, bu nedenle sorumluluğun kendisine ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkiliye ait olduğunu, şikayete konu haberin, haber değeri yüksek olduğundan yayınlandığını, zaten haberdeki başlığın meşrulaşmış slogandan ibaret olduğunu, haber içeriğine bakıldığında Ankara'da yaşanan saldırı olayı sonrasında bir ailenin feryadının dile getirildiğini ve herhangi bir suç kastı bulunmadığını, üzerine atılı suçlamaları kabul etmediğini beyan ettiği,

Şüpheli Emire Eren KESKİN'in C.Başsavcılığımızda alman ifadesinde, kendisinin Özgür Gündem gazetesinde sorumlu yazı işleri müdürünün bağlı olduğu yetkili olduğunu, genel yayın yönetmeni olarak çalıştığını, Özgür Gündem gazetesinin 15/03/2016 tarihli nüshasında yayınlanan "BAŞKANLIĞIN BATSIN" başlıklı haberin eser sahibinin belli olmadığını, ancak her durumda düşüncenin suç olamayacağına inandığını, üzerine atılı suçlamaları kabul etmediğini beyan ettiği,

Şüpheliler hakkında TCK.nun 299/3 maddesi uyarınca kovuşturma izni talep edildiği, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 08/06/2016 tarihli yazısı ekinde bulunan 06/06/2016 tarihli Bakanlık OLUR'u ile kovuşturma izni verildiği,

Her ne kadar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10/2. maddesinin yorumunda, düşünce ve ifade özgürlüğünün sadece toplumda beğenilen, kabul gören, zararsız veya kayıtsızlık içeren bilgiler veya fikirler için değil aynı zamanda kırıcı, şok edici veya rahatsız edecek olanlar için de geçerli sayılması ve bunun demokratik bir toplumun olmazsa olmaz unsurlarından olan çok seslilik, tolerans ve hoşgörünün gereği olduğu vurgulanmış ise de,

Şüphelilerin Özgür Gündem Gazetesinin 15/03/2016 tarihli nüshasının 1. Sayfasında "BAŞKANLIĞIN BATSIN" başlıklı yazının 1. sayfasında;

1 "Başkanlık ve dikta rejimi için 7 Haziran seçimlerinden sonra Kürt halkına ve demokratik güçlere savaş ilan eden Erdoğan ve AKP, ülkeyi kan deryasına çevirdi. Ülke başkanlık uğruna ateşe veriliyor, Suriyeleştiriliyor."

2 "Ankara'da son 6 ayda yaşanan 3. Patlamada 37 kişi yaşamım yitirdi, 71 kişi

yaralandı. Patlamada yakınlarını kaybedenler, ‘Hepinizin iktidarı da hırsızlığınız da başkanlığınız da yerin dibine batsın!’ diye feryat etti”

BAŞSORUMLU AKP VE ERDOĞAN

“Erdoğan ve AKP’nin 7 Haziran seçimi hezimetini sonrası 24 Temmuz’da Kürt halkına ve demokratik güçlere karşı başlattığı başkanlık savaşı, ülkeyi kana buladı. Ülkedeki kaos ve kan deryasının baş sorumlusu AKP ve Saray, istifa edip hesap vereceğine iç savaş kışkırtıcılığı yapıyor.”

AKP’Yİ HALK KORKUSU SARDI

“Ankara’da önceki gün gerçekleşen ve 37 kişinin yaşamını yitirdiği patlamanın ardından iktidar, kendisi dışında herkesi suçladı. AKP bir yandan demokratik alanı yok ederek, bir yandan da şantajla toplumda kendisine ve başkanlık savaşıma karşı yükselen öfke ve infiali bastırmaya çalışıyor.”

7. Sayfasında “YERE BATSIN SENİN BAŞKANLIĞIN”;

“ ‘Çökertme’ adı altında iki yıldır yaptığı hazırlığı 7 Haziran sonrasında uygulamaya koyan ve ‘Başkanlık’ uğruna Türkiye’yi baştan başa kana boyayan, yetmezmiş gibi Ortadoğu’da da saldırganlığını artıran Saray rejimi, sonunda ülkeyi yaşanmaz hale getirdi. Son altı aydaki 3 patlamada yüzlerce insan öldü”

Değer mi sizin iktidarınıza?

Patlama sonrasında haber alamadıkları yakınlarının sağlık durumu hakkında bilgi almak isteyenler hastane önlerine akın etti. Yaşamını yitiren 16 yaşındaki Destina Parlak’ın yakını, “Hepinizin iktidarı da hırsızlığınız da başkanlığınız da yerin dibine batsın! Hiçbiri bir genç kız hayatı etmez!” diye isyan etti. Hayat TV’nin haberine göre saldırının ardından oğluna ulaşmak üzere hastanenin önüne giden bir anne ise, “Oğluma bir şey olduysa yakarım bu memleketi. Koltuklarında oturamayacaklar. Bilal oğlanları çıkıp kara paralarıyla, bilmem neleriyle gezemeyecekler dedi.” şeklindeki beyanlar ile,

Cumhurbaşkanı olan mağdurun hırsızlıklarını gizlemek için, başkan olabilmek için iç savaş çıkardığı iddiasında bulunularak tahkir ve tezyif edildiği, şüphelilerin üzerlerine atılı Cumhurbaşkanına Hakaret suçunu işledikleri anlaşıldığından;

Şüpheliler hakkındaki yargılamanın mahkemenizde yapılarak eylemlerine uyan yurtdışında yazılı sevk maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMALARINA karar verilmesi

kamu adına talep ve iddia olunur. 17/06/2016

..... 42093 İstanbul Cumhuriyet Savcısı

5. İDDİANAME

T.C.

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Soruşturma No : 2016/30960 **Esas No** : 2016/19153

İddianame No : 2016/1967

İSTANBUL AĞIR CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI: K.H.

ŞÜPHELİLER:

1- FİLİZ KOÇALI, (...)

: Suç İşlemeye Alanen Tahrik Etme, Suçu ve Suçluyu Övmek, Terör Örgütü Propagandası Yapmak : 08/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1

: 2- EMİRE EREN KESKİN, (...).

: Suç İşlemeye Alanen Tahrik Etme, Suçu ve Suçluyu Övmek, Terör Örgütü Propagandası Yapmak : 08/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1

: 3- REYHAN ÇAPAN, (...)

: Suç İşlemeye Alanen Tahrik Etme, Suçu ve Suçluyu Övmek, Terör Örgütü Propagandası Yapmak : 08/03/2016 İSTANBUL

SEVK MADDESİ : Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1,

Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1

DELİLLER : İddia, savunma ve tüm soruşturma evrakı kapsamı

Soruşturma Evrakı İncelendi: 08/03/2016 tarihli Özgür Gündem isimli gazetenin incelenmesinde; 6. Sayfasında “Oremar’da 26 asker öldürüldü” başlıklı yazı ile 7. Sayfasında “Kürdistan özgürlük meşaleleri Özyönetim onur Şehitleri” başlıklı yazı ile 8. Sayfasında “ Barikatların ardında 8 mart” başlıklı yazı ile 9. Sayfasında “PAJK’tan 8 Mart mesajı:Serhildana”, “Mücadelemiz erkek sistemle” başlıklı yazılar ile 10. Sayfasında FİLİZ KOÇALI tarafından yazılan “*korkun bizden bahar geliyor*” başlıklı yazı ile 11. Sayfasında “KCK’den 2016 baharı mesajları” başlıklı BAKİ GÜL tarafından yazılan yazı ile yırca diğer içerik ve görsellerde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin topraklarının bir bölümünde güvenlik görevlilerine karşı iç isyan başlatan, bu bağlamda eli silahlı mensuplarını şehirlere yerleştiren, hendek kazdıran, güvenlik görevlilerine silahla saldıran, meşru hukuki kurum ve kişilerin otoritesini yok sayarak zorbalığa dayalı kendi otoritesini kabul ettirmeye çalışan PKK/KCK terör örgütü mensuplarının gerçekleştirdikleri eylemlerin propagandası yapıldığının, nefret ,direniş ve şiddet çağrısının bulunduğu, bu bağlamda işlenen suçların övüldüğünün, halkın bir kesiminin suç işlemek üzere tahrik edildiğinin tespit edilmesi üzerine soruşturmaya geçildiği,

100

5187 Sayılı Basın Kanununun “Cezai Sorumluluk” kenar başlıklı onbirinci maddesi incelendiğinde; süreli veya süresiz yayınlar yolu ile işlenen suçlardan eser sahibinin sorumlu olduğunun, eser sahibinin belli olmaması, yurt dışında bulunması, ceza ehliyetine sahip olmaması halinde sorumlu yazı işleri müdürü ile bağlı bulunduğu kişinin cezai sorumluluğu bulunduğu bildirildiği,

Adı geçen Özgür Gündem gazetesinin sorumlu yazı işleri olduğu belirlenen şüpheli Reyhan ÇAPAN’ın 22/03/2016 tarihli ifadesinde, tahkikat/soruşturmaya konu edilen yazıları değişik ajanslardan temin edip gazeteye aldıklarını, haberlerin içeriğinde propaganda olmadığını düşündüklerinden dolayı yayınladıklarını bildirdiği, Özgür Gündem gazetesinin eş genel yayın yönetmeni olduğu belirlenen Emire Eren KESKİN’in 23/03/2016 tarihli ifadesinde tahkikat/soruşturmaya konu edilen yazıları değişik ajanslardan temin edip gazeteye aldıklarını, haberlerin içeriğinde propaganda olmadığını düşündüklerinden dolayı yayınladıklarını bildirdiği,Baki GÜL isimli şahsın kimliği hakkında bilgi verilmediği, bu nedenle söz konusu şahsın yazmış olduğu yazı içeriğinden Basın kanunu uyarınca şüpheliler Reyhan Çapan ve Emire Eren Keskin’in sorumlu tutulduğu,şüpheli Filiz Koçali’nin de çağrıya rağmen ifade için gelmediği,

İnceleme ve soruşturma kayıt tutanağına konu edilen başlıklar altında yayınlanan içeriklerde PKK/KCK terör örgütünün ve bağlı alt yapılanmalarım, örgüt mensuplarının eylem ve faaliyetlerinin meşru gösterildiği, övüldüğü, bu eylemlerin kitleler nezdinde itibar görülmesinin amaçlandığı, açıkça gazetede ki tüm haber ve içeriklerin terör örgütü PKK eylemlerini meşrulaştırma, övme amacına yönelik olduğu, silahlı saldırıyı/isyani, şiddeti, baskıyı öven/teşvik eden bu içeriklerin yayınlanmasının düşünce ve ifade hürriyeti veya basın hürriyeti kapsamında değerlendirilmeyeceği soruşturmaya konu edilen yazı içeriklerinin bütün halinde terör örgütü PKK mn propagandası mahiyetinde olduğu anlaşıldığından;

Şüphelilerin açıklanan eylemlerinden dolayı yargılamalarının yapılarak, yukarıda yazılı sevk maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMALARINA, soruşturmaya konu edilen Özgür Gündem gazetesinin 04 Şubat 2016 tarihli baskısının dosyada delil olarak MUHAFAZASINA karar verilmesi, kamu adına talep ve iddia olunur.25/04/2016
..... 101346 Cumhuriyet Savcısı E-İmzalı

6. İDDİANAME

T.C.

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI BASIN BÜROSU

Soruşturma No : 2016/49594 Esas No : 2016/29207

İddianame No: 2016/23130

İSTANBUL 2. ASLİYE CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI: K.H.

ŞÜPHELİLER

: 1- GÜLER ÖZAVCI DOĞU, (...)

: 2- EMİRE EREN KESKİN,(...).

SUÇ: Devletin Emniyet Güçlerini Alenen Aşağılama

SUÇ TARİHİ: 19/04/2016 İSTANBUL

DELİLLER: İddia, Özgür gündem gazetesinin 19/04/2016 günlü nüsha aslı, Adalet

Bakanı tarafından verilen 06/06/2016 tarihli soruşturma iznine dair olur yazısı, şüpheli Güler Özavcı Doğu'nun uyarı çıktıktan sonra savunması ve tüm dosya kapsamı

Soruşturma Evrakı İncelendi

Günlük olarak yayımlanmakta olan Özgür Gündem gazetesinin 19/04/2016 tarihli nüshasının 10. Sayfasında Emire Eren Keskin tarafından yazılan "Radikal kötülük" başlıklı yazıda, "...Şunu unutmayalım! Şu anda Kürdistan'da düzenlenen operasyonlarda askerler, panzerlerden megafonla halka> 'Hepiniz Ermeni'siniz, hepiniz piçsiniz' anonsları yapmaktadır. Bu anonslar Ermeni Soykırımı'nın inkarı He Türkiye'de yaşayan Ermeni halkının can güvenliğinden yoksun yaşamı arasındaki bağlantıyı açıkça ortaya koymaktadır... "şeklinde açıklamalara yer verildiği,

Aynı gazetenin 11. Sayfasında Güler Özavcı Doğu'nun kaleme aldığı "Cizir-a Botan" başlıklı yazıda ise "...Yaratandan daha çok ilahlık iddiasında olanlar, Tanrısallık halleriyle ancak bu kadar zulmü çirkinliği ve ahlaksızlığı yapabilir. Bu kadar zulüm gücü yetirebildiklerinden değil, korkaklık ve acizliklerinden elbet. Yıllardır her türlü kötülüğü yapmaktan imtina etmeyen ve sindiremedikleri bir halkın cesaretini bodrumlarda yanarak ölmeyi bekleyen ama onurlarından asla vazgeçmeyen, ailelerine (bu sizin cenazeniz) diye on kiloluk torbalara karşılık büyüyen ve büyüyecek kocaman yürekli çocuklardan korkuyorlar... Varlığını inkar eden, yok sayanlara baskılara evlerini talan edenlere duvarlarına (Allah tek ordusu Türk) diye yazanlara karşı kullanılmış evlerinde her türlü ahlaksızlığın yapıldığı Kur-an-ı Kerim'in üzerine içki şişelerinin bırakıldığı yerde Kahraman Türk askeri denilenlerin pisliklerini temizliyor şimdi Cizir..." şeklinde açıklamalarda bulunduğu, bu beyanların T.C. Devletin Emniyet Kuvvetlerini Alenen Aşağılama suçunu oluşturduğu anlaşılmıştır.

Belirtilen bu suçtan ötürü 06/06/2016 tarihli olur yazısı ile Adalet Bakanı tarafından şüpheliler hakkında soruşturma izni verilmiştir.

Şüphelilerden Güler Özavcı Doğu'nun talimatla alınan savunmasında, 11. Sayfada "Cizir-a Botan" başlıklı yazıyı kendisinin kaleme aldığını, Cizre ilçesinde bulunduğu ve yaşanan hukuk dışı olayları tenkit etme amacıyla yazıyı kaleme aldığını, kullandığı cümlelerin tamamı ile hukuk dışı uygulamaları sahneye koyan bazı devlet görevlileri ile ilgili olduğunu, kendisinin devletin emniyet teşkilatını aşağılama gibi bir niyetinin olmadığını belirterek suçlamaları reddetmiş, diğer şüpheli Emire Eren Keskin'e ise emniyet aracılığı ile tebligat gönderilmesine karşın tebligat yapıp yapılmadığı ko-

nusunda savcılığımıza bilgi verilmediği anlaşılmış ancak söz konusu soruşturmanın süreye tabi olması ve sürenin de adli tatil sırasında doluyor oluşu gözetilerek tebliğat dönüşü beklenmeksizin şüpheli Emire Eren Keskin'in savunması da alınmaksızın kamu davası açılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Şüphelilerin yukarıda kaleme aldıkları yazıların eleştirisi sınırları ötesinde devletin emniyet teşkilatına yönelik hakaret suçunu oluşturduğu kanaatine varıldığından, müsnet suçtan ötürü yargılanmalarının yapılarak eylemlerine uyan TCK'nun 301/2, 53 maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmalarına karar verilmesi,

Kamu adına talep ve iddia olunur.13/07/2016

..... 32355 Cumhuriyet Savcısı e-imzalıdır

7. İDDİANAME

T.C.

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Soruşturma No : 2016/31556 Esas No : 2016/17115

İddianame No : 2016/1713

İSTANBUL AĞIR CEZA MAHKEMESİ'ne

DAVACI : K.H.

ŞÜPHELİLER

: 1-LÜTFİ YAVUZASLAN,.

: Terör Örgütü Propagandası Yapmak, Suçu ve Suçluyu Övmek, Suç İşlemeye Alanen Tahrik Etme : 09/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44,Türk Ceza Kanunu 53/1 :

2- METHİ KAYA, (...)

: Terör Örgütü Propagandası Yapmak, Suç İşlemeye Alanen Tahrik Etme, Suçu ve

Suçluyu Övmek : 09/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1

: 3- İSLAM TÜNER,(...).

: Terör Örgütü Propagandası Yapmak, Suç İşlemeye Alanen Tahrik Etme, Suçu ve Suçluyu Övmek : 09/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1

: 4- REYHAN ÇAPAN, (...)

: Terör Örgütü Propagandası Yapmak, Suçu ve Suçluyu Övmek, Suç İşlemeye Alanen Tahrik Etme

: 09/03/2016 İSTANBUL

: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1

: 5- EMİRE EREN KESKİN,(...).

SUÇ: Terör Örgütü Propagandası Yapmak, Suç İşlemeye Alanen Tahrik Etme, Suçu ve Suçluyu Övmek

SUÇ TARİHİ: 09/03/2016 İSTANBUL

SEVK MADDELERİ: Türk Ceza Kanunu 214/1, Türk Ceza Kanunu 215/1, Terörle Mücadele Kanunu 7/2, Türk Ceza Kanunu 44, Türk Ceza Kanunu 53/1

DELİLLER: İddia,savunma ve tüm soruşturma evrakı kapsamı

Soruşturma Evrakı İncelendi:

T.C. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Basın Bürosuna teslim edilen”Özgür Gündem” isimli gazetenin 09 Mart 2016 tarihli baskısı incelendiğinde, birinci sayfasında ‘Sur direnişine selam duran kadınlar,özgürlük meşalesini newroz’a devretti, özgür yaşam nakşediyoruz’ şeklindeki içerikte,3.sayfasında ‘ Xaçort direnmekte kararlı’ şeklindeki içerikte,6.sayfasında ‘Siviller Hezex’ten çıkarken infaz edildi’ şeklindeki içerikte,7.sayfasında ‘ Direnişten başka yol yok,Oremer’da kayıplar gizleniyor’ şeklindeki içeriklerde,

8. ve 9. say falarında ‘Sokaklarda,zindanlarda,dağlarda ve barikatlarda direnişle: Özgürlüğümüzü nakşediyoruz,Saralar dünya kadın devrimine öncülük etti, YPS-JIN barikatların ardında kutladı,Rojava devrimi Bakur’a aktı,Sertli kadınlar:direnışteyiz’ şeklindeki içeriklerde ve görsellerde, 10.sayfasında ‘ Öz yönetim onur şehitleri . Güvercin yürekli yaşam sevdalıları, iki kardeş iki direnişçi,bir şivan katledildi,bir Şivan doğdu’ şeklindeki içeriklerde,12.sayfasında ‘Daiş yine hezimet yaşadı’ şeklindeki içerikte, 14.sayfasında şüpheli Methi KAYA tarafından yazılan ‘ Özel savaşınız çökmüşür’ şeklindeki içerikte, aynı sayfada şüpheli İslam TÜNER tarafından yazılan ‘ Madımak’tan Cizreye şeklindeki içerikte’ aynı sayfada şüpheli Lütfi YAVUZASLAN tarafından yazılan ‘ İhanete giden yol’ şeklindeki içerikte,aynı sayfada ‘ Gula Cizira Botan ‘ şeklindeki içerikte ve ayrıca diğer içerik ve görsellerde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin topraklarının bir bölümünde güvenlik görevlilerine karşı iç isyan başlatan, bu bağlamda eli silahlı mensupların şehirlere yerleştiren, hendek kazdıran, güvenlik görevlilerine silahla saldıran, meşru hukuki kurum ve kişilerin otoritesini yok sayarak zorbalığa dayalı kendi otoritesini kabul ettirmeye çalışan PKK/KCK terör örgütü mensuplarının gerçekleştirdikleri eylemlerin propagandası yapıldığının, nefret ve şiddet çağrısının bulunduğu, bu bağlamda işlenen suçların övüldüğünün, halkın bir kesiminin suç işlemek üzere tahrik edildiğinin tespit edilmesi üzerine soruşturmaya geçildiği,

5187 Sayılı Basın Kanununun “Cezai Sorumluluk” kenar başlıklı onbirinci maddesi incelendiğinde; süreli veya süresiz yayınlar yolu ile işlenen suçlardan eser sahibinin sorumlu olduğunun, eser sahibinin belli olmaması, yurt dışında bulunması, ceza ehliyetine sahip olmaması halinde sorumlu yazı işleri müdürü ile bağlı bulunduğu kişinin cezai sorumluluğu bulunduğu bildirildiği,

Adı geçen Özgür Gündem gazetesinin sorumlu yazı işleri olduğu belirlenen şüpheli Reyhan ÇAPAN’ın 22/03/2016 tarihli ifadesinde, tahkikat/soruşturmaya konu edilen yazıları değişik ajanslardan temin edip gazeteye aldıklarını, haberlerin içeriğinde propaganda olmadığını düşündüklerinden dolayı yayınladıklarını bildirdiği, Özgür Gündem gazetesinin eş genel yayın yönetmeni olduğu belirlenen Emire Eren KESKİN’in 23/03/2016 tarihli ifadesinde tahkikat/soruşturmaya konu edilen yazıları değişik ajanslardan temin edip gazeteye aldıklarını, haberlerin içeriğinde propaganda olmadığını düşündüklerinden dolayı yayınladıklarını bildirdiği,SEYIT BOTAN isimli kişinin gerçek kimlik bilgileri bulunmadığından bu kişinin yazmış olduğu yazı içeriğinden Basın Kanunu uyarınca şüpheliler Emire Eren KESKİN ve Reyhan ÇAPAN’ın sorumlu tutulduğu,

İnceleme ve soruşturma kayıt tutanağına konu edilen başlıklar altında yayınlanan içeriklerde PKK/KCK terör örgütünün ve bağlı alt yapılanmalarım, örgüt mensuplarının eylem ve faaliyetlerinin meşru gösterildiği, övüldüğü, bu eylemlerin kitleler nezdinde itibar görülmesinin amaçlandığı, açıkça gazetede ki tüm haber ve içeriklerin terör örgütü PKK eylemlerini meşrulaştırma, övme amacına yönelik olduğu, silahlı saldırıyı/isyani, şiddeti, baskıyı öven/teşvik eden bu içeriklerin yayınlanmasının düşünce ve ifade hürriyeti veya basın hürriyeti kapsamında değerlendirilmeyeceği soruşturmaya konu edilen yazı içeriklerinin bütün halinde terör örgütü PKK'nın propagandası mahiyetinde olduğu anlaşıldığından;

Şüphelilerin açıklanan eylemlerinden dolayı yargılamalarının yapılarak, yukarıda yazılı sevk maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMALARINA, soruşturmaya konu edilen Özgür Gündem gazetesinin 09 Mart 2016 tarihli baskısının dosyada delil olarak MUHAFAZASINA karar verilmesi, kamu adına talep ve iddia olunur. 13/04/2016 101346 Cumhuriyet Savcısı E-İmzalı

D- ASLI ERDOĞAN VE NECMIYE ALPAY DOSYALARI(ÖZGÜR GÜNDEM ANA DAVASI)

İSTANBUL

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

BASIN BÜROSU

*YAKALAMA KARARI VARDIR

*ADLİ KONTROL KARARI VARDIR

TUTUKLU-İŞ

Soruşturma No : 2016/95651

Esas No : 2016/38986

İddianame No : 2016/4148

İDDİANAME

İSTANBUL ().AĞIR CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI

:K.H.

ŞÜPHELİLER

:1-ASLI ERDOĞAN,(...).

Halen Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde TUTUKLU olarak bulunur.

MÜDAFİİLERİ

:Av.CİHAT DUMAN, Asmalımescit Mah. Asmalımescit Sok. No:32/2 Beyoğlu / İSTANBUL

Av. ÖZCAN KILIÇ, Ergenekon Caddesi 29-9Pangaltı 34375 Şişli / İSTANBUL

Av. SERCAN KORKMAZ, Kocatepe Mah. Şehit Muhtar Cad. No:36/5Beyoğlu / İSTANBUL

Av. ERDAL DOĞAN, İstiklal Cad. No.316 Terkos Han. K.6/602Beyoğlu / İSTANBUL

Av. SEVGİ SEL, Asmalımescit Mah. İstiklal Cad. Terkos Han No:316 K:6 D:602 Beyoğlu / İstanbul Beyoğlu / İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ

:İstanbul 4. Sulh Ceza Hâkimliğinin 19/08/2016 tarih 2016/366 sayılı kararı

:2-İNAN KIZILKAYA,(...) Halen Silivri Kapalı Cezaevinde TUTUKLU olarak bulunur.

MÜDAFİİ

:Av.SERCAN KORKMAZ,Kocatepe Mah. Şehit Muhtar Cad. No:36/5 Beyoğlu / İSTANBUL

Av.ÖZCAN KILIÇ, Ergenekon Cad-

TUTUKLAMA TARİHİ

desi 29-9 Pangaltı 34375 Şişli / İSTAN-
BUL

:İstanbul 10. Sulh Ceza Hâkimliğinin
22/08/2016 tarih 2016/349 sayılı ka-
rarı

:3-BİLİR KAYA,(...) Halen Silivri
Kapalı Cezaevinde TUTUKLU olarak
bulunur.

MÜDAFİİ

:Av. SERCAN KORKMAZ, Ko-
catepe Mah. Şehit Muhtar Cad.
No:36/5Beyoğlu / İSTANBUL

Av. ÖZCAN KILIÇ, Ergenekon Cad-
desi 29-9 Pangaltı 34375 Şişli / İSTAN-
BUL

108

TUTUKLAMA TARİHİ

:İstanbul 10. Sulh Ceza Hâkimliğinin
22/08/2016 **tarih 2016/349 sayılı**
kararı

:4-AYŞE NECMİYE ALPAY,(...) Ha-
len Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde
TUTUKLU olarak bulunur.

MÜDAFİİ

:Av. CEMAL POLAT, Asmalımescit Sok
No:23/7 Tünel Beyoğlu / İSTANBUL

Av. MEHMET ADİL DEMİRCİ, Ergene-
kon Cd. Eşrefefendi Sk. No.7 K.1, Pan-
galtı Şişli / İSTANBUL

Av. ÖZCAN KILIÇ, Ergenekon Cad-
desi 29-9 Pangaltı 34375 Şişli / İSTAN-
BUL

TUTUKLAMA TARİHİ

:İstanbul 8. Sulh Ceza Hâkimliğinin
31/08/2016 tarih 2016/346 sayılı kararı

:5-EMİRE EREN KESKİN(...)

ADLİ KONTROL KARARI

ADLİ KONTROL KARAR TARİHİ :25/08/2016

MÜDAFİİ

:Av. LEVENT PİŞKİN, Kuloğlu Mah.
Turnacıbaşı Cad. No:39/2 34433 Be-
yoğlu / İSTANBUL

Av. ÖZCAN KILIÇ, Ergenekon Cad-
desi 29-9 Pangaltı 34375 Şişli / İSTAN-
BUL

:6-FİLİZ KOÇALI, (...) YAKALAMALI

YAKALAMA KARAR TARİHİ

:03/11/2016

:7-RAGIP ZARAKOLU, (...)YAKALA-
MALI

YAKALAMA KARAR TARİHİ

:03/11/2016

:8-BİLGE AYKUT(...) YAKALAMALI

YAKALAMA KARAR TARİHİ

:03/11/2016

:9-KEMAL SANCILI(...)YAKALAMA
KARAR TARİHİ :03/11/2016

SUÇ

:Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma,
Devletin Birliğini ve Ülke Bütünlüğünü
Bozma, Suç İşlemek AmacıylaKurulan
Örgüte Üye Olmak, Terör Örgütü-
nünPropagasını Yapmak (Tüm şüp-
heliler için)

SUÇ TARİHİ

:16/08/2016 ve öncesi

SEVK MADDELERİ

:1-TCK'nın 302/1, 314/2, 220/1,2,8,
3713 sayılı yasanın 7/2 maddeleriile
TCK.'nın 53. ve 54/4 maddeleri.
(Bütün şüpheliler için ayrı ayrı)

2-TCK.'nın 63. maddesi (Şüpheliler Aslı Erdoğan, Ayşe Necmiye Alpay, Bilir Kaya, İnan Kızılkaya için)

DELİLLER

:Özgür Gündem Gazetesi nüshaları, şüpheli ifadeleri, şüphelilere ait köşe yazıları, gazete içeriğindeki haberler, şüphelilere ait adli sicil nüfus kaydı, nüfus ve kayıt örnekleri ve tüm soruşturma evrakı.

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ:

Katip Mustafa Çelebi Mahallesi Maç Sokak N:15/1 Beyoğlu ilçesinde yayınlanmakta olan "ÖZGÜR GÜNDEM" Gazetesinin yayın politikasının; Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal,ekonomik düzenini değiştirmek, Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini bozmaya yönelik PKK Terör örgütünün propagandasını yapmak ve örgütü övmek, terör örgütü üyelerini mağdur göstermek, Devletin güvenlik güçlerini aşağılamak olduğu,

Bu gazetenin terör örgütü PKK'nın yayın organı gibi hareket ettiği anlaşıldığından, gazete yetkilileri hakkında TCK'nın 302/1, 314/2, 220/1,2,8, 3713 sayılı yasanın 7/2 maddeleri uyarınca re'sen soruşturma başlatıldığı,

Özgür Gündem gazetesi hakkında C.Başsavcılığımızın talebi üzerine İstanbul 8.Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen 16.08.2016 tarih ve 2016/3825 D.İş sayılı karar gereğince T.C Anayasasının 28. maddesinin son fıkrası uyarınca geçici olarak kapatıldığı, Özgür Gündem isimli gazete hakkında yapılan soruşturmaya istinaden, soruşturmanın salahiyeti ve delillerin karartılmasının engellenmesi amacıyla soruşturma evrakıyla ilgili 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3/1 maddesine göre C.Başsavcılığımızca Kısıtlama ve Gizlilik kararı verildiği,

Dosya kapsamında; gazete yayın danışma kurulu üyelerinden olan şüpheli Ayhan

BİLGEN'in halen HDP Kars Milletvekili olduğu ve evrakın özel soruşturma bürosunca yürütülmesi gerektiği anlaşıldığından, şüpheli AYHAN BİLGEN'in Devletin Birliğini ve Ülke Bütünlüğü Bozma, Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma suçu açısından evrakın tefrik edilerek 2016/110117 soruşturma numarasına kaydedildiği ve evrakın Özel Soruşturma Bürosuna gönderildiği,

İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 2016/3825 D. İş nolu kapatma kararına istinaden müşteri polis memurlarının Özgür Gündem gazetesinin binasına gittikleri, burada gazete binasının kapatılması esnasında şüpheliler Kemal BOZKURT, Zeki ERDEN, Hüseyin GÜNDÜZ, Elif AYDOĞMUŞ, Özgür PAKSOY, Yılmaz BOZKURT, Davut UÇAR, Muharrem Ender ÖNDEŞ, Ersin ÇAKSU, Bayram BALCI, Günay AKSOY, Fırat YEŞİLÇINAR, Amine DEMİRKIRAN, Reyhan HACIOĞLU, Gökhan ÇETİN, Mesut KAYNAR, Sevdiye ERGÜRBÜZ, Burcu ÖZKAYA, Sinan BALIK, Önder ELALDI, Doğan GÜZEL, Gülfem KARATAŞ'ın müşteri olan görevli polis memurlarına karşı mukavemet suçunu işledikleri, görevli memura mukavemet suçunun soruşturmasının ayrı yürütülmesi gerektiği anlaşıldığından; Görevli Memura Mukavemet suçunun bu dosyadan tefrik edilerek 2016/101793 soruşturma numarasına kayıt edildiği ve evrakın Genel Soruşturma Bürosuna gönderildiği,

Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Bilir KAYA, İmtiyaz sahibi Kemal SANCILI, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan KIZILKAYA, eski Genel Yayın Yönetmeni Emire Eren KESKİN, yayın danışma kurulu üyeleri Aslı ERDOĞAN, Bilge CONTEPE, Filiz KOÇALİ, Ayşe Necmiye ALPAY, Ragıp ZARAKOLU'nun gözetimine alınmalarına, ifadelerinin alındıktan sonra Cumhuriyet Başsavcılığımız Basın Bürosunda hazır edilmelerine karar verildiği,

C.Başsavcılığımızın 19/08/2016 tarihli talimatı üzerine şüphelilerin ikamet ve işyerlerinde arama yapılması kararı talep edilmiş, İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 19/08/2016 tarih ve 2016/3476 D.İş numarası ile el konulan eşyalara onanma ve inceleme yapılmasına izin verildiği anlaşılmıştır.

C.Başsavcılığımızın talebi doğrultusunda yakalanamayan şüpheliler Kemal SANCILI, Ragıp ZARAKOLU, Bilge AYKUT, Filiz KOÇALİ hakkında İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 03/11/2016 tarih ve 2016/4656 D.İş sayılı yakalama kararı çıkarılmıştır.

ŞÜPHELİLER HAKKINDAKİ TESPİTLER

I-ŞÜPHELİASLI ERDOĞAN

Özgür Gündem Gazetesi Yayın Danışma Kurul Üyesi olan şüpheli Aslı ERDOĞAN'ın 16/08/2016 tarihinde gözaltına alınarak C.Başsavcılığımızda 19/08/2016 tarihinde hazır edildiği,

Şüpheli Aslı ERDOĞAN'ın C.Başsavcılığımızda alınan 19/08/2016 tarihli ifadesinde;

Emniyet Müdürlüğünde konuyla ilgili ayrıntılı ifade verdiğini, kendisine okunan ifade tutanağı altındaki imzanın kendisine ait olduğunu ve tekrar ettiğini, Özgür Gündem isimli gazetede köşe yazarlığı yaptığını, yazdığı yazıların genelde edebi ve sosyolojik içerikli olduğunu, siyasi içerikli yazılar yazmadığını, aynı zamanda gazetenin künyesinde yayın danışma kurulu üyesi olarak gösterildiğini, yayın danışma kurulunun tamamıyla sembolik bir kurul olduğunu, gazeteye yayın politikasıyla ilgili herhangi bir öneri, görüş, talimat verme yetkisine haiz olmadığını, bu danışma kurul üyelerinden Necmiye ALPAY, Ragıp ZARAKOLU ve Filiz KOÇALI'yi tanıdığını, Ayhan BİLGİN ve Bilge CONTEPE ile hiç tanışmadığını, Ayhan BİLGİN'in HDP milletvekili olduğunu bildiğini, kendisinin Halkların Demokrasi Partisi üyesi de olmadığını, 1998 yılında Radikal isimli gazetede yazılar yazmaya başladığını, 2001 yılında ayrıldığını, bir dönem Birgün isimli gazetede yazılar yazdığını, 2010 yılında tekrar Radikal isimli gazetede yazmaya başladığını, 5 ay sonra işine son verildiğini, 2011 yılının Mart ya da Nisan ayında Özgür Gündem isimli gazetede yazmaya başladığını, edebiyatçı olduğundan 7 adet romanının bulunduğunu, yaklaşık 15 dile çevrildiğini, Fil ve Karakarga isimli edebiyat dergilerinde de yazılar yazdığını, hiçbir terör örgütüyle, hiçbir şekilde ilişkisinin olmadığını, bu gazetede bazı terör örgütü üst düzey yöneticilerinin mahlas isimlerle yazılar yazdığını, bir kısmının da kendi isimleriyle yazılar yazdığını başka yayın organlarından öğrendiğini, söylediği gibi yayın danışma kurulunun gazetede kimlerin yazı yazacağına, yayın politikasının nasıl olacak şeklinde bir müdahalesinin kesinlikle bulunmadığını, tamamıyla formalite icabı yayın danışma kurulu üyesi olarak gazete künyesinde gösterilmekte olduğunu beyan ederek üzerine atılı hiçbir suçlamayı kabul etmediği,

Şüphelinin İstanbul Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğine tutuklama talebi ile sevk edildiği, İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 19/08/2016 tarih ve 2016/366 sorgu nolu ka-

rarı ile tutuklandığı anlaşılmıştır.

ŞÜPHELİ ASLI ERDOĞAN'IN ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ VE GAZETEYE AİT İNTERNET SİTESİNDE YER ALAN KÖŞE YAZILARI

20 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 3. sayfasında yer alan Aslı ERDOĞAN tarafından kaleme alınan „FAŞİZM GÜNCEŚİ: BUGÜN“ başlıklı yazı ve içeriğinde, „Bodrumlarda kuşatılmış insanların -kimi yaralı, kimi çocuk- diri diri yakıldığı günlerde yaşamının ve yazmanın dayanılmaz ağırlığı... Hayatın yerine ikame edilen sözcüklerin, üstlendiği sessizliğin korkunç ağırlığı... O uçurum orada ve burada, geçmişte, gelecekte, bugünde... Biz ne kadar gözlerimizi kaçırırsak da, o benzersiz derinlikteki bakışlarını gözlerimizden ayırmıyor. Öznesini yitirmiş cümlelerin, anlamların suskunluğuyla, bakıyor, bekliyor ve sisli sonsuzlukta, tam içimizde yürüyor.“ şeklinde yazı ile Emniyet güçlerinin Şırnak Lice ilçesinde PKK/KCK terör örgütüne yönelik gerçekleştirdiği operasyonların eleştirildiği, köşe yazısının hikayeleştirilmesinin yanı sıra çocukların ve insanların diri diri yakıldığı ve bunun Emniyet güçleri tarafından yapılan katliam gibi gösterildiği,

28 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. Sayfasında yer alan Aslı ERDOĞAN tarafından kaleme alınan „YETMİŞ BEŞ, YETMİŞ ALTI“ başlıklı yazı ve içeriğinde; „Teker teker saydım ölüleri... İlk kez bugün. Altı yıl önce, çok sıcak bir temmuz günü gelmiştim „Özgür Gündem“e, gözden uzak bir cezaevinde yirmili yaşlarda bir KCK tutuklusunu adliyeler koşusunda yanarak can vermişti. Onu yazmak istiyordum. Hayatını ve ölümünü, gençliğini... El birliğiyle çakılmış, insan yağıyla parlayan kibriti...“ şeklindeki beyanları ile Özgür Gündem gazetesi ve yetkililerinin hakkında açılan dava-tutuklama-ölüm süreçlerini bir mücadele gibi anlattığı, KCK tutuklusunun hayatını, ölümünü anlatmak istediğini dile getirdiği anlaşılmıştır.

1 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. sayfasında yer alan Aslı ERDOĞAN tarafından kaleme alınan „ÖTEKİ GÜNDEM“ başlıklı yazı ve içeriğinde; „Bugün medya üzerindeki baskılar ayyuka çıktı artık! soruşturmalar, davalar, para ve hapis cezaları... Yandaş medya dışında ekonomik ya da ‚hukuki‘ yıldırım politikalarından nasibini almayan kalmadı. Önceleri Kürt ya da sosyalist basına reva görülen polis baskınları, gözaltılar, linç girişimleri, dövmekten vurmaya uzanan fiziksel şiddet şimdi bütün muhaliflerin ortak kaderi... Ne yazık ki, nöbetçi genel yayın yönetmenlerinin bile tutuklanmasıyla bir kez daha Özgür Gündem ‚tarih yazdı!‘ İlerde bu fa-

şizm zamanına dönüp baktığımızda, bu günleri dayanışma ve direniş günleri olarak anacağımızı umalım. Umalım...” şeklindeki yazı ile PKK/KCK terör örgütünün basın organı olarak hareket eden Özgür Gündem gazetesini ve geçmişte gazete ile ilgili yaşanan kapatma olaylarını eleştirdiği, gazeteyi ve gazetenin taşıdığı misyonu sahiplendiği, şüphelinin Savcılık ifadesinde belirttiği gibi sadece yayın danışma kurulu üyeliğini sembolik olarak temsil etmediği anlaşılmıştır.

8 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. sayfasında yer alan Aslı ERDOĞAN tarafından kaleme alınan „AYLARIN EN ZALİMİ“ başlıklı ve yazı içeriğinde;

„(30 Mayıs, Evrensel) Nusaybin’de çıkma yasağı ve abluka 76. Gününde... YPS’nin silahlı güçlerini çektiğini açıklamasının ardından bombalama ve operasyon şiddetle-
nerek devam ediyor, tank ve top ateşinin yoğunluğu artıyor. Mahallelerden tahliye edilen 42 kişiden 24’ü tutuklanırken, pek çok sivil işkence yapıldığına dair tanıklık var“ ve devamında; „(6 Temmuz, Özgür Gündem) *Lice’ye bağlı Kerwas Köyü’nün Mehla mezrasını 30 Haziran sabahı ablukaya alan asker ve özel hareket polisleri, yangına müdahale eden 34 köylüyü işkenceden geçirdi, Mehmet Şirin Kocakaya işkencede yaşamını yitirdi...” şeklindeki yazı ve içeriğinde; Emniyet güçlerinin Diyarbakır İli, Lice İlçesi kırsalında gerçekleştirilen operasyonlarda ölü olarak ele geçirilen ve Ankara Merasim Sokak’ta 17 Şubat’ta askeri servis aracının geçişi sırasında bomba yüklü araçla düzenlenen, 29 kişinin yaşamını yitirdiği terör saldırısı faillerinden „Şirin“ kod adlı Mehmet Şirin KOCAKAYA isimli terör örgütü mensubunu sivil vatandaş olarak gösterdiği ve terör örgütü PKK’ya yönelik güvenlik güçlerince yürütülen operasyonların eleştirildiği, güvenlik güçlerinin sivil halkı katlettiği algısının verildiği,

ŞÜPHELİ ASLI ERDOĞAN HAKKINDAKİ TESPİT

Şüpheli Aslı ERDOĞAN’ın hikayeci roman anlayışı içerisinde Özgür Gündem Gazetesinde köşe yazılarını kaleme aldığı, terör örgütü mensubunu sivil vatandaş olarak gösterdiği ve terör örgütü PKK’ya yönelik güvenlik güçlerince yürütülen operasyonları eleştirdiği, güvenlik güçlerinin sivil halkı katlettiği algısını okuyucuya aktardığı ve terör örgütünün sözcüsü olan gazetede bilerek Yayın Danışma Kurulu Üyesi olarak yer almasının PKK/KCK terör örgütünün nihai amacını desteklediği, örgüt adına hareket ettiğinin kanıtı olduğu,

2-ŞÜPHELİ İNAN KIZILKAYA

Özgür Gündem Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü olan şüpheli İnan KIZILKAYA'nın 16/08/2016 tarihinde gözaltına alınarak C.Başsavcılığımızda 22/08/2016 tarihinde hazır edildiği,

Şüpheli İnan KIZILKAYA'nın C.Başsavcılığımızda alınan 22/08/2016 tarihli ifadesinde:

Olayla ilgili poliste ifade vermek istemediğini, susma hakkını kullandığını, Özgür Gündem isimli gazetenin 27/03/2016 tarihinden itibaren sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığını, Genel yayın yönetmeninin Bilir Kaya olduğunu, Yayın danışma kurulu üyeleri Aslı Erdoğan, Ayhan Bilgen, Bilge Contepe, Filiz Koçali, Necmiye Alpay, Ragıp Zarakolu isimli şahıslar olduğunu, Gazetenin imtiyaz sahibinin ise Kemal Sancılı olduğunu, Gazetede editöryel bağımsızlık ilkelerinin olduğunu, habere ve yayın politikasına müdahale etmelerinin söz konusu olmadığını, yayın politikalarının muhalif bir nitelik arz ettiğini, diğer medya kuruluşlarının haberleştirmedeği haberlere yer vermeyi uygun gördüklerini, PKK/KCK terör örgütü propagandası yaptıkları ya da bu örgütün üyesi oldukları yönündeki iddiaları kesinlikle kabul etmediğini, bu örgütün üyelerinden ya da yöneticilerinden emir ve talimat alarak haber yapmalarının söz konusu olmadığını, PKK/KCK'nın dağ kadrosunda bulunan mahlas isimler kullanan kişilerin yazılarına zaman zaman gazetelerinde yer verdiklerini, bu yazıları sosyal medyada araştırdıklarını, okuyucu kitleleri ve Türkiye kamuoyunun olup bitenleri bir de PKK/KCK'nın penceresinden görmek istediği için bu haberleri yaptıklarını, kesinlikle PKK/KCK terör örgütü yöneticileri ile veya mensupları ile bir bağlarının bulunmadığını, yapılan haberlerin bazen Türkiye'deki basın yayın kuruluşlarının da dikkatini çekip haberleştirebildiğini, başka basın yayın kuruluşlarında çıkan haberler kamuoyunu ilgilendiriyorsa kendilerinin de bu haberleri alıp gazetelerinde yayınlatabildiklerini, gazetenin mali durumunu bilmesinin söz konusu olmadığını, bildiği kadarıyla hem elden hem de bayilere gazete verildiğini, gazetenin gelirinin de bundan ibaret olduğunu, zaman zaman reklam gelirlerinin de olduğunu, kendisine sorulan inceleme tutanağında geçen Abdullah Öcalan resminin propaganda amaçlı kullanıldığı yönündeki iddiayı kabul etmediğini, söz konusu resmin Özgür Gündem gazetesinin eski bir nüshasına ait olduğunu, mahkeme kararı ile el konulmasına karar verilen ve kendisine sorulan yayınların ilgili yayınevleri tarafından medya kuruluşu oldukları için bilgilendirme ve tanıtım amaçlı kendilerine gönderilen kitaplar olduğunu, kendisine isnat edilen hiçbir suçlamayı kabul etmediğini, ayrıca gözaltına

alındığı ve nezarethaneye götürüldüğü süreçte kolluk kuvvetlerince uğradığı hakaret ve darp olaylarından dolayı kolluk görevlilerinden şikayetçi olduğunu, haklarında gerekli soruşturma ve kovuşturmanın yapılmasını talep ettiğini beyan ettiği,

Şüphelinin İstanbul Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğine tutuklama talebi ile sevk edildiği, İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliğinin 22/08/2016 tarih ve 2016/349 sorgu nolu kararı ile tutuklandığı anlaşılmıştır.

İnan KIZILKAYA isimli şahsın ikametinde yapılan aramada; 1 adet Abdullah ÖCALAN “Amaradan İmralya” isimli 3. Baskı kitap ele geçirilmiştir.

ŞÜPHELİ İNAN KIZILKAYA HAKKINDAKİ TESPİT

İdeolojisi PKK/KCK terör örgütünün sözcüsü olan bir gazetede bilerek Sorumlu Yazı İşleri Müdürü olarak yer almasının dahi örgütün nihai amacını desteklediği, örgüt adına hareket ettiğinin kanıtı olduğu,

3-ŞÜPHELİ BİLİR KAYA

Özgür Gündem Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni olan şüpheli Bilir KAYA'nın 16/08/2016 tarihinde gözaltına alınarak C.Başsavcılığımızda 22/08/2016 tarihinde hazır edildiği,

Şüpheli Bilir KAYA'nın C.Başsavcılığımızda alınan 22/08/2016 tarihli ifadesinde:

İfadesini Cumhuriyet Savcılığımızda vermek için poliste susma hakkını kullandığını, gözaltına alınmadan 1 hafta 10 gün öncesinde Özgür Gündem isimli gazetenin genel yayın yönetmenliğine atandığını, sorumlu yazı işleri müdürünün İnan Kızılkaya imtiyaz sahibinin Kemal Sancılı, Yayın Danışma Kurulu Üyelerinin ise Aslı Erdoğan, Ayhan Bilgen, Bilge Contepe, Filiz Koçali, Necmiye Alpay ve Ragıp Zarakolu olduğunu, Ayhan Bilgen'in HDP Kars Milletvekili olduğunu, yayın danışma kurulunun sürekli gazetede bulunmadığını, bazı zamanlarda yayın politikasının nasıl olacağı, gelirlerini nasıl çoğaltabiliriz tarzında danıştıkları kişiler olduğunu, Basın kanunu uyarınca sorumluluğun sorumlu yazı işleri müdürü ile genel yayın yönetmenine ait olduğunu, imtiyaz sahibi ile danışma kurulu üyelerinin herhangi bir sorumluluklarının bulunmadığını, haberleri hazırlarken PKK/KCK örgüt yöneticilerinden veya üyelerinden herhangi bir talimat almalarının söz konusu olmadığını, tamamiyle haber kaynaklarına dayanarak muhalif bir anlayışla haberleri yaptıklarını, sosyal medyada PKK/KCK örgütünün dağıtım kadrosunda bulunan yöneticilerinin yazılarını bulup gazetede yayın-

ladıklarını, buradaki amaçlarının kesinlikle örgütün propagandasını yapmak olmadığını, farklı bir perspektiften haberi okuyucuya sunmayı uygun gördüklerini, buradaki amaçlarının farklı görüşteki insanların görüşlerinin kamuoyu nezdinde tartışılması olduğunu, başka yayın organlarının da (Yenişafak, Sabah vs. Gazeteler) gazete haberlerini kullandıklarını, gazeteye yeni atandığı için gazetenin mali durumu ile ilgili bilgi sahibi olmadığını, gelirlerinin nelerden ibaret olduğunu bilmesinin söz konusu olmadığını, ancak tahminine göre gazete satışından elde edilen gelirle faaliyetlerini yürüttüklerini, araştırma amaçlı gazetenin arşivinden yasaklı yayınların olduğu hususunun doğru olduğunu, Abdullah Öcalan'a ait fotoğrafların bulunduğu gazetelerin eski nüshalarının panoya asılı vaziyette olduğunu, gazetenin yayın politikasının PKK/KCK terör örgütünün belirlemediğini, insiyatifin sorumlu yazı işleri müdürü ile genel yayın yönetmeninde olduğunu, üzerine atılı silahlı terör örgütü üyeliği ve diğer suçlamaları kesinlikle kabul etmediğini beyan ettiği,

Şüphelinin İstanbul Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğine tutuklama talebi ile sevk edildiği, İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliğinin 22/08/2016 tarih ve 2016/349 sorgu nolu kararı ile tutuklandığı anlaşılmıştır.

ŞÜPHELİ BİLİR KAYA HAKKINDAKİ TESPİT

İdeolojisi PKK/KCK terör örgütünün sözcüsü olan bir gazetede bilerek Genel Yayın Yönetmeni olarak yer almasının terör örgütünün nihai amacını desteklediği, örgüt adına hareket ettiğinin kanıtı olduğu,

4-ŞÜPHELİ EMİRE EREN KESKİN

Özgür Gündem Gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni olan şüpheli Emire Eren KESKİN'in gözaltı kararına istinaden C.Savcılığımıza 25/08/2016 tarihinde teslim olduğu,

Şüpheli Emire Eren KESKİN'in C.Başsavcılığımızda alınan 25/08/2016 tarihli ifadesinde; 27/03/2016 tarihine kadar Özgür Gündem isimli gazetenin eş genel yayın yönetmenliğini Hüseyin Aykol isimli arkadaşı ile birlikte yaptıklarını, bu tarihten sonra bu gazetede herhangi bir görev de almadığını, onbeş günde bir bu gazetede yazılar yazdığını, genel yayın yönetmeni olmasının tamamiyle sembolik olduğunu, bu gazetenin birçok yöneticisi ve yazarının faili meçhul cinayetlerle katledildiğini, bunlardan bir kaçının Musa Anter, Ferhat Tepe, Hüseyin Deniz olduğunu, bu cinayetlerin dolayısıyla destek amaçlı daha doğrusu faillerin bulunması amacıyla bu gazetede

genel yayın yönetmeni olduğunu, faili meçhul cinayetlerle ilgili şuan Cumhurbaşkanı olan o dönem Başbakanlık görevini yürüten Recep Tayyip Erdoğan'la İstanbul Dolmabahçe sarayında Cumartesi anneleri ve İnsan hakları derneğince bir toplantı da yaptıklarını, insan hakları derneği yöneticisi olarak bu toplantıya katıldığını, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın „Bir daha bizim zamanımızda faili meçhul cinayetler olmayacak, tüm faileri de yakalayacağız“ şeklinde taahhütlerde bulunduğunu, bu toplantının 2014 yılında yapıldığını, tam tarihini hatırlamadığını, bu gazetenin yayın politikasını belirlemek gibi bir etkinliği ve yetkisinin olmadığını, aktif olarak avukatlık mesleğini de icra ettiğini, bu gazetede çok fazla mesai harcamasının da bu nedenle mümkün olmadığını, Gazetede genelde insan hakları ve kadına karşı şiddete ilişkin yazılar yazdığını, PKK/KCK örgütünün dağ kadrosundaki yöneticilerinin mahlas isimlerle bu gazetede yazılar yazdığından haberi olmadığını,

Zabıt düzenlenirken PKK/KCK terör örgütü ifadesi yazıldığı esnada şüphelinin terör ifadesinin zabıttan silinmesini sadece örgüt olarak zapta geçmesini **istediğinden** talebi doğrultusunda terör ifadesinin kaldırıldığı,

118

Şüphelinin söz alarak bütün silahlı örgütlerin insan hakları literatüründe silahlı şiddet örgütü olarak tanımlandığını, bu şekildeki tavrın örgütü kesinlikle meşru göstermek olmadığını, IŞİD, EL KAİDE, FETÖ vs. örgütler için de kendilerinin insan hakları savunucuları olarak terör örgütü ifadesini kesinlikle kullanmadıklarını, silahlı şiddet örgütü dediklerini, insan hakları savunucusu olduğunu, bu yaşına kadar hiçbir örgütün üyesi olmadığını, hiçbir zaman hakkında terör örgütü üyeliği suçlamasıyla soruşturma açılmadığını, ayrıca gazetede yönetici de olmadığını, hakkındaki suçlamaları kabul etmediğini beyan ettiği,

Şüphelinin İstanbul Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğine tutuklama talebi ile sevk edildiği, İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 25/08/2016 tarih ve 2016/337 sorgu nolu kararı ile hakkında adli kontrol kararı verildiği anlaşılmıştır.

ŞÜPHELİ EMİRE EREN KESKİN'İN ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ VE GAZETEYE AİT İNTERNET SİTESİNDE YER ALAN KÖŞE YAZILARI

27 Ekim 2014 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin internet sitesinde yer alan Emire Eren KESKİN tarafından kaleme alınan “KISMET SEVİM” başlıklı köşe yazısı ve içeriğinde: „Şöyle yazıyordu ilan da; „KANLARININ SON DAMLASINA KADAR, HAKİKAT SAVUNUCULUĞU YAPAN DEĞERLİ YOLDAŞLARIMIZ KISMET SEVİM,

MUSTAFA AKGÜL VE ABDULLAH SİNER, KANLARIYLA DESTAN YAZMIŞLARDIR. ÖZGÜR BASININ ÇEŞİTLİ ALANLARINDA, EMEK VEREN YOLDAŞLARIMIZ MÜCADELE ALANINI GENİŞLETMİŞLER VE ZALİME, ZULME DUR DEMEK İÇİN, İŞİD'E KARŞI BEDENLERİNİ, FEDAİCE SİPER ETMİŞLERDİR...“ İlanda, gencecik 3 kişi, güler yüzlü gerilla gençler!“şeklindeki yazı ile terör örgütü mensubu olan şahısları kahraman gibi göstererek, KCK/PKK örgütünün propagandasını yaptığı, yoldaşlarımız diyerek örgüt içindeki şahıslarla aynı fikirde olduğunu lanse ettiği,

12 Ocak 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin internet sitesinde yer alan Emire Eren KESKİN tarafından kaleme alınan “ACI ÜSTÜNE ACI” başlıklı köşe yazısı içeriğinde: “Bu yazının yazıldığı gün, yani 9 Ocak! Yani Sakine, Rojbin ve Leyla gideli tam 3 yıl olmuş. Acıları o kadar taze iken, bu kez Şırnakta 3 kadın arkadaşımız katledildi” şeklindeki beyan ile yazıda adı geçen Sakine, Rojbin ve Leyla isimli şahısların PKK/KCK terör örgütünün Suriye yapılanması olan YPG bünyesinde silahlı faaliyet gösteren şahıslar olduğu, güvenlik güçlerince örgüt mensuplarının katledildiğini aleni olarak dile getirdiği,

10 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan Emire Eren KESKİN tarafından kaleme alınan „KADIN OLMAK YETERLİ DEĞİL!“ başlıklı ve yazı içeriğinde: „Sakine Cansız, akademik bir hayatı seçebileceksen, halkı için savaşmış, savaşırken bile anti-militarist, feminist ve barışçıl tutumuyla kabul görmüş, gerektiğinde erkek yoldaşlarıyla kavgasını etmiş bir kadındı. Bugün Kürt halkına en değerli kız çocuğun kimdir diye sorsalar, herkesin vereceği cevap Sakine Cansız’dır.“ ve devamında „Mine Kırıkkanat’ın elbette ifade özgürlüğü vardır. Ancak bizlerin de ona şunu söyleme hakkımız var; Sakine ve Rojbin’e duyulabilecek olan en imkansız duygu acıdır. Onlara, ancak saygı, sevgi ve minnet duyulabilir“ şeklindeki yazı içeriğinde üzerinde durulan Sakine CANSIZ isimli şahsın örgüt içinde „Sara“ kod adıyla bilinen, PKK’nın kurucu üyelerinden olduğu, yazı içeriğinde „Sakine ve Rojbin’e saygı, sevgi, minnet duyulması gerektiği vurgusu yapılarak terörist olan şahısları yücelttiği, PKK’nın kurucu üyelerinden olan şahsın kahraman gibi gösterildiği,

24 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan Emire Eren KESKİN tarafından kaleme alınan „ASIL MÜCADELE NE OLMALI?“ başlıklı yazı ve içeriğinde: „T.C’nin asıl yöneticisi olan Militer, Özel Harpçı yapı, Kürdistan’da asla güçlü bir „sivil siyaset istemez“ ve devamında „Yani bizim asıl mücadele etmemiz

gereken, T.C Devleti'nin militer, ırkçı, erkek egemen, resmi ideolojisidir.“ şeklindeki yazı ile Türkiye Cumhuriyetine karşı terör mensubu gibi sözde Kürdistan ve T.C devleti diyerek militanca beyanlarda bulunduğu, sözde Kürdistan'ın Türkiye Cumhuriyeti tarafından kabul edilmediği, buna karşı ne ile mücadele edilmesi gerektiğini okuyucuya empoze ederek örgüt adına taraftar toplamaya çalıştığı,

ŞÜPHELİ EMİRE EREN KESKİN HAKKINDAKİ TESPİT

Şüpheli Emire Eren KESKİN'in yukarıda ayrıntısı verilen tüm yazılarında terör örgütünün açıkça propagandasını yaptığı, yazılarında militan örgüt mensubu tavırlarının hissedildiği, propaganda yaparak taraftar çekmeye çalıştığı, örgüt mensuplarını takdir ettiği, T.C Devleti, Kürdistan gibi beyanlarda bulunarak ifade özgürlüğünü aşarak kendi ideolojisini yazıya aktararak okuyucuya aşılama çalıştığı, kaldı ki şüphelinin C.Başsavcılığımızda alınan ifadesinde PKK terör örgütüne „terör örgütü“ denmesini bile kabul etmeyerek ifade zaptından çıkarttığı ve terör örgütünün kalem silahşörü olduğu,

İdeolojisi PKK/KCK terör örgütünün sözcüsü olan bir gazetede bilerek Eski Genel Yayın Yönetmeni olarak görev yapmasının dahi terör örgütünün nihai amacını desteklediği, örgüt adına hareket ettiğinin kanıtı olduğu,

120

5-ŞÜPHELİ AYŞE NECMİYE ALPAY

Özgür Gündem Gazetesinde Yayın Danışma Kurulu Üyesi olan şüpheli Ayşe Necmiye ALPAY'ın gözcü kararına istinaden C.Savcılığımıza 31/08/2016 tarihinde teslim olduğu,

Şüpheli Ayşe Necmiye ALPAY'ın C.Başsavcılığımızda alınan 31/08/2016 tarihli ifadesinde; Türk dili üzerine bilimsel çalışmalar yaptığını, bir dönem Radikal isimli gazetede köşe yazarlığı yaptığını, zamanzaman Milliyet gazetesinin kitap ekinde yazılarının yayınlandığını, terör ve şiddete her zaman karşı olmuş bir kişi olduğunu, terör ve şiddet olmasın diye hep çabaladığını, Özgür Gündem gazetesinin yayımlanmasını kürt sorununun çözümüne katkıda bulunacağını, çatışmaların ve ölümlerin önüne geçebileceği düşüncesi ile desteklediğini, toplumda gerginlikleri azaltacağı düşüncesi ile böyle bir gazetenin çıkması gerektiğini düşündüğü için yayın danışma kurulu üyeliği teklifini kabul ettiğini, bu gazetenin PKK/KCK terör örgütünün yayın organı olup olmadığı noktasında fikir beyan edemeyeceğini, PKK/KCK terör örgütünün dağ kadrosundaki yöneticilerinin bu gazetede yazılar yazdığını bilmediğini, sadece

çok eski tarihlerde Abdullah Öcalan'ın Ali Fırat Mahlas ismi ile zaman zaman yazılar yazdığını duyduğunu, ancak bu isimle yazılarını 20-25 yıl kadar önce yazdığını duyduğunu, yanlış hatırlamıyorsa 4 yıldır yayın danışma kurulu üyesi olarak gazetenin künyesinde gösterildiğini, bu görevin tamamıyla sembolik bir görev olduğunu, kendisinin ve diğer yayın danışma kurulu üyelerin gazetenin yayın politikasını belirlemek gibi bir yetkilerinin kesinlikle olmadığını, sembolik amaçlı bu gazeteye destek olmak için künyede isminin yer aldığını, yayın danışma kurulu Üyelerinden Aslı Erdoğan, Filiz Koçali ve Ragıp Zarakolu'nu tanıdığını, Ayhan Bilgen ve Bilge Contepe'yi tanımadığını, Yayın danışma kurulu olarak şu ana kadar herhangi bir toplantı dahi yapmadıklarını, bu gazetede yazılarının da yayımlanmadığını, sadece bir kez gönüllü genel yayın yönetmenliği yaptığı sırada yanılmıyorsa 5 Haziran 2016 tarihinde bir yazısının bu gazetede yayımlandığını, bu yazısında Özgür Gündemgazetesinin ülke için faydalı olabileceğine değindiğini, politik bir yazı olmadığını, atılı suçlamaları kabul etmediğini beyan ettiği,

Şüphelinin İstanbul Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğine tutuklama talebi ile sevk edildiği, İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 31/08/2016 tarih ve 2016/346 sorgu nolu kararı ile tutuklandığı anlaşılmıştır.

ŞÜPHELİ AYŞE NECMİYE ALPAY'IN ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİNDE YER ALAN KÖŞE YAZISI

5 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan Ayşe Necmiye ALPAY tarafından kaleme alınan „KENDİ ÖZGÜRLÜĞÜNÜ KENDİSİ YARATAN GAZETE“ başlıklı ve yazı içeriğinde: „Özgür Gündem geleneği, kirli savaşın önde gelen kurbanlarından biri“ şeklindeki beyan ile Özgür Gündem gazetesinin savunuculuğunu yaparak terör örgütünün yayın organı olarak hareket eden gazeteyi ve gazetenin geçmişini sahiplendiği,

ŞÜPHELİ AYŞE NECMİYE ALPAY HAKKINDAKİ TESPİT

İdeolojisi PKK/KCK terör örgütünün sözcüsü olan bir gazetede bilerek Yayın Danışma Kurulu Üyesi olarak yer almasının örgütün nihai amacını desteklediği, örgüt adına hareket ettiğinin kanıtı olduğu,

6-ŞÜPHELİ FİLİZ KOÇALI

Özgür Gündem Gazetesi yayın Danışmanı Kurul Üyesi şüpheli Filiz KOÇALI'nin

tüm aramalara rağmen yakalanamadığı anlaşılmıştır.

ŞÜPHELİ FİLİZ KOÇALI'NİN ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ VE GAZETEYE AİT İNTERNET SİTESİNDE YER ALAN KÖŞE YAZILARI

1 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan Filiz KOÇALI tarafından kaleme alınan „FETİHÇİLERE KARŞI YENİ YAŞAM İNŞASI“ başlıklı ve yazı içeriğinde; „Ellerinde „Fatih'in torunları JÖH, PÖH“ dövizini taşıyanların belki de gözleri yaşarmıştır, kim bilir? Üç boyutlu duygusal atmosfer ve duygusal bir ses! Hangi insan evladı dayanabilir?“ şeklindeki beyanı ile operasyonlarda yer alan Emniyet güçlerinin aşağılandığı,

14 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. Sayfasında yer alan Filiz KOÇALI tarafından kaleme alınan „KOBANİ DÜŞTÜ DÜŞECEKTEN MİNBIÇ DÜŞTÜ DÜŞECEĞE“ başlıklı yazı ve içeriğinde; „Oysa Sayın Öcalan'ın bu stratejik hedefi, biricik gerçekçi hedeftir“ şeklinde beyanda bulunarak PKK terör örgütü elebaşı olan A.ÖCALAN'ın stratejik hedefinin yapılması gereken bir hedefmiş gibi lanse edildiği

19 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 8. sayfasında yer alan Filiz KOÇALI tarafından kaleme alınan „ŞİMDİ 3. YOL ZAMANI“ başlıklı yazı ve içeriğinde; Şüphelinin terörist elebaşına Sayın ÖCALAN şeklinde yorumda bulunarak elebaşına saygısını dile getirdiği anlaşılmıştır.

ŞÜPHELİ FİLİZ KOÇALI HAKKINDAKİ TESPİT

İdeolojisi PKK/KCK terör örgütünün sözcüsü olan bir gazetede bilerek Yayın Danışma Kurulu Üyesi olarak yer almasının örgütün nihai amacını desteklediği, örgüt adına hareket ettiğinin kanıtı olduğu,

7-ŞÜPHELİ RAGİP ZARAKOLU

Özgür Gündem Gazetesi yayın Danışmanı Kurulu Üyesi şüpheli Ragıp ZARAKOLU'nun tüm aramalara rağmen yakalanamadığı anlaşılmıştır.

ŞÜPHELİ RAGİP ZARAKOLU'NUN ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ VE GAZETEYE AİT İNTERNET SİTESİNDE YER ALAN KÖŞE YAZILARI

24 Mart 2014 tarihli Özgür Gündem Gazetesine ait internet sitesinde Ragıp ZARAKOLU tarafından kaleme alınan „BAŞKAN ÖCALAN'A MEKTUP“ başlıklı köşe yazısı ve içeriğinde; „Belki odası bir gün, Barış Adası olarak anılacak, Mandela'nın adası gibi..“ PKK terör örgütü elebaşı olan A.ÖCALAN'a Başkan nitelemesinin ya-

pıldığı, Mandela ile kıyaslanarak demokratik bir yol izlediğini dile getirdiği, terör örgütü elbaşını övgü ve güzellmeler yaparak desteklediği, örgütün aleni bir şekilde propagandasını yaptığı,

25 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan Ragıp ZARAKOLU tarafından kaleme alınan „AĞLA SEVGİLİ ÜLKEM“ başlıklı ve yazı içeriğinde: „Ama Jandarma komutanlığı, Bolu Komando, Şırnak özel kuvvetler vb. gibi isimler geçmeye başlayınca, askerlerin soyunuk resimleri geçtikçe, hava kuvvetlerinin bomba sallamaları aklımdan geçtikçe... Bırakın 90'lı yılları, geçen yıldan bu yana Kürt kentlerinde yaşanan vahşet geçti aklımdan... Kandil'i bombalayan jetler şimdi TBMM'ye bomba sallıyordu. Kürt gençlerini acımasızca infaz edenler, şimdi öfke, kin ve korku ile birbirini vuruyordu.“ şeklindeki beyan ile dağ yerleşkelerinde bulunan teröristlere güvenlik güçlerinin yapmış olduğu operasyonların eleştirilerek emniyet güçlerinin Kürt gençlerini öldürdüğü algısının verildiği, yapılan operasyonların vahşet olarak adlandırıldığı, örgüt propagandasının yapıldığı anlaşılmıştır.

ŞÜPHELİ RAGIP ZARAKOLU HAKKINDAKİ TESPİT:

Şüpheli Ragıp ZARAKOLU'nun yazmış olduğu yazı içeriklerinde PKK/KCK terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN ve terör örgütü mensuplarını övdüğü, PKK/KCK terör örgütünü meşrulaştırmaya çalıştığı, ideolojisi PKK/KCK terör örgütünün sözcüsü olan bir gazetede bilerek Yayın Danışma Kurulu Üyesi olarak yer almasının dahi örgütün nihai amacını desteklediği, örgüt adına hareket ettiğinin kanıtı olduğu,

8-ŞÜPHELİ BİLGE (AYKUT) CONTEPE

Özgür Gündem Gazetesi Yayın Danışma Kurulu üyesi şüpheli Bilge CONTEPE'nin tüm aramalara rağmen yakalanamadığı anlaşılmıştır.

ŞÜPHELİ BİLGE (AYKUT) CONTEPE HAKKINDAKİ TESPİT

İdeolojisi PKK/KCK terör örgütünün sözcüsü olan bir gazetede bilerek Yayın Danışma Kurulu Üyesi olarak yer almasının örgütün nihai amacını desteklediği, örgüt adına hareket ettiğinin kanıtı olduğu,

9-ŞÜPHELİ KEMAL SANCILI

Özgür Gündem Gazetesi imtiyaz sahibi şüpheli Kemal SANCILI'nın tüm aramalara rağmen yakalanamadığı anlaşılmıştır.

Şüphelinin ikametinde ele geçirilen;

- a) 2 adet çeşitli gazetelerden örgüt mensuplarına ait olan resim ve yazıların kesilerek dosya haline getirilmiş gazete kütüphaneleri,
- b) 1 adet Kürdistan'da Demokratik Siyasetin Rolü Üzerine Duran KALKAN ibareli kitap,
- c) 1 adet Abdullah Öcalan " Kürt sorununda demokratik Çözüm Bildirgesi" isimli kitap,
- d) 1 adet Anılarla Abdullah Öcalan " Güneş'in safrasında -1- ibareli kitap,
- e) 1 adet Anılarla Abdullah Öcalan " Güneş'in safrasında -2- ibareli kitap,
- f) 1 adet Abdullah Öcalan Barış Umudu isimli kitap ele geçirilmiştir.

ŞÜPHELİ KEMAL SANCILI HAKKINDAKİ TESPİT

İdeolojisi PKK/KCK terör örgütünün sözcüsü olan bir gazetede bilerek İmtiyaz Sahibi olarak yer almasının örgütün nihai amacını desteklediği, örgüt adına hareket ettiğinin kanıtı olduğu,

ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ VE AMACI

Özgür Gündem Gazetesi, Örgüt tarafından legal olarak yayınlanan ilk gazete haftalık olarak 1988'de Halk Gerçeği ismiyle yayınlandığı, Halk Gerçeği Gazetesi'nin kapanması ile Yeni Ülke Gazetesi'nin 1990'da çıkarıldığı, daha sonra 30 Mayıs 1992'de Özgür Gündem Gazetesinin yayın hayatına başladığı,

Gazetede PKK ve KCK yöneticisi birçok militanın görüşlerine ve yazılarına yer verildiği, PKK'nın yönetim kadrosunda yer alan ve KCK Yürütme Konseyi üyesi Mustafa Karasu, „Hüseyin Ali“ takma adıyla Özgür Gündem Gazetesi'nde köşe yazarlığı yaptığı, PKK kurucularından Muzaffer Ayata'nın yazar kadrosunda bulunduğu, KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanı „Bese Hozat“ kod adlı Hülya Oran'ın Özgür Gündem gazetesinde beyanlarına yer verildiği ve bu gazetede köşe yazarlığı yaptığı, ayrıca, PKK'nın kurucu liderlerinden Abdullah Öcalan'ın 2012-2014 yılları arasında gazetede Ali Fırat kod ismiyle yazılarının yayınlandığı, dağ kırsalında bulunan örgüt mensubu Dilzar Dilok kod ismi ile Aysun ÇAMDALI'nın köşe yazılarının yayınlandığı, PKK yöneticilerinden Duran Kalkan-Mustafa Karasu, Cemil Bayık, Bahoz Erdal kod isimli Fehman Hüseyin, Rıza Altun'un beyanlarına yer verildiği anlaşılmıştır.

ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİNDE YAPILAN ARAMADA;

İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi Katip Mustafa Çelebi Mahallesi Maç Sokak No: 15/2 sayılı yerde bulunan ÖZGÜR GÜNDEM gazetesinde yapılan aramada;

PKK/KCK terör örgütü elebaşı Abdullah Öcalan'a ait resim,

Özgür Gündem Gazete Binası 3. katta yapılan aramada

(1) adet Kürdistan Halk Kongresi Demokratik Kuruluş Belgeleri KONGRA/GEL isimli kitap,

(1) adet Bir Savaşın Anatomisi Murat Karayılan isimli kitap

(1) adet Kürdistan Komünist Partisi Dosyası Savunma isimli kitap

(1) adet Abdullah Öcalan Mayıs Ayı Talimat ve Perspektifleri (Mayıs 1995) isimli kitap

(1) adet 1838 Yazında Kürdistan isimli kitap

(1) adet Abdullah Öcalan Kürt-Türk İlişkileri Üzerine isimli kitap

(1) adet KADEK Kuruluş Kongresi isimli kitap

(1) adet Haberlerin Ağında ÖCALAN isimli kitabın ele geçirildiği anlaşılmıştır.

PKK/KCK TERÖR ÖRGÜTÜ

Terör örgütü PKK, 1978 yılında Diyarbakır/Lice/Fis (Ziyaret) köyünde Marksist/Leninist ideolojiyi referans alarak kurulmuştur. İlk dönemler yapılanmasına, propaganda/eleman kazanma faaliyetlerine ağırlık veren ve küçük çaplı silahlı eylemler gerçekleştiren örgüt, 1984 yılındaki Eruh-Şemdinli saldırılarıyla birlikte yoğun şiddet eylemlerine yönelmiştir.

Terör örgütü zamana ve konjonktüre paralel olarak ideolojisinde, stratejisinde, eylem metotlarında ve yapılanma biçiminde bazı değişikliklere gitmiştir. Nisan 2002'de KADEK, Kasım 2003'de KONGRA/GEL ve Mart 2005'de KKK şeklinde isim değişikliklerine giden örgüt, Mayıs 2007 yılından itibaren örgütün yeni yapılanmasının KCK olduğunu duyurmuştur. Bununla birlikte KCK yapılanması, Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 2011/30790 No'lu kararı ile terör örgütü olarak tanımlanmıştır.

Terör örgütü 2007 yılında kurulan KCK yapılanmasını aktif hale getirmek, öncelikli

olarak (sözde) özerk, daha sonra konfederal ve bağımsız bir devlet kurma amacına yönelik planlamalar yapmış, bu planlamalar kapsamında parça örgütlenmelerini (Türkiye-Suriye-İran-İrak) aktive etmeye çalışarak ülkemizdeki parça örgütlenmesi olan Demokratik Toplum Konfederalizmi-Türkiye Örgütlenmesi olan KCK/TM yapılanmasının alt örgütlenmelerini oluşturmuş ve bu faaliyetler çerçevesinde (sözde) özerk bir yönetim tesis etmeye yönelik girişimlerini yoğunlaştırmıştır.

Örgüt, kurulduğu ilk günden bu yana “Türkiye, Irak, Suriye ve İran toprakları üzerinde birleşik bağımsız bir Kürdistan Devleti kurma” hedefinden asla sapmamış ve günümüze kadar bu hedefe bağlı farklı stratejilerle hareket etmiştir.

KCK-İDEOLOJİK SİSTEMATİĞİ

PKK/KCK terör örgütünün KCK örgütlenme sistematığı içerisinde KCK Yürütme yapılanması altında teşkil edilen Alan Merkezleri, örgütün en önemli icra organlarıdır. Kendilerince oluşturulan KCK sözleşmesinin 14. Maddesinde belirtilen Alan Merkezleri içerisinde yer alan İdeolojik Alan Merkezi ile ilgili olarak sözleşmede;

126

“KCK Sözleşmesi Md.14/1-İdeolojik Alan Merkezi: Önderlik çizgisi temelinde gereken teorik çalışma ve ideolojik mücadelenin yürütülmesinden, kadro ve halk eğitiminin sürdürülmesinden, kültür, sanat-edebiyat çalışmalarının geliştirilmesinden, propaganda-ajitasyon çalışmalarının yürütülmesinden ve süreklileştirilmesinden sorumludur. Tüm ideolojik çalışmalarının örgütlenip yürütmesinden sorumlu kurumdur. Görevlerini daha etkin ve başarılı yürütmek için kendini aşağıdaki komiteler biçiminde örgütler.

a. Bilim-Aydınlanma Komitesi: Önderlik tarafından belirlenen felsefik-ideolojik hatın uygulanması ve geliştirilmesinden sorumludur. Tarihin ve toplum yaşamının her alanına ilişkin olarak farklı zeminlerde akademik örgütlülük temelinde yaygın ve derinlikli teorik-entelektüel çalışmalar yürütür. Temel ideolojik mücadele kurumudur. Bilimsel çalışmalar temelinde Kürdistan ve Ortadoğu aydınlanma hareketini geliştirir. KCK kadro ve çalışanlarının eğitimini yürütür ve halkın demokratik eğitimini teşvik eder.

b. Kültür Komitesi: Edebiyat ve sanat çalışmalarını yürütmekle sorumludur. Kürt kültürünün ve azınlık kültürlerin geliştirilmesi ve toplumun kültürel eğitiminin ilerletilmesi faaliyetlerini yürütür. Kültür-sanat örgütlenmelerini geliştirir ve destekler.

c. Basın Komitesi: Önderlik çizgisine göre basın- yayın politikalarını oluşturur, basın örgütlenmesinin sağlanmasını ve geliştirilmesini destekler. İdeolojik ve ulusal birliğin pekiştirilmesine yönelik çalışmalar yürütür. Demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlüğü toplum paradigması ekseninde toplumsal aydınlanmayı gerçekleştirmek için çalışmayı temel görev sayar. Demokrasinin oturtulması için kamusal alanda eleştiri, gözlem gücü ve temel bir denetleme mekanizması olarak işlev yürütür. Bilgi tekeline dayalı iktidarlaşmayı aşmak ve demokrasinin halka dayalı oluşumunu gerçekleştirmek amacıyla her türlü bilimsel bilginin genelleşmesini hedefler.” şeklinde ifadelerin yer aldığı, söz konusu ifadelerde BASIN KOMİTESİ yapılanmasına yer verildiği görülmüştür.

İdeolojik alan merkezinin KCK örgütlenmesi içerisinde ki konumu hakkında sözleşmede belirtilen ifadelerde terör örgütünün “propaganda, ajitasyon çalışmalarının yürütülmesinden ve süreklileştirilmesinden” sorumlu olduğunun belirtildiği, bu kapsamda 14. Maddenin “c” fıkrasında Basın Komitesinin görevlerinin açıklandığı tespit edilmiştir.

PKK/KCK TERÖR ÖRGÜTÜ AÇISINDAN BASIN FAALİYETLERİNİN ÖNEMİ

127

Ülkemizde propagandayı en etkili şekilde kullanan PKK/KCK terör örgütü kurulduğu günden bugüne tüm örgütsel yapılarını ve faaliyetlerini propaganda üzerine inşa etmiştir. Bu kapsamda örgüt, şiddet eylemlerini gerçekleştiren birlikleri “silahlı propaganda birlikleri” olarak adlandırmış, ideolojik alanda ise cephe yapılanması ile siyasi propagandasını oluşturmaya çalışmıştır. Örgütün gerek siyasi alanda gerekse silahlı (şiddet) alanda oluşturmak istediği propagandayı öncelikli olarak müzahir basın-yayın organları aracılığıyla gerçekleştirmeye çalıştığı bilinmektedir. Başta doğrudan örgüt propagandası yapan televizyon ve radyolar olmak üzere, dergi, gazete, internet siteleri, haber ajansları ile örgüt yayınlarının basımını yapan yayınevleri örgütün öncelikli propaganda araçları olarak belirtilebilir.

Basın-yayın araçları önemli bir propaganda aracı olmalarının yanı sıra çeşitli zamanlarda yakalanan örgüt mensuplarının ifadelerinde geçtiği üzere örgüt içi iletişim, talimat aktarımı, müzahir kitleleri örgütleme, gerek ulusal gerekse uluslararası kamuoyuna yönelik kamuoyu oluşturma çalışmaları gibi çeşitli amaçlarla terör örgütüne kurulduğu günden bu yana aktif bir şekilde kullanılagelen önemli mücadele araçları olmuştur.

Yukarıda belirtilen hususlar kapsamında PKK/KCK terör örgütünün kuruluşundan günümüze kadar basın-yayın faaliyetlerini örgütsel bir yapı altında şekillendirdiği, bu kapsamda 2001 yılında DAB örgütlenmesinin kurulduğu, 2003 yılında Basın-Yayın örgütlenmesinin YRD adı altında faaliyetlerini sürdürdüğü, 2005 yılında KKK Basın Komitesi/Konseyi-YRD olarak, 2007 yılında KCK örgütlenmesi bünyesinde de aynı şekilde Basın Komitesi-YRD şeklinde örgütlenme ve faaliyetlerine devam ettiği anlaşılmıştır. 2007 yılından itibaren KCK örgütlenmesi bünyesinde KCK sözleşmesinde belirtildiği şekilde Basın Komitesi-YRD örgütlenmesinin Türkiye Parça Örgütlenmesinde faaliyetlerini KCK/TM sözleşmesinde belirtildiği şekilde sürdürdüğü, bununla birlikte basın-yayın örgütlenmesinin Kent Meclisleri bünyesinde de örgütlendiği, bu kapsamda Basın-Yayın örgütlenmesinin KCK çatı örgütlenmesinden Kent Meclislerine kadar hiyerarşik bir örgütlenme sistematiğine sahip olduğu değerlendirilmektedir. Basın Komitesi/YRD'nin dönemsel basın-yayın politikasının 10. Kongre kararları doğrultusunda belirlendiği, yukarıda belirtilen bu kararlar kapsamında Basın Komitesinin örgütsel faaliyetlerini sürdürdüğü, ayrıca 10. Kongre belgelerinde Basın Komitesi/YRD'nin yaptığı konferanslara atıf yapılarak örgüt bağlantısının ortaya konulduğu anlaşılmış olup YRD'nin KCK örgütlenmesinin bir bileşeni olduğu tespit edilmiştir.

Terör örgütüne yönelik operasyonlarda ele geçirilen örgütsel dokümanlar incelendiğinde:

Terör örgütünün basın yayında sözde ‚Kürdistan‘da durum‘ adı altında TV‘ye açıklama, basın-yayın faaliyetleri konusunda girişimleri ortak kullanarak güçlendirmek, basının örgüt olarak çok etkili bir mücadele aracı olarak görüldüğü, basın-yayın faaliyetleriyle, propaganda ve ajitasyon faaliyetlerini yürütme biçiminde katılımı sunacağı, kanalları geliştirecekleri, basını da harekete geçirecekleri, basının özel savaş kolu olarak görüldüğü, bu amaçla örgütün militan ölçülerini yükseltmeyi hedefledikleri, YRD/Basın Komitesinin KCK örgütlenmesinin bir organı olduğu; KCK üst yönetimi-KCK Yürütme Konseyi Başkanlığından aldıkları talimatları uyguladıkları ve bu kapsamda basın-yayın faaliyetlerini sürdürdükleri; KCK sözleşmesine hiyerarşik olarak bağlı hareket ettikleri, alınan kararların ve yrd sözleşmesinin uyumlu olmasının şart olarak görüldüğü;

YRD/Basın Komitesinin teröristbaşı Öcalan‘ı “Önder” olarak gördüğü ve onun ta-

limatları doğrultusunda KCK yönetiminin oluşturduğu perpspektifi hayata geçirdiği; Yapılanma sitematiği açısından KCK YKB'ye bağlı İdeolojik Alan Merkezi içerisinde Basın Komitesi olarak örgütlendiği, kendi örgütlenmesi içerisinde Konferans adı altında (sözde) meclis tarzı bir yapı teşkil edildiği ve en üst organ olarak belirtildiği (söz konusu YRD Konferanslarının yapılanma içinde kurumsallaştırıldığı kararların burada alındığı); Basın Komitesi yapılanmasının YRD (Yekitiya Ragıhandina Demokratik-Demokratik Aydınlanma Birliği)'nin Yürütmesi/Yönetimi olarak tüm icrai faaliyetlerden sorumlu olduğu; Faaliyet alanlarının 7 sahada teşkil edildiği; Basın Akademisi adı altında basın-yayın okullarının oluşturulduğu; Üyelik sistemi ve bu sistemin temel esaslarını/disiplin hükümlerini belirleyen kuralların olduğu (Disiplin yönetmeliği); YRD'nin mali konularda tüm faaliyetlerini basın komitesinin yönettiği ve YKB'nin onayı alınarak mali faaliyetlerin yürütüldüğü anlaşılmıştır.

Terör örgütüne yönelik gerçekleştirilen operasyonlarda ele geçirilen dokümanlarda, şüpheli-tanık ifadelerinde ve örgütün basın konferansı toplantılarında terör örgütünün basın-yayın örgütlenmesinin üst yapılanmasının YRD örgütlenmesi olduğunun belirtildiği, söz konusu yapılanmanın başında KCK Yürütme Konseyi Üyesi Mustafa KARASU'nun bulunduğu, YRD'nin yapısal olarak tüm basın-yayın örgütlenmelerinin üst örgütlenmesi olduğu, kendi örgütlenmesine ait bir sözleşmesinin bulunduğu, söz konusu sözleşmede; "YRD, Önderliğin felsefesi, ideoloji ve politik hattının halkımıza ve tüm halklara taşınarak, devletçi ve iktidarcı anlayışa karşı alternatif bir sistem olarak demokratik-ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplumun gerçekleşmesi için ideolojik mücadele ve yayın çizgisini esas alır. Yeni paradigmanın PKK ve PAJK'ta ifadesini bulan Önderlik çizgisi temelleri üzerinde, Koma Cıvaken Kurdistan sisteminin propaganda, ajitasyon ve aydınlanma gücü olarak kendini örgütler." şeklinde ifadelerin yer aldığı, bu ifadeler kapsamında YRD'nin doğrudan KCK örgütlenmesinin bir parçası olduğu tespit edilmiştir.

BASIN KONFERANSI-YRD Karar Alma Organı

YRD sözleşmesinde Basın Konferansı yapılanması hakkında yer alan hususlar incelendiğinde; "YRD'nin en üst organı konferanstır. Konferans, iki yılda bir toplanır. Basın Konseyi'nin üçte ikisinin kararı ile konferans en fazla altı ay erkene alınabilir ya da ertelenebilir. Konferansta saha örgütleri, temsilcilerini yansıtacak düzeyde yer alır. Konferans öncesi tüm sahalarda yeterli düzeyde hazırlık çalışması yürütülür. Konferans geçmiş çalışmaları değerlendirerek ileriye dönük yayın politikalarını belirler.

Tüm basın yayın örgütünü bağlayan kararlar alır ve dönemsel projeler oluşturur. YRD yönetimi Basın Komitesi ve konferans tarafından seçilen 13 üyenin toplamından oluşur.” şeklinde ifadelerin yer aldığı, bu ifadeler ve basın-yayın örgütlenmesi ile ilgili diğer dökümanlar ele alındığında Basın Konferansı yapılanmasını; YRD'nin en üst karar alma organı olduğu; konferans adı altında toplantılar gerçekleştirdiği; Konferanslarda saha örgütlenmelerinin durumlarının değerlendirildiği; İleriye dönük basın-yayın politikasını belirlediği;

Basın Komitesi ve Konferansın seçtiği 13 kişinin yönetiminden teşkil edildiği, konferanslara İdeolojik Alan Sorumlusu Cemil Bayık'ın başkanlık ettiği, KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat KARAYILAN'ın da söz konusu konferansların açılışında yer aldığı; YRD Başkanı/sorumlusu olarak Mustafa Karasu'nun konferansın genel sorumlusu olduğu tespit edilmiştir.

BASIN KOMİTESİ-YRD Üstyönetimi

KCK sözleşmesinde basın yayın örgütlenmesinin Basın Komitesi olarak belirtildiği, sözleşmede bu konunun; “Basın Komitesi: Önderlik çizgisine göre basın-yayın politikalarını oluşturur, basın örgütlenmesinin sağlanmasını ve geliştirilmesini destekler. İdeolojik ve ulusal birliğin pekiştirilmesine yönelik çalışmalar yürütür. Demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlüğü toplum paradigması ekseninde toplumsal aydınlanmayı gerçekleştirmek için çalışmayı temel görev sayar. Demokrasinin oturtulması için kamusal alanda eleştiri, gözlem gücü ve temel bir denetleme mekanizması olarak işlev yürütür. Bilgi tekeline dayalı iktidarlaşmayı aşmak ve demokrasinin halka dayalı oluşumunu gerçekleştirmek amacıyla her türlü bilimsel bilginin genelleşmesini hedefler.” şeklinde ifadelerin yer aldığı, KCK sözleşmesine bağlı olarak oluşturulan YRD sözleşmesinde Basın Komitesi ile ilgili hususlar ele alındığında;

Basın Komitesinin doğrudan KCK İdeolojik Alan Merkezine bağlı olduğu; Mustafa Karasu'nun başkanlığında 13 kişilik bir yönetim kadrosunun olduğu; kendi bünyesinde Basın Komisyonu yapılanmasının bulunduğu, bu yapılanmanın Saha Örgütlenmelerini koordine ettiği, Gurbetelli Ersöz Basın Akademisi isimli basın yayın okulunu örgütlediği ve faaliyetlerini yönettiği, Saha örgütlenmelerinin/koordinasyonlarının iki aylık raporlarını aldığı ve gerekli talimatları iletildiği;

Basın yayın örgütlenmesinin mali harcamalarını yöneten tek organ olduğu ve bu konuda KCK üst yönetiminin talimatlarını uyguladığı anlaşılmıştır.

BASIN KONSEYİ-Koordinasyon Birimi

YRD Sözleşmesinde Basın Konseyi biriminin görev ve sorumlulukları hakkında; “Tüm YRD çalışmaları Basın Konseyi tarafından koordine edilir. Basın konseyi Basın Komitesi ile beraber yedi saha koordinasyonundan oluşur, yılda bir kendi iç toplantısını yapar. Yıllık perspektiflerini belirler. Basın Konseyi, İdeolojik Alan Merkezine bağlı olan Basın Komitesi tarafından koordine edilir ve tüm YRD çalışmalarını yürütmekten sorumludur.” şeklinde ifadelerin yer aldığı, bu kapsamda Basın Konseyinin Basın Komitesine bağlı bir örgütlenme olduğu ve saha örgütlenmelerini koordine ettiği anlaşılmaktadır.

SAHA KOORDİNASYONLARI

YRD Sözleşmesinde Saha Koordinasyonlarının görev ve faaliyetleri ile yapılanmasına ilişkin; “YRD çalışmaları işlevsellik ve KCK sistemine uygunluk açısından yedi temel saha biçiminde örgütlenir. Bu sahalar Kürdistan parçaları, Avrupa, BDT ve Basın Çalışma Merkezi alanlarıdır. Saha basın çalışmaları Saha Basın Konseyi tarafından örgütlenir ve yürütülür. Genel Basın Konseyinin yıllık toplantı sonuç perspektifleri doğrultusunda 4 ayda bir kendi iç toplantılarını yapar ve toplantı sonuç raporunu YRD yönetimine sunar. Saha Basın Konseyleri konferansa seçilen ve o sahada bulunan YRD yönetim üyeleri ve diğer basın yayın kurum koordinasyonlarının toplamından oluşur ve Saha Basın Koordinasyonunu seçer. Saha Basın Koordinasyonları en fazla 7 kişiden oluşur. YRD konferansı tarafından seçilen üyeleri dışındakiler, o sahada bulunan ilgili basın yayın kurumlarının ortak koordinasyonları (Basın Konseyi) toplantısında seçilir. İlgili Saha Koordinasyonları İdeolojik Alan Çalışma Merkezi tarafından onaylandıktan sonra resmi olarak görevini yürütmeye başlar. Saha koordinasyonları işbölümüne göre çeşitli alt komisyon ve birimler örgütleyebilir. Saha Koordinasyonları ayda bir kendi iç toplantılarını yaparlar. Saha koordinasyonları raporlarını iki ayda bir düzenli olarak Basın Komitesi'ne sunarlar. Saha koordinasyonları Basın Komitesine bağlı çalışırken, temsilcileri aynı zamanda ilgili sahadaki demokratik-ekolojik toplum koordinasyonları içerisinde yer alır. Diğer KCK örgüt ve çalışmalarıyla bütünlük içinde olur. YRD her sahada Önderlik çizgisini halka taşıyarak ve en geniş kitlelere ulaşacak düzeyde yayın kurum ve gereken organların oluşturulmasını hedefler. İlgili yayın, organ ve kurumlardaki çalışanlar, Basın Saha Koordinasyonları tarafından önerilen kendi kurum koordinasyonlarını onaylar.” şeklinde ifadelerin yer aldığı;

YRD'nin örgütlenme alanlarının sözleşmede belirtildiği üzere yedi sahadan oluştuğu, bu alanların; Dağ Sahası; Avrupa Sahası; BDT (Rusya vd.) Sahası; Türkiye-Kuzey Kürdistan Sahası; Irak-Güney Kürdistan Sahası-Mahmur Kampı Basın Merkezi; Suriye-Batı Kürdistan Sahası; İran-Doğu Kürdistan Sahası şeklinde tasnif edildiği görülmüştür.

YRD Sözleşmesinde belirtilen ifadeler kapsamında Saha Koordinasyonları ile ilgili olarak;

Basın Komitesinin çalışmalarını koordine ettiği, yedi saha koordinasyonundan oluştuğu, her sahanın kendi içerisinde saha basın konseyi adı altında yönetimlerinin olduğu; saha koordinasyonlarının Basın Konseyinin koordinesinde yıllık toplantılar gerçekleştirdiği, saha çalışmalarının KCK çizgisinde hareket etmek zorunda olduğu anlaşılmıştır.

BASIN KOMİTESİ/YRD İLE İLTİSAKLI OLUŞUMLAR

Basın Komitesi/YRD çatısı altında alınan örgütsel kararlar doğrultusunda iltisaklı oluşumların oluşturulduğu, daha önceden faaliyet gösteren organların söz konusu yapılanma altındafaaliyetlerini sürdürdükleri bilinmektedir. Nitekim YRD Yönetmeliği 15. Maddede; iltisaklı oluşumları ve basın-yayın organları üzerinden yürüttüğü, YRD'nin kurum ve organları ideolojik yayınlar olarak dergiler, günlük ve haftalık gazeteler, görsel ve işitsel yayın organları, haber ajansları, İnternet yayıncılığı, basın ve yayınevleri, dağıtım örgütleri, ilan reklam ve prodüksiyon ajansları vb. kuruluşlardır. Ayrıca ihtiyaca göre saha koordinasyonlarının yada saha Basın Konseylerinin önerisi ve Basın Komitesinin onayıyla gerek duyulan kurumlaşmalara gidilir. Bu kurum ve organlar, özelliklerine göre işlevsel bir örgütlenmeye kavuşturularak etkin çalıştırlırlar. (YRD YÖNETMELİĞİ ÖRGÜT YAPISI MD.15)

ÖRGÜTLE BAĞLANTILI OLDUĞU TESPİT EDİLEN YAYINLAR

PKK/KCK terör örgütünün genel basın-yayın faaliyetleri çerçevesinde basın komitesi altında ülkemiz ve yurtdışında çeşitli gazeteler kurduğu ve bu gazeteler vasıtası ile müzahir kitlelere yönelik örgütsel içerikli yayınlar yaptığı, örgütün basın faaliyetlerinde gazetelerin gerek örgütsel bir sembol olarak gerekse ideolojik anlamda önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Örgüt adına faaliyet gösteren gazetelere yönelik olarak uygulanan adli ve idari yaptırımlar neticesinde birçok gazetenin internet üzerinden veya farklı isimler altında yayınlarını sürdürme yoluna gittikleri görülmüştür. Çeşitli adlar altında terör örgütü adına yayın yapan birçok

gazete olmakla birlikte bu gazeteler arasında yurtiçinde Özgür Gündem gazetesinin öne çıktığı görülmüştür.

Günümüzde çeşitli isimler altında (Özgür Gündem, Özgür Ülke, Yeni Politika.. .vb) çıkartılan günlük Türkçe aleyhine mahkemelerce verilen kapatma, toplatma durdurma.. .vb yaptırımlar sonucunda gazeteyi yine çeşitli isimlerle haftalık veya günlük (Güncel, Haftaya Bakış, Gerçek Demokrasi, Yedinci Gün, Alternatif, Gelecek... vb.) çıkarmaya devam etmektedir.

Söz konusu gazetenin terör örgütünün sözcülüğünü yaptığı, örgütün üst düzey yöneticilerinin açıklamalarını manşetten verdiği, terör örgütü ve teröristbaşı lehine başlatılan kampanyaların yandaş kitleye duyurulmasını sağladığı, yandaş kitlenin taleplerini bölge insanının genel görüşü gibi yansıttığı, örgüt elemanlarının ölüm haberlerini "infaz" olarak verdiği, Türkiye aleyhine kamuoyu oluşturacak her türlü asılsız haberleri yayınladığı görülmektedir.

PKK/KCK terör örgütünü ve elebaşını övücü mahiyette haber, makale, slogan ve fotoğraflara yer verildiği, teröristbaşının, üst düzey örgüt mensuplarının, örgütün yurtdışı sorumlularının, örgütün görsel yayın organı ROJ TV çalışanlarının, köşe yazarı olarak yazılarının yayımlandığı, haberlerinin büyük kısmının Fırat Haber Ajansı kaynaklı olduğu, ayrıca terör örgütünün görsel yayın organı Nuçe TV'de ise söz konusu gazeteleri övücü nitelikte pek çok haber ve yoruma yer verildiği görülmüştür.

Türkiye ve Türkiye sınırları dışında bulunan Kürt orijinli gençliğin örgüt saflarına kazandırılması, örgütlenmesi amacını taşımaktadır. Dolayısıyla, terör örgütünün gençlik yapılanmalarının yayın organı olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan yayınlarla geniş kitlelerin sürdürülecek değişik propaganda yöntemleriyle ajite edilerek örgütlenmesi ve bunların kırsal kesime ulaştırılması amaçlanmaktadır.

Gazete, konuları itibariyle, gençlerin ilgisini çekebilecek niteliklere sahip, spor, folklor gibi hususların yanı sıra terör örgütünün sürdürmekte olduğu sözde gerilla savaşından kesitler sunmak suretiyle yayın politikasını kapatılıncaya kadar devam ettirmiştir.

Yukarıda açıkça anlatıldığı üzere, kırsal alana katılmak için giden bir çok örgüt mensubunun alınan beyanlarından ve yapılan tespitlerden de anlaşılacağı üzere; PKK/

KCK terör örgütünün ülkemiz içerisinde yaptığı bombalı, silahlı saldırılarında şehit olan güvenlik güçlerimiz ile ilgili yaptığı haberlerde “Amed de 5 asker HPG güçlerince öldürüldü”, “2 HPG’li yaşamını yitirdi” “şehit HPG’li için yârin kitlesel tören düzenlenecek” vb. şeklinde ölen terör örgütü mensuplarını övdükleri, şehit olan güvenlik güçlerine hakaret edildiği, terör örgütü tarafından yapılan kanlı eylemlerin meşru gösterildiği, alenen kırsalda bulunan örgüt mensupları ile iletişim kurarak yapılan hain saldırıları haklı bir saldırı olduğunu lanse edip bunu haber yaparak örgüt tabanını ayakta tutmaya çalıştıkları tespit edilmiştir.

KİTLESEL EYLEMLERDE (SERHİLDAN-BAŞKALDIRI) BASININ ROLÜ

Kitlesel eylemlerde basın rolüne değinmek gerekirse örgütün kuruluşundan beridir güdümünde yayın yapan TV, Radyo ve internet sitelerinden, örgütün üst düzey örgüt mensuplarının verdiği talimatlar ile başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimiz ile birlikte metropol şehirlerimizde, o günün önemine binaen kitlesel eylemler düzenlenmekte, planlanan eylem/etkinliklerin terör örgütü mensupları ve örgüte müzahir şahıslarca provoke edilerek kitlesel eylemlere dönüştürülüp kaos ve infiale sebebiyet verildiği, ayrıca bahse konu eylemler esnasında terör örgütü üyelerince Güvenlik Güçlerine, kamu kurum ve kuruluşlarına ait binalara, İETT otobüslerine, bankalara ve banka ATM’lerine yönelik molotof kokteylli, havai fişekli, bombalı, silahlı, EYP’li (El Yapımı Patlayıcı) saldırı yapıldığı, yapılan bu eylemleri örgütün güdümünde yayın yapan TV, Radyo ve İnternet sitelerinden ülkemizde savaş algısı yaratıldığı, örgüte müzahir şahısların sokağa çıkmaları konusunda talimatlar verilerek, Serhildan (başkaldırı) eylemlerini organize ettikleri tespit edilmiştir.

PROPAGANDA/KAMUOYU OLUŞTURMA

Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere terör örgütüne yardım ve yataklık yapan diğer ülkelerde örgüt üyeleri dernek, ofis, vakıf vb.... kurarak, buralarda sözde kürt vatandaşlarımızın soykırıma uğradıkları konusundakamuoyu oluşturdukları, dış ülkelerin meclislerinde kürtlerin imha/inkar edildiği yönünde propagandalar yapıldığı, örgüte yardım eden batılı ülkelerin basın yayın organlarında Türkiye aleyhine yayınlar yapılarak, kendi vatandaşlarına Kürt vatandaşlarımızın 2. sınıf vatandaş olduğunu, kürtlerin sözde kürdistan bölgesinde bir ülke kurmaları konusunda kamuoyu oluşturulmaya çalışıldığı, ülkemizde ise yukarıda açıklaması ayrıntılı bir şekilde yapılan örgüte ait TV, dergi, Gazete, Radyo, İnternet sitelerinden örgütün propagandasını

yaparak, kürt vatandaşlarımız üzerinde kamuoyu oluşturulmaya çalışıldığı, yapılan bu propagandalar ile başta gençlerin beyinlerinin yıkanıp örgüte müzahir şahıs haline getirildiği tespit edilmiştir.

TALİMAT AKTARIMI

Basılı eser ve internet sitelerinin ön sayfalarda belirtilen örgüt mensuplarının ifadelerinde ve yapılan tespitlerde: Kitlesele eylemler öncesinde örgüte ait basın yayın organları aracılığı ile talimatlar verilmesi sonucunda kitlesele eylemler yapıldığı, aynı zamanda yine basın yayın organları aracılığı ile şifreli mesajlar gönderildiği, terörist başının avukatları ile görüşmesinin ardından görüşme notlarının Avrupa'da bulunan KCK terör örgütü mensupları tarafından bir süzgeçten geçirilerek Kandil'e akabinde yine buradan da gözden geçirilerek örgütün güdümünde yayın yapan basın organları aracılığı ile müzahir kitlelere gönderilip, alınan talimatlar doğrultusunda gerek şehir merkezinde gerekse kırsal alanda hain saldırılar yapıldığı bilinmektedir.

Dolısıyla örgütün güdümünde yayın yapan basın organlarının talimat aktarımı konusunda aktif olarak rol aldığı tespit edilmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME:

PKK/KCK terör örgütünün Basın-Yayın faaliyetleri hakkında belirtilen hususlar göz önünde bulundurulduğunda, PKK/KCK terör örgütünün basın-yayın faaliyetlerinin KCK sözleşmesi çerçevesinde KCK Yürütme Konseyi Başkanlığı bünyesinde İdeolojik Alan altında Basın Komitesi tarafından hayata geçirilmeye çalışıldığı, Basın Komitesinin doğrudan Kandil merkezli örgüt yönetimi/yöneticilerince örgütlenildiği, YRD adı altında genel örgütlenmesinin olduğu ve başında KCK Yürütme Konseyi Üyesi Mustafa Karasu'nun bulunduğu, Basın Komitesinin 7 sahada örgütlendiği, bunların; Dağ, Türkiye (Kuzey Kürdistan), Suriye (Batı Kürdistan), Irak (Güney Kürdistan)-Mahmur Kampı, İran (Doğu Kürdistan), Avrupa, BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu, Rusya vd.) sahalarından oluştuğu, Basın Komitesinin 2 yılda bir konferans adı altında toplantılar yaparak bu alanda kararlar aldığı, söz konusu toplantıları KCK Yürütme Konseyi'nin koordine ettiği ve Basın Komitesi üyelerine talimatlar verildiği, Basın faaliyetlerinin ve örgütlenmesinin etkili şekilde devam edebilmesi ve örgüt çizgisinde sürdürülebilmesi adına örgütün Irak'ın kuzeyindeki kamplarında Basın-Yayın okullarının olduğu (Gurbeteli Ersöz Basın Akademisi);

Basın yayın faaliyetlerinin örgütün en önemli gider kalemi olduğu, her dönem basın

faaliyetlerinin maddi olarak desteklendiği, Basın yayın organlarının ideolojik eğitimde önemli misyonlarının bulunduğu, ayrıca kitlesel ve kırsal eylemlerin propaganda olarak ön plana çıkarılması ve eylem talimatları, olası operasyonlara ilişkin bilgilerin basın yoluyla ilgililere aktarıldığı; Ayrıca cezaevlerinde bulunan örgüt üyelerine eylem talimatlarının örgütün radyo organlarına (Mezopotamya Radyosu vb.) aktarıldığı;

Örgütün önemli günlerinde (15 Şubat, 21 Mart, 4 Nisan, 15 Ağustos, 27 Kasım vb.) basın yayın faaliyetlerinin müzahir kitleleri provoke ettiği, bölge halkını kışkırtmaya çalıştığı ve göç alan metropol illerde yaşanan provokatif olayları yönlendirdiği, Basın Komitesine bağlı olarak faaliyet yürüten ve örgütlenen yayın organlarından bazıları- nın; Türkiye’de: Azadiye Welat, Özgür Gündem, Özgür Halk, Dicle Haber Ajansı, Gün TV vb.; Avrupa’da; ANF (Firatnews.com); ROJ TV; MMC TV; STERK TV; NEWROZ TV; Özgür Politika; Dağ Alanında; HPG-BİM vb.;

Bu yayın organlarının KCK örgütlenmesi KCK Türkiye Meclisi ve Kent Meclisleri ile örgütsel bağının olduğu tespit edilmiştir.

ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİNDE PKK/KCK/HPG/MLK-P/KONGRA-GEL TERÖR ÖRGÜTLERİNDE GÖREV ALAN ŞAHİSLARA AİT BEYANLAR, KÖŞE YAZILARI VE FOTOĞRAFLARI

ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ İLE ÖRGÜT MENSUPLARININ İRTİBATI

ABDULLAH ÖCALAN KİMDİR?

Abdullah Öcalan (4 Nisan 1949, Halfeti) veya zaman zaman kullanılan kısa adıyla Apo, PKK’nın kurucularından biri ve ilk lideri.

1999 yılında Nairobi’de Kenya güvenlik birimlerince yakalanması sonrasında, 15 Şubat 1999 günü Türk güvenlik görevlilerine teslim edilerek Türkiye’ye getirildi. 28 Nisan 1999’da, Türk Ceza Kanunu’nun 125. maddesine göre vatana ihanet suçu gereğince hakkında idam cezası istendi. 29 Haziran 1999’da „silahlı terör örgütü kurmak ve yönetmek“ suçuyla idama mahkûm edilse de, Avrupa Birliği uyum yasaları gereğince cezası ağırlaştırılmış müebbet hapse çevrildi. Halen İmralı Cezaevinde hükümlüdür.

TERÖR ÖRGÜTÜ ELEBAŞI A.ÖCALAN’A AİT FOTOĞRAF VE BEYANININ BULUNDUĞU GAZETE NÜSHALARININ İNCELENMESİNDE:

25 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan „İMRALI

İŞKENCESİ TEŞHİR EDİLMELİ“ başlıklı yazı ve içeriği,

17 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan „ZAFER ÖNDER APO'NUN ÖZGÜRLÜĞÜNDE“ başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı)

20 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 6. sayfasında yer alan „SEFERBERLİK RUHUyla MÜCADELEYİ YÜKSELTELİM“ başlıklı ve yazı içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı ve Kongra-Gel üyesi eş başkanı Remzi KARTAL)

25 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan „ÖZGÜR İNSANLAR MÜZAKERE YÜRÜTEBİLİR“ başlıklı yazı ve içeriği, (A.ÖCALAN)

27 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan „ORTADOĞU İÇİN ÖNEMLİ BİR AKTÖR“ başlıklı yazı ve içeriği,

6 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinde manşetten verilen Abdullah ÖCALAN'a ait fotoğrafın paylaşıldığı, Kürdistan-Özyönetim gibi ibarelere yer verildiği,

9 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan „BUGÜN DAHA ÇOK BİRLİĞE İHTİYAÇ VAR“ başlıklı yazı ve içeriğinde KCK Adalet Divan Üyesi Evin ŞIRNAK'ın beyanlarına yer verildiği,

25 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. sayfasında yer alan“ÖCALAN İÇİN KESİNTİSİZ NÖBET“ başlıklı yazı ve içeriği,(A.Öcalan fotoğrafı)

24 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. sayfasında yer alan“YARIN GEÇ OLABİLİR“ şeklindeki haberde A.ÖCALAN fotoğrafı ve aynı sayfada „GÜLENCİLER DEĞİL YENİ ULUSALCILAR“ başlıklı yazı ve içeriği, (KCK Eşbaşkanı Cemil Bayık)

27 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. sayfasında yer alan „ÖCALAN İÇİN SEFERBERLİĞE“ başlıklı ve yazı içeriği,

29 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan“İMRALI TECRİDİNE ULUSLARARASI ÇAĞRI“ başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı)

3 Ağustos 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. Sayfasında yer alan“TARİHİ UYARI“ başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı, KCK Genel Başkanlık Konseyi)

8 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan“ZULÜM OLDUĞU SÜRECE KÜRTLER DİRENECEK“ başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı)

23 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. sayfasında yer alan“ERDOĞAN GERÇEĞİ DARBE GERÇEĞİDİR“ başlığının sol taraftaki haberde KCK Eşbaşkanı Cemil BAYIK fotoğrafı ve beyanı, aynı sayfada „ATEŞLE OYNAMA“ başlıklı haberde A.Öcalan fotoğrafı

1-7 Ağustos 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. Sayfasında yer alan“EZİDİ KADINLARIN DİRENİŞİ BÜYÜYOR“ başlıklı yazı ve içeriğinde:

„Acılarını mücadele gerekçesi yaparak, özgürlük bayrağını dalgalandıranlar...“ alt başlığı altında Abdullah ÖCALAN fotoğrafının şahısların ellerinde taşıyarak yürüyüş yaptıkları,

3 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. sayfasında yer alan“FOTOĞRAFLA SUÇ İŞLEMEK!“ başlıklı yazı ve içeriği, (Arka planda A.Öcalan fotoğrafı, sembol)

138 14 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. sayfasında yer alan“TARİHİ HAMLE“ başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı, sembol, KCK Yürütme Konseyi)

15 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 2. sayfasında yer alan „AKP'NİN ÖZGÜRLÜK ANLAYIŞI HAREMDİR“ başlıklı yazı ve içeriği.

„Kadına yönelik şiddete karşı değerlendirmelerde bulunan KCK'li kadınlar, ‚AKP'nin kadına sunduğu özgürlük anlayışı haremdir. Yarın ‚çok geç oldu‘ dememek için bugünde AKP'nin politikalarına ‚dur‘ demek gerekiyor‘ vurgusu yaptı“ şeklindeki beyan ile KCK Ekonomi Komitesi Çarçel Engizek, Haklar ve İnançlar Komitesi Delal Afşin ve Adalet Divanından Evin Şirnex'in fotoğraflarına ve beyanlarına yer verildiği,

14 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 8. sayfasında yer alan „KÜRT GENÇLERİNDEN KORKUYORLAR“ başlıklı yazı ve içeriği, (KONGRA-GEL Üyesi)

27 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 12. Sayfasında yer alan „ÖZGÜRLÜK VE SOSYALİZMİN GÜLEN YÜZÜYDÜ“ başlıklı yazı ve içeriği, (MLK-P Üyesi)

3 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. sayfasında yer alan “ERDOĞAN ARTIK SIFIR NOKTASINDA” başlıklı yazı ve içeriği, (PKK Merkez Komitesi Üyesi Muzaffer AYATA)

4 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. Sayfasında yer alan “BAYRAMDA DA TECRİT SÜRDÜ” başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı-Kürdistan-Özyönetim şeklinde beyanlar)

9 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. Sayfasında yer alan “BUGÜN DAHA ÇOK BİRLİĞE İHTİYAÇ VAR” başlıklı yazı ve içeriği, (KCK Adalet Divanı Üyesi Evin ŞİRNEK)

16 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan “MÜCADELE SEYRİNİ DEĞİŞTİRENLER ANILDILAR” başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı)

16 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan “AVRUPA KURUMLARINA ÖCALAN ÇAĞRISI” başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı, KCK Adalet Divanı Üyesi Evin ŞİRNEK)

17 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. Sayfasında yer alan “MÜCADELE YÜKSELTİLMELİ” başlıklı yazı ve içeriği, (Bayrak-KCK), aynı sayfada yer alan „ÖCALAN SÖYLEMİŞTİ“ başlıklı haberde Abdullah ÖCALAN'a ait fotoğraf,

19 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 9. sayfasında yer alan „KCK VE HBDH'DEN HALKLARA ÇAĞRI“ başlıklı yazı ve içeriği, (KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanlığı)

21 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. Sayfasında yer alan “İMRALI'YA ACİL HEYET” başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı)

26 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. sayfasında yer alan “KURTULUŞ YOLU İMRALI'DA” başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı, sembol)

28 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. sayfasında yer alan „İTTİFAK ZAMANI“ başlıklı yazı ve içeriği, (Bayrak-KCK)

29 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. sayfasında yer

alan“ULUSLARARASI ÖCALAN NÖBETİ“ başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı)

3 Ağustos 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. Sayfasında yer alan“SONUÇ ALICI EYLEMLERE ÇAĞIRIYORUZ“ başlıklı yazı ve içeriği, (KCK Genel Başkanlık Konseyi Üyesi Elif Ronahi)

15 Ağustos 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 8. sayfasında yer alan“15 AĞUSTOS KÜRTLERİN ÖLÜM FERMANINI YIRTTI“ başlıklı yazı ve içeriği, (KCK Yürütme Komitesi) ve aynı sayfada „KONGRA-GEL:SEFERBER OLMALIYIZ“ başlıklı haber ve içeriği, (KONGRA-GEL örgütüne ait beyanlar)

14 Ağustos 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan“KÜRDİSTAN DAĞLARINDA BİR DEMOKRASİ KAMPI:KONGRA GEL 10. GENEL KURULU“ başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı, Kongra-Gel Genel Kurulu)

MURAT KARAYILAN KİMDİR?

140

Şanlıurfalı. PKK'ya 1979'da katıldı. Kod adı Cemal. Silahlı mücadelenin ön planda olmasını savunan Muhafazakâr kanadın lideri. Örgütteki en etkili isim. Avrupa'da yaşayan PKK Genel Başkanı 'Behzat' kod adlı Zübeyir Aydar ile birlikte hareket etmektedir.

TERÖR ÖRGÜTÜ SÖZDE YÖNETİCİSİ MURAT KARAYILAN'A AİT FOTOĞRAF VE BEYANININ BULUNDUĞU GAZETE NÜSHALARININ İNCELENMESİNDE;

3 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. Sayfasında yer alan“ÖZGÜRLÜK EMEK MÜCADELESİDİR“ başlıklı yazı ve içeriğinde;

Murat Karayılan'ın fotoğrafına yer verilerek „Karayılan, Kürdistan'da Özgürlük Hareketi tarafından geliştirilen direniş, aynı zamanda Türkiye'nin demokratikleşmesi ve özgürleşmesi mücadelesidir.“ şeklinde beyanda bulunduğu,

2 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 11. sayfasında yer alan „KARAYILAN: ÖDEMELERİ GEREKEN HESABI ÖDEYECEKLER!“ başlıklı yazı ve içeriği, (Murat KARAYILAN beyanı ve fotoğrafı)

23 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 12. Sayfasında yer alan „KARAYILAN'DAN 10 AYLIK SAVAŞ BİLANÇOSU“ başlıklı yazı ve içeriği,(Murat

Karayılan)

24 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. Sayfasında yer alan „ATANMIŞ BAŞBAKAN YALAN SÖYLÜYOR“ başlıklı yazı ve içeriği, (Murat Karayılan)

2 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 9. sayfasında yer alan“KARAYILAN: LİCE HALKI YENİLMEZ“ başlıklı yazı ve içeriği, (M.Karayılan)

14 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. Sayfasında yer alan“ÖLÜMSÜZLER HAREKETİ“ başlıklı yazı ve içeriği, (Murat Karayılan ve Bahoz ERDAL fotoğrafı ve beyanları)

14 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 8. sayfasında Murat KARAYILAN ve Bahoz ERDAL'ın fotoğrafına yer verilerek „KARAYILAN: DEVLET KAYIPLARINI GİZLEMELİK İÇİN...“ başlıklı haber ve içeriği,

CEMİL BAYIK KİMDİR?

1951 Elazığ-Hazar doğumlu. PKK'nın 18 kurucusundan biri. Örgütün askeri kanadı ARGK'nın başında ve İran bağlantılarını sağlıyor. PKK'nın iki numaralı ismi. Kod adı 'Cuma'.

TERÖR ÖRGÜTÜ SÖZDE YÖNETİCİSİ CEMİL BAYIK'A AİT FOTOĞRAF VE BEYANININ BULUNDUĞU GAZETE NÜSHALARININ İNCELENMESİNDE;

13 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan“KİM PKK'YI BİTİRMEK İSTEMİŞSE, KENDİSİ BİTMİŞTİR!“ başlıklı yazı ve içeriği,

10 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. sayfasında yer alan „KÜRTLERLE SAVAŞAN TÜRK DÜŞMANIDIR“ başlıklı yazı ve içeriğinde;

„KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanı Cemil Bayık, Yeni Özgür Politika ve Azadiya Welat gazetelerine yazdığı Kürtçe makalede, „Türk vatanını ve Türkiye'yi tehlikeye sokan mevcut zihniyet, politika ve iktidardır“ diyerek „Tayyip Erdoğan ve AKP iktidarı, Türklerin bu coğrafyada var olmasının ve Türkiye'yi vatan yapmasının kanununu anlamamıştır“ diye kaydetti“ şeklindeki haberde Cemil BAYIK'ın beyanlarına yer verildiği,

12 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 12. sayfasında yer alan „BAYIK: DÜĞÜM ROJAVA'DA ÇÖZÜLECEK“ başlıklı yazı ve içeriği,

17 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. sayfasında yer alan „DAYA-

NIŞMAYI YÜKSELTELİM“ başlıklı yazı ve içeriği,

19 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 6. Sayfasında yer alan „KÜRTLERİN ORTAK DİPLOMASİSİ OLMALI“ başlıklı yazı ve içeriği,

25 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan „KENDİ SONLARINI HAZIRLIYORLAR“ başlıklı ve yazı içeriği,

29 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. Sayfasında yer alan „KİMSE KAYBEDEN ATA OYNAMASIN“ başlıklı yazı ve içeriği,

23 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 11. sayfasında yer alan“ERDOĞAN GERÇEĞİ DARBELER GERÇEĞİDİR“ başlıklı yazı ve içeriği,

24 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 11. Sayfasında yer alan“DİKTATÖRLÜĞE KARŞI GÜCÜNÜZÜ BİRLEŞTİRİN“ başlıklı yazı ve içeriği,

15 Ağustos 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 8. sayfasında yer alan“EVRENSEL DEVRİM GERÇEKLEŞTİRİYORUZ“ başlıklı yazı ve içeriği, (Cemil BAYIK'ın beraberinde Kongra-Gel 10. Genel kurul toplantısı kapanış konuşmasına ait görüntü ve örgüt üyelerine ait fotoğraf)

142

RIZA ALTUN KİMDİR?

Adıyamanlı. Örgüte 1978 yılında katıldı. Başkanlık konseyi üyesi. Avrupa sorumlularından ve örgütün para kasası olarak biliniyor.

TERÖR ÖRGÜTÜ SÖZDE YÖNETİCİSİ RIZA ALTUN'A AİT FOTOĞRAF VE BEYANIN BULUNDUĞU GAZETE NÜSHASININ İNCELENMESİNDE:

8 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan“DEĞİŞMEYEN TEK ŞEY KÜRTLERİN İNKARI“ başlıklı yazı ve içeriği, (KCK Yürütme Konseyi Üyesi Rıza ALTUN)

BAHOZ ERDAL KOD İSİMLİ FEHMAN HÜSEYİN KİMDİR?

(asıl adı: Fehman Hüseyin), (d. 1969), PKK'nın üst düzey yöneticilerinden biri olan Suriyeli militan. Şam'da tıp eğitimi aldı. Abdullah Öcalan'ın yakalanmasının ardından Murat Karayılan ve Cemil Bayık'la birlikte örgüt yapılanmalarında yönetici konuma yükseldi. 2004 ve 2009 yılları arasında örgütün askeri kanadı olan Halk Savunma Güçleri'nin başına geçti. Açıkça bir beyan bulunmasa da Kürdistan Özgürlük Şa-

hinleri adlı grubun da yöneticiliğini yaptığı konusunda çeşitli iddialar bulunmaktadır.

28 Ekim 2015'den beri, Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan „En çok aranan teröristler“ listesinin kırmızı kategorisinde yer almaktadır.

TERÖR ÖRGÜTÜ SÖZDE YÖNETİCİSİ FEHMAN HÜSEYİN'E AİT FOTOĞRAF VE BEYANININ BULUNDUĞU GAZETE NÜSHALARININ İNCELENMESİNDE;

11 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinde manşetten verilen „AKP HÜKÜMETİ VE MEDYASININ ‚BAHOZ ERDAL ÖLDÜRÜLDÜ‘ YALANI, SAVAŞ GERÇEĞİNİ ÖRTMEK İÇİN Mİ?“ başlığı altında YALANLAR bölümünde Bahoz ERDAL'ın fotoğrafının paylaşıldığı,

14 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 8. Sayfasında yer alan“BAHOZ ERDAL: GÖREVİMİN BAŞINDAYIM“ başlıklı yazı ve içeriğinde; Bahoz ERDAL fotoğrafına yer verilerek „şehit de olabiliriz“, „yerimi AKP'ye söylemek zorunda mıyım“ şeklindeki beyanlar ile Bahoz ERDAL'ın beyanlarına yer verildiği,

DURAN KALKAN KİMDİR?

Adil BAYRAM rumuzlu Duran KALKAN, PKK'nın yaşayan beş kurucusundan biri ve örgütün üst düzey yöneticilerinden olan militan. Günümüzde Kürdistan Topluluklar Birliği (KCK) Yürütme Kurulu üyesidir. 28 Ekim 2015'den bu yana Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan „en çok aranan teröristler listesi“nin kırmızı kategorisinde yer almaktadır.

TERÖR ÖRGÜTÜ SÖZDE YÖNETİCİSİ DURAN KALKAN'A AİT FOTOĞRAF VE BEYANININ BULUNDUĞU GAZETE NÜSHALARININ İNCELENMESİNDE;

3 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 11. sayfasında yer alan „KALKAN: HİÇBİR ŞEY AKP'Yİ YIKILMAKTAN KURTARAMAYACAKTIR“ başlıklı ve yazı içeriği,

10 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 11. sayfasında yer alan „AHMET DAVUTOĞLU HAZİRAN'I GÖREMEDİ TAYYİP ERDOĞAN KASIM'I GÖREMEYECEK“ başlıklı yazı ve içeriğinde: „Duran Kalkan ile soru-cevap şeklinde röportaj yapıldığı „Halk bu konuda duyarlı olmalı ve mücadele etmelidir. Önder Apo'da „Benim durumum, Kürt halkının durumudur, siyasi mücadelenin kendisidir“ dedi. Bu bakımdan halk bilmeli ki, Önder Apo'nun özgürlüğünü istemek ve Önder Apo'yu savunmak demek, AKP'nin faşist ve soykırımcı politikalarına karşı Kürdistan'ın ve

Kürt halkının özgürlüğü için daha aktif ve etkili mücadele etmek demektir.“ şeklinde beyanın yer aldığı,

11 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 12. sayfasında yer alan „KALKAN: HALK MECLİSİ DOLDURMALI“ başlıklı yazı ve içeriğinde; „Duran KALKAN’a soru yöneltildiği ve yazı içeriğinde; PKK her zaman demokratik siyasetten yana oldu. Demokratik siyasetin önü açılsaydı, belki hiçbir zaman şiddete başvurmazdı. Önder Apo net söyledi: ‘18 Mayıs 1977 Katliamı olmasaydı, PKK’nin silahlı direnişe yönelip yönelmeyeceği daha o zamandan belli değildi’ şeklinde açıklamalarda bulunduğu ve fotoğrafına yer verildiği,

15 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan“TÜRKİYE TOPLUMU ERDOĞAN’A ‚DUR‘ DEMELİ“ başlıklı yazı ve içeriği,

23 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. sayfasında yer alan“ÇÖZÜM SÜRECİNİN İMZALI BELGELERİ ELİMİZDE VAR“ başlıklı yazı ve içeriği,

23 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. sayfasında yer alan“TARİHİ HAMLE“ başlıklı yazı ve içeriği. „KCK Yürütme Konseyi’nin açıklaması: „ Önder Apo’ya yaklaşım Kürt halkına yaklaşımdır. Kürdistan’daki direniş AKP’yi çöküşe götürüyor. Gerilla tarihi bir hamle başlatacak. AKP faşizmi, tüm demokratik, devrimci güçler ve Kürt halkının ortak mücadelesiyle 2016’da kesin yenilgiye uğrıtılacak.“ şeklindeki haberde A.Öcalan fotoğrafı, sembol, KCK Yürütme Konseyine ait açıklamaların yer aldığı,

24 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 6. Sayfasında yer alan“DİZ ÇÖKTÜREMEDİLER DİZ ÇÖKTÜLER“ başlıklı yazı ve içeriği,

28 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 1. sayfasında yer alan“ACİLEN DEMOKRASİ BLOKU KURMALIYIZ“ başlıklı ve yazı içeriği, (Duran KALKAN-A. Öcalan fotoğrafı)

28 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 11. sayfasında yer alan „ÇÖZÜM ANAHTARI İMRALI’DADIR“ başlıklı ve yazı içeriği,

HÜSEYİN ALİ KOD İSİMLİ MUSTAFA KARASU KİMDİR?

Hüseyin ALİ rumuzlu Mustafa KARASU, PKK’nın üst düzey yöneticilerinden biri olanmilitan. Avareş (Karasu) ve Hüseyin Ali kod adlarını kullanmaktadır. 28 Ekim 2015’den beri, Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan „en çok aranan teröristler“ listesinin kırmızı kategorisinde yer almaktadır.

TERÖR ÖRGÜTÜ SÖZDE YÖNETİCİSİ MUSTAFA KARASU'YA AİT FOTOĞRAF VE BEYANININ BULUNDUĞU GAZETE NÜSHALARININ İNCELENMESİNDE:

3 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „AKP SAVAŞIN ALTINDA KALACAKTIR“ başlıklı ve yazı içeriği,

3 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „UNUTULMAYACAKLAR“ başlıklı ve yazı içeriği,

10 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „SİSTEM SORUNU MU, DEMOKRATİKLEŞME SORUNLARI MI?“ başlıklı yazı ve içeriği,

13 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „İŞİD VE MÜLTECİLER BİR PAZARLIK VE ŞANTAJ“ başlıklı yazı ve içeriği,

17 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alanve Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „İBRAHİMLER VE HAKİLER YENİLMEZDİR“ başlıklı yazı ve içeriğinde: „PKK anlaşılmak istenirken, incelenirken, araştırılırken şehitlere verdiği anlam üzerinde özellikle durmak gerekir.“ devamında „Kürt Halk Önderi her fırsatta „Ben bu şehitlerin komutasında mücadele eden, onların özlemlerini başarıya götürmek isteyen bir militanım“ diyerek şehitlere verdiği anlam ve kendi konumunu tüm açıklığıyla ifade etmiştir.“

20 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 8. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „TEROLAR DİRENİŞİNİ YAYGINLAŞTIRMAK“ başlıklı yazı ve içeriği,

24 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „AKP FAŞİZMİNİN BİR AYLIK CANI VARDIR“ başlıklı yazı ve içeriğinde: „Kürt Halk Önderi ve Özgürlük ve Özgürlük Hareketi AKP'nin gerçek yüzünün ne olduğunu netleştirmek için çatışmasızlık sağladı, siyasi çözüm için şans tanıdı“

31 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „VUR KURTULCU RECEP“ başlıklı yazı ve içeriğinde:

„Gerilla hamlesi her gün yükselip gelişerek AKP'nin iktidarını sarsmıştır“ ve devamında; „PKK AKP'ye şimdiye kadar şans tanıdığı için hükümette kaldı. PKK ile savaşa giren AKP ise gidicidir.“,

3 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „KOBANE EFRİN'LE BULUŞUYOR“ başlıklı ve yazı içeriği,

7 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ „AKP DAHA FAZLA ASKER, DAHA FAZLA POLİS ÖLECEK DEMEKTİR“ başlıklı ve yazı içeriği,

10 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 6. Sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „7 HAZİRAN RUHU“ başlıklı yazı ve içeriği,

14 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. Sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „AKP FAŞİZMİNE KARŞI SADECE MÜCADELE EDİLİR“ başlıklı yazı ve içeriği,

146 21 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. Sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „ŞİMDİ DE OKMEYDANI VE TUZLUÇAYIR HEDEFTEDİR“ başlıklı yazı ve içeriği,

24 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 6. Sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „KENDİ MEZARLARINI KAZANLAR“ başlıklı yazı ve içeriğinde; „Demek kine PKK bitirilmiş, ne de Kürt halkının özgürlük mücadelesi!“,

28 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „KÜRT SOYKIRIMI“ başlıklı yazı ve içeriği,

1 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „KÜRT DÜŞMANLIĞINDAKİ ORTAKLIĞIN SONUÇLARI“ başlıklı yazı ve içeriği, (A.Öcalan fotoğrafı, sembol)

5 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 8. Sayfasında yer alan; Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „TÜRKİYE DİBE VURMUŞTUR“ başlıklı yazı ve içeriği,

3 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 6. Sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „SOYKIRIMCI İL SİSTEMİ“ başlıklı yazı ve içeriğinde; „Kürdistan'da ilçelerin il yapılması her zaman soykırım amaçlı olmuştur. Bu karar

ve yönelimlerde iyi niyet aranmamalıdır. Gever ve Cizre'nin il yapılmak istenmesi, kesinlikle buralara yapılan saldırının yeni boyutlara taşınmasıdır. Baskı ve zulmün kurumlaştırılması ve kalıcılaştırılması amaçlanmaktadır. Buraları il yapılırken Şırnak ve Hakkari ise gerillaya karşı yürütülen saldırıların karargahı olmaya devam edecektir.“,

15 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „İŞİD DOSTLUĞU DÜŞMAN FAZLALAŞTIRMİŞ-TİR“ başlıklı yazı ve içeriği,

19 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 5. Sayfasında yer alan Hüseyin ALİ tarafından kaleme alınan „ROJAVA DEVRİMİ 20 YILDIR GERÇEKLEŞEN BİR DEVRİMDİR“ başlıklı yazı ve içeriğinde: „Kürt Halk Önderi Rojava'da devrim düşüncelerinin temelini ilkin Kobani'de atmıştır.“ şeklinde beyanda bulunulduğu,

20 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 9. sayfasında yer alan“TÜRKİYE'Yİ İŞİD'LEŞTİRİYORLAR“ başlıklı ve yazı içeriği, (KCK Yürütme Konseyi Üyesi Mustafa Karasu beyanı)

29 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 7. sayfasında yer alanHüseyin ALİ tarafından kaleme alınan“AKP HEGEMONYASINA HİZMET ETMEK“ başlıklı ve yazı içeriği,

BESE HOZAT KOD İSİMLİ HÜLYA ORAN KİMDİR?

Bese HOZAT kod adı ile Hülya ORAN, PKK'nın en üst düzeydeki kadın lideri ve Kürdistan Topluluklar Birliği (KCK) Yürütme Konseyi'nin Cemil Bayık ile birlikte sözde eş başkanı. 28 Ekim 2015'den beri Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan „en çok aranan teröristler listesi“nin kırmızı kategorisinde yer almaktadır.

TERÖR ÖRGÜTÜ SÖZDE YÖNETİCİSİ BESE HOZAT'A AİT FOTOĞRAF VE BEYANININ BULUNDUĞU GAZETE NÜSHALARININ İNCELENMESİNDE:

11 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 10. sayfasında yer alan“DEMOKRATİK GÜÇLER DİRENİŞE HAZIR OLSUN“ başlıklı yazı ve içeriğinde: „Kürt halkının direnişiyle CPT'nin İmralı'ya yaptığı ziyaretin sonuçlarını kamuoyuna açıklaması açıklaması gerektiğini belirten KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanı Hozat, demokratik güçlere yeni direniş sürecine hazır olma çağrısı yaptı. Türkiye'yi, Erdoğan'ın başında bulunduğu özel harp dairesinin yönettiğini belirten Hozat, erken seçim uyarısında bulundu.“,

5 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 6. sayfasında yer alan „ULUSAL BİRLİK ÖZGÜRLEŞTİRİR“ başlıklı ve yazı içeriğinde:“Kürt ulusal birliğinin önemine dikkat çeken KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanı Bese Hozat, Kürtlerin soykırım kısıncasına alınmasına en çok KDP'nin destek verdiğini belirterek, bunun kabul edilemeyeceğini, bir an önce ‚Ulusal Kongre‘ yoluyla birliğin sağlanması gerektiğini söyledi.“ şeklindeki beyan ile Bese Hozat'ın fotoğrafının yer aldığı,

20 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 11. sayfasında yer alan „AKP İLE KDP SIKIŞMIŞLIKLARINI GİZLİYOR?“ başlıklı yazı ve içeriği,

MUZAFFER AYATA KİMDİR?

(1 Ocak 1956 Şanlıurfa, Siverek ilçesi, Tezharap/Üstüntaş köyü), günümüzde Almanya'da yaşayan PKK yöneticisi. Türkiye Ayata'nın iadesini talep ettiyse de, Almanya makamlarınca reddedilmiştir.

TERÖR ÖRGÜTÜ SÖZDE YÖNETİCİSİ MUZAFFER AYATA'YA AİT FOTOĞRAF VE BEYANININ BULUNDUĞU GAZETE NÜSHALARININ İNCELENMESİNDE:

148

9 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan Muzaffer AYATA tarafından kaleme alınan „SINIR TANIMAYAN PSİKOLOJİK SAVAŞ“ başlıklı yazı ve içeriği,

15 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan Muzaffer AYATA tarafından kaleme alınan HİTLER'İ AŞAN BİR FAŞİZM TASARLANIYOR!“ başlıklı yazı ve içeriği,

21 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan Muzaffer AYATA tarafından kaleme alınan „YENİ TÜRKİYE'NİN DERİN MİLLİYETÇİ CEPHEŚİ“ başlıklı yazı ve içeriğinde: „Erdoğan savaşın görünür sözcüsü ve koordinatörü olarak önde oldu. Buna daha başından beri Bahçeli dahil olmuştu. Erdoğan milli iktidar, milli muhalefet olmalı diyerek Türk işi bir faşizmin, savaş oligarşisinin tanımını yaptı. Bu cepheye rağmen işler istediği gibi gitmedi. PKK'yi ve gerilla güçlerini ezemedi, geriletemedi.“ şeklinde beyanda bulunduğu,

4 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. sayfasında yer alan Muzaffer AYATA tarafından kaleme alınan „DAĞDAN GELEN BAĞDAKİNİ KOVUYOR!“ başlıklı ve yazı içeriğinde:“Türk Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, düzenlediği son

miting ve toplantılarında PKK'yi ve gerilla güçlerini kastederek „silahlarını betona gömecekler, koordinatlarını da verecekler, sınırlarımızı da terk edecekler“ demektedir. Bilmeyen de Kürtler, PKK başka bir ülkeden gelmiş de Erdoğan'ın vatanına cadır açmış sanacak!“ şeklindeki yazı ve içeriği,

11 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 14. Sayfasında yer alan Muzafer AYATA tarafından kaleme alınan „AKP, TÜRKİYE, MHP İTTİFAKI VE AKP'Lİ KÜRTLER!“ başlıklı yazı ve içeriği,

27 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 11. Sayfasında yer alan Muzafer AYATA tarafından kaleme alınan „K.KILIÇDAROĞLU VE EYALET SİSTEMİ“ başlıklı yazı ve içeriği,

DILZAR DİLOKKOD İSMİ İLE AYSUN ÇAMDALI KİMDİR?

Hakkında yakalama kararı olan dağ kırsalında bulunan örgüt mensubu.

TERÖR ÖRGÜTÜ MENSUBU AYSUN ÇAMDALI'NA AİT FOTOĞRAF VE BEYANININ BULUNDUĞU GAZETE NÜSHALARININ İNCELENMESİNDE;

23 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 2. sayfasında yer alan Dilzar DİLOK tarafından kaleme alınan „YOLDAYIZ VE SON ANA KADAR YOLDA OLA CAĞIZ“ başlıklı yazı ve içeriği,

3 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 2. sayfasında yer alan Dilzar DİLOK tarafından kaleme alınan „İKTİDAR, HERKESİN İÇİNE BİR KAYYUM ATAMAKTIR“ başlıklı ve yazı içeriğinde; Türkiye toplumlarına yönelik saldırıların mühendisliği Kürdistan kentlerinde yapılmaktadır. Kürdistan'da yürütülen saldırılar, kentlerin yıkılması ve her gün sürdürülen katliamlar başka bir gezegenden ulaşan görüntülemiş gibi izletilmektedir Türkiye toplumuna. Bir de bu yolla Türkiye toplumuna içinde bulunulan konum kabullendirilmeye çalışılmaktadır.“,

6 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 2. sayfasında yer alan Dilzar DİLOK „LOLÖLAR VE ZOZÖLAR ÇIKMAZINDA AKP“ başlıklı ve yazı içeriğinde, „İşte Önder Abdullah Öcalan öncülüğünde başarılan budur“ ve devamında „Ve yarın Cizre'nin, Sur ve Nusaybin'in direniş ruhunu oluşturan onur şehitlerimiz konuşacak ve seslerini herkese duyuracaklar.“,

13 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 2. sayfasında yer alan „SUR'DA GÜNEŞE KUÇAK AÇANLARA, NUCAN'A...“ başlıklı yazı ve içeriğinde; Sur Di-

reniş Şehitlerinden Nucan Malatya (Sonay Engin) Arkadaşın Anısına“ ve “Nucan Yoldaş“,

21 Haziran 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesinin 2. sayfasında yer alan Dilzar DİLOK tarafından kaleme alınan „KARA BÜYÜ MÜ, BÜYÜLÜ YAŞAM MI?“ başlıklı yazı ve içeriği,

ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ BİNEVŞ EKİ

2 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesi BİNEVŞ ekinin 10. sayfasında yer alan“TÜM ZAMANLARIN RUHUDUR GERİLLA“ başlıklı yazı ve içeriğinde: „Tanrıça analarımız ahlaki ve politik toplumu bu dağların eteklerinde geliştirdiler. İlk özgürlük tohumları burada filizlendi, ilk özgürlük türküsü burada dillendirildi ve özgür yaşam buralarda yaşandı. Şimdi anaya dönüş hareketi olarak demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü paradigmamızla özgürlüğü bu mekanlarda ilmek ilmek örüyoruz.“ ve devamındaki 11. sayfada: „Gerilla emekçi olduğu kadar romantiktir de“, „İlk özgürlük tohumu dağlarda“ başlık ve yazı içeriklerinde;

23 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesi BİNEVŞ eki 4. ve 5. sayfalarında yer alan „ANNELER ÇOCUKLARINI İSTİSMARCILARDAN KORUMALI“ başlıklı yazı ve içeriğinde: KCK Divan Üyesi Avaşın Efrin ve KCK Adalet Divanı Sözcüsü Revan KOBANE isimli şahısların beyanlarına yer verilerek, „Çocuklar üzerinden topluma yön veriliyor“ ve „Tüm anneler ayağa kalkmalı“ başlıklarına yer verildiği,

18-24 Mayıs 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesi BİNEVŞ eki 6. sayfalarında yer alan YPJ KOMUTANI ROLEDA SAMURAY: ‚KADIN DEVRİMİ GÜL DEVRİMİDİR‘ DİYEREK ÖRGÜTLENDİK“ başlıklı yazı ve içeriğinde: „Halkların kadın öncülüğünde gerçekleştirdiği Rojava Devrimi'nin beşinci yılına girerken YPJ'nin örgütlenme sürecini değerlendiren Tabur Komutanı Roleda Samuray, Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın ‚Kadın devrimi gül devrimidir‘ belirlemesine atıfta bulunarak, ‚Kadının dikenleri, meşru savunma hakkıydı. Bu bizim askeri boyutumuz oldu. YPJ de ideolojiye dayanarak örgütlendi‘ dedi.“

25-31 Temmuz 2016 tarihli Özgür Gündem Gazetesi BİNEVŞ ekinin 3. sayfasında yer alan“KADIN: ÖZGÜRLEŞTİKÇE ÖZGÜRLEŞTİREN!“ başlıklı yazı ve içeriği. (A.Öcalan fotoğrafına yer verilerek“Sayın Öcalan'ın kadınlarla ilgili olarak ‚Belki de kendileri için millet olmamış en eski sömürge halkı demek en doğrusudur‘ yorumunda vurguladığı bu sömürü sistemini ortadan kaldırmak, bu mücadelenin en

önemli hedefi olmalı. Madem ki, en eski sömürge halkı kadınlardır; o halde kadın özgürlük mücadelesi, tüm halkların özgürlük mücadelesini yürütürkenbizlerin başat mücadelemiz olacaktır' ,, şeklindeki beyanlara yer verildiği görülmüştür.

ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ BİNEVŞ EKİNE AİT TESPİTLER

Özgür Gündem Gazetesinin ekinde bulunan Binevş'te; PKK/KCK terör örgütü ele başına ait fotoğrafların paylaşıldığı, gerilla denilen bayan şahısların kamuflaj-terörist kıyafetli fotoğraflarının paylaşarak kadın ve anne dergisi gibi gösterilen BİNEVŞ'de yorumlarına yer verildiği, Anne ve çocukların ön plana atılarak KCK'li üyelerin yorumlarına yer verildiği, Abdullah ÖCALAN'ın beyanlarına yer verilerek simgesel olarak kadın ruhundan, incelikten ve çocuklardan dem vurularak kadın, anne ve çocuklara yönelik bir ek imajının verilmeye çalışıldığı, ancak bunun altında örgütün aleni bir şekilde propagandasının yapıldığı görülmüştür.

TERÖR ÖRGÜTÜ ELEBAŞI VE ÖRGÜT MENSUPLARINA YER VERİLEREK GAZETEDE VERİLEN İMAJ HAKKINDA DEĞERLENDİRME

Özgür Gündem Gazetesinin terör örgütünün sözcülüğünü yaptığı, örgütün üst düzey yöneticilerinin açıklamalarını manşetten verdiği, terör örgütü ve teröristbaşı lehine başlatılan kampanyaların yandaş kitleye duyurulmasını sağladığı, yandaş kitlenin taleplerini bölge insanının genel görüşü gibi yansıttığı, örgüt elemanlarının ölüm haberlerini "infaz" olarak verdiği, şehit olan güvenlik güçlerimize hakaret edildiği, Türkiye aleyhine kamuoyu oluşturacak her türlü asılsız haberleri yayınladığı, terör örgütü tarafından yapılan kanlı eylemlerin meşru gösterildiği, alenen kırsalda bulunan örgüt mensupları ile iletişim kurarak yapılan hain saldırıları haklı bir saldırı olduğunu lanse edip bunu haber yaparak örgüt tabanını ayakta tutmaya çalıştığı, örgütün kendi kitlesine bildirmek istediği talimatları yayınladığı, Kürt kökenli vatandaşlarımız üzerinde sözde imha/inkar politikaları ile işkence uygulandığını lanse ettiği, halkı kin ve isyana teşvik ettiği, Basın yolu aracılığı ile terör örgütünün propagandasını yaptığı, dolayısıyla adı geçen gazete ve bu gazeteye bağlı internet sitesinin sözde KCK sözleşmesinin Alan Merkezlerini düzenleyen 14. Maddesinin 1-İdeolojik Alan Merkezi başlığı altında yer alan "BASIN KOMİTESİ" fıkrasında basın-yayın örgütlenmesinde belirtilen; "Önderlik çizgisine göre basın- yayın politikalarını oluşturur, basın örgütlenmesinin sağlanmasını ve geliştirilmesini destekler. İdeolojik ve ulusal birliğin pekiştirilmesine yönelik çalışmalar yürütür. Demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlüklü toplum pa-

radigması ekseninde toplumsal aydınlanmayı gerçekleştirmek için çalışmayı temel görev sayar. Demokrasinin oturtulması için kamusal alanda eleştiri, gözlem gücü ve temel bir denetleme mekanizması olarak işlev yürütür. Bilgi tekeline dayalı iktidarlaşmayı aşmak ve demokrasinin halka dayalı oluşumunu gerçekleştirmek amacıyla her türlü bilimsel bilginin genelleşmesini hedefler.” şeklinde belirtilen hususlara göre hareket ederek, terör örgütünün amaç/hedef/strateji ve örgütlenmesi doğrultusunda haber yaptığı tespit edilmiştir.

Soruşturma kapsamında yakalanan ve firari şüphelilerinde yukarıda açıklaması yapıldığı üzere, terör örgütünün güdümünde yayın yapan ve sözcüsü olduğu anlaşılan gazeteyi tasarlayıp, hazırladıkları, terör örgütünün propagandasını aleni bir şekilde yaptıkları anlaşılmıştır.

Tüm soruşturma evrakı kapsamı ile;

Şüpheliler hakkındaki yargılamanın mahkemenizde yapılarak eylemlerine uyan yukarıda yazılı sevk maddeleri uyarınca AYRI AYRI CEZALANDIRILMALARINA,

Şüpheliler Aslı ERDOĞAN, Ayşe Necmiye ALPAY, Bilir KAYA ve İnan KIZILKAYA'nın gözetiminde ve tutuklulukta geçirmiş oldukları sürelerin TCK.'nın 63. maddesi uyarınca verilecek cezalarından MAHSUBUNA,

Soruşturma dosyasında mevcut suç eşyalarına TCK.nın 54/4 maddesi uyarınca MÜSADERELERİNE, Karar verilmesi kamu adına talep ve iddia olunur. 09/11/2016

..... 42093 İstanbul Cumhuriyet Savcısı

E- BARIŞ İÇİN AKADEMİSYENLER İDDIANAMESİ

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI TERÖR VE ÖRGÜTLÜ SUÇLAR SORUŞTURMA BÜROSU

TUTUKLU İS

Soruşturma No: 2016/36089

Esas No : 2016/13520

İddianame No : 2016/1328

İSTANBUL () AĞIR CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI: K.H.

ŞÜPHELİLER:

1-MUZAFFER KAYA,(...)

2-ESRA MUNGAN GÜRSOY(...)

3-KIVANÇ ERSOY (...)

SUÇ: Terör Örgütü Propagandası Yapmak

SUÇ TARİHİ VE YERİ : 11/01/2016 - 10/03/2016, İstanbul

TUTUKLAMA TARİHİ : 15/03/2016 İstanbul 5. Sulh Ceza Hâkimliğinin

15/03/2016 tarih 2016/116 sayılı kararı

SEVK MADDESİ : 3713 Sayılı Kanunun 7/2. maddesi

DELİLLER: PKK/KCK Terör Örgütü Yürütme Konseyi eş başkanı Bese Hozat'ın 27 Aralık 2015 tarihli açıklamasına ilişkin tespit tutanağı, şüphelilerin 11 Ocak 2016 ve 10 Mart 2016 tarihli PKK/KCK Terör Örgütü'ne destek mahiyetindeki basın açıklamalarına ilişkin tespit tutanakları, şüphelilerin ifade ve sorgu tutanakları ile tutuklama müzakereleri ve tüm soruşturma dosyası kapsamı

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ:

Türkiye'de uzun yıllardan beri devam eden doğu ve güneydoğu sorununu çözmeye yönelik Ak Parti Hükümeti tarafından başlatılan sürecin adı çözüm sürecidir. 1984 yılında başlayan ve 30 yıldan fazla süren çatışmalar neticesinde yaklaşık 40.000 ile 100.000 arasında can kaybı ve ekonomik zarar meydana gelmiştir.

Sürecin koordinatörlerinden Beşir Atalay çözüm sürecinin Recep Tayyip Erdoğan'ın 2005 yılındaki Diyarbakır konuşmasıyla işareti verilen paradigma değişikliğinin ve 2009'da başlatılan "Milli Birlik ve Kardeşlik Projesi" ve demokratik açılımın devamı niteliğinde olduğunu belirtmiştir.

11 Temmuz 2014'te TBMM tarafından Cumhurbaşkanlığı onayına sunulan çözüm süreci ile ilgili kanunun 15 Temmuz'da Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından onaylanarak "Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun" adıyla Resmi Gazete'de yayınlandığı ve sürecin yasalacağı,

Hükümetin çözüm süreci kapsamında gerekli çalışmaları yürüteceğinin bu kanunla belirlendiği,

4 Nisan'da hükümetin yedi bölge komisyonundan oluşan ve görevi çözüm sürecini halka anlatmak ve teşvik etmek olan Akil İnsanlar Heyeti'ni açıkladığı, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın "Akil İnsanlar" listesini 4 Nisan'da kamuoyuna duyurduğu, Listede yazar, akademisyen ve sanatçılara yer verildiği, ülkenin yedi bölgesinde aktif olarak çalışacak ve bölgesel toplantılar yapacak gruplardan oluşan komisyonların teşkil ettirildiği,

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Komisyonu'nun;

Yılmaz Ensaroğlu (Başkan), Kezban Hatemi (Başkan Vekili), Mehmet Emin Ekmen (Sekreter), Murat Belge, Fazıl Hüsnü Erdem. Yılmaz Erdoğan, Etyen Mahçupyan, Lami Özgen. Ahmet Faruk Ünsal.

Doğu Anadolu Bölgesi Komisyonu'nun;

Can Paker (Başkan), Sibel Eraslan (Başkan Vekili), Ayhan Oğan (Sekreter), Mahmut Arslan, Abdurrahman Dilipak, İzzettin Doğan. Abdurrahman Kurt, Zübeyde Teker, Mehmet Uçum,

Akdeniz Bölgesi Komisyonu'nun;

Rıfat Hisarcıklıoğlu (Başkan). Lale Mansur (Başkan Vekili), Tanık Çelenk (Sekreter), Kadir İnanır, Nihal Bengisu Karaca, Şükrü Karatepe, Muhsin Kızılkaya, Öztürk Türkoğlu, Hüseyin Yayman,

Ege Bölgesi Komisyonu'nun;

Tarhan Erdem (Başkan), Avni Özgürel (Başkan Vekili), Arzuhan Yayçındağ (Sekreter), Erol Ekici, Hilal Kaplan, Haşan Karakaya, Fuat Keyman, Fehmi Kuru, Baskın Oran,

İç Anadolu Bölgesi Komisyonu'nun;

Ahmet Taşgetiren (Başkan), Beril Dedeoğlu (Başkan Vekili), Cemal Uşşak (Sekreter), Celalettin Can, Vahap Coşkun, Doğu Ergil, Erol Göka, Mustafa Kumlu, Fadime Özkan,

Karadeniz Bölgesi Komisyonu'nun;

Yusuf Şevki Hakyemez (Başkan), Vedat Bilgin (Başkan Vekili), Fatma Benli (Sekreter), Şemsi Bayraktar, Kürşat Bumin, Oral Çalışlar, Orhan Gencebay, Yıldırım Oğur, Bendevi Palandöken,

Marmara Bölgesi Komisyonu'nun;

Deniz Ülke Arıboğan (Başkan), Mithat Sancar (Başkan Vekili), Levent Korkut (Sekreter), Mustafa Armağan, Ali Bayramoğlu, Ahmet Gündoğdu, Hayrettin Karaman, Hülya Koçyiğit ve Yücel Sayman'dan oluştuğu anlaşılmıştır. (Kaynak: www.v.wikipedia.com)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından yürütülen bu süreç, 7 Şubat girişimi gibi her türlü engelleme ve zorluklara rağmen sürdürülürken, 20 Temmuz 2015 tarihinde Şanlıurfa Suruç İlçesi'nde DAESH Terör Örgütü tarafından gerçekleştirilen canlı bomba saldırısına sözde misilleme olarak 22 Temmuz 2015 tarihinde Şanlıurfa Ceylanpınar İlçesi'nde PKK Terör Örgütü tarafından iki polisimiz evlerinde enselerinden vurularak şehit edilmiştir.

Bu saldırı sonrasında PKK Terör Örgütü üyeleri tarafından, güvenlik güçlerinin mahallelere girmelerini engellemek ve güvenlik güçleriyle avantajlı çatışma ortamı oluşturmak için mahalle girişlerine, sokaklara hendekler kazılmaya, barikatlar ve bombalı tuzaklar kurulmaya başlandı.

Bu kapsamda ilk olarak 7 Ağustos 2015 tarihinde Şırnak'ın Silopi İlçesi'nde bulunan Başak ve Barbaros mahallelerinde açılan hendekleri kapatmak için mahalleye gelen güvenlik güçlerine örgüt mensubu teröristler tarafından roketatar ve uzun namlulu silahlarla saldırı düzenlendiği,

10 Ağustos 2015 tarihinde PKK/KCK Terör Örgütü'nün sözde Şırnak Halk Meclisi tarafından Şırnak ilinde sözde "öz yönetim" ilan edildiği. 12 Ağustos 2015 tarihinde ise PKK/KCK Terör Örgütü tarafından yapılan açıklamayla Silopi, Cizre ve Nusaybin'de de sözde "öz yönetimler" ilan edildiği,

PKK/KCK Terör Örgütü Yürütme Konseyi Eş Başkanı Bese Hozat'ın, örgüt güdümündeki medya aracılığıyla 22 Aralık 2015 tarihinde şüphelilere talimat mahiyetinde, "Aydın ve demokratik çevreler öz yönetimlere sahip çıksın" şeklinde talimat mahiyetindeki açıklamasını yaptığı,

27 Aralık 2015 tarihinde sözde Demokratik Toplum Kongresi (DTK) tarafından

gerçekleştirilen olağanüstü kongrede 14 maddelik sözde öz yönetim deklarasyonunun açıklandığı,

Bu açıklamanın ardından, Hakkari İli Yüksekova İlçesi, Muş İli Varto ve Bulanık İlçeleri, Van İli Edremit ve İpekyolu İlçeleri, Diyarbakır İli Sur, Silvan ve Lice İlçeleri, Ağrı İli Doğubeyazıt İlçesi, Bitlis İli Hizan İlçesi, Batman İli, İstanbul İli Gülsuyu ve Gazi Mahallelerinde de sözde “öz yönetimler” ilan edildiği ve sözde öz yönetim ilan edilen bölgelerde güvenlik güçlerinin bölgeye girişini engellemek için terör örgütü mensuplarınca hendekler kazıldığı, barikatlar kurulduğu, mahalle girişlerine ve sokaklara bombalı tuzaklar kurulduğu.

İlerleyen süreçte, PKK/KCK Terör Örgütü tarafından sözde “öz yönetim” ilan edilen bölgelerde, Valiliklerin talimatıyla dönem dönem sokağa çıkma yasağı ilan edildiği ve güvenlik kuvvetlerince bu bölgelerin teröristlerden temizlenmesi amacıyla operasyonlara başlandığı,

Gelinen süreçte Şırnak İdil İlçesi ve Diyarbakır Sur İlçesi'nde operasyonların tamamlandığı anlaşılmıştır.

156

Yapılan operasyonlara ilişkin Türk Silahlı Kuvvetleri'nin www.tsk.tr isimli resmi internet sitesinden yapılan 9 Mart 2016 tarih ve BA-66/16 numaralı basın açıklamasında; “Şırnak ili İdil ilçesinde, bölücü terör örgütünün faaliyetlerini sona erdirerek kamu güvenliğinin, asayiş ve huzurun yeniden tesisini sağlamak maksadıyla; Başbakanlığın 13 Aralık 2015 tarihli direktifi ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11 /D maddesine istinaden, Şırnak Valiliğinin kuvvet talebi ile 16 Şubat 2016 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü unsurlarıyla birlikte müşterek operasyon başlatıldığı,

08 Mart 2016 tarihinde tamamlanan operasyon neticesinde; 113 bölücü terör örgütü mensubunun etkisiz hale getirildiği, 192 barikatın kaldırıldığı, 71 hendeğin kapatıldığı, 428 el yapımı patlayıcının (EYP) imha edildiği, operasyonda 249 adet silah, bu silahlara ait 4.731 adet mühimmat, 16 telsiz ve EYP yapımında kullanılan 451 kg malzeme ele geçirildiği,

Bölgede ayrıntılı arama/tarama, var olan hendekler ve barikatların kaldırılması, kapatılması, EYP'lerin etkisiz hale getirilmesi faaliyetlerine devam edildiği, bugün (09.03.2016) yapılan arama/tarama faaliyetleri sırasında 7 bölücü terör örgütü mensubunun daha etkisiz hale getirildiği, etkisiz hale getirilen terörist sayısının 120 olduğu ”

10 Mart 2016 tarih ve BA-67/16 numaralı basın açıklamasında;

“Diyarbakır ili Sur ilçesinde, bölücü terör örgütünün faaliyetlerini sona erdirerek kamu güvenliğinin, asayiş ve huzurun yeniden tesisini sağlamak amacıyla; 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ’nun 11/D maddesine istinaden, Diyarbakır Valiliğinin 17 Aralık 2015 tarihli kuvvet talebi ile 18 Aralık 2015 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü unsurlarıyla birlikte başlatılan müşterek operasyonun 09 Mart 2016’da tamamlandığı,

Bu operasyon neticesinde; 279 bölücü terör örgütü mensubunun etkisiz hale getirildiği, 206 barikatın kaldırıldığı, 7 hendeğin kapatıldığı, 365 el yapımı patlayıcının (EYP) imha edildiği, operasyonda 504 adet silah, bu silahlara ait 48.048 adet mühimmat, 10 telsiz ve EYP yapımında kullanılan 34 70 kg malzeme ele geçirildiği,

Bölgede ayrıntılı arama/tarama, var olan hendekler ve barikatların kaldırılması, kapatılması, EYP’lerin etkisiz hale getirilmesi faaliyetlerine devam edildiği“ bildirilmiştir.

Güvenlik güçleri tarafından PKK/KCK Terör Örgütü’nün sözde “öz yönetim” ilan ettiği bölgelerin teröristlerden temizlenmesi ve bölge halkının huzur ve refahının sağlanması için yürütülen operasyonların devam ettiği süreçte;

PKK/KCK Terör Örgütü Yürütme Konseyi Eş Başkanı Bese Hozat’ın, örgüt güdümündeki medya aracılığıyla 22 Aralık 2015 tarihinde şüphelilere talimat mahiyetinde, “Aydın ve demokratik çevreler öz yönetimlere sahip çıksın” şeklinde açıklama yaptığı,

27 Aralık 2015 tarihinde, sözde Demokratik Toplum Kongresi (DTK) tarafından gerçekleştirilen olağanüstü kongrede 14 maddelik sözde öz yönetim deklarasyonunun açıklandığı,

1 Ocak 2016 tarihinde şüphelilerin de içinde bulunduğu toplam 1128 kişi tarafından;

“Bu suça ortak olmayacağız! Em e nebin hevparen vîsûcî!

Bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olarak bu suça ortak olmayacağız!

Türkiye Cumhuriyeti; vatandaşlarını S ur’da, Silvan’da, Nusaybin’de, Cizre’de, Silopi’de ve daha pek çok yerde haftalarca süren sokağa çıkma yasakları altında fiilen açlığa ve susuzluğa mahkûm etmekte, yerleşim yerlerine ancak bir savaşta kullanılacak ağır silahlarla saldırarak, yaşam hakkı, özgürlük ve güvenlik hakkı, işkence ve kötü muamele yaşağı başta olmak üzere anayasa ve taraf olduğu uluslararası sözleş-

meler ile koruma altına alınmış olan hemen tüm hak ve özgürlükleri ihlal etmektedir. Bu kasıtlı ve planlı kıyım Türkiye'nin kendi hukukunun ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların, uluslararası teamül hukukunun ve uluslararası hukukun emredici kurallarının da ağır bir ihlali niteliğindedir.

Devletin başta Kürt halkı olmak üzere tüm bölge halklarına karşı gerçekleştirdiği katliam ve uyguladığı bilinçli sürgün politikasından derhal vazgeçmesini, sokağa çıkma yasaklarının kaldırılmasını, gerçekleşen insan hakları ihlallerinin sorumlularının tespit edilerek cezalandırılmasını, yasağın uygulandığı yerde yaşayan vatandaşların uğradığı maddi ve manevi zararların tespit edilerek tazmin edilmesini, bu amaçla ulusal ve uluslararası bağımsız gözlemcilerin yıkım bölgelerinde giriş, gözlem ve raporlama yapmasına izin verilmesini talep ediyoruz.

Müzakere koşullarının hazırlanmasını ve kalıcı bir barış için çözüm yollarının kurulmasını, hükümetin Kürt siyasi iradesinin taleplerini içeren bir yol haritasını oluşturmasını talep ediyoruz. Müzakere görüşmelerinde toplumun geniş kesimlerinden bağımsız gözlemcilerin bulunmasını talep ediyor ve bu gözlemciler arasında gönüllü olarak yer almak istediğimizi beyan ediyoruz. Siyasi iktidarın muhalefeti bastırmaya yönelik tüm yaptırımlarına karşı çıkıyoruz.

158

Devletin vatandaşlarına uyguladığı şiddete hemen şimdi son vermesini talep ediyor, bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olarak sessiz kalıp bu katliamın suç ortağı olmayacağımızı beyan ediyor, bu talebimiz yerine gelene kadar siyasi partiler, meclis ve uluslararası kamuoyu nezdinde temaslarımızı durmaksızın sürdüreceğimizi taahhüt ediyoruz,

“şeklinde PKKJKCK Terör Örgütü’ne destek bildirisinin yayınlandığı,

Yayınlanan bildiri içeriğinden de açıkça anlaşıldığı üzere, sözde barış bildirisinin PKK/KCK Terör Örgütü’nün alenen propagandası mahiyetinde olduğu,

Bildirinin esas amacının, PKK/KCK Terör Örgütü tarafından sözde “öz yönetim” ilan edilen bölgelerde, güvenlik güçleri tarafından bölgelerin teröristlerden temizlenmesi ve bölge halkının huzur ve refahının sağlanması için yürütülen operasyonların durdurulması için kamuoyu oluşturmak olduğu anlaşılmış, bunun üzerine Cumhuriyet Başsavcılığımızca konuya ilişkin 2016/5734 sayılı soruşturma başlatılmıştır.

Cumhuriyet Başsavcılığımızın 2016/5734 sayılı soruşturması kapsamında bildiriye

imza atan şüphelilerin ifadelerinin alınmaya başlandığı süreçte, şüpheliler Esra Mungan, Kıvanç Ersoy, Muzaffer Kaya ve Meral Camcı tarafından basın açıklaması adı altında PKK Terör Örgütü Propagandası'na ısrarla devam edilerek diğer şüphelilerin bildiri altındaki imzalarından vazgeçmelerini engellemek ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne halen meydan okuyabildiklerini göstermek maksadıyla "bildirimizin arkasındayız" şeklinde açıklama yaptıkları tespit edilmiştir.

10 Mart 2016 tarihli bu açıklamada şüpheliler tarafından:

"Barış için Akademisyenler olarak 11.01.2016'da 'Bu suça ortak olmayacağız!' bildirimizi kamuoyuna sunduğumuzdan beri çeşitli düzeylerde ve biçimlerde suçlamalara ve saldırılara maruz kaldık. Bazı imzacıların can güvenliğinin tehdit edilmesine kadar varan bu saldırılar, her şeyden önce sözümüzü söyleyemez hale gelmemiz için, yüksek öğrenim kurumları içerisindeki varlığımızı yok etmeye yöneldi. Buna karşın, barış ve demokrasi taleplerine sahip çıkan meslektaşlarımız aynı süreçte bizimle güçlü bir dayanışma gösterdiler. Bunun en somut örneklerinden biri, 11 Ocak'ta 1128 olan imzacı sayısının bir hafta sonra 2212'ye yükselmesidir. Özellikle üzerimizdeki baskıyı arttırmak üzere İstanbul Savcılığı'nın da harekete geçtiği bu günlerde, imzacılar olarak barış talebinin etrafında kararlı bir şekilde kenetlenmeye devam ediyor olmamız mutluluk vericidir.

11 Ocak'tan buyana YÖK'ün üniversitelere talimat vermesi ve pek çok üniversite yönetiminin buna boyun eğmesi sonucunda çok sayıda imzacıyla hukuki temelden yoksun disiplin soruşturmaları açıldı. Birçok imzacı tümüyle keyfi biçimde üniversitelerinden uzaklaştırıldı, evleri ve iş yerleri basıldı, gözaltına alındı. 11 Ocak'tan bu yana kamu üniversitelerinde en az 9 işten çıkarma, 5 istifa, 464 soruşturma, 27 uzaklaştırma, 153 ceza soruşturması ve 33 gözaltı vakası yaşandı. Vakıf üniversitelerinde ise en az 21 işten çıkarma, 1 zorla emeklilik ve 43 idari soruşturma gerçekleşti.

Ancak bugün yüreğimizi dağılayan ve çok daha acil olarak çözüme kavuşturulması gereken konu, ülkede barış koşullarının sağlanmasıdır. Geçtiğimiz iki ay boyunca Kürt illerindeki savaş tüm şiddetiyle sürmüş, devletin 'temizlik' yaptığını iddia ettiği il ve ilçelerden geriye, içinden insan kemiklerinin ve tanıtlamayacak haldeki yanmış bedenlerin çıkarıldığı, tüm canlıların ve tarihin tahrip edildiği harabeler kalmıştır.

Haftabaşı itibarıyla, İstanbul Savcılığı, henüz bize hangi suçun isnat edileceğini dahi belirtmediği halde, adli soruşturmalar için harekete geçti. Ancak Barış İçin Akade-

misyenler olarak can güvenliğimize ve meslek hayatımıza yönelik tüm tehditlere rağmen geri adım atmayacağımızı belirtmek istiyoruz. Bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olmanın bize yüklediği sorumluluğa yakışır şekilde hareket edeceğiz. Hem ülkede özgür bir akademinin var olması, hem de kalıcı barışın sağlanması için tüm imkânlarımızla ve var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Bu amaçla, öncelikle adli soruşturmaya uğrayan hiçbir arkadaşımızı yalnız bırakmayacağımızı ve adliyelerde dayanışma içerisinde davaları takip edeceğimizi belirtiriz. Önümüzdeki haftadan başlayarak S ur'da ve diğer yıkıma uğrayan bölgelerde akademik nöbette olacağız. Barış için Akademisyenler metni imzacılarının işten çıkarıldığı üniversitelerin önlerinde sokak dersleri düzenleyerek bu üniversiteleri teşhir etmeye devam edeceğiz.

Biz bu tasfiye projesine karşı, dayanışma içinde hukuki mücadelemizi sürdürmekte, akademik üretim alanımızı korumakta, ayrıca barış talebimizi yüksek sesle dile getirmeye devam etmekte ısrarcıyız” şeklinde beyanda bulunulmuştur.

Şüphelilerden Muzaffer Kaya, 15.03.2016 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığımızca alınan ifadesinde;

Ben Nişantaşı Üniversitesi'nde Sosyal Hizmetler bölümünde Yardımcı Doçent olarak çalışıyordum. Bu bildiriye imzalamam nedeniyle işime son verildi. 10 Mart 2016 tarihinde Esra MÜNGAN ve Kıvanç ERSOY ve Meral CAMCI ile birlikte “Barış İçin Akademisyenler İstanbul” tarafından hazırlanan metni okuduk. Buradaki amacımız 11 Ocak 2016 tarihinde açıklanan imza metni sonrasında akademisyenler olarak yaşadığımız mağduriyetleri kamuoyuna duyurmaktır. Bu vesileyle barış içerikli önceki metnin arkasında olduğumuzu kamuoyuna açıkladık. Bu bildiri internet ortamında oluşan akademisyenlerin oluşturduğu mail grubu tarafından kolektif olarak meydana getirilmiştir. Metnin içeriği kolektif olarak oluşturuldu. Ortak mail ortamında haberdar olduk ve paylaşıldı. Bize mail olarak ulaştırıldı. Islak imzalı oluşturulmadı. Bildiri yayınlanmadan önce ortak oluşturulan mail grubu içerisinde yapılan yazışmalar nedeniyle haberdar olduk. Bu grup elektronik posta grubudur. İsmi de “Barış için Akademisyenler Grubu”dur. Benim mail adresimde kayamuza@gmail.com dur. Bu şekilde iletişime geçiyorduk. Ortak mail gurubundan yazışmalarımı bu adresten yapıyordum, içeriğini okudum ne anlama geldiğini biliyordum. Islak imza ile imzalamadım. İnternette imzaladım. Bu bildiriye katkı vermeye imzalamaktaki amacım

2013 deki barış sürecinin tekrar devam etmesini sağlamak ve ölümlerin durması, tam demokratik ülke için çağrıda bulunmaktı. Ölümler olurken derslerimizi vermekte zorlanıyoruz. Nefes almakta zorlanıyoruz. Etkileniyoruz. Ülkemizde olan herşey bizi ve öğrencilerimizi etkiliyor. KCK yürütme konseyi eş başkanı Besa Hozad tarafından yapılan çağıldan haberdar değildim. Bu bildiriye bu nedenle imzalamadım.

Bımdan şuan savcılığınızda haberdar oldum. Yapılan çağrıdan haberdar olmadım. Hiçbir özel kurumsal yada yasal olmayan örgütlerle bir ilişkimiz yoktur. Barış için Akademisyenler çalışması 2012 de oluşturuldu ve bir siyasi gruba bağlı değildir. Barış süreci nedeniyle oluşturulmuş araştırmacılardan ve akademisyenlerden kuruludur.

PKK sizce terör örgütü müdür diye soruldu:

Bu kanaat ve düşüncüyü açıklama sorusudur buna cevap vermek istemiyorum.

‘Devletin başla kürt halkı olmak üzere tüm bölge halklarına karşı gerçekleştirdiği katliam ve sürgün politikasından derhal vazgeçmesini ve bu kasıtlı planlı kıyım..’ ibaresinde geçen katliam ve kıyım kelimesiyle kastettiğiniz nedir diye soruldu:

Devlet 2013 de bir barış süreci başlatmıştır. O süreçte ölümler olmayan bir Türkiye mevcuttu. Bu bize umut verdi. Ancak şimdi yürütülen politikalarla Türkiye ölümlerle dolu bir coğrafyaya dönüşmüştür. Onun için biz devlete hitaben tekrar barış politikasına dönülmesini amaçlayan sert bir eleştiri metni imzaladık.

Soru 10 da geçen bağımsız gözlemciden ve denetimlerden kastımız Ulusal ve Uluslararası bu alanda deneyimli ve tarafsız saygın kişi ve kurum lan n yer alması, bunların devlete ve kamuoyuna bu raporları sunmasını kastettik. Bu hususu devletten talep ettik.

Soru 11 de geçen soruyu yukarıda tırnak içerisinde geçen “Devletin ...”paragrafında cevapladım ve açıkladım.

Soru 12 de geçen “Bu suça ortak olmayacağız” kastettiğim suç devletin ölümlere engel olmasıdır. Bu devletin görevidir. Barış sürecinin sona erdirilmesi ölümlere yol açmıştır. Bunun ne olduğunu yoruma bırakıyorum. Devletin görevi suç işleyen güvenlik güçlerinin bu suç nedeniyle yargılanmalarıdır. Bu soruşturma yapılmadığı takdirde bu süreç devam edip tekrar aynı şekilde suç işlemeye devam edeceklerdir.

Soru 13 de geçen “Devlet yaşam hakkını korumakla mükelleftir. Devletin sorumluluğu yaşam hakkını korumaktır. Korunmazsa ölümler olur. “ burada kastettiğimiz

devletin yaşam hakkını koruması bu bağlamda güvenlik güçlerinin hakkında bulunan suçlamalar varsa hukuki olarak takip edilerek sonuçlandırılması. Kamuoyuna da bilgilendirmesi gerekmektedir. Ben vatandaş olarak bunu istedim ve bunu ifade ettim. Bu bildiriye imza atmaktan dolayı herhangi bir pişmanlığım yoktur. 10 Mart 2016 tarihindeki basın açıklaması da bu bildiriye imzalayan akademisyenler hakkında yapılan soruşturmalar, işten çıkarmalar, tehditler, hedef göstermeler, ev ve işyeri aramaları nedeniyle rakamları ile birlikte aktarmak ve bütün bunlara rağmen bizim bu ülkeye barış getirmek için uğraşmaya devam edeceğimizi Türkiye kamuoyuna iletmek kastıyla yapılmıştır. Halen bu imzamin arkasındayım. Üzerime atılı suçlamaları kabul etmiyorum. Bu konuda Esra hocamla aynı görüşteyim. Yukarıda yazılı beyan ve içeriğe aynen katılıyorum. Başka da ekleyecek bir husus yoktur ” şeklinde,

Şüphelilerden Kıvanç Ersoy, 15.03.2016 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığımızca alınan ifadesinde;

“Ben Mimar Sinan Üniversitesinde Matematik bölümünde doçent olarak çalışıyordum. *Bu bildiriye imzalamam nedeniyle işime son verildi. 10 Mart 2016 tarihinde Esra Mungan ve Muzaffer Kaya ve Meral Camcı ile birlikte “Barış İçin Akademisyenler İstanbul” tarafından hazırlanan metni okuduk.*

Buradaki amacımız 11 Ocak 2016 tarihinde açıklanan imza metni sonrasında akademisyenler olarak yaşadığımız mağduriyetleri kamuoyuna duyurmaktı. Ben ayrıca Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası İstanbul 6 Nolu Üniversiteler Şubesinde yürütme kurulu üyesi ve hukuk seki’eter iyim. Bu vesileyle barış içerikli önceki metnin arkasında olduğumuzu kamuoyuna açıkladık. Bu bildiri internet ortamında oluşan akademisyenlerin oluşturduğu mail grubu tarafından kolektif olarak meydana getirilmiştir. Metnin içeriği kolektif olarak oluşturuldu. Ortak mail ortamında haberdar olduk ve paylaşıldı. Bize mail olarak ulaştırıldı. İslak imzalı oluşturulmadı. Bildiri yayınlanmadan önce ortak oluşturulan mail grubu içerisinde yapılan yazışmalar nedeniyle haberdar olduk. Bu gr’up elektronik posta grubudur. İsmi de “Barış için Akademisyenler Grubu “dur. Benim mail adresimde ersoykivanc@gmail.com dur. Bu şekilde iletişime geçiyorduk. Ortak mail gurubundan yazışmalarımı bu adresten yapıyordum, içeriğini okudum ne anlama geldiğini biliyordum. İslak imza ile imzalamadım, internetten imzaladım. Bu bildiriye katkı vermekle imzalamaktaki amacım 2013 deki barış sürecinin tekrar devam etmesini sağlamak ve ölümlerin durması, tam demokratik ülke için çağrıda bulunmaktı. Ölümler olurken dersleri-

mizi vermekte zorlanıyoruz. Nefes almakta zorlanıyoruz. Etkileniyoruz. Ülkemizde olan herşey bizi ve öğrencilerimizi etkiliyor. KCK yürütme konseyi eş başkanı Besa Hozad tarafından yapılan çağrıdan haberdar değildim. Bu bildiriye bu nedenle imzalamadım. Bundan şuan savcılığınızda haberdar oldum. Yapılan çağrıdan haberdar olmadım. Hiçbir özel kurumsal yada yasal olmayan örgütlerle bir ilişkimiz yoktur. Barış için Akademisyenler çalışması 2012 de oluşturuldu ve bir siyasi gruba bağlı değildir. Barış süreci nedeniyle oluşturulmuş araştırmacılardan ve akademisyenlerden kuruludur.

PKK sizce terör örgütü müdür diye soruldu:

Bu kanaat ve düşüncemi açıklama sorusudur buna cevap vermek istemiyorum.

“Devletin başta kürt halkı olmak üzere tüm bölge halklarına karşı gerçekleştirdiği katliam ve sürgün politikasından derhal vazgeçmesini ve bu kasıtlı planlı kıyım..” ibaresinde geçen katliam ve kıyım kelimesiyle kastettiğiniz nedir diye soruldu:

Devlet 2013 de bir barış süreci başlatmıştır. O süreçte ölümler olmayan bir Türkiye mevcuttu. Bu bize umut verdi. Ancak şimdi yürütülen politikalarla Türkiye ölümlerle dolu bir coğrafyaya dönüşmüştür. Onun için biz devlete hitaben tekrar barış politikasına dönülmesini amaçlayan sert bir eleştiri metni imzaladık.

Soru 10 da geçen bağımsız gözlemciden ve denetimlerden kastımız Ulusal ve Uluslararası bu alanda deneyimli ve tarafsız saygın kişi ve kurumların yer alması, bunların devlete ve kamuoyuna bu raporları sunmasını kastettik. Bu hususu devletten talep ettik.

Soru 11 de geçen soruyu yukarıda tırnak içerisinde geçen “ Devletin ...”paragrafında cevapladım ve açıkladım.

Soru 12 de geçen “Bu suça ortak olmayacağız” kastettiğim suç devletin ölümlere engel olmasıdır. Bu devletin görevidir. Barış sürecinin sona erdirilmesi ölümlere yol açmıştır. Bunun ne olduğunu yoruma bırakıyorum. Devletin görevi suç işleyen güvenlik güçlerinin bu suç nedeniyle yargılanmalarıdır. Bu soruşturma yapılmadığı takdirde bu süreç devam edip tekrar aynı şekilde suç işlemeye devam edeceklerdir.

Soru 13 de geçen “Devlet yaşam hakkını korumakla mükelleftir. Devletin sorumluluğu yaşam hakkını korumaktır. Korunmazsa ölümler olur. “ burada kastettiğimiz devletin yaşam hakkını koruması bu bağlamda güvenlik güçlerinin hakkında bulu-

nan suçlamalar varsa hukuki olarak takip edilerek sonuçlandırılması. Kamuoyuna da bilgilendirmesi gerekmektedir. Ben vatandaş olarak bunu istedim ve bunu ifade ettim. Bu bildiriye imza atmaktan dolayı herhangi bir pişmanlığım yoktur. 10 Mart 2016 tarihindeki basın açıklaması da bu bildiriye imzalayan akademisyenler hakkında yapılan soruşturmalar, işten çıkarmalar, tehditler, hedef göstermeler, ev ve işyeri aramaları nedeniyle rakamları ile birlikte aktarmak ve bütün bunlara rağmen bizim bu ülkeye barış getirmek için uğraşmaya devam edeceğimizi Türkiye Kamuoyuna iletmek kastıyla yapılmıştır, halen bu imzaman arkasındayım. Üzerime atılı suçlamaları kabul etmiyorum. Bu konuda Esra hocamla Muzaffer Kaya ile aynı görüşteyim. Yukarıda yazılı beyan ve içeriğe aynen katılıyorum. Başka da ekleyecek bir husus yoktur” şeklinde,

Şüphelilerden Esra Mungan Gürsoy, 15.03.2016 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığımızca alınan ifadesinde;

“Ben halen İstanbul Boğaziçi üniversitesinde Psikoloji bölümünde yardımcı doçent olarak görev yapmaktayım. Ben akademisyenler bildirisini imzalayanlardan birisiyim. Kollektif olarak hazırlandı dolayısıyla bildiriye hazırlayanlardan birisi de bendim. 2200 kişilik imzacılardan biri olduğum için bu bildiriden bende haberdar oldum. Bu şekilde imza attım. Bu bildiri internet ortamında oluşan akademisyenlerin oluşturduğu mail grubu tarafından kollektif olarak meydana getirilmiştir. Metin içerik kollektif olarak oluşturuldu. Ortak mail ortamında haberdar olduk ve paylaşıldı. Bize mail olarak ulaştırıldı. Islak imzalı oluşturulmadı. Bildiri yayınlanmadan önce ortak oluşturulan mail grubu içerisinde yapılan yazışmalar nedeniyle haberdar olduk. Bu grup elektronik posta grubudur. İsmi de “Barış için Akademisyenler Grubu”dur. Benim mail adresimde esra.mungan@gmail.com dur. Bu şekilde iletişime geçiyorduk. Ortak mail gurubundan yazışmalarımı bu adresten yapıyordum. İçeriğini okudum ne anlama geldiğini biliyordum. Islak imza ile imzalamadım. İnternette imzaladım. Bu bildiriye katkı vermekle imzalamaktaki amacım 2013 deki barış sürecinin tekrar devam etmesini sağlamak ve elimizden geleni yapmak ölümleri durdurmak, tam demokratik ülke için uğraş vermek. Ölümler olurken derslerimizi vermekte zorlanıyoruz. Nefes almakla zorlanıyoruz. Etkileniyoruz. Ülkemizde olan herşey bizi ve öğrencilerimizi etkiliyor. KCK yürütme konseyi eş başkanı Besa Hozad tarafından yapılan çağrıdan haberdar değildim. Bu bildiriye bu nedenle imzalamadım. Bundan dün emniyette haberdar oldum. Yapılan çağrıdan haberdar olmadım. Hiçbir özel

kurumsal yada yasal olmayan örgütlerle bir ilişkimiz yoktur. Barış için Akademisyenler çalışması 2012 de oluşturuldu ve bir siyasi gruba bağlı değildir. Barış süreci nedeniyle oluşturulmuş araştırmacılardan ve akademisyenlerden kuruludur.

PKK sizce terör örgütü müdür diye soruldu:

Bu kanaat ve düşüncüyü açıklama sorusudur buna cevap vermek istemiyorum.

“Devletin başta kürt halkı olmak üzere tüm bölge halklarına karşı gerçekleştirdiği katliam ve sürgün politikasından derhal vazgeçmesini ve bu kasıtlı planlı kıyım..” ibaresinde geçen katliam ve kıyım kelimesiyle kastettiğiniz nedir diye soruldu:

Devlet 2013 de bir barış süreci başlatmıştır. O süreçte ölümsüz bir Türkiye mevcuttu. Bu bize umut verdi. Ancak şimdi yürütülen politikalarla Türkiye ölümlerle dolu bir coğrafyaya dönüşmüştür. Onun için biz devlete hitaben (Çünkü barış sürecini kuran devlet idi) tekrar barış politikasına dönülmesini amaçlayan sert bir eleştiri metni imzaladım.

Soru 10 da geçen bağımsız gözlemciden ve denetimlerden kastımız Ulusal ve Uluslararası bu alanda deneyimli ve tarafsız saygın kişi ve kurum/arın yer alması, bunların devlete ve kamuoyuna bu raporları sunmasını kastettik. Bu hususu devletten talep ettik.

Soru 11 de geçen soruyu yukarıda tırnak içerisinde geçen “ Devletin ...” paragi’afında cevapladım ve açıkladım

Soru 12 de geçen “Bu suça ortak olmayacağız” kastettiğim suç devletin ölümlere engel olmasıdır. Bu devletin görevidir. Barış sürecinin sona erdirilmesi ölümlere yol açmıştır. Bunun ne olduğunu yoruma bırakıyorum. Devletin görevi suç işleyen güvenlik güçlerinin bu suç nedeniyle yargılanmalarıdır. Bu soruşturma yapılmadığı takdirde bu süreç devam edip tekrar aynı şekilde suç işlemeye devam edeceklerdir. Biz bildiride şuanda ulusal yasaların bile ihlal edildiğini düşünüyoruz ve bildiride onu ifade ettik.

Soru 13 de geçen “Devlet yaşam hakkını korumakla mükelleftir. Devletin sorumluluğu yaşam hakkını korumaktır. Korunmazsa ölümler olur. “ burada kastettiğimiz devletin yaşam hakkını koruması bu bağlamda güvenlik güçlerinin hakkında bulunan suçlamalar varsa hukuki olarak takip edilerek sonuçlandırılması. Kamuoyuna da bilgilendirmesi gerekmektedir. Ben vatandaş olarak bunu istedim ve bunu ifade ettim.

Bu bildiriye imza atmaktan dolayı herhangi bir pişmanlığım yoktur. 10 Mart 2016 tarihindeki basın açıklaması da bu bildiriye imzalayan akademisyenler hakkında yapılan soruşturmalar, işten çıkarmalar, tehditler, hedef göstermeler, ev ve işyeri aramaları nedeniyle rakamları ile birlikte aktarmak ve bütün bunlara rağmen bizim bu ülkeye barış getirmek için uğraşmaya devam edeceğimizi Türkiye Kamuoyuna iletmek kastıyla yapılmıştır, halen bu imzamin arkasındayım. Üzerime atılı suçlamaları kabul etmiyorum. ” şeklinde beyanda bulunmuştur.

Yapılan tespitlerden anlaşıldığı üzere;

Şüphelilerin eyleminin, PKK/KCK Terör örgütü sözde Yürütme Konseyi Eş Başkanı Bese Hozat'ın talimatları doğrultusunda PKK/KCK Terör Örgütü'ne destek mahiyetinde olduğu, “barış bildirisi” adı altında PKK/KCK Terör Örgütünün meşrulaştırılmaya çalışılarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni katliam yapmakla itham edildiği, şüphelilerin kastının PKK/KCK Terör Örgütü ve mensupları tarafından sözde öz yönetim/özerk yönetim ilan edilen Türkiye Cumhuriyeti Devleti topraklarına Birleşmiş Milletler'in gözlemci statüsüyle görevli göndermesine zemin hazırlamak olduğu, şüphelilerin ve PKK/KCK Terör Örgütü'nün “yerel bağımsızlık” anlamında kullandığı ve ilan ettiği sözde öz yönetimlere meşruiyet sağlamaya çalıştıkları,

“Şırnak'ın Silopi, Cizre ilçeleri, Mardin'in Nusaybin İlçesi, Hakkari'nin Yüksekova ilçesi, Muş'un Varto ve Bulanık ilçelerinde ilan edilen özyönetim ile yerel halk kendi meclislerini oluşturacağı, bu ilçelerdeki halkın devlet kurumlarını tanımayacakları ve onlarla hiçbir işlem yapmayacakları, kendi işlerini kendilerinin yapacakları, özyönetimlere herhangi bir saldırı olduğunda ise öz savunma haklarını kullanabilecekleri” şeklindeki sözde öz yönetim pratiklerine PKK/KCK Terör Örgütü'nün 12 Ağustos 2015 tarihinde yaptığı “halkın kendi kendini yönetmesinden başka bir çare kalmadığı” şeklindeki açıklamanın ışık tuttuğu, bu şekilde şüphelilerin eyleminin 3713 Sayılı Kanunun 7/2. maddesinde belirtilen “PKK/KCK Terör Örgütünün Propagandasını Yapmak” suçu kapsamında kaldığı anlaşılmakla,

Şüphelilerin, 3713 Sayılı Kanun'un 7/2. maddesi uyarınca yargılamalarının yapılarak CEZALANDIRILMALARINA,

Karar verilmesi kamu adına talep olunur. 22/03/2016

..... 39849 Cumhuriyet Başsavcısı Vekili e-imzalıdır

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserinin 2 Aralık 2016 tarihli Türkiye'nin Güneydoğu Bölgesindeki Terörle Mücadele Operasyonlarının İnsan Haklarına Etkilerine İlişkin Memorandum oldukça önemlidir.(<https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2952754&SecMode=1&DocId=2393076&Usage=2>).

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks (Komiser), 6-14 Nisan 2016 tarihleri arasında Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Bu ziyareti sırasında Komiser, İstanbul, Diyarbakır ve Ankara'ya gitmiştir. Ziyaret, güneydoğudaki durum başta olmak üzere terörle mücadele ve insan hakları, ifade ve basın özgürlüğü ve adalet sistemi konularına odaklanmıştır.

Bu memorandum barış için bildiri açıklayan akademisyenleri tamamen haklı çıkarılmaktadır.

Bunun yanı sıra sokağa çıkma yasakları uygulanan ilçelerde meydana gelen hak ihlalleri ile ilgili olarak halen AİHM'de kabul edilebilirlik kararı verilen ve Türkiye'den savunma istenen 34 ayrı başvuru dosyası bulunmaktadır.

BÖLÜM V

İNTERNET HUKUKU

168 Türkiye’de 5651 sayılı yasadaki kaynaklı pek çok problem yaşanmaktadır. Öncelikle erişim yasakları sorunu aşılamamış ve devam eden bir sorundur. Türk Telekomünikasyon Başkanlığı (TİB) kapatıldığı tarihe kadar bu konuda hiçbir istatistik yayımlanmamıştır. Ocak 2017 tarihine kadar engelliweb.com adlı bir site tarafından erişim yasakları bildirilmekteydi. Bu sitenin kapatılmasından sonra konu daha da bilinemez haldedir. Ancak Avrupa Birliği ilerleme raporunda Haziran 2016 itibarıyla 111.786 web sitesinin erişime kapandığı bildirilmektedir. Bu yasaklamaların yalnızca %2.6’sı bir mahkeme kararına dayalıdır. TİB’in fonksiyonları şu anda 671 sayılı Kanun Hükmünde kararname ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından yerine getirilmektedir. AİHM 5651 sayılı kanunda internet erişimini bütünüyle engellemeye dönük yetkilerin ifade özgürlüğü hakkının ihlali olduğunu Ahmet Yıldırım/Türkiye kararında (8 Aralık 2012) açıklamıştı. İnternet erişim yasakları yaygın bir biçimde uygulanmaktadır. Söz gelimi sendika.org sitesi 18 kez, Dicle Haber Ajansı ise 28 Eylül 2016 tarihi itibarıyla 46 kez engellenmiştir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Dicle Haber Ajansı’nın (DİHA) yayını yaptığı www.diha-news.link adresine erişimi engelledi.

Erişime engellenen siteye ilişkin şu ifadelere yer verildi: “5651 sayılı Kanun uyarınca yapılan teknik inceleme ve hukuki değerlendirme sonucunda bu internet sitesi (diha-news.link) hakkındaki Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun 27/09/2016 tarih ve 490.05.01.2016.-150313 sayılı kararına istinaden Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından İDARİ TEDBİR uygulanmaktadır.”

Bunun gibi pek çok internet sitesine erişim engeli uygulanmıştır. Aşağıda (<http://privacy.cyber-rights.org.tr/>) adresinden aldığımız bilgiler, internet hukuku alanındaki insan hakları hukukuna aykırı uygulamaları ve bu uygulamalara kar-

şı ülkemizdeki en yetkin insan hakları hukuku uzmanlarından Prof.Dr.Yaman Akdeniz ve yrd.Doç.Dr kerem Altıparmak'ın kullanıcı sıfatıyla verdiği hukuk müceddesi örneklerini sunmaktayız.

“9 Haziran, 2016

Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak tarafından 31 Mayıs 2016 tarihinde Turkcell'in talebi ile İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 5651 sayılı yasanın 9/3 maddesi gereğince 2016/2091 D.İş sayılı ve 01.04.2016 tarihli kararıyla 743 Twitter kullanıcısına ait 862 tweet hakkında erişimin engellemesi bireysel başvuru yolu ile Anayasa Mahkemesi'ne taşınmıştır.

Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak tarafından 8 Haziran 2016 tarihinde ise Turkcell tarafından aldırılan 9 farklı erişim engelleme kararına daha “kullanıcı sıfatı” ile itiraz edildi. İtiraz edilen kararlarla 1678 farklı tweet sansürülenip, erişime engellenmiştir. Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak tarafından itiraz edilen kararlar aşağıda sıralanmıştır:

1. İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 190 farklı tweet hakkında verilen 2016/2529 D.İş sayılı ve 12.05.2016 tarihli erişim engelleme kararı
2. İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 266 farklı tweet hakkında verilen 2016/2528 D.İş sayılı ve 22.04.2016 tarihli erişim engelleme kararı
3. İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 114 farklı tweet hakkında verilen 2016/2514 D.İş sayılı ve 09.05.2016 tarihli erişim engelleme kararı
4. İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 174 farklı tweet hakkında verilen 2016/1997 D.İş sayılı ve 25.03.2016 tarihli erişim engelleme kararı
5. İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 217 farklı tweet hakkında verilen 2016/2233 D.İş sayılı ve 29.04.2016 tarihli erişim engelleme kararı
6. İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 152 farklı tweet hakkında verilen gereğince 2016/2206 D.İş sayılı ve 14.04.2016 tarihli erişim engelleme kararı

7. İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 184 farklı tweet hakkında verilen 2016/2682 D.İş sayılı ve 20.05.2016 tarihli erişim engelleme kararı
8. talebiyle İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 185 farklı tweet hakkında verilen 2016/2683 D.İş sayılı ve 20.05.2016 tarihli erişim engelleme kararı
9. İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 196 farklı tweet hakkında verilen 2016/2685 D.İş sayılı ve 20.05.2016 tarihli erişim engelleme kararı

Bu kararlarda göze çarpan en önemli özellik kararlarda yeterli bir yargısal incelemenin yapılmamış olması, kısa ve genel değerlendirmelerle talep eden yönünde karar verilmesi ve toplamda 1678 talepten tek bir talebin daha reddedilmemesidir. Bazı kararlarda hiç bir hukuki değerlendirme yer almazken, bir çoğunda sadece Kanun maddeleri sıralanmış fakat yüzlerce tweetin neden erişime engellenmesi gerektiği gerekçelendirilmemiştir.

170

Bu kararların hiç birinde ifade özgürlüğü ölçütleri dikkate alınmamış, Turkcell ve Ensar Vakfı hakkında yazılan her şey kategoriksel olarak hukuka aykırı olarak değerlendirilmiştir. Yaman Akdeniz Kerem Altıparmak tarafından hâkimliklere sunulan itiraz dilekçelerinde engellenen tweetlerden örnekler de verilerek erişime engellenen içeriklerin siyasi tartışma ortamına katkısının oldukça yüksek olduğu eleştiri mahiyetindeki tweetlerin neden erişime engellendiğinin hâkimlik kararlarından anlaşılacağı belirtilmiştir. Ayrıca, hâkimlik kararlarında Turkcell şirketinin ne şekilde zarar gördüğü açıklanmamış veya gerekçelendirilmemiştir.

Turkcell şirketi tarafından benzer erişim engelleme kararları alınmaya devam edildiği bilinmektedir. Benzer kararlar elimize geçtikçe, hepsine tek tek itiraz edeceğimizi ve konunun takipçileri olduğumuzu kamuoyunun bilgisine sunarız.

Yaman Akdeniz & Kerem Altıparmak

31 Mayıs 2016 Basın Duyurusu

Turkcell'in talebi ile İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 5651 sayılı yasanın 9/3 maddesi gereğince 2016/2091 D.İş sayılı ve 01.04.2016 tarihli kararıyla 743 Twitter kullanıcılarına ait 862 tweet hakkında erişimin engellenmesi kararı verilmiştir.

Hâkimlik, kararında, genel olarak talep eden Turkcell şirketi hakkında “toplum nezdindeki konum ve saygınlığını zedeleyici, küçük düşürücü içerikler olduğu görülmüştür” tespitinin yanı sıra alt alta sıralanan 862 tweetin neden erişime engellenmesi gerektiği hususunda hiç bir gerekçe belirtmemiştir.

İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hâkimliği'nin erişim engelleme kararına İstanbul Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Yaman Akdeniz ve Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Kerem Altıparmak tarafından 18.04.2016 tarihinde itiraz edildi.

Akdeniz ve Altıparmak'ın itirazını İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hâkimliği'nin ek kararı ile birlikte değerlendiren İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hâkimliği de 2016/2300 D.İş. sayılı ve 21.04.2016 tarihli kararı ile İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 2016/2091 D.İş sayılı ve 01.04.2016 tarihli kararında “usule, yasaya ve oluştaya aykırı bir yön bulunmadığından” gerekçesiyle reddetmiştir. Karar 02.05.2016 tarihinde tebliğ edilmiş ve kesinleşmiştir.

31 Mayıs 2016 tarihinde kesinleşen bu karar ile ilgili olarak Akdeniz ve Altıparmak tarafından Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yapılmıştır. Başvuruda özetle:

1. Kategoriksel olarak İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından 743 Twitter kullanıcısına ait 862 tweetin birden engellenmesiyle başvuruların, Anayasa madde 26 ve AİHS madde 10 ile güvence altına alınmış ifade özgürlüğü kapsamına giren “haber ve bilgi alma hakkı” ihlal edildiği iddia edilmiştir.
2. Yeterli bir yargısal incelemeden geçirilmemiş, eksik ve yetersiz nitelikte olan gerekçesiz kararlarla, kararlardan etkilenen başvurucular dahil herkesin adil yargılanma hakkı ihlal edilmiştir.
3. Başvuru dilekçesinde açıklandığı üzere sulh ceza hâkimlikleri verdikleri hiçbir erişim engelleme kararında gerekçe vermemekte, başvuruyu ilgisine tebliğ etmemekte, ifade özgürlüğü ölçütlerini hiçbir şekilde dikkate almamaktadır. Aynı hakimlerden çıkmış yüzlerce kararın tamamı benzer ihlallere vücut vermektedir. Anayasa Mahkemesi işbu başvuruda ihlal tespit etse bile aynı uygulama binlerce yeni ihlale vücut verecektir. Bu durumda, ya **bu** ihlallerin tamamının Anayasa Mahkemesi önüne gelmesi ya da ihlal olarak kalması tehlikesi vardır. Her iki durumun da bireysel şikâyet mekanizması-

nın amaçlarına aykırı olduğu açıktır. Bu nedenle, işbu başvurunun pilot dava yöntemine uygun olarak incelenmesi, belirlenecek ilkelerin tüm başvurular açısından uygulanması için sulh ceza hakimliklerine gönderilerek, gereğinin yapılmaması halinde diğer başvuruların da süratle sonuçlandırılması gerektiği düşünülmektedir. Açıklanan gerekçelerle, başvurunun İçtüzüğü'nün 75. maddesi uyarınca pilot dava usulüne göre incelenmesi talep edilmiştir.

4. İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği, erişim engelleme kararının gerekçesi olarak Anayasa'nın 17. maddesini göstermiştir. Anayasa Mahkemesi'nin, bu kapsamda Devletin pozitif bir yükümlülüğü olduğunu düşündüğü bilinmektedir. Mahkeme'ye göre, "bireyin şeref ve itibarı, Anayasa'nın 17. maddesinde yer alan "manevi varlık" kapsamında yer almaktadır. Oysa şikayet konusu Hakimlik kararında gerçek bir kişinin şeref ve itibarı söz konusu olmadığı gibi manevi varlığından da bahsedilemeyecektir. Bu nedenle, 17. maddenin meşru bir sebep olarak gösterilmesinin de mümkün olmadığı belirtilmiştir.
5. Hakimlik kararı ile erişime engellenen içeriklerin siyasi tartışma ortamına katkısının oldukça yüksek olduğu da başvuruda vurgulanmıştır. Bu nedenle başvuru konusu karar ile erişime engellenen içeriklerin yayınlanmasında kamu yararı olduğu ve demokratik bir toplumda gerekli olmayan bir engellenmenin söz konusu olduğu belirtilmiştir.
6. Hem Anayasamız hem de AİHM içtihatları ile belirlendiği üzere, bir temel hakkın sınırlanması yönünde verilen kararın ölçülülük ilkesine de uygun olması gerekir. Ölçülülük ilkesinin alt unsurlarından biri de elverişliliklerdir. Bu kapsamda, Turkcell şirketi Twitter platformundaki eleştirilerin nasıl bir şekilde şirketi zarara uğrattığını gösterebilmiş değildir. Hakimlik kararında da şirketin ne şekilde zarar gördüğü açıklanmamış veya gerekçelendirilmemiştir. Dolayısıyla, başvuru sahiplerinin haber alma, bilgi edinme ve ifade özgürlüğüne 862 adresine ve içeriğin engellenmesi yoluyla yapılan müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olmadığı iddia edilmiştir.

Geçtiğimiz haftalarda Turkcell tarafından yüzlerce ve hatta binlerce içeriğe çok sayıda Sulh Ceza Hakimliği kararı ile erişimin engellendiği bilinmektedir. Bu kararlar elimiz geçtikçe, hepsine tek tek itiraz edeceğimizi ve konunun takipçileri olduğumuzu

kamuoyunun bilgisine sunarız.

Yaman Akdeniz & Kerem Altıparmak

5651 Sayılı Kanun'un 8/A maddesi ile ilgili 24. Anayasa Mahkemesi Başvurusu

Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak tarafından 5651 Sayılı Kanun'un 8/A maddesi ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi'ne "kullanıcı sıfatı" ile 24. defa başvuru yapıldı.

Akdeniz ve Altıparmak tarafından yapılan son başvuru Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından 15.04.2016 tarih ve 2016/474 Değişik İş sayılı kararıyla erişime engellenen Sputnik News Haber Ajansı'nın sitesi olan sputniknews.com, Dicle Haber Ajansı'na ait diclenews.win, JINHA haber sitesine ait olan jinhaber.info, Özgür Gündem gazetesine ait olan ozgurgundem.info, Azadiya Welat gazetesine ait olan azadiyawelat.me, Ronahi Haber sitesine ait olan ronahihaber1.com, Yeni Özgür Politika gazetesine ait olan yeniozgurpolitika1.blogspot.com.tr ve BestaNuce haber sitesine ait olan bestanuce8.xyz siteleri ile ilgili olarsak yapıldı.

Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği kararına 19.04.2016 tarihinde yapılan itiraz Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/2165 D.İş sayılı ve 22.04.2016 tarihli tek cümlelik kararıyla ve "Gölbaşı (Ankara) Sulh Ceza Hakimliğinin 15/04/2016 tarih ve 2016/474 D.İş sayılı kararında herhangi bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşıldığından" denilerek reddedilmiş ve karar kesinleşmiştir.

Kesinleşen karara karşı 10 Mayıs 2016 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yapılmıştır. Bu başvuru ile birlikte Akdeniz ve Altıparmak tarafından 7 Haziran seçimleri ile başlayan süreç sonrasında erişime engellen Kürt ve muhalif sitelerle ilgili olarak Anayasa Mahkemesi'ne toplam 24 başvuru yapılmıştır. Anayasa Mahkemesi'nden bu başvuruların birleştirilerek ve öncelikli olarak değerlendirilmesi talep edilmiştir.

Kamuoyuna Duyurulur. 10 Mayıs, 2016"

Sosyal medya hesaplarıyla ilgili şu gelişmeler de ifade özgürlüğü bakımından durumun vehametini ortaya koymaktadır:

Cumhuriyet Gazetesi'nin 24 Aralık 2016 tarihli haberinde sosyal medyaya yönelik İçişleri Bakanlığı'nın açıklaması yer almaktadır:

İçişleri Bakanlığı Basın Merkezi'nden yapılan açıklama şöyle:

“İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nce yürütülen çalışmalarda, son 6 ayda, sosyal medya üzerinden, halkı kin nefret ve galeyana sevk eden, terör örgütünü öven, terör örgütü propagandası yapan, terör örgütü ile iltisaklı olduğunu alenen beyan eden, devlet büyüklerine hakaretlerde bulunan, devletin bölünmez bütünlüğüne, toplumun can güvenliğine kast eden 3.710 kişi hakkında adli işlem yapılmış, bunlardan 1.656'sı tutuklanmış, 1.203'ü Adli Kontrol şartıyla serbest bırakılmıştır. 84'ünün ise gözaltı işlemi devam etmekte olup; 767'si gözaltından serbest bırakılmıştır.”

Sosyal medya hesaplarına yönelik baskılara başka bir örnek de 22 Şubat 2017 tarihli AA haberidir.

Sertaç Bulur / Orhan Onur Gemici(22 Şubat 2017 tarihli AA haberi)

“Siber polisler”, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından sosyal medyada terör propagandası yaptıkları gerekçesiyle 3 bin 894 şüphelinin gözaltına alınmasını sağladı.

174 AA muhabirinin emniyet yetkililerinden aldığı bilgiye göre, güvenlik güçleri, sosyal medya aracılığıyla terör örgütleri lehine paylaşımlar yapan sosyal medya hesaplarına ve internet sitelerine yönelik sıkı takibi sürdürüyor.

Bu kapsamda, sanal ortamda devriye görevi yürüten siber polislerce, 15 Temmuz 2016'dan bu yana 69 bin 937 sosyal medya hesabından terör örgütlerini ve eylemlerini övücü nitelikte paylaşımlar yapıldığı tespit edildi.

Söz konusu hesaplar üzerinden terör propagandası yapan ve kimlik bilgileri belirlenen 22 bin 88 şüpheliden 3 bin 894'ü gözaltına alınırken, 18 bin 194 kişi için Cumhuriyet savcılıklarınca gözaltı kararı alınmasının beklendiği belirtildi.

Gözaltına alındıktan sonra adli makamlara sevk edilen şüphelilerden bin 743'ü tutuklanırken, bin 328'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 2 bin 151'i serbest bırakıldı.

Terör örgütleri lehine paylaşımlar yapıldığı belirlenen 47 bin 849 hesabın kullanıcı bilgilerinin tespiti için çalışmaların sürdüğü öğrenildi.

Sosyal medya aracılığıyla yurt dışından terör propagandası yapan kişilerin de tespit edildiğini belirten emniyet yetkilileri, bu kişilerin kimlik bilgilerinin sınır kapılarına iletildiğini kaydetti.”

Görüldüğü gibi, habere göre, sosyal medyada fikir beyan eden binlerce kişi, fikirleri nedeniyle gözaltına alınmış, tutuklanmış ya da bunlar haricinde daha binlerce kişi takip edilmekte ve gözaltına alınma sıralarını beklemektedir.

BÖLÜM VI

GEÇİKTİRİLEN DAVALAR VE TUTUKLULUK

Ekim 2016 tarihinden beri gözaltı ve tutukluluk koşullarında özgürlüğünden yoksun bırakılan Cumhuriyet Gazetesi yazar ve yöneticilerinin tutuklulukları sürüyor, Nisan 2017 başında hazırlanan iddianame 18 Nisan günü kabul edilmiş olup ilk duruşma tarihi 24 Temmuz 2017 tarihi olarak açıklanmıştır.

Turhan Günay, Kadri Gürsel, Önder Çelik, Musa Kart, Murat Sabuncu, Güray Öz, Bülent Utku, M. Kemal Güngör, Hakan Kara, Ahmet Şık, Akın Atalay tutuklular. Atılı Suç olarak,

“Silahlı terör örgütüne üye olmamakla beraber örgüt adına faaliyette bulunmak” gösterildi.

Cumhuriyet yazarları dışında Ahmet Altan, Mehmet Altan ve Nazlı Ilıcak hakkında da aylardır bekletilen iddianame Nisan başında kabul edildi. İlk duruşma 19 Haziran 2017 taihi olarak belirlendi.

Zaman Gazetesi iddianamesinde de uzun süredir tutuklu yargılanan gazeteciler ile tutuksuz olarak yargılanan ve sadece gazetenin avukatlığını yapan insan hakları savucusu Orhan Kemal Cengiz için bile 3 kez müeppet hapis cezası istenmiştir.

I-Cumhuriyet Gazetesi İddianamesi

GİZLİ/KISITLI DOSYA

T.C.

İSTANBUL

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

YAKALAMA KARARI VARDIR

ADLİ KONTROL KARARI VARDIR

TUTUKLU-İŞ

Soruşturma No : 2016/97293

Esas No : 2017/

İddianame No : 2017/

İ D D İ A N A M E

İSTANBUL ().AĞIR CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI :K.H.

ŞÜPHELİLER :I-CAN DÜNDAR, ALİ RIZA Oğlu ÖZNUR'den olma, 16/06/1961 doğumlu, ANKARA ili, YENİMAHALLE ilçesi, RAGIPTÜ-ZÜN köy/mahallesi, 30 cilt, 248 aile sıra no, 7 sıra no'da nüfusa kayıtlı TC Kimlik No:10996317488

İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 30/10/2016 tarih ve 2016/4648 D.iş sayılı kararıyla CMK 100. Maddesi uyarınca YAKALAMALI

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTLERİNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasa-nın 5. ve TCK 53. maddeleri.

:2-AKIN ATALAY, Yılmaz ve Emine oğlu, 10/03/1963 BULANCAK doğumlu, GİRESUN, MERKEZ, Boztekke mah/köy nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik No: 42475250818.

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 12/11/2016 tarih ve 2016/584 Sorgu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. HASAN FEHMİ

:Av. TORA PEKİN,

:Av. BAHRİ BAYRAM BELEN,

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTLERİNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 155/2 (4 kez), 53,63 maddeleri.

:3-MEHMET ORHAN ERİNÇ, Mehmet Nuri ve Fatmatüz-zehra oğlu, 04/01/1936 Balıkesir doğumlu,

MÜDAFİİ :Av. FİKRET İLKİZ

:Av. TORA PEKİN

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 155/2 (4 kez), 53. maddeleri.

:4-BÜLENT UTKU, Nazım ve Sebat oğlu, 03/12/1955 BAHÇECİK doğumlu, KOCAELİ, KARTEPE, Maşukiye mah/köy nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik No: 20084384032.

178

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/558 Sorgu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. FİKRET İLKİZ,

:Av. TORA PEKİN,

:Av. BAHİRİ BAYRAM BELEN,

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTLERİNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 155/2 (2 kez), 53,63. maddeleri.

:5-MEHMET MURAT SABUNCU, Yekta Gültekin ve Fatma Sevgi oğlu, 25/10/1969 ÜSKÜDAR doğumlu, İSTANBUL, ÜSKÜDAR, Beylerbeyi mah/köy nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik No: 16028380390.

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/557 Sorgu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. EVREN İŞLER

:Av. TORA PEKİN,

:Av. FİKRET İLKİZ

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 53, 63. maddeleri.

:6-AHMET KADRİ GÜRSEL, Muzaffer ve Neriman oğlu, 11/03/1961 İSTANBUL doğumlu, TRABZON, ORTAHİSAR, Çarşı mah/köy nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik No: 64153256912.

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/558 Sorğu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. AYHAN ERDOĞAN,

:Av. HALİS YILDIRIM,

:Av. ŞERAFETTİN CAN ATALAY,

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 53,63. maddeleri.

:7-GÜRAY TEKİN ÖZ, Murat Tekin ve Ayşe Hanım oğlu, 07/09/1949 UŞAK doğumlu, UŞAK, BANAZ, Paşacık mah/köy nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik No: 23039663732.

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/558 Sorğu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. FİKRET İLKİZ,

:Av. TORA PEKİN,

:Av. HALİS YILDIRIM,

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 155/2 (1 kez), 53,63. maddeleri.

:8-ÖNDER ÇELİK, Enver ve Nuriye oğlu, 09/07/1956 İZMİT doğumlu, İSTANBUL, KARTAL, Kordonboyu mah/köy nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik No: 54700079002.

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/558 Sorgu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. FİKRET İLKİZ,
:Av. CEMAL YÜCE,
:Av. MEHMET ÜMİT ERDEM

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA

180 SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 155/2 (4 kez), 53,63. maddeleri.

:9-TURHAN GÜNAY, Ali Durgut ve Seyfiruz oğlu, 23/02/1946 KONYA EREĞLİ doğumlu, KARAMAN, AYRANCI, Berendi mah/köy nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik No: 38072211420.

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/558 Sorgu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. FİKRET İLKİZ,
:Av. TORA PEKİN,
:Av. SÜLEYMAN GÜNAY

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 155/2 (1 kez), 53,63. maddeleri.

:10-HACI MUSA KART, Mulla Ömer ve Topi oğlu,
16/03/1954 YENİCEOBA doğumlu, KONYA, CİHANBEYLİ, Yeniceoba mah/köy
nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik No: 60691041782.

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve
2016/558 Sorgu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. FİKRET İLKİZ,
:Av. TORA PEKİN,
:Av. ŞERİF ÖZGÜR URFA,

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİR-
LİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KUL-
LANMA

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın
5, TCK 155/2 (2 kez), 53,63. maddeleri.

:11-HAKAN KARASİNİR, Nihat ve Hülya oğlu, 02/02/1963
İZMİR doğumlu, İZMİR, KONAK, Dayıemir mah/köy nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik
No: 39487621224.

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve
2016/55 Sorgu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. FİKRET İLKİZ,
:Av. TORA PEKİN,
:Av. ATA YAZICIOĞLU,

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİR-
LİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KUL-
LANMA

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın
5, TCK 155/2 (2 kez), 53,63. maddeleri.

:12-MUSTAFA KEMAL GÜNGÖR, Gazi ve Tülü oğlu,
10/12/1959 İSTANBUL doğumlu, İSTANBUL, KAĞITHANE, Çağlayan mah/köy
nüfusunda kayıtlı. TC Kimlik No: 28654946116.

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/558 Sorgu Sayılı kararı ile TUTUKLU

MÜDAFİİ :Av. HASAN FEHMİ DEMİR,

:Av. TORA PEKİN,

:Av. BAHRİ BELEN,

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 155/2 (2 kez), 53,63. maddeleri.

:13-AYDIN ENGİN, Sadık ve Adalet oğlu, 28/02/1941 doğumlu, İstanbul, Beşiktaş nüf kayıtlı,

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/556 Sorgu Sayılı kararı ile ADLİ KONTROL ALTINDA

MÜDAFİİ :Av. BAHRİ BAYRAM BELEN,

:Av. HALİS YILDIRIM,

:Av. TORA PEKİN,

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 53, 63. maddeleri.

:14-HİKMET ASLAN ÇETİNKAYA, Nazım ve Fatma oğlu, 19/10/1942 doğumlu, İzmir, Konakgöztepe mah. Nüf kayıtlı,

İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/556 Sorgu Sayılı kararı ile ADLİ KONTROL ALTINDA

MÜDAFİİ :Av. FİKRET İLKİZ

:Av. BURAK ODER

:Av. NEVZAT KAAAN KARCILIOĞLU

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME, HİZMET NEDENİYLE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 155/2 (2 kez), 53,63. maddeleri.

:15-BÜLENT YENER, Cemil-Neriman oğlu Antakya-07/03/1948 doğumlu Hatay-Antakya-Kocaabdi nüfusuna kayıtlı, T.C. 15194203274

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 53,63. maddeleri.

:16-GÜNSELİ ÖZALTAY, Mehmet-Saim-Zekiye kızı Eskişehir-20/04/1959 doğumlu İzmir-Konak-Alsancak nüfusuna kayıtlı, T.C. 37768677618

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 53,63. maddeleri.

:17-AHMET KEMAL AYDOĞDU, Ahmet ve Nuriye oğlu, 24/09/1984 Bingöl doğumlu

TUTUKLAMA : İstanbul 11. Sulh Ceza Hakimliğinin 22/11/2016 tarih ve 2016/24 sorgu sayılı kararı

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜ YÖNETİCİSİ OLMAK,

SEVK MADDELERİ :TCK 314/1, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 53, 54/1, 58/9, 63. maddeleri.

:18-İLHAN TANIR. Nusret ve Zekiye oğlu, 01/01/1976 Ağrı doğumlu,

YAKALAMA :****

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜ ÜYESİ OLMAK,
SEVK MADDELERİ :TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 53, 58/9. maddeleri.

:19-AHMET ŞİK, Hüseyin ve Fatma oğlu, 10/05/1970
Adana doğumlu,

TUTUKLAMA : İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 30/12/2016 tarih ve 2016/538 sorgu sayılı kararı

SUÇ :SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAMAKLA BİRLİKTE ÖRGÜTE YARDIM ETME

SEVK MADDELERİ :TCK'nın 220/7 delaletiyle TCK 314/2, 3713 sayılı yasanın 5, TCK 53,63. maddeleri.

SUÇ TARİHİ :2016 yılı ve öncesi

DELİLLER :Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın BYLOCK iletişim kayıt ve analiz raporu, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nün BYLOCK analiz raporları, HTS kayıtları, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün teftiş raporları, bilirkişi raporları, MASAK raporları, açık kaynak tespit tutanakları, arama, yakalama, el koyma tutanakları, şüpheli ve tanık beyanları, Cumhuriyet Gazetesi nüshaları, şüphelilere ait köşe yazıları, gazete içeriğindeki haberlere ait internet çıktıları, şüphelilere ait adli sicil kayıtları, nüfus kayıt örnekleri ve tüm soruşturma evrakı.

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ

07 Mayıs 1924 tarihinde Atatürk'ün talimatı ile yayın hayatına başlayan Cumhuriyet Gazetesinin ilk sayısının ilk sayfasında gazetenin kurucusu olan Yunus Nadi, gazetenin amaç ve hedeflerini "Cumhuriyet sadece Cumhuriyetin daha aleni ve şamil ifadesi ile demokrasinin müdafisidir. Cumhuriyet ve Demokrasi fikir ve esaslarını ihlal eden, yıkan, yıkmaya çalışan her kuvvetle mücadele edecektir...Memlekette halkın halk tarafından halk için idaresi bizim mefkuremizdir ve biz yalnız bu mefkurenin esiriyiz. Başka bir kuvvetin değil" şeklinde açıklayarak, Cumhuriyet gazetesinin demokrasi ve halkın müdafası için kurulduğunu beyan etmiştir. Cumhuriyet gazetesi bugün Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sokak No:2 Şişli/İSTANBUL adresinde faaliyet göstermekte olup, yaklaşık 90 yıldır yayın hayatını Vakıf Senedinin (Cum-

huriyet Vakfı) “Başlangıç” bölümü ve 3.maddesinde belirtilen amaçlara bağlı olarak sürdürmüştür. Gazete okur kitlesini bu yolla edinmiş ve bu kitle ile kuvvetli bir iletişim kurmuştur. Bununla birlikte yaklaşık olarak son 3 yıllık dönemde bilhassa da 15 Temmuz kanlı darbe teşebbüsüne uzanan süreç ve sonrasında gazetenin yayın politikası, Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulunda yaşanan değişikliklerle eş zamanlı olarak, 90 yıllık geçmişinin ve kuruluş felsefesinin tam aksi yönde değişime uğramıştır. Gazetenin kendisini daima bir “fikir gazetesi” olarak tanımlamasına karşın, okur kitlesinin dünya görüşüyle bağdaştırılmayacak şekilde gündemi etkileme, yıkıcı ve bölücü manipülasyonlara yönelik haberlere imza atma, terör örgütleri liderlerinin ve yöneticilerinin şiddet çağrısı yapan açıklamalarına yer verme, terör örgütlerini “sevimli ve meşru” gösterme, Türkiye Cumhuriyeti Devletini uluslararası terör örgütleri ile irtibatlandırma, gazetenin adeta terör örgütleri tarafından “ele geçirildiği” yönündeki okur şikayetleri ve ulusal yazılı-görsel basında yer alan iddialar da dikkate alınarak soruşturmaya başlamak için “yeterli şüphe” olduğu anlaşılmakla, Cumhuriyet Başsavcılığımız tarafından soruşturma işlemlerine başlanılmıştır.

Cumhuriyet gazetesine, silahlı terör örgütü FETÖ/PDY tarafından özellikle 2013 yılından itibaren adeta el konulduğu, şüpheli Can Dündar’ın gazetenin başına geçmesi ile birlikte gazetenin, kurucusu Yunus Nadi’nin yukarıda belirtilen amaç ve hedeflerinin dışına çıkarak farklı bir yönüğe oturduğu belirlenmiştir. Gazete bu dönemde adeta FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP/C terör örgütlerinin savunucusu ve kollayıcısı olmuştur. 2013 yılı sonrasında Türkiye’ye yapılan Uluslararası açık ve örtülü operasyonlarda aktif rol alan gazete, terör örgütleri FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP/C’nin eylemlerini perdeleyerek, basın özgürlüğü ve evrensel hukukun sağladığı ağır eleştiri içeren haber ve yorum yapma hakkının çok ötesinde geçmiş, kayıt dışı illegal siyasete zemin hazırlayarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı asimetrik savaş yöntemleriyle hedef tahtası haline getirerek yoğun bir algı operasyonu başlatmıştır.

Öte yandan gazetenin kimi yayınlarıyla PKK/KCK terör örgütünün yapmış olduğu eylemleri meşrulaştırılmaya çalıştığı, bu çerçevede PKK/KCK terör örgütünün ele başlarından Cemil Bayık ile haber ve bilgi aktarma faaliyeti dışında kalacak şekilde röportaj yapıldığı, yine iddianamenin ileri safhalarında detaylı bir şekilde açıklanacağı gibi, DBP’li Hurşit Kültür adlı şahıs ile ilgili gerçeğe aykırı, kasıtlı ve yönlendirici yayınlar yapılarak kamuoyunu farklı bir yöne kanalize etmeye çalışıldığı görülmüştür.

Daha önce Taraf gazetesini araç olarak kullanan FETÖ/PDY, MİT Tırları haberinde olduğu gibi bazı bilgi ve belgeleri servis etmek için Cumhuriyet gazetesini seçmiştir. Ayrıca gazete örgütün sosyal medya paylaşımlarını -özellikle de internet trollü "fuatavni"nin hiçbir dayanağı olmayan dedikoduya dayalı manipülasyonlarını da filtre edip doğrulatmadan sürmanşetlere taşımıştır. F.GÜLEN ve FETÖ/PDY gerçeğini yıllar önce yazan şüpheli Hikmet Çetinkaya, Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı ile temas kurmuş, şüpheli Akın Atalay'ın gazete yönetimine geçmesi ile Alev Coşkun ve diğer Atatürkçü yönetici ve yazarlar tasfiye edilmiştir. Terör örgütleri ile mücadelenin tüm milleti ilgilendiren, ortak yarara dönük bir savaşı ifade etmesine karşın, gazetenin bu mücadeleyi "Saray Savaşı" olarak nitelendirmek suretiyle etkisizleştirmeye çalıştığı görülmüştür. Cumhuriyet gazetesi ile eş zamanlı olarak PKK/KCK'nın da yayın organlarında terörle mücadele eden güvenlik güçleri için aynı nitelermeleri yaptığı görülmüştür. Bir dönem FETÖ/PDY'nin adeta yayın organı gibi çalışan Taraf Gazetesinde de "asker savaşmak istemiyor" algısı yaratan manşetlerin atıldığı, "Ordu Soruyor: Neden ölüyoruz?" denildiği, Kobani olayları ile ilgili PYD övgüsünü yaptığı bilinmektedir.

186

Yukarıda belirttiğimiz çerçevede serbestiyet.com isimli haber portalında 01/03/2016 tarihinde makale yazan Prof. Dr. Halil Berktaş; şüpheli Can Dündar'ın Cumhuriyet Gazetesini FETÖ/PDY'nin yeni yayın organı haline getirdiğini, bunun bir parçası olarak hayali IŞİD komutanlarıyla yapılan hayali röportajlarla güya Türkiye ile işbirliği yaptıklarına dair hayali şeyler söyletmek dahil başvurmadıkları dezenformasyonun kalmadığını, MİT Tırlarının 2 defa durdurulması ve IŞİD'e silah götürdükleri gerekçesiyle aranmak istenmesinin esasen MİT'e ve dolayısıyla hükümete karşı bir FETÖ komplosu olduğunu, nitekim arazideki uygulamanın FETÖ'cüler tarafından yapıldığını, etrafındaki yayınların da yine FETÖ'cüler tarafından sürdürüldüğünü, son olarak şüpheli Can Dündar'ın konuyu tekrar ısıtıp piyasaya sürdüğünü, olayın Suriye krizinin derinleşmesi ve dış kuşatmanın yoğunlaşmasına denk düştüğünü, Cumhuriyet'in bu yayını ile Rusya-İran-Esad-PKK-PYD blokunun manipülasyon aracı olduğunu belirterek FETÖ/PDY Cumhuriyet gazetesi ve FETÖ/PDY ilişkisini özetlemiştir.

Cumhuriyet Gazetesinin 2013 yılından sonra terör örgütleri FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP/C ile ittifak halinde olduğunun 17-25 Aralık ile 15 Temmuz darbe girişimlerinin basın ayağının önemli aktörlerinden birisi haline geldiğinin çeşitli tarih-

lerde yayımlanan; “Ya Apo Kandil’e ya biz İmralı’ya”, “Kandil’den Hakan Fidan için sarsıcı açıklama”, “MİT suç işledi”, “Erdoğan’la IŞİD’i yenemeyiz”, “O tır MİT’in”, “İşte Erdoğan’ın yok dediği silahlar”, “Nusaybin yerle bir”, “Bodrum’a baskın: onlarca ölü”, “Hükümetin planı, seçim sonrası savaş”, “1 Numara Erdoğan’dı”, “Yüce Divana gitse hayatı bitmiş olurdu”, “Tekbirle patlattı”, “Pimi çektiler”, “Gece yarısı bir el durdurdu”, “O savcılar gitti”, “Yedi Tır’lık kriz”, “Çöküş korkusu”, “Katliam ülkesi”, “Kadınlar Çelik’e saldırdı” başlıklı yazı ve haberlerden, ayrıca Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz’ı katleden teröristlerle Ahmet Şık’ın yaptığı görüşmenin “Bu eylem mecbur bırakıldığımız bir yöntem” başlığı aktarılmasından anlaşılması mümkündür. Ayrıca şüpheli Ahmet Şık’a ait bu haberin yayımlandığı gün Cumhuriyet gazetesinin ilk sayfasında, öldürülen teröristin arkasında DHKP/C sözde bayrağı asılı olan, yüzünü örgütün flaması ile kapattığı ve elindeki silahı Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz’ın başına dayadığı haldeki fotoğrafın gazetenin ilk sayfasının yarısını kaplayacak büyüklükte basıldığı, aynı fotoğrafa gazetenin 6. Sayfasında “Berkin Baskını” başlığı altında tekrar yer verildiği görülmüştür.

Özetle, Cumhuriyet Gazetesinin manipülasyon ile gerçeği perdeleyip terör örgütleri FETÖ/PDY, PKK/KCK ile DHKP/C terör örgütlerinin amacına uygun hareket ederek iç kargaşa çıkartmaya ve ülkeyi yönetilemez hale getirmeye yönelik haber ve yazılara imza attığı müşahade edilmiştir. 15 Temmuz hain darbe teşebbüsünden iki gün önce Cumhuriyet Gazetesi yazarı Aydın Engin’in darbe teşebbüsünde bulunan FETÖ/PDY silahlı terör örgütü mensuplarının kendilerini tanıttıkları “Yurtta Sulh Konseyi” ismini 13/07/2016 tarihli yazısının başlığında kullanması ve itirafçı darbecilerden alınan bilgilere göre bu tarihin darbe teşebbüsünün alt kademeye iletildiği tarih olması son derece manidardır. Nitekim Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının Akıncı Üssüne ilişkin iddianamesinde BYLOCK kullanıcısı olduğu belirtilen FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün firari Hava Kuvvetleri imamı Adil Öksüz’ün 11 Temmuz 2016’da Amerika’ya gittiği ve darbe talimatıyla 13 Temmuz 2016’da Türkiye’ye dönüş yaptığı açık kaynaklara da yansımış bir bilgidir.

Her darbe teşebbüsünden önce ülkenin darbeye hazırlanması amaçlanmakta, bu amaçla basın-yayın organlarının kullanıldığı bilinmektedir. Cumhuriyet gazetesi özellikle 2013 tarihinden sonra bu amaçla manipülasyon yoluna gitmeyi tercih etmiştir. Manipülasyon topluma yönelik bir dayatma yöntemidir. Ayrıca insanları etkileme, yönlendirme ve zihnini karıştırma metodudur. Günümüzde psikolojik hareketin en

önemli gizli aracı olarak kullanılmaktadır. Bu yolla; devletleri zayıflatmak, terörle mücadeleyi etkisizleştirmek, meşru olarak seçilmiş siyaseti ve siyasetçileri tartışılır hale getirerek kaos ortamı yaratmak amaçlanmaktadır. Dosyamız şüphelilerin bu yöntemi kullanarak çeşitli terör örgütlerini (PKK/KCK, FETÖ/PDY ve DHKP/C) ve bunların mensuplarını masum göstermeye, eylemlerini meşrulaştırmaya çalışan birçok yayına imza atılmasından sorumlu oldukları belirlenmiştir. Terör örgütlerinin temel amacı; yaptıkları eylemlerin topluma duyurulması, bu sayede toplumda kaos ortamının oluşturulmasını sağlamaktır. Şüphelilerin gazetenin kurucusu Yunus Nadi'nin gazetenin kuruluşunda belirtmiş olduğu amaç ve hedefler ile vakıf sendindeki kuruluş amaçlarına aykırı olarak terör örgütlerinin bu amaçlarına alet olacak şekilde yayın yaptıkları görülmüştür.

Atatürk tarafından ismi verilen, Yunus Nadi'ye talimat verilerek kurdukları ve Atatürk İlkelerinin savunuculuğunu yapmış bir gazetenin, son birkaç yıldır Türkiye Cumhuriyetini yok etmeye amaçlayan silahlı terör örgütlerinin amaçlarına aracı olmasının yayın politikasının değişikliği ile açıklanması mümkün değildir. Nitekim gazetenin yıllarca yazarlığını yapmış Mustafa Balbay atmış olduğu bir tweette bu konu ile ilgili olarak "Cumhuriyet'te FETÖ'cülükten Kürtçülüğe kadar herşey serbest CHP Milletvekilinin yazı yazması yasak" demek suretiyle gazetenin şüpheliler tarafından getirilmiş olduğu durumu açıkça vurgulamıştır. Özetle şüphelilerin 2013 yılından sonra gazetede yapmış oldukları radikal değişiklikle Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Hükümetini gerek yurt içinde gerekse uluslararası platformda zor durumda bırakmayı ve itibarsızlaştırmayı, IŞİD gibi terör örgütlerine yardım ettiği, desteklediği algısı yaratılarak uluslararası yargı organları nezdinde hukuki ve cezai sorumluluk altına sokmayı amaçladıkları görülmüştür. Ayrıca 249 kişinin şehit edildiği 2000'den fazla kişinin hafif ya da ağır bir şekilde yaralandığı ve Türkiye Cumhuriyeti Devletini yıkmayı amaçlayan FETÖ/PDY tarafından gerçekleştirilen 15 Temmuz 2016 tarihli kanlı darbenin oluşumunda diğer aktörler gibi fikir düzeyinde terör örgütüne medya faaliyeti yönünden destek oldukları müşahade edilmiştir.

FETÖ/PDY Terör Örgütü, Türkiye'yi Avrupa Ülkeleri nazarında suçlu duruma düşürüp, Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye baskı uygulaması amacıyla Belçika/Brüksel'de faaliyet gösteren, Paris ve Londra'da ofisi ile 20 Avrupa ülkesinde temsilcilikleri bulunan AB ulusal politikalar ve medya alanında siyasi danışmanlık, kriz yönetimi, siyasi gelişmeler, AB eğitim programları, uzlaşma, siyasi analizler, medya ilişkileri, medya

stratejisi ve medya eğitim konularında hizmet veren “G + (Europa)” isimli etkili danışmanlık/lobi şirketi ile 2014 yılı içerisinde anlaşma yapmıştır. Yurt dışında etkin ve yoğun bir şekilde medyayı kullanan ve amacına uygun algı operasyonları yapan FETÖ/PDY'nin yurt içinde de bir takım yayın organları vasıtasıyla aynı yöntemi uyguladığı anlaşılmaktadır. Yurt içinde önce Taraf gazetesi ile algı operasyonları medya manipülasyonlarını yürüten FETÖ/PDY daha sonra Cumhuriyet Gazetesi ile bunu devam ettirmiştir. Cumhuriyet Gazetesinde 2013 yılından sonra görülen ve basit bir yayın politikası farkı ile izah edilemeyecek radikal değişiklik bu çerçevede gerçekleşmiştir.

Ayrıca İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından FETÖ/PDY silahlı terör örgütü çerçevesinde yürütülmekte olan Hakim ve Savcılarla ilgili soruşturmada şüpheli Hakim-Savcı şüphelilerden birisinin vekili tarafından soruşturmaya esas olmak üzere İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilen flash bellekten alınan çıktılarının incelenmesi neticesinde, bir belgede şüpheli Can Dündar FETÖ/PDY tarafından mü-lakat verilebilecek gazetecilerden biri olarak zikredildiği, konu ile ilgili müzekkerenin dosyada mevcut olduğu anlaşılmıştır.

FETÖ/PDY ile ilgili soruşturmalarda örgütün hemen hemen her alanda olduğu gibi sosyal medya alanında da yapılanıp çeşitli hesaplar üzerinden örgütün amacı doğrultusunda algı faaliyetlerinde bulunduğu, örgüt medyası ve şirketlerine yönelik operasyonlara karşı sempatizanlarını yine sosyal medyada oluşturulmuş hachtag'ler ile bir araya topladığı, sosyal medya kullanımında dünya çapında ilk 3'e giren bir ülke olmamız nedeniyle bu tip algı operasyonlarının çok geniş kitlelere ulaşabildiği görülmüştür. Nitekim bazı toplumsal olaylarda sosyal medyanın insanları organize etmede çok etkin kullanılabildiği sahada da deneyimlenmiştir. FETÖ/PDY özellikle 17-25 Aralık öncesi ve sonrası süreçte, gerek Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın şahsını, gerekse Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni hedef almak ve karalamak, gerekse de örgüte yönelik operasyonların hukuka aykırı olduğu iddiasını geniş kitlelere yaymak amacıyla sosyal medyayı etkin şekilde kullandığı bilinmektedir. Örgütün sosyal medyada çok sayıda propaganda hesabı olmasına rağmen özellikle “fuatavni” adıyla kullanılan hesap adeta sembol haline gelmiş ve “sosyal medya fenomeni” olarak tanımlanmıştır. Örgütün gerçek dışı bilgileri manipülatif amaçlarla önce sosyal medya hesaplarından etiket şeklinde başlattığı, daha sonra da retweet yoluyla yaygınlaştırdığı ya da örgütün yazılı ve görsel basınına ve internet sitelerine taşınarak

daha geniş kitlelere ulaştırıldığı anlaşılmaktadır. Bu hesaptan yapılan paylaşımların “gizemli” bir kaynakla ilişkilendirilerek topluma duyurulması ilgi ve merakı körüklemiş, aralıksız devam eden propaganda bireylerin zihninin örgüt operasyonlarına hazırlanmasını sağlamıştır.

FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün firari şüphelisi Sait Sefa tarafından kullanılan “Fuat Avni” isimli hesaptan yapılan asılsız ve sahte paylaşımlara, bir kısım şüphelilerin yönetici ve yazarı oldukları Cumhuriyet gazetesi tarafından özel bir önem gösterildiği, gazetenin bu maksatla oluşturulan bir köşesinde Fuat Avni'nin paylaşımlarını haberleştirdiği ve daha geniş kitlelere aktarılmasına aracılık ettiği tespit edilmiştir. 15 Temmuz hain darbesinin yaşanmasından sonraki dönemde, sosyal medya üzerinden aynı yöntemi izlemeye devam eden silahlı terör örgütü FETÖ/PDY'nin darbe girişimini bastıran kahraman Türk halkının birlik ve beraberliğini bozarak, toplumsal fay hatlarını harekete geçirmek amacıyla tutuklu şüpheli Ahmet Kemal Aydoğdu'ya ait “jeansbiri” isimli profilden başlatılan “Ak Silahlanma” etiketini gazete ve internet sitesinde haberleştirdiği yine şüphelilerden Aydın Engin tarafından bu paylaşımın müstakil bir yazı konusu edilerek, kamuoyu nezdinde doğru ve inandırıcı olduğu yönünde kanaat oluşturmaya çalıştığı, böylece silahlı terör örgütü FETÖ/PDY'nin amaçlarına hizmet ettiği görülmüştür. Şüpheli Ahmet Kemal Aydoğdu'nun yapmış olduğu sosyal medya paylaşımlarının başlanması anından itibaren Cumhuriyet gazetesi ve internet sitesinde yer bulduğu, bu nedenle şüpheli Ahmet Kemal Aydoğdu ve Cumhuriyet gazetesi yöneticisi bir kısım şüphelilerin fikir ve eylem birliği içerisinde hareket ettikleri anlaşıldığından Ahmet Kemal Aydoğdu hakkında Cumhuriyet Başsavcılığımız tarafından yürütülen 2016/124648 sayılı dosya iş bu dosya ile birleştirilmiştir.

Şüphelilerden Ahmet Şık'ın özellikle PKK/KCK terör örgütü yöneticilerinden Cemil Bayık ile yaptığı röportaj ve Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ı katleden, DHKP/C silahlı terör örgütü üyeleriyle yaptığı görüşmenin röportaj olarak Cumhuriyet gazetesi ve gazetenin internet haber sitesinde yayımlanma biçimi ve zamanlaması dikkate alındığında haberin açıkça terör örgütlerinin amaçlarına hizmet ettiği ve gazetenin yayın politikasını belirleyen diğer şüphelilerin de haberin bu şekilde aktarılmasında sakınca görmedikleri anlaşılmış olup, PKK/KCK ve DHKP/C silahlı terör örgütlerini meşrulaştırıcı ve sevimli göstermeye yönelik bu eylemleri nedeniyle şüpheli Ahmet Şık hakkında da ayrıca soruşturmaya başlanılmıştır. Şüpheli

Ahmet Şık'ın Cumhuriyet gazetesi yazarı olması ve Cumhuriyet gazetesi yöneticileri ile bu haberlerin Cumhuriyet gazetesi ve internet sitesinde yayımlanması nedeniyle fikir ve eylem birliği içerisinde hareket ettikleri anlaşılmakla, şüpheli Ahmet Şık hakkında Cumhuriyet Başsavcılığımızın 2016/158637 sayılı soruşturma dosyası bu dosya ile birleştirilmiştir.

Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından medya mensupları hakkında yapılan soruşturmalarla ilgili her ne kadar şüpheli veya sanıkların eylemlerinin basın ve ifade özgürlüğü kapsamında kaldığı şeklinde kamuoyu oluşturulmaya çalışılmış ise de yukarıda açık kimlik bilgileri yazılı birkısım şüphelilerin, FETÖ/PDY silahlı terör örgütü mensuplarının özel bir yöntemle dahil oldukları BYLOCK isimli kriptografik iletişim programını kullanan şüphelilerle çok sayıda bağlantı kurdukları, bu minval üzere;

Şüpheli Ahmet Kadri GÜRSEL'in; 92 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 21 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, Şüpheli Mehmet Orhan ERİNÇ'in; FETÖ/PDY silahlı terör örgütü İftişare Heyeti Üyesi Halit Esendir isimli şahıs ile, 3 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 8 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Aydın ENGİN'in; FETÖ/PDY silahlı terör örgütü İftişare heyeti üyesi Harun Tokak isimli şahıs ile, 13 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 13 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Akın ATALAY'ın; 5 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 6 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Can DÜNDAR'ın; FETÖ/PDY silahlı terör örgütü polis akademisi imamı Önder Aytaç isimli şahıs ile, FETÖ/PDY basın yayın yapılanması sorumlusu Ekrem Dumanlı, hakkında FETÖ/PDY terör örgütü nedeniyle soruşturma bulunup halen firari olan eski Cumhuriyet Savcısı Muammer Akkaş ile, hakkında FETÖ/PDY terör örgütü nedeniyle soruşturma bulunup tutuklanan eski İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu ile, 10 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 10 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Mehmet Murat SABUNCU'nun; hakkında FETÖ/PDY terör örgütü nedeniyle soruşturma bulunup tutuklanan Eski Hakim Mehmet Ekinci ile; 8 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 10 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Bülent UTKU'nun; 7 BYLOCK

kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 6 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Hacı Musa KART'ın; 2 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 4 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Güneli ÖZALTAY'ın; 6 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 1 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Hikmet Aslan ÇETİNKAYA'nın; 3 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 4 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Hakan KARASİNİR'in; 2 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 2 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Bülent YENER'in; 3 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 1 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Güray Tekin ÖZ'ün; 1 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 1 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Mustafa Kemal GÜNGÖR'ün; 4 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 1 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Turhan GÜNAY'ın; haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 4 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Önder ÇELİK'in ; 3 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 2 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüpheli Ahmet Kemal AYDOĞDU'nun; "@Başkentcii" rumuzlu twitter kullanıcısı ve hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından FETÖ/PDY silahlı terör örgütü nedeniyle soruşturma yapıp tutuklanan Ömer Şahin ile; 52 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 40 kişiyle kaydı bulunduğu tespit edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından düzenlenen HTS ve BYLOCK analiz raporları incelendiğinde; şüphelilerin görüştükleri kişilerin, FETÖ/PDY silahlı terör örgütü üyeleri olduğu gibi, (Türkiye'nin çeşitli yerlerinde mukim); POLİS, ÖĞRETMEN, MÜEZZİN, AKADEMİSYEN, ASKER VE KAMUDA ÇALIŞAN çeşitli meslek gruplarına mensup oldukları tespit edilmiştir. Her ne kadar günün sosyal ve ekonomik koşulları ile iletişim olanakla-

rındaki yaygınlık dikkate alındığında insanların birbirleriyle irtibat kurması normal görülebilecek ise de, farklı meslek grupları ve sosyal çevrelerden olan FETÖ/PDY silahlı terör örgütü nedeniyle haklarında soruşturma yapılan TUTUKLU ya da FİRARİ Öğretmen, Polis, Asker ve diğer kamu görevlileriyle sıklıkla görüşülmesinin hayatın olağan akışına uygun olmadığı gibi tesadüfi de görülemeyeceği açıktır.

Emniyet Genel Müdürlüğü ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün HTS kayıtları, analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları ve şüphelilerin sosyal medyadaki paylaşımları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelilerin üzerilerine atılı eylemlerin sübut bulunduğu kanaatine varılarak iddianame düzenlenmiştir.

.....

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Dosyamız şüphelilerinden Can Dünder'in 08/02/2015 tarihinde Cumhuriyet gazetesinin genel yayın yönetmenliğine gelmesinden sonra, gazetenin yayın politikası radikal şekilde değişmiş, bu değişiklik basit editoryal tercihlerin ötesine geçerek, gazetenin FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP/C silahlı terör örgütlerinin amaçlarına hizmet eden, manipülatif haberleri yaygınlaştıran, MİT Tırları hadisesinde olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Cumhurbaşkanı hakkında "teröre destek veren devlet ve Cumhurbaşkanı" imajını yaratan bir yayın organı haline gelmesine neden olmuştur. Öte yandan gazetenin yapmış olduğu yayınlarla terör örgütleri ve faaliyetlerini "sevimli göstermeye", güvenlik güçlerinin meşru operasyonlarını etkisizleştirmeye çalıştığı, bu doğrultuda algı yaratmaya yönelik kapsamlı haberlere imza atıldığı saptanmıştır.

FETÖ/PDY'nin medya aracılığıyla giriştiği algı operasyonlarının en temel örnekleri olan ve Cumhuriyet gazetesinde günlerce süren yazı dizileriyle ele alınan konulardan anlaşılacağı üzere, örgüt medya aracılığıyla giriştiği algı operasyonunu özellikle Cumhuriyet gazetesi üzerinden gerçekleştirmeyi arzulamıştır. Atatürkçü çizgisiyle bilinen, TSK mensupları arasında ve bürokraside rahatlıkla kendisine yer bulabilen Cumhuriyet gazetesi, FETÖ/PDY'nin diğer yayın organlarının (Taraf, Zaman, Bugün, Samanyolu TV gibi) itibarsızlaşması ve kamuoyu nazarında güvenilirliklerini

kaybetmeleri sebebiyle örgüt tarafından hedef seçilmiş, gazete ve örgütün birbirine bütünüyle zıt çizgileri, öncelikle gazetenin güncel yayın politikasını belirleyen Cumhuriyet Vakfının ele geçirilmesi suretiyle kesişmeye zorlanmıştır. Bu aşamadan sonra Vakıf tarafından belirlenen genel yayın yönetmenleri eliyle gazete FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP/C lehinde çalışan bir yayın organı haline getirilmiştir.

Gazetenin yayın politikasındaki değişimin şüpheli Can Dündar'ın genel yayın yönetmenliğine getirilmesiyle başladığı, şüphelinin bu görevi 08/02/2015-06/07/2016 tarihleri arasında icra ettiği, 01/09/2016 tarihinden sonra bu görevi Murat Sabuncu'nun üstlendiği, belirtilen tarihlerde gazetede haberleri seçme ve aktarma usulünün esasen bu kişiler tarafından belirlendiği, bununla birlikte Cumhuriyet gazetesinde genel yayın yönetmenin Vakıf Yönetim Kurulu tarafından belirlenip atanması sebebiyle bu süreçte yaşanan yayın politikası değişikliğinden ve haberlerin aktarılan şekillerinden yönetim kurulunda bulunan tüm şüphelilerin sorumluluğu bulunduğu açıktır. Basın-yayın araçlarının sahipleri gazetede yayınlanan görüşün yazarına bir araç temin etmektedirler. Nitekim bu bağlantı sebebiyle AİHM Sürek v. Türkiye (No:3) davasında başvuruçunun cezai sorumluluğunun olamayacağı yönündeki itirazını kabul etmemiştir. Mahkeme bu kararında "Başvuranın bu makalelerde yer alan görüşler ile şahsen bağlantılı olmadığına doğru olmasına rağmen, makalelerin yazarlarına şiddet ve nefretin körüklenmesi için bir araç temin etmiştir. Dergi ile sadece ticari açıdan bağlı olduğu ve yazı işleri müdürlüğü sorumluluğu taşımadığı gerekçesi ile makalelerin içeriğine ilişkin her türlü cezai sorumluluktan muaf tutulması gerektiği yönündeki başvuran tarafından ileri sürülen iddia mahkemece reddedilmektedir. başvuran mal sahibi olup, bu konumu itibarıyla derginin yazı işleri yönetimini şekillendirme hakkına sahiptir. bu nedenle, halk için bilgi toplanması ve dağıtılması konusunda derginin yazı işleri ve muhabir personelinin "görev ve sorumlulukları" açısından vekaleten sorumlu olup, bu da çatışma ve gerginlik durumlarında daha büyük önem taşımaktadır." denilmiştir (Sürek v. Türkiye, Başvuru No: 24735/94, 08/07/1999). Nitekim tanıklardan Ali Açar alınan beyanında, Cumhuriyet gazetesinin yayın politikasını Vakıf Yönetim Kurulu ve yayın kurulunun belirlediğini, Vakıf Yönetim Kurulunun gazetenin genel olarak yayın çizgisinden sorumlu olduğunu, gazetede HDP haberlerinin artmasının okurları rahatsız ettiğini, bir Atatürkçü olarak kendisinin de PKK ve özellikle Kandil haberlerinden rahatsızlık duyduğunu, Can Dündar'ın gazeteye genel yayın yönetmeni olması ile birlikte gaze-

tenin daha “soft” bir yapı kazandığını, yine Can Dündar’ın ekibinde gazeteye gelen İlhan Tanır’ın 13 Temmuz 2016 itibarıyla yazılarının sona ermesinin de aynı ekipten olduğunu gösterdiğini, Fuat Avni’nin twitter’da yaptığı paylaşımların haberleştirilmesinin de yazı işlerinin verdiği karar doğrultusunda olduğunu beyan etmiştir. Keza gazetenin yayın politikasındaki bu değişim Cumhuriyet gazetesini yakından tanıyan ve takip eden isimler, çeşitli yayın organlarında çalışan gazeteciler ve tarafsız basın mensupları tarafından da gözlemlenmiş ve çeşitli tarihlerde son derece sert bir dille eleştirilmiştir.

Bu çerçevede Tanık Alev Coşkun’un da beyan ettiği gibi, gazetenin “Cumhuriyet” logosu yanına ve üzerine haber çekilmemesine, Cumhuriyetin Vakıf Senedine aykırı olacak şekilde haber yayımlamamaya yönelik 90 yıllık teamüllerine aykırı şekilde 23 Mayıs 2015 günü gazetenin ilk sayfasında, Cumhuriyet logosu yanında FETÖ/PDY liderinin fotoğrafı ile birlikte açıklamalarının “Damat Efendi Fakirhaneme Malikhane dedi” başlığı ile verildiği, yine 24 Mayıs 2015 günü bu defa logo üzerinden Tayfun Atay’ın yaptığı haberin görselliyle birlikte “Topun Ağzındaydılar Topun Başına Geçtiler” başlığıyla duyurulduğu, yayın politikasındaki değişimin en açık tezahürü olan bu duruma Vakıf Yönetim Kurulundan hiç bir itiraz gelmediğinin anlaşıldığı, tanıklardan gazeteci Mehmet Faraç’ın da Cumhuriyet logosu üzerinden yapılan bu başlıklandırılmaları yayın politikası değişiminin en açık delili olarak değerlendirdiği, yine bu bağlamda özellikle 15 Temmuz darbe teşebbüsüne uzanan süreçte gazetenin 25/07/2015 günü “Yurtta Savaş, Dünyada Savaş” manşetiyle çıkmasının, TSK ve emniyet güçlerinin terörle mücadele kapsamında yaptığı hareket ve operasyonları “savaş” olarak yansıttığının, 16 Şubat 2016’da FETÖ/PDY’nin yayın organı olan Zaman ve Cumhuriyet gazetelerinin “Azez Düğümü” şeklinde MÜŞTEREK MANŞETLE çıkmasının, Cumhuriyet gazetesinin İstanbul baskısında bu başlık yerine -dikate çekmesini önlemek düşüncesiyle- “Azez’de Savaş” başlığını kullanmış olmasının; yine 17 Şubat 2016’da Ankara Çankaya’da Türk Silahlı Kuvvetlerine ait askeri servis aracının geçişi sırasında bomba yüklü aracın patlatılması sonucunda aralarında sivillerinde bulunduğu 29 kişinin ölümü 61 kişinin de yaralanmasıyla sonuçlanan ve TAK tarafından üstlenilen saldırıyla ilgili olarak 18 Şubat 2016’da tekrar Zaman ve Cumhuriyet gazetelerinin “Devletin Kalbine Bomba” şeklinde MÜŞTEREK MANŞETLE çıkması da birlikte değerlendirildiğinde tesadüf olarak değerlendirilemeyeceği açıktır. Tanık sıfatıyla beyanına başvuru ve gazeteci olması sebebiyle konuyu

yakından takip eden Talat Atilla'nın da FETÖ/PDY'ye mensup gazetelerin atmış olduğu manşetlerle, Cumhuriyet gazetesinin atmış olduğu manşetler kıyaslandığında başlıklar ve manşetlerin ortak bir havuz tarafından koordine edildiği kanaati oluştuğunu dile getirdiği, şüpheli Can Dündar'ın Cumhuriyet gazetesine genel yayın yönetmeni yapılmasından hemen sonra, FETÖ/PDY'nin yayın organı haberdar.com sitesinin Washington muhabiri olan ve Cumhuriyet gazetesindeki yazılarını 15 Temmuz 2016 tarihli darbe teşebbüsünden 2 gün önceye yani 13/07/2016 tarihine kadar sürdüren şüpheli İlhan TANIR'ın gazetenin ABD muhabiri konumuna getirildiği ve manipülatif yazılarının yayınlanmaya başlandığı, gazetenin 02 Haziran 2015 günü Ayşe Yıldırım'ın PKK/KCK Eşbaşkanı Cemil Bayık ile Kandil'de yaptığı röportajı "Demirtaş Ölümü Bile Göze Aldı" başlığıyla okuyucuya duyurulduğu, röportaj içeriğinde yer alan "Kandil'de doğaya saygı önemli. Dağ taş demiyorlar sigara izmaritlerini bile yerlere atmıyorlar. Eteklerde yaşayan köylülerin rastgele ağaç kesmesine izin vermiyorlar" ifadeleriyle PKK/KCK terör örgütünü gençler ve sivil toplum kuruluşlarının son derece hassas olduğu "çevre duyarlılığı" üzerinden övmeye ve örgüte sempati kazandırmaya çalışıldığı, bu röportajın kesinlikle haber ve bilgi aktarımı olarak değerlendirilemeyeceği, yazıda açık bir şekilde örgütün propagandasının yapıldığı müşahade edilmiştir. Yaklaşık olarak 35 seneden beri asker, sivil, erkek, kadın, çocuk demeden binlerce insanı katleden, ülkenin ekonomik kaynaklarının terörle mücadeleye sarf edilmesine sebebiyet verip, ülke kalkınmasına adeta set çeken bir örgütün, "çevre" gibi tüm insanların zihinlerinde olumlu algı oluşturacak bir konuyla bir araya getirilerek okuyucuya anlatılmasının normal bir habercilik anlayışıyla izah edilmesi mümkün değildir. Şüpheli Can Dündar'ın genel yayın yönetmenliği yaptığı dönemde Cumhuriyet gazetesinde FETÖ/PDY'nin uydurma haberlerini yayan "fuatavni" isimli hesabın tamamen manipülatif amaçlarla yaptığı paylaşımların birebir gazete haberine dönüştürüldüğü, örneğin; 12 Ekim 2015 günü "Fuat Avni'den bomba iddia: Erdoğan'ın Türkiye'yi savaşa sokma planı" başlığı, 09 Aralık 2015 günü "Fuat Avni Kayboldu" başlıklı, 24 Şubat 2016'da "Fuat Avni'den Fidan, Ala ve Erdoğan İddiaları" başlıklı haberler ile "fuatavni" isimli hesabın manipülasyonlarının yayılmasına aracılık edildiği, hatta "tam da fuatavni'nin konuşması gereken" günlerden geçildiğini beyan ederek paylaşımların devam etmesinin arzuladığının belirtildiği, gazetenin 21/12/2015 tarihinde yayımlanan PKK/KCK yürütme komitesi üyesi Murat Karayılan'la yapılan röportajı "Murat Karayılan: Özerkliği kabul etmezlerse biz de ayrılmayı düşünürüz" başlığıyla yayınladığı, röportajda Karayılan'ın öz-

gürlük talebini dile getirdiği ayrıca açıkça “HPG’nin resmi bölük ve takımları şehre inmemiştir; böyle bir karar da yoktur. Fakat bu noktada uyarı yapıyoruz: Bu biçimde devam ederse, artık HPG’nin de dahil olma durumu söz konusu olabilir. Hareketimizin yönetimi bugün bunu gündemine almıştır; tartışıyor. (...) “Eğer orduyu daha fazla ileri sürerlerse ve katliam geliştirirlerse bu, ateşe körükle gitmektir; o zaman biz de yeni kararlara gideriz. Bu savaş çok daha yaygınlaşır, derinleşir ve sonuçta Türk devleti kaybeder. Türk devletinin Kürt Özgürlük Mücadelesi karşısında kazanma şansı yoktur artık. Çünkü Kürdistan Özgürlük Mücadelesi doğru ve güçlü bir siyasete sahiptir; davasında haklıdır.” ifadelerini kullandığı, bu yolla bir terör örgütü elebaşının şiddete çağrı ve tehdit içeren ayrıva kitlelere kin duygusu aşılamaya yönelik beyanlarının gazete sütunlarına aktarıldığı, bu yolla terör örgütünün propagandasının yapıldığı, benzer şekilde 02/10/2016 tarihinde de Cemil Bayık’ın açıklamalarının “Cemil Bayık: Artık sabrımız tükendi” başlığıyla okuyucuya duyurulduğu, haber içeriğinde “Stêrk TV’de konuşan Bayık, PKK lideri Abdullah Öcalan’ın avukatlarıyla ve HDP İmralı Heyeti’yle görüştürülmemesine sert tepki göstererek “Bizim ve halkımızın da artık sabrı tükenmiştir” dedi. Bayık, “Önder Apo’nun güvenliği ve sağlığı noktasında tehlike yaşanmaktadır, onun için herkes ayağa kalmalı ve elinden geleni bugün yapmalıdır. Eğer bugün yapamaz ise yarın geç olabilir” ifadelerini kullandı” denilerek eli kanlı terör örgütünün tehditvari sözleri üzerinden darbe teşebbüsü sonrası dönemde Abdullah Öcalan’ın sağlık durumuyla ilgili olarak yapılan spekülasyonlara yaygınlık kazandırılıp etnik temelli kaos ortamı oluşturulmaya çalışıldığı, keza Cumhuriyet gazetesi’nin 29/05/2016-27/08/2016 tarihleri arasında DBP’li Hurşit Külter’in gözetiminde bulunduğu sırada kayb olduğu iddiasıyla bir dizi haber ve röportaj yayımladığı, bu bağlamda arka arkaya 29 Mayıs 2016 tarihinde “Şırnak Valiliği’nden Hurşit Külter Açıklaması”, 30 Mayıs 2016 tarihinde “Temaslar Sonuçsuz... Hurşit Külter’den Haber Yok”, 05 Haziran 2016 tarihinde “Flaş iddia: ‘Hurşit Külter Tümen Komutanlığı’nda tutuluyor”, 12 Haziran 2016 tarihinde “17 gündür açıklama yapılmıyor... Hurşit Külter nerede?”, 20 Haziran 2016 tarihinde “Gözetiminde Kayıplar Ülkesi”, 27 Haziran 2016 tarihinde “Ağabey Kamil Külter: Uçan kuştan habermiz var diyorlar kardeşim nerede?”, 05 Temmuz 2016 tarihinde “Bize bayram sevincini yaşatmadılar”, 27 Ağustos 2016 tarihinde “Hurşit Külter’den 93 gündür haber alınamıyor” başlıklı haberlerle PKK’ya yakın çevrelerin uzun süre devlet aleyhine propaganda aracı olarak kullandığı bir olayı ısrarla gündemde tutmaya çalıştığı, ilerleyen günlerde bu şahsın Kerkük’te firari durumda olduğunun tespit edildiği, dolay-

sıyla gazetenin bu haberleriyle de yoğun bir algı çalışması yürüttüğü, yine gazetenin 15 Temmuz darbe girişiminden 3 gün önce 12/07/2016 tarihinde ilk sayfadan “YAŞ’ta gündem paralel olacak” başlığıyla duyurulan ve devamı “YAŞ’ta Paralel Tasfiye Beklentisi” şeklinde verilen, FETÖ’nün darbe girişimini öne çekme nedenlerinden biri olarak gösterilen YAŞ kararları hakkında ayrıntılı ve hedef kitlesi TSK’ya sızmış örgüt mensupları olarak değerlendirilen bir haber yaptığı görülmüştür.

15 Temmuz darbe girişiminin Türk halkının fedakarlıklarıyla bastırılmasından sonra da gazetenin aynı yayın politikasını sürdürdüğü, 08/08/2016 tarihli “Eksik Demokrasi” manşetiyle Yenikapı Demokrasi mitinginde ortaya çıkan birlik ve beraberlik ruhunu hedef alan bir tutum takındığı, 18/07/2016’da “Sokaktaki Tehlike”, 19/07/2016’da “Cadı Avı Başladı” manşetiyle çıktığı, bu haberlerde darbe girişimine karşı çıkan insanlar üzerinden toplumu kamplaştırmaya ve darbeye karşı oluşan toplum direncini kırmaya çalıştığı, hatta “Meydanlarda Demokrasiden Söz Eden Yok” ara başlığıyla demokrasi nöbeti başlatan ve darbe girişimine alanlarda tepkisini gösteren vatandaşları hedef gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Soruşturma Bürosu’nun 2016/1632 sayılı iddianamesinde de “Menfaati Nedeniyle Paralel Yapıya Hizmet Edenler” başlığı altında; “Gazeteler; Zaman, Bugün, Taraf, Millet, Meydan, (Cumhuriyet destek vermektedir)” ifadesine yer verildiği görülmüştür.

Yukarıda anlatılan hususlara ilaveten dosyadaki HTS kayıtlarından ve analiz raporundan da anlaşılacağı üzere dosyamız şüphelilerinden bazılarının üst düzey FETÖ/PDY yöneticisi durumunda olan ve BYLOCK kullanıcısı örgüt mensupları ile iletişim kurdukları saptanmıştır.

Soruşturma konusu olayın Türk Ceza Kanunu ve ilgili mevzuat yönünden irdelenmesine gelince; bilindiği üzere TCK’nun 314. Maddesinde;

“(1)Bu kısmın dördüncü ve beşinci bölümlerinde yer alan suçları işlemek amacıyla, silahlı örgüt kuran veya yöneten kişi, on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Birinci fıkrada tanımlanan örgüte üye olanlara, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir.

(3) Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin diğer hükümler, bu suç açısından aynen uygulanır” denilmek suretiyle Silahlı Terör Örgütü Yöneticisi Olma ve

Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma fiilinin yaptırımı belirlendiği gibi sair hususlar yönünden açıkça TCK'nun 220. maddesinde tanımlanan Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçuna yollama yapılmıştır.

TCK'nun 220/7 maddesinde; “Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir” denilerek örgüt üyesi olmayan bir kişinin, bilerek ve isteyerek bir örgüte yardım etmesi, bu örgütün amaçları doğrultusunda faaliyet göstermesinin yaptırımsız bırakılmacağı, hatta bu kişilerin tıpkı örgüt üyesi gibi cezalandırılacağı belirtilmiştir.

Maddenin gerekçesinde belirtildiği gibi kanunlarda suç olarak tanımlanan fiillerin işlenmesi amacıyla kurulan bir örgüte üye olmak ve yardım etmek, işlenmesi amaçlanan suçlardan ayrı olarak müstakilen yaptırım altına alınmıştır. Tüm hukuk sistemlerinde kamu güvenliği ve barışını koruyabilmek; bireylerin huzur içinde yaşamasını sağlayabilmek adına örgüt faaliyeti çerçevesinde bir suç işlenmesi bile bu hiyerarşik yapılanmaya dahil olmak ve yardım etmek cezalandırılmaktadır. FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP/C örgütlerinin geniş, sorgusuz şekilde itaate hazır bir üye kitesine sahip olduğu, örgütlerin mensupları üzerinde hakimiyet tesis eden bir güç kaynağı niteliği taşıdığı açık olmakla birlikte; kendilerine üyelik derecesinde sıkı bağlarla bağlı olmayan fakat bilerek ve isteyerek amaçları doğrultusunda faaliyet göstermesine yardım eden harici yardımcıları da vardır. Hatta bu örgütler kemikleşmiş kitlelerinin dışında insan kazanma ve devşirmeye çok önem vermektedirler. Bu noktada ortak bir düşman algısı yaratılması en zıt dünya görüşlerini dahi bir araya getirerek ortak bir amaca yöneltmede etkili olmaktadır.

Belirtelim ki bir örgüte üye olmak için örgüt yöneticilerinin açık rızasına gerek olmayıp, tek taraflı iradeyle örgüte katılmak mümkündür. Nitekim çok genişlemiş örgütler bakımından örgüt yöneticilerinin bu tarz bir açık irade beyanı ortaya koymasına da imkan yoktur. Kaldı ki TCK'nun 220.maddesinin 6.fıkrasında örgütün hiyerarşik yapısı içinde olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kimselerin de örgüt üyesi olarak kabul edileceği belirtilmiştir. Bir kişinin eylem yöntemi, zamanlaması, örgütün çeşitli kademelerinden kişilerle kurduğu irtibatlar örgütle birlikte hareket etme iradesini dışa yansıtan somut delillerdir. Örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmamakla beraber, örgütün amacına bilerek ve isteyerek hizmet eden kişilerin durumu da

böyle değerlendirilmelidir. Faaliyetin esasen meşru bir zemine sahip olması da bu durumu değiştirmemektedir. Söz gelimi doktorluk mesleğini icra eden bir kişinin örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmasa bile gizlice kendisine getirilen örgüt mensuplarına tıbbi müdahalede bulunması örgüte yardım etme olarak değerlendirilebilir. Bu durum doktorluk mesleğini icra etmenin hukuka aykırı olduğu ve cezalandırıldığı anlamına gelmez. Basın mensuplarının faaliyetleri de bu kapsamda ele alınmalıdır. Normal şartlar altında kamuoyunun bilgi edinme hakkı, basın mensuplarının da mesleki faaliyetlerini icra etme hakkı kapsamında hukuka uygun olan faaliyetler tüm ulusal ve uluslararası sistemlerde ulusal güvenlik, kamu düzeni, kamu barışı gibi kriterlerden hareketle sınırlandırılmaktadır. Basın-yayın faaliyeti kapsamında bir terör örgütünün yaptığı algı manipülasyonuna dahil olma, örgüt lideri ve mensuplarını sevimli gösterme çabasına girme, örgüt yöneticilerinin şiddete çağrı ve tehdit içeren açıklamalarını yayımlama, devleti uluslararası terörle ilişkili göstermeye çalışarak terör örgütlerinin faaliyetlerine saha açmanın hukuka uygun kabul edilemeyeceği açıktır.

200

Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde şüphelilerden CAN DÜNDAR, AKIN ATALAY, BÜLENT UTKU, GÜRAY TEKİN ÖZ, ÖNDER ÇELİK, AHMET KADRI GÜRSEL, TURHAN GÜNAY, HACI MUSA KART, BÜLENT YENER, GÜNSELİ ÖZALTAY, HAKAN KARASİNİR, MUSTAFA KEMAL GÜNGÖR, MEHMET MURAT SABUNCU, AYDIN ENGİN, HİKMET ASLAN ÇETİNKAYA, AHMET ŞİK ve MEHMET ORHAN ERİNÇ'in fiillerinin Silahlı Terör Örgütüne Üye Olmamakla Birlikte Örgüte Yardım Etme suçunun, İLHAN TANIR'ın fiilinin Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma Suçunun, AHMET KEMAL AYDOĞDU'nun fiilinin Terör Örgütü Yöneticisi Olma suçunun unsurlarına uyduğu anlaşılmıştır.

Soruşturmanın başlangıcında, soruşturma sürecinin selameti ve delillerin karartılmasının engellenmesi amacıyla soruşturma evrakıyla ilgili 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3/1-1 maddesine göre Cumhuriyet Başsavcılığımızca 18/08/2016 tarihinde kısıtlama ve gizlilik kararı verilmiştir.

Cumhuriyet Başsavcılığımızın talebi üzerine şüphelilerden Ahmet Kadri Gürsel bakımından İstanbul 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 31/10/2016 tarih ve 2016/6846 D.ış numarası ile diğer şüpheliler ve Cumhuriyet Vakfının faaliyet merkezi hakkında İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 30/10/2016 tarih ve 2016/4647 D.ış numarası ile CMK'nun 116 vd ile 134. Vd. Maddeleri uyarında arama ve el koyma kararı verilmiştir.

Yine Cumhuriyet Başsavcılığımızın talebi doğrultusunda yurtdışında bulunan şüpheli Can Dünder hakkında İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 30/10/2016 tarih ve 2016/4648 D.İş sayılı kararıyla, İlhan Tanır hakkında İstanbul ... Sulh Ceza Hakimliğinin 30/03/2017 tarih ve 2017/..... D.İş sayılı kararıyla yakalama emri çıkarılmıştır.

Soruşturmanın devam ettiği aşamada yakalama anından sonra 5 gün gözaltında kalan şüphelilerden; Bülent Utku, Güray Tekin Öz, Önder Çelik, Ahmet Kadri Gürsel, Turhan Günay, Hacı Musa Kart, Hakan Karasinir, Mustafa Kemal Güngör İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/558 Sorgu Sayılı kararı ile; Mehmet Murat Sabuncu da İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 05/11/2016 tarih ve 2016/557 Sorgu Sayılı kararı ile tutuklanmıştır.

Yine şüphelilerden Akın Atalay hakkında başlangıçta yurtdışında bulunması sebebiyle İstanbul Nöbetçi 4.Sulh Ceza Hakimliğinin 01/11/2016 tarih ve 2016/4803 Değ. İş sayılı kararıyla yakalama kararı verilmiş, 11/11/2016 tarihinde Türkiye'ye dönüşüne müteakip 1 gün gözaltında kaldıktan sonra İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 12/11/2016 tarih ve 2016/584 Sorgu Sayılı kararı ile tutuklanmıştır.

Şüphelilerden Aydın Engin ve Hikmet Aslan Çetinkaya yaşları ve sağlık durumları dikkate alınarak adli kontrole sevk edilmiş, İstanbul 9.Sulh Ceza Hakimliğinin 05/11/2016 tarih ve 2016/556 Sorgu Sayılı kararı ile yurt dışına çıkmama tedbiri uygulanmak suretiyle adli kontrol altına alınmışlardır.

Şüphelilerden Günseli Özaltay ve Bülent Yener ise ifadelerinin alınmasına müteakip serbest bırakılmışlardır.

Şüphelilerden İlhan Tanır, Ahmet Kemal Aydoğdu ve Ahmet Şık'ın dosyaları fiili ve hukuki irtibat sebebiyle işbu dosya ile birleştirilmiştir.

Şüphelilerden temin edilen dijital deliller üzerindeki incelemelerin henüz tamamlanmamış olmasına karşın dosyanın tutuklu işlerden olup sürüncemede kalmaması sebebiyle iddianame tanzim edilmesi yoluna gidilmiş olup, söz konusu raporlar Cumhuriyet Başsavcılığımıza gönderilmesine müteakip dosyasına eklenecektir.

Yukarıda izah edildiği gerek ulusal gerekse uluslararası düzenlemelerle basın özgürlüğü güvence altına alınmış olup, basına sağlanan bu güvencenin amacı ve sebebi halkın dünyada ve özellikle içinde yaşadığı toplumda meydana gelen ve toplumu ilgilendiren konularda bilgi sahibi olmasının sağlanmasıdır. Demokratik toplumlarda

basına dördüncü erk gözü ile bakılmasının bir sebebi de budur. Basının olayları izleme, araştırma, değerlendirme, yayma ve bu yolla kişileri bilgilendirme, öğretme, aydınlatma hususunda hem yetkisi hem de sorumluluğu bulunmaktadır.

Ne var ki basın özgürlüğü sınırsız olmayıp hem ulusal hem de uluslararası mevzuatta bazı sınırlamaları bulunmaktadır. Her türlü özgürlük gibi devletin ve toplumun var olabilmesini ve devamlılığını sağlamak için basın özgürlüğünün de bazı sınırları olduğunu, sınırsız özgürlüklerin anarşi doğuracağını kabul etmek kaçınılmaz bir zorunluluktur. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 28 maddesinin 26. ve 27. maddeye yaptığı gönderme ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. Maddesinin 2. Fıkrasında bu husus açık bir şekilde belirtilmiştir. Amerikan Yüksek Mahkemesi de bir düşüncenin açıklanması, haber yapma, köşe yazısı yazma formatında gerçekleşmiş olsa bile bireyler ve toplum için açık ve mevcut bir tehlike yaratıyor ise bu düşüncenin açıklanmasının sınırlanabileceğini kabul etmiştir. Dolayısıyla basın-yayın organları sadece amaca uygun ve meşru bir çizgide faaliyet gösterdiği durumlarda basına sağlanan korumadan yararlanabilir.

202

Söz konusu özgürlükle ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 17. maddesinin de göz önünde bulundurulması gerekir. Bu maddede sözleşmedeki hiçbir hükmün bir devlete, topluluğa, kişiye sözleşmede tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesi hakkını vermeyeceği belirtilmiştir. Ayrıca gazetecilik dahil her türlü mesleğin, mensubuna çeşitli haklar yanında birtakım sorumluluklar da yüklediği ve yazılı olmasa bile o alanda geçerli etik kurallara uymayı gerektirdiği açıktır. Bu çerçevede Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gazetecilerin basın özgürlüğünün 10. madde çerçevesinde korunmasının gazetecilik ahlakına uygun doğru ve güvenilir bilgi sağlamak için iyi niyetle çalışmaları şartına bağlı olduğunu belirtmiştir (Fressoz & Roire V. Fransa, Başvuru No:29183/95, 21/01/1999).

Olaylar hakkında kasıtlı olarak yanlış ya da eksik bilgilendirme, topluma sunulanların seçimi ve sunuş biçiminin belirlenmesinde manipülatif yaklaşımlar sergilenmesi gibi konular medya etiğini ilgilendirdiği gibi hukuki açıdan da basın özgürlüğünün sınırlarını belirlemesi bakımından önemlidir. Basın özgürlüğü, basının devlet müdahalesi yanında şer odaklarının aracı olmaktan da uzak tutulmasına aracılık etmelidir. Kişilerin düşüncelerini ifade etme özgürlüğü ile devletlerin kendilerini terör örgütlerinin eylemlerinden, darbe teşebbüslerinden koruma hakkı arasındaki hassas dengenin sağlanması bu konuda temel tartışma sahasını belirlemektedir. Zira ifade özgürlüğü

her zaman çok da masum amaçlarla kullanılmamaktadır. Tarihte eleştiri adı altında önce yıpratılmış, sonra da çökertilmiş devlet ve hükümet yapılarının örneklerini görmek mümkündür. Ülkenin bölünmez bütünlüğünü hedef alan bir propaganda ifade özgürlüğü gibi masum bir istek arkasına saklansa da terörün gıdası olabilir. Dolayısıyla en gelişmiş demokratik devletler bile istisnai olsa da demokratik düzenin devamlılığı için bu hakkı sınırlama zorunluluğu ile karşı karşıyadır.

Yargıtay da emsal birçok kararında; gerek yazılı ve gerekse görsel basın işlevini yerine getirirken hangi sınırlamalara tabi olduğunu belirlemiştir. Yüksek Mahkemeye göre basın özgürlüğü ile kişisel haklar çatıştığında basın özgürlüğüne üstünlük tanınabilmesi için yayınlanan haber gerçek olmalı, yayınlanmasında kamu yararı bulunmalı, konu güncel olmalı, konu ile ilgili olarak toplumsal bir ilgi bulunmalıdır. Bu sebeple basın, kişiler, olaylar ve düşünceler konusunda kamuoyu oluşumunu sağlarken objektif bilgi vermekle ve gerekirse eleştirmekle yetinmeli, olayları bilinçli olarak belli bir yönde tarif etmek veya asılsız kuşkuları yaymak gibi hukukun asla izin vermeyeceği yollara başvurmamalıdır.

Dolayısıyla basın-yayın faaliyetlerinin daima kamu yararı gözetilerek ulusal güvenlik, toprak bütünlüğü ve kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi kriterleri ile sınırlı olarak kullanılabilir olması gerekir. Basın özgürlüğü ancak demokratik bir toplumda anlam bulacağından anayasal düzeni yıkmak ve kamu düzenini ciddi bir şekilde bozmak amacıyla faaliyet gösteren terör örgütlerinin eylemlerinin kınanmamasının dahi terörizme üstü kapalı destek anlamına geleceği ve Batasuna V. İspanya davasında görüldüğü gibi siyasi parti kapatma nedeni dahi olabileceği kabul edilmiştir.

Devlete karşı şiddete tahrik eden düşüncelerin yayınlanması konusu özel bir dikkat gerektirmektedir. Aksi takdirde basın şiddetin artırılması, kin ve nefret duyguları ile dolu söylemlerin dağıtımı için araç haline gelebilir. Okuyucuya meşru devlet yapılanması ve operasyonlarını adeta bir terör örgütü faaliyetiymiş gibi aktarmanın basın faaliyetleriyle ilgili olmadığı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin çeşitli kararlarında açıkça belirtilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi vermiş olduğu bir kararda devlete yönelik olarak “Faşist Türk ordusu”, “T.C. Cinayet çetesi”, “Emperyalizmin kiralık katilleri” gibi ifadeler kullanılmasını, devlete kara bir leke vurulmasına yönelik beyanlar niteliğinde değerlendirmiş ve bu beyanların okuyucuya şiddete başvurmanın meşru olduğu mesajını iletmediğini vurgulamıştır. (Sürek v. Türkiye, Başvuru No:

26682/95, 08/07/1999) Bu beyanlar sebebiyle ilgililere ceza verilmesinin ifade özgürlüğünün ihlali sayılmayacağını kabul etmiştir. Keza basının güvenlik güçlerinin moral ve motivasyonunu negatif yönde etkileyebilecek faaliyetlere imza atması Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından basın özgürlüğü kapsamında değerlendirilmemiştir. (Engel vd v. Hollanda 08/06/1976, 5100/71)

Devlete ait bilgilerin hukuka aykırı şekilde ele geçirilmesi, elde bulundurulması, yetkisi olmayan kişilerle paylaşılması, aktarılması, üçüncü kişilere açıklanması veya bunlardan yararlanılmasının yasaklanmasında da hukuka ve temel haklara muhalif bir yön bulunmadığı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi çeşitli içtihatları ile açıkça belirtmiştir. Dolayısıyla devletin gizli kalması gereken siyasi ve askeri sınırlarının ele geçirilmesi veya açıklanmasının haber kaynağının gizliliği, basın hürriyeti, haber alma ve verme hakları gerekçe gösterilerek devletin güvenliğine, sırlarına karşı suçlar ile casusluk eylemine meşruiyet kazandırılması mümkün değildir.

Öte yandan TCK'nun 6/1-g maddesinde basın-yayın ifadesinden her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle ile iletişim aracıyla yapılan yayının anlaşılacağı belirtilmiş olup sosyal medya da bu kavramın kapsamına dahildir. Sosyal medya aracılığıyla yapılan paylaşımların günümüzde yazılı ve görsel basından bile daha geniş kitlelere ulaşma kabiliyetine sahip olması, hiçbir mecrada olduğu gibi sosyal medyada yapılan paylaşımların da sınırsız bir özgürlüğe tabi olmayıp ifade özgürlüğü bakımından yukarıda anlatılan kriterlere bağlı olduğunu kabul etmeyi zorunlu kılmaktadır. Bireyler yönünden sosyalleşme aracı olan sosyal medya aynı zamanda hukuki boyutları da olan sürece tabi tutulmak zorundadır. Nitekim Yargıtay 9. Ceza Dairesi 27/02/2013 tarih ve 2013/22, 2013/2924 sayılı kararında silahlı terör örgütü propagandasının sosyal paylaşım sitesi üzerinden yapılmış olmasını cezada artırım nedeni olarak değerlendirmiştir.

Yukarıda basın özgürlüğü, basının hak ve yükümlülükleri irdelenmiş olup, bu çerçevede yapılan değerlendirmede; şüphelilerin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ulusal mevzuatta düzenlenen basın ile ilgili yükümlülüklerine uymadıkları, yapılan yayınların, atılan tweetlerin masum birer basın faaliyeti olarak değerlendirilemeyeceği, terör eylemlerinin kınanmamasının dahi terörizme üstü kapalı destek niteliğinde olduğu, şüphelilerin yazar ve yönetici oldukları gazetede terör örgütleri FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP/C lehine algı oluşturabilecek şekilde yayın yaptıkları ve yapılmasını sağladıkları, ayrıca şüphelilerden bazılarının terör örgütü FETÖ/PDY'nin

gizli haberleşme aracı olan BYLOCK kullanıcısı veya tutuklu/firari olan FETÖ/PDY şüphelileriyle iletişim kayıtlarının bulunduğu, bunun da günün iletişim koşulları ile açıklanamayacağı açıktır. Şüpheliler 15/07/2016 tarihinde gerçekleştirilen silahlı ve kanlı darbe teşebbüsü sürecine kadar özellikle FETÖ/PDY terör örgütü lehine algı yaratmaya yönelik basın faaliyetleri gerçekleştirmişlerdir. Dolayısıyla yazılan yazılar, atılan manşetler ve sosyal medya paylaşımlarının masum ve hukuka uygun eylemler olmadığı, terör örgütlerinin amaçlarına hizmet ettiği aşikardır. Uzun gazetecilik geçmişi olan şüphelilerin bu durumu hata, dikkatsizlik veya bilgisizlikle açıklamaları da mümkün değildir. Terör örgütleri PKK/KCK ile DHKP/C çok uzun zamandan beri devlete adeta savaş açmış bu konuda hiçbir terörist faaliyetten vazgeçmemiştir. FETÖ/PDY ise yaklaşık 40 yıllık geçmişi ve örgütlenme şekli ile açıkça Türkiye Cumhuriyeti'ni yıkıp devlete kendisi sahip çıkmak istemiştir. Netice itibarıyla bu amacına ulaşmak için mensupları vasıtasıyla 15/07/2016 tarihinde 249 kişinin şehit edilmesine ve 2000 den fazla kişinin de ağır veya hafif yaralanmasına sebebiyet veren kanlı darbe girişimini gerçekleştirmiştir. Bu vahim tablo ve durum ortada iken yapılan faaliyetlerin masumane bir gazetecilik faaliyeti olarak değerlendirilmesi hiçbir şekilde mümkün değildir.

Yukarıda arz ve izah olunan gerekçelerle delillerin takdiri ve tartışılması mahkemeye ait olmak üzere yukarıda açık kimlikleri belirtilen şüphelilerin yargılamalarının ayrı ayrı mahkemenizce yapılarak;

1-Şüphelilerden CAN DÜNDAR'ın 08/02/2015 tarihinde Vakıf Yönetim Kurulu'nun kararıyla Cumhuriyet gazetesinin genel yayın yönetmenliğine getirildiği, bu tarihten sonra gazetenin yayın politikasının radikal bir değişikliğe uğradığı, şüphelinin 24 Mayıs 2015 tarihinde yayınlanan "İşte Erdoğan'ın Yok Dediği Silahlar" başlıklı, 28 Mayıs 2015 tarihli "Neden Yaymıyoruz" başlıklı, 01 Haziran 2015 tarihli "Devlet Memuru Değil Gazeteceyiz" başlıklı, 02 Haziran 2015 tarihli "Tehdidi Bırak, Bu 20 Soruya Yanıt Ver!" başlıklı, 19 Ekim 2015 tarihli "Yasaklar Zaafların Örtüsüdür" başlıklı, 13 Haziran 2014 tarihli "Buyrun Cenaze Namazına" başlıklı, 02 Aralık 2015 tarihli "Acemi Casus" başlıklı, 23 Aralık 2015 tarihli "Para Mektubu Unutturdu" başlıklı yazılarıyla FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün uydurma bilgilerden oluşan bilgi havuzundan aktarma yapmak suretiyle, hukuka aykırı şekilde ele geçirilen, elde bulundurulmuş ve yetkisi olmayan kişilerle paylaşılması, aktarılması, üçüncü kişilere açıklanması veya bunlardan yararlanmasının yasaklandığı devletin

güvenliği bakımından gizli kalması gereken belge ve bilgileri yayımlandığı, başka bir deyişle devletin gizli kalması gereken siyasi ve askeri sırlarını deşifre ettiği, basın hürriyeti-haber alma ve verme hakları ile açıklanamayacak bu yayınlarla şüphelinin Türkiye Cumhuriyeti Devletini uluslararası alanda teröre yardım eden ülke olarak lanse etmeye çalıştığı, bu haberi genel seçimlerden bir hafta önce yayımlayarak kayıt dışı siyaseti de organize etme maksadını ortaya koyduğu, yine şüphelinin 3 Aralık 2013 tarihli “Siyasette Nasıl Geldiysen Öyle Gidersin” başlıklı yazısı ve 24 Aralık 2013 tarihli “Piyonlar Devrildi, Sıra Şahlarda” başlıklı yazılarıyla FETÖ/PDY’nin yarıdaki uzantılarını kullanarak hükümeti devirmeye yönelik operasyonlarını arkasına almak suretiyle doğrudan Sayın Cumhurbakanını hedef alan ve kamuoyu algısını örgütün amaçlarına uygun hale getirmeye hizmet eden tutumunu ısrarlı bir şekilde sürdürdüğü, şüphelinin gazetede genel yayın yönetmenliğine gelmesinin içeriden ve dışarıdan tarafsız gözlemciler tarafından da manidar bulunduğu,

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından FETÖ/PDY silahlı terör örgütü nedeniyle yürütülmekte olan eski Hakim ve Cumhuriyet Savcılarıyla ilgili soruşturma kapsamında şüphelilerden birisinin vekili tarafından soruşturmaya esas olmak üzere Cumhuriyet Başsavcılığımıza teslim edilen flash bellekten alınan çıktılarının incelenmesi sonucunda, dosyamız şüphelisi Can Dünder’in FETÖ/PDY tarafından mülakat verilebilecek gazetecilerden biri olarak zikredildiği, konu ile ilgili müzekkerenin dosyada mevcut olduğu, ayrıca bilgi edinilmesi amacıyla Cumhuriyet Başsavcılığımız Basın Suçları Soruşturma Bürosu’na yazı yazıldığı anlaşılmıştır.

1992 yılından 2000 yılına kadar Cumhuriyet gazetesinin yazı işleri müdürlüğünü, 2000 yılından 2014 yılına kadar da gazetenin genel yayın yönetmenliğini yapan İbrahim Yıldız’ın tanık sıfatıyla alınan beyanında; Aydın Engin ve Nuray Mert gibi yazarların gazeteye geleceği duyulunca bu isimlerin Cumhuriyet Gazetesinin yayın ilkelerine uygun olmadığını dile getirdiğini ve sonucunda da istifa etmek zorunda kaldığını, kendisinin genel yayın yönetmenliğinden istifa etmesinden sonra yerine bizzat önerdiği Utku Çakırözer’in getirildiğini ancak onun da üç ay sonra vakıf yönetimince görevden alındığını ve yerine Can Dünder’in getirildiğini, Can Dünder sonrasında gazetede çıkan haberlerin Vakıf Senedi’ndeki yayın ilkelerine uymadığını, Can Dünder’i genel yayın yönetmeni olarak vakıf yönetimine öneren kişinin Akın Atalay olduğunu ifade ettiği, yine Cumhuriyet gazetesi muhabirlerinden tanık Mi-yase İlnur, Vakıf Yönetim Kurulu’nun genel yayın yönetmenini seçmesi dolayısıyla

yayın politikası üzerinde dolaylı bir etkiye sahip olduğunu, Can Dündar'ın gazeteye başta yazar olarak gelmesi ve sonradan genel yayın yönetmeni olması sürecinde vakıf başkanı, icra kurulu başkanı ve o dönemki genel yayın yönetmeninin önerisi olabileceğini, MİT Tırları ve Celal Kara röportajları Can Dündar imzasıyla Cumhuriyet gazetesinde çıktığında, cemaatin kendi yayın organlarının ya kapatılmış ya da etkisini kaybetmiş olduğunu, dolayısıyla cemaatin bu haberleri yaptırıcak mecra olarak o dönemde en uygun Can Dündar'ı ve Cumhuriyet'i görmüş olabileceğini, bizzat Can Dündar'ın da bu gruba ulaşmış olabileceğini, İlhan Tanır'ın yazdığı sitelerden cemaate yakın olduğunu anladığını, şahsen İlhan Tanır'la çalışmayı tercih etmeyeceğini ama o dönemki genel yayın yönetmeninin tercihinin bu yönde olduğunu beyan ettiği, Cumhuriyet gazetesinde haber koordinatörü olan tanık Aykut Küçükçaya'nın yapılan haberlerden öncelikle genel yayın yönetmeni ve yazı işleri müdürünün sorumlu olduğunu, genel yayın yönetmenini vakıf yönetim kurulu, yazı işleri müdürünü de genel yayın yönetmeninin seçtiğini, şüphelinin daha sonra genel yayın yönetmeni olmasının kendisi için sürpriz olduğunu, Ayşe Yıldırım'ın Kandil'de yaptığı Cemil Bayık röportajının genel yayın yönetmeninin bilgisi ve onayı dışında gerçekleşmesinin mümkün olmadığını, zira bir yazarın yazısına gazetede müdahale edebilecek tek kişinin genel yayın yönetmeni olduğunu, Can Dündar'ın gazeteye kendi ekibiyle birlikte geldiğini, İlhan Tanır'ın ABD muhabiri olması sürecinde kişisel olarak buna karşı durduğunu, bu hususun yazı işlerinde de tartışma konusu olduğunu, Cumhuriyet'le uyumlu bir muhabir olmadığını düşündüğünü, keza PKK/KCK terör örgütü liderlerine ait açıklamalarının Cumhuriyette yayımlanma şeklinin genel yayın yönetmeni ve yazı işleri müdürlerinin tercihinin yansıttığını belirttiği, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün BYLOCK tespiti içeren iletişim analizleri, HTS kayıtları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin FETÖ/PDY Silahlı Terör Örgütü Polis Akademisi İmamı Önder Ayaç isimli şahıs, FETÖ/PDY basın yayın yapılanması sorumlusu Ekrem Dumanlı, hakkında FETÖ/PDY terör örgütü nedeniyle soruşturma bulunup halen firari durumda olan Eski Cumhuriyet Savcısı Muammer Akkaş, FETÖ/PDY terör örgütü nedeniyle soruşturma bulunan Eski İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu ve 10 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile haklarında FETÖ/PDY sebebiyle soruşturma bulunan 10 kişi ile iletişim

kaydının bulunması, şüphelinin genel yayın yönetmeni olarak attığı gazete manşetleri ve yayın politikasıyla, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanını ve Hükümetini, basın özgürlüğü ile ağır eleştiri hakkını aşacak şekilde itibarsızlaştırma, yıpratma ve hedef gösterme yöntemleri ile karalaması, ülkede kaos bulunduğu algısının yerleştirilmeye yönelik haberlere imza atması, sivil otoritenin hareket alanını kısıtlayarak sistemi demokrasi dışı müdahalelere açık hale getirmeye zemin hazırlayıcı yayınlar yaptırması, başka bir deyimle şüphelinin 2013 yılından sonraki radikal değişiklikle Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Hükümetini gerek yurt içinde gerekse uluslararası platformda zor durumda bırakmayı etkisizleştirmeyi ve itibarsızlaştırmayı, IŞİD gibi terör örgütlerine yardım etme ve destekleme algısı yaratılarak uluslararası yargı organları nezdinde hukuki ve cezai sorumluluk altına sokmayı amaçladığı anlaşılabilir, şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etmek Suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5. uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

2-Şüpheli Akın ATALAY'ın; 5 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 6 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, tanıklar Ali Açar, Miyase İlknur ve Aykut Küçükkkaya'nın da belirttiği gibi Yönetim Kurulu tarafından Vakıf Senesinde yer almayan "İcra Kurulu" adında bir organ oluşturularak bu kurulun başına getirildiği ve bu yolla şüpheliye gazetenin yönetiminde ciddi bir güç sağlandığı, ayrıca Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği de yaptığından süreç içerisinde şüphelinin gazetede adeta "en üst düzey" yetkili konumuna geldiği, özellikle gazetenin yayın politikasında ciddi şekilde etkili olduğu, bu yolla terör örgütlerinin algı operasyonuna destek verdiği, attığı tweetler ile FETÖ/PDY'nin yayın organı ve şirketlerine yönelik operasyonlara açıkça karşı çıkarak örgütü destekleme yoluna gittiği, tanık sıfatıyla beyanına başvuru gazeteci-yazar Rıza Zelyüt'ün ifadesinde, İlhan Selçuk'un 2010 yılında vefat etmesinden sonra gazetenin imtiyaz sahibi olan Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulu üzerinden gazetenin ele geçirildiğini, bu hususta özellikle Akın Atalay'ın başrolü üstlendiğini, bu süreçte Mustafa Balbay, Mehmet Faraç, Bedri Baykam, Alev Coşkun gibi Atatürkçü-milliyetçi kişilerin tasfiye edildiğini, yerine Fetullahçı ve ABD çizgisine uygun yazarların getirildiğini beyan ettiği, Cumhuriyet gazetesinin eski yazarlarından Mehmet Faraç'ın tanık sıfatıyla alınan beyanında, Cumhuriyet gazetesinin yayın

politikasının değişimine ilişkin kırılma noktasının 2010 yılında İlhan Selçuk'un ölümü olduğunu, o tarihlerde Akın Atalay'ın gazetede sadece bir avukat olarak çalıştığını fakat İlhan Selçuk'un ölümü ile beraber gazetede yaşanacak dönüşüm için gerekli adımların atılmaya başladığını, şüphelinin bu süreçte Hikmet Çetinkaya ve Orhan Erinç'i de yanına çektiğini beyan ettiği, şüpheli Akın Atalay'ın Cumhuriyet Vakfında İcra Kurulu Başkanı olmasından sonra Cumhuriyet Gazetesinin yayın politikasının radikal bir şekilde değişerek kuruluş felsefesi ve ilkelerine aykırı bir hal almasından birinci seviyede sorumlu olduğu, öte yandan

Şüphelinin "@av_akınatalay" isimli twitter hesabından;

14 Aralık 2014 tarihinde;

"Şimdi susarsak, sonra konuşmaya hakkımız ve fırsatımız olmaz. Zaman ve Samanyolu yayın grubuna yönelik baskın ve gözaltıyı kınıyoruz."

"Bazıları, cemaatin yayın organlarının sicilini gündeme getirip, "şimdi ne hakla dayanışma istiyorsunuz" diyorlar."

"Kişilerin,grupların siciline,geçmişine ya da bugününe bakarak hak ve özgürlüklere layık olup olmadığı değerlendirmesini yapanlardan değiliz."

"Kimsenin değil, basın özgürlüğünün yanındayız. Şu kişiye ya da bu gruba değil özgürlüğe sahip çıkıyoruz. Evet yine bir imtihan günündeyiz"

"Sizin gibi düşünenlerin, size yakın olanların değil tersine sizden farklı düşünenlerin, hatta size yapılan haksızlığa bulaşmış ya da destek"

"vermiş olanların başına geldiğinde de duraksamadan sahip çıktığınızda özgürlükçüyüm, demokratım deme hakkınız olur."

"Bugünün mağdurlarının dün destek verdikleri hukuksuzluklar nedeniyle özeleştiriyapmayacaklarını bilseydik de tavrımız değişmezdi..."

"Hrant öldürüldüğünde "Ermeniydik", dün "Ergenekoncu", bugün "Cemaatçi", yarın gerekirse "AKP yalakası" da oluruz. Aslında sadece demokratız..."

26 Ekim 2015 tarihinde;

"Geçmiş olsun değil,Allah rahmet etsin;Kozacı İpek grubu diye bir şirketler topluluğu artık yok,grubun medyası da artık resmi gazete olacaktır"

“Koza İpek grubuna yapılan kayyum tayininin hukuksal olarak anlamı şudur: “Önce idam edelim, daha sonra yargıların.” Cemaatçilik yaftasından”

“Korkarak bu ağır hukuksuzluğa sessiz kalmak ayıptır. Ne yani, aman ha bize cemaatçi derler diye susalım ya da hukuksuzluğu mu destekleyelim?”

“Bu kadarını rüyada görsen inanması zordu, ama bu süreçte bir dönemin zaliminin hukukunu savunmak da varmış:-) Ey hukuk, sen nelere kadirsin!”

27 Ekim 2015 tarihinde;

“1-Hodri meydan!.. 2014 ve 2015 yıllarında Kaynak Holding ve Koza - ipek grubundan @cumhuriyetgzt gelen toplam reklam gelirini açıklıyorum:”

“2- Koza - İpek grubundan 2014 yılında 15 adet İstikbal Mobilya, 9 adet Bellona mobilya reklamı karşılığında KDV dahil 88 bin TL ve”

“3-2015 yılında 12 adet İstikbal mobilya, 12 adet Bellona mobilya reklamı karşılığında KDV dahil 65 bin TL reklam geliri tahakkuk etmiştir.”

“4- nt kaynak medyadan 2014 yılında reklam geliri olmamış, 2015 yılında KDV dahil 4956 TL reklam geliri tahakkuk etmiştir.”

“5-Koza-İpek grubu ve Kaynak Holding’ten gelen yıllık reklam gelirininin, @cumhuriyetgzt nin reklam gelirleri içindeki oranı %1 bile değildir.”

“6- Şimdi de biz @Sabah a ve resmi dedektifi @unluferhat a soralım: a) İstikbal ve Bellona mobilyalarının ve anılan grubun sizin gazetenize”

“7- aynı yıllarda verdiği reklam tutarı nedir? b) Ziraat, Halk ve Vakıfbank’tan, TOKİ’den aynı yıllarda ne kadarlık reklam aldınız?”

“8- Efendim?... Duyamıyoruz, lütfen kısık sesle konuşmayın; besleme medya neymiş herkes bilsin, görsün!”

“Bir düzeltme: İstikbal ve Bellona’yı Koza İpek grubunun iştiraki olarak değerlendirmiştim, Boydak grubuna aitmiş; düzeltir ve özür dilerim.”

“1- Bize soruyor ya da eleştiriyorlar: ‘bu cemaatçiler en büyük kötülüğü, haksızlığı, size yaptı. Neden şimdi onları savunuyorsunuz?’”

“2- Evet, bu gazeteye çok büyük haksızlık yapıldı, çok ağır mağduriyet yaşatıldı. Bugünkü iktidarla elele verilerek yapılan bu hukuksuzlukta”

“3- cemaate yakın medya organları da rol üstlendi. Bu olgunun, bizim bugün hakkın, hukukun, özgürlüklerin yanında saf tutmamızı daha değerli”

“4- ve anlamlı kıldığını düşünüyoruz.Bunu yaparken, kimseden bir hakşinaslık beklentisi içinde değiliz.Zira.biz bugün hukuksuzluğa uğrayanın,”

“5- mağdurun kimliğinden, sicilinden yola çıkarak bir tavır belirlemiyoruz. Kaldı ki, insan hakları, hukuk, haklar ve özgürlükler yalnızca”

“6- masumlar, belli bir görüşte olanlar için değil herkes içindir. Mecdelli Meryem’in ‘ilk taşı masum olan atsın’ sözünü anımsamanın zamanı.”

“@fuatavni_f @cumhuriyetgzt nin sindirimi zordur; ateş, titreme, başağrısı, en fenası da düşme gibi yan etkileri olur. Bizden hatırlatması!”

28 Ekim 2015 tarihinde ;

“Tarihe not düşelim: Bugün tv yayını, bugün saat 16:33 itibariyle polis tarafından kapatılmıştır.”

“Arada kaynamasın: polis, Kanaltürk ve Bugün tv’nin yayını, savcılık ya da mahkeme kararıyla değil, kayyumun talimatıyla kapattı.”

“Şirketin işlerini yönetmek üzere atanan kişinin işe, işin yürütülüşüne dair talimatını polis değil şirket çalışanları yerine getirir.”

“Madem ki polis, şirket yöneticilerinin iş hukukuna dair iç işlerinde de görev yapıyor, emirlerini uyguluyor, bu yöntem nereye gider?”

“@cumhuriyetgzt deki arkadaşlar, sizi uyarıyoruz:-), yönetim olarak talimatımızı yerine getirmezseniz, derhal emrimizdeki polisi çağıracağız!”

“Yarının Cumhuriyet’inden @cumhuriyetgzt”

“1- İpek Medya grubuna atanan kayyumların, yaptıkları ilk iş,iki televizyon kanalının yayınına son vermek ve iki gazetenin yayınına durdurmak”

“2- olmuş. CMK 133’e göre atanan kayyumların yetki ve sorumluluklarını düzenleyen bir yasal düzenleme yok mu? keyfekeder yönetebilir mi?”

“3- CMK 133, ceza yargılamasında kayyum atanmasını düzenlemiştir. Kayyumun yetki ve sorumluluklarının ne olduğu, görevini nasıl yapacağı ise”

“4- ayrıntılı olarak Türk Medeni Kanununda düzenlenmiştir. Bu maddeleri alt alta sıralayıp okursanız, yoruma gerek olmadan durumu anlarsınız.”

“5-Medeni Kanun md 403: “Kayyım, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek için atanır. Bu kanunun vasi hakkındaki hükümleri aksi”

“6-belirtilmiş olmadıkça kayyım hakkında da uygulanır.” 458.md: “ Bir kimseye kayyım atanması onun fiil ehliyetini engellemez.”

“7- 460. md: “Kayyım bir malvarlığının yönetimi ve gözetimi ile görevlendirilmiş ise, yalnız o malvarlığının yönetim ve korunması için”

“8- gerekli olan işleri yapabilir. Kayyımın, bunun dışındaki işleri yapabilmesi, temsil olunanın vereceği özel yetkiye bağlıdır.”

“9- 467. md: “Kayyım, görevini yerine getirirken kusurlu davranışıyla temsil ettiği kişiye verdiği zarardan sorumludur.”

“@medetdersim ya biz anlatamadık ya da siz anlamamakta ısrar ediyorsunuz; biz cemaati değil, basın özgürlüğünü,hukuku, kendimizi savunuyoruz.”

212

30 Ekim 2015 tarihinde;

“Sayın vali, bizim @cumhuriyetgzt de de ‘yaptığımız gazete namusumuzdur’ diyen çok gazeteci (doğrusu hepsi) var, acaba vereceğimiz emirleri “

“sorgulamadan, anında şak diye yerine getirecek 20-30 polis de bize gönderir misiniz? Bizim başımız kel değil ya:-))”

5 Mart 2016 tarihinde;

“Zaman Gazetesinin yönetiminin kayyıma devredilmesi hukuksuzdur. Amasız, fakatsız, kesinkes karşıyız...”

“Siyaseten tam karşı kampta olduğumuz, hatta siyasi görüşleri doğrultusunda hukuku araçsallaştırarak birçok muhalifine ağır haksızlık yapmış”

“bir dini cemaatin, grubun gazetesine siyasi iktidar hukuksuz olarak el koyuyor, tasfiye edecek Bize ne diyorsunuz diye soruyorlar.”

“Eğer “ohh olsun”, “eden bulur”, “yesinler birbirlerini” vb bir söylem, tutum bekleyen varsa bizi tanımamış demektir. Kendi hak ve hukukumuz”

“İçin rakiplerimizin, muarızlarımızın ve hatta düşmanlarımızın hak ve hukukuna da sahip çıkmak gerektiğini biliyoruz. Nokta.”

“Velev ki, yarın eski güçlü konumlarına ulaştıklarında onların yine hukuksuzluk yapacaklarına dair kuvvetli şüphe duyuyoruz; bugün sessiz”

“kalınmasını mazur göstermez. Hukuksuzluğa suskun kalmanın mazereti olmaz. Mağdurun geçmişi, sicili, özeleştirisi yapıp yapmaması vs ikincildir.”

6 Mart 2016 tarihinde;

“Anlaşılan o ki gözlerini tamamen karartmışlar; demokrasi, hukuk, meşruiyet, yasalık vs gerekmez, amaç için her araç mübah diyorlar.”

“Yeni hedefleri @cumhuriyetgzt ne mi çökmek? Ama bunu cemaat medyasına yaptıkları gibi yapmazlar, Hüseyin Gülerce misali işbirlikçi ararlar.”

“AYM, bir yazıdan dolayı verilen tutuklama veya mahkumiyet (yargı) kararının basın özgürlüğünü ihlal edip etmediğini tespit edemeyecekse”

“bireysel başvuru niye var ki? Zaten, ifade özgürlüğü konusunda yerel mahkemelerin berbat sicili nedeniyle bireysel başvuru yolu açılmadı mı?”

14 Mart 2016 tarihinde;

“@cumhuriyetgzt ne kayyım atama suretiyle el koyma hayali yaşayan ve yaşatanlara yararlı olması dileğiyle bir bilanço ve bilgilendirme notu:”

“Bizim el konulacak binamız da matbaamız da kağıdımız da paramız da stoğumuz da yok Bir aylık gelirimizle kapatılacak kadar az miktarda”

“bir borcumuz var isteyen olursa el koymaya gerek olmadan devrederiz Bunun dışında bizim için vazgeçilemez ve devredilemez nitelikte olan”

“geçmişimiz, şerefimiz, haysiyetimiz, gazetecilik etik kurallarına ve gerçeğe sadakat esasına dayalı habercilik ilkemiz ve anlayışımız var”

“Bu değerlerimizi göğsümüzde büyük bir onur ve gururla taşıyoruz: hiç bir kudret bunlara ne kayyım atayabilir ne de el koyabilir!”

21 Şubat 2016 tarihinde “GS-TS maçını yöneten hakeme gösterdiğimiz tepkinin onda birini, ülkeyi yönetenlerin rezil politika ve uygulamalarına da gösterebilsek...” şeklinde paylaşımlar yaptığı, şüphelinin bu paylaşımlarla FETÖ/PDY silahlı terör ör-

gütünü koruduğu ve kolladığı, meşru devlet yapılanmasını ve operasyonlarını adeta bir terör örgütü faaliyetiymiş gibi aktardığı, bu paylaşımların basın faaliyeti ile ilgili olmayıp manipülatif maksatlara hizmet ettiği, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5. Uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca şüphelinin Yeni Gün Haber A.Ş yönetim kurulu üyesi olması sebebiyle basiretli bir idareci gibi hareket etmeyerek 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 376 maddesinin amir hükümleri hilafına şirketin giderek artan ölçüde zarar etmesine ve hareketsiz kalarak şirketin borç batağına süreklenmesi neden olduğu anlaşıldığından TCK'nun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca Vakıf yöneticisi olan şüphelinin bir önceki denetim raporunu sonuçlarını değerlendirip gereklerinin yapılması noktasında karar alındığı tarih olan 04/06/2015 tarihli vakıf yönetim kurulu kararına rağmen vakıf yönetim kurulu kararı alınmadan vakıftan borca batık şirkete karşılıksız olarak borç verilmesi işleminde ve vakıf kaynaklarının bedelsiz olarak kullanılmasından dolayı TCK'nun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca Vakfın İstanbul Şişli'de bulunan taşınmazının 2.400.000 TL bedel üzerinden 17/12/2015 tarihinde satıldığı, detayları bilirkişi raporunda belirtildiği şekilde vakfın bu satış dolaşısıyla en az 100.000 TL en çok 933.333 TL zararının oluştuğu, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu satış nedeniyle vakfın zarara uğratmasından sorumlu olduğu anlaşıldığından TCK'nun 155/2,53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca Yeni Gün Haber A.Ş'nin Ankara Çankaya İlçesinde bulunan taşınmazının 09/12/2014

tarihinde yaptırılan ekspertiz raporundaki bedelin 3.500.000 TL olmasına rağmen 19/11/2015 tarihinde yeniden ekspertiz raporunda 2.500.000 TL bedelin tespit ettirildiği, bu taşınmazın 16/12/2015 tarihinde 2.900.000 TL bedelle satıldığı, bu satıştan yaklaşık 3 ay sonra taşınmazı satın alan firma tarafından aynı taşınmazın 3.563.600 TL bedelle üçüncü bir kişiye satıldığı, şirketin Ankaradaki bu taşınmazın satışından yaklaşık 663.600 TL zarar ettiğinin tespit edildiği belirtildiğinden, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu zarar nedeniyle sorumlu olması sebebiyle TCK'nun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

3-Şüpheli MEHMET ORHAN ERİNÇ'in; FETÖ/PDY silahlı terör örgütü İştisare Heyeti Üyesi Halit Esendir isimli şahıs ile, 3 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 8 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüphelinin Cumhuriyet Vakfının Başkanı olduğu, özellikle 2013 yılı ve sonrasında vakıf yönetim kuruluna yapılan üye seçimlerini manipüle etmeye yönelik fiilleriyle vakfın Cumhuriyetçi yazarlardan tasviye edilmesi, bu yolla gazetenin geleneksel yayın politikası ve dünya görüşü ile bağdaşmayan hatta onun tam tersi istikamette bir çizgiye eğilmesini sağladığı, 2 Nisan 2013 tarihinde yapılan seçimde Önder Çelik'in seçilmesini sağladığı, nitekim Tanık İnan Kıraç'ın beyanında, seçimin yapılacağı günlerde Fransa'da bulunması gerektiğini yönetim kurulu başkanı Orhan Erinç'e bildirdiğini ve toplantının 1 hafta ertelenerek Türkiye'ye döndüğünde yapılmasını istediğini ancak M. Orhan Erinç'in o dönemde tutuklu olan Mustafa Balbay'ın da toplantıya katılamayacağını, vekaleten oy göndereceğini, kendisinin de bu yolla oyunu gönderebileceğini söylemesine rağmen 02/04/2013 günü yapılan toplantıda zarf içinde gönderilen oyunu geçerli saymadığını, bu durumun seçim sonucunu etkileyerek Aydın Aybay'ın yerine yönetim kuruluna Önder Çelik'in seçilmesine neden olduğunu, bu sürecin sonunda 90 yıllık Cumhuriyet gazetesi çizgisinin tamamen kaybolduğunu, Cumhuriyet gazetesini alıp okumamaya başladığını beyan ettiği, keza Tanık Alev Coşkun'un da 02/04/2013 günü yapılan yönetim kurulu seçiminde İnan Kıraç'ın oyunun kabul edilmemesine itiraz ettiğini fakat itirazının kabul görmemesi sebebiyle yapılan oylama sonucu Önder Çelik'in seçildiğini, halbuki İnan Kıraç'ın kabul edilmeyen oyunu Mustafa Pamukoğlu'na verdiğini, eğer onun oyu geçerli sayılsa idi Mustafa Pamukoğlu'nun yönetime gireceğini, müteakiben 07.10.2013'de vakıf senedine göre iki yılda bir yapılması gereken rutin yenileme seçiminde Şevket Tokuş (Cumhuriyet Gazetesinin 1923 yılındaki kurucusu Yunus

Nadi ile akraba) ve kendisinin seçilemediğini, Nail İnal ve Musa Kart'ın yönetime girdiğini, bu yolla kurucu yönetim kurulu üyesi olduğu Cumhuriyet Vakfından uzaklaştırıldığını, böylece Cumhuriyet Vakfının yapısının değişerek gazetenin genlerinden yavaş yavaş uzaklaştırıldığını beyan ettiği, şüphelinin vakıf başkanı olarak 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal bir yayın politikası değişikliği yapan diğer şüphelilerle beraber ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından hukuken birinci derecede sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etmek Suçunu işlediği kanaatine varıldığından TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5.maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

216

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca şüphelinin Yeni Gün Haber A.Ş yönetim kurulu üyesi olarak, basiretli bir idareci gibi hareket etmeyerek 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 376 maddesinin amir hükümleri hilafına şirketin giderek artan ölçüde zarar görmesine, hareketsiz kalarak şirketin borç batağına süreklenmesine neden olması sebebiyle Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca Vakıf yöneticisi olan şüphelinin bir önceki denetim raporunu sonuçlarını değerlendirip gereklerinin yapılması noktasında karar alındığı tarih olan 04/06/2015 tarihli vakıf yönetim kurulu kararına rağmen vakıf yönetim kurulu kararı alınmadan vakıftan borca batık şirkete karşılıksız olarak borç verilmesi işleminde ve vakıf kaynaklarının bedelsiz olarak kullanılmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca Vakıf İstanbul Şişlide bulunan taşınmazının 2.400.000 TL bedel üzerinden 17/12/2015 tarihinde satıldığı, detayları bilirkişi raporunda belirtildiği şekilde vakfın bu satış dolaşısıyla en az 100.000 TL en çok 933.333 TL zararının oluştuğu, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu satış nedeniyle vakfı zarara uğratmasından dolayı Türk Ceza Kanununun

155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca Yeni Gün Haber Ajansının A.Ş.'nin Ankara Çankaya İlçesinde bulunan taşınmazının 09/12/2014 tarihinde yaptırılan ekspertiz raporundaki bedelinin 3.500.000 TL olmasına rağmen 19/11/2015 tarihinde yeniden ekspertiz raporu düzenletirilerek 2.500.000 TL bedelin tespit ettirildiği, bu taşınmazın 16/12/2015 tarihinde 2.900.000 TL bedelle satıldığı, bu satıştan yaklaşık 3 ay sonra taşınmazı satın alan firma tarafından aynı taşınmazın 3.563.600 TL bedelle üçüncü bir kişiye satıldığı, şirketin Ankarada ki bu taşınmazın satışından yaklaşık 663.600 TL zarar ettiği tespit edildiği belirtildiğinden, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu zarar nedeniyle Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

4-Şüpheli BÜLENT UTKU'nun Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.'de ikinci derecede imza yetkisine sahip bulunduğu ayrıca vakıf yönetim kurulu üyesi olduğu, şüphelinin 7 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 6 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüphelinin 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal bir yayın politikası değişikliği yapan diğer şüphelilerle ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından hukuken sorumlu olduğu, bu çerçevede HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5. uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca Vakıf yöneticisi olan şüphelinin bir önceki denetim raporunu sonuçlarını değerlendirip gereklerinin yapılması noktasında karar alındığı tarih olan 04/06/2015 tarihli Vakıf Yönetim Kurulu kararına rağmen Vakıf Yönetim Kurulu Kararı alınmadan Vakıftan borca batık şirkete karşılıksız olarak borç verilmesi işleminde ve Vakıf kaynaklarının bedelsiz olarak kullanılmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2 , 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca Vakfın İstanbul Şişlide bulunan vakıf taşınmazının 2.400.000 TL bedel üzerinden 17/12/2015 tarihinde satıldığı, yaptırılan ve detayları bilirkişi raporunda belirtildiği şekilde vakfın bu satış dolayısıyla en az 100.000 TL en çok 933.333 TL zararının oluştuğu, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu satış nedeniyle vakfı zarara uğratmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2,53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

5-Şüpheli MEHMET MURAT SABUNCU'nun; hakkında FETÖ/PDY terör örgütü nedeniyle soruşturma bulunup tutuklanan Eski Hakim Mehmet Ekinci ile; 8 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 10 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, 01/09/2016'dan itibaren Cumhuriyet Gazetes'i'nin Genel Yayın Yönetmenliğini yaptığı, dolayısıyla gazetede bu dönemde çıkan manipülatif haberlerden, bu haberlerin seçimi ve aktarılış tarzından sorumluluğun bulunduğu, ayrıca şüphelinin "@muratsabuncum" isimli twitter hesabından;

218

14/12/2014 tarihinde "Dün de bugün de gazeteciliğe yapılan tüm baskılara karşı çıkmak namus borcudur. Dün Radikal'in kapısındakiler bugün Zaman'da. Kabul edilemez."

26/11/2014 tarihinde "Reddediyoruz... Cumhuriyet 17 Aralık yayın yasağı kararına uymayacak"

30/10/2014 tarihinde "Karşı gazeteye polis baskını kabul edilemez"

15/10/2014 tarihinde "İlk kez bir devlet adamının bir bankayı batırmak için bağımsız kurula (BDDK) çağrı yaptığını görüyorum. Dünyada benzeri yok.. Yeni Türkiye"

17/06/2014 tarihinde "Bakan, havuz, sansür, sıfırlama, tokatlama, 140 karakter yeter mi Sıf 4 Bakan mı evdeki sıfırlanan paralar ne olacak"

22/05/2014 tarihinde "Ayıp... @evrenselgzt: Mehmet Baransu ve taraf yazı müdürü Murat Şevki Çoban için 28-52 yıl hapis istemli iddianame"

03/05/2014 tarihinde "Erkam Tufan Aytav tarafından "@muratsabuncum demek maça kaçtın:))" şeklindeki paylaşımına "@erkamtufan yakalandım evet....:) Galatasaray aşkı..."

18/03/2014 tarihinde "Mehmet Altan, Hidayet Şefkatli Tuksal. Başbakan'ın ara-

masıyla Star gazetesindeki işlerini kaybettiler. Demokrasi buraya hala çok ama çok uzak.”

09/03/2014 tarihinde “Gülen ailesinin açıklamasından: bir lokma bir hırka yaşamak nedir bilmeyenler O’na iftira attı.”

01/03/2014 tarihinde “Bir kamu bankası genel müdürü (süleyman aslan) bir iş adamıyla (riza sarraf) sadece ikisi arasında özel bir hattan konuşuyorsa + kamu bankası genel müdürü (aslan) gece yarısı kendini arayan iş adamına (sarraf) zorluk çıkardığını söylediği yabancı şirketleri anlatıyorsa + O kamu bankası genel müdürünün evindeki kutuları imam hatip için toplanan yardım parası olduğuna kimseyi ikna edemezsiniz ve ayrıca el insaf”

27/01/2014 tarihinde “Gülen’in BBC’ye verdiği mülakatın en önemli yerlerinden biri kürt sorunu çözümü için Öcalan ve Kandil’le görüşme-müzakereye karşı olması”

20/06/2016 tarihinde “Özgür Gündem’deki meslektaşlarımızın yanındayız.” şeklinde paylaşımlar yaptığı, bu sosyal medya paylaşımları ile Zaman gazetesine yönelik operasyonları karalamaya, gayrimeşru göstermeye, 17 Aralık Darbe teşebbüsüne destek vermeye, Bank Asya operasyonlarına karşı çıkmaya, FETÖ liderini sempatik göstermeye, PKK/PYD örgütünün propaganda yayını olan Özgür Gündeme destek vermeye çalıştığı, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından TCK’nun 220/7 delaletiyle TCK’nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5.maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA, , 6-Şüphelilerden AHMET KADRI GÜRSEL’in 92 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 21 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüphelinin Cumhuriyet Gazetesi Yayın Danışmanı olup, Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.’de birinci derecede imza yetkisine sahip bulunduğu, aynı zamanda gazetede yazarlık yaptığı, darbeden 3 gün önce yani 12 Temmuz 2016’da, “Erdoğan Babamız Olmak İstiyor” başlıklı yazısında

açıkça ve doğrudan Cumhurbaşkanının şahsını hedef alarak Türkiye’de otoriter bir rejim bulunduğu algısını yaratmaya çalıştığı, şüphelinin yaşanan radikal yayın politikası değişikliğinden, FETÖ/PDY ve PKK/KCK örgütlerinin manipülatif amaçlarına hizmet eder tarzda yayın yapılmasından sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/ KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından TCK’nun 220/7 delaletiyle TCK’nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5. Uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

7-Şüpheli GÜRAY TEKİN ÖZ’ün; I BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan I kişiyle iletişim kaydının bulunduğu, şüphelinin İnan Kırac, Nevzat Tüfekçioğlu ve Şükran Soner’in tasfiye edildiği 18.02.2014 tarihli seçimle vakıf yönetim kurulu üyeliğine getirildiği, aynı zamanda Cumhuriyet Gazetesinin okur temsilciliğini yapan şüphelinin Cumhuriyet okurlarından gelen (CUMOK) tepkiler ve rahatsızlıkları yönetime aktarma adına bir girişimde bulunmadığı, şüphelinin 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal bir yayın politikası değişikliği yapan diğer şüphelilerle ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından hukuken sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/ KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme Suçunu işlediği kanaatine varıldığından TCK’nun 220/7 delaletiyle TCK’nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5. uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca Vakıf yöneticisi olan şüphelinin bir önceki denetim raporunu sonuçlarını değerlendirip gereklerinin yapılması noktasında karar alındığı tarih olan 04/06/2015 tarihli Vakıf Yönetim Kurulu kararına rağmen Vakıf Yönetim Kurulu

Kararı alınmadan Vakıftan borca batık şirkete karşılıksız olarak borç verilmesi işleminde ve Vakıf kaynaklarının bedelsiz olarak kullandırılmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2 , 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

8-Şüpheli ÖNDER ÇELİK'in 3 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 2 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüphelinin Aydın Aybay'ın ölümü nedeniyle boşalan yönetim kurulu üyeliği için 2 Nisan 2013 tarihinde yapılan seçimde vakıf başkanı Mehmet Orhan Erinç tarafından İnan Kıraç'ın oyunun geçersiz sayılması sebebiyle yönetim kuruluna seçildiği, şüphelinin ayrıca Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. yönetim kurulu üyesi olup birinci derecede imza yetkisi bulunduğu, şüphelinin 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal bir yayın politikası değişikliği yapan diğer şüphelilerle ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından hukuken sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5. uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca şüphelinin Yeni Gün Haber .. A.Ş yönetim kurulu üyesi olduğu, şüphelinin basiretli bir idareci gibi hareket etmeyerek 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 376 maddesinin amir hükümleri hilafına yasal hükümlerini yerine getirmeyerek şirketin giderek artan ölçüde zarar vermesine sebebiyet verildiği, şirket yöneticilerinin hareketsiz kalmaları nedeniyle şirketin borç batağına süreklenmesi nedeniyle, Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca Vakıf yöneticisi olan şüphelinin bir önceki denetim raporunu sonuçlarını değerlendirip gereklerinin yapılması noktasında karar alındığı tarih olan 04/06/2015 tarihli Vakıf Yönetim Kurulu kararına rağmen Vakıf Yönetim Kurulu Kararı alınmadan Vakıftan borca batık şirkete karşılıksız olarak borç verilmesi işleminde ve Vakıf kaynaklarının bedelsiz olarak kullandırılmasından dolayı Türk Ceza

Kanunun 155/2 , 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca Vakfın İstanbul Şişlide bulunan vakıf taşınmazının 2.400.000 TL bedel üzerinden 17/12/2015 tarihinde satıldığı, yaptırılan ve detayları bilirkişi raporunda belirtildiği şekilde vakfın bu satış dolayısıyla en az 100.000 TL en çok 933.333 TL zararının oluştuğu, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu satış nedeniyle vakfı zarara uğratmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2,53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca Yeni Gün Haber Ajansının...A.Ş'nin Ankara Çankaya ilçesinde bulunan taşınmazının 09/12/2014 tarihinde yaptırılan ekspertiz raporundaki bedel 3.500.000 TL olmasına rağmen 19/11/2015 tarihinde yeniden ekspertiz raporu düzenlettiler bu raporda 2.500.000 TL bedelin tespit ettirildiği 16/12/2015 tarihinde 2.900.000 TL bedelle satıldığı, bu satıştan yaklaşık 3 ay sonra bu taşınmazı satın alan firma tarafından aynı taşınmazın 3.563.600 TL bedelle üçüncü bir kişiye satıldığı, şirketin Ankarada ki bu taşınmazın satışından yaklaşık 663.600 TL zarar ettiği tespit edildiği belirtildiğinden, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu zarar nedeniyle Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

9-Şüpheli TURHAN GÜNAY'ın; haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 4 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.'de birinci derecede imza yetkisine sahip olduğu, ayrıca Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi olduğu, şüphelinin 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal bir yayın politikası değişikliği yapan diğer şüphelilerle ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından hukuken sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5. Uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca Yeni Gün Haber A.Ş yönetim kurulu üyesi olan şüphelinin basiretli bir idareci gibi hareket etmeyerek 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 376 maddesinin amir hükümleri hilafına yasal yükümlülüklerini yerine getirmeyerek şirketin giderek artan ölçüde zarar vermesine sebebiyet verildiği, şirket yöneticilerinin hareketsiz kalmaları nedeniyle şirketin borç batağına süreklendiği anlaşıldığından Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

10-Şüpheli HACI MUSA KART'ın; 2 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 4 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, 7 Ekim 2013 tarihinde yapılan seçimde Alev Coşkun'un yerine seçildiği, şüphelinin aynı zamanda vakıf İcra Kurulu üyesi olduğu, şüphelinin 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal bir yayın politikası değişikliği yapan diğer şüphelilerle ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından hukuken sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5.maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca Vakıf yöneticisi olan şüphelinin bir önceki denetim raporunu sonuçlarını değerlendirip gereklerinin yapılması noktasında karar alındığı tarih olan 04/06/2015 tarihli Vakıf Yönetim Kurulu kararına rağmen Vakıf Yönetim Kurulu Kararı alınmadan Vakıftan borca batık şirkete karşılıksız olarak borç verilmesi işleminde ve Vakıf kaynaklarının bedelsiz olarak kullanılmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2 , 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca Vakfın İstanbul Şişlide bulunan vakıf taşınmazının 2.400.000 TL bedel üzerinden 17/12/2015 tarihinde satıldığı, yaptırılan ve detayları bilirkişi raporunda belirtildiği şekilde vakfın bu satış dolayısıyla en az 100.000 TL en çok 933.333 TL zararının oluştuğu, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu satış nedeniyle vakfı zarara

uğratmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2,53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

1 1-Şüpheli HAKAN KARASİNİR'in; 2 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 2 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, tanık İnan KIRAÇ'ın "bugünkü şartlar altında bu yapı içinde İlhan Selçuk Bey'in misyonunu devam ettiremeyeceğimi anladığım için Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu üyeliklerinden ayrılma kararı aldım" diyerek istifa etmesi, diğer bir yönetim kurulu üyesi olan tanık Nevzat TÜFEKÇİOĞLU'nun da "gazetenin ekonomik açıdan kötü yönetilmesi ve yayın politikası" sebebiyle istifasını sunması üzerine yapılan seçimde, Nevzat TÜFEKÇİOĞLU'nun yerine Vakıf yönetim kuruluna seçildiği, şüphelinin 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal bir yayın değişikliği yapan diğer şüphelilerle ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından hukuken sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK'nun 220/7 de-laletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5.maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca vakıf yöneticisi olan şüphelinin bir önceki denetim raporunu sonuçlarını değerlendirip gereklerinin yapılması noktasında karar alındığı tarih olan 04/06/2015 tarihli vakıf yönetim kurulu kararına rağmen vakıf yönetim kurulu kararı alınmadan vakıftan borca batık şirkete karşılıksız olarak borç verilmesi ve Vakıf kaynaklarının bedelsiz olarak kullanılmasından sorumlu olduğu anlaşıldığından Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporu uyarınca vakfın İstanbul Şişli'de bulunan taşınmazının 2.400.000 TL bedel üzerinden 17/12/2015 tarihinde satıldığı, detayları bilirkişi raporunda belirtildiği şekilde vakfın bu satış dolayısıyla en az 100.000 TL en çok 933.333 TL zararının oluştuğu, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu satışla vakfı zarara uğratmasından sorumlu olduğu anlaşıldığından

Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,
12-Şüpheli MUSTAFA KEMAL GÜNGÖR'ün; 4 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 1 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüphelinin 18/02/2014 tarihli seçimle İnan KIRAC'ın yerine vakıf yönetim kurulu üyeliğine getirildiği, 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal bir yayın politikası değişikliği yapan diğer şüphelilerle ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından hukuken sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/ KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5.maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca vakıf yöneticisi olan şüphelinin bir önceki denetim raporu sonuçlarını değerlendirip gereklerinin yapılması noktasında karar alındığı tarih olan 04/06/2015 tarihli vakıf yönetim kurulu kararına rağmen vakıf yönetim kurulu kararı alınmadan vakıftan borca batık şirkete karşılıksız olarak borç verilmesi işleminde ve vakıf kaynaklarının bedelsiz olarak kullanılmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca vakfın İstanbul Şişli'de bulunan taşınmazının 2.400.000 TL bedel üzerinden 17/12/2015 tarihinde satıldığı, detayları bilirkişi raporunda belirtildiği şekilde vakfın bu satış dolayısıyla en az 100.000 TL en çok 933.333 TL zararının oluştuğu, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu satış nedeniyle vakfı zarara uğratmasından dolayı sorumlu olduğu anlaşıldığından Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

13-Şüpheli AYDIN ENGİN'in; FETÖ/PDY silahlı terör örgütü İştisare Heyeti Üyesi Harun Tokak isimli şahıs ile, 13 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 13 kişiyle iletişim

kaydı bulunduğu, şüphelinin Cumhuriyet Vakfında yönetim değişikliği yaşanmasından sonra gazetede yazar olduğu, ayrıca şüphelinin T24 isimli web sitesinde yayınlanan 03 Şubat 2014 tarihli “Laf salatası: Darbe, paralel devlet vs...”, 17 Eylül 2014 tarihinde Cumhuriyet Gazetesi’nde yayınlanan “17 Aralık’tan Bugüne Yalanlan(a) mayan...”, 06 Mart 2016 tarihinde Cumhuriyet Gazetesi’nde yayınlanan “Şimdi bizim patron kim?”, 21/06/2016 günü T24 isimli web sitesinde yayınlanan “Abant’taki otel, Gülen Cemaati’nin Abant Toplantısı’na yer vermemiş!” başlıklı yazılarında örtülü şekilde FETÖ/PDY terör örgütüne yönelik eylemlere eleştirel bir tutum taşıdığı, twitterde @jeansbiri ismini kullanan FETÖ/PDY yöneticisi şüpheli Ahmet Kemal Aydoğdu tarafından 20 Ekim 2016 tarihinde “#Aksilahlanma” hashtaginin açılmasından sonra 23 Eylül 2016 tarihinde “AKSK (Ak Silahlı Kuvvetler)” başlıklı bir yazı yazarak AK Partinin kendi silahlı ordusunu kurduğu iddiasını ortaya atarak algı çalışması yaptığı, şüphelinin 15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe girişiminden 2 gün önce yani 13/07/2016 günü Cumhuriyet Gazetesinde “Cihanda Sulh, Peki Yurtta Ne?” başlığıyla kaleme aldığı yazısında iktidarı hem iç hem de dış politikada saldırganlıkla suçladığı, 15 Temmuz kanlı darbe teşebbüsünü gerçekleştiren asker üniformalı terörist grubunun TRT1 kanalının yayın akışını keserek yayınlattığı açıklamada kendilerini “Yurtta Sulh Konseyi” olarak tanıttıkları da dikkate alındığında, şüpheliye ait yazının başlığının tesadüfi olamayacağı, şüpheli Aydın Engin’in, 24/07/2016 günü Cumhuriyet Gazetesinde “Ahmak mıydınız, ortak mıydınız?” başlığıyla çıkan ve 31/07/2016 günü “Cemaat’in Vitrindekileri” başlığıyla kaleme aldığı yazısında darbe teşebbüsü sonrasında FETÖ/PDY ile mücadeleyi etkisiz kılmaya ve karalamaya çalıştığı, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK’nun 220/7 delaletiyle TCK’nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5.maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

14-Şüpheli HİKMET ASLAN ÇETİNKAYA’nın; 3 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan

4 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüphelinin FETÖ/PDY ile ilgili yıllar önce kitap yazan ve eleştirel tavrıyla tanınan bir gazeteci olmasına rağmen 2011 yılının Temmuz ayında örgüte yakınlığı ile bilinen “Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı”nın kahvaltı organizasyonuna katıldığı ve vakfın eski başkanı olup halen FETÖ/PDY nedeniyle hakkında soruşturma bulunan firari şüpheli Erkam Tufan Aytav’la kol kola fotoğraf çektiği, bu tarihten itibaren örgüte yönelik yaklaşımında açık bir tavır değişikliği müşahade olunduğu, bu durumun basın camiası tarafından da net şekilde gözlemlenip ağır bir şekilde eleştirildiği, şüphelinin örgütün yayın organı olan Zaman Gazetesine yaptığı açıklamalarda bu yaklaşımı farklı bir gerekçeyle de olsa kabul ettiği, keza 19 Nisan 2016 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan “Hocafendi nasıl terörist oldu?...” başlıklı yazısında son derece yakından tanıdığı “cemaatin” terörle ilişkilendirilemeyeceğini anlatma gayretine devam ettiği, tanıklardan eski Cumhuriyet yazarı Mehmet Faraç’ın da ‘40 yıldır F.GÜLEN ve cemaati aleyhine yazılar yazan Hikmet Çetinkaya’nın bu süreçte FETÖ’nün temsilcileri ile kolkola girip kahvaltı buluşmaları yapmasını ve arkasından da F.GÜLEN hareketinin terör örgütü olduğuna inanmıyorum şeklinde açıklamalar yapmasının manidar olduğunu’ beyan ettiği, tanıklardan Latif Erdoğan’ın Hikmet Çetinkaya’nın Zaman gazetesine verdiği röportajın Cumhuriyet gazetesinin ele geçirildiğinin en somut delillerinden olduğunu, Çetinkaya’nın Gülen’e, Gülen’in de Çetinkaya’ya çok ağır hakaret içeren sözler söylediğinin bilindiğini, yıllar sonra Hikmet Çetinkaya’nın Gazeteciler ve Yazarlar Vakfına davet edilmesi ve Mustafa Yeşil ve Erkam Tufan Aytav’la görüşmesinin kendiliğinden gerçekleşmiş olamayacağını, kendisi vakfa konuşmacı olarak davet edildiğinde bu durumu Mustafa Yeşil’e sorduğunu, Çetinkaya’nın bu durumu ‘Ben değişmedim hoca değişti’ şeklinde açıkladığını öğrendiğini, iki tarafın da aldığı talimatla bu yaklaşımı gerçekleştirdiğinin açık olduğunu beyan ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca Isparta C. Başsavcılığının ... sayılı soruşturmasında 20.05.2015 günü ... Üniversitesinde görevli H.K.’un bilgisayarının imaj incelemesinde; F.GÜLEN tarafından verilen ‘Hiçbirinden şikayetçi olmayacağım. Hikmet Çetinkaya’dan bile. 4-5 senedir aleyhime yazıyor. İlhan Selçuk’a selam gönderdim. Gazetesinde aleyhine yazı çıkmadığı gün yoktu. Ekrem Beye de tembih ettim. Aleyhinde olmayın dedim” şeklinde bir ifade içeren EL YAZILI NOT bulunduğu belirlendiği (Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’nın 2016/1632 sayılı iddianamesinden alınmıştır), şüphelinin 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal bir yayın politikası değişikliği yapan diğer şüphelilerle ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından vakıf yönetim kuru-

lu üyesi olarak hukuken sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlediği kanaatine varıldığından TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5.maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli yukarıda da açıklanan teftiş kurulu raporu uyarınca; vakıf yöneticisi olan şüphelinin bir önceki denetim raporunu sonuçlarını değerlendirip gereklerinin yapılması noktasında karar alındığı tarih olan 04/06/2015 tarihli Vakıf Yönetim Kurulu kararına rağmen yönetim kurulu kararı alınmadan vakıftan borca batık şirkete karşılıksız olarak borç verilmesi ve vakıf kaynaklarının bedelsiz olarak kullanılmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2, 53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

228

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 08/03/2017 tarihli teftiş kurulu raporunda açıklandığı üzere; vakfın İstanbul Şişli'de bulunan taşınmazının 2.400.000 TL bedel üzerinden 17/12/2015 tarihinde satıldığı, detayları raporda belirtildiği üzere vakfın bu satış dolayısıyla en az 100.000 TL en çok 933.333 TL zararının oluştuğu anlaşıldığından, vakıf yöneticisi olan şüphelinin bu satışla vakfı zarara uğratmasından dolayı Türk Ceza Kanununun 155/2,53 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

15-Şüpheli BÜLENT YENER'in; 3 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 1 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüphelinin Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.'de Mali İşler Müdürü olup birinci derecede imza yetkisine sahip bulunduğu, şüphelinin 2013 yılından sonra yönetime gelen ve yayın politikasında radikal bir değişiklik yapan diğer şüphelilerle beraber hareket ettiği, gazetenin izlediği yayın politikasından hukuken sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Genel Müdürlüğü analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine

atlı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlemek suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5.maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

16- Şüpheli GÜNSELİ ÖZALTAY'ın; 6 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ile ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 1 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu, şüphelinin Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.'de Muhasebe Müdürü olup ikinci derecede imza yetkisine sahip bulunduğu, şüphelinin 2013 yılından sonra yönetime gelen ve radikal yayın değişikliği yapan diğer şüpheli-lerle ortak hareket ettiği, gazetenin yayın politikasından hukuken sorumlu olduğu, HTS kayıtları, Emniyet Müdürlüğünün analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulunun usulsüz yöntemlerle ele geçirilmesi, açık kaynak tespit tutanakları, Cumhuriyet Gazetesinin silahlı terör örgütlerinin (FETÖ/PDY- PKK/KCK- DHKP/C gibi) eylemlerini meşru göstermeye yönelik yayınları bir kül halinde değerlendirildiğinde; şüphelinin üzerine atılı Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işlemek suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK'nun 220/7 delaletiyle TCK'nun 314/2 ve 53. Maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5.maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

17-Şüpheli AHMET KEMAL AYDOĞDU'nun; "@Başkentcii" rumuzlu twitter kullanıcısı olan ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından FETÖ/PDY silahlı terör örgütü nedeniyle yapılan soruşturma kapsamında tutuklanan Ömer Şahin ile; 52 BYLOCK kullanıcısı şüpheli şahıs ve haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma bulunan 40 kişiyle iletişim kaydı bulunduğu ayrıca kendisinin BYLOCK KULLANICISI OLDUĞU tespit edilmiştir. Şüpheli Ahmet Kemal Aydoğdu'nun twitter'da "@Jeansbiri" adını kullandığı paylaşımları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; gerçek kimliği ve dünya görüşünü kamufle etmeye yönelik paylaşımlar yaptığı, takipçi sayısının çokluğundan yararlanarak twitter'da TT şeklinde kısaltılan "Trend Topic" olarak bilinen ve sosyal medyada gündem oluşturmaya yönelik hashtagler başlattığı, bu yolla ilk adımda sosyal medyada gündem belirlediği, ikinci adımda bu gündemin yazılı ve görsel basına iletilmesine zemin hazırladığı anlaşılmıştır. Şüpheli tarafından başlatılan ve 20 Ekim 2016 tarihinde "#Aksilahlanma" şeklinde dolaşıma giren hashtag ile 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında oluşan toplumsal

birlik ve beraberliğin dinamitlenmeye çalışıldığı, bir bütün olarak darbeye karşı çıkan Türk halkının önce partisel bazda ayrıştırılması sonra da bir grubun diğerlerine karşı silahlandığı izlenimi yaratılarak insanlar arasında düşmanlık ve nifak tohumları ekme-ye çalışıldığı, silahlanma olgusunun halkta yarattığı kaygı durumundan istifade edilip bu yolla FETÖ/PDY örgütünün amaçlarına hizmet edildiği görülmüştür. Şüphelinin sosyal medyada “#Aksilahlanma” hashtagi ile başlattığı algı operasyonunun başlar başlamaz Cumhuriyet Gazetesinde manşetten kamuoyuna aktarıldığı ve bu yolla FETÖ/PDY silahlı terör örgütü yöneticisi olan şüpheli Ahmet Kemal Aydoğdu'nun başlattığı sosyal medya manipülasyonunun Cumhuriyet Gazetesi tarafından bilerek ve isteyerek yazılı ve görsel medyaya taşındığı, bu yolla kamuoyunda daha yüksek bir inandırıcılık sağlanmaya çalışılarak toplumda bulunan fay hatlarının derinleştirilip, çatışma ortamının oluşturulmaya çalışıldığı değerlendirilmiştir. Sosyal medyada yeni oluşmuş bir hashtag'in gazetede hemen manşete taşınmasının tesadüfi sayılamayacağı, 90 yıllık geçmişi olan tecrübeli bir gazetede bu tarz bir haberin; gelişigüzel, teyit edilmeden manşete çekilmesinin olağan gazetecilik faaliyeti ile açıklanmasının mümkün olmadığı aşikardır. Ayrıca “@jeansbiri” adını kullanan şüpheli Ahmet Kemal Aydoğdu'nun Elazığ'da FETÖ/PDY ile irtisaklı Özel Elazığ Yavuz Selim Kolejinde Biyoloji öğretmeni olarak çalıştığı, darbe teşebbüsünden 3 gün sonra 18/07/2016 tarihinde bulunduğu ilden ayrılarak Gaziantep'e yerleştiği, 27/10/2016 günü Gaziantep/Şahinbey'de Bursa 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/2856 Değişik iş sayılı kararı ile Terör Örgütüne Üye Olma suçundan yakalaması bulunan Fatih Aytuğ ile yakalandığı, şüphelinin eşi ve çocuğunun kaldığı Şahinbey İlçesi Yeditepe Mah. 2016 nolu Cad. Zeberced Sitesi A Blok D:35 adresinde yapılan aramada herhangi bir suç unsuru ele geçirilemese de emlakçı vasıtasıyla bulup kendisi adına kontrat yaptığı ve Fatih Aytuğ ile birlikte kaldığı anlaşılan Şahinbey İlçesi Karataş Mah. 103424 nolu Cad. Ediz City D-1 Blok D:122 adresinde yapılan aramada çok sayıda dijital malzeme ile birlikte, çeşitli telefon numaralarının yazılı olduğu kağıtlar, 2 adet para sayma makinesi, Bankasya Katılım A.Ş. Altunizate Şubesine ait 4000 TL'lik çek, Yapı Kredi Bankası Siirt şubesine ait 10.000 TL'lik çek ve ING Bank'a İpekyolu Şubesine ait 20.000 TL'lik çek, Türkçe Olimpiyatları 10. Yıl ibaresi yazılı paralar ve 238.843 USD (145 tane 1 Dolar) ve 48.910.000-TL paranın ele geçirildiği, kolluk tarafından alınan ifadesinde ilk etapta adına kayıtlı 5 adet hat bulunduğunu ifade etmiş ise de; 2003 yılından günümüze kadar 28 ayrı hat kullandığının tespit edildiği, şüpheli (Komiser) Mehmet Sevim'in Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2016/10742 soruştur-

ma sayılı dosyasında verdiği ifadesinde; “Ben 2015 yılı şubat ayına kadar Sakarya’da görev yaptıktan sonra annemin rahatsızlığı sebebiyle Elazığ’a tayin istedim. 2015 yılı Mart ayında Elazığ iline geldim. Evren, Sakarya’dayken benim telefonumda bulunan By Lock programına Elazığ’da benimle ilgilecek kişinin kodunu girdi. Sonra biz By Lock üzerinden bu şahısla görüşmeye başladık. Elazığ iline geldiğimde bir çay bahçesinde bu şahısla buluştuk. Orada şahsın Elazığ Yavuz Selim Kolejinde çalışan Ahmet KEMAL isimli şahıs olduğunu öğrendim. Salih isimli kod ismini kullanıyordu. Ben Elazığ ilindeyken Ahmet KEMAL isimli şahısla ayda bir buluşup sohbet ederdik. Bu sohbetlere ikimiz dışında kimse katılmadı. Çünkü benim Elazığ’da akademiden aynı dönem arkadaşım yoktu. 2016 yılı Ocak ayında bir parkta bulunduğumuzda Ahmet Kemal benim telefonumda bulunan By Lock isimli programı silerek Bluetooth üzerinden Eagle isimli programı yükledi ve artık bunu kullanacağımızı söyledi. Biz yaklaşık 2 ay bu programı kullandıktan sonra 2016 yılı mart ayı civarında yine Ahmet Kemal telefonuma bu sefer Tango isminde fakat bilinen Tango programı olmayan bir program yükledi. Programın içeriği By Lock’un biraz daha değişik haliydi. Bu programıda yine bluetooth üzerinden telefonuma yükledi. Ahmet Kemal ile Elazığ’da görev yaptığım süre zarfında 4-5 kez görüştük. Ahmet Kemal, Elazığ’da üst düzey FETÖ yöneticilerinden biriydi. Ahmet Kemal’in bir üst abisinde Abdullah isimli şahısta fakat ben bu şahsı hiç görmedim. Açık kimlik bilgilerini de bilmiyorum.” şeklinde beyanda bulunması, BankAsya’da hesabının olması, arama sırasında ele geçen paranın kaynağının tespit edilememesi, HTS kayıtları, İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nün analiz raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, açık kaynak tespit tutanakları, arama-yakalama-elkoyma tutanakları birlikte değerlendirildiğinde şüphelinin FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün hiyerarşik yapısına dahil olarak atılı Silahlı Terör Örgütü Yöneticisi Olmak suçunu işlediği kanaatine varıldığından, TCK’nun 314/1, 53, 58/9, 54/1, 63 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA, adli emanetin 2016/12571 sırasında kayıtlı nakit paraların, 2016/12897 sırasında kayıtlı çekler ve para sayma makinelerinin MÜSADERESİNE, 2016/2897 sırasında kayıtlı Türkçe Olimpiyatları yazılı paraların, 2017/3759 sırasında kayıtlı kapalı zarf içerisindeki kayıt parçalarının dosyasında delil olmak üzere MUHAFAZASINA.

18-Şüphelilerden İLHAN TANIR’ın 2015-2016 yıllarında FETÖ/PDY’nin amaçları doğrultusunda haber yapan www.haberdar.com isimli internet sitesinin Washington Temsilciliğini yürüttüğü, adı geçen sitenin Genel Yayın Yönetmeni’nin “@fuatavni”

hesabını ilk açan kişi olduğu değerlendirilen Said SEFA olduğu, Said Sefa'nın Cumhuriyet Başsavcılığımızın 2017/2734 sayılı soruşturması sonucunda düzenlenen 2017/135 sayılı iddianamede halen firari şüpheli konumunda olduğu anlaşılmıştır. Şüphelinin 2015-2016 yıllarında www.haberdar.com isimli internet sitesinin Washington Temsilciliğini yürüttüğü dönemde eş zamanlı olarak Cumhuriyet gazetesinin de ABD Muhabirliğini yaptığı saptanmıştır. Şüpheli, Can Dündar'ın genel yayın yönetmeni olmasıyla hemen hemen eş zamanlı olarak bu göreve getirilmiş olup, Cumhuriyet gazetesinde belirtilen tarih aralığında 115 adet yazı yazmıştır. Bu yazılardan ilkinin 06/03/2015 tarihinde, sonuncusunun ise 15 Temmuz Darbe Teşebbüsünden 2 gün önce yani 13 Temmuz 2016 tarihinde yazıldığı, bu tarihten sonra şüphelinin Cumhuriyet gazetesinde yazısının çıkmadığı tespit edilmiştir. Şüphelinin bu süre zarfında yazdığı yazılarda özellikle Sayın Cumhurbaşkanının şahsını hedef alarak, Amerika'da etkili bağlantıları ve güvenilir kaynakları bulunan bir gazeteci görünümü yaratmak suretiyle dış ilişkilerinde yalnızlaşmış, terör örgütleriyle mücadelede gereken kararlılığı göstermeyen, hatta IŞİD'a göz yuman/yardım eden, genel olarak yönetilemeyen bir Türkiye imajı çizmeye çalıştığı, şüphelinin yazılarında genellikle kim olduğunu açıklamadığı "üst düzey Amerikalı kaynak" dayanağını kullandığı müşahade edilmiştir. Şüphelinin Cumhuriyet Gazetesi ABD muhabiri olduğu dönemde yazdığı yazılar, sosyal medya paylaşımları, açık kaynak bilgileri, daha önce FETÖ/PDY terör örgütünün yayın organı olması sebebiyle KHK ile kapatılan haberdar.com isimli internet haber portalının ABD temsilcisi olması bir kül halinde değerlendirildiğinde; atılı Silahlı Terör Örgütü Üyesi olmak suçunu işlediği kanaatine varıldığından, şüphelinin TCK'nun 314/2 ve 53, 58/9 maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5. Maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

19- Şüpheli AHMET ŞİK'in 14/03/2015 tarihli "Ya Apo Kandil'e ya biz İmralı'ya" başlıklı yazısıyla PKK/KCK terör örgütü üst yöneticilerinden olan Cemil Bayık'ın terör örgütü PKK'nın gündeme ilişkin cebir, şiddet içeren ve manipülatif, algısal amaçlar taşıyan söylemlerini kamuoyuna taşıdığı, Aynı şekilde 08/07/2015 tarihli "Bizimki gazetecilik sizinki ihanet" başlıklı yazısında MİT Tırları soruşturmasında tutuklu bulunan ve meslekten ihraç edilen eski Savcı Özcan Şişman'ın "MİT Reyhanlı katlimanı biliyordu ama polis ile paylaşmadı" şeklindeki açıklamasını haberleştiği, bu yazıda daha önce firari şüphelilerden Can Dündar tarafından yapılan MİT Tırları haberinin devamı niteliğindeki manipülasyonu sürdürdüğü, 13/02/2015 tarihli

“Tır’daki sır aydınlandı” başlıklı yazısında Türkiye’den Suriye’ye MİT tırları ile yapılan silah ve cephane sevkiyatının Türkmenlere değil cihatçı Ansar örgütüne gittiği, dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti Devletinin terör örgütlerine lojistik destek sağladığı yönünde iddiasına yer verdiği, 23-26/09/2014 tarihlerinde Avrupa Parlamentosu ortaklığıyla Heybeliada’da düzenlenen basın özgürlüğü çalıştayında “PKK için çalışanlar da gazetecidir” şeklinde açıklamada bulunduğu, şüphelinin 31/03/2015 tarihinde İstanbul Adliye Sarayında görevi başında şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ’ın katledildiği saatlerde yasadışı silahlı terör örgütü DHKP-C üyesi olan teröristler Bahtiyar Doğruyol ve Şafak Yayla ile röportaj yaptığını belirterek söz konusu röportajı www.cumhuriyet.com.tr internet sitesinde 01/04/2015 tarihinde yayınladığı, röportajla ilgili olarak 24/03/2017 tarihinde celp edilerek savunma ve delilleri istendiğinde, röportajla ilgili olarak herhangi bir beyanda bulunmayacağını belirttiği,

Öte yandan şüphelinin twitter isimli sosyal paylaşım sitesinde kendisi tarafından kullanılan “@sahmetsahmet” rumuzlu hesapta;

20/12/2016 tarihinde; “suikastçının Nusra’cı değil FETÖ’cü olduğunu kanıtlama gayretindeki iktidar ve yancılar katilin polis olduğu gerçeğini ne yapacaksınız?”

14/12/2016 tarihinde; “savaş, PKK ile ülkenin belirli bir bölgesinde arada kesintiler olsa da 1984’ten bu yana var”

11/12/2016 tarihinde; “Cizre’de evlerin bodrumlarında yakılanlarla İstanbul’da bomba ile parçalananları kıyaslayacağına ikisinde itiraz et. İkisi de şiddet”

17/02/2016 tarihinde; “Devleti mafyalaştıranların suçlarının soruşturulmasını engellemek için savaş çıkardığına inananlar, bomba patlatılacağına neden inanmaz”

28/11/2015 tarihinde; “Tahir Elçi’yi tutuklamak yerine katletmeyi tercih ettiler. Katil sürüsü bir mafyasınız”,

17/02/2016 tarihinde; “ABD ve AB’nin cihatçı teröre karşı müttetikimiz dedikleri PYD’nin terör örgütü olduğunu kanıtlamaya çalışanlar olağan şüpheli olmaz mı?” şeklinde paylaşımlarda bulunduğu tespit edilmiş olup, şüphelinin silahlı terör örgütlerinin (PKK/KCK, DHKP/C) üst düzey yöneticileri ve örgüt üyeleri ile yaptığı röportajlarda açıkça terör örgütlerini meşru gösterip, bu örgütlerin eylemlerini destekleyici tarzda yayınladığı, ayrıca sosyal paylaşım sitelerinde yaptığı paylaşımlar

ile devleti “katil”, meşru operasyonlarını adeta bir terör örgütü faaliyeti gibi göstererek kaos ortamı meydana getirmeye çalıştığı, bu şekilde kamuoyunun yanıltılarak terör örgütlerinin istedikleri ortamın yazılı ve görsel medya ile sosyal paylaşım sitelerinde oluşturulmaya çalışıldığı,

Şüphelinin yukarıda detaylı bir şekilde açıklandığı üzere, PKK/KCK ve DHKP-C silahlı terör örgütlerinin eylemlerini meşrulaştırmaya, bu eylemleri gerçekleştiren teröristleri kamuoyuna iyi bir insan olarak göstermeye çalışan yazılar yazdığı ve sosyal medya paylaşımlarında bulunduğu, AİHM'nin Türkiye v. Sürek kararında belirtildiği gibi bu tip yazı ve paylaşımların ifade ve basın özgürlüğü ile açıklanamayacağı, belirtilen yazı ve paylaşımların silahlı terör örgütlerinin medyayı kullanma yöntemlerinden biri olduğu tespit edilmiştir. Cumhuriyet gazetesi muhabiri olan şüpheli Ahmet Şık'ın bu eylemlerini diğer şüpheliler ile fikir ve eylem birliği içerisinde gerçekleştirildiği kanaatine varıldığından hakkındaki 2016/158637 sayılı dosya Cumhuriyet Başsavcılığımızın 2016/97293 sayılı iş bu dosyası ile birleştirilmiştir. Yukarıda anlatıldığı haliyle şüphelinin örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmaksızın yaptığı haberler ve paylaşımlar ile silahlı terör örgütüne yardım ettiği anlaşıldığından, şüphelinin üzerine atılı Örgüt Üyesi Olmamak ile Birlikte Örgüte Yardım Etmek suçunu işlediği anlaşılma, şüphelinin TCK'nın 220/7 delaletiyle 314/2, 53, 63 maddeleri ile 3713 sayılı yasanın 5. Maddesi uyarınca CEZALANDIRILMASINA,

Karar verilmesi kamu adına talep ve iddia olunur.

..... 37553 İstanbul Cumhuriyet Başsavcivekili

..... 137267 İstanbul Cumhuriyet Savcısı

2-Altan Kardeşler ve Nazlı Ilıcak İddianamesi:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu

TUTUKLU İŞ

Tut. Son Göz. Geç T: 06/04/2017

Soruşturma No : 2016/100447

Esas No : 2017/10142

İddianame No : 2017/1545

İDDIANAME

İSTANBUL AĞIR CEZA MAHKEMESİ'NE

DAVACI : K.H.

SUÇTAN ZARAR GÖRENLER : 1-RECEP TAYYİP ERDOĞAN, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Hukuk Müşavirliği Beştepe Merkez/ ANKARA

2-TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI, TBMM 06543 Bakanlıklar Merkez/ ANKARA

3-65'NCİ TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜM ETİ

ŞÜPHELİLER (YAKALAMALI) : 1- ABDULKERİM BALCI,

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 17/10/2016, İstanbul 4.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/4585 D.İş sayılı kararı (TUTUKLU)

2- AHMET HÜSREV ALTAN, Silivri Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda TUTUKLUDUR.

MÜDAFİİ : Av. İSMAİL AZİZ ERGİN CİNMEN, Av. VEYSEL OK, Av. FERAT ÇAĞIL,

GÖZALTI TARİHİ : 10/09/2016 ila 22/09/2016 İla, 22/09/2016 ila 23/09/2016 arası (13 GÜN)

TUTUKLAMA TARİHİ : 23/09/2016,

3 - ALİ ÇOLAK doğumlu, AYDIN İli, NAZİLLİ ilçesi, TOYGAR köy/mahallesi, 66 cilt, 99 aile sıra no, 3 sıra no'da nüfusa kayıtlı Atakent Malı. 213. Sk. No:2F İç Kapı No: 19 Küçükçekmece/ İSTANBUL adresinde ikamet eder.

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 05/08/2016, İstanbul 5.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/3608 D.İş sayılı kararı (TUTUKLU) :

4- AYŞE NAZLI ILICAK, Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda TUTUKLUDUR.

MÜDAFİİ : Av. MUHAMMED EMİN ÖZKURT, İSTANBUL Av. MUSTAFA ÖZKURT, İSTANBUL

GÖZALTI TARİHİ : 26/07/2016 ila 29/07/2016 arası (3 GÜN)

TUTUKLAMA TARİHİ : 29/07/2016, İstanbul I.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/334 Sorgu sayılı kararı (YAKALAMALI)

5- BÜLENT KENEŞ,

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 17/10/2016, İstanbul 4. Su İh Ceza Hakimliği'nin 2016/4585 D.İş sayılı kararı (YAKALAMALI)

6- EKREM DUMANLI,

YAKALAMA KARAR TARİHİ: 02/08/2016, İstanbul 9.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/3701 D.İş sayılı kararı (YAKALAMALI)

7- EMRULLAH USLU,

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 04/10/2016, İstanbul 2.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/6227 D.İş sayılı kararı (YAKALAMALI) :

8- FARUK KARDIÇ,

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 05/08/2016, İstanbul 5.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/3608 D.İş sayılı kararı (TUTUKLU)

9- FEVZİ YAZICI, TUTUKLUDUR.

GÖZALTI TARİHİ : 27/07/2016 ila 29/07/2016 arası, 04/08/2016 ila 05/08/2016 arası (4 GÜN)

TUTUKLAMA TARİHİ : 05/08/2016, İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/305 Sorgu sayılı kararı (YAKALAMALI)

10- MEHMET KAMIŞ,

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 05/08/2016, İstanbul S.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/3608 D.İş sayılı kararı (TUTUKLU)

11- MEHMET HAŞAN ALTAN, Silivri Kapalı Ceza İnfaz Kuruntunda TUTUKLUDUR.

GÖZALTI TARİHİ : 10/09/2016 ila 22/09/2016 arası (12 GÜN)

TUTUKLAMA TARİHİ : 22/09/2016, İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/419 Sorgu sayılı kararı (YAKALAMALI)

12- OSMAN ÖZSOY,

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 04/10/2016, İstanbul 2.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/6227 D.İş sayılı kararı (YAKALAM ALI)

13- ŞEMSEDDİN EFE

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 17/10/2016, İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/4585 D.İş sayılı kararı (TUTUKLU)

14- ŞÜKRÜ TUĞRUL ÖZŞENGÜL, Silivri 8 No'lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda TUTUKLUDUR.

GÖZALTI TARİHİ : 25/08/2016 ila 22/09/2016 arası (28 GÜN)

TUTUKLAMA TARİHİ : 22/09/2016, İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/418 Sorgu sayılı kararı (ADLİ KONTROLLÜ)

15- TİBET MURAD SANLIMAN,

GÖZALTI TARİHİ : 01/08/2016 ila 05/08/2016 arası (4 GÜN)

ADLİ KONTROL KARAR TARİHİ : 05/08/2016, İstanbul 5.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/308 Sorgu sayılı kararı (YAKALAM ALI)

16- TUNCAY OPÇİN ,

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 04/10/2016, İstanbul 2.Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/6227 D.İş sayılı kararı (TUTUKLU)

17- YAKUP ŞİMŞEK, Silivri Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda TUTUKLUDUR.

MÜDAFİİ : Av. MURAT TELLİ OĞLU, İSTANBUL Mırat Reis Mah.TıkNefes Sok. No.25/24 Üsküdar/ İSTANBUL

GÖZALTI TARİHİ : 01/08/2016 ila 05/08/2016 arası (4 GÜN)

TUTUKLAMA TARİHİ : 05/08/2016, İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2016/308 Sorgu sayılı kararı

SUÇ : Genel olarak Türkiye Büyük Millet Meclisini Ortadan Kaldırmaya veya Görevini Yapmasını Engellemeye Teşebbüs Etme, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini Ortadan Kaldırmaya veya Görevini Yapmasını Engellemeye Teşebbüs Etme, Anayasal Düzeni Ortadan Kaldırmaya Teşebbüs Etme, Silahlı Terör Örgütü Yöneticisi Olma,

Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma, Silahlı Terör Örgütüne Üye Olmamakla Birlikte Örgüt Adına Suç İşleme, Silahlı Terör Örgütüne Bilerek ve İsteyerek Yardım Etme, Halkı Kin ve Düşmanlığına Tahrik Etmek suçları olmakla birlikte her bir şüpheli için iddianamenin 8.1. no'lu kısmında ayrı ayrı belirtilmiştir.

SUÇ TARİHİ VE YERİ : 15/07/2016, 18/07/2016-İSTANBUL

SEVK MADDESİ : İddianamenin 9.1. no'lu kısmında her bir şüpheli için ayrı ayrı belirtilmiştir.

DELİLLER : İddia, şüpheliler, tanıklar ve gizli tanık beyanları, adli emanet, HTS ve durum analiz raporları, olay, yakalama, arama ve el koyma tutanakları, terör örgütü İltisakına dair rapor ve analizler, MASAK raporları, bir kısım soruşturmalara ilişkin iddianame ve mahkeme karar metinleri, açık kaynak tespit tutanakları, tüm hazırlık evrakı

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ...

3-ZAMAN GAZETESİ İDDİANAMESİ
TÜRKİYE CUMHURİYETİ İSTANBUL
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

TUTUKLU VE KISITLI

Soruşturma No : 2016/110288

Esas No : 2017/10371

İddianame No : 2017/1590

İDDİANAME İSTANBULAĞIR CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI : K.H.

ŞÜPHELİ : 1- AHMET METİN SEKİZKARDEŞ, ŞEFİ-KOĞLU SUAT'den olma, 28/08/1967 doğumlu, MARDİN ili, ARTUKLU ilçesi, ULUCAMI köy/mahallesi, 12 cilt, 120 aile sıra no, 56 sıra no'da nüfusa kayıtlı Başakşehir Mah. Kanuni Sultan Süleyman Cad. No:3 İç Kapı No:33Başakşehir/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. ÖMER KAVILI, İSTANBUL

F. Atabey Cad. 80 Büro İç Kapı 24-25 Üsküdar / İSTANBUL

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 26/07/2016

TUTUKLAMA TARİHİ : 04/08/2016 tarih İstanbul 3.

Sulh Ceza Hakimliğinin 2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 2- AHMET TURAN ALKAN, TALETOĞLU ZEYNEP'den olma, 24/03/1954 doğumlu, SİVAS ili, MERKEZ ilçesi, GÖKMED-RESE köy/mahallesi, 17 cilt, 235 aile sıra no, 30 sıra no'da nüfusa kayıtlı Yüzüncüyıl Mah. 517. Sk.

No:30 İç Kapı No:2Nilüfer/ BURSA ikamet eder.

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 4. Sulh Ceza

Hâkimliğinin 30/07/2016 tari

2016/329 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 3- ALAATTİN GÜNER, HACI BEKİROĞLU

SAFİYE'den olma, 12/03/1972 doğumlu, TOKAT ili, ARTOVA ilçesi, YAĞCI-MUSA köy/mahallesi, 24 cilt, 50 aile sıra no, 32 sıra no'da nüfusa kayıtlı Başak Mah. Reşat Nuri Güntekin Cad. No:5U İç Kapı No:41Başakşehir/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. MEHMET ÇAVDAR, İSTANBUL

Balıkesir Cd.Uprise Elite Residence C1 Blok D.221 K.26 Soğanlık Yenimahalle 34880 Kartal / İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin 04/08/2016 tarih2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 4- ALİ BULAÇ, MEHMETOĞLU EMİNE'den olma,10/03/1951 doğumlu, MARDİN ili, ARTUKLU ilçesi, EMİNETTİN köy/mahallesi, 3 cilt, 11 aile sıra no, 31 sıra no'da nüfusa kayıtlı Sultantepe Mah. İmam Hüsnü Sk. No:26 İç Kapı No:5Üsküdar/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. MEHMET ALİ DEVECİOĞLU, İSTAN-

BUL Fabrikalar Geçidi Sok.İlgün Apt.No:2 Da:8 Osmaniye Meydanı 34146 Bakırköy / İSTANBUL

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 26/07/2016

TUTUKLAMA TARİHİ : 30/07/2016 tarih İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin2016/329 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 5- CUMA KAYA, HAMZAOĞLU SULTAN'den olma, 10/12/1975 doğumlu, GAZİANTEP ili, ŞEHİTKAMİL ilçesi, DURNALIK köy/mahallesi, 62 cilt, 36 aile sıra no, 5 sıra no'da nüfusa kayıtlı Cumhuriyet Mah. Çelik Hançer 7. Sk. No:31 İç Kapı No:2Bahçelievler/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. MEHMET ÇAVDAR, İSTANBUL Balıkesir Cd.Uprise Elite Residence C1 Blok D.221 K.26 Soğanlık Yenimahalle 34880 Kartal / İSTANBUL

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 26/07/2016

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin 04/08/2016 tarih 2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 6- FARUK AKKAN, OSMANOĞLU MERYEM'den olma, 06/12/1971 doğumlu, KONYA ili, MERAM ilçesi, EVLİYA TEKKE köy/mahallesi, 118 cilt, 18 aile sıra no, 58 sıra no'da nüfusa kayıtlı Yenibosna Merkez Mah. 29 Ekim Cad. No:43 İç Kapı No:7Bahçelievler/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. MEHMET ÇAVDAR, İSTANBUL Balıkesir Cd.Uprise Elite Residence C1 Blok D.221 K.26 Soğanlık Yenimahalle 34880 Kartal / İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza

Hâkimliğinin 04/08/2016 tarih

2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 7- HAKAN TAŞDELEN, MUZAFFEROĞLU

FAHRİYE'den olma, 07/01/1979 doğumlu, UŞAK ili, MERKEZ ilçesi, ÖZDEMİR köy/mahallesi, 13 cilt, 90 aile sıra no, 18 sıra no'da nüfusa kayıtlı Eymir Mah. Işıklı

Gözü Cad. No:4A İç Kapı No:2Gölbaşı/ ANKARA ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. MEHMET ÇAVDAR, İSTANBUL Balıkesir
Cd.Uprise Elite Residence C1 Blok D.221 K.26Soğanlık Yenimahalle 34880 Kartal
/ İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza
Hâkimliğinin 04/08/2016 tarih
2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 8- HÜSEYİN BELLİ, RIZAOĞLU HACCE'den
olma, 03/11/1974 doğumlu, ERZURUM ili, KÖPRÜKÖY ilçesi, ZİYARET köy/
mahallesi, 50 cilt, 30 aile sıra no, 74 sıra no'da nüfusa kayıtlı Başak Mah. Ertuğrul
Gazi Cad. No:16D İç Kapı No:36Başakşehir/ İSTANBUL ikamet eder.

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 14. Sulh Ceza
Hâkimliğinin 27/01/2017 tarih
2017/43 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 9- HÜSEYİN TURAN, SEFEROĞLU AYŞE'den
olma, 20/10/1967 doğumlu, TEKİRDAĞ ili, SÜLEYMANPAŞA ilçesi, DEMİRLİ
köy/mahallesi, 23 cilt, 2 aile sıra no, 26 sıra no'da nüfusa kayıtlı Bahçeşehir 2. Kısım
Mah.Gardenya Sk. No:2B İç Kapı No:1Başakşehir/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. HAKAN TUNÇKOL, İSTANBUL
Suryapı Exen İstanbul, Tantavi Mah. Estergon Cad. No: 24 F Blokkule D.17 34764
Ümraniye / İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza
Hâkimliğinin 04/08/2016 tarih
2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 10- İBRAHİM KARAYEĞEN, SÜLEYMA-
NOĞLU
HAVVA'den olma, 15/11/1965 doğumlu, MERSİN ili, SİLİFKE ilçesi, MUKADDEM
köy/mahallesi, 5 cilt, 80 aile sıra no, 20 sıra no'da nüfusa kayıtlı Başak Mah. Yunus

Emre Cad. No:24B İç Kapı No:15Başakşehir/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. ADEM ÖLMEZ, İSTANBUL

Metroport İş Merkezi Kat.3 No.304 34180 Bahçelievler / İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 2. Sulh Ceza

Hâkimliğinin 24/07/2016 tarih

2016/254 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 11- İHSAN DURAN DAĞI,

VELİOğlu SEBİHA'den olma, 29/01/1964 doğumlu, GAZİANTEP ili, İSLAHİYE ilçesi, KUŞCUMUSTAFA köy/mahallesi, 63 cilt, 3 aile sıra no, 47 sıra no'da nüfusa kayıtlı Güvengir 42 Sitesi Mercan Sokak No:73 Çayyolu Çankaya/ ANKARA ikamet eder.

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 26/07/2016

ŞÜPHELİ : 12- İSMAİL KÜÇÜK, LİMANOğlu NAHİDE'den olma, 06/06/1975 doğumlu, GÜMÜŞHANE ili, MERKEZ ilçesi, PEHLİVANTAŞI köy/mahallesi, 82 cilt, 2 aile sıra no, 38sıra no'da nüfusa kayıtlı A Başakşehir/ İSTANBUL ikamet eder.

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 14. Sulh Ceza Hâkimliğinin 27/01/2017 tarih 2017/43 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 13- MEHMET ÖZDEMİR, MUSTAFAOğlu FATMA'den olma, 01/01/1975 doğumlu, MANİSA ili, AHMETLİ ilçesi, ALAHIDIR köy/mahallesi, 8 cilt, 62 aile sıra no, 33 sıra no'da nüfusa kayıtlı Ergenekon Mah. Vatan Cad. No:3 İç Kapı No:6Turgutlu/ MANİSA ikamet eder.

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 26/07/2016

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin 04/08/2016 tarih 2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 14- MURAT AVCIOĞLU, KEMALOğlu AYINZELİHA'den olma, 01/03/1974 doğumlu, ŞANLIURFA ili, EYYÜBİYE ilçesi, TÜRKMEYDANI

köy/mahallesi, 23 cilt, 87 aile sıra no, 55 sıra no'da nüfusa kayıtlı Turgut Özal Mah. Tonguç Baba Cad. No:17F İç Kapı No:26Esenyurt/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. TURGAY GEDİKLİ, İSTANBUL

Molla Gürani Mah. Şehit Pilot M. Nedim Sok. Yıllar Apt. No:15/7 Aksaray ... Fatih / İSTANBUL

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 26/07/2016

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin 04/08/2016 tarih 2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 15- MUSTAFA ÜNAL, HASANOĞLU ÜMMİYE'den

olma, 01/06/1967 doğumlu, BALIKESİR ili, BALYA ilçesi, KOYUNERİ köy/mahallesi, 35 cilt, 90 aile sıra no, 30 sıra no'da nüfusa kayıtlı Ziyabey Cad. 14 Sok. No:4 Balgat Çankaya/ ANKARA ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. MEHMET ÇAVDAR, İSTANBUL

Balıkesir Cd.Uprise Elite Residence C1 Blok D.221 K.26 Soğanlık Yenimahalle 34880 Kartal / İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 4. Sulh Ceza Hâkimliğinin 30/07/2016 tarih 2016/329 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 16- MÜMTAZER TÜRKÖNE, AHMETOĞLU

NURİYE'den olma, 12/08/1956 doğumlu, SİNOP ili, BOYABAT ilçesi, AKYÖRÜK köy/mahallesi, 13 cilt, 50 aile sıra no, 19 sıra no'da nüfusa kayıtlı ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. ELVAN KILIÇ, İSTANBUL

Merkez Mh. Abide-İ Hürriyet Cd. Hasat Sk. Kamara Plaza No: 52 Şişli/ İstanbul Şişli / İSTANBULTUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin 04/08/2016 tarih 2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 17- ONUR KUTLU, HASANOĞLU ALİME'den olma, 17/09/1978 doğumlu, KARAMAN ili, BAŞYAYLA ilçesi, BÜYÜKKARAPINAR köy/mahallesi, 82 cilt, 87 aile sıra no, 102 sıra no'da nüfusa kayıtlı Yavuz Selim Mah. 26/7 Sok. No:4/3Bağcılar/ İSTANBUL ikamet eder.

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 14. Sulh Ceza Hâkimliğinin
27/01/2017 tarih 2017/43 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 18- SEDAT YETİŞKİN, MEHMET ALİ Oğlu
RAİFE'den

olma, 25/12/1948 doğumlu, İSTANBUL ili, BAKIRKÖY ilçesi, ŞENLİK köy/ma-
hallesi, 57 cilt, 654 aile sıra no, 1 sıra no'da nüfusa kayıtlı 6.Ekım Sokak No:14/2
FloryaBakırköy/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. CİHAT GÖKDEMİR, İSTANBUL Yeşilköy,
İdtn A-1 Blok N:149 Bakırköy / İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 12. Sulh Ceza Hâkimliğinin
16/11/2016 tarih 2016/23 sayılı kararı

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 26/07/2016

ŞÜPHELİ : 19- ŞAHİN ALPAY, AHMETOğlu
SABİHA'den olma, 18/04/1944 doğumlu, BALIKESİR ili, AYVALIK ilçesi, HAY-
RETTİN PAŞA köy/mahallesi, 4 cilt, 281 aile sıra no, 7 sıra no'da nüfusa kayıtlı
Akat Mah. Meydan Cad. No:4 İç Kapı No:8Beşiktaş/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. VEYSEL OK, İSTANBUL Aslan Yatağı
Sok. No: 7/3 Cihangir Beyoğlu / İSTANBUL

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 26/07/2016

TUTUKLAMA TARİHİ : 30/07/2016 İstanbul 4. Sulh Ceza
Hâkimliğinin 2016/329 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 20- ŞEREF YILMAZ, MEMETOğlu
HÜRMEZ'den olma, 10/12/1970 doğumlu, ERZURUM ili, İSPİR ilçesi, CİBALİ
köy/mahallesi, 23 cilt, 21 aile sıra no, 26 sıra no'da nüfusa kayıtlı Bahçelievler Mah.
Kültür Sk. No:28 İç Kapı No:10Bahçelievler/ İSTANBUL ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. ALİ ASRAK, İSTANBUL

General Ali Rıza Gürcan Caddesi No:31 Metropol İş Merkezi Kat:8 D:31 Merter
Güngören / İSTANBUL

YAKALAMA KARAR TARİHİ : 26/07/2016

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin
04/08/2016 tarih 2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 21- YÜKSEL DURGUT, NECATİ Oğlu
NİGAR'den olma, 23/10/1972 doğumlu, KÜTAHYA ili, TAVŞANLI ilçesi, YENİ
köy/mahallesi, 2 cilt, 324 aile sıra no, 3 sıra no'da nüfusa kayıtlı Kayabaşı Mah.
75. Yıl Cad. No:9F İç Kapı No:14Başakşehir/ İSTANBUL ikamet eder.MÜDAFİİ
: Av. MEHMET ÇAVDAR, İSTANBUL Balıkesir Cd.Uprise Elite Residence C1 Blok
D.221 K.26 Soğanlık Yenimahalle 34880 Kartal / İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 10. Sulh Ceza Hâkimliğinin
01/09/2016 tarih 2016/379 sayılı kararı

ŞÜPHELİ : 22- ZAFER ÖZSOY, SELAMİ Oğlu
NURAN'den olma, 16/08/1974 doğumlu, İSTANBUL ili, ARNAVUTKÖY ilçesi,
TAYAKADIN köy/mahallesi, 22 cilt, 36 aile sıra no, 50 sıra no'da nüfusa kayıtlı
Başakşehir Mah. Anafartalar Cad. No:2G İç Kapı No:14Başakşehir/ İSTANBUL
ikamet eder.

MÜDAFİİ : Av. MEHMET ÇAVDAR, İSTANBUL

Balıkesir Cd.Uprise Elite Residence C1 Blok D.221 K.26 Soğanlık Yenimahalle
34880 Kartal / İSTANBUL

TUTUKLAMA TARİHİ : İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin 04/08/2016
tarih 2016/305 sayılı kararı

ŞÜPHELİLER : 23- AHMET İREM, HÜSEYİN Oğlu
HACER'den olma, 07/12/1973 doğumlu, TEKİRDAĞ ili, SÜLEYMANPAŞA il-
çesi, YUKARIKILIÇLI köy/mahallesi, 68 cilt, 7 aile sıra no, 17 sıra no'da nüfusa
kayıtlı Yeni Mahalle Mah. Salih Tamcı Sk. No:27 İç Kapı No:5Küçükçekmece/
İSTANBUL ikamet eder.

: 24- ALİ HÜSEYİN ÇELEBİ, MEHMET Oğlu SANİYE'den olma, 12/08/1969 do-
ğumlu, KASTAMONU ili, PINARBAŞI ilçesi, DEMİRTAŞ köy/mahallesi, 8 cilt, 11
aile sıra no, 65 sıra no'da nüfusa kayıtlı 100. Yıl Mah. 2165. Sk. No:18 İç Kapı
No:3Bağcılar/ İSTANBUL ikamet eder.

: 25- SÜLEYMAN SARGIN, SÜLEYMAN Oğlu

HABİBE'den olma, 02/12/1974 doğumlu, İZMİR ili, KEMALPAŞA ilçesi, HALİL-BEYLİ köy/mahallesi, 18 cilt, 84 aile sıra no, 73 sıra no'da nüfusa kayıtlı Adnan Kahveci Mah. Çankaya Cad. No:31 İç Kapı No:49Beylikdüzü/ İSTANBUL ikamet eder.

: 26- OSMAN NURİ ARSLAN, RECEPOĞLU YALDIZ'den olma, 08/10/1983 doğumlu, ERZURUM ili, TORTUM ilçesi, ÇİVİLİKAYA köy/mahallesi, 25 cilt, 6 aile sıra no, 94 sıra no'da nüfusa kayıtlı Adem Yavuz Mah. Yenidünya Sk. No:2/1 İç Kapı No:3Ümraniye/ İSTANBUL ikamet eder.

: 27- OSMAN NURİ ÖZTÜRK, CEMİLOĞLU MEDİNE'den olma, 19/09/1961 doğumlu, ARDAHAN ili, HANAK ilçesi, ORTAKENT YURTSEVER köy/mahallesi, 31 cilt, 80 aile sıra no, 52 sıra no'da nüfusa kayıtlı Alay Köşkü Cad No 5 Cağaloğlu Eminönü/ İSTANBUL ikamet eder.

: 28- LALEZER SARIİBRAHİMOĞLU, MUSTAFA KEMALKIZI ŞERİFE'den olma, 01/05/1957 doğumlu, OSMANİYE ili, SUMBAS ilçesi, KARAÖMERLİ köy/mahallesi, 45 cilt, 42 aile sıra no, 121 sıra no'da nüfusa kayıtlı Gaziosmanpaşa Mah. Billur Sk. No:41 İç Kapı No:2Çankaya/ ANKARA ikamet eder.

246

TAHLİYE KARARI : 12/10/2016

ŞÜPHELİ : 29- NURİYE URAL, MEHMET KEMALKIZIÜLKER'den olma, 03/05/1957 doğumlu, İSTANBUL ili, KADIKÖY ilçesi, KOZYATAĞI köy/mahallesi, 15 cilt, 944 aile sıra no, 3 sıra no'da nüfusa kayıtlı Muratreis Mah. Yeniocak Sk. No:18/2 İç Kapı No:9Üsküdar/ İSTANBUL ikamet eder.

TAHLİYE TARİHİ : 12/10/2016

ŞÜPHELİ : 30- ORHAN KEMAL CENGİZ, MEHMET ZEKİOĞLU İSMET'den olma, 13/01/1968 doğumlu, MERSİN ili, AKDENİZ ilçesi, CAMİŞERİF köy/mahallesi, 7 cilt, 74 aile sıra no, 19 sıra no'da nüfusa kayıtlı 858 Sk. No:2/505 Çakıroğlu İşhanı Konak/ İZMİR ikamet eder.

SUÇLAR : Anayasal Düzeni Ortadan Kaldırmaya Teşebbüs Etme, Türkiye Büyük Millet Meclisini Ortadan Kaldırmaya veya Görevini Yapmasını Engellemeye Teşebbüs Etme, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini Ortadan Kaldırmaya veya Görevini Yapmasını Engellemeye Teşebbüs Etme, Silahlı Terör Ö-

gütüne Üye Olma

SUÇ TARİHİ VE YERİ : 2016 ve önces İSTANBUL

SON GÖZDEN GEÇİRME TARİHİ : 28/03/2017

SEVK MADDELERİ : Türk Ceza Kanunu 309/1, 311/1, 312/1, 314/2, 3713 sayılı

yasa 5,TCK 53,54,58, 63 maddeleri (her bir şüpheli için ayrı ayrı)

DELİLLER : İddia, müşteki beyanları, tanık beyanları, gizli tanık beyanları, açık kaynak tespitleri, video görüntüleri, arama tutanakları, emniyet tespit tutanakları, ekran ve gazete çıktıları, bilirkişi raporları, şüpheli ifadeleri, bağımsız denetçi raporu, kayyum tespit tutanakları, MASAK raporu, noterlik belgeleri, satış sözleşmeleri, Cumhuriyet Başsavcılığımızca yürütülen soruşturma dosyaları, ticaret sicili evrakları, tüm hazırlık evrakı

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ:

Şüphelilere isnat edilen suçlar ile bu suçları oluşturan eylemlerin mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanması ve şüphelilerin lehine/aleyhine olan hususların ileri sürülmesi aşamasına geçilmeden önce; Milli Güvenlik Kurulu'nun 26/02/2014 ilâ 26/05/2016 tarihleri arasında gerçekleştirdiği müteaddit toplantılarda milli güvenliği tehdit eden ve kamu düzenini bozan, devlet içerisinde legal görünüm altında illegal faaliyetler yürüten, illegal ekonomik boyutu bulunan, diğer terör örgütleri ile iş birliği yapan bir terör örgütü olduğuna dair değerlendirmeler yapılan ve devletin tüm kurum ve birimleri ile birlikte etkin bir mücadele yapılmasına karar verilen; dikkat çekmemek maksadıyla isim kullanmaktan kaçınsa da bazı dönemlerde kendilerini "Hizmet Hareketi, Cemaat ya da Camia" olarak nitelendiren,kamuoyunda ise bu isimlerle birlikte "Fetullahçılar, Fetullah Gülen Cemaati" olarak adlandırılan Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY) silahlı terör örgütü lideri, kuruluşu ve genişlemesi, amacı, ideolojisi, ve örgütlenme süreci ile genel yapısı hakkında kısa bir değerlendirme yapılması yararlı olacaktır.

.....

Anlatılanlar doğrultusunda;

Sızıntı dergisi ile başlayan ve Zaman gazetesi ile birlikte hızla büyüyen FETÖ- PDY

medyasının, örgütün gayri meşru faaliyet, beklenti ve hedeflerinin, meşrulaştırılarak geniş kitlelere ulaştırılması noktasında son derece önemli bir misyona sahip olduğu, FETÖ-PDY mediasının ilkesel bir yayıncılık yerine tamamen stratejik olarak örgüt amacı doğrultusunda bir yayın politikası izlediği, bu safhada medyanın örgütün adeta “silahı” olarak kullanıldığı,

Zaman gazetesinin aynı zamanda FETÖ-PDY’nin ve lideri Gülen’in müdafii olduğu; FETÖ-PDY’ye ya da Gülen’e yönelik soru ve eleştirilere cevap ya da karşılığı ilk veren yayın organının Zaman olduğu, gerekli görülen cevap ya da karşılığın bizzat Gülen tarafından ya da ona atfen verildiği,

Lideri Gülen’in talimatları doğrultusunda hareket ederek yayın ilke ve prensiplerini onun istediği şekilde belirleyen FETÖ/PDY mediasının; örgüt içi haberleşmeyi sağlamayı, örgüt tabanını motive etmeyi, çeşitli propaganda teknikleriyle kamuoyunu yanlış yönlendirmeyi, örgüt amacı ve stratejisi doğrultusunda algı operasyonu yapmayı, toplumdaki tepkiselliği yönlendirerek mensup olduğu örgüte meşruiyet alanı sağlamayı, bireylerin örgüt ideolojisi ve amaçları doğrultusunda, örgüt gözüyle olaylara yaklaşmalarını ve dolayısıyla yanlış değerlendirme yapmalarını sağlamayı,

Medya ile ilgisi olmayan, bu saha hakkında yeterli bilgisi bulunmayan ve dolayısıyla “üst akıl” tarafından daha kolay yönlendirilebilecek ehliyetsiz şahıslara FETÖ/PDY medya organlarının yönetimlerinde görev verilmek suretiyle bazı yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin “kukla” durumuna düşürüldükleri,

2009 yılında “Tahşiyeciler grubu” olarak adlandırılan dini grubu sindirmeye yönelik saldırı kampanyasının, FETÖ-PDY fikir ve uygulamalarına muhalefet eden kişi ve oluşumlara karşı örgüt mediasının oynadığı rolü göstermesi açısından emsal olduğu,

2012 yılı sonlarına doğru özel dershanelerin kapatılmasına dair düşüncelerin gündeme gelmesiyle birlikte bu kurumlardan yüksek gelir elde eden ve insan kaynağını devşiren FETÖ-PDY mediasının Gülen’in talimatları doğrultusunda devlet adamlarına basın yayın özgürlüğünün sınırlarını aşacak şekilde hakaret ve saldırılar yönelttiği, akabinde FETÖ-PDY’nin komplo ve kumpaslarla Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni, hükümetini ve Anayasal kurumlarını ortadan kaldırmayı hedeflediği, örgüt mediasının da bu amaçlar doğrultusunda asli bir işlev gördüğü,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’nin, örgüt menfaatleri aleyhine aldığı kararlar kar-

şısında rövanşist bir tavır sergileyen FETÖ-PDY ve medyasının harekete geçtiği; eş zamanlı, sistematik, planlı ve programlı bir biçimde yürütülen komplo, kumpas ve kurgu ürünü “MİT Tırları Operasyonu”, sözde “Selam Tevhid-Kudüs Ordusu” ve “17-25 Aralık Soruşturmaları” ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine ve Anayasal düzene karşı darbe gerçekleştirmeyi planladığı, bu noktada örgüt medyasının hedefe yönelik fonksiyonel bir araç olarak kullanıldığı, örgütle iltisaklı gazeteci ve yazarların başlattıkları toplumsal mühendislik çalışmasının özellikle Zaman gazetesi ve yazar kadrosunun desteğiyle yürütüldüğü,

FETÖ-PDY'nin kamudaki uzantılarının darbe teşebbüslerinin örgüt medyasında yürütülen kapsamlı bir algı operasyonu ile desteklendiği, bu operasyonların kamuoyuna “hukuki soruşturmalar” şeklinde takdim edilerek bu yönde algı oluşturulabilmesi amacıyla çaba sarfedildiği, yargı sürecinin ilk günlerinden itibaren davalara müdahale edildiği ve davaların yönlendirilmeye çalışıldığı,

FETÖ-PDY'ye yönelik operasyonlar başladığında görevini yapan kamu görevlilerinin isim ve görüntülerinin örgüt medyasında ve işbirlikçi medyada yayınlandığı, muhtelif iftira, tehdit ve karalama kampanyalarıyla kamu görevlilerinin hedef haline getirildiği; operasyonun başlayacağı sıralarda Zaman gazetesinin o dönemdeki Genel Yayın Yönetmeni Ekrem Dumanlı'nın soruşturmada görev yapan “kamu görevlilerini zalim, şüphelileri ise mazlum” göstererek kamuoyunun örgüte destek olması amacıyla propaganda yaptığı,

Zaman gazetesi ve resmi internet sitesinde örgüte yönelik davaların seyrini değiştirmeye ve kamuoyunu etkilemeye yönelik, suç içeren ifadeler yayınlandığı, Zaman gazetesinin bundan sonra manşetlerinin ve içeriğinin büyük bir kısmını tamamen bu operasyonlara ayırdığı, soruşturmaların seyrini etkilemeye ve kamuoyunu yönlendirmeye yönelik provakatif yayınlar yaptığı, Gülen ve medyasının örgütlü olarak tek bir vücut halinde hareket ettikleri, adil yargılamayı etkileyerek soruşturmayı itibarsızlaştırmaya çalıştıkları, örgüt tabanını ve toplumu hükümet aleyhine kışkırtmaya teşebbüs ettikleri,

Örgüt lideri Gülen'in talimatları ve tepki çeken söylemleri karşısında savunmasının da Zaman gazetesi aracılığıyla yapıldığı; görevi kötüye kullandığı ve usulsüz işlem yaptığı gerekçesiyle görevden alınan FETÖ-PDY üyesi yargı ve emniyet mensuplarının, Zaman gazetesi aracılığıyla kamuoyunu yanlış yönlendirmeye ve toplumu

mevcut hükümete karşı kışkırtmaya kalkıştıkları, kamuoyunda FETÖ-PDY'nin mağdur, masum ve olayın dışında gösterilmesine, yapılan kumpasın derin bir yapıya mal edilmesine yönelik ters bir algı operasyonu planlandığı,

Örgüt lideri ve medyasının, doğrudan isim vermek suretiyle örgüt medyasından gözaltına alınan şahısları alenen desteklediği, arandığı halde yakalanamayan şahısların teslim olmamalarını telkin ederek soruşturmalarda görevli kamu personelinin işini zorlaştırdıkları, yapılan soruşturmanın “medya özgürlüğüne ve demokrasiye aykırı olduğu” algısını oluşturmaya gayret ettiği, Anayasal kurumları ve yargıyı doğrudan hedef haline getirmeyi amaçladığı, örgütün dağılmaması için gerekli motivasyonu sağlamaya çalıştığı,

FETÖ-PDY medyasının Türkiye’de hukuk kaosu yaşandığı görüntüsü vermeyi, kamuoyunun yargıya olan güvenini sarsmayı ve böylece ülkeyi uluslararası yargı organları nezdinde zor duruma düşürmeyi hedeflediği, kamuoyunun duygu ve tepkilerini örgüt lehine yönlendirmek istediği, örgüt avukatlarının ve üyelerinin provakatif konuşmalarını arka arkaya yayınladığı, taraflı, yalan, yanlış, eksik ve kasıtlı içeriklerle FETÖ-PDY’ni desteklediği, yargı erkinin nüfuz ve itibarına zarar verdiği, toplumun yargıya olan güveninin ve inancını sarsmak istediği,

İfade ve düşünce özgürlüğünün sınırlarını ihlal eden FETÖ-PDY medyasının, örgüt menfaatleri gereği hedef haline getirilen hükümete karşı sosyal medya üzerinden yapılan hakaret, iftira ve yakıştırmaları naklettiği ve hazırlanan senaryo doğrultusunda, hukuka aykırı şekilde ele geçirilen ve kurgulanarak montajlanan ses kayıtlarını servis etmek suretiyle halkı isyana teşvik ettiği, hükümeti yıpratarak devirmeyi amaçladığı,

FETÖ-PDY medyasının işbirlikçi yayın organları ile birlikte Türkiye Cumhuriyeti Devletini ve Hükümeti itibarsızlaştırmaya yönelik casusluk faaliyetleri gerçekleştirdiği, örgüt amaçları doğrultusunda belirlediği kişi, kurum ya da grupları hedef aldığı; kaynağı belirsiz haberler ve bu haberleri destekleyici köşe yazılarıyla yoğun ve şiddetli bir karalama kampanyası yürüttüğü; bilgi kirliliği ve manipülasyon yöntemleri ile hakikatleri gizlediği ya da çarpıttığı, örgüt mensuplarının sosyal medya hesapları üzerinden kişilere ve Anayasal kurumlara yönelik saldırılarını desteklediği, hedef hakkında açılan ve gizli kalması gereken adli veya idari soruşturmaların safahatı hakkındaki malumatı ifşa ettiği ve hedefin itibarsızlaştırılmasını amaçladığı,

FETÖ-PDY medyasının “Muhterem Fetullah Gülen Hocaefendi” şeklinde takdim ederek kutsiyet ve saygınlık kazandırmak istediği örgüt lideri Gülen’in, uzun vadeli “parlatma” teknikleri ile “dini bir otorite” haline getirildiği, bu da yetmezmiş gibi Gülen’in dini, siyasi, toplumsal, kültürel ve iktisadi meselelerle ilgili görüşlerini örgüt medyası üzerinden üstü kapalı mesaj ve göndermeler yoluyla iletmeyi tercih ettiği, düşüncelerinin ve örgütün “hizmet” adı verdiği faaliyetlerin örgüt medyası tarafından “ilahi düşünce ve görevler olarak devamlı surette işlenegeldiği, aksine hareket ettiği halde FETÖ-PDY’nin, milli ve dini değerleri esas alarak bu değerleri dünyaya tanıtmakla mükellef bir “gönüllüler hareketi” olduğu şeklinde propaganda kampanyası yürüttüğü,

Örgüt medyasının, örgüt liderinin bazen açıktan bazen üstü örtülü talimatları ile örgüt üyelerinin harekete geçtiği; yazı, haber, paylaşım ve görüntülerden de anlaşılacağı üzere örgüt söylemlerinin aynı veya çok yakın cümlelerle eşzamanlı olarak tekrar edilerek halka duyurulduğu,

FETÖ-PDY medyası aracılığıyla ters algı operasyonları yapıldığı, televizyon dizileri de dahil olmak üzere muhtelif yayınlarda “örgüt mensuplarına karşı eziyet ve kumpas yapılıyormuş” gibi bir algı hedeflendiği

Örgüt liderinin tutuklu şüphelilerin tahliye talimatı vermesinden sonra örgüt üyeliği suçlaması kapsamında tutuklu şüpheliler hakkında, örgütün yargıdaki üyeleri tarafından sözde tahliye kararı alındığı; örgütün deşifre olan etkili üyelerine örgüt lideri tarafından yurtdışına çıkma talimatı verildiği ve bu talimatın da büyük ölçüde uygulandığı,

FETÖ-PDY merkezli bir perspektifle olaylara yaklaştığı; örgüt menfaatleri için hukuken ayaklar altına almaya kalkıştığı; öncelikle FETÖ-PDY’nin menfaat sağlaması için çaba sarf ettiği, bilgi kirliliği yaratmak suretiyle politik angajmanlarla, manipülasyon ve sansasyonel haberlerle örgüt lehine propaganda yapmaktan öteye gidemediği, farklı görüşlere ve –az sayıda farklı yaşam biçimine sahip yazarlara sahip olsa da– yazar kadrosunun her koşulda örgüt amaçlarına hizmet ederek FETÖ-PDY menfaatlerini savunma noktasında güdümlü ve ortak hareket ettikleri, çok nadir de olsa örgütle fikir ayrılığına düşen yazarların örgüt ve gazete ile bağlantılarının kesildiği, FETÖ-PDY’nin klasik İslami söyleme alternatif olarak geliştirdiği dil, üslup ve jargonları kullanarak örgütün menfaatlerini savunmak uğruna “subjektif” bir yayın

politikası izlediği, haber ve yorumlarda FETÖ-PDY lideri Gülen'in dil ve üslubu ile jargonların aynen ya da çok az değiştirilerek kullanıldığı, onun düşüncelerinin doğruluğu test edilmeksizin işlenerek kamuoyuna sunulduğu,

Koza Holding A.Ş. bünyesinde kayyum atanan Bugün ve Millet gazetelerinin kanuna aykırı olarak "Özgür Bugün ve Özgür Millet" adı altında Feza Gazetecilik A.Ş. tesislerinde basıldığı ve dağıtımına hazırlandığı, bunun örgütün farklı ticari kuruluşları bünyesinde faaliyette bulunan medya organları arasında organik bağlar bulunduğunu ve bu kuruluşların eşgüdümlü olarak hareket ederek kanunları çiğnediklerini kanıtladığıbuna rağmen Zaman gazetesinin "basına sansür uygulandığı" iddia ederek kamuoyunu hükümet aleyhine kışkırttığı, Türkiye ve dünya kamuoyunda örgüt amaçları doğrultusunda algı oluşturmaya çalıştığı,

Örgüt yöneticilerinin emirlerinin genel talimat olarak basın-yayın üzerinden alt birimlere ulaştırıldığı, örgüt medyasının yönetim kadrosuyla hücreler arasında doğrudan iletişim aracı olarak kullanıldığı, yalan, yanlış ya da çarpıtılmış haberlerle oluşturulmak istenen algı ile kamuoyunun tahrik edilmek ve kışkırtılmak istendiği, görevini yapan kamu görevlileri hedef haline getirilmeye çalışıldığı,

252

Aralarında haklarında soruşturma açılan örgüt mensuplarının da bulunduğu şahısların örgüt medyasında, devlet yöneticileri ve soruşturmacı birimleri "ileride yargılanmakla ve hesap sormakla" tehdit ettikleri, soruşturmaların alacağı seyri bekleyen ve hukuka uygun davranan kişi, grup ve kurumlarla birlikte Türk halkını da hedef aldıkları,

Örgütle mücadele kapsamında yapılan soruşturmalara karşı örgüt üyelerinin medya üzerinden dayanışmaya davet edildiği, devletin yaptığı işleme kitlesel olarak karşı çıkılması ve direnilmesi için çağrılar yapıldığı, topluma, örgüt tabanına, muhalefet partilerine ve bazı medya kuruluşlarına örgüt medyası üzerinden mesajlar verilip destek istendiği, örgüt medyasının yönlendirmeleri ve algı operasyonları sonrasında örgüt mensuplarının ve algıdan etkilenen şahısların sahaya inerek toplu gösteriler yaptıkları, bu gösterilerde örgüt liderinin ve buna uygun olarak medyasının kullandığı sloganların atıldığı, dövizler ve pankartlar açıldığı,

FETÖ-PDY medyasının nüvesini oluşturan Sızıntı dergisinden itibaren Türkiye'de yapılan anti demokratik darbeleri desteklediği, örgüte yönelik operasyonların ardından yürüttükleri saldırı kampanyalarının başarısız olması ve kamuoyunda taraftar

toplamaktan ziyade tepki çekmesi nedeniyle askeri darbe çağrışımı yapacak bir yayın politikasına yöneldikleri, sembolik darbe mesajlarının medya aracılığıyla tabana iletildiği, orduyu tahrik etmeye vekamuyonu baskı altında tutulmaya yönelik bir yayın politikası izlendiği, Zaman gazetesinin 2013 yılı Kasım ayı içerisinde “Kardeşlik Zamanı” başlıklı sloganıyla hazırladığı reklam afişinin, Aksiyon dergisinin 2014 yılı Ocak ayı reklamının, 15 Temmuz 2016 darbe teşebbüsünden 9 ay 10 gün önce yayınlanan Zaman gazetesi reklam filminin ve Sızıntı dergisinin 2016 yılı Mayıs sayısı için seçilen kapaktaki görselin darbe çağrışımı yaptığı ya da bu yönde mesaj veremeye yönelik olduğu, ayrıca Gülen ve örgütünün bu minvalde medya üzerinden üstü kapalı tehditler yönelttikleri,

FETÖ-PDY medyasının asimetrik saldırılarına karşı Anayasal kurumların harekete geçtikleri, yapılan inceleme ve denetimler neticesinde bahsi geçen medya organlarının kendi tabanı dahil olmak üzere toplumsal dinamikleri kendi lehlerine yönlendirebilmek amacıyla geçmişten bu yana basın-yayın organlarının tirajlarını manipüle ettikleri ve ilgili organlara kayyumların atanmasından önce sahip oldukları malvarlıklarını usulsüz olarak devrettiklerinin ortaya çıktığı,

FETÖ-PDY medyasının farklı birimlerinde görev almış şüphelilerin örgütsel ve önceden sınırları belirlenmiş hiyerarşi içerisinde FETÖ-PDY silahlı terör örgütünün genel amacı olan Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın öngördüğü düzeni ortadan kaldırmak, TBMM'ni ortadan kaldırmak yahut görevlerini yapmasını engellemek ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni ortadan kaldırmak için görev aldıkları bu amaçlara ulaşmak için medya gücüne düşen göreviyerine getirdikleri yukarıda sonuç kısmında anlatılan genel amaçlara ulaşmak için medyanın kullanılmasını sağladıkları anlaşılmalıdır,

Şüpheliler Mümtazer TÜRKÖNE, Ali BULAÇ, İbrahim KARAYEĞEN, Ahmet Turan ALKAN, Mustafa ÜNAL, Şahin ALPAY, Nuriye URAL, Lalezar SARIİBRAHİMOĞLU, Orhan Kemal CENGİZ, İhsan Duran DAĞI FETÖ-PDY medya organlarında görev yapan köşe yazarlarının; yazı başlıklarının ve yazılarından seçilen kısımların “cimbızla çekilip” alınmadığı, konjonktürel ve tarihi perspektifle bakıldığında bu yazılardaki ifadelerin “mecaz” ya da “metafor” olarak izah edilemeyeceği, genel olarak operasyonların ve yargı sürecinin devam ettiği dönemlerde kaleme alınan yazılarda Hükümete sadece muhalefet yapılmadığı veya eleştiri yöneltmediği; görünürde suç unsuruna rastlanılmayan yazılarında dahi basın ve ifade özgürlüğünün sınırlarını aş-

rak devlet yetkililerinin ve kurumlarının haklarını ihlal niteliğinde ifadeler kullandıkları ya da ön hazırlık niteliğinde yazılar yazdıkları; şüpheli yazarların genel itibarıyla de süreç içerisinde böyle bir duruş sergiledikleri, basın ve ifade özgürlüğünün sınırlarını aşarak devlet yetkililerinin ve kurumlarının haklarını ihlal niteliğinde ifadeler kullanarak örgüt amacına hizmet ettikleri; ulusal güvenliği tehdit edebilecek, toplum huzurunu, toplumsal barışı ve asayışı bozabilecek beyanlarda buldukları, askeri darbe çağrısında bulunmaktan çekinmedikleri, bu haliyle şüpheli yazarların gerek suç unsuru ihtiva ettiği tespit edilen yazılarıyla gerek tek başına suç unsuru olduğu belirlenememekle birlikte örgütsel hedef ve amacı tamamlayan yazılarla FETÖ-PDY terör örgütü hiyerarşisi içerisindeki görevlerini yerine getirdikleri,

Şüpheliler Sedat YETİŞKİN, Hüseyin TURAN, Ahmet Metin SEKİZKARDEŞ, Alaattin GÜNER, Cuma KAYA, Mehmet ÖZDEMİR, Faruk AKKAN, Murat AVCIOĞLU, Yüksel DURGUT, Zafer ÖZSOY, Şeref YILMAZ, Hakan TAŞDELEN, Hüseyin BELLİ, Onur KUTLU, İsmail KÜÇÜK, Ali Hüseyin ÇELEBİ, Ahmet İREM, Süleyman SARGIN, Osman Nuri ÖZTÜRK, Osman Nuri ARSLAN'ın FETÖ-PDY medya kuruluşları olan Feza Gazetecilik A.Ş., Cihan Medya Dağıtım A.Ş., Cihan Haber Ajansı, Fia Prodüksiyon Radyo ve Televizyon Reklam Organizasyon İletişim San. Ve Tic. Ltd. Şti., İrmak Radyo TV Hizmetleri A.Ş., Dünya Dağıtım A.Ş. bünyesinde yönetici ve çalışan oldukları FETÖ-PDY terör örgütünün yukarıda anlatılan genel amaçlarına ulaşmak için medya gücüne düşen görevi yerine getirdikleri bu kapsamda yukarıda bahsedilen ve sorumlu oldukları tüm eylemleri ve usulsüzlükleri gerçekleştirdikleri, Bu şekilde FETÖ-PDY silahlı terör örgütü üyesi olduğu anlaşılan şüphelilerin FETÖ-PDY silahlı terör örgütünün medya gücünü oluşturdukları, FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün genel amacı doğrultusunda, Anayasal düzeni ortadan kaldırmak, TBMM'yi ortadan kaldırmak ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmak için örgüt stratejisi ve hiyerarşisi içerisinde rollerini yerine getirerek üzerlerine atılı suçları işledikleri anlaşılmıştır.

Şüphelilerin yargılanmalarının mahkemenizce yapılarak eylemlerine uyan ve yukarıda yazılı sevk maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMALARINAKarar verilmesi kamu adına talep ve iddia olunur. 10/04/2017

..... 92516 Cumhuriyet Savcısı e-imzalıdır

BÖLÜM VII

TOPLANMA ÖZGÜRLÜĞÜ HAKKINDA

Toplantı ve gösteri hakkı anayasa 34. Madde de ve AİHS 11. Madde de düzenlenmiştir.

İfade özgürlüğü ile bir kolektif özgürlük olan toplanma özgürlüğü arasında doğrudan bağ vardır.Eşit Haklar İçin İzleme Derneği raporu (<http://www.esithaklar.org>), Cumhuriyet Gazetesi'nden Kemal Gökteş tarafından 15 Mart 2017 tarihinde haberleştirildi."Dışarıda 'demokrat' içeride yasakçı" başlıklı haber şöyle:

"Hükümet, Hollanda'yı toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını ihlal etmekle suçlanan Türkiye'de bu hakkı kullandığı için son 5 yılda 116 bin kişi hakkında işlem yapıldığı ortaya çıktı. Eşit Haklar İçin İzleme Derneği'nin raporuna göre sadece son 15 ayda müdahale edilen barışçıl gösteri sayısı ise 264 oldu. Eşit Haklar İçin İzleme Derneği'nin Sivil Düşün AB Programı Aktivist Desteği kapsamında yayımladığı "Toplantı ve Gösteri Hakkı İzleme Raporu"nda hükümetin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına aykırı olarak toplantı ve gösteri hakkını defalarca ihlal ettiği gözler önüne serildi. Rapora göre Ekim 2015-Aralık 2015 tarihleri arasında, müdahale edildiği tespit edilebilen barışçıl gösteri sayısı 37 oldu.

Güvenlik güçlerinin barışçıl gösterilere biber gazı ve tazyikli su kullanarak müdahale en sık kullanılan müdahale biçimi oldu. İkinci olarak başvuru müdahale biçimi ise darp, coplama ve kalkanla itmeyi içeren zor kullanma oldu. 2 olayda gerçek mermi kullanıldı. 1 Ocak ile 10 Kasım 2016 arasında tespit edilebilen müdahaleye maruz kalan barışçıl gösteri sayısı 227 oldu.

Müdahale edilen gösterilerin 160'ı basın açıklaması, oturma eylemi, gösteri yürüyüşü, 28'i kutlama, 16'sı anma, 8'i stand açma, bildiri dağıtma, çadır kurma, 5'i karşıt gösteriler ve 5'i de diğer gösterilerdi. 227 etkinliğin 32'si müdahaleye rağmen ger-

çekleştirildi, 183'ü ise yapılamadı. İhtara rağmen dağılmamak, yasa dışı slogan atmak gibi müdahale gerekçeleri yanında yapılan basın açıklamasında yer alan ifadeler de müdahale gerekçesi olabildi.

Güvenlik kuvvetleri 97 olayda biber gazı ve tazyikli su, 42 olayda ise darp, coplama gibi zor kullanımına başvurdu. Barikat kurarak gösteri alanına erişimin engellenmesi gibi fiili müdahale biçimleri ise 31 olayda kullanıldı. 9 etkinlikte orantısız güç kullanımı ve diğer engelleyici uygulamalar birlikte yer alırken bir olayda gerçek mermi kullanıldı.

7 bin 440 kişi mahkûm

Adalet Bakanlığı yıllık istatistiklerine göre 2011 ile 2015 yılları arasında 116 bin 804 kişi hakkında Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefetten soruşturma yürütüldü ve 67 bin 453 kişi hakkında dava açıldı. 2011 yılında hakkında soruşturma yürütülen kişi sayısı 16 bin 283 iken bu sayı 2012'de 17 bin 137, 2013'te 25 bin 965, 2014'te 26 bin 151 ve 2015'te 31 bin 268 oldu. Mahkemelerce son 5 yılda bu suçtan hakkında dava açılan 82 bin 924 kişiden 27 bin 278'i beraat etti, 7 bin 408 kişi mahkûm oldu. 8 bin 88 kişi hakkında ise hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verildi.

İnsan haklarına aykırı

Anayasada barışçıl toplantı hakkının tanındığına dikkat çekiler raporda, şu tespitlere yer verildi: "Ancak, hakkın içeriğini düzenleyen Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, hakkı sınırlama yetkilerini geniş tutarak Anayasa ve uluslararası sözleşmelerce korunan hakkı kısıtlamaktadır. Uluslararası standartlar, yalnızca acil bir şiddet tehlikesi yaratan toplantı içeriklerinin engellenmesini uygun bulmaktadır. Kolluk kuvvetlerinin güç kullanımında orantısızlık ve yaygınlık önemli bir problemdir. Uluslararası standartlara göre şiddet içeren toplantı ve gösterilerde bile şiddeti uygulayan gruplar güvenlik güçlerince toplantıdan ayrıştırılmalı ve toplantıda güvenlik ortamı sağlanmalıdır. AİHM içtihadına göre barışçıl göstericilerin yargılanması toplantı ve gösteri hakkının ihlalidir."

İHD 2016 yılı ihlal raporuna göre durum oldukça vahim:

İHD 2016 yılı ihlal raporuna göre, OHAL Nedeniyle illerde valiler tarafından toplantı ve gösteriler yaygın olarak yasaklanmasına rağmen, yasak olmayan yerlerde

yapılabilen gösterilerden 308'ine güvenlik görevlileri tarafından müdahale edildiği tespit edilebilmiştir.

Aynı raporda Toplumsal Gösterilerde Güvenlik Güçlerinin Müdahalesi Sonucu Dövülen ve Yaralananların sayısı ise şöyle verilmiştir: 219'u çocuk olmak üzere 2581 kişidir.

Toplantı ve gösteri hakkı ile ilgili Yüksek Mahkeme Kararları oldukça önemli güvenceler içeriyor, ancak ilk derece ceza mahkemeleri ve maalesef istinaf/temyiz mahkemeleri bu kararlara genellikle uymuyor.

Bu kararlardan örnekler:

AİHM'in 74552/01 başvuru nolu ve 5 Aralık 2006 tarihli Ataman Grubu/Türkiye kararları ile ilgili olarak Türkiye tarafından yapılan ihlaller AİHM kararında etraflıca anlatılmış ve Türkiye'nin benzer ihlalleri bir kez daha yapmaması gerektiği ifade edilmiştir. Bu konuda İnsan Hakları Ortak Platformu'nun, AİHM kararlarının uygulanmasının izlenmesi kapsamında çıkartmış olduğu ve Doç. Dr. Başak Çalı'ya hazırlattığı kitabında şu hususlara değinilmiştir. Barışçıl gösterilere müdahale AİHS'in 11.maddesine açıkça aykırıdır. Barışçıl olmayan gösterilerde barışçıl şekilde eylem yapanların hedef alınması AİHS'in 11.ve 3.maddelerine aykırıdır. Burada şu kastedilmektedir. Barışçıl olmayan gösterilerde polisle doğrudan doğruya çatışan ve şiddet kullanan göstericiler ile şiddet kullanmayan göstericilerin ayrılması gerektiği belirtilmiştir. Toptancı yaklaşım reddedilmiştir. Kaldı ki suç ve ceza şahsidir. Her şahıs bakımından suçun kanuni unsurlarının oluşup oluşmadığının ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra barışçıl ve barışçıl olmayan gösterileri dağıtmak için orantısız güç kullanımı (gözyaşartıcı gaz veya fiziksel kuvvet yolu ile) AİHS'in 11. Ve 3.maddelerine aykırıdır. Ayrıca barışçıl eylemcilerin iç hukukta dava edilmeleri AİHS'in 11.maddesine aykırıdır. Somut olayımızda da yaşandığı gibi esasen barışçıl başlayan ve öyle sona erecek olan bir basın açıklamasına polis memurlarının ve amirlerinin müdahale etmesi ile eylem sonlandırılmıştır. Bu durumda polislerin soruşturulması gerekmektedir. Ataman Grubu davalarında AİHM bu durumu şöyle tanımlamaktadır. Polis memurlarının ve amirlerinin AİHS 3.madde ihlali niteliğindeki tasarruflarının etkin olarak soruşturulmaması 3.maddenin usul bakımından yüklediği pozitif yükümlülöklere aykırıdır. Somut olayımızda bir basın açıklamasının taziykli su ve biber gazı kullanılarak engellenmesi ve göstericilerin dağıtılması AİHS'in

3.maddesi anlamında ihlal niteliği taşımaktadır.

AİHM kararlarına uygun olarak AYM de çeşitli kararlar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin 2013/3924 başvuru numaralı 06.01.2015 tarihli genel kurul kararında protesto hakkının kapsamı etraflı bir biçimde tarif edilmiş ve özellikle sendikacıların toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ile ilgili çok önemli emsal bir karar verilmiştir. Söz konusu kararda hükümetin eğitim sisteminde köklü değişiklikler getiren ve kamuoyunda 4+4+4 olarak bilinen ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifini TBMM görüşmelerinin başlaması üzerine itirazlarını duyurmak üzere 28-29 Mart 2012 tarihlerinde Ankara'da kitlesel basın açıklaması ile kanun teklifini protesto etmek için yola çıkan memurların engellenmesinin Anayasanın 34.maddesinde düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlali olarak değerlendirmiş ve bu hakkın kullanımında özellikle kamu görevlisi olan sendika üyeleri yönünden önemli bir karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi 2.bölümün 2013/2394 başvuru numaralı ve 25.03.2015 tarihli kararında Ankara'da ABD elçiliği önünde protesto eylemi yapan bir grubun attığı sloganlar içerisinde Kahrolsun ABD İşbirlikçi AKP, Kahrolsun AKP Diktatörlüğü bulunduğu, bu grubun yargılanarak 2911 sayılı kanuna muhalefetten ceza verildiği ancak verilen cezanın hükmün açıklanması yolu ile geri bırakıldığı, Anayasa mahkemesinin yaptığı yargılamada gerçekleştirilen eylemin Anayasanın 34.maddesi kapsamında toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı içerisinde değerlendirildiği ve ihlal kararı verildiği belirtilmiştir. Bu karardan da anlaşıldığı gibi çeşitli toplantı ve gösterilerde tek başına atılan sloganların suç unsuru sayılmayacağı belirtilmektedir.

BÖLÜM VIII

TUTUKLU MİLLETVEKİLLERİ VE BELEDİYE EŞ BAŞKANLARI

6718 sayılı ve 20.05.2016 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında değişiklik yapılmasına dair kanun 08.06.2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra 4 Kasım 2016 günü sabahın ilk saatlerinde biden çok polis operasyonu ile başta HDP eş genel başkanları olmak üzere 8 milletvekili gözaltına alınmış ve aynı gün içinde tutuklanmışlardır. İHD 2016 yılı hak ihlal raporunun açıklandığı 14 Nisan 2017 itibarıyla tutuklu milletvekilleri HDP eş genel başkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ ile birlikte HDP Grup başkan vekilleri Çağlar Demirel ve İdris Baluken, HDP parti sözcüsü Ayhan Bilgen, diğer milletvekiller Besime Konca, Selma Irmak, Nihat Akdoğan, Gülser Yıldırım, Nursel Aydoğan, Abdullah Zeydan, Ferhat Encü, Meral Daniş Beştaş'dır. Tutuklu milletvekilleri arasında Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) eş genel başkanı ve eski milletvekili Sebahat Tuncel, KJA Derneği Genel Başkanı ve HDP Batman Eski Milletvekili Ayla Akat Ata, Demokratik Toplum Kongresi (DTK) eski eş başkanı ve eski milletvekili Aysel Tuğluk'da bulunmaktadır. Ahmet Türk ve Gülten Kışınak eski milletvekili olmalarının yanı sıra büyükşehir belediye eş başkanları olarak tutukludurlar.

Tutuklu milletvekilleri ve belediye başkanları genellikle yaptıkları siyasi konuşmalar, düşünce açıklamaları nedeniyle suçlamalara maruz kalmışlardır.

Milletvekilleri ve belediye başkanları tutuklandıktan sonra cezaevlerinde yaşadıkları ihlaller nedeni ile İHD genel merkezi tarafından ziyaret edilmiş ve aşağıdaki rapor oluşturulmuştur. Bu rapor 15 Aralık 2016 günü açıklanmıştır.

“TUTUKLU MİLETVEKİLİ VE BELEDİYE BAŞKANLARINA YAPILAN HAPİSHANE ZİYARETİ İLE İLGİLİ İHD RAPORU(15 Aralık 2016)

Halkların Demokrasi Partisi(HDP) Eş Genel Başkanları ile birlikte 10 milletvekilinin tutuklu bulunması²⁰ ve Demokratik Bölgeler Partisi'ne (DBP) mensup Büyükşehir Belediye Eş Başkanları ile çeşitli illerin belediye başkanlarının tutuklu bulunması²¹ nedeniyle başta hapisshanede tecrit olmak üzere yasama dokunulmazlığının ihlali ve savunma hakkının engellenmesi gibi konularda derneğimiz tarafından değerlendirmeler yapılmıştır. Bunun yanı sıra tutuklu bulunan milletvekili²² ve belediye başkanları ile dayanışmamızı göstermek amacı ile kendilerini hapisshanelerde ziyaret etmemiz gerekmiştir.

İHD Eş Genel Başkanı Av. Öztürk Türkođan ve Genel Sekreter Av. Hasan Anlar'dan oluşan heyet 10 Aralık 2016 Dünya İnsan Hakları Günü'nde ve akabinde 11 Aralık tarihlerinde avukat olarak bir dizi hapisshane ziyareti gerçekleştirmiştir. Ziyaretlerden önce Hapisshane Müdürlüklerine telefonla ve Silivri Hapisshanesine yazılı olarak bilgi verilmiştir.

Kandıra 1 No'lu (Kadın) F-Tipi Hapisshane ziyareti

Bu ziyarette;

20 - 6718 sayılı ve 20.05.2016 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında değişiklik yapılmasına dair kanun 08.06.2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla Anayasaya geçici 20. Madde eklenerek 20 Mayıs 2016 tarihine kadar milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmasına dair hazırlanan Savcılık fezlekeleri ile ilgili dokunulmazlıkların uygulanmayacağı belirtilmiştir. Bu kanun TBMM'de grubu bulunan AKP,CHP ve MHP oyları ile kabul edilmiştir. 20 Mayıs 2016 tarihi itibarı ile toplam 148 milletvekilinden AKP'li 29 milletvekilinin fezlekesi, CHP'li 55 milletvekilinin fezlekesi, HDP'li 53 milletvekilinin 510 fezlekesi ve MHP'li 10 milletvekilinin fezlekesi bulunmaktadır. Halen dokunulmazlıkları devam eden HDP'li eş genel başkanlar Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ, TBMM Grup Başkan vekilleri İdris Baluken ve Çağlar Demirel ile milletvekilleri Selma İrmak, Abdullah Zeydan, Nihat Akdoğan, Leyla Birlik, Ferhat Encü, Besime Gonca, Nursel Aydoğan, Gülser Yıldırım tutuklu diğerleri ise tutuksuz yargılanmaktadır. Raporu açıkladığımız 15 Aralık günü itibarı ile HDP Dersim milletvekili Ali Can Önlü Ankara'da gözaltına alınmıştır.

21 - 2014 yerel seçimlerinde şu anda Demokratik Bölgeler Partisine mensup, seçim tarihinde ise Barış ve Demokrasi Partisine mensup 3 Büyükşehir(Diyarbakır, Van ve Mardin), 8 il (Hakkari, Şırnak, Batman, Siirt, Bitlis, Dersim(Tunceli),Ağrı ve Iğdır), 69 ilçe ve 23 belde olmak üzere 103 belediye bulunmaktadır. OHAL ilanı ile birlikte çıkarılan 674 sayılı KHK ile 14 Aralık 2016 tarihi itibarı ile DPB'li belediye eş başkanlarından 57'si görevden alınmış, 43'üne kayyım atanmıştır. Görevden alma ve kayyım atama işlemlerinden sonra Savcılıklar harekete geçmiş ve sonuçta 62 belediye eş başkanı tutuklanmış, 4'ü hakkında da yakalama kararı çıkarılmıştır. Tutuklanan ve kayyım atanmışlar arasında DBP'li tüm büyükşehir belediye eş başkanları ile 6 il belediye eş başkanları da bulunmaktadır.

22 - HDP Eş Genel başkanları ile diğer 8 milletvekili eş zamanlı olarak 4 Kasım 2016 günü 01.00 ile 03.00 saatleri arasında gözaltına alınmış ve gün içinde hızlıca tutuklanmışlardır.

1. Figen Yüksekdağ, HDP Eş Genel Başkanı ve Adana milletvekili
2. Gülser Yıldırım, HDP Mardin Milletvekili
3. Ferhat Encü, HDP Şırnak Milletvekili
4. Gültan Kışanak, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı
5. Nurhayat Altun, Dersim Belediyesi Eş Başkanı
6. Ayla Akat Ata, KJA Derneği Genel Başkanı ve HDP Batman Eski Milletvekili
7. Edibe Şahin, Dersim Belediyesi Eski Eş Başkanı ve HDP Dersim Eski Milletvekili ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Bu görüşmelerde, Figen Yüksekdağ ve Gülser Yıldırım görüşmeleri ilgili Savcılığın talebi Sulh Ceza Hâkimliği'nin kararı ile görüntülü ve sesli kayıt alınmış, görüşme esnasında bir infaz koruma memuru hazır bulunmuştur. Görüşmeye başladığımızda bu durumun avukat-müvekkil görüşmesinin gizli olmasına dair temel kuralın ihlali anlamına geldiğini, savunma hakkının ağır bir şekilde ihlal edildiğini belirtip hukuka aykırı olan bu durumun kayıtlara geçmesi sağlanmıştır.

Gerçekleştirilen görüşmelerde 7 kişinin de dile getirdiği en temel hak ihlalinin “tecritte tutulma” olduğu belirtilmiştir. Buna göre görüştüğümüz kişilerin hepsi 3 kişiye göre oluşturulmuş hücre odasında tek başlarına tutulduklarını, günlük havalandırmada tek başına kaldıklarını, havalandırmaya başka kimsenin çıkarılmadığını ve böylece 24 saat boyunca tek tutulduklarını, beraber kalma taleplerinin cezaevi idaresi tarafından kabul edilmediğini özellikle ifade etmişlerdir. Ayrıca, 3 kişilik hücre odasının kaloriferin iyi derecede yanmasına rağmen peteklerin yetersiz olması nedeniyle üşüdüklerini ve sürekli kaban ve mont gibi kalın kıyafetler giyerek günü geçirdiklerini ifade etmişlerdir.

Adalet Bakanlığı'nın 45/1 nolu genelgesi uyarınca hapisane ortak alanlarının haftada 10 saate kadar kullanılması ile ilgili kurala tam olarak uyulmadığı, haftada sadece 3-4 saat 3 ya da 4 kişinin bir araya getirildiğini ve böylece 6 siyasetçi kadının tümünün bir araya getirilmediği anlaşılmıştır. Ortak sosyal alan kullanımının ilk 1 aydan sonra uygulandığı belirtilmiştir. Dolayısı ile ilk 1 ay boyunca kesin ve mutlak bir tecrit uygulandığı milletvekillerinin ve belediye başkanlarının beyanlarından anlaşılmaktadır.

Görüştüğümüz kişiler kendilerine gönderilen mektupların verilmediğini, kendilerine gelen faksların verilmediğini, verilen fakslardaki metinlerin içindeki bazı cümlelerin çizildiğini ve böylece haberleşme haklarının ihlal edildiğini belirtmişlerdir. Bunlara ek olarak, iadeli taahhütlü olarak gönderilen mektupların incelenerek verildiğini belirtmişlerdir.

Kandıra I No'lu (Kadın) F-Tipi Hapishanesinde tutulan Ferhat Encü'nün durumu ise oldukça ilginçtir. Kendisi 3 kişilik odada tek başına tutulmakta, havalandırmaya tek çıkmakta ve ortak sosyal alandan hiçbir şekilde faydalanamamaktadır. Dolayısı ile kadın siyasetçilerin tutulduğu Hapishanenin bir bölümünde erkek olarak tek başına tutulmaktadır.

Bunun dışında, genel sağlık durumlarının iyi olduğunu ve başkaca bir şikâyetleri olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Savunma hakkının kısıtlanması ile ilgili olarak haklarında çok sayıda dava olduğunu, dava dosyalarını inceleyemediklerini, avukatları ile rahat bir şekilde dosyadaki evraklar üzerine çalışmadıklarını, avukatlarının kendilerine ifade ettiği sözlü bilgiler ve kendilerine tebliğ edilen iddianameler üzerinden sözlü olarak savunma yapma durumunda kaldıklarını, SEGBİS sistemi(hapishaneden davanın görüldüğü yere sesli ve görüntülü sistem ile bağlanıp ifade ve savunma yapma) ile duruşmalara katılmak zorunda bırakıldıklarını, esasen savunmayı mahkeme huzurunda yapmak istediklerini ancak tutuklu yargılandıkları ve davanın bulunduğu yargı çevresinden çok uzak bir hapishaneye gönderildikleri için bu haklarının ellerinden alındığını ifade etmişlerdir. Ayrıca, kendilerine açılan davaların neredeyse tamamının milletvekilliği/belediye başkanlığı adaylık süreçlerinde ve yasama faaliyetleri süresince yaptıkları konuşmalar ve basına verdikleri beyanatlardan ibaret olduğunu ifade etmişlerdir.

Görüşmede özellikle Diyarbakır büyükşehir belediye eş başkanı Gültan Kışanak'ın kendisinin ve diğer eş başkanın görevden alınarak yerlerine kayyım atanması konusundaki beyanları dikkat çekicidir. Atanan kayyımın belediye meclisini çalıştırmadığını ve dolayısıyla belediyenin seçilmiş tüm organlarının devre dışı bırakıldığını ve Diyarbakır halkının iradesinin yok sayıldığını, bunun ağır bir anayasa ihlali olduğunu, bunu yapanların ileride yargı önünde hesap vereceğini ifade etmiştir. Kayyım atanan diğer belediyeler bakımından da aynı durumda olduğunu belirtmiştir.

Kandıra I No'lu (Kadın) F-Tipi Kapalı Hapishanesindeki görüşmeler akşam saat

18.30 civarında sona ermiş, Kandıra 2 No'lu F-Tipi Hapishanesine yapmak istediğimiz ziyaret, hapishane görevlileri tarafından akşam saat 21.00 – 23.00 arasında yapabileceğimizi belirtmeleri üzerine bizim için uygun zaman olmaması nedeni ile gerçekleşmemiştir. Bu nedenle Kandıra 2 No'lu F-Tipi Cezaevi'nde bulunan HDP Grup Başkan Vekili İdris Baluken, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı ve Dersim Belediyesi Eş Başkanı Mehmet Ali Bul daha sonra ziyaret edilecektir. Ayrıca Bolu F Tipi hapishanesinde tutulan Siirt Belediyesi Eş Başkanı Tuncer Bakırhan da daha sonra ziyaret edilecektir.

Edirne F-Tipi Kapalı Hapishane Ziyareti

Bu ziyarette, HDP Eş Genel Başkanı ve İstanbul milletvekili Selahattin Demirtaş ve HDP Hakkâri Milletvekili Abdullah Zeydan ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Bu görüşmelerde, Selahattin Demirtaş ile ilgili Savcılığın talebi ve Sulh Ceza Hâkimliği'nin kararı ile sesli kayıt alınmış, görüşme esnasında bir infaz koruma memuru hazır bulunmuştur. Selahattin Demirtaş avukat ziyaretlerinin kayıt altına alınması ile ilgili ilk 3 gün boyunca Hâkimlik kararı olmadığını, Savcılık kararı ile olduğunu, bu durumun bile başlı başına ağır bir hukuk ihlali olduğunu ifade etmiştir. Görüşmeye başladığımızda bu durumun avukat-müvekkil görüşmesinin gizli olmasına dair temel kuralın ihlali anlamına geldiğini, savunma hakkının ağır bir şekilde ihlal edildiğini belirtip hukuka aykırı olan bu durumun kayıtlara geçmesi sağlanmıştır.

Selahattin Demirtaş, tek kişilik hücrede tek başına tutulduğunu, havalandırma bölümüne yalnız çıktığını ve tutuklandığı günden beri tek başına kaldığını ifade etmiştir. Görüşmede, geçen hafta kalp spazmı geçirdiğini, revirde kendisine müdahale edildiğini, önceden gelen sağlık sorunları olduğunu ve bu nedenle yalnız kalmasının sağlığı açısından sakıncalı olduğunu özellikle ifade etmiştir²³. Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi'ne (CPT) yazdığı mektuba cezaevi idaresi tarafından el konulduğunu ve bu durumun mutlaka CPT'ye bildirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Kendisi ve arkadaşlarının siyasi baskı sonucu tutuklandıklarını, yargılamalarının tutuklu sürdürülmesine karşın Cumhurbaşkanı Erdoğan ve AKP'lilerin, hükümet yetkililerinin Anayasa'daki masumiyet karinesine aykırı olarak sürekli kendilerini suçlu gösteren konuşmalar yaptıklarını ve yargının da bundan olumsuz etkilendiğini ifade etmiş ve bu şekilde

23 Bu raporu açıkladığımız 15 Aralık 2016 gününden bir gün önce 14 Aralık gece saatlerinde Selahattin Demirtaş'ın Edirne Trakya Üniversitesi Hastanesinde sağlık muayenesi olduğu bilgisi basından öğrenilmiştir.

TBMM’de grubu bulunan ve barışı savunan HDP’nin etkisiz kılınmak istediğini belirtmiştir. Bütün bunlara rağmen HDP seçmeninin partisini bırakmadığını ve son anketlerde HDP’nin oy oranının %12-13 civarında olduğunu ifade etmiştir. Kendisi ile ilgili 102 soruşturma olduğunu, bunlardan bazılarının birleştirilerek 77 dava olarak yargılamaların devam ettiğini, neredeyse her gün SEGBİS sistemi üzerinden ifade ve savunma yapmak durumunda bırakıldığını, bu durumun savunma hakkına aykırı olduğunu, milletvekili ve TBMM’de grubu bulunan 3. büyük partinin eş başkanlarının tutuklanmasının yasama dokunulmazlığının ihlali olduğunu, kendilerine açıkça “ayrımıcılık” yapıldığı ifade etmiştir.

Cezaevi idaresine yaptıkları başvurular sonucunda 12 Aralık 2016 tarihinden itibaren Abdullah Zeydan ile birlikte günde 1 (bir) saat ortak sosyal alanı kullanabileceklerini ifade etmiştir. Bu durumun ayda 3 hafta uygulanacağını da ifade etmişlerdir. Ancak bu yeni durumun tecridi ortadan kaldırmadığı, milletvekili arkadaşı Abdullah Zeydan ile birlikte aynı odada kalma isteklerinin karşılanmadığını ifade etmiştir.

Görüşme yaptığımız Abdullah Zeydan da tıpkı Selahattin Demirtaş gibi tek başına tutulduğunu ve tek başına havalandırmaya çıktığını ifade etmiştir.

Bunların dışında başkaca bir şikâyetleri olmadıklarını ifade etmişlerdir.

İstanbul Silivri 9 No’lu F-Tipi Kapalı Hapishane Ziyareti

Bu ziyarette;

1. Ahmet Türk, Mardin Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı, DTK eski eş başkanı ve eski milletvekili
2. Sebahat Tuncel, DBP Eş Genel Başkanı ve HDP Eski İstanbul Milletvekili
3. Bekir Kaya, Van Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı
4. Nursel Aydoğan, HDP Diyarbakır Milletvekili
5. Leyla Birlik, HDP Şırnak Milletvekili
6. Selma Irmak, HDP Hakkâri Milletvekili
7. Nihat Akdoğan, HDP Hakkâri Milletvekili

ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Bu görüşmelerde, Ahmet Türk ve Bekir Kaya’nın 3 kişilik hücre odasında birlikte tu-

tuldukları, diğerlerinin ise ayrı ayrı tek başına tutuldukları, tek tutulanların tek kişilik hücrelerde kaldıkları ve havalandırmaya tek başlarına çıktıkları, tutuklandıkları günden bu yana ortak sosyal alanı halen kullanamadıkları ve bu konuda kullanacaklarına dair bilgilerinin olmadıklarını, dışarıdan kitap verilmediğini, postalarının genellikle verilmediğini, verilenlerin ise geç verildiğini, halen aileleri ile açık görüş yapamadıklarını ve açık görüş zamanının iki ayda bir olduğunu, idareye yazdıkları dilekçelere cevap verilmediğini, hücre havalandırmasının bulunduğu alanın yüksek bir yerinde kamera bulunduğunu ve bu kameradan oldukça rahatsız olduklarını ve bu durumun kadınlar bakımından taciz olarak değerlendirildiğini özellikle ifade etmişlerdir.

Görüşmede Ahmet Türk'ün 74 yaşında ve kalp pili taşıyan birisi olarak halen sağlık kontrolünü yaptırmadığını ve dişlerinin sorunlu olduğunu ve mutlaka kalp pili kontrolü ile diş tedavisi görmesi gerektiğini ifade etmiştir. Sağlık kontrolü için kelepçeli olarak muayeneye götürülmek istenmesine tepki olarak gitmemeyi tercih ettiğini belirtmiştir. Bunların yanında Nihat Akdoğan, sürekli kulak çınlaması sebebi ile uyuyamadığını ifade etmiştir.

Her 3 Hapishanede yaptığımız görüşmelerde, avukat olarak görüştüğümüz siyasetçilere çeşitli yasal hakları konusunda tarafımızdan bilgilendirmeler yapılmış, özellikle SEGBİS yöntemi ile savunma yapılmasının savunma hakkına verdiği zararın değerlendirilmesi ve son duruşmada mahkeme önünde hazır bulunma kuralına uygun olarak savunma yapılmasının önemi hatırlatılmıştır.

Görüşme sonucunda yaptığımız gözlemlerde aynı statüde bulunan diğer partilere mensup milletvekilleri ile belediye başkanlarının tutuksuz olarak yargılanmalarının sürdürülmesine karşın HDP'li milletvekilleri ile DBP'li belediye başkanlarının "ayrımıcılık" yapılarak en temel haklarının ihlal edildiği, Ceza İnfaz Kanunu, ilgili tüzük ve yönetmeliğin uygulanmayıp keyfi muamele ile insan onuruna aykırı kabul ettiğimiz tecrit uygulandığı gözlemlenmiştir.

SONUÇLAR

1. Halen milletvekilliği ve dolayısıyla dokunulmazlığı devam edenlerin yasama dokunulmazlığı bulunduğu için bu kişilerin tutuklu yargılanması Anayasa'ya aykırı olup yargılamanın mutlaka tutuksuz devam ettirilmesi gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki sadece 20 Mayıs 2016 tarihine kadar Savcılıklarca hazırlanan dokunulmazlığın kaldırılmasına ilişkin fezlekeler bakımından

dokunulmazlık kaldırılmıştır. Dolayısı ile bu fezlekelerin davaya dönüşmesi halinde bu davalar bakımından yasama dokunulmazlığı yoktur. Bunun dışında dokunulmazlık devam etmektedir. Milletvekillerinin tutuklanması yasama organının yasama faaliyetlerine müdahale olarak değerlendirilmeli ve TBMM'nin bu duruma izin vermemesi gerekmektedir. Bu konuda Anayasa Mahkemesinin 2012/1272 başvuru nolu ve 04.12.2013 tarihli milletvekili Balbay kararı bulunmaktadır²⁴. AYM bu kararında, AİHM'in çeşitli kararlarına ve özellikle 10226/03 başvuru nolu Yumak ve Sadak/Türkiye kararına atıf yapmış ve milletvekilinin tutuklu kalmasının Anayasanın 67. ve AİHS'e ek I nolu protokolün 3. Maddesinin ihlali olduğunu belirtmiştir. Bu durumda AİHS ve Anayasaya açıkça aykırı olan tutuklu yargılamanın sona erdirilmesi ve milletvekillerinin bir an önce tahliye edilmesi gerekmektedir.

2. Tutuklu milletvekilleri ile belediye eş başkanlarının tek başlarına tecrit altında bulundurulmaları insan onuruna aykırı bir durumdur. Bu durum işkence, kötü muamele ve insan onuruna yakışmayan davranış yasağına aykırıdır. Kaldı ki, İnfaz Tüzüğüne de aykırı olarak fiili bir durum yaratılmıştır. Milletvekillerine ve belediye başkanlarına 5275 sayılı infaz kanununun ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılmış hükümlülere uygulanan infaz biçiminin en katı olacak şekilde uygulanarak, daha yargılamalar yapılmadan fiili cezalandırmaya geçilmiştir. Mevcut yasal mevzuata aykırı ve insan onuruna aykırı olarak işkence yasağı kapsamında olan tecridin mutlaka kaldırılması gerekmektedir.
3. Halkın yüksek oy oranı ile seçtiği belediye eş başkanlarının OHAL ilanı ve beraberinde çıkarılan ve Anayasaya tamamen aykırı olan 674 sayılı KHK ile görevlerinden alınarak yerlerine kayyım atanması ve akabinde tutuklanmaları açık bir yargı baskısıdır. Türkiye'de hakkında devam eden soruşturma ve davalar bulunan iktidar partisinden onlarca belediye başkanının yargılanmalarına izin verilmemesi karşısında, DBP'li belediye başkanlarının tutuklu yargılanmaları hukukun üstünlüğü ilkesinin olmadığını ve iktidarın yargıyı baskı aracı olarak kullandığını göstermektedir. Belediye eş başkanları tutuksuz yargılanmalıdır.

4. Tutuklu bulunan milletvekilleri ve belediye başkanları hiçbir şekilde şiddet eylemi ile suçlanmamaktadır. Yasama faaliyetleri, parti çalışmaları ve belediye başkanlığı sırasında yaptıkları konuşmalar, katıldıkları toplantılar ve gösteriler nedeni ile suçlanmaktadır. İfade ve örgütlenme özgürlüğü ihlali kadar kişi güvenliği ve özgürlüğü hakları ihlal edilmiştir.
5. Sağlık durumları ağır ve yakın tehlike altında olan Ahmet Türk ve Selahattin Demirtaş'ın acilen tahliye edilmesi gerekmektedir.

Tutuklu milletvekillerinden HDP Eş genel başkanı Figen Yüksekdağ'ın ifade özgürlüğü kapsamında 3713 sayılı TMK'nın 7/2. Maddesi kapsamında verilen 10 ay hapis cezası Yargıtay tarafından onandı ve bu karara dayanılarak TBMM başkanı tarafından karar genel kurulda okunarak 21 Şubat 2017 itibarı ile milletvekilliğinin düşürüldüğü duyuruldu. Oysa anayasanın 83. Maddesine göre yargılamanın dönem sonuna kadar bekletilmesi gerekirdi. Kaldı ki, anayasanın 84. Maddesi anlamında da böylesi bir işlem yapılmaması gerekirdi.

TUTUKLU BELEDİYE EŞ BAŞKANLARI

15 Ağustos 2016 tarihinde yayınlanan 674 Sayılı OHAL KHK'sında Belediye Kanununda yapılan değişikliklerle seçim yoluyla gelmiş Belediyelere "terör örgütleriyle" ilişkili olduğu tespit edilmesi durumunda kayyım atanması yoluyla merkezi hükümete devredilmesinin yolu açılmıştır. Mevcut anayasaya tamamen aykırı olan bu KHK'larla el konulan Kürt belediyelere ilişkin durum şöyledir.

Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) son durum

DBP'li belediyelere kayyum atanması süreci yaşanıyor. DBP'li 9 il, 61 ilçe ve 8 belde olmak üzere 78 belediyeye kayyum ataması yapıldı. Böylece DBP'li belediye yönetimlerine son verildi.

Bunun yanı sıra gözaltında veya tutuklu bulunan eş belediye başkanları sayısı ise 83 kişiye ulaştı.

Gözaltında veya tutuklu olan eş belediye başkanları listesi ise DBP tarafından şöyle paylaşıldı:

- 1 - Bekir Kaya - Van Büyükşehir Belediye Eş Başkanı
- 2 - Dilek Hatipoğlu - Hakkari Belediyesi Eş Başkanı

- 3 - Nurullah Çiftçi - Hakkari Belediyesi Eş Başkanı
- 4 - Handan Bağcı - Van Özalp Belediye Eş Başkanı
- 5 - Ali Çam - Iğdır Hoşhaber Beldesi Eş Başkanı
- 6 - Diba Keskin - Erçiş Belediyesi Eş Başkanı
- 7 - Rahmi Çelik - Bulanık Belediyesi Eş Başkanı
- 8 - Zeynep Şimşik - Dargeçit Belediye Eş Başkanı
- 9 - Seyran Argan - Beytüşşebap Belediye Eş Başkanı
- 10 - Abdulkemir Erdem - Derik Belediye Eş Başkanı
- 11 - Sabahat Çetinkaya - Derik Belediye Eş Başkanı
- 12 - Hazal Aras - Diyadin Belediyesi Eş Başkanı
- 13 - Kasım Ağgün - Hoşhaber (Iğdır) Beldesi Eş Başkanı
- 14 - Aygün Taşkın - Ergani Belediye Eş Başkanı
- 15 - Figen Yaşar - Bulanık Belediyesi Eş Başkanı
- 16 - Nazmi Çoşkun - Hakkari Belediyesi Eş Başkan vekili
- 17 - Hüsnü Beşer - Hakkari Yüksekova Belediye Başkan vekili
- 18 - Şerafettin Özalp - Özalp Belediye Eş Başkanı
- 19 - Nevin Oyman - İdil Belediyesi Eş Başkanı
- 20- Tülay Karaca - Erzurum Tekman Belediye Eş Başkanı
- 21 - Abdurahman Zorlu - Hani Belediyesi Eş Başkanı
- 22 - Mehmet Muhdi Aslan - İdil Belediyesi Eş Başkanı
- 23 - Zilan Aldatmaz - Van Saray Belediye Eş Başkanı
- 24 - Gültan Kışanak - Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş başkanı
- 25 - Fırat Anlı - Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı
- 26 - Suna Atabay - Van Çaldıran Belediyesi Eş Başkanı
- 27 - Ahmet Demir - Ovakışla Beldesi Eş Başkanı

- 28 - Servin Karakoç - Ovakışla Beldesi Eş Başkanı
- 29 - Sabite Ekinci - Varto Belediye Eş Başkanı
- 30 - Kadir Konur - Cizre Belediyesi Eş Başkanı
- 31 - Tuncer Bakırhan - Siirt Belediye Eş Başkanı
- 32 - Mehmet Ali Bul - Tunceli Belediye Eş Başkanı
- 33 - Nurhayat Altun - Tunceli Belediyesi Eş Başkanı
- 34 - Rabia Takas - Başverimli (Silopi) Belde Eş Başkanı
- 35 - Tahir Aytış - Başverimli (Silopi) Belde Eş Başkanı
- 36 - Nevin Daşdemir - Bitlis Belediye Eş Başkanı
- 37 - Hüseyin Olan - Bitlis Belediye Eş Başkanı
- 38 - Senayet Ata - Güroymak Belediye Eş Başkanı
- 39 - Mehmet Emin Avras - Güroymak Belediye Eş Başkanı
- 40 - Halis Coşkun - Malazgirt Belediye Eş Başkanı
- 41 - Memnune Söylemez - Malazgirt Belediye Eş Başkanı
- 42 - Eda Kilis - Eruh Belediye Eş Başkanları
- 43 - Hüseyin Kılıç - Eruh Belediye Eş Başkanları
- 44 - İsmail Asi - Kızıltepe Belediye Eş Başkanı
- 45 - Leyla Salman - Kızıltepe Belediye Eş Başkanı
- 46 - Seferi Yılmaz - Şemdinli Belediye Eş Başkanı
- 47 - Mehmet Ali Aydın - Kayapınar Belediye Eş Başkanı
- 48 - Selim Kurbanoglu - Yenişehir Belediye Eş Başkanı
- 49 - Servet Tunç - Çukurca Belediye Eş Başkanı
- 50 - Hilal Duman - Çukurca Belediye Eş Başkanı
- 51 - Adile Kozay - Yüksekova Belediye Eş Başkanı
- 52 - Zeynep Han Bingöl - Karayazı Belediye Eş Başkanı

- 53 - Mehmet Sait Karabakan - Karayazı Belediye Eş Başkanı
- 54 - Özlem Kutlu - Kumçatı Belde Belediyesi Eş Başkanı
- 55 - Mustafa Bayram - Halfeti Belediye Eş Başkanı
- 56 - Mehmet Demir - Kumçatı Belediye Eş Başkanı
- 57 - Nuri Akman - Sirtköy (Şırnak) Belde Belediye Eş Başkanı
- 58 - Ali Aydın - Baykan Belediye Eş Başkanı
- 59 - İhsan Uğur - Hizan Belediye Eş Başkanı
- 60 - Özcan Birlik - Mutki Belediye Eş Başkanı
- 61 - Felemez Aydın - Yolalan Belediye Eş Başkanı
- 62 - Selva Erdoğan - Baykan Belediye Eş Başkanı
- 63 - Enes Cengiz - Veysel Karani Belediye Eş Başkanı
- 64- Yüksel Mutlu – Akdeniz Belediye Eş Başkanı
- 65 - Mukkades Kubilay – Ağrı Belediye Eş Başkanı
- 66 - Celalettin Bartu - Çatak Belediye Eş Başkanı
- 67 - Süleyman Tekin - Ömerli Belediye Eş Başkanı
- 68 - Sadiye Süer Baran - Kulp Belediye Eş Başkanı
- 60 - Emrullah Cin - Viranşehir Belediye Eş Başkanı
- 70 - Zeynel Taş - Bozova Belediye Eş Başkanı
- 71 - Doğan - Bozova Belediye Eş Başkanı
- 72 - Mehmet Ali Tunç – Muradiye Belediye Eş Başkanı
- 73 - Sara KAYa - Nusaybin Belediye Eş Başkanı
- 74 - Cengiz Kök - Nusaybin Belediye Eş Başkanı
- 75 - Fırat Öztürk - Tutak Belediye Eş Başkanı
- 76 - Afüllah Kar - Kocaköy Belediye Eş Başkanı
- 77 - Delal Tekdemir - Doğubeyazıt Belediye Eş Başkanı -

- 78 - Murat Rohat Özbay - Doğubeyazıt Belediye Eş Başkanı
- 79 - Ahmet Ece - Fındık Belde Belediye Eş Başkanı
- 80 - Abdulgaffur Rüzgar - Görümlü Belde Belediye Eş Başkanı
- 81 - Serhat Çiçek - Gökçebağ Belediye Eş Başkanı
- 82 - Faruk Demir - Çaldıran Belediye Eş Başkanı
- 83 - Evin Keve - Çatak Belediye Eş Başkanı”

BÖLÜM IX

İFADE VE MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜ VE OHAL KHK UYGULAMALARI

12 MART 2017 itibariyle gazeteciler platformu (platform24) aşağıdaki verileri yayımladı.

12 Mart 2017

(<http://platform24.org/guncel/2061/olaganustu-h-l-de-gazeteciler---61>)

Olağanüstü Hâl'de Gazeteciler - 61

Geçen yılın sonunda ve 2017 başında gerçekleşen tahliyeler sonrası P24, tutuklu ve hükümlü gazeteci sayısını 148 olarak güncelliyor

Geçtiğimiz aylarda serbest bırakılan altı gazetecinin tahliyeleri sonrasında P24 cezaevindeki tüm tutuklu ve hükümlü gazeteciler sayısını 148 olarak güncelledi.

Daha önce tahliyesi listeye yansımamış olan *Azadiya Welat* dağıtımçıları Ferit Toprak ve Arap Turan 21 Şubat'ta tahliye edildi. İki dağıtımçı altı ay süreyle Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu kaldı.

15 Kasım 2016'da tutuklanarak cezaevine konulan Perihan Kara'nın, geçtiğimiz yılın Ağustos ayında tutuklanan Diyarbakır merkezli *Cihan Radyo*'dan Bayram Parlak'ın, 25 Temmuz'da tutuklanan *Azadiya Welat* editörü *Zeynel Abidin Bulut* ve 1 Ağustos 2016 günü tutuklanan *Azadiya Welat* dağıtımçısı Nizamettin Yılmaz'ın da tahliye edildiği öğrenildi. Söz konusu gazetecilerin tahliyesiyle ilgili haberler açık kaynaklara yansımadığı için tahliye tarihleri bilinmiyor. Listeye yapılan en son güncellemeye göre, 1 Eylül 2016'da tutuklanan DİHA muhabiri Selahattin Koyuncu, 3 Ocak'ta tahliye edildi.

Gözaltında ifade veren gazetesi serbest

Adıyaman'ın Bozova ilçe girişinde polis kontrol noktasında Mersin'de ki bir soruş-

turmadan kaynaklı hakkında arama kararı olduğu gerekçesi ile gözaltına alınan Gazeteci Ergin Çağlar, 11 Mart'ta Bozova Adliyesi'nde SEGBİS ile Mersin savcılığına "Örgüt üyesi olmak" iddiası ile ifade verdi.

Savcılığın "Adli kontrol şartı" uygulanması talebi ile mahkemeye sevk ettiği Çağlar, mahkeme tarafından savcının talebi kabul edilerek serbest bırakıldı.

Hollanda'da hükümet yanlısı gazetecilere sınırışı

Hürriyet'in haberine göre, Dışişleri Mevlüt Çavuşoğlu'nun uçağına Hollanda makamlarınca izin verilmemesi sonrası Türkiye ile bu ülke arasında tırmanan gerilim sırasında, Hollanda polisi, TRT ve Anadolu Ajansı ekibinin bulunduğu bir araçtaki kişileri ülke dışına çıkarttı.

Gazeteciler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya'nın gerçekleştirilmesine izin verilmeyen Hollanda programını izlemek için araçta bulunuyordu.

Olağanüstü Hâlde darbe soruşturmasında tutuklanan gazeteciler

- 1 Abdullah Kılıç, Meydan Gazetesi köşe yazarı
- 2 Abdullah Özyurt, Zaman Gazetesi muhabiri
- 3 Ahmet Altan, Gazeteci-yazar
- 4 Ahmet Memiş, Gazeteci, Haberdar İnternet Sitesi
- 5 Ahmet Metin Sekizkardeş, Zaman Gazetesi, Gazeteci-yazar
- 6 Ahmet Turan Alkan, Eski Zaman yazarı
- 7 Ahmet Yavaş, TRT (Erzurum)
- 8 Alaattin Güner, Eski Cihan Medya Direktörü
- 9 Alaattin Kaya, Zaman eski imtiyaz sahibi
- 10 Ali Akkuş, Eski Zaman Gazetesi Genel Yayınlar Editörü
- 11 Ali Babur Boysal, Eski Zaman Gazetesi Tasarımcısı
- 12 Ali Bulaç, Eski Zaman Gazetesi yazarı
- 13 Ali Ünal, Zaman köşe yazarı
- 14 Atilla Taş, Meydan Gazetesi Köşe Yazarı
- 15 Ayşe Nazlı Ilıcak, Yarına Bakış
- 16 Ayşenur Parıldak, Zaman
- 17 Aytekin Gezici, Gazeteci-Yazar
- 18 Aziz İstegün, Diyarbakır Zaman Bölge Temsilcisi

- 19 Bayram Kaya, Zaman Gazetesi Muhabiri
20 Bünyamin Köseli, Aksiyon Dergisi Muhabiri
Bayram Parlak, Radyo Cihan (Diyarbakır), tahliye edildi
22 Cemal Azmi Kalyoncu, Gazeteci ve Yazarlar Vakfı
23 Cihan Acar, Bugün Gazetesi Muhabiri
24 Cihat Ünal, Antalya Zaman gazetesini muhabiri
25 Cuma Kaya, Zaman Gazetesi, Gazeteci-yazar
26 Cuma Ulus, Millet Gazetesi Yayın Koordinatörü
27 Cumali Önal, Zaman Arapça servis sorumlusu
28 Eda Şanlı, Antalya yerel gazete sahibi, Bizim Antalya Gazetesi yazarı
29 Emre Soncan, Eski Zaman savunma muhabiri
30 Ercan Gün, Fox TV Haber Editörü
31 Erdal Şen, eski Meydan gazetesi yazı işleri müdürü
32 Faruk Akkan, Cihan Ajansı
33 Fevzi Yazıcı, Zaman Gazetesi
34 Gökçe Fırat Çulhaoğlu, Türksolu Gazetesi yazarı
35 Gültekin Avcı
36 Habip Güler, Eski Zaman muhabiri
37 Hakan Taşdelen
38 Halil İbrahim Mert, TRT (Erzurum)
39 Hanım Büşra Erdal, Eski Zaman muhabiri ve köşe yazarı
40 Haşim Söylemez, Eski Aksiyon Dergisi yazarı
41 Hüseyin Aydın, Cihan muhabiri
42 Hüseyin Turan, Zaman Gazetesi, Gazeteci-Yazar
43 İbrahim Balta, Eski Zaman ekonomi editörü
44 İbrahim Kareyeğen, eski Zaman gazetesi yazı işleri müdürü
45 İsa Siyi, Haberdar
46 İsmail Avcı, Zaman
47 Kenan Baş, Antalya Zaman muhabiri
48 Lokman Erdoğan, Çorum Manşet
49 Mehmet Altan, İktisat profesörü, gazeteci-yazar
50 Mehmet Dener, Şanlıurfa.com sitesi yayın yönetmeni
51 Mehmet Kuru, Zaman Gazetesi Eskişehir muhabiri
52 Mehmet Özdemir, Zaman Gazetesi

- 53 Muhammet Taşçılar, Sanliurfa.com haber sitesi yayın yönetmeni
- 54 Murat Aksoy, Yeni Şafak eski yazarı
- 55 Murat Avcioğlu, Zaman Gazetesi, Gazeteci-yazar.
- 56 Murat Öztürk, Çorum Manşet sorumlu yazı işleri müdürü
- 57 Mustafa Erkan Acar, Bugün Gazetesi haber müdürü
- 58 Mustafa Ünal, Zaman Gazetesi eski Ankara Temsilcisi
- 59 Mutlu Çölgeçen, Millet gazetesi yazı işleri koordinatörü
- 60 Mümtazer Türköne, Zaman Gazetesi köşe yazarı
- 61 Nuri Durna, TRT
- 62 Nurullah Kaya, G.antez Zaman bölge temsilcisi
- 63 Olgun Matur, Antalya yerel gazeteci
- 64 Osman Yakut, Zaman Antalya
- 65 Özkan Mayda, Antalya Zaman Gazetesi muhabiri
- 66 Ramazan Alkan, Yeni Akit muhabiri
- 67 Resul Cengiz, Eski Zaman Denizli muhabiri
- 68 Seyid Kılıç, TRT Haber
- 69 Şahin Alpay, Zaman Gazetesi yazarı
- 70 Şeref Yılmaz, Irmak TV
- 71 Tahsin Kürklü, Eski Zaman gazetesi ulaştırma sorumlusu
- 72 Tuncer Çetinkaya, Zaman Antalya Bölge Temsilcisi
- 73 Ufuk Şanlı, Eski Vatan yazarı
- 74 Vahit Yazgan, İzmir Zaman Bölge Temsilcisi
- 75 Vedat Demir, Eski Yarına Bakış yazarı
- 76 Yakup Çetin, Eski Zaman muhabiri
- 77 Yakup Şimşek, Eski Zaman pazarlama müdürü
- 78 Yalçın Güler, TRT (Erzurum)
- 79 Yener Dönmez, Habervaktim sitesi
- 80 Yetkin Yıldız, Aktif Haber
- 81 Zafer Özsoy
Nuriye Akman, Zaman köşe yazarı (Tahliye)
Lale Kemal, Zaman yazarı (Tahliye)
- 82 Oğuz Usluer, eski Habertürk Koordinatörü
- 83 Ünal Tanık, Rotahaber eski sahibi

- 84 Nur Eren, Yeni Asır
Cumhuriyet Gazetesi'ne yönelik operasyonda tutuklanan gazeteciler
- 85 Akın Atalay, Cumhuriyet Vakfı İcra Kurulu Başkanı
- 86 Murat Sabuncu, Genel Yayın Yönetmeni
- 87 Kadri Gürsel, Yayın Döneşmeni
- 88 Turhan Günay, Kitap Eki Genel Yayın Yönetmeni
- 89 Musa Kart, Karikatürist
- 90 Güray Tekin Öz, Yazar
- 91 Hakan Karasinir, Yazar
- 92 Mustafa Kemal Güngör, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulu üyesi
- 93 Önder Çelik, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulu üyesi
- 94 Bülent Utku, Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulu üyesi
- 95 Ahmet Şık, muhabir (31 Aralık'ta tutuklandı)

Olağanüstü Hâl sonrası darbe dışı soruşturmalarda tutuklanan gazeteciler

- 96 Ali Aşık – Azadiya Welat
Arap Turan, Azadiya Welat, Ocak 2017'de tahliye edildi
Aslı Erdoğan, Özgür Gündem Gazetesi Yazarı, Aralık 2016'da tahliye edildi
Ayhan Karahan, Bodrumlu Yerel Gazeteci, tahliye oldu
Cemil Uğur, Evrensel Mersin muhabiri - 13 Aralık 2016 tarihinde tahliye edildi
Mehmet Arslan, DİHA - Tahliye edildi
Erdem Mühirci – DİHA , 28 Şubat 2017 tarihinde tahliye edildi
Aysel Işık, 1 Mart 2017 tarihinde tahliye edildi
Ferit Toprak, Azadiya Welat, Ocak 2017'de tahliye edildi
- 97 Hülya Karakaya, Özgür Halk Dergisi Yazı İşleri Müdürü
- 98 İdris Sayılan, DİHA
- 99 İlker İlkan, Azadiya Welat
- 100 İnan Kızılkaya, Özgür Gündem Gazetesi Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Anıl, ETHA, Aralık 2016'da tahliye edildi
Metin Bekiroğlu DİHA, 6 Ekim 2016'da tahliye edildi
- 101 Mizgin Çay – Radyo Karacadağ
Necmiye Alpay, Özgür Gündem, tahliye edildi
Nizamettin Yılmaz, Azadiya Welat, Tahliye edildi
- 102 Togay Okay, Özgür Gelecek

Perihan Kara, Tahliye edildi

103 Rabia Özkaya, Özgür Halk

103 Sadık Demir, Radyo Karacadağ

105 Salih Erbekler, Radyo Karacadağ

Sebahattin Koyuncu, Tahliye edildi

106 Şirin Çoban, Azadiya Welat

Zana (Bilir) Kaya, Özgür Gündem Gazetesi Yayın Yönetmeni, Aralık 2016'da tahliye edildi

Zehra Doğan, Jinha Editörü, Nusaybin Kapalı Cezaevi - 9 Aralık'ta tahliye edildi

Zeynel Abidin Bulut, Azadiya Welat gazetesi Editörü, Tahliye edildi 107

Mehmet Güleş, DİHA

Hüsnü Mahalli, Yurt Gazetesi, 20 Ocak 2017 tarihinde tahliye edildi

108 Kemal Sancılı, Özgür Gündem imtiyaz sahibi

109 Ceren Taşkın, Hatay Ses Gazetesi

110 Tunca Öğreten, eski Diken Editörü

111 Ömer Çelik, eski DİHA haber müdürü

112 Mahir Kanaat, Birgün çalışanı

113 Abdullah Kaya, DİHA Ağrı muhabiri

114 Hakan Ergün, Azadiya Welat ve Özgür Gündem dağıtımcısı

Mehmet Bozkurt, eski Aydınlık sorumlu yazışleri müdürü, 1 Şubat 2017 de tahliye oldu

115 Hasan Duman, Özgürlükçü Demokrasi dağıtımcısı

116 Aslı Ceren Aslan, Özgür Gelecek

117 Deniz Yücel, Die Welt muhabiri

118 Hayati Yıldız, Azadiya Welat

Darbe soruşturması sırasında gözaltına alındığı bilinen gazeteciler

Abdullah Katırcıoğlu, Gözaltına alındıktan sonraki durumu bilinmiyor

Emre Koçali, Haberdar, Gözaltına alındıktan sonraki durumu bilinmiyor

Erkam Büyük, Haberdar, Gözaltına alındıktan sonraki durumu bilinmiyor

Özcan Keser, TRT İstanbul, Gözaltına alındıktan sonraki durumu bilinmiyor

Darbe soruşturmasında hakkında gözaltı kararı çıkan gazeteciler

Asım Yıldırım, eski STV spikeri

Ayşe Özkalay, eski Yeni Hayat yazarı

Behçet Akyar

Bilal Şahin, Özgür Düşünce, AA'ya göre yurtdışında

Bülent Ceyhan, Özgür Düşünce muhabiri, AA'ya göre yurtdışında

Bülent Keneş, Eski Today's Zaman Genel Yayın Yönetmeni

Bülent Korucu, Eski Zaman yazarı

Can Bahadır Yüce, eski Zaman yazarı

Celil Sağır, Today's Zaman Yazıişleri Müdürü

Cevheri Güven, Nokta Dergisi Genel Yayın Yönetmeni

Ergun Babahan, AA'ya göre yurtdışında

Erhan Başyurt, eski Bugün GYY

Erkan Akkuş, Eski Bugün TV Sunucusu

Ertuğrul Erbaş, Eski Nokta Dergisi editörü

Eyüp Can Sağlık, eski Radikal GYY

Faruk Arslan, eski Zaman yazarı

Faruk Kardıç

278

Fatih Akalan, Samanyolu Haber Tv yorumcusu, AA'ya göre yurtdışında

Fatih Yağmur, Eski Radikal muhabiri, AA'ya göre yurtdışında

Hamit Bilici, Eski Zaman Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Hamit Çiçek

Hasan Cücük, eski Zaman muhabiri

Hüseyin Döğme

İbrahim Öztürk, eski Zaman yazarı

İhsan Yılmaz, eski Today's Zaman yazarı

Kamil Maman, Eski Bugün muhabiri, AA'ya göre yurtdışında

Kemal Gülen, STV spikeri

Kerim Balcı, Turkish Review dergisi Genel Yayın Yönetmeni

Kerim Gün, Eski Zaman editörü

Levent Kenez, Meydan Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Mahmut Akpınar, eski Millet gazetesi yazarı

Mahmut Hazar, Cihan Haber Ajansı, AA'ya göre yurtdışında

Mehmet Akif Afşar

Mehmet Kamış, Eski Zaman köşe yazarı

Melih Kılıç, Zaman Medya Grubu Satış Departmanı

Metin Tamer Gökçeoğlu
Metin Yıkar, Samanyolu Haber
Muhammed Fatih Uğur, Eski Zaman Haber Müdürü
Mürsel Genç, Eski Cihan muhabiri
Nevzat Güner
Oktay Vızvız
Osman Özsoy, eski Rota Haber yazarı, akademisyen
Ömer Karakaş
Önder Deligöz, eski Yeni Şafak muhabiri
Sait Sefa, Haberdar
Savaş Genç, eski TRT muhabiri ve akademisyen
Sedat Yetişkin
Selahattin Sevi, Eski Zaman Fotoğraf Koordinatörü, AA'ya göre yurtdışında
Selçuk Gültaşlı, Zaman Brüksel Temsilcisi ve Köşe Yazarı
Sevgi Akarçeşme, Eski Today's Zaman Genel Yayın Yönetmeni
Süleyman Sargın
Şemsettin Efe, AA'ya göre yurtdışında
Şenol Kahraman
Turan Görürılmaz, Can Erzincan TV sunucusu, AA'ya göre yurtdışında
Turhan Bozkurt, eski Zaman yazarı
Ufuk Emin Köroğlu, Karşı Gazete muhabiri, AA'ya göre yurtdışında
Veysel Ayhan
Yavuz Baydar, Haberdar.com yazarı
Yonca Kaya Şahin, Rotahaber sitesi yazarı
Yüksel Durgut

Olağanüstü Hâl ilanından beri darbe soruşturması haricinde gözaltına alınan gazeteciler

Selami Aslan – DİHA, Serbest bırakıldı
Selman Keleş – DİHA, Serbest bırakıldı
İdris Yılmaz – DİHA, Serbest bırakıldı
Mehmet Siddık Damar – DİHA, Serbest bırakıldı
Esra Aydın – JİNHA, Serbest bırakıldı

Geylan Arslan – JİNHA, Serbest bırakıldı
Nizamettin Yılmaz – Azadiya Welat, Serbest bırakıldı
İdris Yılmaz – DİHA, Serbest bırakıldı
Haydar Ergül – Demokratik Modernite, Gözaltında
Hasan Akbaş – Evrensel, Serbest bırakıldı
Fırat Topal – Evrensel, Serbest bırakıldı
Serpil Berk – Evrensel, Serbest bırakıldı
Sertaç Kayar – Serbest Gazeteci, Serbest bırakıldı
Engin Eren – DİHA, Serbest bırakıldı
Fatma Edemen – ETHA, Serbest bırakıldı
Davut Uçar– Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Doğan Güzel– Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Ersin Çaksu – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Günay Aksoy – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Kemal Bozkurt – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Reyhan Hacıoğlu – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Önder Elaldı – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Ender Önder – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Sinan Balık – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Fırat Yeşilçınar – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Özgür Paksoy – DİHA muhabiri, Serbest bırakıldı
Zeki Erden – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Elif Aydoğmuş – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Ersin Çaksu – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Mesut Kaynar – DİHA, Serbest bırakıldı
Sevdiye Gürbüz – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Amine Demirkıran – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Bayram Balcı – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Burcu Özkaya – Özgür Gündem, Serbest bırakıldı
Yılmaz Bozkurt – İstanbul Tabip Odası Basın Bürosu, Serbest bırakıldı
Gülfem Karataş – İMC TV, Serbest bırakıldı
Gökhan Çetin – İMC TV, Serbest bırakıldı
Hüseyin Gündüz – Doğu Yayınevi , Serbest bırakıldı
Halil Polat – Adli kontrol şartıyla serbest

Cemil Uğur – Evrensel, Serbest bırakıldı (Ekim’de tekrar tutuklandı)
Yasemin Sayın– Azadiya Welat, Adli kontrol şartıyla serbest
Hayat Yılmaz– Azadiya Welat, Adli kontrol şartıyla serbest
Ahmet Kızılay– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Arap Turan– Azadiya Welat, Tutuklandı, Daha sonra tahliye oldu
Berxwedan Tulpar– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Sürreya Dal– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Zeynep İzgi– Azadiya Welat, Adli kontrol şartıyla serbest
İbrahim Bayram– Azadiya Welat, Adli kontrol şartıyla serbest
Engin Özelçi– Azadiya Welat, Adli kontrol şartıyla serbest
Ahmet Boltan– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Ceylan İpek– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Mehmet Emin Kaya– Azadiya Welat, Adli kontrol şartıyla serbest
Ziyan Karahan– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Veysi Altın– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Ercan Yeltaş– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Azime Tarhan– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Serdal Polat– Azadiya Welat, Adli kontrol şartıyla serbest
Cengiz Aslan– Azadiya Welat, Emniyetteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Ferit Toprak– Azadiya Welat, Tutuklandı, Daha sonran tahliye oldu
Mehmet Hüseyin Şahin– Azadiya Welat, Serbest bırakıldı
Mehmet Aydın– Azadiya Welat, Serbest bırakıldı
Pusat Bulut– Azadiya Welat, Adli kontrol şartıyla serbest
Mehmet Emin Akgün – Azadiya Welat, Serbest bırakıldı
Mecrum Tokal, Adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı, tekrar gözaltına alındı (Eylül 2016)
Mehmet Ali Ertaş – DİHA, Serbest bırakıldı
Murat Özyaşar - Yazar, Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Rênas Jiyan - Şair-yazar, Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Zeynep Derya Yıldız – Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Ali Sönmez Kayar - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Sinan Gerçek - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Ardanuş Ateş - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Arzu Demir - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı

- Sedat Şenoğlu - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Deniz Bakır - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Ahmet Ayva - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Ekin Saygılı - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Pınar Türk - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Can Karabulut - Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Deniz Bakır - Atılım, Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Önder Öner – ETHA, Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Öykü Dilara Keskin - JİNHA, Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
İdris Sayılğan – DİHA, Tutuklandı
Arjin Dilek -- DİHA, Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Beritan İrlan -- DİHA, Polisteki işlemleri ardından serbest bırakıldı
Lindsey Snell -- Serbest gazeteci. Tutuklandıktan sonra Ekim'de tahliye oldu.
Stefan Asberg ve Niclas Berglund – SVT, İsveç – Sorgulama sonrası serbest bırakıldılar
Fethi Balaman -- DİHA, Gözaltında
Müjgan Ekin - Kayıtdışı olarak gözaltına alındığından endişe ediliyor
Hüsnü Mahalli - Yurt Gazetesi, TutuklandıCumhurbaşkanına hakaret suçlaması
Kenan Kırkaya - DİHA, Adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı
Oğuz Usluer, Habertürk eski yayın koordinatörü, Tutuklandı
Ömer Çelik, DİHA haber müdür, Tutuklandı
Metin Yoksu, DİHA muhabiri, Adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı
Tunca Öğreten, eski Diken editörü, Tutuklandı
Mahir Kanaat, BirGün muhasebe sorumlusu, Tutuklandı
Derya Okatan, ETHA Sorumlu Yazı işleri Müdürü, Adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı
Eray Sargın, Yolculuk Gazetesi imtiyaz sahibi, Adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı
Hacı Yusuf Topaloğlu, Azadiya Welat, serbest bırakıldı
Ramazan Ölçen, Azadiya Welat imtiyaz sahibi, Serbest bırakıldı
Ahmet Şık, Tutuklandı

Olağanüstü Hâl'den önce tutuklanan gazeteciler listesi

- 119 Abdulkadir Turay, Dicle Haber Ajansı (DİHA) Muhabiri
120 Ali Konar, Azadiya Welat Gazetesi Temsilcisi, Hükümlü

- 121 Arafat Dayan, Demokratik Ulus Gazetesi eski Yazı İşleri Müdürü
 - 122 Cebrail Parlıtı, Anadolu Ajansı (AA) Derik Muhabiri
 - 123 Emin Demir, Serbest Gazeteci
 - 124 Erdal Süsem, Eylül Dergisi Editörü, Hükümlü
 - 125 Erol Zavar, Odak Dergisi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü, Hükümlü
 - 126 Ferhat Çiftçi, Azadiya Welat Gazetesi Gaziantep Temsilcisi, Hükümlü
 - 127 Gurbet Çakar, Hevi Kadın Dergisi, Hükümlü
 - 128 Hamit Dilbahar, Azadiya Welat Gazetesi Yazarı, Hükümlü
 - 129 Hatice Duman, Atılım Gazetesi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü, Hükümlü
 - 130 Hidayet Karaca, Samanyolu Yayın Grubu Başkanı
 - 131 Kamuran Sunbat, DİHA Çukurova Eski Muhabiri, Hükümlü
 - 132 Kenan Karavil, Radyo Dünya Genel Yayın Yönetmeni, Hükümlü
 - 133 Mazlum Dolan, Dicle Haber Ajansı (DİHA) Muhabiri
 - 134 Mehmet Baransu, Taraf Gazetesi Yazarı
 - 135 Mikail Barut, Özgür Halk Dergisi eski Editörü, Hükümlü
 - 136 Miktat Algül, Mezitli FM Genel Yayın Koordinatörü, Hükümlü
 - 137 Muhammed Doğru, Dicle Haber Ajansı (DİHA) Muhabiri
 - 138 Mustafa Gök, Ekmek ve Adalet Dergisi Ankara Temsilcisi, Hükümlü
 - 139 Nedim Türfent, Dicle Haber Ajansı (DİHA) Muhabiri
 - 140 Nuri Yeşil, Azadiya Welat Gazetesi Dersim Temsilcisi, Hükümlü
 - 141 Özgür Amed (Ethem Çağır), Özgür Gündem Gazetesi Yazarı, Hükümlü
 - 142 Sami Tunca, Mücadele Birliği Dergisi Yazı İşleri Müdürü, Hükümlü
 - 143 Serkan Aydemir, Bitlis Aktüel gazetesi muhabiri
 - 144 Seyithan Akyüz, Azadiya Welat Gazetesi Adana, Hükümlü
 - 145 Şahabettin Demir, Dicle Haber Ajansı (DİHA) Muhabiri, Hükümlü
 - 146 Şerife Oruç, Dicle Haber Ajansı (DİHA) Muhabiri
 - 147 Yılmaz Kahraman, Özgür Halk Dergisi Editörü, Hükümlü
 - 148 Ziya Ataman, Dicle Haber Ajansı (DİHA) Stajyer Muhabiri
- Sevan Nişanyan (imarada usulsüzlük gerekçesiyle), Hükümlü (Cezaevinde bulunma gerekçesi gazetecilik faaliyeti olmadığı için "cezaevindeki gazeteciler" için verdiğimiz toplam sayıda yer almamaktadır.)

Olağanüstü Hâl'de Kapatılan Yayın Organlarının Listesi

Kapatılan televizyon kanalları: Barış TV, Bugün TV, Can Erzincan TV, Dünya TV, Hira TV, Irmak TV, Kanal 124, Kanaltürk, MC TV, Mehtap TV, Merkür TV, Samanyolu Haber, Samanyolu TV, SRT TV, Tuna Shopping TV, Yumurcak TV, İMC TV, Hayat'ın Sesi TV, Özgür Gün TV, Van TV, Van Genç TV, TV 10, Jiyen TV, Azadi TV, Denge TV, Mezopotamya TV, Med Nuçe TV, Birlik Medya TV, YOL TV.

Kapatılan haber ajansları: Cihan Haber Ajansı, Muhabir Haber Ajansı, SEM Haber Ajansı, Dicle Haber Ajansı, Jin Haber Ajansı.

Kapatılan gazeteler: Adana Haber, Adana Medya, Akdeniz Türk, Şuhut'un Sesi, Kurtuluş, Lider, İsehisar, Durum, Türkeli, Antalya, Yerel Bakış, Nazar, Batman, Batman Postası, Batman Doğu, Bingöl Olay, İrade, İskenderun Olay, Ekonomi, Ege'de Son Söz, Demokrat Gebze, Kocaeli Manşet, Bizim Kocaeli, Haber Kütahya, Gediz, Zafer, Hisar, Turgutlu Havadis, Milas Feza, Türkiye'de Yeni Yıldız, Hakikat, Urfa Haber Ajansı, Ajans 11, Yeni Emek, Banaz Postası, Son Nokta, Merkür Haber, Millet, Bugün, Meydan, Özgür Düşünce, Taraf, Yarına Bakış, Yeni Hayat, Zaman, Today's Zaman, Özgür Gündem, Azadiya Welat, Batman Çağdaş Gazetesi, Cizre Postası Gazetesi, Güney Express Gazetesi, İdil Haber Gazetesi, Kızıltepe'nin Sesi Gazetesi, Prestij Haber Gazetesi, Urfanatik Gazetesi, Yüksekova Haber, Express Gazetesi (Adana), Türkiye Manşet (Çorum), Dağyeli Gazetesi (Hatay), Akis Gazetesi (Kütahya), İpekyolu Gazetesi (Ordu), Son Dakika Gazetesi (İzmir), Yedigün Gazetesi (Ankara).

Kapatılan dergiler: Akademik Araştırmalar, Aksiyon, Asya Pasifik, Bisiklet Çocuk, Diyalog, Avrasya, Ekolife, Ekoloji, Fountain, Gonca, Gül Yaprığı, Nokta, Sızıntı, Yağmur, Yeni Ümit, Zirve, Özgür Dünya, Tiroj, Evrensel Kültür.), Habereksen Dergisi (Samsun)

Kapatılan radyolar: Aksaray Mavi, Aktüel, Berfin, Burç, Cihan, Dünya, Esra, Haber Radyo Ege, Herkül, Jest, Kanaltürk, Radyo 59, Radyo Aile Rehberi, Radyo Banteli, Radyo Cihan, Radyo Fıkıh, Radyo Küre, Radyo Mehtap, Radyo Nur, Radyo Şemşik, Samanyolu Haber, Umut, Yağmur, Rengin Radyo, Özgür Radyo, Ses Radyo, Radyo Karacadağ, Özgür Güneş, Patnos FM, Dünya Radyo, Batman FM.

Kapatılan yayınevleri: Altınburç, Burak Basın Yayın Dağıtım, Define, Dolunay Eğitim Yayın Dağıtım, Giresun Basın Yayın Dağıtım, Gonca, Gülyurdu, GYV, Işık Akademi, Işık Özel Eğitim, İklim Basın Yayın Pazarlama, Kaydırak, Kaynak, Kervan Basın Yayıncılık, Kuşak, Muştı, Nil, Rehber, Sürat Basın Yayın Reklamcılık Eğitim Araçları,

Sütun, Şahdamar, Ufuk Basın Yayın Haber Ajans Pazarlama, Ufuk, Waşanxaneya Nil, Yay Basın Dağıtım, Yeni Akademi, Yitik Hazine, Zambak Basın Yayın Eğitim Turizm O-Hâl'de kapatılıp açılmasına izin verilen yayınlar: Zarok TV (Yüzde 40 Türkçe yayın şartı ile), Yön Radyo

Bu liste açık haber kaynaklarından P24 editörlerince derlenmiştir ve düzenli olarak güncellenecektir. Kendilerinin ve yakın meslektaşlarının durumuyla ilgili bilgi paylaşmak isteyenler bize punto24info@gmail.com adresinden ulaşabilirler.

İHOP(insan hakları ortak platformu): ihop.org.tr

Kapatılan Basın, Yayın, Radyo, Televizyon ve Haber Ajansları

20 Temmuz 2016-6 Ocak 2017 tarihleri arasında toplam 178 medya kuruluşu kapatıldı. Bu kuruluşların sadece 20'si için kapatma kararı kaldırıldı. **Kapalı kalan kuruluş sayısı 158'e düştü.**

668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. Maddesinin 3. Fıkrasında kapatılan kurumlar için uygulanacak diğer tedbirler tanımlandı. Bunlara göre kapatılan bu kuruluşlara ait olan

- taşınırlar ve her türlü mal varlığı, alacak ve haklar, belge ve evrak Hazineye bedelsiz olarak devredilmiş sayılacak
- taşınmazlar tapuda resen Hazine adına her türlü kısıtlama ve taşınmaz yükünden ari olarak tescil edilecek
- Kapatılan kuruluşların her türlü borçlarından dolayı hiçbir şekilde Hazineden bir hak ve talepte bulunulamayacak.

Ayrıca, devletin resmi ilanların dağıtımını için kamu tüzel kişiliğine haiz bir yapı olarak kurduğu Basın İlan Kurumu'nun 5 Ekim 2016'da yürürlüğe giren "Resmi İlan ve Reklamla ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliği" ile resmi ilan konusuna yeni bir kriter geldi. Gazetelerin imtiyaz sahibi gerçek ya da tüzel kişilikleri, tüzel kişilik temsilcileri, ortakların çoğunluğu ya da varsa tüzel kişi temsilcisi hakkında "Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar" ve/veya "Terörle Mücadele Kanunu" kapsamında dava açılması halinde dava sonuçlanıncaya kadar yayının ilan alımı durdurulacak. Aynı suç ya da suçlardan yargılanan asgari fikir işçisi kadrosunda bulunanların ise 5 gün içerisinde kadrodan çıkarılması gerekecek. Aksi takdirde resmi ilan hakkı durdurulacak.

Kanun Hükmünde Kararname Kurum	668	675	677	RTÜK tarafından kapatılma	683	Diğer (*)	Toplam	KHK NO 675 ve 670: Kapatma kararı kaldırılanlar
Haber Ajansı	3	2					5	
Gazete	45	10	7				62	17
Dergi	15	3	1				19	
Radyo	23		1	10			34	2
Televizyon	16			12	2	1	31	1
Yayınevi-Dağıtım	29						29	
Toplam	131	15	9	23			180	20

Kapatılan Haber Ajansları

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan haber Ajansları (3)		
Cihan Haber Ajansı	Muhabir Haber Ajansı	SEM Haber Ajansı,
675 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan haber Ajansları (2)		
Dicle Haber Ajansı	Jin Haber Ajansı	

Kapatılan gazeteler:

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan gazeteler (45)			
Adana Haber Gazetesi	Batman Postası Gazetesi	Gediz Gazetesi	Son Nokta Gazetesi
Adana Medya Gazetesi	Batman Doğuş Gazetesi	Zafer Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Merkür Haber Gazetesi
Akdeniz Türk Gazetesi	Bingöl Olay Gazetesi (kapatma kararı kaldırıldı) - KHK 675	Hisar Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Millet Gazetesi
Şuhut'un Sesi Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	İrade Gazetesi	Turgutlu Havadis Gazetesi	Bugün Gazetesi
Kurtuluş Gazetesi (kapatma kararı kaldırıldı) - KHK 675	İskenderun Olay Gazetesi	Milas Feza Gazetesi	Meydan Gazetesi
Lider Gazetesi (kapatma kararı kaldırıldı) - KHK 675	Ekonomi	Türkiye'de Yeni Yıldız Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Özgür Düşünce Gazetesi
İscehisar Durum Gazetesi (kapatma kararı kaldırıldı) - KHK 675	Ege'de Son Söz Gazetesi (kapatma kararı kaldırıldı) - KHK 675	Hakikat Gazetesi (kapatma kararı kaldırıldı) - KHK 675	Taraf Gazetesi
Türkeli Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Demokrat Gebze Gazetesi	Urfa Haber Ajansı Gazetesi	Yarına Bakış Gazetesi
Antalya Gazetesi	Kocaeli Manşet	Ajans 11 Gazetesi	Yeni Hayat Gazetesi
Yerel Bakış Gazetesi	Bizim Kocaeli	Yeni Emek Gazetesi	Zaman Gazetesi
Nazar	Haber Kütahya Gazetesi	Banaz Postası Gazetesi	Today's Zaman Gazetesi
Batman Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)			
675 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan gazeteler (10)			

Özgür Gündem Gazetesi	Batman Çağdaş Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	İdil Haber Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	Urfanatık Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)
Azadiya Welat Gazetesi	Cizre Postası Gazetesi	Kızıltepe'nin Sesi Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	
Yüksekova Haber Gazetesi	Güney Express Gazetesi	Prestij Haber Gazetesi (Kapatma kararı kaldırıldı KHK 679)	
677 sayılı KHK ile kapatılan gazeteler (7)			
Express Gazetesi	Dağyeli Gazetesi	İpekyolu Gazetesi	Yedigün Gazetesi
Türkiye Manşet	Akis Gazetesi	Son Dakika Gazetesi	

Kapatılan dergiler (18):

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan dergiler (14)			
Akademik Araştırmalar Dergisi	Ekolife Dergisi	Gül Yaprığı Dergisi	Yeni Ümit
Aksiyon, Asya Pasifik (PASİAD) Dergisi	Ekoloji Dergisi	Nokta	Zirve Dergisi
Bisiklet Çocuk Dergisi	Fountain Dergisi	Sızıntı	
Diyalog Avrasya Dergisi	Gonca Dergisi	Yağmur Dergisi	
675 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan dergiler (3)			
Özgürlük Dünyası Dergisi	Tiroj Dergisi	Evrensel Kültür Dergisi	
677 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan dergiler (1)			
Habereksen Dergisi			

Kapatılan radyolar (34):

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan radyolar (23)			
Aksaray Mavi Radyo	Esra Radyo	Radyo Aile Rehberi	Radyo Nur
Aktüel Radyo	Haber Radyo Ege	Radyo Bamteli	Radyo Şimşek
Berfin FM	Herkül FM	Radyo Cihan (İstanbul)	Samanyolu Haber Radyosu
Burç FM	Jest FM	Radyo Fıkıh	Umut FM (kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675
Cihan Radyo	Kanaltürk Radyo	Radyo Küre	Yağmur FM (kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675
Dünya Radyo	Radyo 59	Radyo Mehtap	
668 sayılı KHK kapsamında yetkili kurumlar tarafından kapatılan radyolar (10)			
Rengin Radyo	Radyo Karacadağ	Patnos FM	Gün Radyo
Özgür Radyo	Özgür Güneş Radyosu	Doğu Radyo	Yön Radyo
Ses Radyo	Radyo Dünya (Adana)		
677 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan radyolar (1)			
Batman FM			

Kapatılan televizyon kanalları (30):

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan Televizyon kanalları (16)			
Barış TV	Hira TV	MC TV	Samanyolu TV
Bugün TV	Irmak TV	Mehtap TV	SRT TV (kapatma kararı kaldırıldı))- KHK 675
Can Erzincan TV	Kanal 124	Merkür TV	Tuna Shopping TV
Dünya TV	Kanal Türk	Samanyolu Haber	Yumurcak TV
668 sayılı KHK kapsamında kapatılan televizyon Kanalları (12)			
İMC TV	Van TV	Jjyan TV	Mezopotamya TV
Hayat'ın Sesi TV	Van Genç TV	Azadi TV	Birlik Medya TV
Özgür Gün TV	TV 10	Denge TV	Zarok TV
683 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan özel televizyon kanalları (2)			
On4	Kanal 12		
Diğer			
Med Nuçe TV: Türkiye'nin resmi talebiyle Fransız uydu şirketi Eutelsat tarafından uydudan çıkarıldı.			

Kapatılan yayınevleri (29):

668 sayılı KHK ekindeki listede yer alarak kapatılan yayınevleri (29)			
Altın Burç Yayınları	Işık Akademi	Kuşak Yayınları	Ufuk Basın Yayın Haber Ajans Pazarlama Ufuk Yayınları
Burak Basın Yayın Dağıtım	Işık Özel Eğitim Yayınları	Muştu Yayınları	
Define Yayınları	Işık Yayınları	Nil Yayınları	Waşanxaneyane Nil
Dolunay Eğitim Yayın Dağıtım	İklim Basın Yayın Pazarlama	Rehber Yayınları	Yay Basın Dağıtım Pazarlama, Reklamcılık Yeni Akademi Yayınları
Giresun Basın Yayın Dağıtım	Kaydırak Yayınları	Sürat Basım Yayın Reklamcılık Eğitim Araçları Sütun Yayınları	Yitik Hazine Yayınları, Zambak Basın Yayın Eğitim Turizm
Gonca Yayınları	Kaynak Yayınları		
Gülyurdu Yayınları	Kervan Basın Yayıncılık	Şahdamar Yayınları	
GYY Yayınları			

Çağdaş gazeteciler Derneği Ankara şubesinin 17 Ocak 2017 tarihinde açıkladığı 2016 yılı raporuna göre:

- 3 medya mensubu öldürüldü.
- 80 basın mensubu tutuklandı.
- 299 basın mensubu gözaltına alındı.
- 32 gazeteci darp edildi, şiddete uğradı, tehdit edildi, hedef gösterildi.
- 7 yabancı gazeteci sınır dışı edildi.
- 157 medya kurumu kapatıldı.

- 29 yayınevi ve şirket kapatıldı.
- 5 yayın kurumuna saldırı gerçekleşti.
- 3 basın merkezine polis baskını yapıldı.
- 24 olay hakkında yayın yasağı kararı verildi.
- 20 siteye erişim engeli getirildi, bazı sitelere erişim yasağı birden çok kez uygulandı.
- 9 haber hakkında erişim engeli getirildi.
- 2 bin 622 basın emekçisi işsiz kaldı.
- 624 basın kartı iptal edildi.
- 32 parlamento kartı iptal edildi.

Böylece, ifade, basın ve medya özgürlüğü bakımından 2016 yılında da vahim bir tablo ile karşı karşıya olduğumuz çok çeşitli kurumların raporlarında sergilenmektedir.

BÖLÜM X

TÜRKLÜĞE HAKARET VE CUMHURBAŞKANI'NA HAKARET

Türkiye’de ifade özgürlüğü önündeki en önemli engellerden birisi de TCK 301’deki Türklüğe hakaret ile TCK 299. Maddedeki Cumhurbaşkanı’na hakarettir.

Adalet Bakanlığı istatistikleri bu hususta çarpıcı veriler sunmaktadır.

Eski TCK 158. Madde zamanında 2003 yılında 4 kişiye dava açılmış iken 2015 yılında bu sayı 1953 kişiye yükselmiştir.

290 TCK 301. Maddeden 2011 yılında 140 kişiye dava açılmışken, 2015 yılında 184 kişiye dava açılmıştır.

Her iki ceza maddesinden de dava açılabilmesi için Adalet Bakanlığı izni gerekmektedir. İzin sistemine göre davaların çokluğu dikkat çekmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Prof. Dr. Taner Akçam tarafından TCK 301’e yönelik açılan davada, 25 Ekim 2011’de Türkiye’nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 10. maddesini ihlal ettiğine karar vermiştir.

Akçam’ın 6 Ekim 2006 tarihinde AGOS gazetesinde yayımlanan “Hrant Dink, 301 ve bir Suç Duyurusu” başlıklı makalesi nedeniyle hakkında 301. maddeden suç duyurusunda bulunulmuştu. Ayrıca 2005 senesinde, 11 Ekim 2007 ve 26 Kasım 2007 tarihlerinde de Akçam hakkında aynı gerekçeyle suç duyurusunda bulunulmuştu.

Akçam, TCK 301’in ifade özgürlüğü önünde engel oluşturduğu, Ermeni meselesi konusundaki çalışmaları nedeniyle söz konusu madde temelinde hakkında her an soruşturma başlatılabileceği ve bunun da kendisinde stres, kaygı ve korku yarattığını söyleyerek AİHM’e başvurmuştu.

AİHM’in Altuğ Taner Akçam/Türkiye davasında(27520/07 Başvuru nolu ve 25

Ekim 2011 tarihli) kararında, Ceza Kanunu'nun 301'inci maddesinin, Mahkeme'nin yerleşik içtihatlarının gerektirdiği "yasa niteliği" ile buluşmadığının anlaşıldığını belirtip, gerekçe olarak, kabul edilemez genişlikteki terimler ve bunların etkilerinin öngörülebilir olmaması sonucunu doğurduğu belirtilmiştir. (Bkz. *Amann v. İsviçre* [GC], no. 27798/95, § 50, ECHR 2000-II; ve *Vajnai v. Hungary*, no. 33629/06, § 46,8 Temmuz 2008). AİHM, mevcut düzenlemeyi söz konusu müdahalenin hukuken öngörülebilir olmadığı sonucuna ulaşabilmesi için yeterli olduğunu belirtip Sözleşme'nin 10'uncu maddesinin ihlalinin mevcut olduğu sonucuna ulaşmıştır.

AİHM'in bu kararı uyarınca TCK 301. Maddenin bu haliyle uygulanma imkanı kalmamasına rağmen, Türkiye'de sürekli soruşturma ve dava açılarak AİHS sürekli ihlal edilmektedir.

Yeni Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesi, özellikle son 2 yılda yoğun olarak uygulandığı için AİHM önüne gelmiş ve karara bağlanmış çok örnek bulunmamaktadır. Artun ve Güvener kararı öncesinde verilen Pakdemirli/Türkiye kararı Cumhurbaşkanı'na hakaret konusunun tartışıldığı Türkiye aleyhine verilen ilk karardır.²⁵ Bir hukuk davasında, başvurusunun dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e hakaret ettiği için tazminat ödemeye mahkum edildiği davada AİHM'in ilkesel saptamaları ceza davaları açısından da geçerlidir. AİHM, hukuk davasında sadece Cumhurbaşkanı'nın değil ve fakat onun kişiliğinde Devletin korunmasını amaçlayan şu ifadeleri kaygı verici ve keyfi bulmuştur:

"Siyasetçiler arasında sert sözlerin söylenmesi bir derece makul ve siyasetin gereği kabul edilirse de, Devlet Başkanlığı makamında bulunan kişinin bu makama gelmekle politikacılık sıfatından arınıp, Devlet Adamlığı sıfatını kazandığından bu kişiye karşı suç teşkil edecek davranışları makul görmek mümkün değildir(...) Davacı, Devletimizin içte ve dış ülkelerde temsilcisidir. Onun kişiliğine karşı sarf olunan ağır sözler, aynı zamanda Cumhurbaşkanlığı makamının manevi şahsiyetini zedelediği gibi temsil ettiği Türkiye Cumhuriyeti'nin kanı, teri, şehitleri ve gazileri ile kurulmuş, kurucusu ulu Atatürk tarafından Türk milletine emanet edilmiştir. Herkesin emanet edilen Türkiye Cumhuriyetini korumak ve kollamak görevidir. Bu durum karşısında, davalının ağır hakaretinin vahameti açık ve seçik görülmektedir, içeride ve dışarıda 25 *Pakdemirli/Türkiye* kararı, ayrı bir izleme grubunun öncü kararıdır. Bununla birlikte, bu grupta izlenen davaların ortak yanı Cumhurbaşkanı'na hakaret değil, hukuk davalarında verilen oranftsız tazminat kararları ve politikacılara yönelik ifadelerde olay/değer yargısı ayırımının yapılmamasıdır. *Pakdemirli/Türkiye*, no. 35839/97, 22.2.2005

Türkiye'yi parçalamak isteyenler varken, Cumhurbaşkanlığı makamının zaafa uğratılması bu güçlere cesaret verir.”²⁶

AİHM, Colombani ve Diğerleri/Fransa davasında başka ülke devlet başkanlarını onur ve şerefini koruma açısından ayrıcalık getiren hükümlerin Sözleşme'nin ruhuy-la uyuşmadığına ilişkin saptamasını Pakdemirli kararında da tekrarlamış, aynı ilke-nin bir hakimin yasayı değerlendirmesine ilişkin evleviyetle geçerli olduğu sonucuna ulaşmıştr.⁷ Bir başka deyişle, ne bir yasa Devleti temsil ettiği gerekçesiyle bir devlet başkanına herhangi bir kişiden daha fazla yasal koruma sağlayabilir ne de yasalar hakimler tarafından bu şekilde yorumlanabilir.

Birçok başka suç yanında Cumhurbaşkanı'na hakaret suçundan aldığı mahkumiyet cezası ertelenen Hasan Celal Güzel'in yaptığı başvuruda da AİHM, Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiğine karar vermekle birlikte, Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunun ayrıntılarına girmemiştir.

AİHM'in *Artun ve Güvener/Türkiye* kararında (75510/01 başvuru nolu ve 26.06.2007 tarihli); “Cumhurbaşkanına hakaret” suçuna ilişkin 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 158. maddesi ifade özgürlüğü yönünden değerlendirilmiştir. AİHM, bir devletin kendi devlet başkanının kendisi hakkındaki ifadeler bakımından özel bir korumaya sahip olamayacağını ve siyasi kişilere yönelik ifadeler bakımından ifade özgürlüğü-nün daha geniş bir korumaya sahip olması gerektiğini karara bağlamış ve Türk Ceza Kanunu'nun eski 158. maddesinin Mahkeme'nin yerleşik içtihadına aykırı olduğunu ifade etmiştir.

Avrupa Konseyi Venedik Komisyonu'nun 11-12 Mart 2016 tarihindeki oturumunda kabul edilen görüşünde de; “Cumhurbaşkanına hakaret” suçuna ilişkin 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesinin artan ve aşırı kullanımı ve bu kullanımın bireyler üzerindeki caydırıcı etkisi de göz önünde bulundurulduğunda, hükmün tamamen kaldırılması gerektiği belirtilmiştir.

AİHM'in *Artun ve Güvener/Türkiye* kararındaki değerlendirmeye konu olan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 158. maddesinin yürürlükten kaldırılarak yerine 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesinin yürürlüğe girmesinin ve TCK 299/2 hük-münde değişiklik yapılmasının, yeterli nitelikte gelişmeler olduğunu söylemek müm-kün değildir. Zira, bu maddede yer alan hüküm mevcut haliyle de ciddi hapis cezaları

öngörmektedir ve hükmün kullanımı Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı görevine başladığı 28 Ağustos 2014 tarihinden itibaren oldukça sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Yukarıda da belirtildiği üzere, sadece 2015 yılı içinde TCK 299'dan 1953 ceza yargılanmasına başlanmıştır. Bu davalar diğer suç tiplerinde görülmemiş bir süratle sonuçlandırılmaktadır. Gerçekten de 2015 yılında 238 kişi bu suçtan dolayı mahkum olmuş, 151 yargılamada da hükmün açıklanması geri bırakılmıştır.

Dolayısıyla, AİHM içtihatlarına uyum sürecinde ve cumhurbaşkanına hakaretin suç olmaktan çıkarılması ya da bu suçun hapis cezası içermeyecek şekilde sadece en ciddi sözlü saldırılarla sınırlı tutulması yönündeki Avrupa konsensüsüne uyulabilmesi için “Cumhurbaşkanına hakaret” suçuna ilişkin TCK 299 hükmünün tamamen kaldırılması gerekmektedir.

Not: Artun ve Güvener kararı ile ilgili olarak http://www.aihmiz.org.tr/files/Artun_ve_Guvener.pdf ye daha geniş değerlendirmeler için bakınız.

BÖLÜM XI

AK KONSEYİ İNSAN HAKLARI KOMİSERİ VE VENEDİK KOMİSYONU UYARISI VE AKPM SİYASİ DENETİM KARARI

AK İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks'in memorandumunu:

Bugün Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks, Nisan ve Eylül 2016'da ülkeye yaptığı iki ziyaretin verilerine dayanan Türkiye'de medya özgürlüğü ve ifade özgürlüğü hakkındaki memorandumunu yayımlarken şunları kaydetti: "Gazeteciler, milletvekilleri, akademisyenler ve sıradan vatandaşların da dahil olduğu toplumun geniş bir kesimine yönelik artan yargı tacizi ve hükümetin çoğulculuğu azaltan ve oto sansürü artıran eylemleri sebebiyle Türkiye'de demokratik tartışma alanı endişe verici bir biçimde daralmıştır. Her ne kadar bu kötüye gidiş çok zor koşullar altında gerçekleşmiş olsa da, ne darbe girişimi, ne de Türkiye'nin karşı karşıya olduğu diğer terör tehditleri basın özgürlüğünü ve hukukun üstünlüğünü bu denli yok sayan tedbirlerin gerekçesi olabilir. Yetkililer, ceza mevzuatını ve uygulamasını gözden geçirmek, yargı bağımsızlığını yeniden teyit etmek ve ifade özgürlüğünü koruma yönünde yeniden kararlı bir tavır göstermek suretiyle acilen bu gidişatı değiştirmelidir".

Komiser, Türkiye'nin basın ve ifade özgürlüğü ile ilgili olarak Avrupa Konseyi ile iş birliği içinde büyük çabalarla sağladığı somut ilerlemenin son yıllarda duraklayıp tersine döndüğünü ve bunun Komiser'in daha Nisan 2016 ziyareti sırasında zaten alarm vermekte olan bir duruma yol açmış olduğunu görmekten üzüntü duyduğunu söyledi. "Bilhassa, terör propagandası ve terör örgütüne destek kavramlarının, şiddete teşvik etmediği ortada olan beyanları ve kişileri kapsayacak şekilde aşırı derecede geniş uygulanması, bir yandan da hakaret davalarına çok fazla başvurulması, Türkiye'yi çok tehlikeli bir yola sokmuştur. Meşru görüş ayrılığı ve hükümet politikalarının eleştirilmesi hedef gösterilmekte ve baskı altına alınmakta, böylece kamuoyu önündeki demokratik tartışmanın kapsamı daraltılmakta ve toplum ku-

tuplaştırılmaktadır.” Bu durum, Türk yürütmesine hiçbir ispat yükümlülüğü ve yargı kararı bulunmadan, ‘terör örgütüyle irtibat veya iltisak’ gibi muğlak kriterlere dayanarak medya ve STK’ları kapatmak da dahil olmak üzere çok genel kapsamlı tedbirler uygulamakta neredeyse sınırsız takdir yetkisi veren ve hala sürmekte olan olağanüstü hal süresince ciddi biçimde daha da kötüleşmiştir.

Özellikle medyada çoğulculuk ve bağımsızlık; devlet kaynaklarının hükümet yanlısı medyanın kayırılması için kullanılması, yaygın internet sansürü, bazı medya organları ve gazetecilerin keyfi şekilde dışlanması, yetkililere karşı eleştirel medya organlarına el konulması ve bu organların kapatılması, medya çalışanlarına yönelik şiddet ve misillemeler ve 150’yi aşkın gazetecinin tutuklanması gibi gelişmeler sebebiyle büyük zayiata uğramıştır.

Komiser, ayrıca, bu kötüye gidişin Türk yargısının bağımsızlığı ve tarafsızlığında yaşanan erozyon ile bir arada gerçekleştiğini vurguladı. “Bu sorun yargının tamamını etkilese de, özellikle sulh ceza hakimlerinin oynadığı rol çok kaygı vericidir, zira bu hakimlikler muhalefeti ve meşru eleştiriyi engellemek üzere yargı tacizinin bir aracı haline dönüşmüşlerdir ve yol açmış oldukları ifade özgürlüğü kısıtlamaları, bu hakkın en belirgin ihlalleri arasındadır.”

Komiser, mümkün olan en kuvvetli şekilde, Türk siyasi liderleri bu gidişatı değiştirmeye ve demokratik bir toplumda beklenen sorumluluğu ve hoşgörüyü göstermeye çağırdı. Yetkililer, interneti ilgilendirenler de dahil olmak üzere ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran ve uzun süreden beri devam eden sistemik sorunlarla baş etmek için gerekli olan siyasi iradeyi yeniden oluşturmak ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin bazıları on yıllar öncesine uzanan birçok kararını artık icra etmek zorundadırlar.

“İlk adım mevcut olağanüstü hali kaldırmak ve sebep olduğu çok sayıda kabul edilemez ifade özgürlüğü, bilhassa medya özgürlüğü ve akademik özgürlük ihlallerinden geri dönmektir. Ayrıca, Türk yetkililer, hukuku ve uygulamasını Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadıyla uyumlu hale getirmek için Ceza Kanunu ile Terörle Mücadele Kanunu’nu baştan aşağı gözden geçirmelidirler. Bu sorunların ötesinde, hakim ve savcıların kanunları Türkiye’de ifade ve medya özgürlüğünü sürekli aşındıran bir şekilde yorumlaması ve uygulamasına yol açan hukuk kültürünü değiştirmek hayati önem taşımaktadır.”

Türkiye’de İfade Özgürlüğü ve Medya Özgürlüğüne İlişkin Memorandum,

Nils Muižnieks,

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri

CommDH(2017)5 TUR

Strazburg, 15 Şubat 2017

CommDH(2017)5

Orijinal metin: İngilizce

Türkiye’de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğüne ilişkin Memo- randum

296

1. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, Nils Muižnieks (Komiser), 6-14 Nisan 2016 tarihleri arasında Türkiye’yi ziyaret etmiştir. Bu ziyareti sırasında Komiser, İstanbul, Diyarbakır ve Ankara’ya gitmiştir. Ziyaret, özellikle güneydoğudaki durum başta olmak üzere terörle mücadele ve insan hakları, ifade ve basın özgürlüğü, ve adalet yönetimine odaklanmıştır.
2. Komiser, ziyareti sırasında, İçişleri Bakanı Sn. Efkân Ala; Adalet Bakanı Sn. Bekir Bozdağ; Anayasa Mahkemesi Başkanı Sn. Prof. Zühtü Arslan; Türkiye Kamu Başdenetçisi Sn. Nihat Ömeroğlu ve diğer kamu denetçileri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Sn. Mustafa Yeneroğlu; Türkiye İnsan Hakları Kurumu Başkanı Sn. Hikmet Tülen; ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeleri dahil olmak üzere ulusal makamların temsilcileriyle görüşmelerde bulunmuştur. Komiser, Diyarbakır’da, Vali Sn. Hüseyin Aksoy, çok sayıda savcı ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanları Sn. Gülten Kışanak ve Sn. Fırat Anlı ile bir araya gelmiştir. Komiser ayrıca Diyarbakır Barosu Başkanı Sn. Tahir Elçi’nin öldürüldüğü yeri ziyaret etmiş ve arkada kalan eşine başsağlığında bulunmuştur.

3. Komiser, güneydoğu bölgesindeki bazı baroların temsilcileriyle ve Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sn. Metin Feyzioğlu ile görüşmeler yapmıştır. Komiser, ayrıca, hakim ve savcı birliklerinden iki tanesinin temsilcileriyle buluşmuştur. Komiserin ziyareti, insan haklarının korunması çerçevesinde aktif çok sayıda sivil toplum örgütü, çeşitli gazeteciler, akademisyenler ve hukukçular da dahil olmak üzere sivil toplum temsilcileriyle yapılan birçok görüşmeyi de kapsamıştır.

4. 15 Temmuz'da Türkiye'de darbe girişimi cereyan ettiğinde Komiser bu ziyaretin raporunu hazırlamaktaydı. Bu darbe girişiminin ardından Türkiye'deki demokratik güçlerle dayanışmasını bizzat ifade etmek ve insan haklarındaki gelişmelerle ilgili hem Türkiye'de ilan edilen olağanüstü halin insan haklarına etkileri hem de Nisan ziyareti esnasında incelemiş olduğu meseleler hakkında güncel bilgiler almak üzere 27-29 Eylül tarihleri arasında ikinci bir

ziyaret için Türkiye'ye (Ankara) dönmüştür. Eylül'deki ziyaretin ardından olağanüstü halin insan haklarına etkilerine ilişkin bir memorandum hazırlanmıştır.²⁷

5. Komiser, her iki ziyaretin organizasyonunda ve bunların bağımsız ve etkili bir şekilde gerçekleşmelerinde sağladıkları yardımlardan ötürü Strazburg ve Ankara'daki Türk makamlarına teşekkürlerini sunar. Bilgilerini ve görüşlerini kendisiyle paylaşma istekliliklerinden ötürü, ulusal makamlardan ve sivil toplumdaki bir araya geldiği herkese teşekkürlerini iletir.

6. İşbu memorandum Türkiye'de ifade özgürlüğünü ve medya özgürlüğünü konu almaktadır. Bu, 2 Aralık 2016'da yayımlanan Türkiye'nin Güneydoğu bölgesindeki terörle mücadele operasyonlarının insan haklarına etkilerine ilişkin ilk memorandumdan sonra, Komiser'in Nisan'da yaptığı ziyarete dayanan ikinci memorandum olup, Eylül ziyaretinde elde edilen güncel bilgileri de içermektedir.²⁸

27 Türkiye'de Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlerin İnsan Haklarına Etkilerine İlişkin Memorandum, Nils Muižnieks, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, CommDH(2016)35, 7 Ekim 2016.

28 Türkiye'nin Güneydoğu Bölgesindeki Terörle Mücadele Operasyonlarının İnsan Haklarına Etkilerine İlişkin Memorandum, Nils Muižnieks, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, CommDH(2016)39, 2 Aralık 2016.

Giriş

İfade özgürlüğü ve medya özgürlüğü, Komiser'in Türkiye ile ilgili çalışmalarında başlıca öncelik teşkil etmiştir. Bu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içti-hadında açıkça görülen, ifade özgürlüğüne ilişkin Avrupa İnsan Hakları Sözleş-mesi (AİHS) 10. maddesi

bakımından Türkiye'nin süreklilik arz eden ihlal örüntüleri ile birlikte değerlendiril-melidir. 1959 ile 2015 yılları arasında bulunan ihlallere ilişkin AİHM'in yayımladığı istatistiklere²⁹ göre, Mahkeme tarafından verilen toplam 619 adet 10. madde ihlali kararının 258'i Türkiye hakkındadır. Bu, Türkiye'yi diğer bütün üye devletler-den açık ara öne çıkarmaktadır (bir sonraki en yüksek ihlal sayısı olan üye devlet için bu rakam 34'tür).

Komiser'in selefi 2011 yılında bu konuda, ihlallerin bir kısmına sebebiyet veren baş-lica meseleleri ana hatlarıyla ortaya koyan bir rapor yayımlamıştı³⁰. Bu açıdan önem arz eden iki konu; Türk mevzuatında bulunan bazı hükümler, özellikle Türk Ceza Kanunu ile Terörle

298

Mücadele Kanunu ve bunların Türk savcı ve hakimleri tarafından AİHS'e aykırı şe-kilde yorumlanması ve uygulanmasıydı. Komiser ve selefi önceki raporlarında Tür-kiye'deki savcılar ve mahkemelerin, muhalif görüş ve eleştiriyi sık sık devletin bü-tünlüğüne yönelik bir tehdit olarak algıladıklarını ve esas rollerinin, bireylerin insan haklarını korumaktan ziyade, devletin çıkarlarını korumak olduğunu düşündüklerini gözlemlemişlerdi. İfade özgürlüğü ile ilgili kayda değer bir endişe, sistematik olarak AİHS'e aykırı bir şekilde yorumlanmış olan "şiddete teşvik" kavramının kullanışı olmuştur.

Yukarıda bahsi geçen raporda incelenen diğer meseleler ve tespit edilen sorun-lar arasında, internet sansürü, devlet dışı aktörlerin eylemleri (gazetecilere yönelik saldırılar ve gazetecilerin sindirilmesi, hukuk mahkemelerindeki hakaret davaları), ayrıca medyada çoğulculuğa, mülkiyet yapılarına, editoryal (yazı işlerine dair) ba-ğimsizliğe ve medya çalışanlarının sosyal haklarına ilişkin kaygılar yer almaktaydı.

29 Bkz. 1959-2015 dönemi için devletlere ve maddelere göre ihlalleri gösteren AİHM istatistikleri.

30 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg, 27-29 Nisan 2011 ta-rihleri arasındaki Türkiye ziyaretini müteakiben hazırladığı rapor, Yeniden ele alınan: Türkiye'de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğü, CommDH(2011)25.

2011 tarihli raporu takip eden dönemde, Türkiye’de ifade özgürlüğü konusunda gözle görülür bir ilerleme sağlanmıştı. Komiserlik Ofisi’nin bazı kaygılarına kısmen cevap veren ve belli başlı tavsiyeleri açıkça dikkate alan yasal değişiklikler yapıldı. 10. madde ihlalleri de dahil olmak üzere AİHS ihlallerini ortadan kaldırmayı hedefleyen bir insan hakları eylem planı, zamanın Başbakanı Erdoğan ve diğer bütün bakanların imzasıyla Mart 2014’de yürürlüğe girdi. Bunlara yargı içindeki çabalar eşlik etmekteydi; örneğin, AİHS ve AİHM içtihadı bilgisinin hakimlerin performans değerlendirme kriterlerine dahil edilmesi veya Konsey ile kapsamlı iş birliği projeleri vasıtası ile yargı mensuplarına ifade özgürlüğü ile ilgili Avrupa Konseyi standartları hakkında eğitim verilmesi gibi. Son derece önemli ve olumlu bir gelişme Anayasa Mahkemesi’ne bireysel başvuru hakkının tanınması ve neticesinde Anayasa Mahkemesi tarafından AİHS standartlarına tamamen uygun bir dizi kararın verilmesi olmuştu.

Şüphesiz, atılan bu adımlar, birçok göstergenin de işaret ettiği üzere, meyve vermeye başlıyordu; buna örnek olarak cezaevlerindeki gazeteci sayısındaki düşüş veya ifade özgürlüğü davalarında tutuklamaya alternatif tedbirlerin kullanılmasındaki artış sayılabilir. Bunun yanı sıra, Türkiye’de hem yüksek hem de ilk derece mahkemele-ri tarafından ilerici kararlar verilmişti. Komiser, bu gelişmelerle ilgili memnuniyetini hem kamuoyu ile hem de Türk makamlarıyla paylaşmıştır.

Ancak bu olumlu gidişat durmuş ve giderek artan bir biçimde çalkantılı ve zor hale gelen bir bağlamda, yerini geriye doğru gidişe bırakmıştır. Nisan’daki Türkiye ziyareti öncesinde, ifade özgürlüğü konusundaki bu gerileme, Komiser için yeniden başlıca meselelerden biri haline gelmişti. Komiser, çeşitli beyanatları ve Türk yetkililer ile diyalogu aracılığıyla, Türkiye’de ifade ve medya özgürlüğü ile ilgili meselelere bilhassa 2015 ve 2016’da olmak üzere birçok defa müdahil olmuştur. Komiser’in kamuoyu ile paylaşmış olduğu endişeler şu hususlara ilişkindir:

- İnternet mevzuatındaki kötüleşme, örneğin önceden bir yargı kararına dayanmadan engelleme için yeni yasal temeller getirilmesi (Eylül 2014);
- İki karikatüristin Cumhurbaşkanı’na hakarettten ceza alması ve bu tip ceza davalarının yaygınlık kazanması (Mart 2015);
- Birçok gazetecinin tutuklanması; başta Fethullah Gülen hareketine bağlı medya mecralarından ve fakat buralarla sınırlı olmayan gazetecilerin (Aralık 2014, Ekim

2015), haftalık Nokta dergisinden gazetecilerin (Eylül 2015) ve Can Dündar ile Erdem Gül (Kasım 2015)'ün tutuklanması;

- Haftalık Nokta dergisinin ve VICE News'in bürolarının basılması, adı geçen ikinci kuruluşun yabancı uyruklu muhabirlerinin sınır dışı edilmesi (Eylül 2015);

- Ankara'daki bir terör saldırısından sonra getirilen medya yasağı (sosyal medya da dahil olmak üzere) (Ekim 2015);

- Ünlü gazeteci Ahmet Hakan'a yönelik fiziksel saldırı (Ekim 2015);

- Savcılık emriyle televizyon kanallarının yayın platformlarından çıkarılması (Ekim 2015);

- Mahkemelerin atadığı kayyumlar tarafından Koza-İpek Holding (Ekim 2015) ve Zaman, Today's Zaman ve Cihan Haber Ajansı'nı kapsayan Feza medya grubu organlarının (Nisan 2016) yönetimlerinin devralınması;

- Güneydoğuda barış için bir bildiriye imzalayan üç akademisyenin tutuklanması (Mart 2016).

- Komiser, saygın uluslararası STK'ların³¹ Türkiye'de ifade özgürlüğü ile ilgili sorunların son yıllarda ağırlaştığını açıkça beyan ettiklerini not eder. AGİT medya özgürlüğü temsilcisi de aynı zaman zarfında Türkiye'de ifade ve medya özgürlüğüne vurulan ağır darbeleri kınayan bir dizi beyanatta bulunmuştur.³² Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, Haziran 2016'da, ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğünün ülkedeki vaziyeti hakkında duydukları derin endişeleri ifade etmiş; burada Komiser'in endişelerinin birçoğu yankı bulmuştur³³. Hem Avrupa Komisyonu³⁴ hem BM düşünce ve ifade özgürlüğü raportörü³⁵, başta olağanüstü hal kapsamında alınan tedbirler hakkında olmak üzere, benzer endişeleri dile getirmiş ve tehlikeye dikkat çekmiştir.

• Bir davayı Strazburg'a getirmeden önce Anayasa Mahkemesi dahil yerel mahkemeler önünde geçen zaman göz önüne alınırsa, AİHM'in son dönem içtiha-

31 Bkz. örneğin, İnsan Hakları İzleme Örgütü, Uluslararası Af Örgütü, Özgürlük Evi (Freedom House) ve Sınır Tanımayan Gazetecilerin ilgili raporları.

32 Bkz. AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi'nin internet sitesinden erişilebilen Türkiye'ye dair beyanları.

33 Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, Türkiye'de Demokratik Kurumların İşleyişi Hakkında Tavsiye Kararı, Resolution 2121 (2016), 22 Haziran 2016, paragraflar 20-29.

34 Komisyon çalışma belgesi, Türkiye 2016 Raporu, 9 Kasım 2016.

35 BM düşünce ve ifade özgürlüğü Özel Raportörü, 14-18 Kasım 2016 tarihindeki Türkiye ziyaretiyle ilişkin ön sonuçlar ve gözlemler.

dı Türkiye’de ifade özgürlüğünün halihazırdaki vaziyetine ilişkin uygun bir gösterge değildir. Komiser, yine de, AİHM’in yakın zamanda verdiği, Türk makamlarının ve mahkemelerin ifade özgürlüğüne yaklaşımındaki yapısal sorunların devam eden etkisine işaret eden bazı kararları not düşer.

- Nisan 2016 ziyareti esnasında Komiser’in yaptığı tespitler, Türkiye’de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğüne dair geriye gidiş ve bariz olumsuz gidişat hakkındaki çok sayıda endişeyi teyit etmiştir.³⁶

- Birincisi, Türk makamları tarafından hayata geçirilen olumlu yasal değişiklikler, örneğin, Temmuz 2012’de kabul edilen reform paketi³⁷ bağlamında yapılanlar, ifade özgürlüğüne ilişkin Türkiye’deki yasal çerçevenin fazlasıyla kısıtlayıcı olan etkisini azaltmakta çok sınırlı kalmıştır. Komiser, en başta, Türk Ceza Kanunu ile Terörle Mücadele Kanunu’nun selefi tarafından

yukarıda bahsi geçen raporda incelenen sorunlu hükümlerinin çoğunun büyük oranda aynı kaldığını gözlemler. AİHS standartlarına aykırı olmalarına rağmen sorunlu maddelerin çoğunda ya hiçbir şekilde değişiklik yapılmamış, ya da altta yatan meselelere temas etmekten uzak yüzeysel değişiklikler yapılmıştır.

- İkincisi, Komiser Türk yetkililerin medya özgürlüğü ve ifade özgürlüğüne yönelik tutumlarında bir katılışma kaydetmiştir. Seçilmiş resmi görevlilere ve onların politikalarına yönelen meşru eleştirilere karşı halihazırda var olan yüksek seviyedeki hoşgörüsüzlük; daha da artmış ve agresif hukuk davaları (örneğin, Ankara Belediye Başkanı tarafından açılan), eleştirel gazetecilerin hükümet organizasyonlarından dışlanması, ayrıca yayın politikalarını değiştirmeleri veya gazetecileri işten çıkarmaları için medya şirketlerine doğrudan ya da dolaylı baskı yapıldığı yönünde bildirilen çok sayıda vakıa da dahil olmak üzere, sair şekillerde kendini göstermiştir. Bilhassa Cumhurbaşkanı, eleştirel medyayı, tanınmış yerli ve yabancı gazetecileri, akademisyenleri veya Türkiye’de insan hakları ihlallerini raporlayan STK’ları³⁸ damgalayan, onların cezalandırılması için çağrıda bulunan, hatta AİHS’e uygun kararlar aldığı için Anayasa Mahkemesi’ni hedef alan çok sayıda tartışmalı beyanda bulunmuştur.

- Üçüncüsü, ve belki daha önemlisi, Türk savcılar ve mahkemeler tarafın-

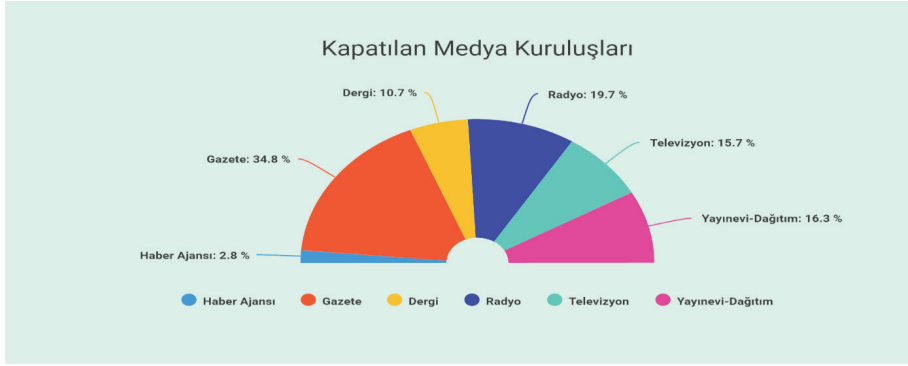
36 Bkz. 14 Nisan 2016’da yayımlanan Komiser’in basın bildirisi.

37 Kanun No. 6352, 2 Temmuz 2012.

38 Bkz. örneğin, yukarıda bahsi geçen Türkiye’nin Güneydoğu Bölgesindeki Terörle Mücadele Operasyonlarının İnsan Haklarına Etkilerine İlişkin Memorandum, CommDH(2016)39, paragraf 69.

dan yasal çerçevenin uygulanışı, gittikçe artan olumsuz bir istikamete girmiş, Türk mevzuatının AİHS'e daha uygun şekilde yorumlanması için başta Türk Anayasa Mahkemesi'nin öncülük ettiği bazı olumlu çabaları tersine çevirmiş ve bunların artılarını götürmüştür. Bu olumsuz gidişatın açık bir göstergesi, Cumhurbaşkanı'na ve dini değerlere hakaret suçları gibi uzun zamandır sadece kanunlarda kalmış, hiçbir zaman bu denli geniş kapsamlı ve sistematik olarak kullanılmamış bazı suçlara dayanılarak başlatılan ceza soruşturmalarındaki çarpıcı artıştır.

- Savcılar da, esas itibarıyla sanıkların bazı beyanlarının bir terör örgütünün amaçları ile genel olarak örtüşmesini gerekçe göstererek çok fazla sayıda terör veya silahlı örgüt üyeliği davası açmaya devam etmişlerdir. Ceza Kanunu'nun Türklüğe hakareti düzenleyen 301. maddesine dayanılarak açılan dava sayısındaki düşüş gibi olumlu eğilimlerden geri dönmüştür. Tutukluluğa alternatif tedbirlerin kullanılmasının teşvik edilmesi gayretleri, tutuklamalarda ciddi bir azalma ile neticelenmiş olsa da, bu eğilim, artan yargılama sayısı ve alt derece mahkemelerinin Anayasa Mahkemesi'nin ilerici kararlarına gösterdikleri direniş ile gölgelenmiş görünmektedir. Bu meselelerin çoğunda, yeni ihdas edilen sulh ceza hakimliklerinin belirleyici bir rol oynadıkları söylenebilir (bakınız, aşağıdaki 69-71. paragraflar).
- Ne yazık ki, yukarıda açıklandığı üzere, zaten ciddi anlamda tehlike sinyalleri verme noktasına gelmiş bulunan Türkiye'de medya özgürlüklerinin ve ifade özgürlüğünün kötüye gidişi, 15 Temmuz 2016'daki başarısız darbe girişiminin ardından Türk hükümeti tarafından ilan edilen olağanüstü halde daha da şiddetlenmiştir. Yukarıda bahsi geçen memorandumunda³⁹ belirtildiği gibi, Komiser, Türk yet-

³⁹ Türkiye'de Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlerin İnsan Haklarına Etkilerine İlişkin Memorandum, Nils Muižnieks, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, CommDH(2016)35, 7 Ekim 2016.

kililerin olağanüstü hal ilan etme hakkını ve (“Fethullahçı Terör Örgütü”/“Paralel Devlet Yapılanması” denilen) FETÖ/PDY ile veya genel olarak terörle mücadele etmesini sorgulamamaktadır. Bununla birlikte, alınan tedbirler, yürütmeye; sadece kamu sektöründe değil, aynı zamanda medyada veya STK’larda da fark gözetmeden sert umumi tedbirler uygulamak ve bunları herhangi bir delil şartı veya yargı denetimi olmaksızın bir terör örgütü ile “irtibat” veya “iltisak” gibi muğlak kriterlere binaen yapmakta neredeyse sınırsız bir takdir yetkisi bahşetmektedir. Sonuçta, gazeteler, televizyon istasyonları, radyolar ve yayınevlerinin de dahil olduğu 150’den fazla medya organı hiçbir yargı kararı olmadan kapatılmış; varlıkları kararnamelerle tasfiye edilmiştir. Buna paralel olarak, önceki yıllarda büyük oranda düşmüş olan tutuklu gazeteci sayısı katlanmış; gelen haberlere göre bu memorandum yazıldığı sırada 151’e ulaşmıştır.⁴⁰

- Komiser, sefelinin 2011’deki belli başlı kaygılarının ve tespitlerinin geçerliliklerini koruduğu, öte yandan tespit edilen sorunların çok daha belirgin ve yaygın hale gelmiş olduğu kanaatindedir. Bunlar, bir de, artık doğrudan medya özgürlüğüne yönelen yeni saldırılarla katmerlenmiştir. Sonuç itibarıyla Komiser, 2011’e nazaran Türkiye’de medyanın bugün çok daha az çeşitlilik gösterdiğini ve kamuoyu önündeki tartışmaların daha fakirleşmiş ve bastırılmış olduğunu gözlemlemekten üzüntü duyar.

- Komiser, medya özgürlüğü ve ifade özgürlüğü ile ilgili durumdaki kötüleşmenin boyutunun ve hızının son derece endişe verici olduğu görüşündedir. Bugünkü vaziyet, AİHS ve AİHM içtihadında korunan ilkelerin, Avrupa Konseyi standartlarının⁴¹ ve ayrıca ilgili diğer uluslararası standartların çok sayıda ve göz göre göre ihlali ile öne çıkmaktadır. Bu ihlallerin yarattığı caydırıcı etki, sadece hükümetin ve iktidardaki siyasi partinin kontrol etmediği veya onların taraftarı olmayan medyanın ayakta kalan kısmında otosansür olarak ortaya çıkmamakta, aynı zamanda sıradan vatandaşları da etkilemektedir. Bu, gazetecilik için son derece elverişsiz bir iklime ve giderek kuraklaşan tek taraflı bir tartışma ortamına yol açmaktadır.

- Komiserin çok olumsuz olan bu değerlendirmesi, Türkiye’de son yıllarda

40 18 Ocak itibarıyla Bağımsız Gazetecilik Platformu (P24) tarafından toplanan bilgiye göre.

41 Özellikle, 13 Nisan 2016’da kabul edilen Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin gazeteciliğin korunması, gazetecilerin ve diğer medya mensuplarının güvenliğine ilişkin tavsiye kararı CM/Rec(2016)4.

medya ve ifade özgürlüğüne getirilen haksız sınırlamaların sayısız örneğinin gözden geçirilmesine dayanmaktadır. İşbu memorandumun kapsamı, Komiser'in ilgili bütün hadiseleri sistematik bir biçimde gündeme getirmesini bırakın, bu sınırlandırmaların aldığı bütün şekilleri burada saymasına bile imkan vermemektedir. Bu nedenle, aşağıdaki bölümlerde ele alınan konular ve örnekler, Türkiye'deki medya özgürlüğü ve ifade özgürlüğünün durumu ile ilgili eksiksiz bir inceleme sunma çabasından ziyade, yukarıda bahsedilen ve Komiser'in işbu değerlendirmesine esas teşkil eden sorunların örneklerle ortaya konması olarak düşünülmelidir.

• Bu çerçevede I. bölüm, medyada çoğulculuğun ve bağımsızlığın son yıllardaki geriye gidiş şekillerinin başlıca örneklerine genel bir bakış sunmaktadır. II. bölüm, hala çok baskıcı olan yasal çerçeve ve onun Türk yargısı tarafından katı yorumlanmasının bir araya gelmesinin, yetkililerin de cesaretlendirmesiyle, ifade özgürlüğüne ilişkin olarak farklı grupların ve sektörlerin nasıl çeşitli şekillerde fiilen yargı tacizine maruz kalmalarına yol açtığına göz atmaktadır. III. bölüm, özel olarak, medya özgürlüğü ve ifade özgürlüğü alanında yaşanan geriye gidişin başlıca ceremesini çeken gazetecilerin güvenlik ve korunmasını ele almaktadır.

304

IV. bölüm ise, Türk yetkililerin sosyal medya da dahil olmak üzere internette ifade özgürlüğünü sınırlandırmak için uyguladıkları yollarla ilgili çeşitli gözlemleri aktarmaktadır.

I Medyada çoğulculuk ve bağımsızlık

1. Komiser, medya çoğulculuğu ve medyada içerik çeşitliliğinin, demokratik bir toplumun işleyişi için esas teşkil ettiğini; bunların AİHS 10. maddesi ile güvence altına alınan ifade özgürlüğü ve bilgi verme-alma temel hakkının uzantıları olduğunu hatırlatır. Devletlerin, eleştirel olanlar da dahil olmak üzere çeşitli seslerin duyulabilmesini sağlamayı gerektiren, medya sektöründe çoğulculuğu temin etmek yönünde pozitif yükümlülüğü vardır.⁴²

2. Komiser'in selefi 2011'de Türkiye'yi ziyaret ettiği zaman medyada çoğulculukla ilgili başlıca endişe kaynaklarından biri, Türk medyasının yayın politikalarını etkileyen ve otosansüre sebebiyet veren menfaat çatışması içindeki büyük medya gruplarının hakimiyeti altında olmasıydı. Yine de Komiser, Türkiye'nin bugünkü durumuna kıyasla o zaman çok daha çeşitli ve çoğulcu bir medya yelpazesine sahip olduğu kanaatindedir. Bu durum, bir çok eylemin sonucu gibi görünmektedir.

42 Ibid., II. bölüm - İlkeler, paragraf 15.

Hükümet yanlısı medyanın desteklenmesi

3. Türk yetkililerin devlet kaynaklarını kullanarak hükümet yanlısı bir medya geliştirmeye çabaladıklarının açık göstergeleri bulunmaktadır. Komiser'in görüştüğü kişilerin birçoğu, şeffaf bir mülkiyet yapısı olmayan ve kamu ihaleleri vasıtasıyla hükümete bağlı büyük şirketler tarafından finanse edildikleri söylenen medya şirketlerine verilen bir isim olan "havuz medyasından" söz etmiştir. Özgürlük Evi'ne (Freedom House) göre:

"AKP iktidarı altında kamu ihale kararlarının başbakanlıkta merkezileştirilmesi, (bu) şirketlerin sahip olduğu medya organlarında içeriği etkilemek üzere ekonomik nüfuzun giderek daha çok kullanılmasına yol açmıştır. [...] Medya sahipliğini şekillendirmek için ekonomik nüfuzun kullanılmasının en fahiş örneklerinden biri, 2013'de sızan telefon dinleme kayıtlarıdır. Bunlar İstanbul'un üçüncü havalimanı inşasının milyar dolarlık sözleşmesi karşılığı hangi holdinglerin Sabah-ATV medya grubunu satın alacağını hükümetin dikte ettiğini göstermiştir. Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonu (TMSF) da medya varlıklarının kendilerine yakın kuruluşlara transfer edilmesi için kullanılmıştır [...]"⁴³

4. Kasım 2015 genel seçimlerini takiben, AGİT/DKİHB Sınırlı Seçim Gözlem Misyonu da, "medya sahiplerinin kamu ihalelerini ve devlet kaynaklı reklamları almaktaki çıkarlarının editoryal

özerkliğe müdahaleye sebep olduğu ve özellikle televizyonda hükümete sınırlı eleştiriyle sonuçlandığı" kanaatindedir.⁴⁴ Buna, kamu hizmeti yayıncılığı yapan medyadaki taraflı yayınlar eşlik etmektedir: Yine aynı gözlem heyetine göre, örneğin, kamu yayıncısı TRT, haberlerinde, güncel ve tartışma programlarında, iktidardaki siyasi parti AKP'yi kayırmıştır. İddialara göre, 2011'den sonra yönetiminde yapılan çok sayıda siyasi atama ve sayısız görevden alma olaylarından sonra, aynı eleştiri, devlete ait bir haber ajansı olan Anadolu Ajansı'na da sık sık yöneltilmektedir. Sadece bu tip medyadan gelen gazetecilerin resmi basın toplantılarına davet edildiği, eleştirel gazetecilerin ve medyanın bu tip faaliyetlerin dışında bırakıldıkları yaygın olarak dile getirilmektedir. Bunun sonucunda, yetkililer, hiç ya da nadiren eleştirel basın veya bağımsız gazeteciler ile karşı karşıya gelmektedir.

43 Freedom House (Özgürlük Evi) ülke raporu, Türkiye - Basın özgürlüğü 2016.

44 AGİT/DKİHB Sınırlı Seçim Gözlem Heyeti I Kasım 2015 Erken Genel Seçimler Nihai Raporu.

Eleştirel medyanın baskı altına alınması ve engellenmesi

5. Aynı zamanda, Türk makamları olumsuz haberlere gözdağı ve ceza vermeye çalışmış görünmektedir. Gezi olaylarını takip eden 2013 raporunda Komiser, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından olaylar hakkında haber geçen çeşitli TV kanallarına “tek taraflı” yayın yapıldığı ileri sürülerek verilen cezalara zaten işaret etmişti.⁴⁵ Bu cezaların kullanılması, başta Türkiye’nin güneydoğusundaki sokağa çıkma yasakları ve terörle mücadele operasyonları⁴⁶ ile ilgili olmak üzere, eleştirel haberciliği önlemekte önemli bir araç olmaya ve daha eleştirel medyaya karşı orantısızca uygulanmaya devam etmiştir. Komiser’in selefinin yukarıda bahsi geçen raporda⁴⁷ RTÜK hakkında dile getirdiği endişeler hala tamamıyla geçerlidir ve hatta daha da derinleşmiştir.

6. 2013 raporunda Komiser, ayrıca, yayın politikalarını değiştirmeleri ve gazetecileri işten çıkarmaları için medya şirketlerine yapılan baskıya temas etmişti. Komiser, “Avrupa Konseyi Genel Sekreteri’nin protestoların tam ve doğru olarak basına yansıtılması için Türk medyasına çağrıda bulunmasına sebep olan Gezi olaylarının taraflı ele alındığı algısının, bazı gazetecilerin Gezi olaylarıyla ilgili yaptıkları haberlerle bağlantılı olarak işten çıkarılmaları ile daha da pekişmiş olmasından” endişe duymaktaydı. Komiser, bu konuda Gezi olaylarıyla ilgili yayınları nedeniyle *Sabah* gazetesinden Yavuz Baydar’ın ve *Milliyet* gazetesinden Can Dündar’ın işten çıkarılmaları gibi kamuoyunca iyi bilinen bazı örneklere dikkat çekmişti.⁴⁸

7. Komiser’in görüşme yaptığı kişilerin birçoğu takip eden süreçte bu eğilimin devam ettiğini ve arttığını tutarlı bir biçimde bildirmiştir. Gezi olayları sırasında ve sonrasında işten çıkarılan birçok gazeteci, hükümete karşı daha az eleştirel olmaları için haberlerini değiştirmeleri yönünde kendilerine nasıl baskı yapıldığını veya editörlerinin hükümetten gelen baskı nedeniyle kendilerini işten attıklarını

45 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks, 1-5 Temmuz 2013 tarihleri arasındaki Türkiye ziyaretini müteakiben hazırladığı rapor, CommDH(2013)24, 26 Kasım 2013, paragraflar 119-120.

46 Örneğin, bkz. İnsan Hakları İzleme Örgütü “Türkiye Basını Sustumak” başlıklı rapor, Aralık 2016, sayfalar 63-66; veya Özgürlük Araştırmaları Derneği, Liberal Perspektif Rapor No. 3: Türkiye’de Basın Özgürlüğü, Ekim 2015, sayfalar 22-23.

47 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg, 27-29 Nisan 2011 tarihleri arasındaki Türkiye ziyaretini müteakiben hazırladığı rapor, Yeniden ele alınan: Türkiye’de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğü, CommDH(2011)25, paragraflar 32-34.

48 22 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks, 1-5 Temmuz 2013 tarihleri arasındaki Türkiye ziyaretini müteakiben hazırladığı rapor, CommDH(2013)24, 26 Kasım 2013, paragraf 121.

detaylarıyla anlatmışlardır.⁴⁹ Komiser, baskının doğrudan doğruya haber merkezlerine veya, örneğin nüfuzlu bir günlük gazete olan *Hürriyet*'i kontrol eden Doğan Medya Grubu'nun sahibi Aydın Doğan'a açılan ceza davaları gibi, medya sahiplerine uygulandığı birçok olay duymuştur. Bazı gazetecilere göre, bu baskılar aynı grubun bünyesindeki bir başka günlük gazete olan *Radikal*'in kapatılmasının da esas sebebidir.

8. Komiser'in dikkatinin çekildiği bir başka konu, resmi ilanlar ve kamu kuruluşlarına ait reklamları basına dağıtmaktan sorumlu Basın İlan Kurumu'nun işleyişiyle ilgilidir. Eldeki istatistikler bu ajansın hükümet yanlısı gazeteleri tirajlarına bakmadan büyük ölçüde kayırdığını, bu şekilde muhalif medyayı bastırıldığını açıkça gözler önüne sermektedir.⁵⁰ Komiser, Ekim 2016'da yürürlüğe konan bir yönetmeliğin, başta terör suçları nedeniyle olmak üzere bir süreli yayının hakkında devam eden bir yargılamanın, o süreli yayına verilen ilan ve reklamları nihai hüküm verilene kadar otomatik olarak durduracağı hükmünü getirmekle bu eğilimi son derece net olarak ortaya koyduğunu kaydeder. Bu yönetmelikle, şayet soruşturma bir gazeteciye ilgilendiriyorsa, gazeteci beş iş günü içinde işten çıkarılmadıkça, çalıştığı süreli yayına ilan ve reklam verilmesi askıya alınmaktadır.⁵¹ Komiser, bunu, gazetecilere açılan mesnetsiz davaların yaygınlığı ile birlikte değerlendirdiğinde, devletin basına karşı tarafsız olma kuralının ihlal edildiğinin ve eleştirel gazetecilerin işten kovulması için yapılan baskının canlı bir örneği olarak telakki etmektedir.

Medya özgürlüğüne ve bağımsızlığına yönelik doğrudan saldırılar

9. Daha önce mevcut olan bu eğilimler son yıllarda savcılarının ve mahkemelerin de dahil olduğu Türk makamları tarafından medya özgürlüğüne yönelik daha önce görülmedik doğrudan saldırılara girişilmesiyle daha belirgin hale gelmiştir; bu özellikle 2015 ve 2016'da hükümetin Gülenci addedilen medyaya mücadelesinin şiddetlendiği süreçte gerçekleşmiştir. Dikkate değer bir örnek, bazı eleştirel TV kanallarının başlıca dijital yayın platformu olan Digiturk'ten, ardından da devlete ait uydu sinyali sağlayıcısı TÜRKSAT'tan çıkarılmalarıdır. RTÜK'ün kendisi bu kanalların çıkarılmalarının platform operatörlerinin tarafsızlık şartını ihlal edebileceği uyarısında bulunmuşsa da, platformlar savcılar tarafından bunu yapmaya ısrarla teşvik edilmiştir.

49 Çok sayıda örnek için bkz. İnsan Hakları İzleme Örgütü, op. cit., sayfalar 48-54.

50 24 Bkz. örneğin, Özgürlük Araştırmaları Derneği, op. cit., sayfa 27.

51 Yönetmelik No. 29848, 5 Ekim 2016, madde 110.

10. Komiser'e gösterilen 24 Şubat 2016 tarihli Ankara'da bir savcı tarafından imzalanan ve TÜRKSAT'a hitaben yazılan bir belgede, bu yönde herhangi bir mahkeme kararı bulunmamasına rağmen, İMC TV'nin PKK hesabına terör propagandası yaptığı kanaatiyle TÜRKSAT'tan çıkarılması talep edilmiştir. Bilahare TÜRKSAT, muhtemelen aralarındaki sözleşmeye aykırı olarak ve seyirci kitlesinde ciddi bir kayba yol açarak İMC TV'yi uydudan çıkarmıştır. Böyle bir inisiyatif olarak savcı yetkisinin sınırlarını ağır bir şekilde aşmış olmanın yanında bu eylemiyle geri dönüşlemez sonuçlara sebebiyet vermiştir. Komiser, bunun medya özgürlüğüne çok ağır ve hukuka aykırı bir müdahale şekli olduğu ve bunun Türkiye'deki mevcut iklime yönelik önemli bir işaret verdiği görüşündedir.

Eleştirel medyanın tamamıyla kapatılması

11. Temmuz 2016'daki darbe girişimi olmadan ve akabinde Türkiye'de olağanüstü hal ilan edilmeden önce, medya özgürlüğüne yapılan doğrudan müdahaleler zaten alarm veren bir seviyeye ulaşmıştı. Komiser, 28 Ekim 2015'de Koza İpek Holding'in mahkemenin atadığı kayyumlar tarafından devralınmasına tepki göstermişti. Bu grup tarafından kontrol edilen medya şirketlerine kuvvet kullanılarak yapılan polis baskınlarının Türkiye'nin medya özgürlüğü ile ilgili aldığı tutum bakımından son aylarda girdiği tehlikeli yolun özellikle rahatsız edici bir göstergesi olduğunu ifade etmişti. Komiser ayrıca şunları söylemişti:

"Ana şirket grubunun vesayet altına alınması kararının gerekçeleri ne olursa olsun, medya, ifade özgürlüğü ve editoryal bağımsızlığa ilişkin olarak özel bir takım hükümlerden yararlanmalıdır. Sergilenen acele yaklaşım, şirket merkezleri dışındaki olağanüstü güç gösterisi ve kayyumun canlı yayını kesme kararı, uluslararası insan hakları hukukunun koyduğu orantılılık ve gereklilik kriterlerine aykırı olduğu gibi, bunların Türk hukuk düzenine göre hukukiliğine ve Türk Anayasasına uygunluğuna ilişkin soru işaretleri de doğurmaktadır. Bu önlemlere derhal bir son verilmelidir. Öte yandan, genel seçimlere bir haftadan az kala, Türk kamuoyuna ve gazetecilere son derece caydırıcı bir mesaj halihazırda verilmiş olup bu sebeple büyük bir zarar vuku bulmuş durumdadır."⁵²

12. Daha sonra, aynı yöntem Feza grubuna karşı da uygulanmıştır. Mahkemenin atadığı kayyumlar, derhal birçok süreli yayının ve TV kanallarının yayın politikalarını değiştirmiş, onları kuvvetli hükümet taraftarları haline getirmiştir. Aynı zamanda,

52 Komiser'in 28 Ekim 2015'te Facebook sayfasında yayımlanan beyanatu.

gazeteciler topluca işten atılmış, medya arşivleri erişilemez hale getirilmiştir. Yine devralınmasından kısa bir süre sonra İpek medya grubunun iflası ilan edilmiş ve bütün gazetecileri işten çıkarılmıştır.

13. Nisan'daki Türkiye ziyaretinden sonraki basın bildirisinde Komiser'in belirttiği gibi, "hukuken kayyumlar varlıkları muhafaza etmek durumundadırlar oysa onlar, okuyucu kaybına sebep olacak ve şirketlerin piyasa değerlerini sıfırlayacak şekilde yayın politikasını değiştirmişlerdir. Bu, nihai bir mahkeme kararı verilmeden önce dahi, Türkiye'de medya özgürlüğüne ve çoğulculuğa halihazırda geri dönülemez bir zarar vermiş olan son derece endişe verici bir

emsaldir".⁵³ Komiser mahkemelerin bu şirketlere kayyum atarken dayandıkları gerekçeye

muttali olamamıştır, zira yetkililer soruşturmanın gizliliği ve yargılama sürecinin devam etmesi nedeniyle bu bilgiyi Komiser ile paylaşamayacaklarını belirtmişlerdir.

14. Eldeki delillere dayanarak ve bu medya şirketlerinin FETÖ/PDY ile bağlantıları ve bu örgütün

15 Temmuz 2016 darbe girişiminde oynadığı rolden bağımsız olarak, Komiser'e göre, bu medya şirketlerine el konmasının arkasında eleştirel haberleri kesme saiki mevcuttur; kayyum atamalarının hukuki dayanağı en iyi ihtimalle çok tartışmalıdır; ve bu tedbirler tamamıyla medya özgürlüğüne, ayrıca da hukukun üstünlüğünün dayandığı temel ilkelere, aykırıdır.

15. Ne yazık ki, bu eşi benzeri görülmemiş ölçüde sert müdahaleleri, Temmuz 2016'da olağanüstü hal ilan edilmesinden sonra yetkililer tarafından alınan önlemler sonucunda medya özgürlüğünün daha da ağır ihlalleri takip etmiştir. Olağanüstü hal çerçevesinde yürürlüğe konan bir dizi kararname ile Türk hükümeti bazı medya şirketlerini herhangi bir yargı kararı olmadan kapatmıştır. Komiser bunların tamamıyla yürütmenin kararları olduğunu, bu kararların alınmasına yargının hiçbir şekilde dahil olmadığını, herhangi bir mahkeme tarafından da yargı denetimine tabi tutulmadıklarını not düşer. Komiser, 23 Ocak 2017 tarihli bir kanun hükmünde kararname ile, bu kapatmalara karşı olanlar da dahil olmak üzere iç hukukta başvuru yollarının yeniden açılmasından memnuniyet duyar. Bu, her ne kadar etkili bir hukuk yolu hakkının olmamasından kaynaklanan ikincil bir insan hakkı ihaline yöne-

53 Bkz. Komiser'in 14 Nisan 2016'da yayımlanan basın bildirisini.

lik bir çare olsa da, söz konusu kapatmaların, her şeyden önce, güdülen amaçlarla orantısız, insan hakları ve hukuk devleti temel ilkelerine aykırı oldukları ve ayrıca geri dönülemez sonuçlar yarattıkları gerçeğini değiştirmemektedir. İlgili şirketler ve terör örgütleri arasında bulunduğu varsayılan bağlantıları ortaya koyan herhangi bir kanıt, kamuoyuna veya bu şirketlere gösterilmeden bu kararlar alınmıştır.

16. Şirketler, kararnamelerle, ki bunların bazıları yürürlükten kaldırılmıştır, ve sair idari kararlarla kapatıldığından durum son derece karışık olmakla birlikte, Komiser'in önündeki rakamlara göre 11 Ocak 2017 itibarıyla toplam 158 medya şirketi kapatılmış durumdadır. Bu rakam, 45 gazeteyi, 60 televizyon ve radyo istasyonunu, 19 süreli yayını, 29 yayınevini ve 5 basın ajansını kapsamaktadır.

17. Komiser'e göre ne darbe girişimi, ne Türkiye'nin karşı karşıya olduğu diğer terör tehlikeleri alınan bu tedbirleri mazur gösteremez. Bu tedbirler Komiser'in tecrübesine göre medya özgürlüğünün eşi benzeri olmayan bir ihlalini sergilemekle kalmamakta, aynı zamanda hukukun üstünlüğünün ve hukuk güvencesinin açıkça inkarı anlamına gelmektedir. Çok sayıda insan hakkını tehlikeye atmasına rağmen bunlar, Türkiye'de uygulanan olağanüstü halin aşırılıklarının ve müsaade ettiği keyfiliğin en göze batan örneklerindedir. Komiser, olağanüstü hale dair memorandumunda yaptığı çağrılara rağmen 4 Ocak 2017'de Türk yetkililerin hiçbir değişiklik yapmadan olağanüstü hali üç ay daha uzatmaya karar verdiklerini görmekten üzüntü duymuştur.

18. Komiser'in görüşüne göre, yukarıda bahsedilen önlemler, olağanüstü hal tedbirlerinden önce zaten son derece zayıf bir duruma düşmüş olan Türkiye'deki medya özgürlüğüne ağır bir darbe vurmuş; sonuçta, medya özgürlüğünün özünün inkar edildiği bir hale gelmiştir.

II İfade özgürlüğünü kısıtlayan yargı tacizi

19. Yukarıda belirtildiği gibi Türkiye'de hukuki çerçeve, AİHM'e yapılacak daha fazla başvurunun önüne geçmek için Türk mevzuatını değiştirme doğrultusunda yapılmış sınırlı girişimlere rağmen, AİHS'e sayısız aykırılıklar barındırmaya devam etmektedir. Komiser'in selefinin yukarıda sözü edilen raporu, Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu'nun doğrudan doğruya AİHS 10. maddesinin ihlaline yol açan hükümlerinin uzun bir listesini içerir.

20. Bu hükümlerin büyük çoğunluğu bir şekilde hala yürürlüktedir. Komiser,

bilhassa, Venedik Komisyonu'nun Türk Ceza Kanunu'nun 216. (kin ve düşmanlığa tahrik, halkın bir kesimini veya benimsediği dini değerleri aşağılama), 220 §6 (örgüte üye olmamakla birlikte suç örgütü adına suç işleme) ve 220 §7 (örgüte üye olmamakla birlikte suç örgütüne yardım ve yataklık etme), 299 (Cumhurbaşkanına hakaret), 301 (Türklüğü veya devleti aşağılama) ve 314. (silahlı örgüt kurma, yönetme veya örgüte üye olma) maddeleri hakkındaki Mart 2016 tarihli görüşünü dikkate alır. Venedik Komisyonu, yapılan değişikliklerle veya Yargıtay içtihatlarıyla bu maddelerin uygulanmasını sınırlandırma çabalarını kabul etmekle beraber şu sonuca varmıştır: “Kaydedilen ilerleme açıkça yetersizdir. İşbu görüşe konu bütün hükümler, aşırı yaptırımlar getirmektedir ve AİHS ile, bilhassa 10. maddesi ve altındaki içtihat ile, ayrıca

Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi (ICCPR) 19. madde ile korunan tutum ve davranışları cezalandıracak şekilde çok geniş uygulanmaktadır”.⁵⁴

Türk yargı içtihadında geriye gidiş

21. Gerçekten, Türk Ceza Kanunu ile Terörle Mücadele Kanunu'nun çeşitli hükümleri Türkiye'de ifade özgürlüğünün en ciddi ihlallerinin çoğunu üretmeye devam etmektedir. Bununla birlikte, Komiser'e göre, Türk hukukunun uluslararası standartlara uygunluğuna gelince bu yasaların Türk savcı ve mahkemelerince yorumlanma ve uygulanma biçimi, en az bunun kadar önemli, hatta daha ciddi bir meseledir. Yukarıda bahsi geçen 2011 raporunda Komiser'in selefi, bu iki kanunda yapılmış olan önemli değişikliklere rağmen ihlallerin devam ettiğini, bunun başlıca nedeninin değişiklik yapılan metinlerdeki hükümlerin içeriklerini korumaları ve genel hukuki yaklaşımın büyük oranda aynı kalması olduğunu tespit etmişti. 2011 sonrası yapılan değişikliklerin çoğu için de bu tespit geçerlidir.

22. Komiser'in selefi, ifade özgürlüğüne dair yukarıda bahsi geçen raporunda ve ayrıca yargı sistemi hakkındaki sonraki raporunda, yargının bağımsızlığının ve hukuk kültürünün kritik önemini vurgulamış, diğerlerinin yanı sıra şunlar gibi birçok soruna parmak basmıştı: savcılarının açıkça ifade özgürlüğü kapsamına giren konularda dava açmaktan kaçınmamaları, yargılama süresince tutuklama tedbirine çok fazla başvurulması, mahkemelerin tutuklama kararlarında yer alan ve ayrı bir caydırıcı etkiye sahip olan sorunlu gerekçeleri, başta suç örgütüne üyelik ispat edilmemişken

54 Venedik Komisyonu, Türk Ceza Kanunu'nun 216., 299., 301. ve 314. maddeleri hakkında Görüş No. 831/2015, paragraf 123.

sadece bir beyanın o örgütün amaç ve talimatlarıyla

örtüşüyor sayıldığı davalar olmak üzere ifade özgürlüğü ve terör suçları ile suç örgütlerine ilişkin suçlar arasında doğru bir denge kurulamaması⁵⁵. Mevzuatta değişiklik yapıldıktan sonra, kimi zaman Ceza Kanunu veya Terörle Mücadele Kanunu'nun başka hükümlerine dayanılarak, benzer eylem ve beyanlar için yargılamaların devam ettiği gözlemlenebilmektedir.

23. Hukuk kültürünün Türkiye'de oynadığı kritik role dair Komiser'in kanaatini güçlendiren bir başka unsur, Türk Anayasa Mahkemesi kararlarının ayrıca yüksek mahkemeler ile ilk derece mahkemelerin bazı kararlarının Türk hakimlerin mevcut ceza kanunu hükümlerini AİHS ve AİHM içtihadına uygun biçimde uygulayabildikleri örnekler de barındırmasıdır. Sanıkların beyanlarının Anayasa'da güvence altına alınan ifade özgürlüğü hakkı tarafından korunduğu değerlendirilmesiyle, kimi zaman kararlarının gerekçelerinde açıkça AİHS'e referans vererek, beraat kararları verilebilmiştir.

24. Bu olumlu gelişmeye birçok faktör katkı sağlamıştır. Bunlardan biri, AİHM içtihadı bilgisi ve içtihadı yapılan atıfların HSYK tarafından hakimlerin performans değerlendirme kriterleri arasına alınmasıdır. Her durumda Komiser, bunun, yasal çerçevede bulunan ve yukarıda detaylandırılan tartışmasız çok ciddi sorunları Türk mahkemelerinin gidermesine izin verebilecek, bu sayede ifade özgürlüğü ihlallerini önleyecek yeterli takdir yetkisi olduğunu gösterdiğini düşünmektedir.

25. Bununla birlikte, ilerleme büyük oranda durmuş ve tersine dönmüştür; bu, 2014 ve 2015'de giderek aşikar hale gelen bir eğilim olmuştur. Bu açıdan çok önemli bir gelişmenin, 17 Aralık 2013'te başlatılan yolsuzluk soruşturmalarının ardından o zamanki adıyla "paralel devlete" karşı yürütülen operasyon olduğu görülmektedir. Anayasa Mahkemesi, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nu (HSYK) etkileyen ve bu soruşturmalar sonrası aceleyle kabul edilen birçok değişikliği engellemiş olsa da; hükümetin üzerinde zaten büyük güç sahibi olduğu HSYK, bu tarihten sonra, çok sayıda yargı mensubunun zorunlu tayini, soruşturulmaları, işten el çektirme ve haklarında verilen ihraç kararları vasıtasıyla yargıya çok daha aktif bir şekilde müdahale etmiştir.

55 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg, 10-14 Ekim 2011 tarihleri arasındaki Türkiye ziyaretini müteakiben hazırladığı rapor, Yeniden ele alınan: Türkiye'de adalet sistemi ve insan haklarının korunması, CommDH(2012)2.

26. Bu tedbirler görünürde yargıdaki Gülen ağını hedeflese de, Komiser birçok muhatabından, bu tedbirlerin yargıda genel bir endişe ve korku atmosferi yarattığını; bu şekilde devlet odaklı tutumları arttırdığını veya yeniden canlandırdığını; örneğin, ifade özgürlüğünü destekleyen tartışmalı kararlar almak suretiyle dikkat çekmek istememe gibi eğilimler yarattığını duymuştur. Genel anlamda, yargı mensupları önceki devlet merkezci yaklaşımlarına geri dönmüş görünmektedir. Bu, Komiser'in önceki raporlarında da belirtildiği üzere, savcıların ve mahkemelerin karşı görüş ve hükümetin eleştirilmesini devletin bütünlüğüne yönelik bir tehdit olarak algılamalarıyla, kendi esas görevlerini ise bireylerin insan haklarını, hukuk devletini ve demokrasiyi savunma değil, devletin menfaatlerini koruma olarak görmeleriyle sonuçlanmaktadır. Bu vaziyet, Türk yargısının siyasi iklimden fazlasıyla etkilendiği ve bağımsızlık ile tarafsızlığına yönelik bu süreçte şiddetlenen baskılara göre davrandığı genel kanaatini güçlendirmiş görünmektedir. Komiser,⁵⁶ olağanüstü halden sonra bu baskıların ciddi anlamda ağırlaştığını ayrıca not eder.

27. Son yıllarda, ifade özgürlüğünü kullanan ve beyanlarının açıkça AİHS 10. maddesi koruması altında olduğu düşünülmesi gereken kişilere karşı açılan davalar sadece devam etmemiş; tersine artmıştır. Bu durum, Ceza Kanunu'nun ilgili hükümlerine dayanan davalardaki ve tutuklama taleplerindeki genel artış bağlamında değerlendirilmelidir. Savcıların 216, 220 (6. ve 7. fıkralar), 301 ve 314. maddeler uyarınca tutuklama taleplerine ilişkin olarak Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı'nın verdiği resmi rakamlar, 2013 yılındaki 1 698 talepten 2015 yılındaki 6 547 talebe üç katı aşan bir artış ortaya koymaktadır. Aynı dönem için, mahkemelerin verdiği tutuklama kararlarının sayısı neredeyse dört kat artmıştır (1 099'dan 3 732'ye).

İfade özgürlüğünü ilgilendiren yargılamalara karşı hükümetin tutumundaki değişiklik resmi rakamlardan da anlaşılmaktadır ve yargının sertleşen tutumuna verilen bir destek olarak görülebilir. 299. (Cumhurbaşkanına hakaret) ve 301. (Türklüğü ve devleti aşağılama) maddelerine yönelik olarak dava açılması Adalet Bakanlığı'ndan izin gerektirmektedir; 301. maddeyle ilgili bu izin 2013'te 43 iken bu rakam 2015 için 153, ve 2016'nın sadece ilk dört ayı için 100'dür. 299. maddeye gelince, 2013'te 85 dosya için dava izni verilmişken, 2015'te bakanlığın verdiği 1 540 izne (toplam 2

56 Türkiye'de Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlerin İnsan Haklarına Etkilerine İlişkin Memorandum, Nils Muižnieks, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, CommDH(2016)35, 7 Ekim 2016, paragraflar 23 ve 29.

476 talep için) çıkmaktadır; yani 2013'tekilerin 18 katından fazla. Yalnızca 1 Ocak ile 30 Nisan 2016 arasında, 2 445 dava talebine ilişkin olarak ayrıca 915 izin verilmiştir.

Yetkililer 301. maddeye ilişkin artışı Güneydoğuda ve büyük şehirlerde yaşanan terör olaylarıyla açıklamıştır. Cumhurbaşkanı'na hakarete gelince, yetkililer dava açılması taleplerindeki artışın "Cumhurbaşkanının diğer yıllardan farklı olarak seçimle işbaşına gelmesi nedeniyle siyasi görüş aykırılıklarının kendisine karşı bu tür eylemleri artırmış olmasına" bağlı olduğunu ileri sürmüşlerdir. Yetkililere göre, "önemli sayıda dosyada ise kendisi ve ailesi hakkında ancak alt tabaka insanların kullanabileceği bir dille sövme eylemleri gerçekleştirildiği gözlenmiştir".⁵⁷

54. Bir yıldan dört yıla hapis cezası getiren 299. maddeye ilişkin olarak Komiser, Nisan'daki ziyaretinden sonra benzer hükümlerin uygulamasının "cumhurbaşkanına hakaretin hala ayrı bir suç sayıldığı devletler de dahil olmak üzere diğer 46 Avrupa Konseyi üye devletinde" eşi benzeri olmadığını vurgulamıştır.⁵⁸ Bu maddenin kullanımının, Cumhurbaşkanı'na ve bu vesileyle onun desteklediği her tür politikanın her tür eleştirisinin bastırılması için bir araç haline gelmiş olduğu ve fark gözetmeksizin, esali olmayan bir seviyede herkese karşı, başta gazetecilere, karikatüristlere, akademisyenlere, ünlülere, öğrencilere ve bazıları reşit dahi olmayan öğrencilere yöneldiği görülmektedir. Dava konusu eylemler birçok halde yeniden "post" veya "retweet" edilenler de dahil, sosyal medya vasıtasıyla paylaşılan ifadeleri içermektedir. Haziran 2016 itibarıyla 18 kişinin bu suçtan ötürü hapis hanesinde olduğu görülmüştür.

55. Komiser, bilhassa AİHM'in devlet başkanlarına yalnızca görevleri veya statüleri gereği onları eleştiriden koruyan bir imtiyaz veya özel koruma sağlanmasının modern pratikler ve siyasi anlayışlarla bağdaştırılmayacağı tespitine dayanarak bu hükmün uygulamasının AİHS'e temelden aykırı olduğu ve yargı tacizine vardığı kanaatinde.⁵⁹ Komiser, Venedik Komisyonu'nun 10. maddenin açık ihlallerine karşı tek çarenin 299. maddenin yürürlükten kaldırılması olduğu görüşünü paylaşmaktadır. Komiser'e göre, Cumhurbaşkanı'nın 15 Temmuz darbe girişimi sonrası bu maddeye dayanılarak açılan davaları bir defaya mahsus bir jest olarak geri çekeceği doğrultusundaki açıklaması, bu hükmün Türkiye'de yaratmaya devam ettiği son derece ağır caydırıcı etki bakımından önem taşımamaktadır. Bu nedenle, Komiser,

57 Adalet Bakanlığı'nın Komiserlik Ofisi'ne gönderdiği 8 Haziran 2016 tarihli resmi bilgi.

58 Bkz. Komiser'in 14 Nisan 2016'da yayımlanan basın bildirisini.

59 Artun ve Güvener/Türkiye, 26 Haziran 2007, paragraf 31.

Türk Anayasa Mahkemesi'nin Aralık 2016'da Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesini, ifade özgürlüğü hakkının özüne dokunmadığı gerekçesiyle anayasaya uygun bulmasını üzüntüyle karşılar.⁶⁰

56. Hakaret suçuna başvurulması Türkiye'de çok daha genel bir meseledir: hakaret yüksek para cezaları ve 3 aydan 2 yıla kadar hapis cezaları gerektiren ve kamu görevlilerine karşı işlendiği takdirde ağırlaşan bir suç olmaya devam etmektedir (Türk Ceza Kanunu, madde 125). Komiser tarafından önceden ifade edildiği gibi, "hakaret bir suç sayıldığı ve gazeteciler orantısız yaptırım ve cezalarla tehdit edilebildiği müddetçe, caydırıcı etki ifade özgürlüğünün kullanımını sınırlandırma riski taşır. Bu durum sadece medyayı boğmaz, son tahlilde vatandaşları bilgi alma hakkından mahrum bırakır, böylece demokrasinin sağlıklı işleyişini olumsuz etkiler".⁶¹ Türkiye'de ceza hükümleri araştırmacı gazetecilere olumsuz sinyaller göndermekte, eleştiriye ve hicveden görüşlerin dile getirilmesine engel olmaktadır.

57. Buna, yetkililere hakareten hukuk mahkemelerinde açılan muazzam sayıda dava eşlik etmektedir. Örneğin, Ankara Belediye Başkanı Twitter'da, kendisini tenkit edenlere karşı 3 000 hakaret davası açmış olmakla övünmüştür. Bu uç bir örnek olsa bile, diğer birçok yetkili, hakarete ilişkin hükümlerin Türkiye'deki uygulanması AİHS'e aykırı bulunmuş olmasına rağmen en başta gazetecilere ve meclis üyesi olanlar da dahil muhalif siyasetçilere karşı hakaret ve tazminat davaları açmıştır.⁶²

58. 299. maddenin ve hakarete ilişkin hükümlerin uygulaması, Türk yetkililerin ve yargısının siyasi makam sahiplerine eleştiriye karşı artan hoşgörüsüzlüğünün bir belirtisidir. Ancak bu, Türk toplumunun her kesimini etkileyen, kamuoyu önündeki tartışmaları engelleyen, demokratik müzakerenin alanını daraltan ve böylece ülkede kutuplaşmayı artıran yargı tacizinin meydana getirdiği belirgin caydırıcı etkisinin yalnızca bir bölümünü oluşturmaktadır.

Meclisteki tartışma alanını sınırlandırmak üzere yargı tacizine başvurulması

59. Eleştirel gazeteciler bu durumun en göz önünde bulunan mağdurları olsa

60 Türk Anayasa Mahkemesi, 2016/186, 14 Aralık 2016.

61 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks, BM düşünce ve ifade özgürlüğü hakkının korunması ve geliştirilmesi için Özel Raportörü Frank La Rue, ve AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Dunja Mijatović, Ortak Açıklama İtalya'da Hakaret: Değiştirilecek Kanun Taslağı.

62 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg, 27-29 Nisan 2011 tarihleri arasındaki Türkiye ziyaretini müteakiben hazırladığı rapor, Yeniden ele alınan: Türkiye'de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğü, CommDH(2011)25, paragraflar 56-57.

da (bkz. aşağıya), birçok diğer kesim ve grup da doğrudan hedef alınmıştır. Bu vaziyetin özellikle rahatsız eden bir tezahürü milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasıdır. Venedik Komisyonu'nun *ad hoc*, "tek vuruşluk" ve "*ad homines*" (kişilere özel) bir adım olarak nitelediği bir hamle ve ayrıca anayasa değiştirme usulünün kötüye kullanılmasıyla,⁶³ hakkında fezleke bulunan 139 meclis üyesinin yasama dokunulmazlığı meclis çoğunluğunca kaldırılmıştır. Bu adımın en endişe verici yönlerinden biri, soruşturma konusu eylemlerin çoğunluğunun, örneğin Cumhurbaşkanına veya diğer kamu görevlilerine hakaret, terör propagandası veya kin ve düşmanlığa tahrik gibi suçlamalar çerçevesinde bu milletvekillerinin verdiği beyanatlardan kaynaklı olmasıdır. Anayasa değişikliğinin gerekçe bölümünde amacın, diğerlerinin yanı sıra, "bazı milletvekillerinin teröre manevi ve moral destek manasındaki açıklamalarının" yarattığı infiale karşılık vermek olduğu belirtilmektedir. Venedik Komisyonu'nun altını çizdiği gibi, özellikle bir muhalefet partisinin, HDP'nin, neredeyse bütün milletvekilleri bu değişiklikten etkilenmiştir. Bu adımın sonucunda, muhalefetteki çok sayıda milletvekiline karşı yargılamalar devam etmektedir. HDP'nin eş başkanları dahil birçok üyesi, Kasım 2016'da gözaltına alınmıştır. Türk yetkililer bunun sebebinin milletvekillerinin savcı önünde ifade verme çağrılarını reddetmeleri olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla beraber, zorla ifade verdirildikten sonra bile, 11 milletvekili hala tutukludur ve bu kritik noktada meclisteki vekillik görevlerini ifa edememektedirler.

316

60. AİHM "ifade özgürlüğü herkes için önemli olsa da, halkın seçilmiş temsilcisi için özellikle böyledir. O seçmenlerini temsil eder, onları meşgul eden meselelere dikkat çeker ve onların menfaatlerini savunur. Dolayısıyla, muhalefetteki bir parlamento mensubunun ifade özgürlüğüne yapılan müdahaleler [...], Mahkeme tarafından en sıkı denetimi gerektirir" noktasında bir tereddüt bırakmamıştır.⁶⁴ Komiser ayrıca, esasen üyelerinin 10. maddenin teminatı altındaki ifadeleri nedeniyle haksız yere kapatılmış olan HDP'nin önceli siyasi parti DTP hakkındaki AİHM kararını hatırlatır.⁶⁵ Komiser, bilhassa, söz konusu ifadelerin, bugün dokunulmazlıkların kaldırılmasının gerekçesi olarak kullanılan beyanlarla çok benzer olduğunu not düşer.

61. Komiser yetkililerin dikkatini özellikle Mahkeme'nin vardığı sonuca çeker.

63 Bkz. Venedik Komisyonu, Anayasa'nın 83. maddesinin ikinci paragrafının (meclis dokunulmazlığı) askya alınması hakkında Görüşü No. 858/2016, CDL-AD(2016)027, 14 Ekim 2016.

64 Castells/İspanya, 23 Nisan 1992, paragraf 42.

65 DTP/Türkiye, 12 Ocak 2016.

Buna göre, sadece DTP'nin savunduğu ilkelerle PKK'nın savundukları arasında paralellikler olması, partinin politikalarını hayata geçirmek için güç kullanımını onayladığı hükmüne varmak için yeterli değildir. Eğer yalnızca bu ilkelerin savunucusu olarak bir siyasi grubun terörü desteklediği düşünülüyorsa, bu, ilgili mevzuları demokratik bir tartışma ortamı içinde ele alma imkanını azaltacak ve silahlı hareketlerin söz konusu ilkelerin savunulmasını tekelleri altına almalarına yol açacaktır.⁶⁶ Komiser, bugünkü iklimde, milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasının ve akabinde milletvekillerinin gözaltına alınmalarının ve tutuklanmalarının sadece milyonlarca seçmeni oy haklarından mahrum etmediği, aynı zamanda bütün Türk halkına had safhada tehlikeli ve korkutucu bir mesaj gönderdiği ve insan haklarına ilişkin olan da dahil olmak üzere demokratik tartışma alanını çok ciddi bir biçimde daralttığı görülmektedir.

Akademik özgürlüklerin kısıtlanması

62. Yetkililerin sertleşen tutumları neticesinde Türkiye'de ifade özgürlüğünün çok hızlı gerilediği bir başka alan da akademik özgürlüklerdir. Bu açıdan en bilinen vakia, Ocak 2016'da hükümetin Türkiye'nin Güneydoğusunda sokağa çıkma yasakları ve terörle mücadele operasyonları bağlamındaki eylemlerini kınayan, şiddetin sona erdirilmesi ile müzakerelerin yeniden başlatılması çağrısı yapan bir metne Türkiye'deki akademisyenlerden 20 Ocak 2016 itibarıyla 2 212 imza toplamış olan "Barış için akademisyenler" imza kampanyasına gösterilen çok sert tepkiydi. Nisan ziyareti sonrasında olduğu gibi, özellikle sokağa çıkma yasakları ve terörle mücadele operasyonları sırasında Komiser'e göre hakikaten işlenmiş olan çok sayıda insan hakkı ihlaline bakarak⁶⁷ Komiser, bu bildiriye⁶⁸ açıkça ifade özgürlüğünün sınırları içinde kalan bir bildiri, arkasında yatan endişeleri ise meşru ve kamuyu ilgilendiren endişeler olarak değerlendirdiğini yineler.

63. Bununla birlikte, Türk yetkililer ve bilhassa Cumhurbaşkanı, imzacıları "sözde akademisyenler" olarak yaftalayarak ve ilgili makamları sorumluluklarının gereklerini yerine getirmeye davet ederek bu girişimi hedef almıştır. Hükümet üyeleri, hükümet yanlısı basın ve ayrıca yargı tarafından akademisyenler hedef haline getirilmiş; henüz 18 Ocak 2016'da, binden fazla akademisyene karşı Terörle Mücadele

66 Ibid., paragraf 79.

67 Türkiye'nin Güneydoğu Bölgesindeki Terörle Mücadele Operasyonlarının İnsan Haklarına Etkilerine İlişkin Memorandum, Nils Muižnieks, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, CommDH(2016)39, 2 Aralık 2016.

68 Bildirinin metni Barış için Akademisyenler internet sayfasında bulunmaktadır: <https://barisicinakademisyenler.net/node/63>.

Kanunu madde 7ş2 ve sonradan ayrıca Türk Ceza Kanunu 301. maddeleri uyarınca ceza soruşturmaları başlatılmıştır. Dört akademisyen gözaltına alınıp tutuklanmış ancak sonradan serbest bırakılmıştır. Aktarılanlara göre, üniversiteler de akademisyenlere karşı disiplin soruşturması yapılması ve yaptırımlar uygulanması için hükümet ve Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) yoğun baskısı altında kalmıştır. Grup tarafından verilen rakamlara göre, Eylül 2016 itibarıyla, 511 imzacı disiplin soruşturmasına uğramış, 93 akademisyen işten atılmış, 15'i istifaya zorlanmış, 85'i işten el çektirilmiş, 41'i polis nezaretine alınmış ve yüzlerce ifade vermeye çağrılmıştı.

64. 15 Temmuz başarısız darbe girişimi sonrası dönemde de, akademik özgürlüklere ağır bir darbe vurulmuştur: 4 500'e yakın akademisyen, hukuk güvenliği ve yolu olmadan kanun hükmünde kararnamelere ek listelerle işten atılmıştır. Türkiye'de bütün dekanlar gerekli usuller takip edilmeden görevden alınmış, bazıları sonradan tekrar atanmış, akademisyenler izin almadıkça yurtdışına seyahat özgürlüklerinden otomatik olarak mahrum bırakılmıştır. Üniversitelerin özerkliği ciddi anlamda sekteye uğramış, üniversitelerde seçimler kaldırılmış, yerine Cumhurbaşkanı tarafından doğrudan atama getirilmiştir. Komiser, bütün bu gelişmelerin ifade özgürlüğünün bir başka ana direğine, AİHM⁶⁹ ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin de altını çizdiği gibi "ifade ve eylem özgürlüğünü, bilgi yayma özgürlüğünü ve bilimsel araştırma yapma, ilmi ve gerçeği sınırlama olmaksızın paylaşma özgürlüğünü teminat altına alması gereken"⁷⁰ akademik özgürlüğe yönelik ağır bir saldırı olduğu kanaatindedir.

Diğer gruplara yargı tacizinin genelleşmesi

65. Bu değerlendirmeler ortaya koymaktadır ki, yargı tacizi artık yalnızca medya ve gazeteciliği değil Türk toplumunun bütün kesimlerini, politikacıları, akademisyenleri, STK'ları, insan hakları savunucularını ve sosyal medya mecraları dahil olmak üzere kamusal planda kendini ifade eden sıradan vatandaşları hedef almaktadır. Diğer gazeteciler, aktivistler, sanatçılar ve entelektüellerle birlikte bir dayanışma kampanyası çerçevesinde günlük *Özgür Gündem* gazetesinin (olağanüstü hal sırasında sonradan kapatılmıştır) sembolik olarak ortak (nöbetçi) genel yayın yönetmenliğini yapmış olan Şebnem Korur Fincancı gibi ünlü insan hakları savunucularının, aynı

69 Sorguç/Türkiye, 23 Haziran 2009, paragraf 35.

70 Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, Akademik Özgürlük ve Üniversite Özerkliğine ilişkin Tavsiye Kararı, Recommendation 1762 (2006), 30 Haziran 2006, paragraf 4. Türkiye'de demokratik kurumların işleyişi, Resolution 2121 (2016), 22 Haziran 2016, paragraflar 20-29.

gazetenin yayın danışma kurulunda görev almış olan romancı Aslı Erdoğan veya dil bilimci Necmiye Alpay gibi kişilerin gözaltına alınmaları ve gereklilik arz etmediği aşıkâr olan tutuklanmaları yerinde örnekler olacaktır. Bir başka örnek, İçişleri Bakanlığı'nın 24 Aralık 2016'da geçen altı ay içinde sosyal medya kullanıcılarına karşı 3 710 davanın açıldığını ilan etmesidir (bkz. aşağıda internete ilişkin bölüm).⁷¹

66. Kamusal tartışmayı engellemek için yargının sınırlarını aştığı bir diğer örnek, açıkça kamuoyunu ilgilendiren olaylara sık sık getirilen yayın yasaklarıdır. Komiser, 15 Ekim 2015'te, 107 kişinin ölümüne ve 500'den fazlasının yaralanmasına sebep olan 10 Ekim Ankara terör saldırısı hakkında böyle bir yasak getirilmesine tepki göstermiştir: bu olayda, savcının talebi üzerine yetkili sulh ceza hakimi, "soruşturma dosyası kapsamı" hakkında "haber, röportaj, eleştiri" gibi her tür yayın için basın, radyo, televizyon, sosyal medya ve internet medyasını kapsayan bütün medya organlarında mutlak bir yasak ilan etmiş; bunu belirli bir neden göstermeden, adli soruşturmanın selameti, ayrıca milli güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği ve bölünmez bütünlük ile gerekçelendirmiştir. Bu tip kararların hepsinde benzer muğlak ve basmakalıp ifadeler kullanılmaktadır.

67. Komiser'in vurguladığı gibi, böyle yasaklar getirirken, hakimler, kamunun bilhassa kriz zamanlarında kritik öneme haiz bilgi alma meşru ihtiyacını, ilgili Avrupa Konseyi standartlarına tamamen aykırı biçimde tartmamalıdır.⁷² Komiser, bu kategorik yasakların Türk yargısının önemli olaylara karşı verdiği başlıca cevap haline geldiğini gözlemlemektedir. Bu yasakların

uygulandığı onlarca hadise hakkında kendisi bilgi sahibidir; yolsuzluk soruşturmalarından sayısız terör saldırısına, *Ensar Vakfı* hakkında çocuk istismarı skandalı veya çok sayıda öğrencinin ihmal nedeniyle hayatını kaybettiği bir yangın vakasında olduğu gibi. Komiser, kamunun savcılarının önündeki soruşturma dosyalarının içeriğini ve kapsamını bilmeleri beklenemeyeceğinden, bu yasakların uygulamada, sadece medya için değil herkes için, açık uçlu ve torba nitelikte gizlilik kararlarına dönüştüğünü; büyük önem arz eden olaylara ilişkin kamuoyu önündeki bütün tartışmaları engellemeye yönelik kabul edilemez bir girişim olduğunu ve AİHS 10. maddesinde ifade edildiği üzere, sadece bilgi yayma değil aynı zamanda bilgi alma hakkının da

71 Bkz. İçişleri Bakanlığı'nın 24 Aralık 2016 tarihli basın açıklaması: <https://www.icisleri.gov.tr/basin-aciklamasi24122016> (son erişim tarihi 12 Ocak 2017)

72 Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, kriz zamanlarında ifade ve bilgi verme-alma özgürlüğünün korunması hakkında Kılavuz İlkeler, 26 Eylül 2007.

ihlalini teşkil ettiğini düşünmektedir.

68. Böylece, yargının, uzun yıllardır devam eden, 10. maddenin koruması dışında kalıp kalmadıklarını belirlemek için beyanları tam bir bağlamsal incelemeye tabi tutmamasından kaynaklanan sorunlu yaklaşımları, önceye nazaran toplumun çok daha geniş kesimlerini etkilemekte ve toplumun tamamı için çok daha kuvvetli bir caydırıcı etki yaratmaktadır. Özellikle, gazetecilerle ilgili olarak aşağıda ayrıntılarıyla incelenecek olan tutuklama tedbiri (bkz. aşağıda ilgili bölüm); AİHM standartlarından ayrılan kusurlu gerekçelerle, yaygın bir şekilde kullanılmaya devam etmekte ve bu caydırıcı etkinin kritik bir bileşeni olmayı sürdürmektedir.

Sulh ceza hakimliklerinin rolü

69. Yargı tacizinin Türkiye'deki çeşitli tezahür biçimlerinin bu kısa özetinden anlaşıldığı gibi, Haziran 2014'te kurulan sulh ceza hakimleri (veya hakimlikleri), tutuklamaların, yayın yasaklarının, medya şirketlerinin devralınması için kayyum atanmasının veya internette erişim engellemelerinin de dahil olduğu kimi en sorunlu kararların tam ortasında bulunmaktadır. Bu mercilerin, ilgili AİHM standartlarının bilgisini ve deneyimini merkeze oturtarak ceza yargılamalarında insan haklarının korunmasını geliştirecekleri beklenmekteydi. Nisan ziyaretinden sonra Komiser'in altını çizdiği üzere sonuç bunun tam tersi olmuş görünmektedir. İfade özgürlüğü hakkının en bariz ihlallerinin ekseriyetinin kaynağında, bu hakimlerin kararları bulunmaktadır.

70. Bu gelişmenin başlıca nedenlerinden bir tanesi, sulh ceza hakimlikleri sisteminin kapalı devre olarak çalışmasıdır, zira bir sulh ceza hakiminin kararına karşı başvuru ancak bir başka sulh ceza hakimine yapılabilmektedir. Adalet Bakanlığı'nın Haziran 2016'da Komiser'e verdiği rakamlara göre, 2015'te tutukluluk kararlarına yapılan itirazların % 21.5'i kabul edilmiştir; ancak bu rakam savcılarının tutuklama taleplerinin reddine ilişkin yaptıkları itirazları da kapsar görünmektedir. Bu durum, sulh ceza hakimlerine, Anayasa Mahkemesi dahil Türk mahkemelerinin içtihatlarındaki 10. madde standartlarını daha fazla nazara alan olumlu gelişmeleri yok sayma veya onlara direnme olanağı sağlamış görünmektedir.

71. Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı Türkiye'de son yıllarda genel olarak esaslı bir probleme dönüşmüş ve başarısız darbe girişiminden bu yana ciddi biçimde gerilemiştir. Öte yandan, Komiser'in incelediği sulh ceza hakimlerinin bazı tutuklama

kararları (bkz. aşağıda gazetecilerin korunması ve güvenliği), kusurlu gerekçelerinin ve 10. madde standartlarının yok sayılmasının teşhiri bakımından ön plana çıkmaktadır. Komiser, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin talebi üzerine Venedik Komisyonu'nun, şu anda "sulh ceza hakimliklerinin görevleri, yetkileri ve işleyişi" hakkında genel bir değerlendirme yaptığını bilmektedir, lakin yukarıda tasvir edilen uygulamalar ışığında Komiser'in kendi değerlendirmesi, bunların Türkiye'de ifade özgürlüğüne saygı üzerindeki somut etkisinin negatif olduğu yönündedir.

III Gazetecilerin korunması ve güvenliği

72. Komiser, gazeteciliğin korunması ve gazeteciler ile diğer medya mensuplarının güvenliği hakkında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin üye devletlere tavsiye kararını hatırlatır.⁷³ Burada, üye devletlerin, gazetecilerin ve diğer medya mensuplarının kamusal tartışmalara

etkili surette ve korkmadan katkıda bulunmasına imkan veren, kamunun bilgiye erişimini, mahremiyet ve verilerin korunmasını, haberleşmenin gizliliğini ve güvenliğini ve gazetecilik kaynaklarının ve hukuksuzlukları ifşa edenlerin (whistle-blower) korunmasını teminat altına alan kapsamlı bir yasal mevzuat yürürlüğe koyması gerektiği vurgulanmaktadır. Diğer bir deyişle, devletlerin sadece gazetecilerin kamusal tartışmaya katılma kabiliyetine müdahale etmeme negatif yükümlülüğü değil, aynı zamanda onların tehditlere, saldırılara, suistimale, devlet veya devlet dışı aktörlerce tacize ayrıca hukuki, siyasi, sosyo-kültürel ve ekonomik kriz ve kemer sıkma zamanlarında daha da artabilecek ekonomik baskılara karşı emin ve güvende olmalarını sağlamak için buna elverişli veya imkan sağlayan bir çevre yaratma pozitif yükümlülüğü de bulunmaktadır.

73. Komiser, Avrupa Konseyi standartlarına aykırı bir şekilde Türkiye'de gazetecilerin yargı tacizinin ve diğer şiddet ve sindirme şekillerinin asıl yükünü taşımaya devam ettiklerini gözlemler. Avrupa Konseyi'nin Gazeteciliğin Korunması ve Gazetecilerin Güvenliği Platformu'nun göstergelerine göre, iş birliği yapılan organizasyonların 20 Ocak 2017'ye kadar kayıt altına alınan 250 uyarısının 86'sı Türkiye hakkındadır. Bu uyarıların % 63'ü, "fiziksel saldırı, cinayet, sindirme, gazetecileri hedef alan suçlarda cezasızlık ve bir demokraside beklenmesi gereken eleştiri seviye-

73 13 Nisan 2016'da kabul edilen Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin gazeteciliğin korunması, gazetecilerin ve diğer medya mensuplarının güvenliğine ilişkin tavsiye kararı CM/Rec(2016)4.

sine karşı devlet görevlilerini korumak için aşırı sert ceza yasalarının uygulanmasının da dahil olduğu en ağır ve tahripkar medya özgürlüğü ihlallerini” kapsayan en üst seviye alarm düzeyindedir.⁷⁴

Saldırı ve şiddet

74. İfade özgürlüğü ve medya özgürlüğü hakkında yukarıda bahsi geçen 2011 raporunda Komiser’in sefeli, Türkiye’de gazetecilere ve insan hakları savunucularına yönelik çok sayıda sindirme, saldırı ve cinayet teşebbüsüyle ilgili endişelerini ifade etmişti. Özellikle AİHM’in Hrant Dink cinayeti ile ilgili kararını hatırlatarak, Türk makamlarını gazetecileri bu tip eylemlerden koruma ve bu tip eylemlere yönelik etkili soruşturmalar yürütme çabalarını arttırmaya davet etmişti.⁷⁵

75. 2013 raporunda Komiser, Gezi protestolarını haber yapan gazetecilere yönelik polis şiddetinden duyduğu derin endişeyi ifade etmişti.⁷⁶ Nisan 2016’da, gazeteci sendikaları ve dernekleri temsilcilerinin Komiser’e verdikleri bilgi, bu süreç içinde gazetecilerin maruz kaldığı sayısız şiddet eyleminin yargıya taşındığı ve fakat etkili soruşturma yürütülmediği ve bu eylemlerin faillerinin cezasız kaldığı yönündedir. Daha yakın tarihli gelişmelerle ilgili olarak Komiser, Güneydoğuda sokağa çıkma yasaklarını ve terörle mücadele operasyonlarını haber yapmaya çalışan gazetecilere ve medya mensuplarına karşı güvenlik güçleri tarafından kasten şiddet uygulanması hakkında bildirilen çok sayıda vakayı derin bir üzüntüyle not etmiş ve bu tipte birçok örneğe ilgili memorandumunda değinmiştir.⁷⁷ Birçok benzer olay belgelenmiştir⁷⁸ ancak Komiser’in bilgisi dahilinde, bu şekilde şiddet uygulayanların savcılar tarafından soruşturulduğu veya sorgulandığı bir olay yoktur.

76. Komiser, ayrıca, Eylül 2015’te, Cumhurbaşkanı’nın gazeteyi eleştirmesinin ve hükümet yanlısı gazetelerdeki karalama kampanyalarının ardından günlük

74 Bkz. Platformun internet sayfası: <https://www.coe.int/en/web/media-freedom/home>.

75 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg, 27-29 Nisan 2011 tarihleri arasındaki Türkiye ziyaretini müteakiben hazırladığı rapor, Yeniden ele alınan: Türkiye’de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğü, CommDH(2011)25, paragraf 90.

76 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks, 1-5 Temmuz 2013 tarihleri arasındaki Türkiye ziyaretini müteakiben hazırladığı rapor, CommDH(2013)24, 26 Kasım 2013, paragraf 104.

77 Türkiye’nin Güneydoğu Bölgesindeki Terörle Mücadele Operasyonlarının İnsan Haklarına Etkilerine İlişkin Memorandum, Nils Muižnieks, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, CommDH(2016)39, 2 Aralık 2016, paragraf 67.

78 İnsan Hakları İzleme Örgütü, op. cit., sayfalar 40-46.

Hürriyet gazetesinin merkezine eski bir AKP milletvekilinin de aralarında bulunduğu 200 kişi tarafından yapılan saldırıya, hayretler içinde kalarak tepki göstermiştir. Bu saldırıyla ilişkili 26 sanıkla ilgili dava devam etmekle birlikte, söz konusu milletvekili sanıklar arasında değildir. Bu olaydan kısa bir süre sonra, *Hürriyet* yazarı Ahmet Hakan, evinin yakınlarında dört adam tarafından saldırıya uğramış ve yaralanmıştı. Türk gazeteciler açısından derin bir caydırıcı etki yaratmış olan bir başka saldırı ise Mayıs 2016'da Can Dündar'a hain diye bağdırdıktan sonra iki kere ateş eden silahlı bir adamın Dündar'ı öldürmeye teşebbüs etmesiydi. Aralık 2016'da, milliyetçi parti MHP'ye yakın günlük *Yeni Çağ* gazetesi, 30 kişilik bir grubun saldırısına uğramıştır.

77. Komiser'in muhataplarının çoğu bu saldırılar ile – yukarıda bahsi geçen üç olayda bizzat Cumhurbaşkanı olmak üzere – kamu görevlileri tarafından gazetecilerin kötü gösterilmesi, hükümet yanlısı gazetelerdeki zaman zaman nefret söylemine ve şiddete tahrike varan karalama kampanyaları arasında bariz bir ilişki olduğunu savunmuşlardır. Komiser, özellikle, kamuoyunu ilgilendiren ve doğru bilgi yayımladığı için gazetecileri teröristlerle, hainlerle, casuslarla bir tutan söylemleri kınar.

Caydırıcı etki yaratan tutuklamalar

78. Gazeteciler yukarıda tasvir edilen yargı tacizinin çeşitli şekillerinden en fazla etkilenenler arasında bulunmaktadır. Tutuklama bu tacizin aldığı en görünür ve caydırıcı biçimdir. Komiserlik Ofisi'nin çok çeşitli vesilelerle belirttiği gibi, tutukluluğun istisna olması ve gerekli olduğu hallerde ise buna dair açık bir hukuki gerekçe sunma ihtiyacı Türk yargısının uygulamasında yerleşmemiştir. Bu bağlamda büyük bir sorun, bilinen adıyla “katalog suçlar”, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer alan ceza yargılaması sırasında tutuklama kararı verilebilecek olan suçların listesidir. Birçok Türk hakim, tutuklamanın kalan diğer şartlarını dikkatlice incelemeyen, bunu asıl kriter olarak kullanmayı hala sürdürmektedir. AİHM içtihadı, Mahkeme'nin bu tutuklamaları AİHS'e açıkça aykırı bulduğu bu tip davalarla doludur ve bu kararlar hala yetkililer tarafından icra edilmeyi beklemektedir.

79. Temmuz 2014'de verilen ve bir suç örgütüne yardım ve yataklıkla suçlanan araştırmacı gazetecilerin tutukluluğunu ilgilendiren bir kararda,⁷⁹ AİHM, bu yaklaşımını, başvuruçunun yalnızca basmakalıp gerekçelerle tutulmasının AİHS 5. maddeye aykırı olduğunun altını bir kez daha çizerek tasdik etmiştir.

79 Nedim Şener/Türkiye, 8 Temmuz 2014.

80. Bu kararda kritik olarak AİHM ayrıca bu tutuklamaların doğurduğu caydırıcı etkiyi 10. madde altında incelemiştir: Türkiye, tutuklanmasından sonra nihai olarak hüküm giymediğine dayanarak başvurucunun ifade özgürlüğü hakkının ihlal edilmediğini savunmuş; buna karşın Mahkeme ise başvurucunun ağır ceza gerektiren suçlar için açılan bir ceza davasında tutuklanmasının varsayılan bir riskin ötesinde gerçek ve etkili bir kısıtlama teşkil ettiğini, bu nedenle ifade özgürlüğü hakkının kullanılmasına müdahaleye denk olduğunu ifade etmişti. Türk hükümeti söz konusu müdahalenin suçu önleme ve yargının otoritesini, bağımsızlığını ve tarafsızlığını korumayı amaçladığını ileri sürmüş olsa da, Mahkeme açık açık “amacın daha ziyade, kamuoyunda zaten geniş kapsamlı tartışmalara konu olmuş bir davanın yürütülmesine ilişkin her türlü eleştiriyi veya yorumu bastırmak olup olmadığını sorgulamıştır”.⁸⁰

81. Her durumda, başvurucuları yeterli ve uygun bir gerekçe olmaksızın bu kadar uzun süre boyunca özgürlüklerinden yoksun bırakarak yargı makamları, başvurucuların genel kamu yararını ilgilendiren konularda görüşlerini açıklama iradeleri üzerinde caydırıcı bir etki yaratmışlardır. Böyle bir tedbiri uygulamak, başvurucular ve devlet organlarının tutum ve eylemleri hakkında araştırma ve yorum yapmayı planlayan diğer bütün araştırmacı gazeteciler için otosansür ortamı yaratmaya sebep olabilecekti.

82. Komiser’in sefelinin ifade özgürlüğü hakkındaki 2011 raporunun hazırlandığı dönem, Türkiye’de 67 basın çalışanı hapisteydi. 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin öncesinde bu rakam kademeli olarak 36’ya inmiş olsa da bu tarihten sonra çok hızlı bir şekilde, 18 Ocak 2017 itibarıyla rapor edildiği haliyle 151’e çıkmıştır.⁸¹ Bu rakam, gözaltına alınan, sorgulanan

ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılan gazetecilerin muazzam sayısını kapsamaktadır. Bunun yanı sıra gazeteciler, olağanüstü hal sırasında gözaltına alınan kişilerin haklarını ciddi biçimde kısıtlayan bir dizi tedbire maruz kalmıştır; bunlara, mahkeme kararı olmaksızın azami gözaltı süresinin 30 güne çıkarılması, 5 gün için tamamen kaldırılması imkanı dahil avukata erişim hakkına getirilen ağır sınırlamalar, ayrıca müvekkil-avukat ilişkisinin gizliliğinin tamamen ortadan kaldırılması veya sınırlandırılması⁸² dahildir. Komiser, 23 Ocak 2017 itibarıyla, Türk hükümetinin azami

80 Ibid., paragraf 105.

81 Bağımsız Gazetecilik Platformu (P24) tarafından 18 Ocak itibarıyla toplanmış olan ve söz konusu bütün medya emekçilerini listeleyen bilgiye göre.

82 Bkz. Türkiye’de Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlerin İnsan Haklarına Etkilerine İlişkin Memorandum, Nils Muižnieks, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri,

göztaltı süresini 7 güne indirdiğini (toplam 14 güne kadar uzatma imkanı ile) ve avukatla görüşmeyi 5 gün süreyle engelleme imkanını kaldırdığını not eder. Bununla birlikte, diğer kısıtlamalar, müvekkil-avukat iletişiminin gizliliği hakkındakiler dahil olmak üzere, korunmuştur.

83. Komiser, gazetecilerin (giderek belli başlı ana akım gazetecileri de içerecek şekilde) mesnetsiz suçlamalarla, çok az delille veya ilk bakışta suçun varlığına işaret edebilecek hiçbir delil olmadan tutuklandığı davaların hızlı artışı nedeniyle endişeye kapılmıştı.

84. Komiser örneğin sulh ceza hakimlerinin, Türkiye'nin en eski gazetelerinden biri olan ve farklı siyasi hareketlere mensup Türk hükümetlerine karşı eleştirel ve araştırmacı cesur gazetecilikte istikrarlı bir karnesi bulunan günlük *Cumhuriyet* gazetesinin yazar ve yöneticilerini tutuklama kararlarını incelemiştir. Bu memorandumun yazıldığı tarih itibarıyla, tutuklulukları 80'günden fazla sürmüş durumdaydı. Bu gazeteciler, üyesi olmamakla birlikte bir terör örgütü adına hareket etme suçlamalarına isnaden özgürlüklerinden alıkonmuşlardır.

85. Örneğin, Bülent Utku, Güray Tekin Öz, Önder Çelik, Ahmet Kadri Gürsel, Turhan Günay, Hacı Musa Kart, Hakan Karasinir ve Mustafa Kemal Güngör'ün tutuklanmalarına ilişkin ilgili kararında İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği şunları söylemiştir: “*Cumhuriyet* gazetesinde yayınlanan bir çok haber, manşet ve haber detaylarında fetö silahlı terör örgütü ile pkk silahlı terör örgütünün propagandası sayılabilecek ve bu örgütler lehine algı oluşturabilecek haberlere yer verildiği [...] kanaatine varılmıştır”. Bu değerlendirmeyi desteklemek için mahkeme, diğer örneklerin yanı sıra, darbe girişimi sonrasında hükümet tarafından alınan bazı tedbirleri eleştiren çeşitli makaleleri sıralamış; gazete tarafından ifşa edilen Türk istihbarat servisleri tarafından Suriye'ye silah gönderilmesi olayına ve ayrıca eski *Cumhuriyet* yazarlarının gazete hakkındaki küçük düşürücü ifadelerine, *Cumhuriyet* ve *Zaman* gazetelerinin manşetlerindeki zaman zaman vuku bulan paralelliklere, Güneydoğudaki terörle mücadele operasyonlarının sebep olduğu tahribat hakkındaki makalelere ve delil sayılmış olan diğer sayısız tipik gazetecilik faaliyeti örneklerine atıf yapmıştır. Hakim, delil toplama işlemlerinin halen devam ediyor olmasını ve atılı suçların ağırlığını dikate alarak sanıkların tutuklanmasına karar vermiştir.

86. Komiser; hakimnin değerlendirmesinde ifade özgürlüğünü hiçbir şekilde

göz önüne alması, birbirleri ile devamlı surette karşı karşıya gelmiş olan örgütler FETÖ ve PKK için aynı anda propaganda yapma suçlamasındaki tutarsızlık, ayrıca hükümeti eleştiren gazete yazılarının bağlamlarından kopararak okunması dışında, sanıklar ve bu örgütler arasında herhangi bir irtibat ortaya koyan maddi delillerin yokluğu karşısında şaşkınlığa uğramıştır.

87. Komiser'in görüşüne göre, bu kararlar, tutuklamaların haksız olduğunu göstermektedir. Bunlar aynı zamanda, tutuklamaların arkasında yatan amacın medyada geride pek az sayıda kalan eleştirel ancak aynı zamanda da ana akımdan saygın sesleri susturmak olduğunu kuvvetle ima etmektedir. Bu sonuç, gazeteden bir diğer gazeteci Ahmet Şık'ın, PKK, Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi (DHKP-C) ve FETÖ propagandası yapmaktan gözüaltına alınması, ardından tutuklanması ile daha da güçlenmiştir.⁸³ Sayın Şık'a yönelik bu suçlamalar ciddi olarak inandırıcılıktan yoksundur: Komiser'in selefi kendisini 2011'de hapisanede ziyaret ettiğinde Şık, Fethullah Gülen hareketinin devlet organlarına sızışını açığa çıkarmasına misilleme olarak Gülenli savcılarının sonradan uydurma olduğu anlaşılan suçlamalarından ötürü tutuklandı.

326

88. Komiser'in incelediği bir başka tutuklama kararı, terör örgütü üyeliğinden ve Türkiye Cumhuriyeti hükümetini devirmeye teşebbüsten tutuklanan ünlü gazeteci Ahmet Altan hakkındadır. Bu davada sulh ceza hakimi tarafından nazara alınan deliller, kendisinin geçmişte genel yayın yönetmeni olduğu *Taraf* gazetesinin yayın çizgisi ve Altan'ın *Can Erzurum TV*'ye çıkması ile sınırlı görünmektedir. Mahkemeye göre amaç, "FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün emir ve talimatları doğrultusunda meşru hükümet ve seçilmiş Cumhurbaşkanı aleyhine programlar yaparak örgütün amaçları doğrultusunda kamuoyu oluşturmaya çalışmak" idi. Hakim ayrıca savcının şu tezini de benimsedi: sanık, 14 Temmuz 2016 tarihli programda, Cumhurbaşkanı'na ve hükümete karşı hakaret içeren açıklamalarda bulunmuş, bu organların hukuka aykırı ve suç teşkil eylemlerle askeri darbenin önünü açtıklarını söylemiş, Cumhurbaşkanı'nın askeri darbelerle yol açan geçmişteki hataları tekrar ettiğini ve yakında görevinden alınıp yargılanacağını ifade etmişti; bütün bunlar, savcı ve mahkeme için sanığın 15 Temmuz darbe planını mutlaka önceden bildiği anlamına geliyordu. Komiser bir kez daha, suçlamaların içinin boşluğu ve kararın siyasi içeriği karşısında hayrete düşmüştür.

83 Bkz. gazeteciliğin ve gazetecilerin güvenliğinin korunmasının desteklenmesi için platformdaki uyarı.

Özel olarak gazetecileri hedef alan diğer taciz şekilleri

89. Uzun yıllardır süregelen bir başka endişe verici durum da AİHM'in bir dizi kararında bu konuyu açıkça vurgulamış olmasına rağmen, Türk mahkemelerinin gazetecilerin habercilik faaliyetleriyle ilgili davalarda davaya konu olan içeriğin gerçek olup olmadığını, gerçekse, kamunun söz konusu bilgiyi almak yönünde meşru menfaati olup olmadığını belirlemek amacıyla (doğruluk/gerçeklik ve kamu yararı savunmaları denilen) bağlamsal bir değerlendirme yapmaktan sistematik olarak kaçınmalarıdır. Yine AİHM içtihadında ortaya konan ve Türk mahkemeleri tarafından nadiren dikkate alınan bir başka ilke, gazetecilerin haber kaynaklarının korunması ihtiyacıdır.

90. Bu sorun, *Cumhuriyet*'in o zamanki genel yayın yönetmeni Can Dündar'ın ve Ankara temsilcisi Erdem Gül'ün Türk istihbaratı tarafından Suriye'ye silah gönderilmesinde kullanılan tırların haberleştirilmesi sonrasında Cumhurbaşkanı tarafından hainler ve casuslar olarak hedef gösterilmesi ve Kasım 2015'te casusluktan gözaltına alınmaları ve tutuklanmaları örneğinde net bir şekilde görülmektedir. Komiser'in Nisan 2016 Türkiye ziyaretinden sonra ifade ettiği gibi, kamuoyunu yakından ilgilendiren doğru bir bilginin yayımlanmasını bir tür casusluk olarak ele almak, düpedüz gazetecilik mesleğine yönelik bir tehdittir.⁸⁴ 25 Şubat 2016 tarihinde Anayasa Mahkemesi'nin tutuklanmalarının ifade özgürlüğü hakkının bir ihlali olduğunu tespit eden kararı uyarınca sanıklar serbest bırakılmış olsalar da, bu karar ve Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanı'nca sertçe kınanmış ve Adalet Bakanı tarafından eleştirilmiştir. 6 Mayıs 2016 tarihinde, ilk derece mahkemesi sanıkları "devlet sırlarını ifşadan" suçlu bulmuş, beş yıl hapse mahkum etmiş, ancak hükmün infazı temyiz sonuçlanana kadar ertelenmiştir.

91. Kararında mahkeme ayrıca açık açık Anayasa Mahkemesi kararını eleştirmiş; Cumhurbaşkanı ve Adalet Bakanı'nın sözlerine endişe verici şekilde benzeyen ifadelerle Anayasa Mahkemesi'nin yetkisini aştığını iddia etmiştir. Bir başka endişe verici husus ise, ilk derece mahkemesinin hem Cumhurbaşkanı'nı hem Milli İstihbarat Teşkilatını sanki zarar gören tarafların gibi savunma avukatlarının itirazlarına rağmen davaya müdahil olarak kabul etmesidir. Mahkeme, ayrıca, nitelemeyi tamamiyle yetkililerin takdirine bırakarak neredeyse sınırsız bir "devlet sırrı" tanımı ortaya koymuş ve devlet sırlarını koruma gereği ile bunları bilmekteki kamu yararı ve adı geçen makalelerin kamusal tartışmaya katkısı arasında herhangi bir denge tesis etme yoluna gitmemiştir.

84 Bkz. Komiser'in 14 Nisan 2016'da yayımlanan basın bildirisi.

92. Bu, AİHM içtihadıyla bariz şekilde çelişmektedir. AİHM Türkiye'yle ilgili yakın tarihli bir kararında şunları ifade etmiştir: “basın özgürlüğü, devletin karar ve faaliyetlerinin gizlilikleri veya sır teşkil etmeleri nedeniyle demokratik ve yargısal denetim dışı kaldığı hallerde daha büyük önem kazanır ... Bir gazetecinin gizli olduğu veya sır teşkil ettiği addedilen bilgiyi yayımlamaktan mahkum edilmesi medyada çalışanların halkı kamu yararı ile ilgili konularda bilgilendirmek bakımından cesaretini kırabilir. Bunun sonucunda, basın hayati nitelikteki “kamunun bekleme köpeği” rolünü artık oynayamaz hale gelebilir ve basının doğru ve güvenilir bilgi sağlama kabiliyeti olumsuz bir biçimde etkilenebilir”.⁸⁵ Mahkeme oy birliğiyle (kamu sektöründe yolsuzluklarla ilgili içeriden bilgi sızdıranları tespit etmek için gazetecilerin iş yerlerinin aranmasını ve belgelerine el konmasını ilgilendiren) bu davada ihlal bulmuştur zira Türk mahkemesi, söz konusu belgelerin neye dayanarak gizli olarak tasnif edildiğini denetlememiş ve bunların sorumlu gazetecilik etiğine uygun olarak ifşa edilmiş olmasının kamuoyu önündeki bir tartışmaya potansiyel katkılarına değerlendirmemişti.

93. Komiser, şu anda yurtdışında olan ve Türkiye'ye geri dönmesi halinde hapsedilme tehlikesiyle karşı karşıya bulunan Dündar'ın uğradığı tacizin, eşinin pasaportunun keyfi şekilde iptal edilerek seyahat etmekten mahrum edilmesi ve kendisinin açıkça bu imkanı tanıyan bir kanun hükmünde kararname uyarınca (bunun ilgili kişileri devletsiz bırakıp bırakmayacağı hesaba katılmadan) Türk vatandaşlığından çıkarılma riskinin doğması gibi, sair şekillerde devam ettiğini kaydeder.

94. Yukarıda II. bölümde detaylandırıldığı üzere, gazetecilere yargı tacizi Ceza Kanunu'nun çeşitli diğer hükümlerine dayanabilmektedir; kin ve düşmanlığa tahrik (madde 216), hakaret veya terör örgütü adına propaganda (Terörle Mücadele Kanunu madde 7 §2) gibi. Bu sonuncusunun bir örneği saygın bir gazeteci ve Sınır Tanımayan Gazetecilerin Türkiye temsilcisi olan Erol Önderoğlu'nu ve diğerlerini hedef alan *Özgür Gündem*'le dayanışma kampanyasıyla ilgili yargılamalardır. Örneklerin sayısı burada saymak için çok fazla olup, eleştiriyi bastırarak bariz bir caydırıcı etkiye sahip istikrarlı bir yargı tacizi örüntüsünü ortaya koymaktadırlar.⁸⁶

95. Komiser'in yukarıda incelediği olaylar dikkate alındığında, Türk yetkililerin bu bağlamda sıkça ileri sürdüğü “gazetecilerin gazetecilik faaliyetinden ötürü değil diğer suçlardan yargılandığı veya tutuklandığı” yönündeki savunma inandırıcılığını kaybetmektedir. Elbette ki “gazetecilik suçu” diye bir şey yoktur; gazeteciler her

85 Görmüş ve Diğerleri/Türkiye, 19 Ocak 2016, paragraf 48.

86 Bkz. Platformdaki çok sayıdaki uyarı, ayrıca yukarıda bahsi geçen İnsan Hakları İzleme Örgütü raporundaki örnekler, 17-32. sayfalar.

zaman başka bir takım suçlardan yargılanmakta, fakat çoğu zaman bu suçları kanıtlamak için mevcut olan tek “delil” onların gazetecilik faaliyetleri olmaktadır.

96. Yetkililerin sık sık ileri sürdüğü bir diğer nokta da söz konusu kişilerin gazeteci olmadıklarıdır. Bu, Türk makamlarınca basın kartı verilmesi sisteminin aşırı derecede sınırlandırılmasıyla alakalıdır. Sistem, gazeteci sendika ve derneklerinin kararlara müdahil olduğu yarı öz denetimsel niteliğinden, bütünüyle keyfi idari bir niteliğe kaymıştır. Neticede, Türkiye’de mesleğini icra eden gazetecilerin yalnızca bir kesimi basın kartı sahibidir.

97. Komiser ayrıca son yıllarda bazı yabancı muhabirlerin de hedef alındığını, sınır dışı edildiğini veya başka şekillerde Türkiye’de çalışmalarının engellendiğini göz önüne alarak gazetecilik üzerindeki baskının yalnızca Türk gazeteciler ile sınırlı olmadığını not eder. Komiser’in kamuoyu önünde tepki gösterdiği bir örnek, Eylül 2015’te VICE news’in bürolarının basılması ve yabancı uyruklu muhabirlerinin sınır dışı edilmesidir.⁸⁷

98. Son olarak, Komiser’in selefî tarafından ifade özgürlüğü hakkındaki 2011 raporunda incelenmiş bir alan, güvensiz ve sömürüye açık çalışma koşulları sorunu dahil Türkiye’de gazetecilerin sosyal ve ekonomik çalışma ortamıydı. Vaziyet iyileşmemekle kalmamış; ciddiyeti, son zamanlarda, medyaya belli bazı gazetecilerin kovulması için baskı uygulanması, kayyumların şirketleri iflase sürükleyecek şekilde idare etmeleri ve son olarak kanun hükmünde kararnamelerle medya şirketlerinin toptan kapatılmaları veya tasfiye edilmeleri gibi hükümetin doğrudan müdahaleleri neticesinde çok sayıda gazetecinin işlerini kaybetmesiyle katlanarak artmıştır. En son alınan önlemler sonucunda, sayıları 3 000’e kadar ulaşan medya çalışanının işini kaybettiği tahmin edilmektedir.

IV İnternet sansürü

99. Komiser’in selefînin Türkiye’de internet sansürü ve internet sitelerinin engellenmesinin demokratik bir toplumda gerekli olanın ötesine geçtiği tespitinde bulunduğu ifade özgürlüğü hakkında 2011 raporunun yayımlanmasından sonra da internet sayfalarının engellenmesi ve filtrelenmesi bir sorun teşkil etmeye devam etmiştir.⁸⁸ Komiser, en başta, (lağvedilen) Türk Telekomünikasyon İletişim

87 Komiser’in 28 Ekim 2015 tarihinde Facebook sayfasında yayımlanan beyanatu.

88 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg, 27-29 Nisan 2011 tarihleri arasındaki Türkiye ziyaretini müteakiben hazırladığı rapor, Yeniden ele alınan: Türkiye’de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğü, CommDH(2011)25 internet sansürü üzerine başlık III b.

Başkanlığı'nın (TİB) Mayıs 2009'dan beri engellenen URL'ler ve web sitelerinin sayısına ilişkin rakamları güncellenmemiş olduğunu ve Türk makamlarının Venedik Komisyonu delegasyonunun bu istatistikler için sunduğu talebi reddettiğini not eder.⁸⁹ Öte yandan, AB Komisyonu İlerleme Raporu'na göre, Haziran 2016 itibarıyla 111 786 web sitesi yasaklanmış olup, bunların yalnızca % 2.6'sı bir mahkeme kararına dayanmaktadır.⁹⁰

100. Türkiye'de erişim engelleme ve internetten içerik kaldırma, İnternet Kanunu (5651 sayılı Kanun) tarafından düzenlenmeye devam etmektedir. Komiser, İnternet Kanunu'nun AİHM tarafından incelendiğini ve AİHM'in bu kanunun müsaade ettiği şekilde bir internet platformuna erişimin bütünüyle engellenmesinin ifade özgürlüğü hakkının bir ihlali olduğunu tespit ettiğini not düşer.⁹¹ Mahkeme, Türkiye'de yürürlükte olan hukuki çerçeveyi yetersiz bulmuş; bunun idari bir organa geniş kapsamlı yetkiler bahsettiğine ve suistimallere karşı yeterli güvence sunmadığına kanaat getirmiştir.

101. Bu açık rehberliğe rağmen, internet sansürünün kapsamını genişletecek şekilde İnternet Kanunu 2014'ten bu yana birçok defa değişikliğe uğramıştır. Değişikliklerin olumlu tarafı, yetkililerin engelleme tedbirlerinin internet sitelerinin tamamından ziyade belirli URL'lere uygulanmasına izin vermesidir. 8 Eylül 2014'deki ilk değişiklikler, TİB'e, İnternet Servis Sağlayıcılardan (ISP) bütün kullanıcı internet trafik bilgilerini isteme ve bu bilgileri saklama izni vermiş; yetkisini, milli güvenliğin, kamu düzeninin korunması ve suçun önlenmesi gerekçesiyle mahkeme kararı olmaksızın web sitelerini engellemeyi kapsayacak şekilde genişletmiştir. Her ne kadar 2 Ekim 2014'te Türk Anayasa Mahkemesi adı geçen hükümleri iptal ettiyse de,⁹² Mart 2015'te sulh ceza mahkemesi hakimlerine ek olarak bakanlara ve başbakana, "yaşam hakkını ve mal güvenliğini korumak, milli güvenlik ve kamu düzenini sağlamak, suçu önlemek veya kamu sağlığını korumak için" gerekli olduğunda TİB'den içerik engelleme talepleri hakkı veren bir dizi yasal değişiklik yapılmıştır. TİB, mevzu bahis içerik engelleme talebini 4 saat içinde yerine getirmeli ve kararı 24 saat içinde onay için bir ceza mahkemesine sunmalıdır. Ceza mahkemesi tarafından 48 saat içinde onaylanmayan kararlar kendiliğinden kalkar.

89 Bkz. Venedik Komisyonu, internet ortamında yapılan yayınlarının düzenlenmesi ve bu yayınlar vasıtasıyla işlenen suçlarla mücadele edilmesi hakkında Kanun No 5651 (İnternet Yasası)'e ilişkin Görüş No. 805/ 201, CDL-AD(2016)011, 15 Haziran 2016, paragraf 31.

90 Komisyon çalışma belgesi, Türkiye 2016 Raporu, 9 Kasım 2016, paragraf 27.

91 Ahmet Yıldırım/Türkiye, 18 Aralık 2012.

92 Türk Anayasa Mahkemesi, Karar No 2014/149, 2 Ekim 2014.

102. Komiser'e göre, değişiklik yapılan hükümler AİHM'in *Ahmet Yıldırım* kararında tespit ettiği asıl sorunları gidermeyi başaramadığı gibi, durumu daha kötüleştirir. Bu değerlendirme AİHM'in 2015 yılındaki *Cengiz/Türkiye* kararında⁹³ doğrulanmıştır; burada, Mahkeme, 5 Mayıs 2008'den 30 Ekim 2010'a kadar kapalı kalan Youtube internet sitesinin tamamına erişimin engellenmesinin yasallık şartını karşılamadığına hükmetmişti.

103. Komiser, Türk yetkililerin dikkatini, Venedik Komisyonu'nun İnternet Kanunu'nun ve uygulamasının Avrupa insan hakları standartlarına uygunluğuna dair görüşündeki bulgulara çekmek istemektedir⁹⁴. Venedik Komisyonu, özellikle idari makamlara verilen içeriğe erişim engelleme veya içerik kaldırmaya ilişkin geniş yetkiler ile ilgili olmak üzere İnternet Kanunu'nda çok sayıda önemli sorun tespit etmiştir. Komisyon, "hakime makul bir orantılılık değerlendirmesi yapma ve sınırlama ile güdülen meşru amaca ulaşmak için yeterli ve uygun gördükleri takdirde en az sınırlandırıcı tedbirleri uygulama imkanı sağlayacak şekilde yasanın daha az müdahaleci tedbirler listesinin eklenmesi için değiştirilmesini" tavsiye etmiştir. Benzer şekilde 15 Nisan 2016 tarihli bir basın bildirisinde AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi, 5651 sayılı Kanun'un acil reform ihtiyacı içinde olmaya devam ettiğini ifade etmişti.⁹⁵ Darbe girişimini takip eden süreçte, 17 Ağustos 2016 tarihli ve 671 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile TİB kapatılmış, bütün görev ve yetkileri Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na (BTK) devredilmiştir. Aynı kararname, ayrıca, Elektronik Haberleşme Kanunu'nda (5809 sayılı Kanun) Başbakanlığa "milli güvenlik, kamu düzeni, suçun önlenmesi, kamu sağlığının ve ahlakının korunması veya haklar ve özgürlüklerin korunması" gerekçelerine dayanarak "gereken her tedbiri" alma ve uygulanmaları için BTK'ya bildirme izni verecek şekilde değişiklik yapmıştır. Elektronik haberleşme sağlayan her şirket, kablo ve mobil ağ sağlayıcıları dahil, iki saat içinde yetkililerin taleplerini işleme koymak zorundadır. Dolayısıyla, Temmuz 2016'dan beri yürürlüğe konan değişikliklerin mevcut sorunları ancak ağırlaştırması beklenebilir.

104. Türkiye'de internet sansürünün yaygınlığını gözler önüne seren örnekler arasında, geçtiğimiz iki yıl içinde Dicle Haber Ajansı (DİHA), Özgür Gündem ve

93 Cengiz ve Diğerleri/Türkiye, 1 Aralık 2015.

94 CDL-AD(2016)011, op. cit.

95 Bkz. AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Dunja Mijatović'in 15 Nisan 2016'da yayımlanan basın bildirisi.

Azadiya Welat gibi Kürt medya organlarının internet sitelerine ve twitter hesaplarına erişim TİB tarafından defalarca engellenmiş olması bulunmaktadır. Temmuz 2015'te Kürt siyaseti üzerine beş blog barındırdığı için blog-sağlama (blog-hosting) servisi WordPress'e erişim geçici olarak engellenmiştir. Şubat 2015'te bir sulh ceza hakimliği, Charlie Hebdo'nun resmi sitesinin ve ülkenin en popüler internet forumlarından birinin de dahil olduğu Müslüman karşıtı veya ateist oldukları değerlendirilen toplam 49 internet sitesine "dini değerleri aşağıladıkları" gerekçesiyle erişimi engelleme kararı almıştır.⁹⁶ Nisan ve Mayıs 2015'te TİB, en çok kullanılan beş LGBTI internet sitesine erişimi engellemiştir.

105. Çeşitli sosyal medya platformlarına erişim de, yukarıda bahsi geçen geniş kapsamlı yayın yasaklarına uyulmadığı gerekçesiyle birçok kere engellenmiştir. Örneğin, Mart 2014'te, üst düzey görevlilere siyaseten zarar verecek ses kayıtlarının sızmasını takiben Twitter ve YouTube'a erişim engellenmişti. Facebook, Twitter ve YouTube, savcı Mehmet Selim Kiraz'ın öldürülmesine ve Güneydoğuda Suruç şehrindeki protestoya yapılan bombalı terör saldırısına ilişkin resim ve videoların kaldırılması taleplerine uyana kadar sulh ceza hakimlerinin aldıkları kararlarla kısa süreli olarak Nisan ve Temmuz 2015'te⁹⁷ iki kere engellendi. Genel olarak, sulh ceza hakimleri çok az bir inceleme ve hukuki gerekçe ile erişim engelleme taleplerini kabul etmiş ve bu engellemelere itirazları reddetmiş görünmektedir.

106. Erişim engellemeye ek olarak, bir başka endişe konusu da Türk yetkililerin yaptıkları sosyal medya platformlarından ve internet sitelerinden içerik çıkartılmasına yönelik çok sayıda taleptir. Twitter'in en son şeffaflık raporuna göre, rahatsız veya şok edici addedilen ifadelere yönelik orantısız bir tepkinin varlığına işaret eden şekilde, Türkiye, diğer her ülkeden daha fazla içerik çıkartma talebinde bulunmuştur. Mahkemelerden ve resmi makamlardan gelen talepler 2016'nın ilk yarısında 2 493'e ulaşmıştır. Bu rakam, raporun kapsadığı dönemde Twitter'in tüm dünyada aldığı toplam 5195 talebin neredeyse yarısını oluşturmaktadır. Twitter bu taleplerin % 23'üne uyduğunu belirtmiştir.⁹⁸ Aynı şekilde, Temmuz-Aralık 2015 dönemi için Facebook'un Hükümet Talepleri Raporu'na göre şirket, hem BTK hem de yürütmeden gelen talepler üzerine, özellikle internet hakkında 5651 numaralı

96 Gölbaşı Sulh Ceza Mahkemesi, Karar No 2015/191, 27 Şubat 2015.

97 İstanbul Sulh Ceza Mahkemesi, Karar No 2015/1644, 3 Nisan 2015 ve Suruç Sulh Ceza Mahkemesi, Karar No 2015/335, 21 Temmuz 2015.

98 Twitter Şeffaflık Raporu - Türkiye, son erişim tarihi 23 Ocak 2017.

kanun uyarınca, 2078 içerik parçasına erişimi kısıtlamıştır.⁹⁹

107. Komiser, internette ifade özgürlüğü hakkında Türk Anayasa Mahkemesi'nin 2014'te verdiği iki kararı memnuniyetle karşılamıştır. Bir bireysel başvuru çerçevesinde 2 Nisan 2014'te aldığı kararda Anayasa Mahkemesi, TİB'in Twitter'a erişimi engelleme kararının başvuruçuların ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiği sonucuna varmıştır. Anayasa Mahkemesi engelleme talebine dayanak teşkil eden yerel mahkeme kararlarının bahsi geçen internet sitesinin tamamına erişimin engellenmesini haklı kılmadığı değerlendirmesinde bulunmuştur; bu nedenle, TİB'in eylemi hukuki dayaktan yoksundur ve bütün Twitter kullanıcılarının ifade özgürlüğünü ağır bir şekilde ihlal etmiştir.¹⁰⁰ Twitter yasağı bu karar gereğince 3 Nisan 2014'te kaldırılmıştır. Yine bir bireysel başvuru çerçevesinde 29 Mayıs 2014'te, Anayasa Mahkemesi, devlet sınırlarının ifşasını önlemek için TİB'in aldığı YouTube'a erişimi engelleme kararının başvuruçuların ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğine karar vermiştir. Twitter davasındaki gerekçesine benzer bir şekilde, Anayasa Mahkemesi, Kanun'da yerel makamlara içeriklerinden biri nedeniyle internet sitesinin tamamına (YouTube) genel bir erişim yasağı getirme imkanı veren bir hüküm bulunmadığını söylemiştir.¹⁰¹ Bununla birlikte, hem ilk derece mahkemeleri hem yasama, Anayasa Mahkemesi'nin bahsi geçen kararlarda koyduğu ilkelere riayet etmekte isteksiz görünmektedir.

İnternet yavaşlatmaları ve kesintileri

108. Türk makamların, ayrıca, yerel kriz zamanlarında giderek artan bir şekilde bant genişliği azaltma (yavaşlatma veya "throttling") yoluna başvurdukları, böylece bazı sosyal medya ve haberleşme platformlarını fiilen erişilemez hale getirdikleri yaygın olarak bildirilmektedir. Yetkililer bu uygulamaya başvurmuş olduklarını kabul etmiş değillerdir. Bununla beraber, IŞİD'in Türk askerlerini canlı canlı yaktığını gösterdiği iddia edilen bir videonun yayılması, Rusya Büyükelçisi'nin öldürülmesi, darbe girişiminin olduğu gece ve bunların yanı sıra Ankara Gari'nda, Güvenpark'ta, İstanbul Taksim ve Sultanahmet'te gerçekleşen ve ölümlere yol açan terör saldırıları gibi olağanüstü zamanlar sırasında veya sonrasında, Facebook, Twitter, YouTube'u, bazı hallerde WhatsApp'ı etkileyen çok ciddi yavaşlamalardan yaygın şekilde şikayet

99 Facebook, Hükümet Talepleri Raporu - Türkiye (Temmuz-Aralık 2015 dönemi için), son erişim tarihi 23 Ocak 2017.

100 Türk Anayasa Mahkemesi, Yaman Akdeniz ve diğerleri, Başvuru No. 2014/3986, 2 Nisan 2014.

101 Türk Anayasa Mahkemesi, Youtube LLC Corporation Service Company ve diğerleri, Başvuru No. 2014/4705, 29 Mayıs 2014.

edilmiştir. Bu iddialar, Türkiye'deki trafiğin “kasıtlı olarak yavaşlatıldığından” şüphe ettiklerini beyan eden Twitter tarafından kısmen teyit edilmiştir.¹⁰²

109. 11 Eylül, 26 Ekim ve 4 Kasım 2016'da üç defa, ülkenin Güneydoğu bölgelerini ve milyonlarca internet kullanıcıını etkileyen genel internet kesintileri rapor edilmiştir. Bazı hallerde on iki saatten fazla sürdüğü iddia edilen bu kısıtlamalar, seçilmiş HDP'li belediye başkanlarının zorla görevden alınmaları, HDP'nin eş belediye başkanları Gülten Kışanak ve Fırat Anlı'nın tutuklanmaları, çok sayıda HDP milletvekilinin gözaltına alınması ile aynı zamana denk gelmiştir.

110. Komiser, İnternet Kanunu'nda bant genişliği azaltma veya genel internet kesintilerine ilişkin hüküm bulunmadığını not düşer. Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği'nde¹⁰³ 11 Haziran 2016'da yapılan bir değişiklik, yetkili mercilere, savaş veya benzeri durumlarda kamu güvenliği ve milli savunma için faaliyetleri ve şebekeyi askıya alma veya işletmeyi doğrudan devralma izni vermiştir. İlgili BM Özel Raportörü bu değişikliği, hiçbir gözetim olmaksızın internet erişimini kısmen veya tamamen askıya alma imkanı veren bir “internet kontak anahtarı (‘killswitch’)” olarak nitelemiştir.¹⁰⁴ Bununla beraber, Komiser'in bildiği kadıyla, yetkililer, bildirilen bu yavaşlama ve kesintiler meydana geldiği zaman ne bu yönetmelik ne de sair mevzuata atıfta bulunmuşlardır.

111. Komiser güncel haberlere, haberleşme platformlarına ve acil hizmetlere erişimin hayati olduğu bu gibi zamanlarda iddia edilen internet yavaşlatmalarının ve kesintilerinin haber alma hakkının ağır bir ihlali olacağıın altını çizer.

İnternetteki faaliyetler için yargılamalar ve tutuklamalar

112. Komiser, 2013 raporunda,¹⁰⁵ Gezi protestoları sırasında, AİHS 10. maddesi altında korunması gereken sosyal medya faaliyetlerinden ötürü olduğu söylenen gözaltılarla ilgili endişelerini ifade etmişti.

113. Komiser kaygıyla kaydeder ki sosyal medya faaliyetleri nedeniyle gözaltılar ve yargılamalar bu raporun yayımlanmasını takip eden dönemde artmaya devam etmiştir, ki bunlardan bazıları mahkumiyetle sonuçlanmıştır. 24 Aralık 2016'da

102 <https://twitter.com/policy/status/754072148289789952>, son erişim tarihi 23 Ocak 2017.

103 28 Mayıs 2009 tarihli Resmi Gazete No 27241'de yayımlanan Yönetmelik No. 13078.

104 BM düşünce ve ifade özgürlüğü Özel Raportörü, 14-18 Kasım 2016 tarihindeki Türkiye ziyaretine ilişkin ön sonuçlar ve gözlemler.

105 CommDH(2013) , op. cit., paragraflar 127-128.

İçişleri Bakanlığı, diğerlerinin yanı sıra kin ve düşmanlığa tahrik, terör propagandası ve üst düzey devlet görevlilerine hakaret olarak addedilen sosyal medya faaliyetleri nedeniyle 10000 kişinin soruşturma altında olduğunu ilan etmiştir. Bakanlık ayrıca son altı ayda, 3710 sosyal medya kullanıcısı hakkında soruşturma açılmış olduğunu, bunların 1656'sının tutuklandığını ve bu soruşturmaların toplam 1203'ünün şartlı salıverme ile neticelendiğini belirtmiştir.¹⁰⁶

114. Geçen yıl boyunca birçok gazeteci, ünlü ve ayrıca sıradan vatandaş (Facebook'ta Cumhurbaşkanı'na hakaretten Ekim 2015'te bir gece karakolda tutulan on dört yaşında bir çocuk da dahil) Türkiye'nin Güneydoğusundaki güvenlik operasyonlarını sosyal medyada eleştirdikleri veya sadece hükümet veya Cumhurbaşkanı hakkında karikatür, hiciv içeren şiir veya "meme" (internet kullanıcıları tarafından hızlıca yayılan bir tür mizahi dijital içerik) paylaştıkları için böyle suçlamalarla karşılaşmıştır.

115. Giderek artan biçimde başvurulmuş ve ayrı bir caydırıcı etki yaratan bir başka suç, toplumun bir kesiminin dini değerlerine hakaret hakkındaki Ceza Kanunu'nun 216. maddesi olmuştur. Dünyaca ünlü piyanist ve besteci Fazıl Say, 11. yüzyılda yaşamış İranlı şairi Ömer Hayyam'a atfedilen mısraları Twitter'da paylaştığı için, Nisan 2013'te 10 ay hapis cezasına mahkum edilmiş, hükmün açıklanması geriye bırakılmıştır. Hüküm temyizde bozulmuş olsa da, bu hadise, bilhassa üzerine çektiği dikkat nedeniyle, elle tutulur bir caydırıcı etki meydana getirmiştir.

116. Bu bağlamda yakın zamanda meydana gelmiş dikkate değer bir olay, moda tasarımcısı Barbaros Şansal'ı, sosyal medya platformunda kışkırtıcı ve küfürlü bir dil kullanarak ülkedeki çeşitli sorunları eleştirdiği tartışmalı bir video paylaşmasından sonra linç etme girişimidir. Linç girişiminde dahil olan kişiler polis tarafından sorgulanmış olmalarına rağmen, Komiser'in bildiği kadarıyla haklarında soruşturma açılmamıştır. Buna karşın Şansal olaydan sonra kine, düşmanlığa ve şiddete tahrikten gözaltına alınmıştır. Aynı zamanda, kendisine karşı sosyal medyada ölüm tehditleri dahil olmak üzere had safhada nefret ve şiddet dolu yorumlar yapan çok sayıda kişi hakkında hiçbir işlem yapılmamıştır. Komiser, Şansal'ın kullandığı dil seviyesiz veya kışkırtıcı olarak değerlendirilebilir olsa dahi, sözlerinin yine de Sözleşme'nin 10. maddesinin sağladığı korumadan yararlandığını vurgular.

¹⁰⁶ Bkz. İçişleri Bakanlığı'nın 24 Aralık 2016 tarihli basın açıklaması: <https://www.icisleri.gov.tr/basin-aciklamasi24122016> (son erişim tarihi 12 Ocak 2017)

117. 2013 raporundaki tespitlere atıf yaparak Komiser, yetkililere, bu tip uygulamaların ifade özgürlüğü hakkı üzerinde sahip olabileceği caydırıcı etkiyi hatırlatır ve yetkilileri böyle uygulamalara başvurmaktan vazgeçmeye davet eder.

Sonuçlar ve tavsiyeler

118. Komiser, AİHM'in ifade özgürlüğünün demokratik toplumun başlıca temellerinden birini teşkil ettiği ve ilerlemesi için temel şartlardan biri olduğu yönündeki köklü içtihadını hatırlatır. Bu yalnızca, hoş karşılanan, zararsız bulunan veya umursanmayan bilgi ve fikirlere değil; aykırı düşen, şoka uğratan ve rahatsız edenler için de geçerlidir. Olmadıklarında "demokratik bir toplumdan" söz edemeyeceğimiz çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gereklilikleri bunlardır.

119. Komiser, yukarıda bahsi geçen olaylar, rakamlar ve örneklerin, eksiksiz olmaktan uzak olmakla birlikte, selefının bu konudaki 2011 raporundan bu yana Türkiye'de medya ve ifade özgürlüğünde yaşanan ciddi kötüleşmeyi açıkça gözler önüne serdiği kanaatindedir. Komiser'in görüşüne göre, bu kötüleşme Türk demokrasisi için varoluşsal bir tehdit arz etmektedir.

336

120. Komiser selefının yukarıda bahsi geçen raporundaki neredeyse bütün tavsiyelerinin geçerliliğini koruduğunu düşünmektedir. Bu, Türk Ceza Kanunu'nun ve bilhassa 125. (hakaret), 216. (halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama), 220. (6. fıkradaki suç örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme, ve 7. fıkradaki örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmamakla birlikte örgüte yardım), 285. ve 288. (soruşturmaların gizliliği ve yargılamayı etkilemeye teşebbüs), 299. (Cumhurbaşkanına hakaret), 301. (Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama), 314. (silahlı örgüt kurma, yönetme veya örgüte üye olma), 318. (halkı askerlikten soğutma) maddelerinin bütünüyle gözden geçirilmesi ihtiyacını kapsar. Gözden geçirmede, AİHM içtihadının ve Venedik Komisyonu'nun ilgili görüşünün tamamı dikkate alınmalıdır. Aynı şekilde, Terörle Mücadele Kanunu, ve özellikle 7 §2 (terör örgütü adına propaganda) maddesi, AİHS'e uygun hale getirilmek üzere tamamiyle elden geçmelidir.

121. Geçmişte yapılan yasal değişikliklerin yeni insan hakları ihallerinin oluşmasını önlemekteki başarısızlığını göz önüne alan Komiser, bu hükümlerin çoğunun olduğu gibi yürürlükten kaldırılması gerektiğini düşünmektedir. Hakaret, özellikle devlet görevlilerine yönelik olarak, suç olmaktan çıkarılmalıdır; kesinlikle gerekli

olduğu hallerde, yalnızca orantılı hukuk yaptırımlarına tabi tutulabilir. Bu alandaki kanun değişikliklerinin parça parça olamayacağı ve yapısal sorunlara temas etmesi gerektiği de açıktır. Komiser'in görüşüne göre bu; en başta, gerçeklik ve kamu yararı savunmalarına, kamusal tartışmaya katkı kavramına ve gazetecilerin haber kaynaklarının korunması ilkesine sistematik atıfların eklenmesini ve yargının, özellikle gazeteciliğin demokratik toplumdaki yerini tam olarak hesaba katarak, ilgili her davada ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğü ile diğer gereklilikler arasında makul bir denge kurma yükümlülüğünün kabul edilmesini içermelidir.

122. İfade özgürlüğünden ve bilhassa alışılmadık, aykırı, şok edici, rahatsız edici ifadelerden duyulan derin şüphe Türk Anayasası'na ve mevzuatına nüfuz etmiştir. Yakın zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi referandumuna sunulması beklenen bir anayasa değişikliği tasarısı kabul etmiştir; bu tasarıda Anayasa'nın ifade özgürlüğü de dahil olmak üzere insan haklarına yaklaşımındaki ciddi sorunların hiçbir şekilde ele alınmadığını görmekten Komiser üzüntü duyar ve Türk yetkilileri bu vaziyeti düzeltmeye davet eder. İvedilik arz eden diğer hayati yasal değişiklikler, İnternet Kanunu'nu, Radyo ve Televizyon Kanunu'nu, eleştirel medya ve gazetecileri engellemek ve cezalandırmak için kullanılan yasalar ve yönetmelikleri (örneğin, kamu ilanları, basın kartları ile ilgili olanlar), ayrıca akademik özgürlükleri etkileyen yasal çerçeveyi kapsamalıdır.

123. Türk hukuk sisteminin önemli noksanlarının ötesinde Komiser, Türk yargısının tutum ve eylemlerinde gereken değişikliğin, mücadele gereken çok daha zor bir iş olduğunun önemle üzerinde durmaktadır. Komiser'in birçok defa ve AİHM'in sayısız kararında dikkat çekmiş olduğu üzere, hakim ve savcılar tarafından yasal hükümlerin yorumlanması ve uygulanmasındaki yapısal sorunlar, devamlı olarak Türkiye'de ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğünü baltalamaktadır. Komiser'in selefî, neredeyse altı sene önce yayınlamış olduğu ilgili raporunda, ifade ve medya özgürlüğüne getirilen haksız sınırlandırmaları bertaraf etmek için, siyasi ve sair basılara karşı yargının bağımsızlığının kilit nokta olduğunun altını çizmişti.

124. Ne yazık ki, bu tespitin geçerliliği geçen süreçte çeşitli aşamalarda kanıtlanmıştır. İfade özgürlüğü ile medya özgürlüğündeki hızlı gerileme, Türk yargısının bağımsızlığında yaşanan erozyon ile bir arada gerçekleşmiştir. Bu erozyon olağanüstü hal kapsamında alınan ve yargının bağımsızlığı ilkesini yeterince nazara almayan, çok sert önlemlere kadar varmıştır. Bu korku ortamında hakim ve savcılar, devlet

odaklı yaklaşımlarına açıkça geri dönmüşlerdir. Böylece, Türk makamlarının başta kendi gayretleri ve Avrupa Konseyi'nin çeşitli organlarının desteği vasıtasıyla büyük çabalarla sağlanmış olan ilerleme kaybedilmiştir.

125. Özellikle sulh ceza hakimleri, eleştirel seslerin hedef alınmasında hiç olmadığı kadar faal hale gelen savcılar ile iş birliği içinde, muhalefeti ve Türk hükümetine yönelik meşru eleştiriyi bastırmak ve ayrıca internet vasıtasıyla kamuya verilecek bilgiyi kontrol etmek için bir taciz vasıtasına dönüşmüş görünmektedir. Komiser, bu mercilerin ciddi biçimde gözden geçirilmesinin gerekli olduğu değerlendirmesinde bulunur ve Türk makamlarını başta işbu mesele hakkında görüş hazırlığında olan Venedik Komisyonu olmak üzere, Avrupa Konseyi organlarının rehberliğini takip etmeye çağırır.

126. Savcılar ve hakimler, cezai açıdan hukuka aykırılığı ve bir suç örgütüne üyeliği gösteren doğrudan, inkar edilemez delillerin yokluğunda; özellikle de tek dayanağın haberlerin içeriği veya inandırıcılıktan uzak delillere binaen kurulan örgüt bağlantısı algıları olduğu durumlarda, ifade özgürlüğünün, internet de dahil, kullanılmasını caydırıcı ceza usullerini, bilhassa tutuklama tedbirini, kullanmayı bir kenara bırakmalıdır. Bununla birlikte, Komiser'in görüşüne göre, son zamanlarda alarm veren bir seviyeye ulaşan yargının bağımsızlığına ilişkin köklü sorunların halledilememesi, ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğünü iyileştirmeye yönelik bütün çabaları boşa çıkaracaktır. Bu bağlamda, Komiser, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bir süre önce kabul edilen anayasa değişikliğine dair duyduğu çok ciddi endişeyi ifade etmek durumundadır, çünkü bu değişiklik Türk yargısının yürütme ve yasama erkleri karşısındaki özerkliğinin daha da azaltılmasını öngörmektedir.

127. Türk yetkililer, ifade özgürlüğünü ve medya özgürlüğünü ilgilendiren sorunlarla karşılaştıklarında, zaman zaman diğer üye devletlerin mevzuatlarında da benzer hükümlerin bulunmasına gönderme yaparak, ancak bu hükümlerin yorumlanışlarındaki önemli farkları veya uygulanmalarındaki ölçek farkını yok sayarak, meseleleri küçümseme eğilimi göstermişlerdir. Diğer hallerde, yargının bağımsızlığı ileri sürmüş veya beraat ile sonuçlanan davalara işaret etmişlerdir. Bu tutum, şu anda yalnızca Türk medyasını değil, Türk toplumunun tamamını etkileyen caydırıcı etkiye yönelik duyulan kayıtsızlığı yansıtır görünmektedir.

128. Komiser, son birkaç yıl zarfında Türk yetkililerin ifade özgürlüğünü gelişt-

tirme ve AİHS'e uyum konusundaki taahhüdünde ciddi zayıflamayı kaydetmekten esef duyar. Örneğin, hükümetin özellikle ifade özgürlüğü ile ilgili olarak bu uyumu geliştirmeye yönelik hazırlamış olduğu eylem planı hükümsüz kalmıştır ve Anayasa Mahkemesi, bu kritik süreçte ihtiyaç duyduğu desteği almaktan ziyade, ilerici ve AİHS'e uygun kararları nedeniyle saldırıya uğramıştır.

129. Komiser, bu durumun düzeltilmesi önündeki ana engelin, her şeyden önce bu memorandumda dikkat çekilen sorunları kabul edecek sonra da onları çözecek siyasi iradenin bulunmaması olduğu kanaatindedir. Gerçekten, 150'den fazla medya şirketinin toptan ve tamamıyla kapatılması gibi caydırıcı etkinin en vahim şekillerine ve Türk medya yelpazesinin fakirleşmesine yol açan tedbirlerin çoğu bilinçli seçimlerdi. Benzer şekilde, yetkililerin ifade özgürlüğüne karşı çarpıcı düzeydeki hoşgörüsüzlüklerinin karalama kampanyalarına, nefret söylemine ve fiziksel şiddete yol açtığı veya bunları cesaretlendirdiği çok sayıda örnek bulunmaktadır. Mevcut bağlamda, ne yazık ki yargının bu ezici siyasi baskıya karşı koyması ve ifade özgürlüğünü AİHS'e uygun bir şekilde koruması beklenemez.

130. Komiser, medya özgürlüğü ve ifade özgürlüğündeki kötüye gidişin ve artan internet sansürünün ülkenin içinde bulunduğu son derece zor şartlar bağlamında gerçekleşmiş olduğunun farkındadır: Türkiye, sınırlarında iç savaş yaşanırken örnek olacak şekilde cömertçe üç milyondan fazla sığınmacıya ev sahipliği yapmış, başarısız bir darbe girişimiyle ve birçok hunhar terör örgütünün gerçekleştirdiği sayısız ölümcül terör saldırısıyla karşı karşıya kalmıştır. Her gün uğraşmak zorunda kaldığı tehditler ve tehlikeler gerçektir ve çok çetindir. Bununla birlikte, terör propagandası ve terör örgütüne destek kavramlarının, şiddete teşvik etmediği ortada olan beyanlara ve kişilere dahil, aşırı derecede geniş uygulanması, uluslararası insan hakları normlarını ihlal ederek ifade özgürlüğünü sınırlamanın, bu sorunları çözmeye yardım edeceği yanılgısını yansıtmaktadır. Şiddet ve şiddet kullanma tehdidi "terörizm" kavramının belirleyici ögesidir ve bu kavram, sayılan unsurları barındırmayan ifadeleri cezalandırmak üzere, o ifadeler alışılmadık, şok edici ve siyaseten can sıkıcı dahi olsalar, her şeyi içine alan bir etiketmiş gibi kullanılmamalıdır.

131. Bu uygulama, hakaret davalarının bariz bir biçimde aşırı kullanılması ile birlikte, Türkiye'yi çok tehlikeli bir yola sokmuştur. Bu yolda, meşru görüş ayrılığı ve hükümet politikalarının eleştirilmesi hedef gösterilmiş, bastırılmış, doğrudan doğruya meclisteki de dahil demokratik kamusal tartışmanın kapsamı daraltılmış ve böyle-

ce toplum kutuplaştırılmıştır. Tecrübeyle sabittir ki tam da böyle ortamlarda nefret, şiddet ve terör örgütleri serpilir. Medya özgürlüğü ve ifade özgürlüğünün temelini teşkil ettiği insan haklarının korunması, sosyal barışın ve sağlıklı bir demokrasinin tesisi için mutlak surette ön şarttır.

132. Komiser, mümkün olan en kuvvetli şekilde, Türk siyasi liderlerini bu gidişatı değiştirmeye, terör eylemi olanla eleştiri ve karşıt görüşü ayırmaya başlamaya ve ayrıca demokratik bir toplumda beklenen sorumluluğu ve hoşgörüyü göstermeye çağırır. Kendileri, internetteki de dahil olmak üzere ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran ve çok uzun süredir devam eden sistemik meselelerle baş etmek için gerekli olan siyasi iradeyi yeniden oluşturmalı ve AİHM'in bazıları on yıllar öncesine uzanan çok sayıda kararını artık icra etmelidir.

133. Bunları şu an hala süregelen olağanüstü hal döneminde yapmak kesinlikle imkansızdır ve Komiser, yetkilileri, bir kez daha, olağanüstü hali kaldırmaya ve sebep olduğu çok sayıda kabul edilemez ifade özgürlüğü ihlalini, ve özellikle medya özgürlüğü ve akademik özgürlüğü ilgilendirenleri, eski hale getirmeye çağırır. 23 Ocak 2017'de çıkartılmış kararname ile kurulmuş olan yeni komisyon gelecekteki etkililiğine bağlı olarak başvuru ve telafi hakkı açısından doğru istikamette bir adım olarak görülebilecek olsa bile, Komiser'in esasa dair başka endişelerini gidermesi beklenemez.

134. Komiser Türk makamlarıyla yapıcı diyalogunu sürdürme iradesini vurgular ve Türkiye'de insan haklarının korunmasını ve geliştirilmesini ileri götürme çabalarında yardım ve desteğini sunar.

14 Mart 2017

Venedik Komisyonu'ndan OHÂL'de basın özgürlüğü uyarısı:

“Medya kuruluşlarının kapatılması ve gazetecilerin tutuklanması demokrasiyi onarmak yerine daha da zayıflatabilir”

Avrupa Konseyi'nin anayasal hukuk uzmanlarından oluşan organı Venedik Komisyonu Türkiye'de Olağanüstü Hâl (OHÂL) kapsamında alınan tedbirlerin medya özgürlüğüne etkilerini inceleyen bir rapor yayımladı. Pazartesi günü yayımlanan rapor, 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında birtakım olağanüstü tedbirlerin alınmasının gerekli olabileceğini, ancak OHÂL kararnameleleri

uyarınca medya kuruluşlarının toplu bir biçimde ve yargı incelemesine tabi olmaksızın kapatılması gibi adımların “uluslararası insan hakları hukukunun gerekleri ışığında kabul edilemez ve son derece tehlikeli” olduğunu belirtiyor. Gazetecilere yönelik “terör örgütü üyeliği” suçlamasıyla yürütülen yargılama ve “alakalı ve yeterli delil olmaksızın” tutuklamaların da bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiğini belirten rapor, bu adımların “demokrasiyi onarmak yerine daha da zayıflatabileceği” uyarısında bulunuyor.

Venedik Komisyonu 10-11 Mart tarihli genel kurul oturumunda Türkiye ile ilgili üç ayrı görüş raporunu onaylamış, bu raporları Pazartesi günü sitesinde yayımlamıştı. Medya özgürlükleri ile ilgili rapora ek olarak, Komisyon 16 Nisan’da referandum sunulacak Anayasa değişiklikleri ve Sulh Ceza hâkimliklerini diğer iki raporda mercek altına almıştı.

Rapor, Türkiye’de OHÂL ilanını takiben çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle 190 medya kuruluşunun kapatıldığını, 2,500 gazetecinin işsiz kaldığını, 150’den fazla gazetecinin de OHÂL sonrasında gözaltına alındığını ya da tutuklandığını not ediyor. Gazetecilerin sadece yazıları ve sözleri temelinde “terör örgütü üyeliği” ya da bu tür örgütlere yardım ile suçlanmalarını gerektiğini savunan rapor, AİHM’nin bu tür davaları Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin düşünce, ifade ve toplantı özgürlüklerini düzenleyen 9., 10. ve 11. maddeleri kapsamında değerlendirme eğiliminde olduğunu belirtiyor.

Rapor, kamuoyu önünde farklı formatlarda yapılmış beyanların terör örgütü üyeliği ya da örgüte yardım suçlamalarının tek delili olarak sunulması gerektiğini, suç teşkil eden sözle yasadışı örgüt üyeliği ya da yasadışı örgüte yardım kavramlarının birbirinden farklı olduğunu dile getiriyor.

“Tutukluluk istisna olmalı”

Venedik Komisyonu, gazeteciler için verilen tutuklama kararlarının yazıları dolayısıyla kendilerine yöneltilen suçlamaların ağırlığından kaynaklanmasını da eleştiriyor, Türk makamlarının tutuklama kararları için “alakalı ve yeterli” gerekçe sunmaları gerektiğini savunuyor. Komisyon’a göre, tutuklama kararları istisnai olmalı ve AİHM’nin daha önce Ahmet Şık ve Nedim Şener başvurularında verdiği ihlal kararları bu konuda ölçü alınmalı; ancak OHÂL döneminde gazeteci tutuklamalarında görülen artış, Türk yetkililerin “AİHM içtihadına uymadıklarını” gösteriyor.

Komisyon, tutuklu gazetecilere yöneltilen suçlamaların tam olarak belirtilmemesinden de şikâyet ediyor. Suçlamaların sadece savcılığın bilgisinde olmasının savunma avukatlarının tutukluluğa itirazlarını ve itirazı görüşen mahkemenin de tutukluluğu incelemesini zorlaştıracaklarını söyleyen Venedik Komisyonu, böylece Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınan tutukluluğa itiraz hakkının uygulanmasının tehlikeye düşeceğini savunuyor.

Tutuklama kararlarının Sulh Ceza hâkimlikleri tarafından verildiğini hatırlatan Venedik Komisyonu, bu hâkimlikler hakkında aynı gün yayımladığı eleştirel rapora dikkat çekiyor. Komisyon bu raporunda Sulh Ceza hâkimliklerinin tutuklama kararlarını da içeren “güvenlik tedbiri” alma yetkisinin kaldırılmasını, güvenlik tedbirleri alma yetkisinin hem soruşturma hem de yargılama aşamalarında normal hâkimlere verilmesi gerektiğini savunmuş ve Sulh Ceza kararlarına itirazların Asliye Ceza ya da temyiz mahkemelerine yapılması gerektiğini ifade etmişti.

Türkiye’ye ifade özgürlüğü eleştirisi

342

Rapor çok sayıda gazete, dergi, haber ajansı ve diğer medya kuruluşunun kanun hükmünde kararnamelerle kapatılmasını da yorumluyor ve bu kapatmaların darbe girişiminden sonra ortaya çıkan durumun zorlukları dikkate alındığında bile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ifade özgürlüğünü düzenleyen 10. maddesine aykırı olduğunu savunuyor.

Türk yetkililerin bu tedbirlerin ifade özgürlüğüyle ilgisinin olmadığını ve terörle mücadele kapsamında alındıklarını söylemeleri karşısında ise rapor, “bu tür bir söylemin ifade özgürlüğü kavramının son derece yanlış anlaşıldığının göstergesi” olduğunu “büyük bir üzüntüyle” belirtiyor.

Rapor ayrıca 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereğince OHÂL kararnameleriyle kapatılan kurum ya da görevden alınan şahıslardan gelecek şikâyetleri incelemek amacıyla bir komisyon kurulmasını memnuniyetle karşılıyor ancak bu komisyonun etkili çalışabilmesi için söz konusu medya kuruluşlarının kapatılma gerekçelerinin kuruluşun yöneticilerine ve inceleme komisyonuna sağlanması gerektiğini vurguluyor.

Venedik Komisyonu’nun bu konudaki diğer talepleri ise inceleme komisyonunun kapatılan medya kuruluşları adına yapılacak başvuruları öncelikli ola-

rak ele alması ve komisyonun gerekirse kapatılan kuruluşların yeniden açılması ve el konulan varlıklarının iadesine karar verme yetkisine sahip olması.

Raporun Türkçesi

GAYRİ RESMİ TERCÜME¹⁰⁷

Strazburg, 13 Mart 2017/872 / 2016 Sayılı Görüş

AVRUPA HUKUK YOLUYLA DEMOKRASİ KOMİSYONU

(VENEDİK KOMİSYONU)

TÜRKİYE

SON DÖNEMDE ÇIKARILAN KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE YER ALAN MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN TEDBİRLER HAKKINDA GÖRÜŞ

Venedik Komisyonu tarafından 110. Genel Oturumunda kabul edilmiştir (Venedik, 10-11 Mart 2017)

Görüş bildiren üyeler:

Sayın Christoph GRABENWARTER (Üye, Avusturya, Venedik Komisyonu Başkan Yardımcısı)

Sayın Regina KIENER (Üye, İsviçre)

Sayın Martin KUIJER (Yedek Üye, Hollanda)

Sayın Herdis KJERULF THORGEIRSDOTTIR (Üye, İzlanda, Venedik Komisyonu Başkan Yardımcısı)

I. Giriş

1.9 Kasım 2016 tarihinde Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Siyasi İşler ve Demokrasi Alt Komitesi, son dönemde olağanüstü hal kapsamında çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerde yer alan medya özgürlüğüne ilişkin tedbirler ile ilgili Venedik Komisyonu'nun görüşünü talep etmiştir.

2. Sayın Christoph Grabenwarter, Sayın Regina Kiener, Sayın Martin Kuijerand, Sayın Herdis Kjerulf Thorgeirsdottir bu görüş için raportör olarak davet edilmiştir. Venedik Komisyonu heyeti 6-7 Şubat 2017 tarihlerinde Ankara'yı ziyaret etmiş ve Hükümet yetkilileri, yargı organları, siyasetçiler, avukatlar, gazeteciler ve STÖ tem-

¹⁰⁷ Venedik Komisyonu tarafından hazırlanan bu belgenin tercümesi İnsan Hakları Ortak Platformu tarafından gerçekleştirilmiştir.

silcileriyle görüşmüştür. Venedik Komisyonu, bu ziyaretin mükemmel organizasyonundan dolayı Türk makamlarına şükranlarını sunar.

3. Bu görüş, olağanüstü hal kararnamelerinin Türk makamlar tarafından sağlanan İngilizce ve Fransızca tercümeleri (bkz. CDL-REF(2016)061 ve CDL-REF(2017)11) ile Türk Ceza Kanunu'nun İngilizce tercümesi (bkz CDL-REF(2016)011) üzerinden raportörlerin oluşturduğu yorumlara dayanılarak hazırlanmıştır. Bu çeviriler her hussusta orijinal Türkçe metni doğru bir şekilde yansıtmayabilir. Dolayısıyla burada ele alınan bazı sorunlar tercüme hatalarından kaynaklanmış olabilir. Venedik Komisyonu, Türk makamları tarafından raportörlerin Ankara ziyareti için hazırlanan yazılı memorandumu da (bundan böyle Hükümet Memorandumu olarak anılacaktır – bkz. CDL-REF(2017)010) dikkate almıştır.

4. İşbu görüş Venedik Komisyonu'nun 110. Genel Oturumunda kabul edilmiştir (10-11 Mart 2017).

II. Arka plan bilgisi

5. 15 Temmuz 2016 tarihindeki başarısız darbe girişiminin ardından Türkiye Hükümeti olağanüstü hal ilan etmiş ve Olağanüstü Hal Kararnameleri çıkarmaya başlamıştır. Bu zamandan beri 21 kanun hükmünde kararname çıkarılmıştır (667-687 sayılı KHK'lar). Olağanüstü hal süresi iki defa uzatılmıştır.¹⁰⁸ Olağanüstü Hal Kararnamelerin öncelikli amacı devlet aygıtına nüfuz eden gizli bir yapılanma olan ve Türkiye yetkililerin darbe girişiminden sorumlu tuttuğu "Gülen grubunu" (yetkililer tarafından "Fethullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması" ya da "FETÖ/PDY" olarak adlandırılmaktadır) dağıtmaktır. Bu tedbirler, Venedik Komisyonu'nun 15 Temmuz 2016 tarihindeki başarısız darbe girişiminin ardından kabul edilen 667-676 sayılı KHK'lar hakkındaki CDL-AD(2016)037 kodlu görüşünde (bundan böyle Olağanüstü Hal KHK'ları Hakkındaki Görüş olarak anılacaktır) ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.¹⁰⁹

6. İşbu görüşün amacı, olağanüstü hal rejiminin Türkiye'de medya özgürlüğünü nasıl etkilediğini incelemektir.¹¹⁰ Genel olarak, medya özgürlüğü düzeyi yasal çerçeve-

108 Türk makamlarının 5 Ocak 2017 tarihli bildiriminde, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne olağanüstü halin 19 Nisan 2017 tarihine kadar üç ay daha uzatıldığı bilgisi verilmiştir.

109 Bkz. paragraflar 180-182 ve 51-152

110 Türkiye'de medya özgürlüğünün durumu, darbe girişiminden önce de tartışma konusuydu – uluslararası bir STÖ olan "Sınır Tanımayan Gazeteciler" in web sitesinde (<https://rsf.org/en/turkey>) yer alan, ülkenin geçmiş yıllardaki ifade özgürlüğü sıralamasındaki yerini gösteren ülke

nin dışında bir dizi etkenin – ekonomik, politik, öz-düzenleme – bileşimiyle tanımlanırlar. Finansal baskı yöntemlerinin dolaylı kullanımı bile caydırıcı etkiler yaratabilir ve oto sansüre yol açabilir.¹¹¹ Ne var ki, Venedik Komisyonu'nun delil toplama ve tespit kapasitesi olmadığı ve bireysel vakaları değerlendiremediği için bu etkenlerin tümünü değerlendirme olanağı bulunmamaktadır.¹¹² Bu nedenle Komisyon, ifade özgürlüğüyle ilgili olağanüstü hal kararnamelemleri ile düzenlenen tedbirlere ve bunların ilk sonuçlarına odaklanacaktır. Mevcut görüş, temel olarak üç soru grubunu inceleyecektir:

- Medya kuruluşlarının olağanüstü hal kararnamelemleri ile toplu bir şekilde kapatılması
- Olağanüstü hal döneminde gazetecilerin yeni ceza yargılaması kuralları uygulanarak ceza kovuşturmasına maruz kalması
- 685 sayılı KHK ile oluşturulan yeni yasal mekanizma – olağanüstü hal kararnamelemleri olağanüstü hal kararnamelemleri ile özel ve tüzel kişilere (medya kuruluşları dahil) uygulanan bireysel tedbirleri değerlendirmekle görevlendirilen “inceleme komisyonu”.

7. İncelenecek ilk soru grubu, medya kuruluşlarının 668, 675, 677 ve 683 sayılı kararnamelemlerle toplu olarak kapatılmasına ilişkindir. Medya kuruluşları, “FETÖ/PDY'ye aidiyeti, iltisakı veya irtibatı” olduğu gerekçesiyle kapatılmıştır (668 sayılı KHK'nın 2. Maddesi).¹¹³ Temmuz 2016'dan beri toplam 190 medya kuruluşu (yayınevleri, gazete ve dergiler, haber ajansları, TV kanalları ve radyolar)¹¹⁴ kapatılmış,

profiline bakabilirsiniz. Ayrıca bakınız Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserinin Memorandumu, CommDH(2017)5, 15 Şubat 2017, s.12)

111 Bu nedenle, örneğin, Venedik Komisyonu heyeti, kamuya ait “resmi reklamların” bölgesel gazetelerden seçici bir şekilde geri çekilmesi konusunda bilgilendirilmiştir. Yerel gazeteler için bu reklam hasılatları temel gelir kaynaklarından birini oluşturmaktadır. Ayrıca bkz. H. Thorgeirsdóttir, “Self-Censorship among Journalists: A (Moral) Wrong or a Violation of ECHR law? (Gazeteciler arasında oto sansür: Etik bir hata mı yoksa AİHS'in ihlali mi?)” (2004) E.H.R.L.R. (No. 4), s. 383-399.

112 Türkiye'de medya özgürlüğünün durumunu etkileyen çeşitli faktörlerin kapsamlı bir değerlendirmesi ve daha önceki düzenlemeler ile uygulamaların (yani, olağanüstü kararnamelemlerle doğrudan bağlantısı olmayan) analizi için bakınız Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserinin Memorandumu, CommDH(2017)5, 15 Şubat 2017, s.12). Bu dökümanda bağımsız gazeteciler ve medya kuruluşlarıyla ilgili özel davaların analizi de yer almaktadır.

113 Sonraki kanun hükmünde kararnamelemlerde hemen hemen aynı formül kullanılmıştır.

114 Bu sayılar Hükümet memorandumundan alınmıştır, bkz. sayfa 79 ve sonrası. Yukarıda bahsedilen Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserinin Memorandumuna göre, “11 Ocak 2017 itibarıyla toplam 158 medya şirketi kapatılmıştır. Bunların içinde 45 gazete, 60 TV kanalı ve radyo

bu şekilde 2500'den fazla gazeteci ve medya çalışanı işsiz bırakılmıştır.¹¹⁵ Kapatma kararına ek olarak, medya kuruluşlarının mallarına el konulmasına karar verilmiştir.¹¹⁶ 23 medya kuruluşuna ilişkin daha önce verilen kapatma kararı 675 ve 679 sayılı KHK'lar ile iptal edilmiştir.

8. Bu görüşte incelenecek ikinci soru grubu, ceza hukuku ve ceza yargılamasıyla ilgilidir. Olağanüstü hal kararnameleri ceza hukukunun maddi kurallarını değiştirmemişse de olağanüstü hal ilanından sonra gazetecilere, blog yazarlarına ve siyasi aktivistlere yönelik ceza kovuşturmaları fiili olarak artmıştır. Olağanüstü hal döneminde 150'nin üstünde gazeteci, yazılarında terörizmi savundukları ya da diğer benzer "sözlü eylem suçlarını" işledikleri veya silahlı örgütlere üye oldukları iddiasıyla gözaltına alındı ve tutuklandı.¹¹⁷ Ek olarak, 667 ve 668 sayılı KHK'larda, soruşturma organlarını, kovuşturmayı ve mahkemeleri rahatlatmak amacıyla yeni usul kuralları getirilmiştir.¹¹⁸

9. Üçüncü soru grubu, önceki kararnamelerle kapatılan medya kuruluşlarının başvurularını incelemekle görevlendirilen bir inceleme komisyonunun kurulduğu 685 sayılı KHK'ya ilişkindir.

10. Venedik Komisyonu, bu üç soru grubunu temel olarak Avrupa İnsan Haklar Sözleşmesi (AİHS) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları bağlamında ele alacaktır. Komisyon, ayrıca, gerektiğinde uluslararası insan hakları hukukunun diğer kaynaklarına (örneğin, Medeni ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi, MSHUS) ve Türkiye Anayasası'na da atıfta bulunacaktır. Komisyon, olağanüstü hal kararnamelerinin AİHS'ne uygunluğunu değerlendirecek olan nihai kurumun AİHM olduğunu vurgular.

istasyonu, 19 dergi, 29 yayınevi ve 5 haber ajansı yer almaktadır" (s.40).

115 45 gazete, 16 TV kanalı, 3 haber ajansı, 23 radyo istasyonu, 15 dergi ve 29 yayınevinden oluşan 131 medya kuruluşu FETÖ/PDY ile bağlantılı oldukları iddiasıyla 27 Temmuz 2016 tarihli 668 sayılı KHK ile kapatıldı. 29 Ekim 2016 tarihli 675 sayılı KHK ile 2 haber ajansı, 10 gazete ve 3 dergi kapatıldı. 22 Kasım 2016 tarihli 677 sayılı KHK ile de 7 gazete, 1 dergi ve 1 radyo istasyonu kapatıldı. Doğrudan kanun hükmünde kararnamelerle kapatılmayan medya kuruluşları "ilgili bakanlıklar tarafından kurulan komisyon" kararıyla tasfiye edilebilir" (Bkz. 668 sayılı KHK madde 2.4).

116 Örneğin bkz. 668 sayılı KHK madde 2(3); sonraki kararnamelerde aynı tedbir yer almaktadır.

117 Bkz. Türk Ceza Kanunu'nun 216, 299, 301 ve 314. Maddeleri Hakkında Görüş, CDL-AD(2016)002, para. 8-12.

118 Bu tedbirler, Ocak 2017'de çıkarılan 684 sayılı KHK ile kısmen kaldırılmıştır.

III. Türkiye'deki mevcut olağanüstü rejime ilişkin temel gözlemler

11. Bu gözlemler, büyük oranda Olağanüstü Hal KHK'ları Hakkındaki Görüşe dayanmaktadır. Söz konusu görüşte Venedik Komisyonu, Türkiye'deki olağanüstü hal rejiminin yasal çerçevesini incelemiştir. O görüşte yapılan tavsiyeler hala geçerlidir ve aşağıdaki gibi özetlenebilir:

A. Venedik Komisyonu'nun önceki tavsiyelerinin özeti

12. Venedik Komisyonu, darbe girişimini bir kez daha kınar ve demokratik yollarla seçilen hükümetin kendisini savunma hakkını kabul eder.¹¹⁹ Olağanüstü hal kararı, Türkiye Anayasasının 120. Maddesi, AİHS'nin 15. Maddesi ve Medeni ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesinin (MSHUS) 4. Maddesine dayandırılabilir. Ne var ki, Venedik Komisyonu olağanüstü halin uzatılmasının gerekliliği konusunda ikna olmamıştır. Genel olarak, bu durum ne kadar uzarsa, istisnai olduğunu gerektirmek o kadar zorlaşır.¹²⁰

13. Olağanüstü hal rejimlerinde hükümet, sadece olağanüstü halin nedenleri ve amaçlarıyla ilişkili tedbirleri almalıdır.¹²¹ Bu, kişilerin ve tüzel kişilerin "FETÖ/PDY" ile (ya da ulusal güvenliği tehdit ettiği iddia edilen diğer örgütler ile) bağlantılarını değerlendirmek için kullanılan kriterlerin kamuya en azından resmi olarak açıklanmadığı durumlarda özellikle önem arz etmektedir.¹²² "Terör örgütleri" ile "bağlantılar" genel anlamda tanımlanmış ve bireysel olarak doğrulanmamıştır.¹²³ Bireysel davalarındaki bu bağlantılara ilişkin doğrulanabilir delillerin yokluğuna yerel mahkemeler önünde etkili bir şekilde itiraz etmek şimdiye kadar mümkün olmamıştır.¹²⁴

B. Olağanüstü yetkilerin, olağanüstü halin amacını açacak şekilde kullanılması

14. Önceki iki tavsiye, bu görüşün amaçları bağlamında özellikle önemlidir.

15. Venedik Komisyonu, ilk olarak, kalıcı etkiye sahip yapısal (genel) tedbirlerin ya da bireysel tedbirlerin olağanüstü hal kararnamelemleri çıkararak değil, normal koşullarda tartışılması ve uygulanması gerektiğini tekrar eder.¹²⁵ Örneğin, bu görüş bağlamında Venedik Komisyonu, 680 sayılı KHK ile 6112 sayılı radyo ve televizyon kanununda *kalıcı* değişiklikler yapıldığını, özellikle düzenleyici kuruma (RTÜK) geçici

119 Bkz. CDL-AD(2016)037, par. 7, 38, 39 ve 225

120 a.g.e. par. 41

121 a.g.e. par. 79-80, 85

122 a.g.e. par. 129

123 a.g.e. par. 128-131, 134-140

124 a.g.e. par. 80, 203-205, 214-216, 220-223 ve 227

125 A.g.e. par. 89-90 ve 227

veya yasağın tekrar delinmesi durumunda kalıcı yayın durdurma hakkının verildiğini gözlemlemiştir (KHK'nin 17. Maddesi ile değiştirilen yeni 7. Madde). Söz konusu KHK ile terör saldırılarının medyada işlenmesine ilişkin de yeni bir kural getirilmiş ve bu yayınların “terörizmin çıkarlarına hizmet edecek sonuçlar doğurmaması” gerektiği belirtilmiştir. RTÜK'ün yayın lisansı başvurularını değerlendirmesiyle ilgili bir diğer değişiklikle, üst düzey yöneticilerinin (ve hatta “ortaklarının”) terör örgütlerine “iltisakı” yahut bunlarla “irtibatı” olduğu Millî İstihbarat Teşkilatı veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen medya kuruluşlarının lisans taleplerini ulusal güvenlik ve kamu düzeni gerekçesiyle reddedebilmesi için üst kurula neredeyse sınırsız takdir yetkisi verilmiştir (KHK'nin 19. maddesi).

16. Venedik Komisyonu'nun görüşüne göre bu değişiklikler kendi içinde sorunlu olabilir. 18. Maddede (“terörizmin çıkarlarına hizmet edecek sonuçlar doğuran” yayınları yasaklayan madde) kullanılan formüldeki belirsizlik geniş yorumlara sebebiyet verebilir ve bu durum, terörle ilgili konuları ele alan gazeteciler için caydırıcı etki yaratacaktır.¹²⁶ Sadece belirli kişilerin terör örgütlerine iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu bilgisine dayanarak yayın lisansı başvurularının reddedilmesi de eleştiriye açık bir uygulamadır çünkü bu şekilde yayın lisansı başvurularını engellemeleri için istihbarat kurumlarına takdir yetkisi verilmektedir ki bu yetki siyasi nedenlerle kolayca kötüye kullanılabilir.

17. En önemlisi, Venedik Komisyonu bu değişikliklerin dikkatlice hazırlanmış ve Parlamentoda kabul edilmeden önce düzgün bir şekilde tartışılmış normal bir yasayla değil, bir olağanüstü hal kararnamesiyle getirildiğini belirtir. Bu değişiklikler, hükümet tarafından olağanüstü hal bağlamında ve bu dönemin amaçlarına uygun şekilde geliştirilen kavramlarla olağan mevzuatı bozmaktadır. Bu durum, olağanüstü kuralının “kalıcılıştırılmasına” ilişkin gerçek bir riskin bulunduğunu ortaya koyar ki bu da normal ve demokratik siyasi işleyişe zarar verir.

18. İkinci olarak, Venedik Komisyonu olağanüstü hali gerektiren nedenler ve olağanüstü hal KHK'lerinde yer alan tedbirler arasında mutlak ve gerçek bağların olması gerektiğini tekrarlar. AİHS'nin 15. Maddesine göre, insan haklarının olağandışı bir

126 Bütün teröristlerin amaçlarından biri, halk arasında korkuya neden olmaktır; saldırının büyüklüğü ve içeriğiyle ilgili en küçük bilgiyi bile içeren haberler bu sonucu doğurabilir ve dolayısıyla, “terörizmin çıkarlarına hizmet edecektir”. Teröristlerin yaydıklarına benzer siyasi düşünceleri dile getiren üçüncü kişilerle röportaj yapmak bile – bu kişiler bu amaçlara ulaşmak için barışçıl ve yasal araçları desteklese de – 18. Maddenin ihlali olarak görülebilir.

şekilde kısıtlanmasına ancak “durumun kesinlikle gerektirdiği ölçüde” izin verilebilir. Benzer şekilde, Türkiye Anayasasına (121. Maddenin 3. fıkrası) göre, kanun hükmünde kararname “olağanüstü halin gerekli kıldığı konular” ile ilgili olmalıdır. Venedik Komisyonu mevcut ortamda bu durumun her zaman geçerli olmadığını ve bunun sorunlu olduğunu düşünmektedir.

19. Örneğin, 1961 tarihli 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkında Kanununun 149/a maddesi, 9 Şubat 2017 tarihinde çıkarılan 687 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmıştır. Bu düzenleme, özel radyo ve televizyon kanallarının seçim dönemlerinde genel yayın esaslarına – Anayasaya bağlılık, ülkenin bütünlüğü, milli egemenliği, Cumhuriyeti, kamu düzenini, kamu yararını korumak, genel ahlakı gözetmek, şiddetin telkin edilmesini engellemek, kişilerin özel hayatları ile şeref ve haysiyetlerini korumak, ve özellikle tarafsız yayıncılık ilkesi ile bir siyasi parti adına yayın yapmamak ve belirli bir inanç ve düşüncenin menfaatlerine alet olmamak (298 sayılı kanununun 55/A maddesi ile birlikte okunan 2954 sayılı kanununun 5. Maddesi) – aykırı yayın yapması halinde Yüksek Seçim Kurulu’nun yaptırım uygulamasını ele alır. 687 sayılı KHK uyarınca, seçim döneminde tarafsız veya siyasi anlamda yansız yayın yapmayan özel radyo ve televizyon yayıncılarına Yüksek Seçim Kurulu tarafından artık ceza verilemeyecektir.

20. Venedik Komisyonu, yaptırımların kaldırılmasının olağanüstü hal döneminde nasıl bir gereklilik arz ettiğini ve kanun hükmünde kararnameyle düzenlenecek şekilde “durumun kesinlikle gerektirdiği” bir uygulama olduğunu anlayamamaktadır. Bu hususta Venedik Komisyonu, Türkiye devletinin anayasa değişikliğiyle zor bir dönemece girdiğini gözlemlemektedir. Söz konusu değişikliklerle, esas olarak Cumhurbaşkanının yetkilerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.¹²⁷ 687 sayılı KHK, anayasa değişikliği kampanyasında haksız bir etki yaratacak gibi görünmektedir. Venedik Komisyonu hem devlete bağlı hem de özel yayın kuruluşlarının ve referandum kampanyasının bütün taraflarına adil erişim ile kamu yayıncılarının dengeli ve yansız yayın yapmasının, seçmenlere bilinçli bir seçim yapmaları konusunda yardımcı olmak için gerekli olduğunu hatırlatır.¹²⁸

127 16 Nisan 2017 tarihindeki referandum için önerilen anayasa değişiklikleri, 21 Ocak 2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen ve 16 Nisan 2017’de ulusal referandumda oylanacak anayasa değişikliği hakkındaki CDL-AD(2017)005 sayılı Komisyon Görüşünde analiz edilmiştir.

128 CDL-AD(2010)013, Mart 2010’da değiştirilen Gürcistan Seçim Kanunu hakkında Ortak Görüş, par. 48; ayrıca bkz. gözden geçirilmiş CDL-AD(2002)023, Seçim Konularında İyi Uy-

C. Olağanüstü hal rejiminin, yaklaşmakta olan referandumun medya tarafından ele alınmasına etkileri

21. Daha genel bir ifadeyle, Venedik Komisyonu şunu yineler: “[...] referandum koşulları, seçmenlerin bir görüş oluşturma özgürlüğünü güvence altına almalıdır. Bu, diğer şeylerin yanı sıra [...] seçmenlere yeterli bilgi verilmesini ve kamuoyu tartışmaları için yeterli zamanın ayrılmasını gerektirir”.¹²⁹ Kritik bir referandumda giderken, misilleme korkusu olmaksızın karşıt görüşlerin tartışılabilirdiği sağlıklı ve çoğulcu bir medyaya sahip olmak özellikle önem taşımaktadır. Venedik Komisyonu’nun aşağıda açıklayacağı gibi, büyük oranda olağanüstü hal tedbirlerinin etkisiyle medya özgürlüğünün ciddi bir şekilde zarar gördüğü mevcut koşullarda, Türkiye’nin gelecekteki anayasası hakkında düzgün bir kamusal tartışmanın yürütülmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, bu perspektiften bakıldığında, anayasa değişikliğinin zamanlaması kaygı uyandırmaktadır.

IV. Medya özgürlüğüne ilişkin belli başlı genel ilkeler

22. Türkiye Anayasası, ifade özgürlüğünü çeşitli düzenlemelerle korumaktadır: düşünce ve kanaat hürriyeti (Madde 25); düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti (Madde 26); basın hürriyeti (Madde 28); süreli ve süresiz yayın hakkı (Madde 29); ve basın araçlarının korunması (Madde 30). Anayasa Mahkemesi’nin deyişiyle, “ifade özgürlüğü demokratik toplumun temelini oluşturan ana unsurlardan ve toplumun ilerlemesi ve bireyin gelişmesi için gerekli temel şartlardan birini oluşturmaktadır”.¹³⁰

23. Tam da bu nedenle, medya AİHM tarafından “kamunun bekçi köpeği” olarak adlandırılmaktadır.¹³¹ Medya üzerindeki kısıtlamalar, demokratik bir toplumda düzgün çalışan kitle medyasının temel rolü ışığında uluslararası insan hakları kuruluşları tarafından yakından incelenir.¹³² Taraf Devletler medya bağımsızlığını ve çeşitliliğini teşvik etmek için gerekli özeni göstermelidir. İfade özgürlüğü eleştiri niteliğindeki düşüncelerin dile getirilmesini de kapsar. İfade özgürlüğünün sınırlandırılmasına,

gulama Kuralları, Rehber İlkeler ve Açıklayıcı Rapor, par. I.2.3.c.

129 CDL-AD(2016)029, Azerbaycan – 26 Eylül 2016 tarihli referandumda oylanacak Anayasa değişikliği taslağı hakkında Görüş, par. 8 (diğer atıflar çıkarılmıştır)

130 Anayasa Mahkemesinin 14 Aralık 2016 tarihli ve 2016/186 sayılı kararı, par.19

131 AİHM, 23 Eylül 1994, *Jersild – Danimarka davası* (no. 15890/89); Seri A no. 298, par. 31; AİHM, *Bladet Tromsø a. Stensaas – Norveç davası*, 20 Mayıs 1999 [GC], no. 21980/93, AİHM 1999-III, par 59.

132 Örneğin, bakınız İnsan Hakları Konseyinin 19 Mart 2009 tarihli Mavlonov ve Sa’di – Özbekistan kararı, no. 1334/2004, par. 8.3

ifadenin şiddet ve/veya nefrete teşvik ettiği durumlarda¹³³ve haksız bir rahatsızlık doğurduğu durumlarda¹³⁴ izin verilebilir. Ne var ki, polemik yaratan ve saldırgan, bir dereceye kadar abartı ve hatta provokasyon içeren ifadeler AİHM içtihatlarına göre kabul edilebilir.¹³⁵ Aynısı, “düşüncelerin açıklanması ve yayılması sırasında kullanılan ifadelerin sert olması doğal karşılanmalıdır”¹³⁶ diyen Anayasa Mahkemesi için de geçerlidir.

24. Medya özgürlüğü, MSHUS sisteminde olağanüstü öneme sahiptir. BM İnsan Hakları Komitesine göre “özgür, sansürsüz ve engelsiz bir basın ve diğer medya araçları, toplumlarda düşünce ve ifade özgürlüğünün güvence altına alınması ile Sözleşmedeki diğer hakların hayata geçirilmesi için zaruridir. Bu, demokratik bir toplumun temel yapı taşlarından birini oluşturur.”¹³⁷

25. Belirli insan hakları güvencelerinin ihlal edilmesine bakılmaksızın, olağanüstü hal uyarınca getirilen tedbirlerin genel olarak medya özgürlüğü üzerindeki “caydırıcı etkisine” dikkat çekilmelidir. Bu etki, uygulanan yaptırımların orantılılığını/gerekliliğini – dolayısıyla haklılığını – değerlendirmede de rol oynar.¹³⁸ Ek olarak, devletlerin insanların kendilerini ifade etmelerine ve kamusal tartışmalara korkusuzca katılmalarına izin vererek farklı ve alternatif fikirlerin gelişmesi için elverişli bir ortam yaratma yükümlülüğü vardır.¹³⁹

26. AİHS'nin 10. Maddesi ile güvence altına alınan haklar, yine AİHS'nin 15. Maddesi¹⁴⁰ kapsamında Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirimde bulunularak¹⁴¹ askıya alınabilir. Ne var ki, askıya alınması, AİHS'nin tamamen uygulanmaması anlamına

133 Örneğin, bakınız AİHM, *Cump na ve Maza re – Romanya*[GC], no. 33348/96, par. 115, AİHM 2004-XI; *Féret – Belçika*, no. 15615/07, par. 73, 16 Temmuz 2009.

134 Bakınız AİHM, *Otto Preminger Enstitüsü – Avusturya*, no. 13470/87, 20 Eylül 1994, par. 49.

135 Bakınız AİHM, *Handyside – Birleşik Krallık*, no. 5493/72, 7 Aralık 1976, par. 49; *Kuliś – Polonya*, no. 15601/02, par. 47, 18 Mart 2008.

136 14 Aralık 2016 tarihli karar, a.g.e.

137 İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 34, par.13; bakınız İnsan Hakları Konseyi 1128/2002 sayılı Marques – Angola kararı, 29 Mart 2005'te kabul edilen görüşler, par. 6.8.

138 Diğerlerinin yanında bakınız AİHM, *Nikula – Finlandiya*, no. 31611/96, par. 54, AİHM 2002 II; *Cump n ve Maz re*, yukarıda geçen, par. 114; *Dammann – İsviçre*, no. 77551/01, par. 57, 25 Nisan 2006; *Kudeshkina – Rusya*, no. 29492/05, par. 99, 26 Şubat 2009.

139 Bakınız AİHM, *Dink – Türkiye*, no. 2668/07, 6102/08, 30079/08, 7072/09 ve 7124/09, par. 137, 14 Eylül 2010.

140 AİHS 15. Madde kapsamında askıya alınamayan 7. Madde hariç (örneğin, bakınız AİHM, *S.W. – Birleşik Krallık*, no. 20166/92, 22 Kasım 1995, par.34).

141 Türkiyeli yetkililer bu bildirimini yaptı (bakınız CDL-AD(2016)037, par. 55 ve sonrası).

gelmemektedir; herhangi bir olağanüstü sınırlamaya ancak ve ancak “durumun kesinlikle gerektirdiği ölçüde” izin verilebilir¹⁴². AİHM, Devletlere olağanüstü hal dönemlerinde geniş takdir yetkisi tanısa da¹⁴³, yetkililerin yeterli sebepler geliştirmesini varsayan¹⁴⁴ gereklilik/orantılılık kavramları hala geçerlidir¹⁴⁵. Benzer şekilde, keyfliğe karşı usule ilişkin birtakım güvencelerin oluşturulmasına işaret eder¹⁴⁶.

27. Aynı şekilde, olağanüstü hal kararlarının kapsamı Türkiye Anayasasında (bakınız madde 121.3) “olağanüstü halin gerekli kıldığı konularla” sınırlı tutulmaktadır ve 15. Maddenin 1. fıkrasına göre anayasal hakların kullanılması “durumun gerektirdiği ölçüde durdurulabilir. Türkiye Anayasası bu açıdan kesinlikle AİHS ile aynı felsefeye dayanmaktadır.

28. Son olarak, BM İnsan Hakları Komitesi de benzer şekilde sadece olağanüstü halin kendisi değil, “alınacak tedbirler de olağanüstü durumun gerektirdiği ölçüde olmalıdır” diye vurgulamıştır ve Taraf Devletlerin orantılılık prensibine gerekli dikkati ve özeni göstermediğini ifade etmiştir.¹⁴⁷

V. Medya kuruluşlarının kapatılması

352

A. Medya kuruluşlarının kapatılmasının ifade özgürlüğüne müdahale anlamına gelip gelmediği

29. Kanun hükmünde kararnamelerde yazılanlara göre, medya kuruluşları “FETÖ/PDY” (ve “terörist” olarak değerlendirilen veya “Milli Güvenlik Kurulu tarafından Devletin milli güvenliğine karşı faaliyet yürüttüğüne karar verilen diğer örgütler) ile “irtibatları” olduğu iddiasıyla kapatılmıştır. Bu tedbirin ayırt edici özelliği, söz konusu medya kuruluşlarına atfedilen herhangi bir eylemle bağlantısının olmamasıdır.

30. AİHS 10. Madde kapsamındaki ifade özgürlüğü vakalarının çoğunda söz konusu yaptırım “sözlü eylem” ile ilişkilendirmek mümkündür: yayımlanan bir metin, sözlü beyan, görsel, kamera görüntüsü, vs. Ancak bireyselleştirilmiş kararların ve kesin bilginin olmadığı mevcut olayda, bu tedbiri (tasfiye) belirli yorum, makale, açıklama

142 Bu kavram, 668 sayılı KHK'nın birinci maddesinde belirtilmiştir: “alınması gereken tedbirler”.

143 AİHM, *İrlanda – Birleşik Krallık kararı*, no. 5310/71, par. 207, 18 Ocak 1978.

144 AİHM, *Aksoy – Türkiye kararı*, no. 21987/93, par. 78, 18 Aralık 1996.

145 AİHM, *Brannigan ve McBride – Birleşik Krallık kararı*, no. 14553/89 ve 14554/89, par. 54, 26 Mayıs 1993.

146 AİHM, *Lawless – İrlanda (3) kararı*, no. 332/57, par. 37, 1 Temmuz 1961.

147 İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum no. 29, par. 4.

veya radyo yayını ile – bireysel ya da toplu olarak – ilişkilendirmek Venedik Komisyonu için mümkün değildir.

31. Bu muğlaklık, yine de durumu AİHS'nin 10. Maddesinin çerçevesinden çıkarılmamaktadır. Medya kuruluşlarının tasfiyesine yol açan özel ve belirli yayınları tespit etmek imkânsız olmasına rağmen, kanun hükmünde kararname dilinden de net bir şekilde anlaşılmaktadır ki bu tüzel kişiler, *medya kuruluşu* olduğu için yani yayınları ve bu alandaki faaliyetleri ile ilişkili olarak kapatılmıştır.¹⁴⁸ Venedik Komisyonu, bu durumun AİHS'nin 10. Maddesi kapsamında koruma talep etmek için yeterli olduğu kanaatinde dir.¹⁴⁹

32. Venedik Komisyonu'nun Ankara'da görüştüğü çok sayıda resmi görevli, yetkililerin aldığı tedbirlerin ifade özgürlüğü ile ilgili olmadığını çünkü bu işlemlerin terörle mücadele kapsamında yapıldığını belirtti. Venedik Komisyonu, konuşma özgürlüğü kavramının nasıl da yanlış anlaşıldığını gösteren bu söylemleri esfle karşılamaktadır. Yetkililerin yayınları, açıklamaları, vb. ile ilişkili olarak kitle medyası veya gazetecilere karşı işlem yaptığı durumlarda, yetkililerin meşru bir amacı (terör propagandasıyla mücadele etmek) olsa bile, 10. Madde *her zaman* devreye girer. Bazı ifade türleri yasal bir şekilde bastırılabilir ancak yetkili makamlar bu vakaları daima AİHS'nin 10. Maddesi (ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasasındaki veya uluslararası insan hakları hukukundaki benzer düzenlemeler) kapsamında değerlendirmek zorundadır.

B. 10. Maddeye uygunluk

33. AİHS 10. Maddede ortaya konulan Avrupa ifade özgürlüğü standartlarıyla uyumlu olmak için, ifade özgürlüğüne getirilen her türlü kısıtlama şu koşulların hepsini sağlamalıdır: yasayla öngörülmesi (“kanunilik”); madde 10.2'deki amaçlardan birini taşımalı (“meşru amaç”) ve meşru amaca ulaşmak için gerekli olmalıdır (“gereklilik”). “Meşru amaç” ölçütüne ilişkin olarak Venedik Komisyonu, Türk makamlarının sözüne güvenmeye ve medya kuruluşlarının, kavramsal olarak, “ulusal güvenlik, toprak bütünlüğü ve kamu güvenliğinin korunması ile düzensizlik ve suçun önlenmesi” için tasfiye edildiğini kabul etmeye hazırdır. Venedik Komisyonu, bu

148 Bununla birlikte, Venedik Komisyonu, kara para aklama veya benzer eylemler için kullanılması durumunda medya kuruluşlarının kapatılmalarının 10. Madde kapsamına girmediğini kabul eder. Ne var ki, yetkili makamların yasadışı faaliyetlere ilişkin delil sunmadığı ve KHK'larda bu dayanağın belirtilmediği mevcut bağlamda, aksi yöndeki varsayım (medya kuruluşlarının yayınları nedeniyle kapatıldığı) daha makul bir açıklama olarak görünmektedir.

149 “Medya hizmet sağlayıcıları” ile ilgili düzenlemeler, elektronik medya özgürlüğüne müdahale anlamına gelmektedir (bakınız 6 Ocak 2017 tarihli ve 680 sayılı KHK).

Görüşte bu varsayım üzerine çalışacaktır. Bu tedbirlerin “kanuniliği” ve “gerekliliği” konusunda, Venedik Komisyonu aşağıdaki gözlemleri yapmak ister.

I. Kanunilik

34. Kanunilik ölçütü deyince, ilk olarak, müdahalenin *yasal bir dayanağının* olmasından ve ikinci olarak da *yasanın kesin niteliğinden* bahsedilir. Mevcut durumda, çok sayıda medya kuruluşu çeşitli kanun hükmünde kararnamelerle kapatılmıştır.

35. Venedik Komisyonu, 1983 tarihli Olağanüstü Hal Kanunu’nun (OHAL Kanunu) tüzel kişilerin kalıcı olarak ortadan kaldırılmasına izin vermediğine ancak kuruluşların faaliyetlerinin, her bireysel vaka tek tek incelendikten sonra, sadece *geçici olarak askıya alınmasına* olanak tanıdığına yönelik önceki gözlemini hatırlatır.¹⁵⁰

36. Ek olarak, “yasanın niteliği” ile ilgili olarak, AİHM “uygulanan hukukun, ilgili kişilerce ulaşılabılır olması ve kişilerin belirli bir eylemin yol açtığı sonuçları durumun makul saydığı ölçüde – gerektiğinde uygun tavsiyeler verilerek – öngörebilmeleri için yeterli açıklıkta düzenlenmesi gerektiğini”¹⁵¹ sıklıkla tekrar eder. Büyük oranda benzer bir hukuki belirlilik ilkesine Anayasa Mahkemesi içtihadında da rastlanmaktadır.¹⁵² Sorun, “ilgili kişilerin” – medya kuruluşları ve bunların sahipleri, ortakları, yöneticileri, vb. – “eylem”lerinin “sonuç”larını öngörüp öngöremedikleri ve davranışlarını buna göre düzenleyip düzenlemedikleriyle ilgilidir.

37. Türk makamları, Hükümet Memorandumunda, mevzuatın kanun hükmünde kararnamelerden önce de çeşitli ifade türlerini yasaklayan hükümler içerdiğini vurgulamıştır. Özellikle 6112 Sayılı Kanun’un kışkırtıcı ve tahrik edici konuşma, terör propagandası vb. yasaklayan 8. Maddesine atıfta bulunmuştur.¹⁵³

38. Yetkililerin, belirli bir medya kuruluşunu tasfiye edilecek tüzel kişiler listesine eklerken bu medya kuruluşlarına ait bazı belirli yayınları veya benzer işleri dikkate

150 Bakınız CDL-AD(2016)037, par. 72

151 AİHM, *The Sunday Times – Birleşik Krallık kararı* (no. 1), par. 49, 26 Nisan 1979, Seri A no. 30, s. 31.

152 “Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup, bu ilke gereği birey hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını belirler. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar” (14 Aralık 2016 tarihli ve 2016/186 sayılı karar).

153 S. 51-53

aldıkları göz ardı edilemez. Dolayısıyla, Hükümet Memorandumuna göre, bu “bağlantıların” değerlendirilmesi çeşitli dayanakların ortak kombinasyonuna göre yapılmıştır. Her şeyden önce, ilgili medya kuruluşlarının yayınlarının içerikleri ve ayrıca bu medya kuruluşlarının terör örgütlerine kaynak toplamak veya kara para aklamak için kullanılması bu dayanaklar arasında yer almaktadır.¹⁵⁴ Hükümet, diğer yorumlarında “medya kuruluşlarının 15 Temmuz darbe girişiminden önce terör örgütü yanlısı yayın yapmaları durumunda idari ve adli yaptırımlarla karşılaşacaklarını öngördüğünü” belirtmiştir.

39. Ne var ki, olağanüstü hal kararnamelerine göre, medya kuruluşları geçmişteki kanuna aykırı davranışları nedeniyle ve geçmişte mevcut olan yasal düzenlemelerden hareketle kapatılmadığı için, bu tasfiyeler yasalara ihlaline bağlı bir çeşit “idari ve adli yaptırım” olarak değerlendirilemez. Bu tasfiyeler *yeni ölçütlere* (“terör örgütleriyle” ve Milli Güvenlik Kurulu tarafından güvenlik tehdidi oluşturduğu ilan edilen diğer örgütlerle “irtibat”, “iltisak”, vb.) dayandırılmış ve *yeni hızlandırılmış prosedüre* göre gerçekleştirilmiştir.

40. Kapatılan medya kuruluşları geçmişte bazı yasadışı işlere(terör propagandası veya kara para aklama gibi) karışmış olsa bile ne kanun hükmünde kararnamelerde ne de diğer resmi belgelerde bu eylemlerden söz edilmiştir. Dahası, medya kuruluşlarının kapatılma nedeni oldukça muğlak bir biçimde formüle edilmiştir. Ne olağanüstü hal kararnamelerin de ne de diğer resmi belgelerde “bağlantı” ve “üyelik” kavramları detaylıca açıklanmamıştır.¹⁵⁵ Venedik Komisyonu, Olağanüstü KHK’ler hakkındaki Görüşünde bu tür geniş tanımların “FETÖ/PDY” (veya diğer “terör örgütleri”) ile her türlü bağın ilgili tüzel kişilerin tasfiyesine yol açabileceğine ilişkin kaygısını dile getirmiştir. Türkçe karşılığı ne olursa olsun, bu formüllerin masum medya kuruluşları ile bazı yasadışı faaliyetlere karışanların birbirinden nasıl ayrılacağını değerlendirmek için yeterince açık olmadığı ortadadır.

41. Özetle, Türkiyeli yetkililerin amacı medya kuruluşlarına geçmişteki davranışları nedeniyle yaptırım uygulamaksa, bu tedbirin AİHS 10. Madde uyarınca “kanuniliği” tartışmaya açıktır. Ek olarak, muhtemelen bu durum AİHS 15. Madde uyarınca

154 S. 51

155 Kanun hükmünde kararnamelerde, hangi medya kuruluşunun kapatılacağını açıklamak için farklı formüller kullanılmaktadır. Dolayısıyla, 668 sayılı KHK “FETÖ/PDY” ile “aidiyeti, iltisakı veya irtibatı” olan medya kuruluşlarının kapatılmasını emrederken 677 sayılı KHK’da “terör örgütlerine [...]üyeligi, mensubiyeti veya iltisakı olan medya kuruluşlarının” kapatıldığı belirtilmiştir.

askıya alınamayan haklardan biri olan AİHS'nin 7. Maddesi kapsamında da sorun yaratabilir.

42. Öte yandan, medya kuruluşlarının kapatılması *önleyici tedbir* olarak görülebilir. Medya kuruluşlarının geçmişte yaptıkları için değil, *gelecekte yapabilecekleri* için kapatıldıkları iddia edilebilir.

43. Ne var ki, bu bakış açısından değerlendirildiğinde bile bu tedbirin kanuniliği sorunludur. Kanun hükmünde kararnamele medya kuruluşlarının kapatılmasının gerekçesini (“terör örgütleri” ile “iltisak”, vb.) tanımlamış ve belirli tüzel kişiler için *derhal* uygulanmıştır. KHK'lerin tek yasal dayanağı, Hükümete olağanüstü hal dönemi boyunca “olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda” kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 121. Maddesinin 3. Fıkrasıdır.

44. Özel mevzuatın bu şekilde kullanılması, Olağanüstü KHK'ler hakkında Görüşte eleştirilmiştir.¹⁵⁶ Venedik Komisyonu, mevcut bağlamda Madde 121.3'ün Hükümetin medya kuruluşlarına karşı yaptırımları için yeterli bir “yasal zemin” oluşturmadığını düşünmektedir. Başka şekilde yorumlamak gerekirse, Madde 121.3 kendi isteğine göre yasa çıkarması için Hükümete kontrolsüz güçler vermektedir ve bu da oldukça tehlikeli bir önerme olur. Venedik Komisyonu, “olağanüstü hal döneminde bile hukukun üstünlüğü temel ilkesinin geçerli olduğunu” defaatle vurgular.¹⁵⁷

45. Ne olursa olsun Venedik Komisyonu, bu tedbirin gerekliliği konusunda aşağıda da belirtildiği üzere ciddi endişe duymaktadır.

2. Gereklilik

46. Venedik Komisyonu heyetinin Ankara ziyareti sırasında Adalet Bakanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre, 15 Temmuz darbe girişiminden önce çeşitli medya kuruluşlarına yönelik 6112 sayılı Kanun gibi olağan araçlar kullanılmış ancak bunlar büyük ölçüde etkisiz olmuştur. Bazı medya kuruluşlarına çeşitli sebeplerden yaptırım uygulanmış (6112 sayılı Kanun kapsamında on defadan fazla ceza alan medya kuruluşlarına dair örnekler verildi) ancak bu durum yayınlarına devam etmelerine engel olmamıştır. Dahası, olağan araçların uygulanması çok hantal ve çok yavaş olmuştur. Yetkili makamlar, devasa finansal rezervleri ve son derece iyi örgütlü yapısı nedeniyle “FETÖ/

156 CDL-AD(2016)037, par. 86, 91 ve 227 s. 3

157 CDL-AD(2011)049, Ermenistan olağanüstü hal rejimi yasa tasarısı hakkında Görüş, par. 44.

PDY”nin istisnai bir tehdit olduğunu ve olağan yaptırımların uygulanmasına direnen etkili bir kapasitesinin olduğunu belirtti. Ayrıca, terör örgütleri kontrol ettikleri medya aracılığıyla şifreli mesajlar iletmıştır. Yetkili makamlara göre, bu koşullar yeni bir ölçütün (“terör örgütlerine iltisak”) geliştirilmesini ve hızlı usullerin (KHK'lere eklenen listelerle kapatma veya bazı durumlarda KHK'lerle bu tür kararları alma yetkisi tanınan düzenleyici kurumların kararları) kullanılmasını gerekli kılmıştır.

47. Başlangıç noktası olarak, Venedik Komisyonu, AİHS'nin 10. Maddesinin 2. fıkrası uyarınca ifadenin kendi bağlamı içinde ve somut durumun bütün koşulları ışığında değerlendirilmesi gerektiğini vurgular. Ayrıca, BM İnsan Hakları Komitesi “izin verilebilir kısıtlamalar genellikle içeriğe özgü olmalıdır; belirli sitelerin ve sistemlerin işleyişine getirilecek genel yasaklar MSHUS Madde 19.3 ile bağdaşmaz” diye belirtir.¹⁵⁸ AİHM'nin, önceki kısıtlamalara (gelecekteki yayınların, vb. baskı altına alınmasını amaçlayan) ilişkin en dikkatli ve özenli inceleme çağrısı yapmasının nedeni budur – gelecekte yapılacak bir konuşmanın “tehlikeliliğini” değerlendirmek ve anlamlı, dengeleyici bir uygulamayı yürütmek çok zordur.¹⁵⁹

48. Venedik Komisyonu, olağanüstü hal dönemlerinde bir Devletin gelecekteki davranışlara ilişkin yaygın kaniya dayanarak *önleyici tedbirler* almasının gerekli olabileceğini kabul etmeye hazırdır. Dolayısıyla, yetkililer halk arasında panik yaratabilecek tepkilerden kaçınmak ya da toplumda şiddete yol açabilecek nefret söylemini durdurmak isteyebilir. Yayının geçici olarak durdurulması veya yazılı basının geçici olarak yasaklanması bu tür olağanüstü koşullarda haklı görülebilir ancak normal koşullarda bu tedbirlerin (kesin) yargısal incelemenin yerine geçmesi mümkün değildir.¹⁶⁰

49. Ne var ki, bu mantık söz konusu vakada uygulanabilir değildir. *Belirli medya içeriğini engelleyecek* bu tür önleyici tedbirler için acil bir ihtiyacın olması gerekir. Kanun hükmünde kararname metinlerine bakıldığında, medya kuruluşlarının kapatılmasının ne tür bir tehlikeyi önleyeceğini öğrenmek mümkün değildir. Söz konusu medya kuruluşlarının temsil ettiği herhangi olası bir tehdidin varlığı, belli başlı bazı olgularla desteklenmelidir – örneğin, ilgili medya kuruluşunun geçmişteki belirli yayınlarının içeriğinden anlaşılmalıdır. Kamu çalışanlarının ihraç edilmesiyle ilgili olarak Venedik

158 BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 34, par. 43

159 AİHM, *Ürper ve diğerleri – Türkiye karar*, no. 14526/07, par. 39, 20 Ekim 2009.

160 Bakınız CDL-AD(2015)004'te daha önceki kısıtlamalara ilişkin tartışmalar, Karadağ Medya Yasasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tasarı hakkında Görüş, par. 14 ve sonrası, AİHM'in *Editions Plon – Fransa kararına* (no. 58148/00, 18 Mayıs 2004, par. 42) yapılan atıf dahil.

Komisyonu, böyle bir kararın “kamu personelinin, demokratik yasal düzene bağlılığı konusunda nesnel olarak ciddi şüphe doğuran bir şekilde hareket ettiğini açıkça gösteren olgusal unsurların birleşimine” (par. 131) dayanması gerektiği hususunda ısrarcıdır. Hükümetin medya kuruluşlarını tasfiye etme kararı, hiçbir olgusal unsura işaret etmemektedir.¹⁶¹ Hükümet, belli başlı medya kuruluşlarının yasadışı ağların üyelerine “şifreli mesajlar” iletmek için kullanıldığını ileri sürmüştü; bu “şifreli mesajlara” dair birtakım örnekler vermiştir.¹⁶² Venedik Komisyonu bu iddiaları not etmiştir ancak bunlar Türkiye’deki mahkemeler tarafından hala incelenmektedir. Ne olursa olsun, bu görüntülerin ve çekimlerin darbeyi düzenleyenlere yönelik “şifreli mesaj” olarak yorumlanması şüpheye açıktır.

50. Venedik Komisyonu, medya kuruluşlarına yönelik kapatma kararlarının tümünün haksız olduğunu iddia etmemektedir. Bu tedbirlerin bir bölümü “durumun gerektirdiği ölçüde” haklı görülebilir ancak buradaki sorun, kapatmaların doğrudan kanun hükmünde kararnamelerle ve doğrulanabilir delillere dayalı bireysel kararlar olmadan yapılmasıdır.¹⁶³

51. Venedik Komisyonu’nun görüşüne göre, medya kuruluşlarının toplu olarak kapatılmasının “durumun gerektirdiği ölçüde” neden gereksiz ve haksız olduğunun birçok başka sebebi vardır. Venedik Komisyonu, bu tedbirlerin kalıcı oluşuna ilişkin önceki gözlemini yinelemektedir¹⁶⁴. “Gülen örgütü” ile bağlantılı olduğu iddia edilen medya kuruluşlarının faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması daha az etkili olmayacak, Türkiye’nin AİHS yükümlülükleriyle daha uyumlu olacaktır (par. 180). Bir medya kuruluşunun faaliyetlerinin geçici olarak askıya alınmasının Türkiye yasalarındaki olağan kurallar çerçevesinde bile mümkün olduğu görülmektedir.¹⁶⁵ Gazetelerin be-

161 “Terör örgütlerine iltisak” ile ilgili muğlak açıklama, bu bağlantıların özelliğini tanımlamadığı ve bu bağlantıların varlığını ve niteliğini teyit eden herhangi bir *delil* göstermediği için olgusal bir iddia değildir.

162 Hükümet, *Zaman* gazetesinin (“FETÖ/PDY ile bağlantılı olduğu gerekçesiyle kapatıldı) elektronik versiyonunda “darbe girişiminden tam 9 ay 10 gün önce yayımlanan” bir reklamı “şifreli mesajlara” örnek olarak gösterdi (bkz. <https://www.youtube.com/watch?v=MtjEtEgUYgk>). Bu reklam, Hükümete göre, “açıkça örgütün üyelerine olası bir darbeyi haber vermiştir”. Hükümetin verdiği başka bir “şifreli mesaj” örneği olan *Sızıntı* dergisindeki (“FETÖ/PDY” ile bağlantılı olduğu iddia edilen) bir görselde “açtığı kapının altında çiçek bahçesi görünen askeri üniformalı bir kişi” resmedilmişti. Hükümet, ayrıca, “bir ihtimal daha var” yazan bir gazete sayfasını örnek verdi. Son olarak Hükümet, Samanyolu kanalında yayınlanan ve olay gerçekten yaşanmadan uzun zaman önce Rusya’nın bir resim sergisinde Ankara Büyükelçisine suikast düzenlendiği görülen “Nizama Adanmış Ruhlar” adlı TV dizisini işaret etmiştir.

163 Bakınız CDL-AD(2016)037, par. 181.

164 A.g.e, par. 79, 85 ve 227(2).

165 Örneğin, bakınız *Medya FM Reha Radyo Ve İletişim Hizmetleri A.Ş – Türkiye kararı*, no.

lirli sayılarının toplatılması veya belirli makalelerin yayımlanmasının kısıtlanması gibi başka tedbirler de düşünülebilir.

52. Dahası, bir tüzel kişiliğin terör örgütüyle gerçekte bağının olup olmadığı da tartışılabilir (sahibi doğrudan örgüt üyeleri ya da örgütün kendisi değilse). Bir tüzel kişiliğin çalışanının veya yayın kurulu üyesinin bir terör örgütü ile bağlantısının olması durumunda, devletin tüzel kişiliği tamamen kapatmak yerine bütün işleyişe daha az müdahale eden araçları (ör: ceza kanunu, idari yaptırımlar, vb.) vardır.

53. Böyle tedbirlerin karşısındaki bir başka tez, medyanın demokratik bir toplumdaki eşsiz rolüyle ilgilidir. Venedik Komisyonu, daha önce, kamu çalışanlarının (özellikle asker ve polis) Devlete *sadakat yükümlülüklerinin* olduğunu kabul ederek toplu olarak ihraç edilmelerinin meşru olabileceğini gözlemlemiştir. Ne var ki, kamu çalışanlarının aksine gazetecilerin, gazetelerin, TV kanallarının vb. böyle bir yükümlülüğü bulunmamaktadır. Tam aksine, yöneticilere ve siyasetçilere karşı eleştirel tutum takınmak gazeteciliğin erdemlerinden biridir. “Kamunun bekçi köpeği” rolü nedeniyle, medyanın diğer iş alanlarına kıyasla daha yüksek düzeyde korunması gerekir. Ayrıca, yetkililer bu tedbirlerin etkisini değerlendirirken, tedbirlerin yalnızca belirli bir grup gazeteci veya onların okuyucuları üzerindeki değil, medya sektörünün geneli üzerindeki olası *çaydınıcı etkilerini* de dikkate almalıdır.¹⁶⁶

54. Son olarak, Venedik Komisyonu, olağanüstü kapsamında alınan tedbirlerin, olağanüstü halin ilan edilme gerekçelerine *yeterince yakın* olması gerektiği konusundaki pozisyonunu yineler.¹⁶⁷ Bu yakınlık, olağanüstü hal tedbirlerinin *zaman bakımından ve konu bakımından* izin verilebilir kapsamını tanımlar. Bununla birlikte, daha önceden var olan bir sorun bazen yakın bir tehlike haline gelebilir ve olağanüstü bir tedbiri haklı gösterebilir.

55. Bazı medya kuruluşları, darbe girişiminden *önceki* makaleleri, yayınları, vb. nedeniyle darbeden sonra kapatıldı (ve gazeteciler tutuklandı).¹⁶⁸ Olağanüstü KHK'ler

3284/02, 14 Kasım 2006. Bu olayda AİHM, bir radyo programının yayın lisansının bir yıl süreyle durdurulmasını incelemiştir. AİHM, bu yasağın çok sert bir ceza olduğunu düşünmüş; ancak böyle toplu sınırlamaların çaydınıcı olduğunu kabul etmiştir. Radyo, verdiği mesajlarla tartışmasız bir biçimde şiddet ve silahlı direniş çağrısı yaptığı için bu tedbirin gerekli olduğu görülmüştür.

166 H. Thorgeirdottir, Journalism Worthy of the Name: Freedom with the Press and the Affirmative Side of Article 10 of the ECHR (Adına Layık Gazetecilik: Basın İçinde Özgürlük ve AİHS 10. Maddenin Olumlu Tarafı), Martinus Nijhoff Publishers, Leiden/Boston, 2005.

167 CDL-AD(2016)037, par. 64 – 69.

168 Arka plan bilgisi için bakınız İnsan Hakları İzleme Örgütü, Türkiye Basını Sustumak: Hükümetin Eleştirel Gazeteciliğe Karşı Derinleşen Saldırısı, 2016.

hakkında Görüşünde Venedik Komisyonu, olağanüstü yetkilerin “FETÖ/PDY” dışındaki “terör örgütleri” için de uygulanabileceğini kabul etmiştir.¹⁶⁹ Ne var ki, İnsan Hakları İzleme Örgütü’ne göre, Türkiyeli yetkililer, 668 sayılı KHK’yi Kürtler, Aleviler ve muhalefet partilerin destekçileri arasında popüler olan 23 TV ve radyo istasyonunu kapatmak için kullandı.¹⁷⁰ Bu kapatma kararlarının “olağanüstü halin nedenleri ve amaçları” ile ilgili veya bunlarla sınırlı olup olmadığı net değildir. Bununla beraber, Venedik Komisyonu, özel vakaları ve olayları incelemek gibi bir görevinin olmadığını tekrar eder. Hükümetin yetkilerini aşip aşmadığına, olağanüstü halin ilan edilmesini gerektiren durumla ilgisi olmayan medya kuruluşları, gazeteciler ve diğer kişilere olağanüstü hal tedbirleri uygulayıp uygulamadığına karar verecek olan Türkiye Parlamentosu ve mahkemelerdir.

56. AİHM, müdahalenin orantılılığını değerlendirirken, keyfliği engelleyen usule ilişkin güvenceleri inceler. Olağanüstü KHK’ler hakkında Görüşünde Venedik Komisyonu, şüpheli kararlar alınmadan önce yargı sürecinde başvurulması gereken güvencelere asgari düzeyde bile saygı gösterilmemesine ve dava yollarının mevcut olmamasına ilişkin kaygısını dile getirmiştir. İdari ve yargısal başvuru yolları sorunu 685 sayılı KHK’de bir dereceye kadar ele alınmıştır; Venedik Komisyonu, meselenin bu tarafını aşağıda, Bölüm VIII’de analiz edecektir.

57. Özetle, Venedik Komisyonu, başarısız darbe girişiminin ardından Türkiyeli yöneticilerin yaşadığı zor durumu dikkate almasına rağmen, medya kuruluşlarının kanun hükmünde kararnameler yoluyla (ve dolayısıyla bireyselleştirilmiş gerekçelendirme olmaksızın) toplu olarak kapatılmasının AİHS’nin 10. Maddesine uygun olmadığını düşünmektedir.

VI. Mal ve mülk müsadereci

58. Medya kuruluşlarının kapatılmasına tazminat olmadan tüm varlıklarına el konulması eşlik etti. Mal ve mülk müsadereci, AİHS’e Ek I No’lu Protokol ile korunan mülkiyetin korunması hakkına müdahale anlamına gelir. Daha önce de belirtildiği üzere, mülkiyetin korunması askıya alınabilir bir hak olmasına rağmen ve olağanüstü hal rejimlerinde Devletlerin takdir yetkisi bir hayli geniş olmasına rağmen, orantılılık ilkesi hala geçerlidir.

59. Medya kuruluşlarının kapatılmasına ilişkin yukarıda dile getirilen eleştirilerin hepsi, bu kuruluşların mal varlıklarına el konulması için de fazlasıyla geçerlidir. Bu

169 CDL-AD(2016)037, par. 68.

170 İnsan Hakları İzleme Örgütü, a.g.e, s. 1.

işlem, hükümetin özel olarak çıkardığı ve ilgili kuruluşların bireysel koşullarını değerlendirmeden hızla uyguladığı kanun hükmünde kararnamelede yer alan muğlak ölçütlere dayanarak yapılmıştır. Bu yöntem, bu tedbirin gerekliliğinin herhangi bir şekilde anlamlı analizini olanaksız kılmaktadır.

60. Değeri ile ilişkili olarak makul bir karşılık ödenmeden mülkiyetin elinden alınmasının, kural olarak, Sözleşme kapsamında haklı görülemeyecek orantısız bir müdahale olduğu, AİHM'nin yerleşmiş bir içtihadıdır.¹⁷¹ Bu kuralın bazı açık istisnaları bulunur. Örneğin, yetkililerin yasadışı mallara veya suç gelirlerine el koyması durumunda makul bir maddi tazminatın önerilmesine gerek yoktur. Ne var ki, mevcut vakada böyle bir istisna uygulanamaz çünkü el konulan mülkiyetin herhangi bir suç faaliyetinde kullanıldığı veya kullanılacağı kanun hükmünde kararnamelede belirtilmemiştir. Hükümet, aslında, sunduğu Memorandumda KHK'ler ile kapatılan kuruluşların terörün finansmanı veya kara para aklamaya karıştığını iddia etmiştir.¹⁷² Ancak kanun hükmünde kararnamele bu yasal dayanaklara atıfta bulunmadığı için ve bu kuruluşların gerçekten söz konusu faaliyetlere karıştığını gösteren bireysel kararlar mevcut olmadığı için bu iddianın kanıtlanması mümkün değildir.

61. Böyle olsa bile, kuruluşların bütün mal varlıklarına el koymak yerine banka hesaplarının büyük bir bölümünü geçici bir süreliğine durdurmak veya önemli işlemleri engellemek, geçici yöneticiler atamak, bu varlıklar ve fonların menşei ile bunların muhtemel kullanımının kesin olarak belirlendiği normal usulleri takip eden mahkemeler bir karara varana kadar sadece ilgili kuruluşun iş yaşamına devam edebilmesi için gerekli olan ekonomik faaliyete izin vermek de yeterli olabilir.

62. Son olarak, Venedik Komisyonu, medya kuruluşlarının kapatılmasının bu kuruluşların terör eylemleriyle hiçbir ilgisi olmayan üçüncü kişilere karşı bütün yükümlülüklerini ortadan kaldırdığını not etmiştir- örneğin, düzeltmenlerin, kameramanların, makyaj stilistlerinin, şoförlerin, temizlikçilerin ve diğerlerinin ödenmeyen maaşları ve işle ilgili sosyal yardımları. Medya kuruluşlarının kapatılmasının gerekli olduğunu farz etsek bile, bu "ikincil zararlar" olağanüstü hal kararnamelelerinin gerekçeleri ve amaçları ile açıklanamaz. Venedik Komisyonu'nun görüşüne göre Devlet, en azından, kesin olarak kapatılan medya kuruluşlarının finansal borçlarını belki bazı dar kapsamlı istisnalar (terör örgütlerinin üyelerine olan borçlar gibi) uygulayarak üstlenmelidir.

171 AİHM, *Lithgow ve diğerleri – Birleşik Krallık kararı*, no. 9006/80 vd., par. 120-122, 8 Temmuz 1986; AİHM, *Yunanistan Eski Kralı – Yunanistan kararı*, no. 25701/94, par. 89, 23 Kasım 2000

172 S. 24 ve 51

VII. Ceza adalet sisteminin gazetecilere karşı kullanılması

A. Ceza Kanununun maddi kuralları

63. Venedik Komisyonu, Türk Ceza Kanunu'nun 216, 299, 301 ve 314. Maddeleri hakkında bir Görüşü Mart 2016'da kabul etti (CDL-AD(2016)002, TCK hakkında Görüş). Bu görüşte, Türk Ceza Kanunu'nun gazeteciler için sıklıkla uygulanan bazı hükümleri incelenmiştir. Olağanüstü hal KHK'leri Ceza Kanunu hükümlerini değiştirmese bile TCK'nin belirli hükümleri uyarınca gazetecilere yönelik ceza kovuşturması inceleme döneminde yoğun bir şekilde arttığı için, TCK hakkında Görüşte yapılan tavsiyelerin tamamı bugün de fazlasıyla geçerlidir.¹⁷³

64. Ankara'daki resmi toplantılarda Venedik Komisyonuna, olağanüstü hal KHK'lerindeki idari tedbirleri uygulamak için kullanılan "iltisak" ölçütünün ceza kanunu hükümlerinin esası üzerinde hiçbir etkisi olmadığı yönünde güvence verilmiştir. Bununla birlikte, gazetecilere yönelik kovuşturmaların artması, Ceza Kanunu'nun mevcut hükümlerinin aşırı geniş yorumlanmasının bir sonucu olabilir.

65. TCK hakkında Görüşte yapılan tavsiyelerin tamamını tekrarlamaya gerek yoktur. Yine de, olağanüstü hal bağlamında birini tekrar etmeye ihtiyaç vardır – suç/silahlı örgüte "üyelik" veya bu örgütler "adına" suç işleme ya da ona "yardım ve yataklık etme" kavramlarıyla ilgili olan tavsiye (bu kavramlar Ceza Kanunu'nun 220 ve 314. Maddelerinde geçmektedir).¹⁷⁴

66. Raportörler, Ankara ziyaretleri sırasında, olağanüstü hal ilanının ardından çok sayıda gazetecinin çeşitli terör örgütlerinin üyeleri olarak ve sadece yayınlarının içerikleri nedeniyle kovuşturmaya uğradığını ve gözaltına alındığını öğrendi. Hükümet, sunduğu Memorandumda tam aksini iddia etmiş ve gazetecilerin gazeteci oldukları için değil, terör örgütü üyesi oldukları ve "bu örgütler lehine propaganda yaptıkları" için tutuklandıklarını ifade etmiştir.¹⁷⁵

173 En azından tutuklu yargılanan gazetecilerin sayısındaki önemli artışa bakılarak durumun böyle olduğu görülebilir – bakınız İnsan Hakları Komiserinin yukarıda geçen Memorandumu, s. 83. Türkiye Hükümeti, en yaygın kullanılan ve "sözlü eylem suçlarını" (Cumhurbaşkanına hakaret, Türk milletini aşağılama, vb.) tanımlayan hükümler kapsamındaki kovuşturmalarda olağanüstü hal döneminde artış olmadığını gösteren istatistiksel veriler sundu. Ancak bu verilerde yasadışı silahlı örgütlere "üyelik", terör propagandası veya bu örgütler "adına suç işleme" başlıkları kapsamında yürütülen kovuşturmalar yer almamaktadır. Bu düzenlemelerin yazdıkları nedeniyle gazetecilere dava açmak için son altı ayda yoğun olarak kullanıldığı bilinmektedir.

174 CDL-AD(2016)002, par. 12 ve 128

175 S. 9

67. “Sözlü eylem” iki bakış açısıyla incelenebilir: kovuşturma için yeterli bir zemin olarak veya ilgili kişinin başka bir yasadışı faaliyete (örneğin, yasadışı silahlı bir örgüte yeni üyeler kazandırma) karıştığına ilişkin yan delil olarak. “Sözlü eylemlere” dair bu iki bakış açısını ince bir çizgiyle ayırmak iyi olur. Venedik Komisyonu, başvuranların terör örgütüne “üyelik” (veya “yardım ve yataklık”) sebebiyle hüküm giymesine yol açan tek delilin konuşmaları ya da ifadeleri (çeşitli biçimlerde) olduğu durumlarda, AİHM’nin bu davaları AİHS’nin 9, 10 ve/veya 11. Maddeleri çerçevesinde değerlendirdiğini hatırlatır.¹⁷⁶

68. Venedik Komisyonu, çoğunlukla sert cezalara yol açan terör örgütüne “üyelik” suçlamalarının (veya benzer suçlar) her tekil vakada sağlam bir dayanak oluşturup oluşturmadığını söyleyemez. Ne var ki, “bir düşünceyi farklı şekillerde ifade etmenin, yerel mahkemelerin sanığın silahlı bir örgüte üye olduğuna karar vermesi için tek delil olmaması gerektiğini” yineler.¹⁷⁷

69. Venedik Komisyonu, Türk Ceza Kanunu ve terörle mücadele mevzuatında kışkırtıcı ve tahrik edici söylemler, terör propagandası ve diğer benzer “sözlü eylem suçları” ile mücadeleye olanak tanıyan bazı özel hükümlerin bulunduğunu vurgular (bakınız, özellikle, TCK madde 215, 216, 220.8, 217, 299, 300 ve 301 ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu madde 7.2 ve 8.2). Bu tür sözlü eylemler prensipte kanunen kusurlu olabilir ve son kertede ceza bile gerektirebilir.¹⁷⁸ Yine de bu hükümlere başvuran bir hakim, bunların AİHS’nin 10. Maddesi altındaki yorumlarının farkında olmalıdır. Bu farkındalık, kabul edilebilir ifade türlerinin ceza hukuku araçlarıyla basık altına alınması riskini azaltır. Buna karşın, aynı yayınlara terör örgütüne “üyelik”, “yardım ve yataklık” veya “örgüt adına” suç işleme başlıkları altında yaklaşıldığında ifade özgürlüğüne haksız müdahale riski çok daha yüksek olur.¹⁷⁹

176 Örneğin, bakınız AİHM, *Gül ve diğerleri – Türkiye kararı*, no. 4870/02, par. 32 ve sonrası, 8 Temmuz 2010; AİHM, *Yılmaz ve Kılıç – Türkiye kararı*, no. 68514/01, par. 54 ve sonrası 5 Mayıs 2013. Ayrıca, *gerekli uyarlamaları yaparak*, bakınız Venedik Komisyonu’nun terörle mücadele önlemleri ve insan hakları raporundaki gözlemleri (CDL-AD(2010)022), par. 29 ve sonrası.

177 CDL-AD(2016)002, par. 12 ve 128.

178 BM İnsan Hakları Komitesi bu konuda şöyle belirtir: “Taraf Devletler, terörizme karşı önlemlerin 3’üncü paragrafa uygun olmasını sağlamalıdır. “Terörizmi teşvik” ve “radikal faaliyet”, ayrıca terörizmi “yüceltme”, “övmeye” veya “haklı gösterme” gibi suçlar net bir biçimde tanımlanarak bu gerekçelerle ifade özgürlüğüne gereksiz veya oransız müdahalelerde bulunulmasına meydan verilmemelidir. [...] Gazeteciler meşru faaliyetleri nedeniyle cezalandırılmamalıdır.” İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum no. 34, par. 46.

179 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komitesi, yayımladığı Memorandumda, Cumhuriyet gazetecilerinin tutuklanmasıyla ilgili olarak “hükümeti eleştiren gazete makalelerinin bağlamları dışında okunmasının haricinde, şüpheliler ve bu [‘terör’] örgütleri arasında herhangi bir bağın

70. Hükümet, sonraki yazılarında Venedik Komisyonu'nu "11.04.2013 tarihli ve 6459 sayılı Kanun ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. Maddesine eklenen fıkrayla birlikte, terör propagandası suçundan ceza almanın terör örgütüne üyelik suçu işlemek için tek başına yeterli olmadığı" konusunda bilgilendirmiştir. Bu açıklama önemlidir ve Türkiyeli yetkililer, bu yaklaşımın TCK'nin uygulanmasına da yansıtıldığına ve sözlü eylem suçlarının (düşüncenin farklı şekillerde ifadesiyle ilgili olan) yasadışı örgüt "üyeligi", yardım ve yataklık vs. kavramlarından net bir biçimde ayrıldığına dair güvence vermelidir.

71. Hükümet, ayrıca "gazeteci olmalarına rağmen çok sayıda kişinin güvenlik güçleriyle silahlı çatışmaya girdiğinin, polise Molotof kokteyli attığının, masum insanları katlettiğinin ve terör eylemleri planladığının delillerle tespit edildiğini" iddia etmiştir. Aslında mesleği gazetecilik olan bir kişinin bu tür eylemlere karışması durumunda 10. Madde sorunu oluşmaz ve bu kişiler terör örgütü üyesi olarak yargılanabilir. Ne var ki, Venedik Komisyonu'nun odağında bu durumlar değil, söz konusu kişilerin yayınlarının içeriğinden hareketle "üyelik" suçlamasının yapıldığı vakalar yer almaktadır.

364

72. Yukarıda yazılanlar, Venedik Komisyonu'nun Ceza Kanunundaki "sözlü eylem suçlarıyla" ilgili bu özel hükümlerin kullanımını eleştirmeden onayladığı anlamına gelmemektedir. Bazıları tehlikeli bir biçimde muğlaktır (AİHS'nin 7. Maddesi bağlamında sorun oluşturabilir) veya aşırı derecede yüksek cezalar öngörmektedir. Ceza Kanunu hakkında hazırlanan Görüşte dile getirilen eleştirilerin tamamı hala geçerlidir (bakınız özellikle 216, 299¹⁸⁰ ve 301. Maddelere ilişkin par. 125 ve sonrası). Ancak mevcut bağlamda basın özgürlüğüyle ilgili durumu düzeltmek için atılabilecek ilk adım, "üyelik" kavramını çok dar bir şekilde tanımlamaktır. Radikal muhaliflere ve

olduğunu gösteren kesin delillerin olmadığını" vurgulamaktadır (s.87).

180 Venedik Komisyonu, Anayasa Mahkemesinin yakın zamandaki kararında (12 Aralık 2016 tarihli, 2016/186 sayılı) 299. Maddenin anayasaya aykırı olmadığına karar verdiğini gözlemlemiştir. Anayasa Mahkemesi, Devleti temsil eden cumhurbaşkanına karşı gerçekleştirilen hakaret suçunun sadece kendi kişiliğine karşı değil, aynı zamanda devlete karşı da işlenen bir suç olarak değerlendirilmesi gerektiğini; Cumhurbaşkanının kişiliğinin yanında Devletin saygınlığının korunmak istendiğini belirtmiştir (par. 13 ve 16). Anayasa Mahkemesi yine de Anayasanın 26. Maddesi ile korunan ifade özgürlüğünün sert eleştirileri de içerdiğini, kamu gücünü kullanan kişilerin eleştiri sınırlarının daha geniş olduğunu ancak Cumhurbaşkanının "şeref ve itibarını" hedef alan saldırıları hoş görmek zorunda olmadığını kabul etmektedir (par. 19). Anayasa Mahkemesi, aynı zamanda, söz konusu sınırlamanın düşünce ve kanaatlerin açıklanmasına engel oluşturmadığı ve hakkın özüne dokunmadığı yönündeki inancını korumaktadır. Anayasa Mahkemesinin bu kararı, bu tür kuralların her sağlıklı demokrasi için gerekli olan sınırsız ve özgür siyasi tartışma ortamları üzerinde "caydırıcı etki" yaratma tehlikesine ne yazık ki göz yummaktadır.

yönetimi acımasızca eleştirenlere Sözleşmenin 10. Maddesinin ikinci fıkrası kapsamında siyasi tartışmalara getirilen sınırlamaya rağmen kabul edilebilir ifade sınırlarını aştıkları için yaptırım uygulanabilir ancak bu kişilerin en azından terörist grupların üyeleriyle aynı temelde değerlendirilmemeleri gerekir.¹⁸¹ Venedik Komisyonu, bu nedenle atfedilen tek fiil yayınlarının içeriği olan gazeteciler için “üyelik” kavramının (ve benzerlerinin) kullanılmaması gerektiğini düşünmektedir.

B. Gazetecilerin tutuklu yargılanması

73. Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC) ve Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu'na (DİSK) göre, olağanüstü hal döneminde 210 gazeteci gözaltına alındı; bunların bir bölümü serbest bırakılırken 150'den fazlası tutuklandı. Gazetecilerin (ve diğer medya çalışanlarının) terör suçları şüphesiyle tutuklu yargılanması Avrupa Parlamentosu tarafından daha önce kınanmıştır.¹⁸²

74. Olağanüstü KHK'ler ile bağlantılı olarak ortaya çıkan ilk sorun, kararnemelerde yer alan yeni ceza yargılaması kurallarıdır. Olağanüstü Hal KHK'ları hakkında Görüşte, bu konudaki en önemli sorunlarla ilgili yorumlar bulunmaktadır.¹⁸³ Venedik Komisyonu'na göre, “ceza muhakeme usulü açısından gözaltı süresinin yargı denetimi olmaksızın 30 güne kadar uzatılması oldukça sorunludur; şüpheliler hakkında ancak “makul şüphe” bulunması durumunda tutuklama emri verilmelidir; ve ancak güvenlik risklerinin ikna edici şekilde kendini gösterdiği zamanlarda, sadece çok kısıtlı bir süre için ve yargı denetimine tabi olarak münferit vakalarda istisnai durumlarda avukatla görüşme hakkı kısıtlanabilir.”¹⁸⁴

75. Yeni kuralların getirildiği 668 sayılı KHK'nin uygulama alanı Türk Ceza Kanunu'nun Dördüncü Kısım 4-7. Bölümünde tanımlanan suçlarla sınırlı tutulmuştur. Venedik Komisyonu'nun Ceza Kanunu hakkında Görüş'te dile getirdiği, *diğerlerinin yanında*, 299 ve 301. Maddeyle ilgili eleştiriler göz önünde tutulduğunda, 668 sayılı KHK'nin uygulama alanının bazı sorumlu hükümlerin yer aldığı Ceza Kanunu'nun Dördüncü Kısım 3. Bölümünü içermemesi olumlu bir gelişmedir.¹⁸⁵

181 AİHM, *Feldek – Slovakya kararı*, no. 29032/95, par. 74, 12 Temmuz 2001.

182 Türkiye'de gazetecilerin durumuna ilişkin 27 Ekim 2016 tarihli ortak karar tasarısı (2016/2935(RSP)), par. 3 ve 4

183 Bakınız par. 151-176

184 A.g.e. par. 227

185 3. Bölüm Madde 299 (“Cumhurbaşkanına hakaret”), Madde 300 (“Devletin Egemenlik Alametlerini Aşağılama”) ve Madde 301'i (“Türklüğü Aşağılama”) içermektedir.

76. Venedik Komisyonu, 23 Ocak 2017 tarihinde çıkarılan 684 sayılı KHK ile yapılan değişiklikleri memnuniyetle karşılamaktadır. Bu kararname ile Türkiye Hükümeti şüphelinin hakim karşısına çıkmadan gözaltında tutulabileceği azami süreyi 7 güne indirmiş (en fazla 14 güne kadar uzatılabilir) ve 5 günlük avukata erişim yasağını kaldırmıştır. Gözaltındaki bir kişinin hakim karşısına çıkarılması için geçen süre söz konusu indirimden sonra bile hala çok uzun olsa da bu değişiklikler olumluya işaretir.

77. Bu konuda, gazetecilere atfedilen eylemlerin hukuki niteliği sorun oluşturmaktadır. 668 sayılı KHK yürürlükteyken bir gazeteci yasadışı silahlı örgüt *üyeliği* (mesela yalnızca 314. Madde kapsamında veya 220. Madde ile birlikte) ile suçlanırsa yeni ceza muhakeme usul kuralları uygulanır ve bu da savunma hakkının aleyhine olur. Bu, Venedik Komisyonu'nun "üyelik" kavramının daraltılması ve yazdıklarıyla ilgili olarak gazetecilere uygulanmaması gerektiği hakkındaki önceki tavsiyesini desteklemektedir (bakınız yukarıdaki 72. Paragraf).

78. Bir gazeteci, yeni ceza yargılaması kuralları uygulanmasa bile (örneğin, gazeteçiye yöneltilen tek suçlama 216. Madde – "kin ve düşmanlığa tahrik..." ile ilgiliyse), Ceza Muhakemesi Kanunundaki olağan kurallara dayanılarak tutuklanabilir. Bu konuda vurgulanması gereken şu ki, kanun hükmünde kararnameler bazı usul kurallarını geçici olarak değiştirmesine rağmen, yetkililer şüphelilerin tutuklu yargılanma koşullarını tanımlayan kuralları değiştirmeye niyetli değildir. AİHM, daha önceleri iki gazeteciye "yeterli" ve "suçla ilgili" olmayan nedenlerle uzun süre tutukladığı için Türkiye'nin Sözleşmenin 5.3 ve 4. Maddelerini ihlal ettiğine karar vermişti.¹⁸⁶ Bu kararlar, gazetecilerin tutuklu yargılanması konusunda ölçüt olmalıdır. Ne yazık ki, olağanüstü hal döneminde gazetecilerin tutuklanmasındaki artışa bakıldığında Türkiye yetkililerin içtihadı uygulamadıkları görülmektedir.¹⁸⁷

79. Venedik Komisyonu, tutuklu yargılamanın gerekli olup olmadığının, esas olarak

186 Bakınız AİHM, *Şık – Türkiye kararı*, no. 53413/11 ve *Nedim Şener – Türkiye kararı*, no. 38270/11, 8 Temmuz 2014. Adli soruşturmayı sert bir şekilde eleştiren bir kitabı hazırlaması ve Ergenekon (2013 yılında üyeleri darbe planlamakla suçlanan bir örgüt) adına propaganda yapan başka bir kitaba katkı sunması, Sayın Şık'ın tutuklu yargılanma gerekçesi olarak gösterilmişti. Sayın Şener'in, faaliyetlerinin üstünü örtterek ve kamuoyunu yanıltarak örgüte yardım ve yataklık yaptığından şüphelenildi. İlginç bir biçimde, bu iki gazeteci "Gülen komplosunu" açığa çıkardıkları için tutuklandı.

187 Venedik Komisyonu, AİHM'in gazetecilerin tutuklanmasının ifade özgürlüğü üzerindeki caydırıcı etkisini göz önüne alarak, bu olaydaki tutuklamayı 10. Madde kapsamında da değerlendirdiğini ve böyle bir tutuklamanın (mahkumiyet kararı verilme bile) başvurucuların ifade özgürlüğüne haksız bir müdahale olduğu sonucunu çıkardığını vurgulamaktadır.

sanığın yargını n normal seyri içinde yaratabileceği risklerin ışığında değerlendirilmesi gerektiğini hatırlatır. Kaçma, delilleri karartma, yeniden suç işleme ve benzer eylemler bu riskler arasında yer alır.¹⁸⁸ Tutuklu yargılama, olası bir hapis cezasının yerini almamalıdır.¹⁸⁹ Şüpheliye atfedilen suçların ağırlığı, bu riskleri değerlendirirken göz önüne alınmalıdır ancak gazeteciler söz konusu olduğunda yalnızca medyadaki haberlerin, yorumların, açıklamaların, vb.nin içeriğinin ve tonunun tutuklu yargılamayı haklı göstermek için yeterince ağır olduğu düşünülmemelidir. Bu gözaltı ve tutuklama tedbirleri, Devlet kurumları ve görevlilerinin faaliyetleriyle ilgili (eleştirel) yorum yapmak isteyen her gazeteci için bir oto sansür ikliminin oluşmasına yol açar.

80. Venedik Komisyonu, olağanüstü hal dönemlerinde ve özellikle ulus çapındaki büyük krizlerin hemen ardından¹⁹⁰ yetkili makamlara bu “riskleri” değerlendirirken daha fazla hareket alanı tanıdığını kabul eder. Yine de, yetkililer bu bakış açısını tamamen kaybetmemeli ve tutuklama kararlarını yalnızca sanığa atfedilen suçun (“terör” suçları gibi) hukuki niteliğiyle açıklamamalıdır. Venedik Komisyonu’na göre, bir gazeteciye yönelik herhangi bir yakalama, tutuklama ve tutukluluğun devamı kararının, tutukluluğun dava süreci için gerekli olduğunu ve diğer önleyici tedbirlerin (örneğin, makul kefalet gibi) bu amacı yerine getiremeyeceğini gösteren *somut olgulara* ilişkin bir değerlendirmeyi (en azından ön değerlendirme) içermelidir. Venedik Komisyonu, özellikle olağanüstü hal ilanından sonra gazetecilerin toplu olarak gözaltına alınmasından endişe duymaktadır.¹⁹¹ Toplu yakalama kararları, gözaltına alınan kişilerin hiçbiriyle ilgili bireysel ve anlamlı bir risk değerlendirmesinin yapılmadığının göstergesidir.

81. Venedik Komisyonu heyeti, Ankara ziyareti sırasında, haklarında yakalama kararı çıkarılan gazetecilerin yakalanmaları ve gözaltına alınmalarının gerekçeleri hakkında bilgi sahibi olmadıklarını öğrenmiştir. Kendilerine verilen tek bilgi, yargılanmalarına/tutuklanmalarına yasal bir zemin oluşturan Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele

188 Bakınız AİHM, *Zherebin – Rusya kararı*, no. 51445/09, par. 56-63, 24 Mart 2016.

189 Bakınız AİHM, *Idalov – Rusya*, no. 5826/03, par. 145, 22 Mayıs 2012.

190 Venedik Komisyonu, Olağanüstü KHK’lar hakkındaki Görüşün 62. paragrafında, olağanüstü hal tedbirlerinin gerekliliği ve orantılılığı ile bunların hukukun üstünlüğü ilkesine uygunluğuna ilişkin yapılacak analizin dinamik bir yaklaşım gerektirdiğini belirtmiştir: büyük bir kamusal krizin hemen ardından haklı olarak getirilen bir tedbire, birkaç ay sonrasında ihtiyaç duyulmayabilir.

191 Örneğin, 25 Temmuz 2016 tarihinde 42 gazeteci ve 27 Temmuz 2016 tarihinde de 47 gazeteci (*Zaman* gazetesi) hakkında yakalama kararı çıkarıldı. 16 Temmuz’da *Özgür Gündem* gazetesi kapatıldı ve 24 gazeteci gözaltına alındı. 31 Ekim 2016’da *Cumhuriyet* gazetesinin 12 çalışanı gözaltına alındı.

Kanununun hükümlerine yapılan basmakalıp atıfları içermektedir. Buna ilişkin olarak Venedik Komisyonu, gözaltı kararlarının esasen savcılığın ulaşabildiği gizli delillere dayandırılmaması gerektiğini vurgular. Daha en başta AİHS'nin 5. Maddesinin 2. fıkrasında yer alan koşullar yerine getirilmez ise savunma makamı, AİHS'nin 5. Maddesinin dördüncü fıkrasıyla korunan itiraz hakkını kullanamaz ve mahkemeler Madde 5.3 ve 5.4 kapsamında tutuklu yargılamanın gerekliliğini değerlendiremez. AİHS Madde 5.2, yakalanan her kişiye, “yakalanma nedenlerinin ve kendisine yöneltilen her türlü suçlamanın” bildirilmesini düzenler ve kişilerin “yakalanmasının asıl gerekçesini” bilme hakkını kapsar.¹⁹² Bu gerekçeler AİHS Madde 5.2 uyarınca savunma makamına bildirilmeli, adli makamlara sunulmalı ve son olarak, AİHS Madde 5.3 ve Madde 5.4 uyarınca mahkemelerin verdiği kararlara yansıtılmalıdır.

82. Venedik Komisyonu yukarıdaki paragraflarda tutuklu yargılamanın gerekliliğine karar vermek için uygulanması gereken testi tanımlamıştır. Ancak bu testi her davaya kimin uyguladığı da aynı derecede önemlidir. Venedik Komisyonu, yakalama emirlerin Haziran 2014'te kurulan “Sulh Ceza Hakimlikleri” tarafından düzenlendiğini hatırlatır. İnsan Hakları Komiseri'nin deyişiyle, “sulh ceza hakimleri (veya hakimlikleri), tutuklamaların, yayın yasaklarının, medya şirketlerinin devralınması için kayyum atamasının veya internette erişim engellemelerinin de dahil olduğu kimi en sorunlu kararların tam ortasında bulunmaktadır”.¹⁹³ Venedik Komisyonu, Sulh Ceza Hakimliklerinin görevleri, yetkileri ve işleyişi hakkında yayınlanan Görüşte dile getirdiği, “sulh ceza hakimliği” sistemine ilişkin eleştirilere Türkiye'li yetkililerin dikkatini çekmek ister (CDL-AD(2017)004, par. 102 ve sonrası). Gözaltı konularının yargısal denetimine ilişkin kapsamlı bir revizyon yapılmadan AİHS'nin 5. Maddesinde geliştirilen ilkelerin etkili bir şekilde uygulanması mümkün değildir.

VIII. İnceleme komisyonunun kurulması (685 sayılı KHK)

83. Olağanüstü Hal KHK'ları hakkında Görüşte vurgulandığı gibi, Türkiye'de olağanüstü hal rejiminin en sorunlu yönlerinden biri yargı yolunun mevcut ol(ma)masıydı.¹⁹⁴ Mevcut görüş bağlamında, yakın zamana kadar, kanun hükmünde kararnameler ile kapatılan medya organlarının kapatma kararlarıyla ilgili mahkemeler önünde

192 AİHM, *Lazoroski – Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti kararı*, no. 4922/04, par. 52, 8 Ekim 2009

193 Memorandum, par. 69

194 Bakınız par. 206 ve sonrası, özellikle par. 227.

şikayette bulunup bulunamayacağı belirsizdi.¹⁹⁵

84. Olağanüstü Hal KHK'ları hakkında Görüşte Venedik Komisyonu, Avrupa Konseyi Genel Sekreterinin bireysel ihraç vakalarının incelenmesi için sonraki yargı denetimine tabi ve bağımsız geçici bir organın oluşturulmasına ilişkin önerisini desteklemiştir.¹⁹⁶ Bu nedenle Venedik Komisyonu, Türkiyeli makamların Ocak 2017'de çıkarılan kanun hükmünde kararname ile bu durumu çözmeye çalışmasını memnuniyetle karşılamaktadır. Bu kanun hükmünde kararname, olağanüstü hal dönemindeki tüm ihraç ve tasfiyeleri incelemekle yetkili 7 üyeli bir idari komisyon oluşturmuştur.¹⁹⁷ Ayrıca komisyonun aldığı kararlara karşı itiraz hakkı da tanınmıştır.¹⁹⁸ Madde 2 (1) (c)'de, KHK'nin bu Görüşte ele alınan konuya da uygulanabileceği açıklanmıştır.

85. Venedik Komisyonu kurulacak olan geçici organı aşağıdaki şekilde tarif etmiştir:

“Böyle bir kurulun esas amacı, tüm vakalara kişiye özgü muamele etmesi olacaktır. Bu kurulun, hukuk kurallarının temel ilkelerine saygılı olması, özel delilleri incelemesi ve gerekçeli kararlar vermesi gerekecektir. Bu kurul bağımsız ve tarafsız olmalı ve durumu öncesine döndürebilmek (status quo ante) ve/veya uygun olduğu hallerde tazminat sağlamak için yeterli yetkilere sahip olmalıdır. [...]”¹⁹⁹

86. Yeni oluşturulan inceleme komisyonunun bu kriterleri karşılayıp karşılamadığı zamanla görülecektir. Venedik Komisyonu, soruşturma komisyonunun 7 üyesinden 5'ini yürütmenin atadığını, karar yeter sayısının 4 olduğunu gözlemlemektedir. Bir üye komisyon kararıyla inceleme komisyonundan kolayca çıkarılabilir (Madde 4).²⁰⁰

195 Türkiyeli yetkililerin açıklamalarına göre, belirli bir sayıdaki medya kuruluşu Radyo ve Televizyon Üst Kurulu gibi yetkili idari birimlerin kararlarıyla kapatılmıştır. Yetkili makamlara göre bu kapatma kararlarına karşı idari mahkemeler önünde itirazda bulunulabilir.

196 CDL-AD(2016)037, par. 228

197 Venedik Komisyonu heyetine, kanun hükmünde kararnamelerle değil de idari birimlerin kararlarıyla yapılan ihraç ve tasfiyelerin yeni kurulan inceleme komisyonunun alanına girmediği bilgisi verilmiştir.

198 AİHM Başkanı G. Raimondi, 27 Ocak 2017 tarihinde adli yıl açılışında bu gelişme ile ilgili şu açıklamalarda bulundu: “Türkiye’de bu hafta meydana gele gelişmelerin umut verici olduğunu söylemek isterim. Kanun hükmünde kararnameyle darbe teşebbüsünden beri alınan kararlara ilişkin itirazları incelemekle sorumlu bir komisyonun kurulması ve özellikle bu komisyonun kararlarına karşı itiraz yolunun tanınması mükemmel bir girişim.”

199 CDL-AD(2016)037, par. 222

200 Madde 4(1): “[...] Ancak üyenin;

a) Komisyon tarafından kabul edilebilir mazereti olmaksızın bir takvim yılı içinde toplam beş Komisyon toplantısına katılmaması,

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 302 nci, 309 uncu, 310 uncu, 311 inci, 312 nci, 313 üncü, 314 üncü ve 315 inci maddelerinde yazılı suçlar nedeniyle hakkında soruştur-

Soruşturma komisyonunun süresi iki yıl olacak; bu süre zarfında bu komisyonun 130.000'den fazla ihracı ve özel şirketlerin kapatılmasına ilişkin binlerce davayı gözden geçirmesi beklenmektedir. İnceleme, dava dosyasındaki belgelere dayanarak, görünürde ilgili kişinin katılımı olmaksızın ve kesinlikle halkın veya medyanın katılımı olmaksızın yapılacaktır. Madde 6, yazılı usul bağlamında bile şeffaflığı etkilemek olarak yorumlanabilecek bir gizlilik hükmünü içermektedir.²⁰¹ Başvuru sırasında komisyon, yetkililerin kapatma kararının altında yatan sebepleri bilmediği için, kapatılan bir medya kuruluşunun dosyasını nasıl tartışacağı net değildir. Bu nedenle, ilgili idari birimlerin en azından başvuruculara ve inceleme komisyonuna kapatma gerekçelerini (olgusal unsurları içeren)²⁰² açıklaması gerekir.

Dolayısıyla, ilgili idari birliklerin en azından başvurulara ve soruşturma komisyonuna likidasyona neden olan sebepleri (gerçek unsurları da içeren) açıklama yükümlülüğünü getirmek gerekli olacaktır.

87. Komisyon kararlarına karşı "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde" iptal davası açılabilir. Ancak, bu kararların delillerle desteklenmesi, gerekçelendirilmesi ve/veya yayınlanmasına ilişkin bir zorunluluk yoktur. Dahası, inceleme komisyonunun ne tür çözüm yolları önerebileceği; özellikle önceki koşulları tesis etme, mal varlıklarını iade etme ve şirketin ticari sicilini düzeltme yetkisinin olup olmadığı net değildir.

88. Bu komisyonun büyüklüğü, bileşimi, görevi süresi ve çalışma ilkeleri bakımından bütün dosyaları tek tek ele alıp almayacağı ve doğrulanabilir delillere dayalı gerekçeli kararlar verip vermeyeceği henüz belirsizdir. Komisyon kararlarına karşı bir idari mahkemeye (ve eninde sonunda Anayasa Mahkemesine) iptal davası açılabilmesi oldukça olumludur. Ayrıca, sonrasında yargı yolunun açık olduğu düşünüldüğünde, bu inceleme komisyonunun bir yargı organının bütün özelliklerine sahip olmasına gerek yoktur.²⁰³ Ancak, komisyon gerekçeli ve bireyselleştirilmiş kararlar verebilme

ma veya kovuşturma başlatılması,

e) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle hakkında Başbakanlıkça idari soruşturma başlatılması veya soruşturma izni verilmesi, hallerinin tespit edilmesi üzerine Komisyon tarafından üyeliğine son verilir."

201 Bu konuda, gerekli uyarlamaları yaparak, bakınız CDL-AD(2007)016, Güvenlik Hizmetlerinin Demokratik Gözetimi hakkında Rapor, par. 195-217.

202 Terör örgütüne "iltisak" kavramına referans verilmesi kendi başına yeterli olmayacaktır.

203 Özellikle idare hukuku alanında yargı işlevleri sık sık AİHS'nin 6. Maddesindeki koşulların tamamını sağlamayan idari birimlere verilmektedir. AİHM'nin yerleşmiş içtihadına göre bu

yetisine sahip değilse, idari mahkemelerin ve Anayasa Mahkemesinin bu düzendeki rolü belirsizdir. Komisyonun amacı etkin bir filtreleme mekanizması olarak hizmet etmek ve böylece yargı sisteminin yükünü azaltmaksa, bu komisyon olağanüstü hal KHK'lerinin ekinde yer alan listelerden farklı bir sonuç üretmelidir.

89. Son olarak, Venedik Komisyonu Türkiyeli yetkililerin yeni oluşturulan planın zaman boyutuna dikkat çekmektedir; **“geç gelen adalet, adalet değildir”** sözü sıklıkla kullanılır, ancak bu söz mevcut durumda özellikle önemlidir. İnceleme komisyonunun (henüz çalışmaya başlamayan) potansiyel iş yükü oldukça fazladır. Bu gibi durumlarda, kapatılan medya kuruluşlarının dosyaları öncelik verilecekler arasında olmalıdır. İlk olarak, bu kararların her biri çok sayıda kişiyi (özellikle çalışanlar ve medya kuruluşunun sahipleri) etkilemiştir. İkincisi ve en önemlisi, bu davaların ilgili tüzel kişilerin sahipleri/çalışanlarının menfaatlerini aşan siyasi bir boyutu vardır. Bu hususlar, tarafların davalarını incelemesi için bir hakime başvurmadan önce inceleme komisyonuna gitmek zorunda oldukları göz önüne alındığında özellikle önemlidir. Türkiye’de özgür medyanın uzun süre susturulması, hukukun üstünlüğünün egemen olduğu demokratik devletin temellerini etkiler.

90. Özetle, Venedik Komisyonu, yeni kurulan komisyonun, ancak usule ilişkin bazı temel şartlar yerine getirilirse – özellikle komisyon doğrulanabilir delillere dayalı gerekçeli ve bireyselleştirilmiş kararlar verirse – kullanışlı ve faydalı bir hukuk mekanizması olacağını düşünmektedir.²⁰⁴

IX. Sonuçlar

91. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına kesin bir şekilde yerleştiği ve Venedik Komisyonu tarafından defalarca altı çizildiği üzere, siyasi tartışma özgürlüğü demokratik toplum kavramının tam merkezinde yer alır. Siyasi konuları medyada açıkça tartışabilmek, olağanüstü hal dönemi uzatıldığında ve büyük bir anayasa değişikliği süreci başladığında çok daha önemli bir hale gelir.

durum Sözleşmenin ihlal edildiği anlamına gelmez. Böyle durumlarda AIHM, idari makamın verdiği kararın AIHS'nin 6. Maddesindeki gerekliliklerin tümünü yerine getiren bir yargı kurumu tarafından bütün yönleriyle (yasal ve olgusal) incelenmesine iç hukukta olanak verilmesini talep eder. Buna tam inceleme doktrini adı verilir. Bakınız M. Kuijer, *The Blindfold of Lady Justice – Judicial Independence and Impartiality in Light of the Requirements of Article 6 ECHR (Gözleri Bağlı Adalet Tanrıçası – AIHS'in 6. Maddesindeki Koşullar Işığında Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı)*, Wolf Legal Publishers 2004, s. 133- 136.

204 Kuşkusuz, gerekçeli kararlar verme yükümlülüğü yalnızca medya kuruluşunun yaptığı başvurunun inceleme komisyonu tarafından reddedildiği durumlarda mevcuttur.

92. Venedik Komisyonu, 15 Temmuz 2016 tarihindeki başarısız darbe girişiminin hemen ardından bazı olağanüstü tedbirlerin alınması gerektiğini kabul eder. Ne var ki, kanun hükmünde kararnamelere dayanarak bireyselleştirilmiş kararlar ve zamanında yargı denetimi ihtimali olmadan medya kuruluşlarının toplu bir şekilde kapatılması gibi tedbirler, uluslararası insan hakları hukukunun gerektirdikleri ışığında kabul edilemez ve aşırı tehlikelidir. Gazeteciler hakkında, yazdıklarından dolayı açılan terör örgütü “üyeliği” davalarının artması ve suçla ilgili ve yeterli olmayan nedenlerle gazetecilerin tutuklanması için de aynı durum geçerlidir.

93. Venedik Komisyonu, mevcut durumda Türkiye medyasının kamunun bekçi köpeği işlevini etkili bir şekilde yerine getirememesini, olağanüstü hal döneminin uzatılmasına yönelik ihtiyaçları ve anayasada yapılması beklenen değişiklikleri denetleyememesini esefle karşılar. Venedik Komisyonu, bu nedenle Türkiyeli yetkililere aşağıdaki hususlarda çağrı yapar:

- Özel ve tüzel kişilerin inceleme komisyonuna başvuru yapabilmeleri ve inceleme komisyonunun bireyselleştirilmiş, gerekçeli ve doğrulanabilir delillere dayalı kararlar verebilmesi için 685 sayılı KHK yeni bir düzenlemeyle desteklenmeli, olağanüstü hal tedbirlerinden etkilenen bu kişi ve kurumlara (kapatılan medya kuruluşları dahil) bu tedbirlerin gerekçelerinin ve altında yatan olgusal temelin bildirilmesi;
- İnceleme komisyonunun önceki duruma yeniden dönme, yani gerekirse kapatılan kurumların yeniden açılması yetkisine ve medya kuruluşlarının başvuruları da dahil olmak üzere en acil başvuruları öncelikli olarak ele alma yetkisine sahip olması;
- Kendilerine yönelik suçlamalar temel olarak yazdıklarına dayanan gazetecilerin terör örgütü “üyeliğinden” (ve benzer suçlardan) yargılanmayacağına dair güvence verilmesi;
- Yazdıkları nedeniyle kovuşturmaya uğrayan gazetecilerin, sadece yazılarının içeriğinden kaynaklanan suçlamaların ağırlığına göre tutuklu yargılanmaması; yetkili makamların AİHM'nin bu konudaki içtihadıyla uyumlu olarak gazetecileri tutuklamak için “suçla ilgili ve yeterli” gerekçeler göstermesi ve bu tutuklamaların istisna olması;
- Kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ancak olağanüstü halin kesinlikle

gerektirmediği tüm tedbirlerin yürürlükten kaldırılması.

94. Venedik Komisyonu, ihtiyaç duymaları halinde yetkililere bu konuda yardımcı olmaya hazırdır.

Raporun İngilizce yayımlanan tam metnine aşağıdaki linkten ulaşılabilir:

[http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2017\)007-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2017)007-e)

AVRUPA KONSEYİ PARLAMENTERLER MECLİSİ TÜRKİYE SİYASİ DENETİME ALMA KARARI

25 Nisan 2017 günü AK Parlamenterler Meclisi Türkiyeyi yeniden siyasi denetim altına alan önemli bir karar aldı. Bilindiği gibi Türkiye 1996 yılında siyasi denetim altına alınıp izlemeye alınmış, AB katılım müzakerelerinden önce 2004 yılında denetimi kaldırmıştı. Yeniden siyasi denetim altına alınması ilk defa olmaktadır. Bu durum AB katılım müzakerelerini de olumsuz etkileyecektir.

AK Parlamenterler Meclisi kararında ifade özgürlüğü bağlamında alınan kararın özeti ise şöyledir:

Parlamenterler Asamblesi, “Türkiye’deki demokratik kurumların işleyişi” başlıklı 2156 (2017) nolu kararında ifade özgürlüğü ile ilgili,

1. Özellikle Mayıs 2016’da 154 milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması konusunda kaygılıdır. Dahası, Kasım 2016’dan beri 12 milletvekilinin tutukluluklarını kınamaktadır ve Selahattin Demirtaş ile Figen Yüksekdağ için istenen sırasıyla 142 ve 83 yıl süreli cezalar ile dehşete düşmüştür.

2. Başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’ndeki belediyelere atanan kayyumlarla birlikte bu uygulamanın ülkedeki demokratik kurumların işleyişini bozguna uğrattığını Venedik Komisyonu’nun 2016 yılı Görüşü’nü dikkate alarak Asamble, Türk yetkililere Asamble ve uluslararası parlamenterler delegasyonlarının tutuklu parlamenterleri ziyaret etmesi için yetkilendirmesi, dokunulmazlığı kaldırılan vekillerin dokunulmazlıklarının iade edilmesi ve yargı süreci ile adil yargılanmadan sonra ceza hükmedilmedikçe serbest bırakılması için çağrıda bulunmaktadır.

3. Asamble, OHAL altında temel insan haklarına saygı konusunda halen endişelidir. (OHAL yalnızca darbeye karışanları devlet kurumlarından çıkarmak için değil, her türlü eleştirel görüşü susturmak için kullanıldığı kanısındadır.

4. Medya ve ifade özgürlüğü konusunda Asamble; tekrar tekrar yaşanan ihlallerden, demokratik toplumlarda kabul edilemez olan tutuklu gazeteciler ve eleştirel görüşe sahip gazetecilere yapılan baskılardan dolayı alarm durumundadır.

5. Asamble’nin özellikle Türkiye’deki demokratik kurumların işleyişi hakkındaki 2121 nolu (2017) kararı ile Avrupa’daki gazeteciler ve medya özgürlüğü-

ne yapılan saldırılar hakkındaki 2141 nolu (2017) kararını hatırlatarak Türkiye'deki medyanın durumunun ve Avrupa standartları ile bağdaşmayan, ülkenin demokratik kuruluşlarını zarara uğratan ve İHS'lerin ve avukatların terörize edilmesine ve ko-
vuşturulmasına yol açan TMK'nın kapsamlı bir şekilde yorumlanması Asamble'yi
endişe içinde bırakmaktadır.

Asamble, Türk yetkililere aşağıdaki konularda çağrılar yapmaktadır:

1. Tutuklu gazetecilerin (150'den fazla) ve İHS'lerin tümünün serbest bırakılması,
6. Muhalif seslerin kabul edilmez bir şekilde kriminalize edilmesine son verilmesi ve medya özgürlüğünün koruma altına alınması.
7. Belirsiz "terör örgütü ile iltisaklı olmak" suçlaması ile medya, akademi ve STK temsilcilerine karşı alınan "süpürme" önleminin terkedilmesi,
8. Özellikle TRT'nin yazı işleri ile ilgili bağımsızlığını güçlendirilmesi ile media özgürlüğü ve çoğulculuğa olanak sağlayan bir ortamın yaratılması,
9. Asamble, ifade ve medya özgürlüğü konusunda ve son zamanlarda gözlenen medyada yaşanan gerilemenin ışığında Asamble, Türkiye'nin yükümleri yerine getirme konusunda başarısız olduğu kanısındadır ve ifade ile medya özgürlüğünü sağlamak için acilen önlem almasını vurgulamaktadır.
10. Aynı zamanda Asamble, son zamanlarda seçim mevzuatında KHK'lar yoluyla YSK'nın yanlı siyasi propaganda yapan medya kuruluşlarına yaptırım uygulama ihtimalini ortadan kaldırarak ve özel radyo ve televizyon kanallarında sınırsız reklama izin vererek yapılan değişiklikler hakkında endişelidir.

Asamble'nin Türkiye'den yapmasını beklediği konular:

1. OHAL'in en kısa sürede kaldırılması,
2. Duruşma bekleyen belediye başkanları ve milletvekillerinin serbest bırakılması,
3. Duruşma bekleyen tüm gazetecilerin serbest bırakılması,
4. 2121 nolu (2017) ve 2141 nolu (2017) Asamble kararları ve İnsan hakları komisyonu ile Venedik Komisyonu'nun tavsiyeleri doğrultusunda ifade ve medya özgürlüğü konusunda acil önlemler alınması,

BÖLÜM XII

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

TESPİTLER

1- Raporda yer verdiğimiz iddianamelerde suç teşkil ettiği iddia edilen düşüncelerin neden suç teşkil ettiği tartışılmamakta, analiz yapılmamakta; açıklanan düşüncenin bağlamına bakılmamaktadır. İddianamelerde genellikle olay anlatılmakta ve sonra yasa maddesi belirtilerek ya da yasa maddesinin sözleri tekrarlanarak suç işlendiği sonucuna varılmaktadır.

376

2- İddianamelerde AİHS ve AİHM kararlarına nadiren ve genel olarak değinilmektedir. İncelenen iddianamelerde uygulanması istenen yasa maddesinin AİHS'nin 10. maddesine uyumu sorununun tartışıldığına rastlanmamıştır.

3- AİHM tarafından sistemik sorun saptamasında bulunulan konularda da (301. madde, AltuğTaner Akçam/Türkiye kararı) savcı ve yargıçların aynı hatalı uygulamayı sürdürdükleri görülmüştür. Belirtilen durum, Anayasa'nın 90. maddesinde yer alan Sözleşme ile yasa hükümlerinin çelişmesi halinde Sözleşme hükümlerinin uygulanacağına dair hükmün hayata geçmesi konusunda ciddi sorunların varlığına işaret etmektedir. Bu durum aynı zamanda AİHS'nin 46. maddesiyle üstlenilen kesinleşmiş kararlara uyma yükümlülüğü bakımından da sorun teşkil etmektedir.

4- İncelenen iddianamelerde ve mahkeme kararlarında AİHM tarafından AİHS 10/2. madde bağlamındaki ölçütlere dair kararların dikkate alınmadığı; mahkeme kararlarında Sözleşme'nin 10/2. maddesindeki kavramların somut olaylarda kullanılmadığı görülmüştür. Oysa AİHM Sözleşme'nin yorumu konusunda en yüksek ve nihai denetim organıdır.

5) İncelenen iddianame ve mahkeme kararlarında davaya konu edilen görüşlerin

şiddet içerip-içermemesi ile ilgili herhangi bir değerlendirmesinin yapılmadığı, bunun yerine yasa hükümlerinde geçen “propaganda yapıldığı”, “halkı tahrik ettiği” “aşağıladığı” şeklindeki sözcüklerin tekrarlandığı görülmüştür.

6) 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun uygulamasında çok yaygın bir biçimde erişimin engellendiği siteler bakımından engelleme nedenleri belirtilmeyen ve doğrudan yasa maddelerinin yazılarak verilmiş pek çok karar bulunmaktadır.

7)- Terörle Mücadele Kanunu'nun 6. maddesi (Gözel ve Özer/Türkiye kararının işaret ettiği 6/2. madde ve 7. maddeleri (Gül ve Diğerleri/Türkiye kararının işaret ettiği 7/2. madde) AİHM kararlarına rağmen ifade özgürlüğünü tehdit eder şekilde uygulanmaya devam edilmektedir. Bu uygulamasında şiddet kullanma, şiddete teşvik, şiddete telkin, belirli kişilere yönelik nefret söylemi, silahlı direniş ile silahlı ayaklanmaya çağrı gibi ifadeler aranmamaktadır.

8)-Raporda yer verdiğimiz gibi, Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesi Fırat Dink/ Türkiye ve Altuğ Taner Akçam/Türkiye kararlarına karşın((Altuğ Taner Akçam v. Türkiye, Başvuru no: 27520/07 – 25 Ekim 2011) hala yürürlüktedir ve ifade özgürlüğünü tehdit eder durumdadır. Soruşturma yapılmasının Adalet Bakanının iznine bağlı olması yüzlerce soruşturma açılmasını engellemiştir.

9- Türk Ceza Kanunu'nun 215. ve 216. maddeleri yasaların öngörülebilir olma ve açıklık, kesinlik, netlik ilkeleriyle çelişir özelliklerini korumaktadır. Bu özellikleriyle tıpkı 301. madde gibi ifade özgürlüğü ile ilgili bir tehdit oluşturmaktadırlar.

10- Türk Ceza Kanunu'nun 285. ve 288. maddeleri halkın haber alma hakları ve basın özgürlüğü açısından ciddi sorun olma özelliğini korumaktadır. Bu maddeler açısından da öngörülebilirlik ve açıklık ilkeleri açısından sorunlar bulunmaktadır.

11. Avrupa Konseyi İnsan hakları Komiserinin 15 Şubat 2017 tarihli “Türkiyede ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğüne ilişkin memorandum”u bizim de katıldığımız tespit ve önerileri(sonuçlar ve tavsiyeler, paragraf 122-138)) kapsamaktadır. Bu cümleden olarak Komiser tarafından önerilen Türk Ceza kanunu 125, 215.216.220.285.288.299.301.314.318 ve Terörle Mücadele Kanunu 7/2.maddelerinin değiştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

İHD olarak yukarıda “Bölüm II”de belirttiğimiz gibi 17 yasanın çeşitli maddeleri ve Türk Ceza Kanununun en az 44 maddesi ifade özgürlüğü açısından sorunludur ve değişmesi gerekmektedir.

12- Hakaret ve iftira suçlarının ceza kanunlarından çıkarılması gerekmektedir. Zira düşünce açıklaması yoluyla gerçekleşen konular ceza hukukunun değil özel hukuk alanının ilgisinde olması gereken konulardır. Düşünce açıklamalarının ceza kanunlarının konusu haline gelmesi ve özellikle kamu görevlilerine ya da devlet kurumlarına yönelik ifadelerin ceza tehdidi altında tutulması, oto sansür riskini artırmakta ve kamusal konuların özgürce tartışılmasını tehdit etmektedir. Kamu görevlilerinin eleştirisinde eleştiri sınırı daha geniş olmalıdır.

II-Sonuçlar ve Öneriler

1- Cumhuriyet savcıları ve yargıçların genel olarak uluslararası insan hakları hukuku konusunda bilgilendirilmeleri ve eğitim süreçlerine katılmaları sağlanmalıdır.

2- Cumhuriyet savcıları ve yargıçlar Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Sözleşmenin uygulanmasını nihai olarak denetleyen en yüksek organ olan Avrupa İnsan Mahkemesi'nin Sözleşme'nin uygulanmasına ilişkin kararları ve uygulaması konusunda bilgilendirilmeleri ve bu konudaki eğitim süreçlerine katılmaları sağlanmalıdır.

3- Cumhuriyet savcıları ve yargıçların, AİHS 10/2. madde ve bu konudaki hem genel olarak çeşitli ülkelerle ilgili verilen kararlar ile Türkiye hakkındaki kararlar konusunda bilgilendirilmeleri ve eğitim süreçlerine katılmaları sağlanmalıdır.

4- Cumhuriyet savcıları ve yargıçların hizmet içi eğitim programlarına AİHS ve AİHM konusu sürekli eğitim konusu olarak yer almalıdır.

5- Cumhuriyet savcıları ve yargıçların, bireyin haklarına kamu otoritelerinin müdahalesinin etkili hukuki denetimi anlamına gelen hukukun üstünlüğü ilkesi konusunda (Silver ve Diğerleri/ İngiltere Davası) eğitilmeleri gerekmektedir. Onların görevlerinin insan haklarını korumak olduğu sürekli vurgulanmalıdır. Önceki Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, Thomas Hammerberg'in de “Türkiye’de İfade Özgürlüğü ve Medya Özgürlüğü” konusunda hazırladığı Rapor’unun 93. paragrafında isabetle belirttiği gibi, “Yapılan bazı araştırmalar, yargı mensuplarının temel görevlerini, bireylerin insan haklarını, hukukun üstünlüğünü ve demokrasiyi korumak yerine devletin çıkarlarını korumak olarak gördüklerini ortaya koymaktadır”.

6- Bütün mahkeme ve idare organlarının ifade özgürlüğü ile ilgili kararları gerekçeli olmalıdır. Gerekçeler de açık ve ulaşılabilir olmalıdır. Bu konuda anayasal ve yasal hükümler bulunmasına karşın uygulamada bunun aksine örnekler görülmektedir.

7- İfade özgürlüğü ile ilgili iddianamelerde ve kararlarda yalnızca açıklanan düşüncenin yazılması ve ardından da ceza maddelerinin yazılması suretiyle hüküm kurulması uygulamasından vazgeçilmelidir.

8- İddianamelerde ve yargı kararlarında AİHM tarafından geliştirilen uygulamaya paralel bir yol izlenmelidir. İfade özgürlüğü konusunda Sözleşme'nin 10/2. maddesindeki ölçütler temel alınmalıdır. Sınırlama için bir yasanın bulunup bulunmadığı, yasanın öngörülebilir ve açık, net olup olmadığı; meşru amacın ne olduğu ve bu meşru amaç doğrultusunda sınırlamaya gidilip gidilmemesinin demokratik bir toplumda gerekli/zorunlu olup olmadığı ve orantılılık ilkesine uygun olup olmadığı gibi soruların sorulması ve yanıtlarının verilmesi, iddianamelerde ve kararlarda bunların gösterilmesi gerekmektedir. Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan ifade özgürlüğü ile ilgili rehber yayınlarda da gösterildiği gibi özgürlük esastır ve sınırlama yoluna gidildiğinde de bu “yerinde ve yeterli” bir gerekçe ile ortaya konmalıdır. Andreotti'nin de işaret ettiği gibi “genel olarak ifade özgürlüğüne ilişkin başvuruları incelerken yöntem, bir yanda metin (tekst), diğer yanda bağlam (kontekst) analizi yapmaktır. [Onur Andreotti, Civan Turmangil, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi, 1-2-3 Aralık 2010. Ayrıca Onur Andreotti sunumu: “İfade özgürlüğünü sınırlayan meşru amaçlardan ‘yargının otoritesi ve tarafsızlığının güvence altına alınması’ ”s.1-2. www.yargitay.gov.tr/abproje/.../civan-onur_art9-10-11_notes.pdf] Benzer görüşler/tavsiyeler, “İfade özgürlüğü ve Türkiye” kitabı içindeki “Yine Düşünce Özgürlüğü, Yine 301. madde” başlıklı yazısında Profesör Dr. Türkan Yalçın Sancar tarafından da dile getirilmektedir: “Bu noktada mahkemelere çok önemli görevler düşmektedir. Kullanılan ifadeleri bağlamından kopararak tek başına ele almamaya, mutlaka hangi bağlamda kullanılıyorsa o çerçevede değerlendirmeye dikkat etmelidirler.” (S.140)

9- Yüksek yargı organlarının kararları tıpkı AİHM kararlarında olduğu gibi yasayla öngörülme, meşru amaç ve demokratik bir toplumda gereklilik başlıkları ve içerikleriyle AİHM ile uyumlu olmalıdır. Davalar AİHS ve AİHM kararlarına uyum perspektifi ile incelenmeli ve kararlar da AİHS ve AİHM kararlarıyla uyumlu olmalıdır.

10- Önceki Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg'in "Türkiye'de Adalet Yönetimi ve İnsan Haklarının Korunması" Raporu'nda (para 23) işaret ettiği gibi, Cumhuriyet Savcıları CMK 170-175. maddelerdeki görevlerini titizlikle -kapı tutma işlevi- yerine getirmeli ve soruşturma ve dava açmak suretiyle özgürlüklerin tehdit altında tutulmasının önüne geçmelidirler.

11-Mahkemeler insan haklarının ancak yasayla sınırlanabileceği kuralından hareketle yasanın açıklık, netlik, öngörülebilirlik ve hukukun üstünlüğü ilkesine uygunluk bakımından sorunlu olduğu durumlarda Anayasanın 90. ve 152 maddesindeki özellikleri ve olanakları dikkate alarak "somut norm denetimi" yolunu işletmelidir.

12-Türkiye'nin anayasal ve yasal sistemine, ifade özgürlüğü açısından bir bütün olarak yaklaşılmalı, mevzuat bir defada ve bir bütün olarak ulusalüstü insan hakları standartlarına uyumlu olacak şekilde değiştirilmelidir. Anayasal sistemin ise hukukun üstünlüğü ve demokrasi, insan hakları ve azınlık haklarına dayalı/saygı temelli olması temel talebimizdir ve bu talep tabiidir.

13-Yalnızca maddi yasalar/mevzuat değil, usul ve mekanizmalar da bu uyumluluğu sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.

14-İnsan hakları eğitimi(genel olarak yasa uygulayıcılarının, özel olarak polis, savcı, hâkim ve adliye mensuplarının eğitimi) sadece bilgi aktarımı olarak değil, edinilen bilginin davranışa, eyleme, kararlara yansıtılmasına yönelik olarak anlaşılmalıdır.

15-İHD olarak tespit ve önerilerimizin hayata geçebilmesinin koşulunun yüksek politik irade gerektirdiğinin bilincindeyiz.